ما شاء اللہ لا قوۃ الا باللہ

مصنفہ علامۂ عصر فہامۂ دہر خوش تقریر مولوی عالم الدین صاحب سیاح متوطن موضع [illegible] تحصیل وزیر آباد ضلع گوجرانوالہ

ظہور الاسلام

یعنی

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

اول صفت خداوند والی لوں بچا بوں کریئے
اللہ واحد پاک سچا وان کون کوئی دم مارے
خشک کرے اوہ جاری نہراں جنگل نہیر وہادے
شہد مکھی ناقص دی کولوں ایسے ہرنوں کستوری
باہجھ تھماں اسمان ٹکائے دھرتی پانی اوتے
تاج غلاماں دے سر بخشے دِتی ذلت سلطاناں
مچھر کنوں ہلاک کرایا دل سارا نمرودی
ستر لکھ فرعونی لشکر ہویا ندی حوالے
ابن داؤد پیغمبر اوتے رحم کیتا جد قادر
کس کس دا ایں جوڑ مقالہ ظاہر کہول سناواں

ہے اوہ قادر پاک توانا قہر قہاروں ڈریئے
بودوں چا بنو دا اوہ کردا قدرت نہر جنہاں دی
سنگ پارس جو پتھر وچوں ہیرا لعل وکھاوے
رب صاحب جد ایہہ بناون خلقی ناری نوری
لکھ نعمت ہر اک خاطر بہر دی عقل وگوتے
دم مارن دی جا نہ اوتھے صاحب رب توانا
ابابیلاں تھیں لشکر فیلاں دوزخ گئے مردودی
چھوڑ شداد بہشت سدھایا نیویں سک دے جالے
دے انگوٹھی پھیر دوبارے ہر شئے کیتی حاضر
ایہہ دریا بعید کنارہ سنبھل قدم لگاواں

در نعت سرور عالم صلی اللہ علیہ وسلم

بعد توحید الٰہی آکھاں نعت نبی دا براں
اللہ خاص نبی دی خاطر کیتے ایڈ پسارے

سبھیا رب ہدایت خلقاں جو اقت کل اسراراں
نبی نے پاپوشاں گی آسمانی لے مراتب بھارے

ایہ فضیلت شاہ رسولاں ہتھ جنہاں دے لولاکی — ایسی تیجی نوں کوئی نہ ملیا نوری ناری خاکی
وچ توریت انجیل زبوریں اوسے دیاں عالی شاناں — پاک محمد جیڈ نکوئی ہو یا وچہ جہاناں
ایسیں بشیری سرور والی ہے اوہ خاص مہاناں — اوکھے ویلے باجہ اعمالاں ہوشفیع چھوڑاناں
حوض کوثر دا مالک سرور دیسی بہر پیالے — ہر دم حرمت شاہ رسولاں جنت سب وچ بہالے
دم دم لکھ صلواۃ سلاماں اوس حبیب رسولاں — اول آخر سب نبیاں عالی وچہ مقبولاں

در مناقب اصحاب کرام

بہی اصحاب احباب گرامی تن ہن لوتن واراں — آل ازواج مطہر عالی پاک سید ابراراں
ابوبکر چراغ شریعت صادق غار رفیقوں — صدق کسے صدیق نہ تکلے درجہ لیا عتیقوں
دوجا امر امیر عمرؓ دا شاہ شہنشاہ عالی — واہ واہ جس اسلام ودھایا کر گلزار وکھالی
تیجا ہے عثمانؓ پیارا دو نورانداسائیں — چوتھا حامی حیدرؓ صفدر کرے فقیر دعائیں
نوڑے محبت حیدر والی دل آدمی جمی — عشق عمرؓ دا اوانگ لبنا نہ کر بات نکمی
ابوبکرؓ ہے وانگ شمع دی شاہ عثمانؓ چراغوں — سبھناں کیتی تابعداری سرور پاک دے باغوں
برحق رفیق محمد ؐ صاحب اوہ اکابر چارے — چارے تھم آہے اسلامی چارے لعل پیارے
چارے آہے صاحب سادٹھی راہ صداقی ہاری — منکر جو اصحاب کراماں اوہ مردود فسادی
یار سبے کرسب تارہیاں ہم انگوں پاک نبی فرمایا — منکر یاراں منکر پیراں دوزخ دا سا پایا

قال النبی صلی اللہ علیہ وسلم اصحابی کالنجوم بایہم اقتدیتم اہتدیتم (بخاری)

چھوٹے وڈے جو اصحابی ہر دارہیں سائی — قصے سن اعتراض نہ کرناں یہ سب گل ان جاہی
مائی باپ جے آپس اندر کرن فساد لڑائی — پت بی ادبی روا نہ کرنی ہر دو طرف صفائی
اہل مخالف تہیں سن قصے نہ کرو تن کنارہ — مجلس میں انہاں دی کیتی دشمن لوٹ بہارا
اکثر ڈٹھے بہت رسالے ہو رمقالاں گھنی — میں انہاں دی سٹ نہ کہا دی سن تمثیل نہ منی

اصلی میری ایہو نصیحت دشمن سب بنہا ملین
بہت مقالان جوڑ بناسن وچ جھیڑا نہ پاملین

مخالفان دی سر مارین چہتر پکڑ دو تتڑ کہلہ
ویدی کولون پکڑ کنارہ ہووی دین سچ تلہ

ہر دم لکھ صلوات سلامان سب اصحاب کرامان
تابعداری دی وچہ فیر بدلے جنت ملے انعامان

بسبب تصنیف کردن مصنف کتاب ظہور الاسلام

اصلی ایہہ مین تصنیف کر کے توڑیا پہل گلابون
جنگ اسلامی ہون ظاہر لوکی دیس پنجابون

عربی فارسی عالم سمجھن نہ ایہ خبر عوامان
ظہور الاسلام ایہ نام رسالہ جنگی مارد مامان

نالے ایہ گل ظاہر ہووے رونق کسدے بارون
جوڑ سوہا کہ پہیر ایا کہنے فارس شام دیارون

مرون پچھے بہی اک میری ایہا رہی نشانی
عاجز دی حق کرن دعا جس سن بندے رحمانی

کس قدر مین کوشش کر کے مشکل پینڈا اٹھایا
لفظ موٹھیری نظم پنجابی کر گلزار وکھایا

بہت کتابان جمع کر کے نال ایہ بھار اوٹھایا
ہر اک دا لکھنا نام دسایا ظن بیہود ہٹایا

اول مین ایہ علم اوٹھائی سنگ دعا جنابون
نقل کران مین اقدمی نسخہ رکھ امید ثوابون

نام مغازی اسم مبارک فارس شام چڑھائیان
دیس صحیدی توڑی جیہڑے خالد نام لڑائیان

جیکر شک اجے کجھ باقی الفاروق وکھاوان
ٹھیک مؤرخ شبلی پورا تیر نشانے لاوان

شاہ ولی اللہ دا ہیان تیغان دال قرعہ سامانی
ازالۃ الخلفا باب سلوک تصوف نیک حقانی

جیکر شک مخالف لا پڑ وچہ ٹھاہ ٹھہان ماری
قرآن کتابون ثابت ہوون عمر مراتب بھاری

سیرۃ الفاروق نام رسالہ دا اسلامی سکہ
سراج الدین ولی چڑہ مدد موہنہ ہووان پھکہ

فیر مین عنصہ کہیا کر مین طبری سند لیاندی
جریر محمد مورخ پکا نظر برابر جاندی

ابی الحسن جو ذہبی دا الاثیر ندرا وسایان
زاد معاد اس نام رسالہ تکڑا ہن نان بہایان

ابن ہشام ابن خلقان دہ سند کی چاہو
شاہ عبد العزیز محدث اجے نہ ظن ہٹاہو

تا فیر صحیح بخاری مسلم سند قرآن لیا حان ۔ معارج النبوۃ نام رسالہ ختم مقال بھبر دان
ظہور الاسلام اس نام رسالہ ایسا کرتون سامان ۔ دسن بے دستر ان پولے واہ واہ دتھایان
یارب بین وچ مان نہ کوئی اک بھروسہ تیرا ۔ برکت شہر درابہ ہین لگے بشیر اسبے میلا
یارب پور تیار کبلو تا چڑ کا لنگان سرگیان ۔ رب توکل ٹردی اندر دہر دہ تیغان لبان
نال فتح سر سے سلامت گھر وچ جن شسیالنے ۔ مشکل ہے بنیڈا سفر لمیرا چلیئو دیس بیگانے
ہرگز ڈول نہ پسر جالہ ماریں چہال چناوین ۔ عربون فارس شامان پیان مصر لڑنان بہاوین
گھوڑا تیر و تیز زیادہ برخ برابر جانان ۔ مکر فنلان ڈھر پیادہ مہرہ دیکھا دھانان
اگے بااین تیز زیادہ دیگہ بال وٹھایا ۔ دیٹ پور ہمت بہ دودہ کہڑیا نہ تیغ آزمایا
شاعر شعر ہمیش کریندے نقش جری ہو نہ دہر ۔ اک اک سخن جو باہر لیاون خون آلودہ کرکو
بہت شراب شرابی پیون ڈرک نہ ہندی تہیون ۔ فیر علاج نہ کرسی کوئی معجون کپھرک جیون
جنہاں استعمال زیادہ کیتی ایس شرابون ۔ ہو ہلاک ڈگے سر پرنے وگی مار جنابون
ادب قواعد ہردا کر کے سندہ چلیں چالا ۔ لوک بیہودہ مارن طعنے بیتن خموشی ٹالا
اوتنان نشہ پی شرابون جتنا جسم سماوے ۔ ہرگز نندہ ادہ نہ ڈولے لہنگ سالک جاوے
پٹ دو مردہ نہ بہر رشتہ غربت پی صبر گھیون ۔ ماہ صفر دا ظفر مہینان تیران سی گو ہوین
یعنی تیران ۱۳۰۰ سے تکمیل شروع آغاز کتابون ۔ بسم اللہ پڑہ قلم اوٹھائی رکھ امید ثوابون
ہر دم مینون فکر سفر دا خرچ نہ پیری پلے ۔ بر او جاڑان دیس پہاڑان جگر کلیجا جلے

در ذکر حسب نسب سلسلہ حضرت رسالت دین پناہ را

اول مست الست ہو کے بعد آداب تعظیمون ۔ واضح کر کے لکھ دیکھاوان النسب نبی کریمون
بہاوین میں بدکار زیادہ لائق نہ اس کمدی ۔ قلم اوٹھاوان تی دل کنبے لغزی جسم الم دی

جیکر دیکھاں اسم محمدؐ وال حاجی دن کنب ساتی
اک پہر دے اللہ اوّلے سوئی یار اونہاں دے

لاکی عطر پہولین چینلی دہو زبان گلاہون
ذکر پیدائش نسب نناواں حضرت پاک جناں بون

ابن عباس صحیح روایت کر جیوڈ یہودان
پچھی سند کتابوں ایہو شک پایا مردودان

آدمؑ تھیں لے سرور توڑی گذری کتنی سالاں
جھتیں ہزاراں اک سو پورا اتے ونیہ خیالاں

مدت حضرت شاہ رسولاں ہتر عیسےؑ توڑی
چار سو چوہی سال وہیائے سند جو طبری لوڑی

در بیان ذکر حضرت آدمؑ

کل کتابوں حسب نسب جو ایوین ظاہر ہوئی
معدؑ نام عدنان نے بیٹا اسمٰعیلوں سوئی

پہلے جنت لوڑی وچوں آدم شک کڈھایا
دانہ کنک نہ ہرگز کھاناں رب صاحب فرمایا

سنگل دیپ پہاڑی لٹے نتر نسی سرسا روے
آنا حوا امین ولایت چہ اندوہ وچھونے

اسم آدمؑ آدیم دی کولوں سخت خاک مرادون
جو نکر حمیرا ہوڑی زنا فدلمان شمشادون

فیر آدم دی پسلی وچوں حوا چیر نکالی
کہتی طرفوں معنے حواؑ حی روایت ڈالی

لقب خلیفہ بہتر آدمؑ اول رب ٹھہرایا
کرہو آباد زمین دنیائیں مرحبا لون آیا

آباد ہوئی دہرت تمامی جمیاں سنہ رجوڑا
نام قابیل ہابیل دوہاں دا قصہ لماں جوڑا

شریعت آدمؑ اوس ناملے جھڑا جوڑا جمے
حقیقی بہین نکاح نہ وجہت کر قصے لمے

اگلے پچھلے پچھلے اگلے جو ہو دی انگاری
اوسدا مذہب رہیا سلامت کافر کوتا ماری

اول قابیل پیدا ہویا تو ہیبن اوہ جیندی
بہت تکیلہ حسن نہ بادہ گل کراں ایں لسدی

سن قابیل ہویا انکاری تو ایہہ ہابیل اتھے سان
چھوٹی اوتے حسن نہ کوئی دوزخ اندر سڑسان

قابیل قابیل جینوں کندی قتل ہویا آہا
منکر ہوکے کافر بنیا ایہو بیٹھے راہا

تو امہ نال ہابیل دیاہی تا قابیل غیرت کھایا
ہیٹوں دھنگ گیا سپ کا لاکوں کوئی امرادیہی

تا اوس کر کے قتل اوہنوں وچہ زمین دبایا
سبھ اولاد اکٹھی ہوئی ادب بجا لیائے
پوچھیا تدوں ہر اک پاسوں ساری سُنکے رو دیتے
سُنکے کیتا دل شکستہ فیر آدم فرمایا
تو امّہ اودے نال سدھائی جانب ہِن پہاڑاں
ہابیل دی خاطر بہتر آدم روناں گھت کہایئس
اول خون کیتا اوس مشرک دوس ہابیل نہ کوئی
رب فرمایا کر توں صبر ہابیل بیٹے دی بار دوراں
شیث دی نسلوں شاہ رسولاں پیدا رتبہ عالی
بیرا امر قابیل نہ منّیاں کیتی بھین حقیقی
دو سی ترے ہے ورہیاں عمر اک آدم دی ہوئے
موت وفات مبارک جس دم بہتر آدم پائی
سب اولاد آدم دی ہوئی چالی ہزاراں تیری
ہلکے پوتے کیتن پڑدے حضرت دے مُکھ اکھیں
قینان نام انوش دا بیٹا اوہ آدم دا جایا
پر مہلائیل بیٹا پچھے پیدا ہویا
جس دم عمراں حضرت آدم سال ہزار سدھائی
بابا آدم ویکھ فرشتہ صاف کیتا انکاری
کہیا فرشتے سال ترینٹھاں تیں داؤد دے تائیں
حضرت غسل گاہ اساڈا کالی بات نہ منی
حد شریعت ہِن تیں تر وڑی مع حکم کر ہرا گا تاں
حج دی خاطر مکہ گیا ہوں ہیر تشریف لیایا
ہابیل وچالے نظر نہ آیا تا آدم فرماتے
بابا ساںوں خبر نہ کائی دیس عراق دے چھوڑ دیتے
سدھ جیب قابیل دی تائیں اوہدا بھید چھپایا
شہر آباد جدا اوس کیتا وسّہ وچ ادھا داں
سُن فریاداں رب فرمایا دیاں قابیل نوں سزائیں
دہ حصے ہر کافر کولوں سزا زیادہ ہوسی
ہابیل دی بدلے شیث پیغمبر نبی وڈا اتکرار دوں
لولاک لما خلق خاطر اوسدے کہیا خداوند عالی
پاک خلافت شیث پیغمبر مرسل رسل تحقیقی
شیث پیغمبر پیدا ہویا ہرگز شک نہ کوئی
گدی حضرت شیث سنبھالی بہایا پاک نہیں کی
جس دیہاڑے لذت دنیاں قبلہ عالم چھوڑی
مہلائیل قینان نے بیٹا یا دیری گل کہیں
اتے بابا خاص اساڈا آدم خاکوں رب اوٹھایا
حضرت آدم الیں جہانوں جس دم اُٹھ کھلویا
ملک الموت فرشتے اوسدن غولی اکہہ وکھائی
کہیا کم ترینٹھ ہزاروں باقی عمر ہماری
ویکھ سقیمی اول بخشی ہن کیوں منکر سائیں
تا ایہ مرجنا بون آیا اول شریعت ہتی لی
آپس اندر لینا دینا شرع نہ با جبر گواہاں

ہویا سال ہزار برابر بابا لدّے ہا یا
سب اولاد اکٹھی ہوئی غسل شیث دیوایا

ترسے سجائی بہشتاں میوں بہتر جبہ ہتلے نوری
دفنایا مہر ندیت چالے ایہ روایت پوری

جیونکر دتی نصیحت کیتی عمل کیتا اوہناں نوری
تد دن اولاد آہی دو قسماں کافر مومن دو دین

بعد آدمؑ دے دہ دی حوا اکتو سال لنگھایا
او ترک لذت دنیاں چھوڑی موت ہنیا آیا

حضرت حوا قبر مبارک جدّا شہر کنارے
بعضے مکہ شہر بتاون نے مراتب بہارے

ابو قبیس پہاڑی اوتے بعضے خبراں دیندے
طوفان دی نوری او سجا تربت ساری عالم کہندے

درحقیقت دو روائتیاں صحی ہو جان ہا پائیں
ہول بناوان کہیں تنہاں پائی ان باد تربت جہنہاں پائی

ہوئی جیعن طوفان نیاسی امر آیا درگا ہوں
استخوان لیا حوا دی نالے قبلہ گاہوں

بشیری اندر دہر سے او ٹھا کر بعد طوفان ونہاں نوں
کنعان وچ چالے حضرت آدم روشن نور جہاں نوں

یعقوب اسحاق خلیل الہی وہ بہی آدہے تہاویں
پتہ نشانی تیوں سہاں جے زیارت جاویں

پہلے حوا جسجا مکہ دفن ہے پہیر دوبارے
جدّا قصبہ دلسین وچیا دسن حاجی سارے

اُتے ہڈیاں جو شیث پیغمبر دفن مصر دی ہرنی
بحکم سخت محل سوہنری طول کلام نہ پرتی

ہہی اک عنقہ دختر آدم عوج کافر دی مائی
پناہ خدا دی ہر نہیں پھلی زنا اوس کمینا سائی

قہر الہی نازل تسنے سوت اوسدے ہیگیار ڈِنا
شیراں جیڈا گرگ دساون لکھا کیسے پہاڑوں

ناگ کالا ہو دہشت والا ہا تہی جیڈ قدادر
چیل وچ اتا گسر جدّے آہی ناخن چوبنجہ زوراور

عنق دے سب باسن کارن نازل سخت بلائیں
اللہ صاحب بخشن ہارا ایں عاصی دی تائیں

ذکر عوج دا الگ وکھاساں اندر نوحؑ زمانے
قصہ ٹریا ہتر شیثوں مرسل نبی جہانے

در ذکر حضرت شیثؑ

حضرت آدمؑ پچھے ولیں پگ خلافت والی
ہتر شیثؑ پیغمبر دتی دنیا کار سمہالی

بنی شیث دی لکھ ویکھاداں طول کلام سوہے
بخش خدا دا ہندی بولی ہادہ سریانی بولی

اولاد تمامی بہتر شیثون ودہی وچہ جہانے — ہور ہوئے لاد اندر تمامی الکھن عالم والے
عاوی الموت شیثؑ دی تاپین ایسے خاطر کہندے — چہل ہزار دون اک رہیا راوی خبران دیندے
اک شہزادہ شیثؑ بنیدا صاحب ہویا نامی — فرقہ جہابیہ جسنہین تریا تول وڈا اسلامی
جسدم عمران شیثؑ بندی سالان بنجہ ۹۱۲ سدہانی — نردم روایت دوسی پنج انوش لادت بیانی
اکثر شام ولایت رہے کدی کداہین مکے — مصر ولایت قبر سوہا ندی صحی روایتان لگے
انوش داخل نسب حسب وچہ خارج ہور تمامی — شیثون بعد انوش خلیفہ رہے بہان ادو اسلامی

در بیان ذکر حضرت انوشؑ

انوش دا معنے صادق سچا عربی لغت بتاگے — اکسو نوے عمر وہیانی جگے والہ آئے
درخت کھجوروں سب تہیں اول ڈٹھا نام لکایا — پہلے کوئی نام نہ جانے ناکہنا دہ نہ لایا
قینان نام انہاندے بیٹا بنیدا دیکھ تداہین — اکسو نوے سالان عمران اگے ہویا ناہین

در بیان ذکر حضرت قینانؑ

اسم صحیح قینان بنیدا داخل نسب بیانے — اکسو ستر ورہیان عمران کہہ بچے ستہ پانے
مہلائیل ہویا تد پیدا کامل نبی سہانی — قینان دے معنے تد قدا ور لفظ آہا سریانی
عمر ہوئی قینان بنیدی نو سو ستر سالان — نو سو دہ روایت دوجی راوی کرن مقالان
سوم روایت اٹھ سو چالی دنیان چھوڑ سدہانے — لو آہ بنیا اوستون کہندا اوہ خود بابہ ہمارے

در بیان ذکر مہلائیلؑ

انوش نبی جد چھوڑ سدہایا ایہ جہان سراہیں — بہایان سو لکھے یک جہانی مہلائیل سے تابیں
ہو دخارج ایہ داخل نسب صاحب مہلائیلون — اکسو پینٹھان عمران ہوئی بنیدا یرد دلیلون

انے اکسو بیتی سالان عمران یرد دینج دی ہی ہی
بابل دیس سکونت کیتی سوسی شہر وسایا
تفرقہ آدم دی وچہ پیا مہلائیل زمانے

بابا آدم لدسدہا یا واقف ہی ہر کوئی
بعضے کہن ہان ادشنگ جو ہو یا ظہری سندلیا یا
اگے اک طریقہ دسن صابیہ وچہ جہانے

در ذکر یرد

بعضے راوی لکھ سدہا ئے قصہ یرد جو والا
یعنے رحلت حضرت آدم یردون اگے بائی
ہوئی لس اولاد بتیری اہو صاحب نامی
فرق بہت روایتان اندر نام اسکدی یارون
معنے وجہ یرد بتاون ضابطہ عربی بولی

اک ہزار نزلیسی حالی آدم بعد کمالا
یرددا حل جسیون لنیئون بات لکھانے لائی
لونسے باٹھان عمر یرددی کہن دمی شامی
یرد ہیار دیار دنار د برد آیا اخبار دن
ذکر کران ادریس پیغمبر ٹہیک ایتہ تولی

دربیان ذکر حضرت ادریس

ادریس ہی یہ سالا ندا آہا شروع اغاز جوانی
او سدے نام اندر ہی فرق کہن یہود نصاری
اکسو پینیٹھ سالان دے عمر ہوئی ادریس نبیدی
انے ترسٹے پینٹھ سالان جیدم عمران ہوئی
لائح متوں لڑکا آہے عمران تیران سالان
بستف نام شہر وسایا ہر مس ہان کہن یونانی
اکثر جمن مبارک مصر نیل کنارے
سیر کو اکہ بہت زیادہ شوق ادریس نبی نون
اگے کوئی لکھہ نہ جانے رسم او ہتہا یون جاری

شیث پیغمبر لدسدہا یا کامل نبی حقانی
اخنوخ جنوخ قول انجیلون ادریس نام پیارے
تا متلوشخ پیدا ہو یا سند اکو لی دی
او دون طرف آسمان سدہا ئے ہو کبات نہ کئی
دیس اوہناندا معجزات صاحب مرد کمالان
خاریں والی ہر مرکہیں دے بات آہی سرپانی
سب دہطار دوجون لیندے نبی ہمارے
علم نجوم ہو خط کتابت دسن ہر دلی لون
ہتہ صحیفے نازل ہوئے فضل تہو امر کاری

ایسے خاطر ثالث مرسل کہن ادریس نبی نوں
ادریس مراد درس پڑھاون ہر دم درس پڑھان
پنج فضل ادریس پیغمبر ہور کسے نوں ناہین
تجا درجہ اونہان اونے رب نجوم اوتارے
پنجوان حرب جنگ لڑایان تیغ سنان نکالے
پیش قبض ہور چھری کٹاری تیر آہی دو دھارے
حربہ جگر تیز نے سیلے ڈھنگ لیا نوالہ
موشتر نہین جسم پوشاکان اول وچہ ٹلائیو

اول آدم شیث پیغمبر شک ہیو دشمنی نوں
شاہان اتے وچہ حکیمان ثالث نام سداون
اول مرسل دوم صحیفے نازل ویکھیہ تداہیں
چوتہا قلم نورانی والہ جاری جگ ہیاریں
گرزان جمدہر تیر کمانان ہتھ کمندان ڈالے
اگے کوئی نام نہ جالے خود فولادی پہارے
ادریس پیغمبر کم لوہاران ہر اک دلیس مثالہ
لباس کپاہون اونہان بنایا جوایہ گرمی لائق

دربیان ذکر متلوشلخ عم

نو سو نہتر سالان عمر متلوشلخ جبدم ہوئی پاری
ستسی سالان عمر مبارک جبدم ہوئی پوری
نوسے ہور اونتر سالان نوسے اک کتابون
ایس قدر اوہ کر گذارہ لئو جھے الیں جہانون

انوش نبی تند لد سدہایا ایہ قصہ اخبار و
لامک تدون پیدا ہویا کامل مرد حضوری
متلوشلخ دی ایہ عمر آہی رحمت رب دی ہانون
کوئی وال نہ ہویا بگانہ کجہ صنعت دی ہانون

دربیان ذکر لامک پدر نوح عم

بعضے راوی ایہہ لکہن بعضی لامک کہندے
اکسے اٹھسالان عمر ہوئی آشکارا
ستسی ستر سالان عمران ہوئی جد دو چہیلے
اسد نوح جبہ آیا اسلامی انوش نبی تہین چلیا
حضرت عبداللہ جہنی نورسی ایہ طریقہ رہیا

اکا اٹھ سالان دی عمران جہنی قیناں ادہر
حضرت نوح ہویا تد پیدا کامل مرسل بھارا
ایہ داخل ہور خارج سارے ویکھ قبائل سارے
انوش شیث نبید اتبیارا شریعت چلیا
جابر صالح خضر پیغمبر راہ ہسے اوہدے

دربیان ذکر حضرت نوح عؑ را

انہاں دی نام اندر بھی فرق لکھیا لکھن ہارے
ایشکر الیے آدم ثانی ساکب کہن یہ دی
دو سے چہتر سالاں عمراں قبلہ گاہ اساڈا
متلو شلخ نے جد چھوڑی دنیا پورے چھین سالاں
پنج سو سالاں دی جد آہے قبلہ گاہ ہمارے
یرد متلو شلخ الیے لامخ اوٹھے الیں جہانوں
نوح زمانے جہڑے بشر دا دی سند لیائے
انسی مرد سلام کیا بھاگ جنہاں دے بھارے
اتے طریقہ نوح نبی دا اندر اوہناں آیاں
اوہناں بات نہ منی کائی لیتے بھاگ جنہاں دے
جس مجلس دے اندر حضرت قدم مبارک پاندے
جیکر گھر وچہ کرن نصیحت حضرت کسی شقی نوں
اولٹا سخت اجہیا مارن روح رہی اک باقی
ہوش آدی تی اوہ کہلو ون قبلہ گاہ ہمارے
ہر اک کافر تائیں حضرت باں آکھیا فرماندے
اتے طریقہ حسب کفاراں لیا پکڑ پکیرا
پہلے اوہنوں کرن نصیحت پچھی پھڑ کی باہوں
تینوں کرسی آن نصیحت جادوگر ایہہ بھارا
لڑکا بات امنا کرکے کہندا ایس نہ جاواں

اصلی اسم نوح مبارک سند قرآن پیارے
شیخ الانبیا ہے قول اسلامی نہ کر بات بہودی
تدن پرے دل دسدا یا کیوں نکل گیا دوراڈا
عمر مبارک نوح پیغمبر وقت جوانی حالاں
جام سام کنعان یافث بھی بیٹے چارے
بعد تیاری ہوئی آہی غرق ظہور دفانوں
بت پرست مشرک ساری نہ راہ سدھے آئے
ودنہ روہ زمینے مشرک سب پالی ہتھیارے
واعظ نصیحت کر دی ہر نوں لاشریعت جاماں
جیقدر ساوہ کرن نصیحت اولٹے کافر جاندے
نک چڑھاون موندھ مروڑن اوٹھ شتابی جاندے
شاعر ساحر کاہن مجنوں کہندے پاک نبی نوں
ہو بیسرت زمینے جہڑ دی قول ہنیا اتفاقی
نصیحت خاطر ہون دانان کرکے عقل و بارے
آؤ یار وڈر وخدا تھیں اوہ الٹی کیوں جاندے
بیٹا پوتا پڑوتا ہووے جد وں مڈ ڈیرا
کہندے ویکھ ایہ نوح دیوانہ صورت کہنہ لگا ہوں
اسدی بات نہ منی کائی جیتوں پت ہمارا
رستہ پکا بت پرستی اصول قدم نہ پاواں

وچ زبینے دو ہیا کفر شرک اُستے اوہ مچے — حرام حلال نہ وچ نکھیڑن کرن نہ ناہ او جلے
ایسے طرح گذاری مدت وحی پیغام لیایا — اُہناں ہدایت ہوسی ناہیں صاحب فرمایا
بہا دین کرین ہزار نصیحت پتھر دل اُونہاندے — اللہ صاحب لائی جندری ہرگز لاہے نہ جاندے
ایمان نصیب جنہاندی آہا اوہ اسلام لیائے — حوض کوثر ہا بہشت وچ چون شجری اُنہاں پائے

وَقَالَ نُوحٌ رَّبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا

اور کہا نوح نے اے رب میرے مت چھوڑ اوپر زمین کے کافروں میں سے بسنے والا ۱۲ ۱۲ ۱۲

تا دعا ایہہ منگی آہی حضرت نوح نبی نے — یارب کافر چھوڑ نہ کوئی ہرگز روہ نہ جینے
تردا نظر نہ آوی مینوں کافر مشرک کوئی — نصیحت کیتی باز نہ آئے کئی سب سر ہوئے
نافرمان ہویا درگاہوں پتان جاں ہاں ہوونا — بشیر ہی کر تیار لوتن جہیدے لکڑی جہب شمشاد ون
تر تے سو گز اُن اوچی لمی چوڑی کہہ سنایا — درجے ترے اُستو چہ ہوون صورت ہونگا ہا
لکڑی توں آبنوس لیا دیں شکل کبوتر چھاتی — پچھا دنب خروس ٹھہرا دیں فکر بعد موافق
اک لکھ چوبی ہزاران نوڑی تختی تہوں نورانی — ہر بنیدا ہر اک تختی لکھناں اسم حقانی
سر سارکے اوتے لکھناں نام محمد والا — محکم میخاں لاڈ چالے کہہ خوراک سنبھالا
اُتے پچھے چار جو ہوون یار پیغمبر جادے — ابوبکر ہور عمر عثمان حیدر کہیک پیارے
ہو وصاف بہت مضبوطی دگڑ سے نہ ہا پاون — اوتار ستاہی نقشہ پورا دنیا جہب شاہ لون
لکے حضرت کرن تیاری لکڑی عوج لیایا — مدد دتی رب ولی کہا دی تا فیر رب بچایا
لائے ہور حیوان تمامی ہر اک جنسوں جوڑا — داخل کشتی اندر کیتے حصہ لمان تھوڑا
اول ظاہر ہویا پانی کوفہ دیس تنور دروں — تھا اسوار پیغمبر سچے منگ دعا حضور دون
مائی حوا اُسے اندر نان خمیر پکاندے — خاصہ پتھر کولوں بنیاں کا دی تپاندے

ترتیب ہزار ہو یہ چھین سولاں کم آہی اس نبی
عنقہ اوسدی والدہ آہی آدم دکھ جی

ہیں پر لشکر اوہ اسلاموں شرک کا فر خاصہ
موت آئی تس پل نہ لگا مرسل وچ اہیا عاصہ

اسی مرد ہور ہا سلامت آہے نال پیغمبر
سام حام اُلتے یافث اوس بیڑی دے اندر

کوہ جودی وچ لگی بیڑی موصل شہر دو جیون
ثمنوان شہر تہی وسایا طبری سندگواہیو

پچھو کوہ زمیں ادچا جودی جبل تہاندا
ہور پہاڑاں نالوں وڈا لوگ زیارت جاندے

جسدن بیڑی لگی آہی خشک ہویا سب پانی
حضرت نوح تائیں فرمایا مدت بہت وہانی

اوڈشتابی خبر لیاتوں نظر کریں ہر جگہ سارے
اثر پانی کجھ باقی رہیا سالوں وس پیارے

کہا زمیوں ہویا پیدا یا کجھ اثر ہے باقی
اُڈیا تا فراغ شتابی کرکے بہت چلاکی

دِلی نہ اوس خبر دو باری جا بیٹھا مُردارون
بدعا حق اوسدے کیتی ماروجی سرکارون

فِرار شاد کبوتر اوتے پاک نبی فرمایا
ہو سلامی گیا کبوتر ہر اک خبر لیایا

ہو منہ وچ آہی سبز انگوری نالے چکڑ لگا
اوسدے حق وچہ کرن دعائیں نوح دسن جہر لگا

بابرکت اسدے نال محبت کہیں لشکر تمامی
ہردی الفت نال کبوتر معجزہ نبی گرامی

دربیان حکایت عجیبہ

اک حکایت ہور عجیبہ پئی ہیری اوہ کسی
بیڑی جسدم اندر ٹھاٹھاں پاسادی مینی

بہت غلاظت ہر اک خلقے سب جیواناں یارون
شیر درندے ہاتھی باندر گھوڑے بے شمارون

اوہ بدبو زیادہ گندی جاوے نِکل دماغون
نالے وہم سخت طوفانوں مدہم لوچراغون

ہوش حواس کسے قائم اوس غلاظت یارون
حضرت کردے دیکھ دعائیں امر آیا سرکارون

ہاتھی دی پیشانی اوتے دہر ناں ہتھ شتابی
ایہ غلاظت ہی ناہیں یارو جس خرابی

حضرت دست مبارک لایا چہک ہاتھی نوں آئی
جوڑا سوراں ظاہر ہویا نر اک مادہ سائی

اونہاں سب غلاظت کہادی نہ فر رہی نشانی
شیطاں دا دل بیکہ شکستہ معجزہ نبی حقانی

تا فیر اوسنے ہتھ شتابی پھیریا مستک سرزون — پچھے آئی دو ہوش ہویدہ قدرت رب غفورون

دوڑن ہوری اندر پیٹھی کرن سوراخ ہر پاسون — حضرت کیتا ویکھ اندیشہ آئی بلا اگاسون

تا فر ہتھ مبارک لایا حضرت مستک شیرون — دو بالایان ظاہر ہویان ہوش ہو کائی ویرون

پسر چما لاکر سمھالا جانان پیا پچھاہاں — تیرے شہزادی نوح پیغمبر ہر دا ذکر کراہاں

مفصل حال نہ لکھیا جاوے یافث نسل حاموں — مطلب نسب نامہ سرور ذکر اوہنادا ان ساموں

عرب عراق ارم والے ایہ سب سام اولادون — حبشی زنگی ہندی سندھی حام دادا ارشادون

چینی ترکی اتے یاجوجی روس ماجوج فرنگی — ایہ سب یافث دی اولادون خلقت رنگ برنگی

چار قبائل عرب ولایت مطلب لکھ ویکھاوان — عرب بائدہ عرب عاربہ عرب یمین بتاوان

مستعربہ عرب حجاز والے ایہ قبائل چارے — ہود و صالح عاد ثمود دی خلقت ملت پیارے

اتے وفات مبارک جیدن نوح پیغمبر پائی — وال سفید اک نہ ہویا وند نہ ہلیا سائی

چودان سو سالان عمران دنیا اوچہ گذاری — اوڑک موت سہنیا آیا امر وڈا لاچاری

ابو قبیس ہر پہاڑون اول ہویا پیدا — اول خراسان وچالے نادی کہن ہویدا

دعا منگی اوس جبل خاطر تا آیا خراسانون — شہر مبارک مکہ جیجا دھریا اوس میدانون

جیکر کسے شوق زیادہ ویکھو کھول کتاباں — غرض نسب سرور دے میون مطلب پیش اجاباں

جیکر لکھاوان زور زیادہ دفتر بنسی لمان — طولون مطلب فوت ہو جاوے ایس گل اوتے جمان

در ذکر اولاد حضرت حامؑ

قبط مریخ دو شہزادے سندر نوری حاموں — نوح پیغمبر دے ایہ پوتے بین واقف ہر ناموں

مصر ولایت دے وچ پر شاہی قبطی قبطا ولادون — مصر پڑھتا نوح بلبنید اٹھیر جدا شدادون

مصر نام اوتے نادن دھریا مصر تہ چیلا — عمر مصر دی بہت لمیری حرضون حجر نہ جیلا

بعد طوفانوں ہر تھیں پہلے مصر شاہ زمانہ
طولئیں پچھے شاہ زمانہ مصر ولایت ہویا
حاجرہ صاحبہ اونہے بخشی حضرت سایرہ تائیں
جس ماں نے چکھا بنائی لکڑی جمع کراکے
گلزار ہوئی اوہ اگ تمامی ہیل لگا ہر ڈالی
کافر ویکھ تعجب ہوئے نہ اسلام لیائے
زانی فاسق ہور شرابی اوہ حرامی آہا
عاشق ہوکے تڑفن لگا پر ولبس نہ ناہوں
ویکھ کرامت تائب ہویا جیدم وس نہ چلیا
پاس میرے بھی ہے اگ لی جادوگر اوہ بھاری
سارے راوی کرن روایت ایس کرامت پاروں
بی بی وچہ نکلاں آہی خلیل الہی باہر
بدنیت جد کافر ہویا حضرت ڈٹھا کہیں
بی بی طرف خلیل سدھائی ساری بات سنائی
مصروں فیر کنعان سدھائے پتہ شام لو جیوں
ایس قصے روں پسر جمالہ بن توں کہلہ تہائیں
قبطیاں تھیں شاہ زمانہ ہوئے لکھ ہزاراں
اخیر زمانے دو عورتاں تخت مصر دیاں والی
انتظام نہ رہیا پورا توجاں وگڑ گیاں
بغداد وں تھیرا آیا نیت بد امیراں
چنگیز شیری با ہجہ ملاحاں کہو نکر لگے بنے

قبطی شاہ شہنشاہ ہوئے نہ کر طول فسانہ
نمرود حرامی لعنت الہی سخت عذابوں موبا
معجزہ ویکھ اوہ تائب ہویا بیش شرارت سیائیں
سٹیا وچہ خلیل نوں تائیں حکمت کا بنا لے
معجزہ پاک خلیلوں ظاہر قدرت کامل والی
دل شکستہ پاک خلیلے جانب مصر سدھائے
حضرت بی بی سایرہ اوتے کیتی بد نگاہاں
شل ہویا وجود تمامی سنگ مثال لگا ہوں
کہندا جادوگر زمانے اوڑک کافر ٹلیا
بخشاں تینوں کم نہ میری خدمت کر منہاری
طولبس جدوں ارادہ کیتا سخن سچا تکراروں
پردہ دور ہجابالوا لا حضرت اونے ظاہر
ہرگز اوس دا وس نہ چلیا یاد میری گل کہیں
حضرت صاحب ہین لگی گل ساری پرتائی
جیونکہ میہند پنجاب ولایت کاغذ بھرا بیان ہوئے
ذکر عمالقہ شاہوں چھڈ کے مردیس دبائیں
اعمالاں شامت ضعیف زیادہ لکھ لعنت کاراں
کم نہ چلیا ضعف گرانے ایہ روایت ڈالی
سبھ امیراں ہوند وڈا با ادلش جماعت پیساں
وزیر دے ہیر حرامی ڈھوں کون کرے نہ سیرا
رلیعت عیب سیاست باجھوں کوئی بات نہ منے

جیونکر ضعف شاہ عثمانون بنی امیہ والا
بنی عباسیان سراوہنایا سارا دیس دبایا
سلطان محمود محمد غوری احمد شاہ دورانی
جوہن کیس غلبہ بار گزریان فضل ودرحمانون
اہوین ہا جہیڑان شام دیاردن مصر ولایتاں یاردن
ولید نام ریان نے بیٹھا گدی جس سہائی
ریان غرق ہویا وچہ پانی تاج لیا اوڑہنا
اوہ ہویا فیر گدی مصر مصعب نام سہانی
زندا حضرت موسیٰ توڑی رہیا اوہ حرامی
دعوے اوس خدائی کیتا حال جوین نمرودن
درحقیقت مصر دیاردن جنہیں تاج اٹھایا
جونکر حبشون شاہ نجاشی قیصر روم دیاردن
فغفور رہور خاقان جو چینون خان خطا کہاوے
ہوئے عمالقہ جیسدم غافل قبطی سر اوہٹاون
اخیر فرعون لنگڑا کافر بخت نصر نے مالے
مصر تابعدار ایرانون رہیا سال ہزار
علم فلسفہ بہی طلسم علم وڈا اکسیرون
ہن تاریخ جاہون بیٹا نکران ہن کنعانون
شاہ افریقہ اوسدی نسلون زنگی ہو سوڈانون
خاندانی تبلیغ والے شہر وڈی زنجبارون
لقمان علیہ طبیب لوبہ شہردن جا دم بنی داؤدون

فاروق اعظم دی تہیون وچ ہکن وچہ کتاب مقالا
ہلاکو خان حرامی کافر شہر ویران کرایا
نونکہہ گہوڑا ہندستانون پانی پت نشانی
کالے کافر ہوئے سلامی تیغ عبدالرحمانون
عماقا کرہتہ کیتے ہنہیاردن
اوہ بھی غرق ہویا وچہ پانی نکل کر مطلب والی
حضرت یوسف اگی اوہ اسلام لیایا
اوس اسلامی بات نہ منی ہیبت کفر والی
غضب الٰہی نازل ہوسی کافر غرق تمامی
کر گل اگون مطلب والی چھوڑ قصہ مردون
لقب فرعون ہراک سند اونکان رل ٹہرایا
اسم خلیفہ دیکھ اسلامی شاہ وڈا انکاردن
سلطان امیر لقب اسلامی کابل روم دباوے
شاہ زمانہ مصر دیاردن سکہ قبط چلاون
بخت نصر دبایا داخل ہوئے بیگانے
مدنیت صابیہ بت پرست ذکر ملان بدکاران
رل کتب نجومون ماہر بات کرن بدبیرون
کنعان نام ہا رسیتے جایا دسان ال تمانون
بربر دیس لوبہ والے حبشی نسل کنعانون
غالب دین اسلام اونہا لون کتب تشبیہ ابراردن
حکمت نبی داؤد سکھالی رحمت رب وچ دودن

ذوالنون مصری ڈیہ سوڈانون بلال اُتہن حامہ — ردڈیل کنایی تیہ پا شریعت جامہ
ایپر مسلمان تمامی رنگ ہو نہا ندے کالے — خاص طریقہ مالک علیہ الرحمہ کہن شیراز جالے

دربیان ذکر اولاد حضرت یافث ؑ

یاجوج ماجوج اتے سوید نوح ترک کماری — چینی مشرق ڈیہن ہٹانون کہان کیفیت سیاہی
یونان نام اک یافث بیٹا جسدی نسل یونانون — یارقند خطائی تبت مشرق ڈیس پچھانون
قلاق ماجوج والے قرا کافر لوک خطائی — فرنگی روس فرانس جو جرمن نسل تہ یافث سائی
اوہ یاجوج ماجوج تمامی تیہ جیہن شاون — سد سکندر کندہ فولادی آدسجا نیئہ نقالو
تیہ گز جوڑی سد سکندر اوچی نال پہاران — لنگہن کے دکائی واتہ دسی جال جھنجھے بگھیاران
جدن امر الٰہی ہوسی سد سکندر توڑن — ہر دیار ون تہ زمانہ عاقی کوٹ نہ جوڑن
جس ولایت داخل ہوون کرسن بہت خرابی — حضرت عیسٰی ؑ کری دعائین مرسن نا شتابی

دربیان ذکر اولاد حضرت سام ؑ

چہہ سو سالاں عمران پوری ہوئی جد سام موسان — روم لاود آ ارفخشد تری بیٹے اس نامون
ارفخشد داخل نسب نامی خارج باقی دو — لاود ذاہن ذکر کچھ ہوی مونہ ٹہری گل
عملیق فارس الٹے جرجانی طسم بیٹے چار — لاود ذے ایہہ سندر بیٹے لکھیا لکھن ہار
دیس فارس فارس ماریون ہر دیارون وچ حیا — جرجان تیہ سب جرجانی جنگی شہر کچھیا
چوتھا رہیا طسم بیٹا لوک یمامہ والے — بحران نگیس بنی حنیفہ عرب باعدہ نالے
مسیلمہ کا فر اوس گھر لنے دعوی جس نبوت — شاہ صنعہ یقون ٹہریان فوج آن تیر ڈری

نقصہ بن علیق اولاد دون ایہ سبھ لکھے ڈیکھاوان
مصر ولایت غلبہ پایا سارا دیس ورتایا
جسارہ حضرت موسیٰ ہوئی بنی اسرائیلون
اونہان کے واعظ نصیحت کیتی معجزے بہت ڈیکھائی
اوڈرک غرق ہوئے وچہ پانی باقی رہے بنی اسرائیل
مصرون نٹھے لہنگ فنڈ ہارون ہند ولایت آئے
کوہ سلیمان نو جیون قبطی لوک تمامی
چہتری راجپوت سداون قبطی شرک بہانے
بنی اسرائیل تمامی ایہ جو قوم ارایان
سالے قوم عمالقہ وچون شخص ہیا اک باقی
دو فرزند ہوئے فراوسند ڈٹہا ہر کتابون
عویلم تہین دو بیٹے ہوئے عاثر عوص ارم
ثمود جدیس اک اصفونی قصہ لکھ سوکائے
حضرت صالح نبی مرسل نازل نبی ثمودون
سرور عالم شاہ رسولان جنگ تبوک مچایا
جس پتھر تہلین ڈاچی ظاہر غائب ہوئی ڈیبا
حضرت شاہ صدیق زمانے فوج ابن سفیانون
نسب نامہ صالح والا لکھہ دساوان تہنوانہ
عبید ابن آصف جنبان نامی مرد خدادا
ایہ عبید جادر جایا جادر ابن ثمودون
معجزہ ڈیکھہ اوہ ڈاچی والا منکر رہے غرور نون

شام ولایت کہرن سکونت پرد تابع اوچاوان
خیبر الیے یثرب تورہی کسی نہ سر اوٹہایا
مرسل نبی پیغمبر بہارا پکڑان البس ویلیون
قبطی ہور عمالقہ والے نہ اسلام لیائے
تنہان ہار بچہائی مصرون چال ہند ا بدکاران
آئے خراسان وچالے محکم گھر بنائے
بعضے بنی اسرائیل جہڑی کفرون جامی
جہل لہاندا عہد قدیمون رحمت رب اوتار
وصف نصارا نرم طبیعت کیتی کیتی بہلان
مکھن نام فرعونے ہیا گل سن ایہن اتفاقی
ارم عویلم شیر شہر آکے قدرت رب ہالون
نزے بیٹے فرعاثر سندی ہین ڈٹہا اخبار دی
حجازون جانب شام سکونت ہن وچالے پائے
معجزہ ڈاچی والا دسیا قدرت رب دے دون
ساگی پتھر ڈاچی والا وچ نشان ڈیکہایا
ہن نشان موجود اوتہایون سندا پس ہمارے
جنگ مچایا عاربر رومی اٹھہ ہزار میداون
صالح ابن عبید کہاوے دوسن دینا میون
آصف ابن شیخ کہاوے شیخ عبید ضاد
ثمود نام عاثر دا بیٹا عویلم دی وجودون
قہر الٰہی نازل ہویا اوہی بجلی دورون

موئے کافر اوہ تمامی زخمی ڈاچی یار و ن
قصہ ہین جدیس مع کا وان پھڑیا اولٹہ چالا
اوسدے دیس اندر جی کوئی شادی شخص کراوے
اوڑک لوک رنجیدہ ہوئے تابعدار تمامی
اک وقت مقررہ کرکے طرف جدیس سدھائے
نسل جدیسان اکنے رہیا دشمن ڈھیر سارا
قصہ اگون ہود پیغمبر لکھنان پیا چالے
تھوڑا ذکر لکھ دیکھائیے بہا دین توشہ پلے
ترمی بیٹھے اوس دو ان ہو حلوان شدید شہزادے
بہت نہ ورا ور قد قد اور ہر کفاران لمے
بلکہ اہنان گھر بنائے پتھر چیر پہاڑون
رستم دستان نال کہا وڈان ہٹیا پرسا مون
شیر نریان دسین جنیا ایہ ہٹیا حلوا آگون
ہود پیغمبر رب دی طرف رحمت خاطر آیا
حضرت کہیا جیکر لسّی منون بات سماری
شداد وصف بہشتان پچھیا کی کجھ اوس گھر اندے
سنکے صفت بہشتا لوالی کہندا پاک نبی نون
جنت اوس تیار کرائی نہران وچ وگایان
ہیر دیا رون ہیری پنے لعل یعقوت زمرد
رنگ برنگی نقش ہزاران جنت لعیحہ بنیان
گویا اوہ ملائک سارے زیب طلعہ تیسا لو لالہ

بنی سقیفہ قوم ثمود دون بچی اک فتنا زون
عرب ولایت دی سرداری مردوڈ امتو کالا
رات پہلی دستور کفارون ڈولا پکڑ منگاوے
خاطر قتل کرن منسوبہ دلیون دحرامی
اول وسدے فوج کہیائی فیر اوسدے سر آئی
نرلے اوس ہتھ سے کیتے نہ ہو یا جنکارا
ذکر عاد شداد حرامی ٹر ہسین مطلب آپے
موسم گرمی سفر لمیرا جگر کلیجا سلے
بہی شداد اوہ جنت الا ہورنہ صاحب زادے
بت پرست مشرک بہارسے عرب ولایت جیجے
جونکہ مسجد شہر جینوٹون چیری سنگ اجاڑون
سام نریمان ذاکر ہٹیا شیر بہادر شامون
حلوان ابن عاد کہاوے مردوڈ امیدانون
عاد شداد نہ ہوئے مومن سبہنان منع نہ ڈیاپا
جنت مباح نشان پر ہوئی میری تابعداری
حضرت ہود سمجھایا شریعت عمل ایمانے
مینون جنت لوڑ نہ کائی پیا خلل شقی نون
سوہنا سیم کندہ مرمت زور دتا سل بہایان
اوس منگائی وچہ لگائے جیسے موتی خوردہ
چھوٹے لڑکے سبز پوشاکان حسن زیادہ ہمنیان
سبہ عوراتان مع انگون پریان سی سکہ اوجان

وہ ہین کاسن ثریا کا غر خوشیوں جامے پاڑے
اک قدم ادہی نا دھر رکھیا کافر مویا واڑے

اسجارا وی کرن روایت اللہ پردہ پایا
بہتاں ہن عدن ولایت ڈٹھا بہت چھپایا

باقی ہور کفار ہزاراں ہوئے سخت عذابوں
جیکر کسے شوق زیادہ مطلب کڈھ کتابوں

در بیان ذکر ارفخشد ابن سام ابن حضرت نوح ؑ را

دوجے سال طوفان پچھے ارفخشد پیدا یار و
ابن سام ادہ نوح پیغمبر داخل نسب شمار و

اکسو پینتی سالاں عمراں ہوئی جد اوہناں دی
قینان پیدا اوہناں ایامی پکی سند لیاندی

چار سو پینٹھ وہ ہیان عمر ارفخشد دی ہوئی
ایس جہانوں لدسدھائے قصہ ہور نہ کوئی

در بیان ذکر حضرت قینان ؑ را

اکسو اٹھتالی سالاں جس دم عمر قینانوں آئی
شالح جمیاں اللہ بہتا ایہہ پر بعد طوفانوں

کیومرث اونہدے بیٹا بعضے کہندے ناہیں
کیومرث نام قینانے ذرا جل اگاہیں

بعضیاں کہیا کیومرث خاص قینانی بھائی
بعضیاں سند نام قینانے کیومرث سائی

صحیح روایت کیومرث ارفخشد بیٹا آہا
انے قینان حقیقی بھائی جو ہویا بادشاہا

درحقیقت مرد قینانے دینی کم سنبھالی
کیومرث کم دنیا دی آپنے جانب ڈالے

ابوالملوک کیومرث اول شاہ زمانہ
ابوالانبیا قینان بہادر مرد آہا مردانہ

جناں نال لڑائیاں کر کے بلخ شہر وسایا
لہراسپ آن نو بنائے قلعہ باغ بنوایا

کیومرث نوح نبی دا خاص پڑپوتا آہا
ایہہ روایت ہر نوں عالی اول ہویا بادشاہا

سام اکے [illegible] کیومرث جادوگر ادہ بھارا
ای پر بندہ سب صابیہ رکھے نامی مرد کرارا

جیکر کسے شوق زیادہ طبری سندھ ڈھاون — امام واقدی نسخہ کامل تیرہ بیان لاوا

ہر تھیں فضل سند قرانون سمجھو اہل ایمانون — قصہ ذکر نوح پیغمبر صاحب طور طوفانون

یارب چھوڑ نہ کافر کوئی ایس دھرتی دے اندر — سند قرانون غرق تمام ہوئے آدم ڈنگر

سارے بندے اتھے بچے دسان بعد طوفانون — اک حضرت نوح پیغمبر وشن حال جہانون

سام حام الے یافث جیونکر ذکر قرانے — ہوری کسے اولاد ہوئے نہ اوس عوج شیطانی

الیس قصے نون پسر جالہ ہن لعن کہہ اتھا ہئین — قصہ جیونکر شالخ والا سارا لکھہ اتھا ہئین

دربیان ذکر حضرت شالخ یا شالح را

دو سو ہور چھتی سالان گذ سے خاص طوفانون — شالخ یا شالح پیدا ہویا اہل ایمانون

چھتیر سالا ندا شالخ آہا اس دن آدم ثانی — یعنے حضرت نوح پیغمبر چھوڑ یہی دنیاں فانی

ترینہے ہور پنجاہ سالان موئی بعد طوفانون — آدم ثانی لقب مبارک اوہ ٹھے الیس جہانون

اکتوالیے تے سالان دی شالخ عمر دہانی — حضرت عابر پیدا ہویا قدرت ویکھ ربانی

جسنون ہود پیغمبر کہندے قبلہ گاہ رسولون — نوح ہنیدا خاص ٹرتا قول پکا مقبولون

ساڈھے چار سو ستہ سالان دی عمر شالخ ہوئے — اوڑک دنیاں چھوڑ سدھائے جنت تمامی [illegible]

اسدے نام اندر ہی فرق وجہ ترنی تباندی — شالخ شالح اتے شالح ستے لوک الیندے

معنے شالخ خاص پیغمبر یا رسول کہاوے — دیکھن پنجابی ہن تمامی ہا پیچھی یا اوہ نہ آوے

دربیان ذکر حضرت عابر یا ہود را

اکسو تے چوتی سالان ہوئی عمر ہود ہنداندی — قالغ پیدا [illegible]

دخل نسب نامے اندر ہود پیغمبر جس الونت — ہی ایہہ بیٹا داخل نسب قالغ آہم پچھانون

حضرت نوح بنیدی پچھے صاحب امت عاجز
دو وین صاحب اک زمانے اندر ہوئی برابر
اول حضرت ہود پیغمبر جانب عاد شریران
نوح بنیدی وچہ زمانے پیدا ہوئے دو وین
ہور بیٹا اک ہود پیغمبر نام قحطان تہاون
بیٹے دو قحطانون ہوئے لکھی سب علماوان
شہر سبا سی جا ٹرین وسدا شہر جرہم ثانی
جرہم قبیلیون کیتی آہی ذبیح اللہ دی شادی
انہے یعرب یمن ولایت کڈھی عربی بولی
عربا مین عرب عاربہ تا مشہوری پائی
عبد الشمس جنہون کہندی لقب سبا جہانون
بیٹے بہت سبا دے ہوئے یمن ولایت اندر
حمیر نام وری تر پائی یمن ولایت وچ آیا
شیر زرا جا حبشی کالا آہین اکہہ دباوے
تا اہرستہم جنگ مچایا ڈٹھے ہتھ حمیرون
یمن ولایت والا ہا لہ لیتان بنی حمیران
اس تحریرون پائی خلاصی کیکاوس تد آہین
بنی حمیران رہی حکومت ہور عالم لوڑی
اسو جیسے آگے لڑیا تا شہادت پائی
ذوالقرنین بنی حمیرون جید ادلیر ازلن
صعب ابن حارث ابن قیس ابن سدا ابن عاد ملطاطہ

ہود پچھے پتا فیر حضرت صالح وڈا نبی اکابر
خاص ہوت اگے پچھے راوی کہن اکابر
حضرت صالح طرف ثمودان وچہ کتاب تحریران
ای پر دونون عرب لایت اگے پچھے ادوین
جو تفرقہ نوح اولادون یمن ولایت جاون
یعرب آکہ جرہم ثانی پکا قول سچاوان
مکہ معظمہ جنہون کہندے ایہا پتہ نشانی
حرم پیغمبر امت دا وان نبی صاحب دی ادی
اگے کوئی لفظ نہ جالے صحی روایت ٹولی
سبا جہیان جید بیٹا رکھ وچہ کتابون بہائی
سبا ابن یشجب ابن یعرب وہ بیٹا قحطانون
حمیر کہلان اشعر المطاطہ سندر بیٹا عمر
بر جو عاجز کون بچارا شیر بہادر گنجیا
کیکاوس شاہدی تا بیٹن ایہ ونجہ بنہ لیاوے
اڈر کس صلح کرائی آہی دس ان تدبیرون
کیکاوس غرض نہ کائی لگی پہر اسیران
قیدون چہوٹا آگیا ولایت فیروز گارن نا ہین
شیرباذان بنی حمیرون مین گل ایہ نہ چہوٹی
دو ہزار الف سال حکومت بنی حمیران آئی
آہی اسم صعب تہادون ہندر لقب جہانون
عاد الملطاط پتر سبا ابن یشجب سخنی دا تا

یشجب ابن یعرب نامی یعرب ابن قحطانوں | قحطان ہود پیغمبر جایا کرسی ختم بیانوں
صعب ابن حارث رائش ہد سکندر جوڑی | یاجوج ماجوج قیدا وتہا یوگن کسی حد نہ توڑی
جیہوں حد سکندر رسم ہی رب قطب شمالے | محکم وچ دیوار بنائی اوس شاہ کرمانوالے
اوہ بلقیس قوم حمیروں یمن دی شہزادی | سلیمان پیغمبر کیتے نال جسدے وچ شادی
نسب نامہ مین بلقیسوں ایہا لکھہ وکھاواں | بلقیس بیٹی شرجیلے ابن عمرو چاواں
ایہہ عمیر بر غالب جایا غالب کر غصبایوں | سنساب ابن زید کہاوے کر نسب بڑ لاہوں
زید ابن یغفر توڑی یغفر سکسک آیا | سکسک نامی واثل جنیاں ظاہر لکھہ کہایا
واثل نامی مرد بہادر ایہہ پت خاص حمیروں | حمیر ابن سبا کہاوے شجرہ ایس نظیروں
قضا قبائل بنی حمیروں اتے کلب والے | ویحیا کلبی بنی حمیروں جسدے بہاگ نرالے
جمیل تن جسبوں [illegible] ہندی اوس دے پت ہوئے چالی | رجال الغیب لقب مبارک خاص وہت دالی
زید نام حارث جنیاں کلب قبائل پایا | غلام حضوری پاک نبیدا عالی درجہ آیا
بہت قبائل بنی قضاعہ وسن شام نو جہوں | بنو اسلح بنو الہندی کاغذ بہران سیاہیوں
ابوخالد امیر انہاندا عمر الہندی تہیں آنا | بنو عروت ابن حرام عذر ہیں کران اگانا
اتے جمیل بثینہ والا عاشق دسیں وجیا | قصہ اوس مشہور جہانے ویکھ دیدار نہ رجیا

دربیان ذکر بنی کہلان ابن سبا

ست قبائل بنی کہلانوں وسن عرب [illegible] | بنی ازد طے قبیلہ ہمدان اددخج والے
بنی گسنہ بنی مراد شہر وڈا انمار دون | دار و واری قصہ سردا کر سیان مین شمار دن
پہلے بنی ازد والہ قصہ صاف او ہناداں | غاسنہ تہین شاخ وڈیری اوس دا ذکر بلاداں
عمر ابن مازن ابن ازد شام ولایت شاہی | جنہیں دو قبائل بہارے یکہ میں حجاز نواحی

خزرج اتے اوس قبیلہ شہر یچ جیہڑے

روز حدیبیہ سرور عالم کیتی صلح قریشوں

بنی بکر طرف قریشاں اڈ کے صلح تروڑی

مکہ شہر کیتا چڑھ فتح بنی خزاعہ یاروں

نالے مکے اندر آہی خزاعیاں دی سرداری

الدی ہاڑے طایف دے وچ قبیلہ عبد المناقوں

مجلس بنی خزاعہ وچ وہندا مرد خدادا

پاس قصی اک مشک چھیڑی آہی اہر شراوں

اگے بیٹھا مست دیوانہ دادا بنی خزاعوں

بہر بہر دیندے سرخ پیالے اوہ ہویا متوالا

اوس دی ہرگز قایم ناہی ہوش حواس دماغوں

تاں پھر قصی ساقی کنجیاں کر دا اپنے حوالے

طایف چھوڑ ہویا اوہ راہی طرف لبسن ماہیا

وچ جوایہ اوہ کنجیاں ساقی قبیلہ اسمعیلوں

اول آہے ہم قبایل کنجیاں لیکے میں سجائے

فیر بنی خزاعہ پاسوں کنجیاں ہتھ آئیاں

تکڑے ہوئے سب بیتی اس معاملے یاروں

بلکہ بنی خزاعہ وچوں معطلق اک قبیلہ

شاہ ہو لاں پایا غلبہ فوج اجر انصار نہ

اڈ کے یچ [illegible] نتان کیتا بارق نام پہاڑوں

[illegible] قبیلیوں ہویا اک مرد احبالہ

بنی خزاعہ بارقی [illegible] عافق عتیک دیر تھے

بنی خزاعہ جانب سرور [illegible] اپنی خویشوں

سرور سد بنی خزاعہ تیغ چلی زبڑ تھوڑی

ایہ قصہ سب لکھے سدا ساں کی حاصل تکرار وں

کنجیاں کعبہ پاس خزاعہ ہر گل دی مختاری

قصی نام کلاب بیٹا مرد قریش شہراوں

ڈھٹا جا [illegible] مست شراب رسنہ [illegible] خطادا

ابو غبشان [illegible] ہتھ وگا یا بعد سوال جوابوں

ہور شراب کیتا اوس طلب قصی اوسی داؤں

حالت مستی دی وچ کیتا ذکر کنجیاں والا

کنجیاں کڈھ پھڑایاں اوس نے ختم تیل چراغوں

عبد الدار قصی دا بیٹا کنجیاں جب سنبھالے

سب [illegible] تائیں جانے گھر گھر [illegible] سمجھایا

باجھ لڑائیوں پایا قبضہ اساں قوم [illegible]

برکت دادا اسمعیلوں دشمن بار بھجائے

امانت وچ نہ کر خیانت تکرار ہناں ناہیں

بنی خزاعہ تائیں کڈھیا کعبے دی دیواروں

سرور عالم نال لڑایاں کر کفار وسیلہ

بارق عمر [illegible] تھا ازد عرب دیاروں

وجہ تسمیہ لکھ دسایا میں سب دس اجاڑوں

معقر ابن حمار بارقی شعر بناون والا

یعنے جوڑیا اوس عقیدہ ملح بنی کریمون — اوڑک سب اسلام لیائے چنگا اچھو قدیمون
ہور دوس قبیلے والے دوس بیٹا عدنانون — راہ تہا سہ رہندے سارے اتنان ذکر ہیالون
دوس نام عدنانے بیٹا عدنا ابن عبد اللہ — عبد اللہ ابن زہران کہندے کعب مطلب کہا ہم
کعب نام حارث دا بیٹا حارث بیٹا کعبون — کعب نام مالک دا جایا عالم ہمرف نحوون
مالک نام فہمے بیٹا مردا میرا وہتا ندا — فہم دوسے دا پت کہندے سارا ذکر لیا ندا
الیں دوس قبیلے وچون حضرت ابو ہریرا — عمر نام عامر دا بیٹا جسنون علم ودہیرا
یعنے عبد الرحمن بتاون اسم مبارک آہا — ابو ہریرہ نام وڈا یا سادی قبلہ گا ہا
قبائل عتیک اتے ازد نالے غافق والے — عمان دیار رہندے سارے نامی شہر نرالے
جو ہوسے امیر عمانون جلند لقب کہاوے — نامور سردار تمامی طلب سند لیا وسے
جعفر اتے عبید آہا جد امیرا ہتا ندا — عمرو نام تا جسے بیٹا لشکر جاڑ لیجاندا
دوس ہوئے اوہ تمامی قصہ لکھہ مو کایا — ہن ذکر طے قبائل بنی کہلان کہایا

دربیان ذکر طے قبائل شاخ بنی کہلان دا

اول طے قبائل ہن اندر یمن ولایتا — پچھے طرف حجاز رہندے ہار اوہی لڑن رہتا
دو پہاڑ وچالے لتھا جبل کے طے قبیلہ — بنی سلم اتے اجار اوس جا رہیں جمیلہ
ہن اونون طے پہاڑی کہندے لوک تمامی — شہر پنجم طے قبائل عرب لائبت نامی
طے نام اوہ زید بیٹا پہلے اُدد کہندے — زید نام کہلانے جایا کہلان ساون تیہ
جن پنجہ قبائل تینون دسان لکھہ اتہایون — بنی نبہان بنی سلیمان نامی قوم خدایون تا
بنی بولان بنی ہنی اسے تے بنی جدیلہ — بنی سلیمون بنی بحتر نامی قوم اصیلہ
ایاس نام قبیسے جایا ہنز قبائل والا — فدمان ہو یا گیا دس کہاوے جو زید پتا اللہ

عمر نام مسیح دا بیٹا نسل ثعل بطائی
جو نگر زید خلیلے جایا نامی بندا سائی

حضرت نام اوسد ابدالایا زید بجزرہ رکھیا
جسد بہاڑی زید بہادر بجزرہ نوری چکھیا

الیسے طی قبیلے وچون ہویا حاتم طائی
ہر نہیں ودہ سخاوت کیتی نام فرنگی پائی

اتے بنی مدحج والے ہوئی طی اولاد دن
سارے بنی کہلان کہاون گل کران ہیاددن

مدحج نام مالک دا بیٹا مالک ادد دی جایا
اوددا ابن زید کہاوے زید کہلانون پایا

کہلان نام سبا دا بیٹا مدحج شبر والا
مدحج ہتین فیر بہت قبائل ہر دا ذکر نرالہ

خولان اتے جنب قبائل بنی اود زوراور
بنی سعد عشیرہ نامی سارے مرد دلاور +

نالے جعف قبائل نامی ہور زبیدہ والے
ایہ سب شبر طے اولاد دن ہر دے بہاگ نرالے

وجہ تسمیہ سعد عشیرہ راوی لوک بتاون
تر نتیے نفر ہویا تد ہویا حاقل لوک وساون

عمر معدی کرب بہادر بنی زبید کہاوے
عمر زمانے دیس پرانے لڑیا غلبہ پاوے

ہور عنس قبائل بہارا سود عیسٰی ہویا
دعوی جس نبوت کیتا وچہ محلان ہو بایا

یعنے ابو بکر زمانے نوبان بنی حمیر دن
سب قصہ مین لکھہ دکھیا سان سی جس بد سیر دن

عمار نام یاسر دا بیٹا درجہ پایا عالی
انکے عنس قبائل وچون ٹھیک ولایت والی

دربیان ذکر بنی ہمدان بہ شاخ کہلان را

ایہہ قبائل وڈا نامی پتہ دلیس ہمدانون
وچ جہالت زور زیادہ شورش وچہاون

جس دن اوہ اسلام لیائے دسین وچ ہمدانیان
بنی ربیعہ مومن ہوئے جریہ کا لگا سر گیان

ربیعہ نام حیار دے بیٹا مالک اسد دا اوا
مالک بیت کہلان کہاوے نہ کربات زیادہ

بہنجوان ہور قبائل نامی بنی کندہ والی
کندہ نام عصر دا جایا دس سلے وچالے

عصر نام حارث دا بیٹا حارث زید دے جایا
زید بیٹا غاثس کہلانون عالی رتبہ پایا

جریر جبدا اسم بتا وَن عبداللہ بجلی بابا
اصحاب وڈیرا نبی صاحب دا ساڈا قبلہ کعبہ
ایہ سب شاخاں نبی کہلانوں ظاہر لکھہ ویکھایا
ہن ذکر اولاد عمر دا کرساں سنئوں اگوں سایا

دربیان ذکر اولاد عمر ابن سبا را

عمر نام سبا دا بیٹا جستہیں ہن بہت قبائل
بنی لخم قبیلہ بہارا اندر کتب دلائل
لخم نام عدی دا جایا عدی عمر سبا کون
بنی خرام بنی المنا ذرہ ٹہنان ایسے داون
لخم اتے خرام بہادر دونوں بہائی حقیقی
شرف اتے قبیلہ عدوپت خرام تحقیقی
بنی دارہ ہور قبائل نسل لخم کہارے
بنی حشم لخم اولادوں طبری پتا لگاوے
عیتب نام اسلم دا بیٹا جشم اوسیدا دادا
ایہ قصہ سب جشم کیتا ہیں ہن عمر سبا دا

دربیان ذکر اشعر ابن سبا را

اشعر نام سبا دا بیٹا عمر حقیقی بہائی
موسیٰ اشعری اشعر قبائل صوبہ کوفے پائی
عبداللہ نام اک عیسٰے جایا اشعر قبائل والا
بنی عاملہ اشعر قبائل تامی قوم اوجالا
بنی عاملہ رہندی سارے شام پہاڑ وچالے
اہن دمشق جبال ہنا ندی مغرب وم خیالے
عدی نام رقا عدا بیٹا شاعر دسیّن جبیا
اوہ بہی بنی عاملہ وچوں اللہ ٹہر دا گجیا
وغیرہ عرب قبائل اولا لکھہ دیکھایا سارا
ذکر قانع نسب پیغمبر کرساں یارہ اوتارا

دربیان ذکر قانع را

قالغ نام عابر دا بیٹا کہندی ہو ڈھا ئرلون
مرسل نبی پیغمبر بہارا پر صلوٰتان ہر لون

قالغ دی فیر اسم اندر فرق کیتا علما دان
قالغ فالغ فالنج قاسم چارے اسم بتادان

الکسو تہتہ سالان وا ہویا قالغ جسد بہارے
ہیکا رعو سندر بیٹا پیدا اُس دا ہارے

نالے تاسم قالغ جایا خضر کہندے جسنون
باعث کمی فہم عوامان خضر جو بولن تسنون

قصہ خواجہ خضر والا کرسان رقم اگاہان
قالغ داخل حسب نسب وچہ جانان پیا پچھاہان

در بیان ذکر حضرت رعو ابن قالغ را

راعو داخل نسب حسب وچہ خواجہ خضر ناہیں
اسدے نام اندر بھی فرق پیا اندر ہیں

رعو راعو رعب ارغ ارغو اسم بچ سبارکس
الکسو تیئی سالان دی عمران جسدم رعو تبارک

سارغ پیدا اُس دے بہارے دہم پچی جگ سا زر
اجے ہو د پیغمبر زندہ سنداہیں ہمارے

ارغ جسدے ڈیرہ ہویا بہتر ورزبانان
یعنی تفرقہ پیا تداہیں اجے جیوی قالغانان

اولاد حضرت نوح پیغمبر کیتون بہتر ٹوٹے
وجہ تسمیہ قلم رسالہ لکھیا صاحب اوٹے

ہم ہیں تسو ہور ستتر سالان نکھڑے بعد طوفانون
زمین ہوئی تقسیم تداہیں پیا اندھیر جہانون

دل منصوبہ کرن تداہیں فیر طوفان جے آوے
ہرگز کجھ اساڈے تائیں نہ نقصان پہچاوے

اخیر بستیریان کرن صلاحیں ایہ اتفاق ٹھہرایا
محکم قلعہ اک وسارو بتا قیامت پایا

چونہ اٹہان سنگ وچالے بہتر برج بنائے
درجہ ادارادہ برج تمامی خالے گول رکھائے

گویا بانان کرن آسمانون ایڈی آہے بلی
وقت تجالت خبر پہچاوان اس گل اوتے جمی

اجے قلعہ نہ ہویا مرتب برج تیار دیوارون
اودہان تد دن پایا بدلہ بارہی سرکارون

زبانان ہویان بدل تداہیں پیا اک سریانی
ہو متفرق گئے تمامی باقی رہی نشانی

سب بانان اودہان تائیں جیڑا نہیں سکھایا
ہو دو زبانی ہے سریانی کامل قدرت سلیمان

بلکہ ہو د پیغمبر تائیں سب بانان آدن ۔۔۔ ترلیہو تہو را و نتالی سالان عمر رعو تباون

در بیان ذکر سلرغ ابن عو را

اسدے نام اندر بہی فرق باتا وڈی کجھ قانون ۔۔۔ ست طرح دے نام دسا سلرغ مرد شرافون

سارغ سارو غ نالی شارغ الئے اسم تئر در ۔۔۔ سروغ ماسرغ الے سارغ السرغ ہر اک نام معترر

ایہپر سند پکر طور ہتون سر ور نام دسایا ۔۔۔ اکتو ہتہ سالان دے عمران ادی بہیت تتایا

ناحور پیدا کہن تدا ہیں ایہپر بعد طو فانون ۔۔۔ لونسے دو ہتو سال وکہائے رخصت الیس جہانون

معنے قاسم سارغ وچون لبندی لیون ہارے ۔۔۔ ترلیہو ہتہ سالان دی عمران سارغ مرد پیارے

داخل سارغ کنسب پیغمبر کہولان بات ناحورون ۔۔۔ سارغ ناحور دا بیٹیا حقیہ پہول شعورون

در بیان ذکر ناحو ابن سارغ را

ناحور ناخور ہینون پیدا اصلی نام تتایا ۔۔۔ ادنا تئی سالان عمران جیدم تارخ باہر آیا

ہورینقیال آہا لتن بیٹا اوہ والد لقانون ۔۔۔ داخل نسب تارخ کہندے تمارج ہیو بیانون

دو سو اٹھہ سالاندی عمر اکم و زیادہ ناہیا ۔۔۔ ذکر پیدایش آذر تریا پاک خلیل گاہیا

در ذکر آذر با تارخ را

ستر سالان عمران تارخ جیدم ہوئی آہی ۔۔۔ جدنیان پیدا ہویا پاک خلیل الٰہی

ترہی بیٹے فیر آذر سندے اک ہاران بہادر ۔۔۔ تا حور شہزادہ ہیرتون چہوٹا دیکھو قدرت قادر

دو وین اوہ حقیقی بہائی ابراہیم خلیلون ۔۔۔ لوط دسن ہاران بیٹیا پکر ابن ہاس لبیلون

ایہو آذر تارخ نامی بت بناون والا
کاریگر استاد وڈیرا جسدا ادبھا چالا

در بیان ذکر حضرت ابراہیمؑ ابن آذر یا تارخ را

معنے ابراہیمؑ نبی دے کھول سناواں تینوں
اب جیم لفظی معنے دوس نہ دینا مینوں

بابا مہربان زیادہ معنے کہن صفاتی
شاید غار دی اندر رہیا رحم کیتا اُس ذاتی

اکہزار اکاسی سالاں پیدا بعد طوفانوں
جمشید زمانے ہوئی تولد ذکر تاریخ بیانوں

جمشید زمانے خورد لڑکا وچ عہد ضحاکوں
ہجرت کیتی جیسد پہاڑے فریدون اتفاقوں

بلکہ ماریا گیا حرامی کافر ناگاں والا
وڈا جسنے ظلم کمایا فارس دیس کمالا

ضحاک زمانے دیس عراقی بابل شہر وچالے
نمرود حرامی شاہ دیاروں کہن روایت والے

بعضیاں ایہ روایت کیتی تابعدار ایرانوں
بعضے خود لکہن مختاری نمرود ابن کنعانوں

سنجاریب آہا جسدا اگوش بیٹا عادوں
نام ارم دا بیٹا سام نوحؑ اولادوں

دعوی جس خدائی کیتا مشرک کافر بھارا
طرف اسی نار تیر چلائے اللہ جل شمارا

حضرت ابراہیمؑ دی خاطر جیکہا اوس مچائی
گلزار ہوئی اوہ اگ تمامی شرم ستانیں اس نائی

تاہیں کافر بابل والے نہ اسلام لیائے
خلیل اللہ تاہجرت کر کے طرف حران سدھائے

اوتہوں مصر ولایت جاندا اسناں بیٹا علوانوں
حاکم نامی اوس ملنے تابعدار ایراون

سنان ضحاک حقیقی بہائی نہ کر طول فسانہ
ضحاک ماریا گیا تداہیں فریدون زمانہ

طولیس بعضی نام بتاون سنان اصلی آہا
جسنے بی بی سائرہ اوتے کیتی بد نگاہا

پتھر دا انگ ہتھ ہوئی سب دیہی جسدم اوسی تکیا
معجزہ ویکھ اوہ تائب ہویا اول ہے نہ سکیا

رخصت کیتا سائرہ تائیں مٹھا بول الاؤں
ہاجرہ گولی اوسی بخشی حکمت رب دے ہانوں

تا فیر مصر چھوڑ پیغمبر کیتا قصد کنعانوں
شام ولایت عمر گذاری فضل وڈا رحمانوں

دیس کنعانے قبر مبارک حضرت پاک خلیلوں
سائرہ تہیں اولاد نہ ہوئی تاں ایہ عقد پڑھایا
تاں فیر صاحب دے پیدا اسمٰعیل پیغمبر
ایہ پاک خلیل زمانے حاکم مصر والا
حضرت موسیٰ نال مقابلہ جس فرعونے کیتا
نان ضحاک حقیقی بھائی فریدون آیا ئے
دعوی جس خدائی کیتا غرق ہویا دریا وں
منوچہر ایرج بیٹا ایرج فریدونوں
لئے فرعون یوسف الاقوم عملیق نسادا لن

ہاجرہ سنگ نکاح فیر کیتا قدرت تب خلیلوں
اول اجازت بی بی دی تاں ہیں کاج رچایا
داخل نسب نبی اللہ خاطر جس اوڈ منبرہ
نام فرعون لقب شیطانی قبطیاں موجہ کالا
ولید نام ریان بڈیا قبطی نسلوں میتا
دلبر سناں اون پچھے ہویا موسیٰ نبی زمانے
منوچہر اوس زمانے آیا بیت کھلان الیس داؤدوں
ساڈھے چار سی سالاں عمراں ہائی فرعون زبیوں
قصہ پڑھیا لوط پیغمبر طالب حد پوچھاوان

دربیان قصہ حضرت لوط

حضرت لوط پیغمبر خاصہ بیٹا اوہ ہاران
حضرت ابراہیم زمانے نبی مکمل خاصہ
چار لاکھ سدومی کافر شہر چار برابر
وانگ پچھانان فعل شیطانان فاعل مفعول تمامی
حضرت لوط نصیحت کیتی باز نہ آون کافر
بلکہ ہنر کران زیادہ آہے ہور سدوموں
ایہ پاک خلیل الہی اجے زندہ آہے
اسحاق بی بی سائرہ وچوں خاص رسول الٰہی
اونڈی اک کنعانوں کیتی اسم ام قطورا
اسحاق شوخ یعقسان زمران دیکھ برابر چارے

ہاران نام آذر دا جایا تارخ لقب پچھانوں
ہدایت شہر سدوم دی خاطر مطلب ایہ خلاصہ
ہر اک شہروں لکھ لکھ مرد آہے سب اکابر
لونڈی بازی جوین شوری کردے لوک حرامی
ہوئے غرق سدومی سارے نہ کر گلاں وافر
اوہ بھی ہائے غرق تمامی مشرک کافر دوموں
اٹھ ہوئے فرزند خلیلوں کم زیادہ ناہے
اسمعیل ہاجرہ دے شکموں وچ حسد شاہی
چھیں ہا شہزادے تس تہیں ہوئے کھولاں مطلب پورا
مدین سنے مدائن سارے ویکھ کتاب اوتارے

ہور حال نے لکھیا ہے صاف چہیان فرزندان
ذبیح اللہ دا ذکر اگانہان تے صحہ ہوئے اسحاق نون
جسدم عمران پاک خلیلوں ہوئی ۱۰۰ سالان
عمران جد اسحاق ہندی سالان ۶۰ برابر
جسدم عمر یعقوب ہندی ہوئی سال چالی
لادی دی جد عمر مبارک ہوئی سال چھتالی
عمر ترینٹھ سالان پوری ہوئی جد قاہاتون
ستر سالان پوری عمران جد ہوئے عمرانون
اکسو وہہ سالان ہوئے عمران پاک موسیٰ دی ہتھ
دوؤ بہائی ہرون پیغمبر مریم جا جس عشیرہ
اکسو پنجہی ۱۲۵ سال برابر راقع وچہ تفسیران
یعنے ہتر موسیٰ پچہے منوچہر ہویا تدا ہیں
ہن ذکر اولاد یعقوب دن بیٹے سندے باران
بی بی رحیل ہاں لیا دو دین نسل ناحوران
راحیلے ہتین دو بیٹے پیدا یوسف اک پیغمبر
بیٹے چار لیا ہتین ہوئے دو دین سکیان بہنان
شمعون اتے روبیل لادی ہور یہود دہ
یسا خر اتے زبولون دان ہور نفتالی
اتے یاران وچہون ہویا یوسف نبی پیغمبر
مصر ولایت اوس زمانے عزیز کہین جس ناہن
مغرب دیسون کمیتی آہی اوس دا وزنہ شادی

ذکر اسحاق اسمعیلون دسیا دانشمندان
ترنیرا پیغمبر جہتین تہون اح ادی الفاتون
اسحاق پیغمبر پیدا ہویا وقت جدہ دیا حالان
عیص یعقوب تولد ہوئے دونوں مرد اکا
لادی جمیان ستھ ہارے ایہ پانی قیاصی
قاہات تولد انہین پامی سند خاص نکالی
عمران پیدا کہین تدا ہیں عمر حالی ذاتون
ہتر موسیٰ جا جب ہوید روشن اسم ہترانون
ایہ دنیان تدچہوڑ دے ہرگز فرق نہ کوئی
حضرت موسیٰ ہرون پہنچی گود کہند اون ویرا
خلیل الٰہی اگے ہویا وچہ کتاب تحریران
خلیل ہانان عہد ہا کون ایچ تدون نا ہین
واضح کرکے کہیان قصہ جیہ بکر دیچہ خباران
ناحور پاک خلیلے بہائی حقیقی وچہ شعہوران
امین ہین حقیقی بہائی دیس کنعانے اندر
درست عقد وچہ اوس زمانے ساڈون کہیہ کمنان
چہین بیچ کر گولیان وچہون کر گل یہودا
کا ذاشارے ہے جہین برابر باران سرت سہالے
پاس عزیز دکانان جاکے مصر ولایت اندر
لعقب وزنہ بازخانجی لیکر کہیہ ادنہان شن
خواب بشارت عشق زلیخا مغرب دی شاہزادی

پہلے اسم روحیل مبارک پچھے آن ونایا
اُنے فرعون یوسف والا امین ہویا خاصہ
قابوس نام مسلا جسے بیٹا کافر مشرک ثانی
ہور فرعون جو موسیٰ والا نام ولید ریانے
مہتر یوسف دی فیر پشتوں اک پیغمبر بہارا
پتے سالاں بال موسیٰ تھیں یوسف اگے ہویا
ہے دو اجسد اسم مبارک بیٹا خاص یعقوبوں
سلیمان ہویا لستن بیٹا نبی شاہ کنعانوں
مہتر سلیمان بنیدا نسبنامہ ٹولاں
یشخ ابن عوقید کہادی عوقید یوعز جایا
عشون نام عمیو دب جایا ذم باپ کہاوے
بارص نام یہودی بیٹا یہود یعقوب کنعانی
چالی سال ہے سی لست شاہی اوپر ردم زمینے
پنج سی ہور چھتر سالاں اگے سلیماؤں
مہتر سلیمان پیغمبر شاہ شہنشاہ عالی
بلکہ سلیمان اولاد دون تریتی سالاں توڑی
فرعون لنگڑا جس نوں مارنے شاہ خاز یہود دا
جندم گیا خاز جہانوں کیکن تا دستاروں
اوہ بھی ماریا گیا میتے شاہ یہود انوالا
بخت نصر جنگ دو بارے کیتا شام دیاراں
بیت مقدس اقصٰے والا شہر ویران کرایا

ہر م پیغمبر امت نادان احسن قصہ آیا
فرعون پانی فعل شیطانی جانب دے فرخ داسہ
اسیر قوم عمالقہ وچوں غرق ہویا وچہ پانی
اوہ بھی غرق ہویا وچہ پانی نہ کرٹل فنانے
یوشع نام اوہ لونے بیٹا وچہ قرآن شمارا
عوج نام عنق دا بیٹا جس نوں مارنے ہویا
حضرت داؤد اوسدے پشتوں وناں پیچھے محبوبوں
اقصٰے مسجد جس بنوائی قصہ ویکھ قرآنوں
سلیمان ابن داؤد داؤد لیشع کر بولاں
بوعز سلمونے بیٹا عشون نتک یوجایا
ذم حصرون دے داہی بیٹا بارص تنک پوجادے
عیص یعقوب اوسدے بھائی ابن اسحاق حقانی
تابع جن جناور آدم منکر لوک کمینے
مہتر موسیٰ لدسد ہے خستم کلام میانوں
لدسد ہایا تا فیر گدی رجعم پت سنبھالی
تیہتر سالاں ہور ہی آئے آخر گدی چھوڑی
اگے اوسدے کوٹھا اوسنوں قبطیاں مردوداں
بخت نصر جنگ مچایا اگے شام دیاروں
صدقیا فیر خلافت پائی کیتا نہ سنبھالا
صدقیا تا شہادت پائی ظالم تیغ کفاروں
دانیال پیغمبر بند الجے بد ہالے سد ہایا

اتے حزقیال پیغمبر کیتا قید کفاران
فارس جانب کھچ ارادہ تاں کیتا بدکاران

سلیماں نوں پچھے ہویا ایہہ سبھ سارا کارا
دوجی وار آباد ہویا عزیر نبی چھوڈ کنارا

دانیال وفات مبارک پائی دیس عراقے
حزقیال دوبارے آیا ویکھ ہزاراں ڈاکے

حضرت ارمیا نبی خدا دا زندہ اوس زمانے
لہراسپ شاہ شہنشاہ کافر دیس ایرانے

اتے عرب دی سرداری معدّ بیٹا عدناں نوں
بخت نصر دیس عراقے بابل شہر سجھایا نوں

اسی سر تابعدار ایراں نوں ویری نال ہوداں
اقصے مسجد دی بے ادبی سل کیتی مردوداں

چار سی سالاں سلیماں نوں پچھے ایہہ کم ہویا
بخت نصر زور آور کافر لوٹ حصاراں ڈھویا

حضرت زکریا اتے یحییٰ مہتر عیسیٰ تائے
بی بی مریم دہی عمراں نوں جیہدی کرم نرالے

حضرت سلیماں دی انسلوں ترسے پیغمبر بھارے
مہتر ایوب عیص دی پشتوں صابر نام پیارے

اک فرزند ایوبوں ہویا اوہ بھی نبی خدا دا
لشکر اوسدا اسم مبارک ایہہ لفظ خطا دا

ذوالکفل نبی جنہوں کہندے ڈٹھا ہر کتابوں
اتے الیاس اوس زمانے قدرت رب ہالوں

روم نام اوہ عیصے بیٹا جنہے روم وسایا
ایہہ پتر دتا خاص خلیلوں دیس یونان سنایا

اتے حضرت خواجہ خضر اوہ بھی اوس زمانے
آب حیات دے وہاں ول پیتا خضر الیاس لگانے

دو سی سالاں عمر مبارک ہوئی پاک خلیلوں
کم زیادہ کسے نہ لکھے پکڑاں ایس دلیلوں

قصہ ایہہ رسولاں والا تم کیتا ہیں سارا
ذکر اسمٰعیل نبی دا اوہ پیغمبر بھارا

دربیان حضرت اسمعیلؑ

عمر ابراہیمؑ نبی دی ہوئی چھیاسی سالاں
اسحاق پیغمبر پیدا ہویا مرسل شاہ کمالاں

چوداں سالاں دی آہے اسمعیلؑ نورانی
اسمعیل اسم سریانی داخل نسب حقانی

معنے اسمعیل بندے دی لکھ دیکھاواں ظاہر
مطیع اللہ اوہ رب جلیلوں دادا سر ظاہر

اسحاق نبی جد پیدا ہویا بی بی سائر لولی
بہی فرمان ہویا درگاہوں جو سائر فرمایا
تا فیر پاک خلیل آپی بدہا لک سفر دا
جسیجا کعبہ ہن مسادن اوس لگانے آئی
امر جنابوں جونکر ساتوں مین کم کیتا اودوین
دوہاں تائین چہوڑ کر ہین جانب شام سدہائی
توکل اللہ صاحب اتے تہوڑی خرچی پلے
جسدم سارا خرچ نکہوٹا جان لباں پر آئی
ویکھ مصیبت دوڑی بی بی جا رنگ پہاڑان
خشک سیٹہے ریگستانی لمے کوہ ہزاران
کدہی ذبیح اللہ دی جانب عشیان کہا کہا او
یارب ہل کر مشکل ساڈی تین بن ہور نکوی
ہو بیہوش گیا شہزادہ ہو گیان جب مر دیان
بی بی دکھ ویکھ نہ سکے ہویا درد سہایان
جسیجا اڈیان حضرت لایان سیر اد نہایان چہٹی
گویا کانگ پہاڑوں گجہی نہا ٹہان مار دودلے
جسدم تر ہویا سب جانب پرتی الکھ شہزادی
بی بی پیتا سرت سنبہالی آئی ہوش دماغوں
جرہم ابن محطان قبیلہ اندر اودہنان ایاسان
معجزہ سنکر آئے سارے ڈٹھا چشمہ نوری
اجازت منگی بی بی کولوں وسان پاس تسادی

اسمعیل نہ رہی تہایوں نالے ہاجرہ گولی
کرناں اوہ سبہ کم ضروری آہلی بہت چہپایا
کنعانوں طرف حجاز رسد ہایا دادا شاہ قمر دا
دے پانی کجھ خرچ اناجوں رو بنی فرمائے
ہُن تسی سبہ رب حوالے اسیجا بیٹھو دوویں
ذبیح اللہ ہور بی بی ہاجرہ دوویں اُس لگانے
ریگ پہاڑاں سخت اوجاڑاں جگر کلیجا سڑے
بہکھہ لگی ہور تنگ پیاسوں چاڈ واہ نہ کائی
پانی دا کوئی کہج نہ دسے اندر بار اوجاڑان
بے امید ہوئی ہر طرفوں خار کنڈے گلزاران
جگر پیارا پیارا رہینے مشکل کون کہولاوی
ہاجرہ تیری کوئی نہیں لگانان کی سر ساڈی ہوئی
اڈیاں رگڑ رہینے ستیاں جو رہویاں سب پہرایاں
نعرہ مار رہینے ڈگی کبنیا دہول بچارا
جمش وچ ہایا ہو ماروانگوں نہر نورانی چہٹی
پانی وگ اگاہاں ٹریا تہے ریتاں تلے
ڈہٹا پانی مارے لہراں نہ کر بہت لگارے
اس گل دا تاچرچا ہویا معجزہ نبی جراعون
بستاں نواحی وسدے سارے خبراں پہچعواعان
کرنش کرادا بوں بیٹھے صاحب مرد حضوری
خرچ تسا ڈا ساڈے ذمے لیتے صاحب اساڈے

پانی شیرون شہدون مٹھا رل قیام کراہین | اسی تابعدارت اوڈے ہر دکھ سیں دے ہراہین
دیکھ اقبال کمال تساڈا ٹھیک یقین اساڈا | چشمے زمزم دی ہن پاروں مطلب کی تساڈا
پھر یاد اہن اہان تساڈا کہاوان اپنا پلہ | بی بی شرط شرائط قبولے بنیان کم سوتلہ
ذبیح اللہ تا کیتی آہی جرہم قبائیلون شادی | عرب عاربہ جنہون کہندے پاک نبی دی دادی
جرہمی مرد آہے مردانے عرب اندر سرداری | رہندا اسمٰعیل وچالے کعبے دی مختاری
باران بیٹے لی بی وچون ہیں وڈا اخبارون | یاران خارج داخل نسب چلی اک قیدارون
اسم ہر دا لکھ وکھاوان باران بیٹے باقی | زید مریاد والے قطور ثابت بندا ساقی
مدین اندر والے طمنا سمعی منبا دبتاندی | میا ثتاب برابد باران موخ دنا دساندے
عرب بستر بالقب مبارک نسل اسمعیلون | اکسو سینتی عمر مبارک ہوئی نبی جلیلون
پاس کعبہ اوہ دفن ہوئے والدہ جتھے سی تہاوین | ظاہر حاجی قبر تہاون ویکھ شہادت جا دین

در بیان ذکر قیدار ابن حضرت اسمٰعیل را

دو سو سالان عمر قیدارون وچ سو عورت کیتی | ایسے نسل اسحاق نبی تہیں بند پکیتا لیتی
کسے تہین اولاد نہ ہوئی لایا دس تیرا | تا فیر قوم جنات وچون عقد کرایا تیرا
مراد جنان ایہ ظاہر ہووے نور محمد والا | کردی حسد مع جماعون جسم ہووسی کمالا
تا فیر اوہ تابوت سکینہ سر قیدار اوٹھایا | اجے لیعہ توں پیغمبر زندا اوسدے متھے پھرایا
عرب ولایت والپس آئے رخصت ہو کنعانون | حمل بیٹا تد ہیدا اگے دادا شاہ سلطانون
ایسے بی بی ناضرہ تھیں حمل وچ ہویا درگاہون | جرہم قبیلون دادی سر دا ایہ گل کہہ رکھیا ہون

در بیان ذکر حمل ابن قیدار را

فوت قیدار ہویا تاں حمل صاحب بنیاں تخت شمار دوں
داخل نسب حمل ہنا دوں ثبت بعد شمار دوں

دربیان ذکر ثابت یا ثبت ابن حمل را

صاحب ثبت داخل نسب پیدا ہویا غار دوں
سعیدہ اوسدی والدہ کہندے فوت ہوئی تکرار دوں

اسپر جرہم قبائل وچوں بی بی نیک سعیدہ
ثبت دی ہو بات نہ لکھی ہر کتابوں دیدہ

دربیان ذکر سلامان ابن ثبت را

کجھ وساں نہ اوسدا لکھیا جسدا اسم سلامان
داخل نسب اوسنوں کردی سند کتاب تمامان

دربیان ذکر ہمیع یا الیسع ابن سلامان را

یسع اوسدا نام بتایا ہمیع نقل کتابوں
موسیع بعضے لکھ سدے ہا فضل رب وہابوں

وجہ تسمیہ کجھ کتابوں نام ہمیع کیوں دھریا
مرد میدانی دسیندے وچ جیا جسم نورانی بھریا

سخت رعب جہیا اوسدا نہ کوئی سر اٹھاوے
سیاست دہشت ہیبت کولوں ہر اک سیس نواوے

کوئی شخص اوسدے تلے زوروں اوس زمانے
برجور ستم دہرن شیرینی دہمک شام ایرانی

جرہم قبائل وچوں اوسدی والدہ نیک زنانی
عمر تعداد نہ کسے دسی داخل نسب نورانی

دربیان ذکر اود ابن ہمیع را

اُدد اوسدا نام سیاوں والدہ بنی حمیروں
ہر اک علموں ہا نامی صاحب وڈا تدبیروں

چھوٹی طرح اوس خط نکالے اگے اگ سریانی
فارسی ترکی عربی رومی کی گل کراں زبانی

دربیان ذکر ادد ابن اود را

آواز بلند اچیا اوسدا یاران میلان نوری — نبی سلمون الدہ لتدی ہور کیفیت جھوڑی
آوازان اوسنون بالیسی خاطر کہندے لوک تمامی — داخل سنیون آدبیارا دادا نبی گرامی

دربیان ذکر عدنان ابن ادابن اودرا

عدنان تہین کے مورتوڑی قیدار آدم تائیں — ہٹیک درست نسب نامہ ہرگز فرق جو نائیں
دنج اتند عدنان توڑی سخت طن وچالے — صحی روایت گسی نہ لکھی ذبل فرمت والے
عدنان نام ادد ا بیٹا اد اود برابر — اود یسع توڑی جاوے یسع ہمیع اکابر
ہمیع سلامان دا دسن بیٹا شبت ان لایا — ثبت یا ثابت حمل سند احمل قیدار پوجایا
وجہ تسمیہ ہن عدنا نون لکھ ویکھاوان اظہار — جن انس سب بیری اوسدے دشمن جو دل باہر
بلکہ انشی ہر زور اور فارس دیون لگے — مقابلہ ہرگز کسے نہ کیتا جدم چڑہیا اگی
غرق ہوئے اوہ انشی کافر قدرت سرجن ہار کی — نبی قحطانون الدہ لوسدے سندیاں ہتھ آیاں ہماری

دربیان ذکر معدابن عدنان ا

معدا اوسدا اسم مبارک ایہ بیٹا عدنانون — داخل نسب ٹھیک رہے ایتھون اہل ایمانون
کینت ابو قضا اوسدی لفظ معد دساوان — رح تازہ ایہ لفظ عربی حاصل ہاتھ موکاوان
حسن زیادہ یوسف ثانی چہرا قمر نورانی — رستم سام نریمان کولون مرد ودھ میدانی
بلکہ واقع اک لڑاون فوجان نبی یعقوبون — اوسدے ماری کارن آیان ڈہاہن سر مجبوبون
ڈھول وجے جنج مچ کہاوئی کسے لات جوانان — معد ضحاک یہ ہادر چالی ہوئے تیز روانان
تیغان دہروہ بہادر لتھے چہرٹ مایا فیلان — رخ بیادہ خبر نہ کسے بجلی ہتھ اسلان
کالی رات گھٹانوچ بجلی چمکن سجے کھبے — خونی شیر دلیون للکاران سرسوں سے لبھے
چہری لالی ودہ گلابون جسم تمامی رنگی — پکے سرخ انار قندہاری ہانگان شربت منگی

نٹھے بند عسکر کنعانی متھا سر توڑ اکے
استھین ودہ خجالت ناہین بے و غالب آئے
اسان خواری بھت اٹھائی نسل اسمٰعیلون
پیغمبر بد دعا دی خاطر ہو بیٹھا دوزانون
ہرگز بد دعا نہ کرنی سرور ختم نبیان
بیٹے چار معدّ دن ہوئے دھیان دو دسایان
قضاعہ اتے فیضی یارو صاحبزادیان ہویان

اوہنان فیر شکایت کیتی پیش پیغمبر جا کے
دیر دن نظران طرف اساڈی ہو دتر ہٹائے
بد دعا کرو حق اوہنان مطلب الیس دلیلون
جبرائیل فرشتہ نوری نازل تد سجھانون
معدّ دی پشتون پیدا ہوسی کرسی رد شقیان
نزار ایار نجاک مالک لکھیا سہنا ہایان
والدہ لسدی بنی عدنانون بابان طول و کایان

دربیان ذکر نزار ابن معدّ

داخل نسب نزار بہادر بیٹے چار نزار دن
مضر ذکر اخیر اوہناوان آدی سمجھ عوامان
ایاد ربیعہ اتے مضر انمار برابر چارے
کعب نام مامنہ دا بیٹا جسنون کہین ایادی
قیس نام ساعدہ دا جایا اتس مشہور فضیلت
اتے ربیعہ پت نزار دن دو بیٹے تس نامی
اسد تہین دو بیٹے ظاہر اکدا اسم جدیلہ
وائل تہین دو بیٹے بیہ التغلب بکر نوری
مرقیس اکبر اتے صعزیت نامی لسدوین
سیلمہ کافر بکر قبائل خالد نال لڑایان
اتے معجز وسد اجایا ٹھیک ربیعہ ادا
قارظانی ہور قبائل اکثر دیسین فرجیا

مضر داخل نسب وچہ خلج سرے تمار دن
اسم مبارک دا لکھیان سند کتاب تمامان
ہرتہین وڈا ایاد وسادن اوس قبائل بہارے
سخاوت کیتی نام ودہایا دیس حجاز آبادی
وڈا فصیح اوہ عرب ولایت جستہین وچ ربحیلت
اسد اک صبعۃ لکھیا دو دین صاحب گرامی
جدیلہ دا پت وائل نوری نامی مرد سیلہ
بکر دچون فیر کلب قبیلہ بکر قوم فتوری
بنی حنیفہ شہر یمامہ نسل بکر اودین
زید شہادت پایا ابن خطابون سایان
ساکن خیبر دیس بہاڑی ہنر کرابات زیادہ
دہیر بنی بکر کہاون ربیع پڑدہ تجبیا

ہور جساس مرہ دا جایا مرہ پت شیبانی
شیبان ابن بکر کہاوے وائل تیاک ثانی

ضبیعہ ابن ربیعہ فاضل ایہہ بیت ہویا نامی
مشتش شاعر ایسے شاخون جیتون دھمکن شامی

ربیعہ تھیں ہور پنج قبائل لجیم نمر لیسائے
عجل سدوس لئے لہازم پنج برابر آئے

بنی عبد القیس قبیلہ جیہوان لوک تیا بندے
ہر اک فرقہ لکھہ دسایا سبہ دے نام لبابہ

جو تہا سے انمار نزار دن وال قرعہ سمانی
یمن ولائیت کرن گذارہ لقب بے یمانی

دربیان ذکر مضر ابن نزار را

مضر تے دو بیٹے آہے نسب اک الیسون
اپر ذکر قیس علیانے علیا ابن الیاسون

ہوازان والے لوک تمامی آہے قیس علیا نون
ہور سعد ایہہ ابن بکر بکر ہوازن پچھانون

سرور عالم شاہ رسولاں جیہا پرورش پائی
دائی حلیمہ قیس قبائل کر اسوار سدھائی

بنی کلاب قیس قبائل جلب ولائیت رہندے
صالح ابن مرداس نامی عرب والے کہندے

بنی عقیل ابن قیس موصل دی سرداری "
بنی عامر لئے صعصعہ جماعت زور او ہاری

بنی خفابہ ابن قیس دیس عراق وچالے
اوس دیس اندر سرداری عمرو بن کسی نکالے

بنی معاویہ بکر قبائل بکر بنی ہوازدن "
درید ابن صمہ قیس بکر ہن واقف ہر رازون

بنی ہلال ہور بنی ثقیفہ شہر طائف اندر
ایہہ سبہ قوماں قیس اولادوں کر ہیبت ڈنبر

عمر نام مینہ دا بیٹا منبہ بکر ہوازدن "
نامی مرد میدانی وڈے تیز نظر شہبازون

باقی ماندہ ہور قبائل لکھہ دیکھاوان سارے
ایپر ایہہ سبہ قیس اولادوں فتح رتب جن مارے

بنی نمیر بنی باہلہ سازن بنی غطفانون
عیسی قبائل بنی غطفانی رتبہ وڈہ جہانون

بنی اشجع ہور قبیلہ قبائل بنی سلیمون
بنی ذبیان بنی فرازہ فرحمد یا لقیمون

بنی ذبیان ہور بنی قیسوں چار سالاں تیغ لڑی
جنگ مچایا سے ہزاراں دیرن والی کہنہ موتی

بنی عدوان جدا قبیلہ عدوان پت عمرودا
عمر ابن قیس نوں ذکر ہو کایا مردا

عدوانی لوک اسلاموں یکی تلت ابراہیموں — ساکن شہر طائف والے وہم نہ کسے غنیموں
حعیین نام حذیفے بیٹا اوہ بدر دا جایا — پیش پیغمبر شہر مدینے وچ اسلام لیایا
منافق ہویا اوہ حرامی لیاں سنگ یہوداں — بہتے اوسے لوک دگارٹے اہا دلنا مردوداں

دربیان ذکر الیاس ابن مضر را

الیاس ہا تین دو بیٹے ہوئے مدرک داخل نسبوں — طانجہ جبدا اسم مبارک خارج نسبوں جیوں

دربیان ذکر مدرک ابن الیاس را

مدرک دے ہی دو بیٹے نامی خارج نسب ہزیلہ — ابن مسعود ہزیلے جایا نامی مرد رسیلہ
مرد خزیمہ داخل نسبوں وادا سرور عالم — نامی جیت چلاک نہ یادہ ایہ گل ہر نوں معالم

دربیان ذکر خزیمہ ابن مدرک را

خزیمہ دے ہی تری بیٹے ہوئے داخل نسب کنانہ — ہوآں اسد دووین خارج نہ کر طول فسانہ

دربیان ذکر کنانہ ابن خزیمہ را

چہیں بیٹے نسل مرد کنانہ شہر بہادر یکے — نضر داخل نسب مبارک ہور خارج ہین تکے
مالک عامر ملکان عمر شمار عبد مناۃ — ہر اک دے ون ہر قبایل حاصل ہے کی لافون
ابوذر غفاری ہویا بلکہ عبد مناۃ نوں — عبد مناف کنانے بیٹا شان وڈا کوہ قافوں

دربیان ذکر مالک ابن نضر را

نضر نہیں اک بیٹا پیدا داخل نسب سوئی — مالک تارا اسم مبارک ہور پت نہ کوئی

دربیان ذکر مالک ابن نضر دا

مالک گھر اکو بیٹا داخل نسب والا	فہر اوسدا اسم تبارک عرب وچ لائیت بہالا

دربیان ذکر فہر ابن مالک دا

فہر تہیں ترے بیٹے ہوئے داخل نسب غالب — اول جس قریش سدایا میرا ایہہ مطالب

ابن سعید مغرب والے نالے ہور فقیہاں — فہر اکیوں قریش سدایا کاذب سیر بتہنیاں

ہمیشہ سب نوں شوق شکاروں ہند البحر کنارے — جویں لانبہ وچہ دریاواں ایناں وچ گذارے

لانبہ لوں تاہیں قریشی مجھی لفظ شکاروں — ہی فہر دا نام ٹھرایا جات قصہ اخبار دوں

دوم روایت جرہم زمالے جرہم فساد اٹھایا — تکڑے ہوئے اسمعیلی ہر لوں سد لیایا

معنے قریش اکٹھا کرنا لانبہ پچھیاں تائیں — اوس اکٹھا کیتا ٹبر بانت برابر سائیں

جو اولاد فہر تہیں ہوئی اوس قریش سدایا — ابو عبیدہ ابن الجراح محارثؓ دا بیت آیا

غالب محارثؓ اتے حارث بھائی ترے حقیقی — والدہ لیتدی طر قبائل قول لکا تحقیقی

یعنے حضرت ابو عبیدہؓ اصلی فہرؓ اولادوں — آہیں پیغمبر شان اگاہیں دشمن دفساد لن

دربیان ذکر غالب ابن فہر دا

غالب تہیں ترے بیٹے ہوئے ڈہا ہر اخبار دوں — تیم خود امام تعس وقن خارج نسب شمار دوں

لوی داخل نسب پیغمبر ٹبر مدرک والے — والدہ اوسدی [illegible] دادا ہیں حجاز وچہ

دربیان لوی ابن غالب دا

جہیں متیجہ طلس لوی وچوں کعب عز نشانی — خارج [illegible] بچار جہیں حقیقی بھائی

خدیجہ سعدا تے حارث عامر ہور سلمہ | خزاع قبیلیوں والدہ تسدی لا سو ہری جا بہ
لوی مراد صحی لائی کونون بکری ڈبہ گایئن | تشبیہ اوہنوں ڈہین حیوانوں دسان تیر تیایئن

دربیان ذکر کعب ابن لوی ر ا

کعب ہتین تر بیٹے پیدا ہوری سند دسا دان | داخل نسبوں جیسوں عامر باقی دو ہٹا دان
ہصیص عدی دو دین خارج ا ہصیص اولادوں | ابی امیہ دشمن سرور کافر سخت شدادون
عمرو نام اوہ عاص جے بیٹا ہصیص اولادن دا پایا | عدی دادا شاہ عمر دا جس اسلام ودہا یا
سعید نام اوہ زید بیٹا زید ابن خطابون | سارے کامل ہر و حضوری عزت پاک جنابون
والدہ تسدی بنی خزاعون لکھیا ہا علماء دان | ذکر ہر برکت سرور محکم ہتھ ادہٹا دان

دربیان ذکر مرہ ابن کعب ا

مرہ دی تر بیٹے آہے نسبتی کلابون | تیم یقظہ یا فیر نقطہ محفظ اسم جنابون
ابو بکر تیم قبیلہ طلحہ صاحب دو دین | نسب نامہ چاڑان شاخون ڈل لگے گل ودین
ابو بکر دا اسم عبداللہ ابن ابی قحافہ | ہر ولائیت دسین ڈہمیان وا ہ قصوری نافہ
حضرت طلحہ ابن عبداللہ عبد النیت عثمانون | عثمان عامر دا کر بیٹا عامر کعب پچھانون
کعب سعد سے تیر وینج رلیا سعد تیم کہا وے | اوہ تیم مرہ دا بیٹا عالی رتبہ پاوے
ابو جہل ہا ہور حضرت خالد یقظہ قبائل آہا | بنی مخزوم قبیلہ بہارا ہور دسو کوئی راہا
حنتمہ والدہ عمر صاحب جیہدی عمر زید خطابون | ابو جہل دی اوہ ہمشیر روشن چن گلابون
خالد نام ولید دا بیٹا ولید مغیرے جایا | مغیرہ ابن عبد اللہ نوری ابن عمر دسایا
عمر نام مخزوم دا بیٹا مخزوم یقظہ دسا ندے | یقظہ نام مرہ دا جنیاں راوی رخ لگاندے
والدہ جنہوں سہمی نقر اولادون ہٹا ہر کتابون | ذکر ہن کلاب دا ہٹاوان منگ عاجنابون

در بیان ذکر کلاب ابن مرہ را

بیٹے ترے کلابوں ہوئے دو خارج کر نوروں — قصی داخل نسب ہیرا واکرنی بات شہوروں

زہرہ جیدا اسم مبارک خارج نسب دا لا — بنی زہرہ مرد زوراور ہیک درست مقالا

حضرت زبیرؓ لے سعدؓ سعد وقاصے جایا — عالی رتبہ وچہ اصحاباں فارس دلیں دبایا

عبدالرحمن ابن عوف ابوزید بولا ہمدنے — عشرہ مبشرہ دا ہہ وچوں ترے صحابی لیاندے

حضرت آمنہ والدہ سرور نبی زہرہ وچوں — ویہہ بیٹے ابن عوف دے ہوئے نیکے گل اوہناں دی سچیوں

ترے عمرؓ دو سالمؓ آہے اک بلالؓ لیاندا — ہور مغیرہؓ اک حمیدؓ اسمٰعیلؓ بلاندا

ابوبکر محمدؓ یحییٰؓ ابراہیمؓ نورانی — زید سہیلؓ ہور عبداللہؓ رکھہ عثمانؓ نشانی

سعد دے ترے بھائی حقیقی در حقیقت جاری — عمرؓ سعدؓ عامرؓ عقیا ہر اک نام پیارے

نسب نامہ سعد وقاصوں نالے صاحب زبیروں — لکھ دساداں سمجھہ آدی منزل ملکے خیروں

سعدؓ نام وقاصے بیٹا وقاص مالک جنیاں — مالک ابن وہب کہا دے ہر کتابوں سُنیاں

وہب ابن عبد مناف زہرہ ابن کلابوں — اسجا الغب نامہ ختم رکھہ امید وہابوں

در بیان ذکر قصی ابن کلاب را

ترے قصی تہیں بیٹے ہوئے نسب عبد منافوں — عبدالعزی ہور عبدالدار خارج نسب شریفوں

ام خدیجہؓ حرم پیغمبرؐ خویلد دی اوہ بیٹی — نیک زناں دی نیکاں وچوں پاکاں سنگ سمیٹی

ورقہ نام اسد دا جایا اوسدا چچیرا بھائی — عالم فاضل صاحب توریتوں عرب ولایت سائی

معنے قصی قاضی کولوں مخفف لفظ بنیا نیں — بنی خزاعہ جس نکالے مدد کیتی جنیاں

بنی خزاعہ جانب سو ویر قبیلہ رلیا — بنی بکر طرف قریشاں سارا اٹھیر گلیا

در بیان ذکر عبد مناف ابن قصی را

کامل باران بیٹے ہند سے صاحب کرامت والے
ہر اک دا ایہ اسم مبارک لکھاں ایس رسالے
عباسؓ حمزہؓ پیش پیغمبرؐ صاف اسلام لیائے
حضرت حمزہؓ جنبل معصوم ایہ حقیقی بھائی
عباسؓ وزارت اتے قلم بائی اک بنائی
زبیر عبداللہ ابوطالب اکتے ہی جائے
ہن اگاہاں حسبوں نسبوں خاص نکھیڑ کرائے
چار تہے فرزند نزار دے مضر نبی دا دادا
فوت نزار ہویا تاں رل جھگڑا کیتا بھایاں
ایویں رسم عرب ولائت بھی قرشیاں آہی
الیاس نام مضر دا جایا نجبہ گل وڈہائی
مدرک دا فیر پتر خدیجہ مرد دلاور سوئی
کنانے دے گھر نضر پیدا دا سردر عالم
مالک دے گھر فہر جمیاں غالب پیدا پوتا
کعب وڈی لیاقت والا دجیا عرب ولائت
کلاب مرّہ دے گھر جمیاں ہتھ سخاوت پایا
مناف قصی دے گھر تیج ہویا پیدا ہتھ سخاوت قائم
چار اسے تس بیٹے سندر عبدالشمس وڈیرا
نوفل مطلب اتے ہاشم سخی برابر چائے
فوت مناف ہویا تاں ہاشم دسن نام ڈٹھایا
عبدالشمس اتے ہاشم کیوں اکٹھے جمے پروں

یاران خارج اس عبداللہ داخل نسب سبھالے
دو مومن ہور باقی کافر طبری سند نکالے
باقی ماندہ ہور تمامی دوزخ طرف سدھائے
یعنی والدہ اک سنا نہیں ہرگز شک نہ رائی
حارث ابولہب قریشی سنا رس الیائی
والدہ اک ہنانڈی آہی باران تم پیارے
بابت کتھوں ایہ ظاہر ہوئی دیکھ رسالہ پڑھ کے
نزار رہندا اوچ ہو جاراں سکے کم زیادہ
اک تجھی جانب بحران ضداں جس سنبھالی
حکم کاہن کسے دے ملن جہل وڈی گمراہی
الیاس فوت ہویا تاں گدی مدرک ہتھ آئی
جد خدیجہ لد مسندھاں تاں ہنگ کنانے ہوئی
نضر نام مالک دا بیٹا ایہ گل ہر دوں عالم
غالب نام لوی دا بیٹا کعب جھگڑے وچ آیا
فوت ہویا فیر تہر جمیاں نامی تیر نہایت
قصی جمیاں جید بہادر دلیس نام وڈیایا
رولی ڈولوے سبت غریباں ہمی طبع ملائم
سفیان عثمانے دا جودادا سیج مرد دلیرا
اول اسم ہاشم دا عمرو ادن دسن سبھے
جو سنسزید اسم قصی دا سب کتاباں پایا
خاطر بل کران ہمانان ہتھ ادہاں وانیر دیون

ہاشم ایہ گل تدوں سنی سخت علامت اوہی
عبدالشمس کہاوٹ اندروں جا بشام سدیا
فیر عبدالمطلب پائی مکے دی سرداری
باراں بیٹے اسدے ہوئے تیغ بہادر سبھے
شادی تا عبداللہ والی ہوئی قوم قریشیوں
ربیع الاول خاص مہینے روز دوشنبہ آیا
سال ابرہہ کافر والا جو جاں چڑھیا پہلاں
سرور اجے نہ ہوئے پیدا بابل اللہ سدیا
جسدن سرور پیدا ہوئے دھرتی لرزہ کہادا
ڈیغے رنگ محل نمانی سی اوہ بندر منارے
لتے نوشیرواں تدا ہیں خواب بشارت ڈیٹھی
اوہنا شتراں رے کسی کارن چڑھیا قطار ایرانوں
بلکہ عرباں پایا غلبہ فارس والے سبھے
شاہ فارس نے ذہن سویرے ڈانے لوک بلائے
عبدالمسیح ابن عمر اک فاضل نصرانی
مرد نامی اک دیس حجازوں ہویا پیدا ظاہر
تیز اندہب آتش رہیسی قوم یہود نصارا
آتش خانہ فسانی بیوی کوشش سال ہزاراں
اا گل سنکے بولیا شاہا ایویں ریدا بہانان
الیس زندگی تے ہنیں ہر دو ہزار سال ہزاراں
فوج خزانہ خرچ نہ ہلے قدم سنگے ہوویا ہانان

ہاشمیاں چڑھ بنی امیہ تیغ فولادو چھوٹی
ہاشم فوت ہویا تاروموں عرب ولایت آیا
ہاشم رسوم دا دے والی رہی او سے جاری
ہیں سبہ ذکر لکہ سدیا حساب برابر لبھے
آل بی آمنہ ہے سبکی چھی بی زہرہ خیشیوں
چلی رانی پیدا ہوئے سرور قبلہ گاہا
سرور شکم مائی دے اندر ہویا دل کجیلان
دادا عبدالمطلب زندہ جس ایہ بھار اٹھایا
شاہ ایرانوں گھر شکستہ نہیں کنتیلوادہا
کسر وے پرنے کرنے زینے کنب اودہے شاہ سارے
شتراں اک قطار حجازوں جانب فارس چھوٹی
دوہماں وہران بل شتر چڑھے ہویا جنگ میدانی
عرباں وسے گئے او ہٹ نمانی چین برابر سبھے
کہیا خواب میں اک آئی عرباں فتح جمانے
جس ایہ خواب تعبیر سنائی پیدا جن اساہنی
ہر ولایت چڑھ دبا سی ہر نوں کرسی تابر
ختم نبیاں نام محمد شاہ زورا ور بھارا
گل ہویا اوہ ایسے راتی برکت شہر آزان
مین بھی ہویا عمر رسیدہ جانب خالق جانان
اوڑک موت ہنیا آئے چھوڑ ترے گھر باران
ملک وزیرا میر نہ کرسن ویسی جدوں اگاہان

مرحبا اوس شاہدے تائیں جادل نام دہرایا
جیکر قتل کیتے کجھ لڑکے لوہناں ہی پایا فنا
اصلی مطلب سر جمالہ ذکر سرور والا
اکدن مائی سرور تائیں پا جھلی پر چلے
تکہا سرور وہ گلابوں نور وسے رخساروں
تاب حسن دی جھل نہ سکے گوڑھی نین نورانی
اندر اوہ بروٹے نوری ناگ کمان کھیانی
چھلیاں والے مو مبارک متھا بہت کشادہ
کتف کشادہ صدر چوڑا اوسی بہت صفاروں
کانگ حسن دی اسدے متھا نہاں نور نکلے لاثان
اکواری جو کرے زیارت دونا عاشق تھیوے
پیاری صورت پر نوری تکی مست ہوے بنا براروں
ہوریا اس نے اہا کوئی دتی ملک و تکیا ہی
اسے مائی ایہہ بچہ کیرا شاہ رسولاں ہوسی
نام محمد اس دا رکھیں اسم برکت والا
مائی صاحب ہوئی متعجب صبح اوہ سویرے
عبدالمطلب کرلے مناجاتاں کرنا دوالا
چھیاں مائی نے سرور آپے جہای گند سنگئی
فیر عبدالمطلب سدیا دائی حلیمہ تائیں
دائی حلیمہ رضی سے سدا ہی گودی شاہ نگینا
اک جانب دا دودھ ہمیشہ بیٹھے نوں پلاوے

فرعون دقیانوس جہاں کیتا ظلم کمایا
دشمن سارے کی پیدا ہوئے کی حاصل گفتاروں
کھول شتابی نرگس گلاں لا مونہہ سرخ پیالا
دودھ پلائے راضی ہووے چھاتی نال لگاوے
سرخ لباں ہر ہستی اکھیں گول جہار کاروں
نک مبند عجائب سبے بنا گول پرپی سلطانی
بال ایانے ڈھلے بہاڑوں ایہہ جلوہ جمانی
گویا چڑہی کانگ حسن دی نہ کر بات زیادہ
حسن زیادہ شاہ رسولاں ہر تھیں وڈہ جدائون
دائے دیکھ ہو دن مستانے گجن رحمت شاہ بہان
دیکھ دیدار نہ ہرگز رجے جدا آکھ نہ جیوے
مائی صاحب لا گل ہسے ہبی بوسے رخساروں
نرم طبیعت سمجھ ملائم شیرین بات نکالی
دلیس ہے ہر فتح ولیں نہ کوئی پیش کھلوسی
ایہہ گل کہکے غائب ہویا لگے گھر اوجالا
عبدالمطلب اگے گلاں طالع نس اگرے
محبت چاچیاں دی تا ہوئی اگے کہن خدا لا
دادا عبدالمطلب زندہ پرورش صلعم بابائی
کر کے کجھ تنخواہ مقرہ ساڈا ہتھ لجائیں
دیسوں کڈہ پردیس دیکھیا شہر لباس بدنیا
تیر دان جو بھی طرفوں سرحد پرورش پاوے

کرسے حرص نہ سرور کیتی جانب اگے قناعت
ترن پہرن دے لایق ہوئے جاون جانب بارا
اکدم سیاں دے سرور عالم اٹھ نال سدھائے
شکم مبارک پاڑ شتابی پتہ کڈھ لیا باہر
فیر لکایا اوس ٹکانے قدرت ویکھ ربانی
فیر اوہ شکم درست کرکے دوویں غائب ہوئے
عصہ حضرت وچ نہ رہیا پانی زرد پاروں
دائی حلیمہ دا اوہ بیٹا نٹھا ویکھ تراہاں
کہیا آگے مویا بھائی آ جوراں ول کوٹھا
ایہ گل سنکے جہوں لکانوالے ہوئے لوگ اکٹھے
دیکھ سلامت حضرت تائیں پئے بہن کھلوئے
شاہ رسولاں اول آخر جو کیفیت آہی
بھی کہیا مین زرد نہ ہویا خون دہرتی چہٹیا
فیر کہیا مرج دائی تائیں جیب لیجانا سنگی
مست خون لگے سر تیری اسیں غریب نمانے
دائی حلیمے سدہائی گرد مائی اسواری
اس تعین پچھی ہور اک گل جسے سر دو آئی
حمد امین امانت دا الا وچہ پیغ سکے

حمد بیان کرے جے صبر تاں معجزہ وڈا نہایت
نال چراون تے گہر آون کہیڈن نال پیاراں
پکڑ لٹایا حضرت تائیں دو فرشتے تائے
پانی زرد نچوڑ تمامی دھوتا اوہناں ظاہر
چار دفعہ ایہہ پتا دھوتا حکمت پاک رحمانی
پیغمبر عالم وجہ حیرانی پرے اوٹہہ کھلوئے
نرم طبیعت سخن ملایم فضل وڈا سرکاروں
روندا گھر دی جانب آیا سر پر دے کے باہاں
ڈہا دوہاں دوڑن وین کھلو کے سٹیا کر اوٹھا
سن کیفیت بے ہتیاراں طرف جنگل دی نٹھے
ہا جہن لگے کھو کیفیت اوہ کت غائب ہوئے
سب سنائی پتا نہ لگا اوہ کت ہوئے راہی
ایہ گل سنکے سو کر سارا پچھلی قدمی مڑ پئیا
باپ مویا ہور دادا زندا یاراں چاچے سکے
اوہ قریشی مرد بہادر ہر اک اوہناں خانے
باہاں مطلب ہتہ دتی کہی کیفیت ساری
اوس کہیڑا پا سرور تائیں واقدی سندیائی
اول احمد نام لکایا کڈھ کتابوں تکے

در کیفیت حکایت چاہ زمزم را

ہور یاد آئی گل مینوں جاماں پیلے بھیا ہان
چشمہ زمزم غائب ہویا تیا نہ ہرگز لگے
اسمعیلوں تھلے چشمہ ہوت توڑی جاری
یا فیر شامت بت پرستی عزیٰ مشرک ہلدے
چشمہ زمزم اوس نکلنے سارے پاتاں کہڑے
عبادت رستہ جد خلیلوں چھوڑو تا مردوداں
ایہہ بھی خبر ترسادی آتے پیش قریشیاں
کوئی یقین نہ کسے آوے ایسے غافل ہوئے
وانگ بلوچاں ہور پٹھاناں روٹی دین مہماناں
کر گل اگوں مطلب والی شاہ رسولاں دادا
حضرت ابراہیم مثالے جے دیویں قربانی
ذبح کر عبداللہ تائیں سند بیٹا تیرا
عبدالمطلب اوٹھ کہلوتا کرے تعجب خواہوں
اے مطلب کیوں ہویوں غافل کہند اہند کوئی
تیجی راتی خواب بشارت ایہی عمل نہ کیتا
حضرت مطلب کہیا نہ ہائیں چشمہ تیا نہ لگے
میں ہوواں قربان جناں ہوں ہر دم صدقے تیتوں
اک عبداللہ باراں بیٹے میرے حاضر سارے
کہنے والے ایہ فرمایا دساں تیا نشانی
اونہوں ٹھوچ چشمہ زمزم آپے ہوسی ظاہر
عبدالمطلب ایہہ گل سن کے صاف مکان کرایا

دو وچ دایں ہاں بیٹیکوں کیہا یاد تنہاں
کیا باعث ایہہ کمل مقالاں فکر کرنی اگے
جد رسم زمانے ٹھیک روائیت پئی مصیبت بھاری
لات عزّا دا ہر جا چرچہ اصلی بات نکھارے
معجزہ حضرت اسمعیلوں گل چھپی کُن ہرے
ذکات نماز نہ رکھن روزہ نہ جیڑا راہ ہوداون
شاہ رسولاں سکھیں پیدا فخر وڈا دردو تخاں
اک سخاوت والا پیشہ کمراں ہین کھلونے
دیس پنجاب اتے رسم ہے کافی لبھی کے سند ملکاناں
عبدالمطلب راتی ستو تا غلبہ نیند زیادہ
چشمہ زمزم ظاہر تھیوے تیری رہی نشانی
جاری دن قیامت تائیں رہسی اک دہرا
رات دوجی فیر آیوں سفنہ حکم رب دا مانوں
نام تیرا جگ روشن تھیوے کم کرسیں جے ایں
پُت عبداللہ دے قربانی زُہن کھون چھیتا
آب زمزم کہڑی تہادیں جھنج گئے بن لوئے
جے کم ہووے میرے باروں تا جگ اندر جیوان
نام اللہ دے کراں تصدق ایہہ کم نہ ہمدی
گوہا چشمہ زمزم اُتے جا گدھ دیکھ فلانی
مٹھا پانی وانگ ہوا نے سردم آوے باہر
آب زمزم ہویا جاری لوکاں گھیر ایایا

بی بی صاحب بنت او ڈیکان ہیکی چڑہ چلدی
ہرسے افسر شاہ رسولان ست اکہہ اولارے

سایا سرتے بدل کردا ذرہ دہوپ نہ لگے
خدیجہ دیکہہ تعجب ہوئی وچ کہلوتی اگے

عاشق ہوئی سرور اوتے اصل اوسدیہا لگے
قریشی مرد جوان رنگیلہ بدن جہے سول ہارے

میسرہ بہی تاکے کیفیت جو کجہ ڈٹہا ہیون
امانت وچہ نہ پائی خیانت سر اک بات نگاہون

تا خدیجہ سرور اگے مطلب عرضان کیوے
سبہ قریشی میون چاہن کس پی گل ہر دے

ہین امتابات نہ کیتی میون ہر دم چاہان
مال متاع دولت وافر کر قبول اساہان

حسن سراج سہاتہان بارے کہڑیاں باج نورانی
میرے سے بہی ہور نہ لبہے تیتیون نیک زنانی

سر میرے ہن کوئی نہ رہیا خاوند وندہالے
دیانت والا کوئی نہ ملیا دیوچ فکر سمالئے

تا فیر سرور شہر دلوچ سبہ کیفیت بولی
سبہنان کہیا ہور کی چاہیں تجہ جی دی جہولی

بی بی صاحب اس ارشادوں کہیا نسبت لائے
باپ خویلد نون تاسدیا سبہ امیر بلائے

با فراغت روٹی کوتون لاڑا وچ بہایا
ورقہ نام نوفل دا بیٹا جس نکاح پڑہایا

سبہ قریشی راضی ہوئے کیتی حضرت شادی
کہین محمد تے ایہ لائق ٹہیک سدا گزرادی

ہر کتنا لون انہیں ملی صاحب زادیاں چارے
رقیہ ام کلثوم تے زینب فاطمہ بخت سوارے

ترے آہے فیر صاحب زادے قاسم طیب طاہر
اے پروے بال ایانے سبہ منعلان ظاہر

حضرت فاطمہ ہر تون چہوٹی بعد وفات سونے
چہین مہینے رہی او زندہ اور ڈک سعر قبولے

در ذکر حکایت سنگ اسود را

ہور قریشیان شور مچایا پتہر اسود بارون
چار قبائل اندر مکے جہل وڈا تکرار ون

اک آکہن سنگ اسودی اسیں ٹکانے دہرسان
ہور ہوے ایہ اسی کہاہیں سخان سکو دہرسان

ییہے ہوے اسی رکہسان کون اساں تھی ٹلے
جنہے گئے کم اساڈا اسالمے جادوں بہلے

نام ولید مغیرے بیٹا اوہ تد دوں فرماوے
محمد آہیں ٹہراوان منصب عمل کریم سوچ آوے

بولیا سُن کے تا امینہ اسے محمد امینان — ہر اک دا ہتھ تیغان اُتے جھگڑی گرم سینان

کرنان بیتن انصاف پکڑ اس راضی ہو جاون — خوبی تیغان آلپسد بوجھ ہرگز نہ او ٹھاون

سرور عالم ایس ارشادون چادر لاہ وچھائی — سنگ اسود تا آپ اوٹھا کے اوس تے دھریا سائی

فیر چوہان قومان تائین کہیا نبی ہمارے — چاری پلے چار قبائل رل اوٹھاون چارے

اس ارشادون راضی ہوئے اوہ قبائل چارے — سنگ اسود رل اوٹھایا سرور بہتر پیارے

درحقیقت اوسی مقاوین سرور آپ ٹکایا — قبطی چھت بناون والا مصر دیاروں آیا

تختے بحر دون آندے آہی توڑ جہاز پورانان — ملے لکڑی چھت نہ لایق اوہ گھر پاک ربانان

کعبہ دوئی وار درست ہویا نبی زمانے — اول حضرت شاہ خلیلون پکی سند قرآنے

بارش پانی دون چھت شکستہ بنیان تیجی واری — پیڑا جنگ حجاج اوٹھایا کر کعبہ مسماری

ابن زبیر شہادت پائی اوس حجاج حراموں — ایسر عبدالملک زمانی لشکر چڑھیا شاموں

عبدالملک یزید حرامی ظلم برابر ہر دا — شاہ حسینؓ اوس شاہ عبداللہ بیٹا نیک عمرؓ دا

بلکہ کربل شہر مدینے جنگ نال جرا انصارون — مسجد نبوی دی بے ادبی تیغ یزید چماروں

الکھ چوی ہزار شماران مومن لوک بھلیرے — حجاج حرامی قتل کرائی وسان اگے شیرے

عمر کہار اچھوڑ حراماں شامی سخت کمینے — باجھوں عمرؓ و عبدالعزیزون سگ ہلکائی ونتے

ذکر نبوت شاہ رسولاںؐ اگوں ظاہر کریئے — نازل وحی کوین اسمانون قلم درست پھڑیئے

در بیان ذکر وحی آوردن جبرائیل با محمد مصطفےٰؐ آرا

جس دم عمران پاک نبیؐ دی چالی سالاں ہوئی — آثار نبوت والی ظاہر ہرگز شک نہ کوئی

کوہ حرا وچ کرن عبادت ادہی رات اکیلے — ہمیش طریقہ اللہ اللہ سبب بنایا مولے

ربیع الاول خاص مہینا سند پکڑ پکیری — سرور سادا رات ہمیشہ جاوے کر دلیری

الکدن کوہ حرا دی چوٹی بیٹھے وچ سویرے — شاہ مشغول عبادت اندر اک آواز چو فیرے

خلعت پکڑ نبوت والی مین آیا درگاہون | جبرائیل ہی نام ہمارا سبہ نبی اس راہون
دور کہلو کے وحی ملایک تا آن نظارا | حضرت لرزہ کہا کی دوڑی جانب گھر شمارا
بی بی خدیجہ تائین کہیا سردی مینون لگی | تون شک سٹ شتابی اوتی واشمالی دگی ؟
میری ہوش حواس قائم مینون جن ڈرایا | بی بی دیوی سنکے پلہ سر جہولی وچہ پایا
دوجے روز اوٹھہ سویرے آسن نبی جمایا | نیند اساگی وگیا آوے حضرت سر اوٹھایا
جبرائیل پر کہلارے ہویا نبی پوشیدہ | بغلاندر پوچ پکڑ دبایا سند دلنستہ دیدہ
اوہ خوف نہ رہیا کوئی کہل گئے دروازے | جانی سالون ہیش نوٹھے سبب بہشتی تازے
جبرائیل تا فرمایا وحی نبی مین ہردا | آخر الازمان تون پیغمبر ہادی جن لشر دا
پڑہ شتابی جو مین دسان تا نبی فرمایا | مین علم نہ پڑہیا کوئی نہ کسے سکہایا
دوجی واری ایوین کلمہ سخن ہوے دو طرفون | سرور عالم شاہ رسولان ٹلنے بہلی حرفون

پڑہ بسم اللہ الرحمن الرحیم دوجی نے فرمایا | اقرأ باسم ربک الذی خلق خلق الانسان آیا

جبرائیل ملایک نوری سورت ایہہ پڑہائی | سرور عالم وچ خیالان لرزہ کہا دہا بہائی
کوہ حرہ تھین ڈہلے شتابی جانب گہر سدہاے | خدیجہ کبری دے وچ اگے مخفی راز بتائے
بی بی ہوئی حیران زیادہ سنکے ایہہ مقالان | جانب ورقہ اوٹھہ سدہائی دل خیال کملان
ہے ورقہ اوس زمانے عالم وڈا آہا | مذہب ترسا عمل انجیلون پہر پڑہیا سدہا راہا
عمل توریت انجیل زبور اوہ خدیجہ بہائی | چچرا بیٹا سند کتبون زاہد عابد سائی
بی بی صاحب جاکے کہیا دس شتابی میرا | محمد گلان کرے اجہیان دل میرا دلگیرا
کہ بیماری جسم نہ دسے ایہہ لگا تن جہورا | بہید باطن دا اللہ جانے سوہنہ پاوے ہورا
کسیر ہول دیکہیا کرم اجہیے جیہہ اپہڑیا پلہ | خوشیان نال عمر گذاری تڑیا جہوٹ ہکلا
لد کہندی اہپوت ڈراوی کدی فرشتہ نوری | کہیا دکہہ لگا تن اوسدا آہن ہوئی پوری
جبرائیل ملایک نوری رہند اکس ٹکانے | اوسدا دس حال تمامی کیا کجہ خبران آنے

ورقہ سن تعجب ہیا فیر اگوں فرماندا
کیا کہیا تیں پیغمبر اگے نیک جواب ہو کہاندا

لکھ مبارک تینوں تھیوسے جی ایہہ بات درست
اسھتیں وہ نصیب نہ کسے کہہ طبیعت جیست

جبرائیل ملائک نوری طرف رسولاں آوے
آدم تھیں لے عیسے توڑی اوہ پیغام پوچاوے

آخرالزمان ٹھیک پیغمبر ہویا قوم قریشوں
بی بی جل گئے بھاگ اساڈے یا یار تیہہ خویشوں

ہدایت کرسی لوکاں تائیں رحمت شہر گراواں
دہرتی پاک غلیظوں ہوسی زور دینی علماواں

انشاءاللہ جے میں رہیا کرساں تابعداری
دشمن وی ایہہ قریشی ہوسن اول آفت بھاری

بی بی بولی نال کسے دے ناسان عداوت نائیں
ورقہ بات شتابی پرتی جہل ابو تہیں اہیں

جو رسول پیغام لیاوے لوکاں بی عتباری
ہرگز مشرک بات نہ منن کرن ہزار خواری

عیسے موسے نوح پیغمبر عابر قصہ عادوں
دعوی جنہاں خدائی کیتا ذکر ویکھ شدادوں

ابراہیم خلیل الٰہی حال کوئیں نمرودوں
حضرت موسیٰ دے دشمن کوئی سنہ جہلی مردودوں

نال محمد اویں کرسن ایہہ قریش لڑایاں
اوڑک سرور غالب پاوی فارس روم چڑہایاں

بی بی صاحب ایس مقالوں ودہ کیتی پیشانی
آگے پاک نبی نوں کہیا فضل وڈا رحمانی

لکھ ہزار برہان شکرانہ جاگی بھاگ ہمارے
اسھتیں وہ نہ ہور نعمت آوی ہتھ تمہارے

سرور عالم راضی ہوئے ورقہ کرے تسلہ
بعد تیرے ہور نبی نہ ہوسی رحمت کیتی اللہ

ہرگز غم نہ کرناں کوئی توں ہیں شاہ رسولاں
تیرا کم ہدایت کرناں طرف اشراف جہولاں

تیجے روز اوہ سویرے سرور جبل سدھایا
جبرائیل فرشتہ نوری فیر تشریف لیایا

سکھایا وضو سرور تائیں نیت بعد دوگانہ
وحی ہوا امام ہا کہلوتا سامعہ نبی یگانہ

پڑھ دوگانہ یا فراغت رمل بیٹھے دوویں
وحی سبہ سمجھایاں گلاں تیں خود جنہاں ایہویں

جہڑے رستے بی سدھائی لاکھاں ویکھ او بہائی
ہرگز اوہ مرتد حرامی ستر کوں باز نہ آئے

کم رسولاں کرن نصیحت طرف ہدایت آون
منکر رب رسولوں جہڑے دوزخ اندر جاون

پنج نمازاں ایس تھیوں پڑھ ہمیش مسلماں
ملک ہیں گواہ لات دے ہر دو طرف مسلماں

دن بدن فرشتہ نازل حکم خاص لیاوی
زنان وچون صاحب خدیجہ اول اسلام قبولی
ہن قصہ مین ابوبکر دا ظاہر کہول سناوان

امر تمامی سرور تائین جو ہووے سمجھاوے
حیدر صغدر بال ایانان داخل دین رسولے
کیونکر اوہ اسلام لیایا سارا شک مٹاوان

دربیان ذکر اسلام قبول کردن امیر المومنین حضرت ابابکر صدیق اکبر رضی اللہ عنہ

ابوبکر ہور شاہ رسولان اول محبت آہی
جسدم امر ہویا سرکاردن کر ہدایت ہر نون
سبھے مین کہیا قریشان تائین اوہ لیاون گمراہی
اوہ راس ناوڈیرا افضل فضل ربانان
مخبری جلکے کران نصیحت سرور گل ٹھرائی
بُت نہ اصل معبود آساڈے جاہل توڑن جوڑن
اہنان بُتان تھین نفع نہ کوئی غرق قریشی سبھے
ابراہیم ہور مریم عیسٰے مورت اسمٰعیلون
محمد کنون صلاح پوچھا ہین ساڈا یار قدیمی
پتھران کولون اوس بنا زی صاف ہمیشہ رکھی
اوہ سویرے دوہین صاحب مرا کٹھے فوج چلے
راہ وچ ہویا میل دوہاں دا رستہ شاہی وگے
مین تریا سان جانب تیری وڈا کم ضروری
ابوبکر نا ایہہ فرمایا آپ پہلے کم دسو
ایہہ گل سنکے شاہ رسولان ابوبکر دی تائین
عبادت واجب ا دسدی کرنی صاحب زمین اسمان

سال اڈھائی عمر زیادہ پاک رسول آہے
وڈا فکر پیا ند ہین ہادی جن بشر نون
پہلے ابوبکر نون کہنے بہت ملائم نرمی
اکہیا میرا من کہلوسی ساڈا یار پورانان
رانی صاحب ابوبکر نے سو تیان بات اوٹھائی
ست قبائل ٹھاکر ستے پوجن مونہ مرڈن
روز نوین سر رب عزہ جھڑا ہتھ لبھے
عزی لات منات تمامی پکڑے اہنان دیلون
ست اوہ رستہ دسے پکا نرم زبان حلیمی
عیب ہور نہ اوس وچ کوئی اسان ڈٹھا تا
اک دوجے تھین پوچھن خاطر کیونکر مرضی رلی
پا گلو لڑی وانگ مشتاقان کرن حقیقت لگے
راہ وچ خالق میل کرایا ایہ گل کرنی پوری
انشا اللہ کرسان پورا جھڑا میری دسو
کہیا بُتان تو نفع نہ کوئی احمق پوجن سائین
رسل ہین ہدایت خاطر طرف جنان انسانان

ختم نبوت میرے اوتے نازل وحی جنابوں — بے فرمانان بخشش ناہیں فرحل اگ عذابوں
جنت حصہ تابعداراں صحبت مجلس حوروں — باغ عجایب قیصر سبز حُلے نور قصوروں
فیر ابوبکرؓ فرمایا میرا مطلب اہیا — سر چشمان تے امر قبولاں لمان فقط کہیا
تسی صاحب صادق ہادی ہین قربان اساتھیں — اوہ جہڑے حیران راہ کو پیتے رحمت ور رہنا تھیں
قبول سلام ابوبکرؓ نے باجہ کیتا تکراروں — دسو کون صدیقؓ دی تُلی تورڑاں مونہہ پداروں
تدوں پاک نبی فرمایا واہ واہ صدق صدیقا — بعد نبیاںؑ ہے تھیں افضل تیرا شان عتیقا
دوزخ اگ حرام تیرے تے مشفق میرا جانی — اول آخر رکھی یاری فضل دا رحمانی
ابوبکرؓ وچ بیخ فضائل ہر تھیں بھلیا اول بیان — کسے ہور اصحابی اندر صفتاں ایہہ پایان
پہلے ایہہ فضیلت بھاری باپ تے مشفق ملی — بیٹھیاں بیٹھے سب اصحابی عزت لوروں پائی
ثانی اثنین اذ ھما فی الغار فضل ودا رحمانے — ناگ لڑایا قدم نہ چایا کامل مرد حقانی
ہور ثانی اثنین لعریشی جنگ بدر دیہاڑے — ابوبکرؓ کمر لبستہ جو آوے سر پاڑے
ہور فضیلت ویکھ کتابوں سہر قدر وچ بیماری — ابوبکرؓ ہن کرسے امامت نبی کہیا تن واری
ہور فضیلت ہر کتابوں پاک نبیؐ فرمایا — بدلہ ایں احسان نہ لاہیا جو میں نفع اوٹھایا
ہور کسے نوں کیوں نہ کہیا اسجا جہگڑا لمان — باعث مطلب میرا ناہیں سیہ تو مار نکمان
اسلام قبول کیتا جد صاحب دساں پیش نمارے — نصف مال گھرانی والا ونڈیا نام ستارے
ہور آسے جو دوست اوسدے سب اآگیا ئے — سعدؓ سعیدؓ زبیرؓ طلحہؓ محکم کنڈھ ہو جائے
عبدالرحمنؓ عثمانؓ پیارا ایہہ داخل اسلامی — یار حقیقی ابوبکر دے ہرگز گئے نہ لاہے
زیدؓ بھائی شاہ عمرؓ دا دو دین پت خطابوں — یعنی زیدؓ اسامہ ابن زید غلام مہتر عالم پاکجنابوں
کرن عبادت رب جلجدی وچ پہاڑ پوشیدہ — ظاہر اجی اسلام نہ ہویا خوف دلستہ دیدہ
لوکاں کوں ڈنڈی سارے سخت قریشی ظالم — حضرت صاحب کرن نصیحت ایہہ گل ہر نوں معالم
حضرت ابوبکرؓ نہ ڈرسے ہرگز کسے پاسوں — مشرک کرن لحاظ بتیرا نہ میں کہیا قیاسوں

ادھاں بھانے گل ظاہر نہ ہوئی کوئی سر خبر ہدا
پھادیں ابوجہل کو پتا آہا اندروں سرڈدا
ایہہ قصہ میں لکھہ دکھایا نال فضل کرمدے
جیکر عمرؓ اسلام لیاوے دخل دیدار حرمدے

در بیان اسلام قبول کردن امیر المومنین عمر ابن خطابؓ

پاک نبیؐ نوں تنگ زیادہ کیتا جد کفاراں
تا رب صاحب اگے عرضاں کردی شاہ ابراراں
یا رب توں ہیں دانا بینا تیں بن ہور نہ کوئی
کفروں ہر دم زور زیادہ کی صبر کر ہوئی
میری جان لباں پر آئی کہڑا فکر کجیوے
مہربانی بس تیری باہجوں محکم دین نہ تھیوے
دو عمر تھیں جتنے توڑی دین اک قبولے
محکم تا اسلام نہ ہوسی ہرگز کسے ہولے
یا فیر عمر ہشامے بیٹا نامی سخت منافق
داخل ہووے جی اسلامے مرضی میری موافق
یا اج عمر خطابے بیٹا مست شیر نگیلہ
عمر کیا نوچ سوئی دہمیاں یا ربؑ کر وسیلہ
رستم سام نہ جیسے تلے شیروڈا کر ساہوں
قباد قاوہ اتے قارن دہمکن جس کے باہوں
سہراب برجو فارس والے فوجی برز نامی
ہوم بیزن کون بچارے سبھے کرن غلامی
یا رب جہڑا تینوں چنگا اوہ اسلام لیاوے
یار میسر سبہ خوفوں عاجز سرپیش اج بہادی
دہشت سخت دوہاں دلیراں نظر کریندی لکھیں
ہر دلائیت ہر تے غالب میں اج دیکھاں الکھیں
نبی شاں قریشاں وچوں طرف اسلام نہ آیا
محکم پشت نہ میری ہوئی ہرگز بار خدایا
یا رب آمین یار پکارن حضرت کرن دعائیں
نبی دعا قبول جنابے قدرت کامل سائیں
ابوجہل ہشامے بیٹا ردہو یا درگاہوں
عمرؓ اوتے نظر کرم دی رکھیا ربؑ نگاہوں
کہبول بعد بن مطلب والا نہ کر طول کلاماں
قتل کارن شاہ رسولاں مجلس کرم حراماں
سبھے بولے پچھر توڑی ابن خطابؓ آوے
اوتنے توڑی کم نہ تھیوے کہڑا تیغ اٹھاوے
آیا عمرؓ خطابے بیٹا تیغ حمائل کرکے
بیٹھا مجلس ہسن وچالی ڈھال گاڑی دھر کے
سبھے کافر کہن سنائے آسے کیا تمہیر کجیوے
ہاشمی بنی زہرہ شامل کم کوین ایہہ تھیوے

صدیق قبیلہ اندک لے شامل ہوہناندے
عمر کہیا ایہہ بات نہ کائی سبہہ تو ماریکھے
کرسان قتل محمدؐ تائیں مشکل حل لساڈی
ابوجہل منافق کوتا بولیا اوٹھ تداہان
بولی کافر جیوٹے وڈی چنگی ہے گل اہیا
دولت طمع عقل بجادی مغز لتہ شرابون
اوٹھ کھلوتا مجلس وچون قسم ہبل دی چاکی
جبدم ٹریا اگون ملیا سعدؓ نامی سنترپان
بولیا حضرت عمرؓ تداہین قتل ائیمن ارادہ
ہاشمی نامی تیغ بہادر تیرا سر اودتہا ئین
صدیقؓ قبیلہ بنی زہرہ تیغاندی مونہ جہہین
جیکر سر سلامت چاہین ایتھون ہٹ ہمارہان
بولیا عمرؓ ہین توں صابی تیرا سر اوڈاکے
توں بھی وگڑ گیا اسا تھیں ہر ولیاں شمشیران
جبدم زندے اندر دو دین ویرون جم کھلوئے
ہمراہے دی خبر نہ کائی لوکاں آکھ وکھا دین
فاطمہؓ بیشک اسلام لیائی اوہ تیری ہمشیرہ
اگ گئے ہا ہر کٹ ہیری زوروں دل عمرؓ دے
سورت طٰہٰ نازل ہوئی اندر اونہاں ایمان
فاطمہؓ یاد کریندی آہی سورت پاک معلہ
جنابؐ اصحابی ہر اک تائیں سورت یاد کرادی

بنی وائل بنی مغیرہ بہا دین رخ ملاندے
ہاشمی جیکر بنی زہرہ جانب سر دیندے
فیر فساد نہ ہیوی کوئی اندر جوہ اساڈی
سرخ دیناردیاں سو ہویا بازدں ہرگاوان
ابوالحکم دا سخن ہکیر المسان قصہ کہیا
مجلس دیچ لگی آہی تمک ابن خطابون
محمدؐ دا سر لساں اگے میں ہن ہر سان اگے
ای عمرؓ اج تیغ تمائیل کہڑی جانب جانان
کہندا سعدؓ وقاصے بیٹا نہ کر بات زیادہ
لاہ سروں وہر سٹن باہر خبر نہ تیرے تائیں
بنی مغیرہ وائل والے خاطر تدہ نہ لڑ سن
خیر خواہی میں تیری کیتی نہ دہر قدم اگاہان
گردے ہوں فیر محمدؐ آدان سر ادٹہا کے
دو دین دا اوتے زندے جم جن کلاجی شیران
بولیا اتنان سعدؓ تداہین مونہ برابر ہوئے
نام سعیدؓ زید دی بیٹا اوسول توں نہ جادین
بنی زہرہ دی خبر نہ کائی سر ہمنا سن جیرا
ہویا گمراہ فیر دانان رادی گلاں کردے
شوق زیادہ کرن تلاوت اہیا کار مدامان
زیدؓ جنابؐ ترائی بیٹھے ہر دا حافظ ادتہ
اہجراں نوں شاہ عمرؓ نکیلہ در دے اوتے جاوے

جا کے دریلا یا صاحب کنب گیا اوہ کوٹھا
فاطمہؓ دوڑی کھولے بوہا سخت دل ملولی
حضرت سعیدؓ ابن زید پاس کھلوتا ماریا کجھ طماچہ
فاطمہؓ کہیا رحم نہ آیو کس گل اونی بھنا
کی عاجز نے ہتھ اوٹھادین کر قتل ہکاران
زورتوں ہار سعید لئے ورنہ گھر دے اوتے
ابوجہل ستایا سانوں او ستے ہتھ اوٹھائین
کہا گئی گل بھین والی ترس آیا دل نرمی
کدہ سند دردن آندا کاغذ آتش وانگ نہ لگا
عمرؓ کہیا دسہ کاغذ میہنوں فاطمہؓ گل نہ منے
غسل کر کے پھڑیا کاغذ اول آخر سالم

جناب ڈرِیا آیا ویری ساگی دشمن کھوٹھا
عمرؓ نال عضب دے بولیا گیا اُسان مشغولی
سعید چھڑیا سونہ دی پرنی بھریا شیر کلاچہ
سعیدؓ بوئی تیرا لگے مٹھا میرا بھنا
ہوگی حامی شاہ رسولاں لڑتوں نال کفاران
جیکر توں ہین مرد زور آور ہرگز اتھین نہ کوتے
ہمت تیری ظاہر تھیوی سانوں نہ دھمکائین
کہیا سُنا کلام ربانی دور ہوئی جد گرمی
خوفوں بھلے وچ لکایا صحی سلامت لگا
پاک کلام کر غسل شتابی پانی دہریا بنے
کہیا کلام ایہ برکت والی بھلہ فرد اعالم

بسم اللہ الرحمن الرحیم

طٰهٰ مَا اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لِتَشْقٰٓى اِلَّا تَذْكِرَةً لِّمَنْ يَّخْشٰى تَنْزِيْلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْاَرْضَ وَالسَّمٰوٰتِ الْعُلٰى اَلرَّحْمٰنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوٰى لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرٰى وَاِنْ تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ فَاِنَّهٗ يَعْلَمُ السِّرَّ وَاَخْفٰى اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ لَهُ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى ط

شروع کرتا ہوں ساتھ نام اللہ کے بخشش کرنے والا مہربان نہیں اتارا ہم نے اوپر تیرے قرآن تو کہ رنج کھینچے مگر نصیحت واسطے اوس شخص کے کہ ڈرتا ہے اتارا ہے گیا اوس شخص کی طرف سے کہ جسنے پیدا کیا زمین اور آسمانوں بلند کو وہ رحمن ہے اوپر عرش کے قرار پکڑا اسنے واسطے اوسکے ہے جو کچھ بیچ آسمانوں کے ہے اور جو کچھ بیچ زمین کے ہے اور جو کچھ درمیان ان دونوں کے ہے اور جو کچھ نیچے گیلی مٹی کے ہے اور اگر پکار کر کہے تو بات پس تحقیق وہ جانتا ہے چھپے بھید کو اور بہت چھپے کو اللہ ہے کہ نہیں کوئی معبود مگر وہ واسطے اوسکے ہیں نام اچھے ۱۲|۱۲

یعنے یہ سورت اول آخر تک بخوبی پڑھدا ہے

اوہنہ جنابؐ آیا اندرون کھندا شک کوئی
ابوجہل حرامی کوں تا رد ہویا سبھ کار دون
عمرؓ کہیا سن جھب چلا ہین جانب نبی گرامے
سعیدؓ جنابؓ بی بی فاطمہؓ لیکے سنگ سدھارے
بندہا دروازہ نوری دستک کیتی عمرؓ
حمزہؓ اک لیر بہادر کمر بستہ ہو کے
اجران لئین شاہ ختم رسولاںؐ ہو کھلوتی اگے
کرنش کر کے ہو دوزانوں بیٹھ گئے اوہ سارے
حضرت کہیا کس ارادے عمرؓ ہیجا آیوں
عمرؓ کہیا اج نیت میری داخل سر اسلامے
حضرت سر عمرؓ دا چھیاں چھاتی نال لگایا
وقت نماز ہویا جد عصر یا ظہر حضرت کرن اشارت
اگوں شاہ عمرؓ فرمایا اسکم دیکھ بیچاری
جے اسلام سچے حق طریقہ کیوں نماز پوشیدہ
چلو کعبے وچ چلا ہین صاف نماز گزاران
حق چھپاون لایق نا ہین تینوں پاک رسولا
اللہ اکبر کہیا سرور پڑھن تکبیران
جوڑ جماعتاں مومن چلے لاڑا پاک وچالے
تیغ ننگی ہتھ شاہ عمرؓ دی جو نکلے دل شاہان

دعا قبول اوہ شاہ رسولاںؐ حق تیر توجہ ہوئی
اسلام نصیب تمہارے ہویا پار رتبہ دربار دون
زید ارقم دے گھر رہندے سرور اوتھین ایامی
صحن توڑی استقبال عمرؓ دا کیتا نبی ہمارے
گئے اصحابؓ تمامی جہڑے آہے اندر
کس ارادے توں اج آیوں کہیا [illegible]
ہتھ مبارک پکڑ عمرؓ دا کرن ہدایت لگے
ہتھ ہلایا شاہ عمرؓ دا آنا فیر نبیؐ ہمارے
شیر زوراور ہو کی داتا اجے نہ سمجھوں تاؤں
بسم اللہ کر پڑھیا کلمہ لگی چوٹ دملے
کھل گئی اندر وہی باری تیر نشانے لایا
پڑھ ہو نمازاں عمرؓ رہنمائی ہیجا طول عبارت
ہر کتابوں کیتی نقل طبری سند اوتاری
کافر وچوں مٹ مدامی ظاہر ہوا عقیدہ
منع کرے کوئی سانوں اگر مونہ ماراں تلواراں
کرساں موہ چھپے جو مخالف ربؐ یا مقبولا
کنب گیا سن شہر تمامی لگا غم منکراں
وچ سراج چراغ محمدؐ گردے کرما نواے
دو جماعتاں جانب کعبہ دھریا قدم اکاہان

اک جماعت نے حضرت حمزہ عمر ہر نوں اگے
احمق پہین کی ایہہ پچھے عمر دس سانوں
جو مخالف سرور سند اکر سان ہو جو او سدے
طواف کیتا وچ سرور عالم سبہنان نال اتلے
جسدن عمر اسلام لیا یا کر کفار شکستہ
مسلمان پوشیدہ جہڑے اوہ بھی ہے ظاہر
رئیس عمر دی کرسی کہڑا نہ کر ہوو ڈیا یان
جسدن عمر اسلام لیا یا ملیان حرم بانگان
قسم خدا دی شاہ عمر کوئی تئیں ہور نہ کوئی
اصل مراد میری ایہہ لدی تسی نہ کر ہو شکایت
شکر شیر اصحاب تمامی سرور فرق نہ جاتا
ہوندا جاسی آپے ظاہر مطلب کار روایان
تسی پچھے سبئے اصحابان انگوں بھر قصایان
ظاہر باطن کہوٹ تساڈا ماریا چیک دے اسلے
تساڈی ساڈی لوڑ نہ کائی خاص یاران احبابان
نص حدیثوں سند نہ افضل ہور کہو نہ قصایان
حب علی ہور بغض علی دوزخ جال رفیقان
عمر الدینا توں جل اگیرے نہ کر لے قصے
عمر جدوں اسلام لیا یا آہی عمر ستائی
الفاروق طبری دا قدی لکھیا سبہنان شیران
تمم قصہ بن شاہ عمر دا ذکر جہالت والا

کمر لبتہ یار تمامی شیر زورا ور بگ
لا الہ الا اللہ محمد رسول اللہ نہ ایہ خبر تسانوں
قسم خدا دی ٹلسان ناہین وچ یکھو کیہو نگر
پائی فرغت جد نمازوں ذکر وظائف اد
نصف نہ رہی جماعت کفاروں طبری سند
کرن عبادت رضا جبدی حرم پا تہروں
ہودی کسے مرد قریشی نہ کیتیاں تکرڈ ایا
کیوں نہ کسے نماز پڑہائی پہلے لیکے سانگا
رونق عزت دین پیغمبر جب یاروں ہوی
اسبہ اصحابی سر اہیں تئے و تما سا ہتہ ہنا
لد گئے اوہ یار تمامی نہ توں بال موا
اسلام عمر پاکس وچ تا صف خلافت سایا
ہلکایان سک جگ گائے سر جیلیان بڑیا یا
گالیان ورد یا کسے گلے دے ظایف مونہ تساڈ
صفت جنہاندی اللہ کیتی بند سوال جوابا
یار میرے سبہ تاریا نوا انگوں کی رد اسلام ایا
عمر کنارا ہر دے پاسوں ٹولہ ایہہ زندیقا
ایہہ ہدایت وس اوس ہادی چاہی کرسی کے
پائی شہادت جسدے بہاڑی عمر تریہہ سدھا
پاک سولوں چہوٹے آہے عمر سالان بتر
آہا الفار سلامی ہوئے کہولان ایہہ حقا

دربیان ذکر ابتدا اسلام لانے انصارین کا

بشتہ ایہہ دستور نبیاں جو کجہ گذری ساری
رسلن اوہ پیدا ہوسی وچ اخیر زمانے
ادا اکہو سلام وسانئیں اوسدا دین قبولو
ی اسرائیل تمامی سبہ یہود نصارا
مد صاحب ظاہر ہوسی شہر مبارک مکے
ہ زمانہ نیڑے آیا علم توریت تاکیدان
ضرت دا دستور مبارک کردے وعظ مدامان
جہ سنیاں اِکاں کولوں احمد رسل ہیا
لی نبوت والا یاراں موسم حج نورانی
وف نام اوہ حارث جابا سعد بت زرارا
لجہ آئیتاں اگی آیاں حضرت اوہ سیڑھایان
نش کر کے رخصت ہوئے مہاڈن وطن جایان
ہناں وچ اخبار پوچہائی خبر تواترا گے
ی خزرج اوس قبیلہ جا ملیس اخباروں
ک بہتے سلام لیائے بن حارث سعد عوت کیتی
کام اسلامی دے جو قاعدے سعد کیتی مظبوتی
ا سادی شا رسولاں طائف طرف سدھارے
د ہنہارے ابوجہل بولیا سر درتامین
یا عشتہ عمر ہوندیا زور زیادہ اوسدا

کرن تاکیدان امت تائیں اندر حق سوہارے
ختم رسولاں ہر ہتیں فضل اندر دہھانے
جو انکاری کافرنادی دوزخ اگ جہولو
توریت انجیلوں وچ خلائق کردے وعظ شمارا
پہڑنا فدی اولادوں یاراں جاچے سکے
جم جم سر اکھیں تے کردے بیچ خلائق عیداں
ہہیں انصاری آئی ملے موسم حج ایایاں
نشانیاں نال پہلتا اوہناں لماں قصہ کیہا
آہا انصار سلامی ہوئے پیش رسول حقانی
اول ایہہ اسلام لیائی مذہب چہوڑ نصارا
ذمے سبہ احکام اسلامی ہر طرح تکڑا ایان
حاجی آئی سبہ سلامت دلیسانوچ آدایان
حضرت موسیٰ عیسیٰ والی پنے برابر لگے
کہندے سکے کرساں وچ زیارت سید شاہ ابراروں
جرچہ ہرانہ لوچ ظاہر داخل شیر مسیتی
علما کیہہ توریت انجیلوں سبہ دیوں تہوتی
اوہناں دین قبول نہ کیتا آئی ہٹ دہاری
دہجوں ستی ہوری تہا دین متبع اج رہن انہائیں
ہجرت کر اصحاب سدہائی دالگاتانت سدا

راتی حضرت باہر جاون ہوگئے جن سلامی	کردے عرضان داروداری راہ دسو سلامی
حضرت صاحب جنان تائین دین اسلام سکھایا	راہ قبول شریعت کیتا رب جنہین فرمایا
ایس ایا تون ثابت ہویا جن تعلیمان پاون	دانگ اساڈے نمازان روزے حج مبارک جاون

وَاِذْ صَرَفْنَآ اِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُوْنَ الْقُرْاٰنَ ۵

اور جبوقت کہ پھیر لائے ہم طرف تیرے جماعت جنون مین سے سنتے تھے قرآن

آواز تلاوت ہر نیکے سنیان نظر نہ جن آون	صبح ہادی جن لشکر دے گہر تشریف لیاون
بہت ادداسی لوکان یارن لعل تارہ جہلان	نری شان رفیق نہ ہیا مکے شاہ رسولان
فوت خدیجہ اوہنین ایامی عمر پنجاٹھ سدہائی	ابو طالب موت پیالہ جامی گہڑ اسای
فیر ریاست مکے والی شاہ عباس سمہالی	نرم طبیعت سخن ملائم لشت کنڈ گی ہو خالی
سردار طبیعت کرڑی والا باغ ایمان جمائی	نرم طبیعت والا ابنا ہر دم دہو کہا کہادت
ذوالنورین نرم طبیعت خلق پیاوچ شاہی	حضرت عمر طبیعت کرڑی حدون زیادہ آ
جے مین ہور مثال لیاوان دفتر ہوسی لمان	ذکر چراغ معراج محمد اس گل ادتے جمان

دربیان ذکر معراج شریف ساڈے دین پناہ رسالت ۱۲

جہڑے کہین معراج نہ ہویا سرور عالم تائین	فرعون رتبہ گہٹ نہ اوہنان کافر لکھیا تہائین
بعضے کہین معراج نبی نون ہویا ہی روحانی	اعتقاد اساڈا ایس گل اوتے خاص ہویا جسمانی
حضرت موسیٰ مرسل ربدا اوس ہویا جسمانی	کوہ طور او تار تعلیمان امر کوین رحمان
تا فیر حضرت موسیٰ نالون رتبہ گہٹ پیغمبر	شاہ رسولان اپہہ نہ ہوسی ہور ہوسی کوی
شک یہود نصارا والے دور تمامی کرنے	جو نکر لکھیا وچ کتابان دل امنا ہر سے
ارکہنان جے اعتقاد درست خاص شریعت اوتے	یہود نصارا دانگون ہرگز جیکر نہ ان کوسے

ابو طالب دی دختر آہی اسم اوسدا اُمہانی
جبرائیل آمین ملائک اوہی راتی آیا
آب زمزم اوستے جا کے حضرت وضو کیتا
فیر طواف حرم شریفون آ کیتا ست واری
جبرائیل براق لیایا ہار سنگھارین بھریا
پکڑ وحنا مار پلاکی وانگ اوٹھائی ہتھین
براق تڑدا تیز ہوائیون تاز لگے کر کے
جسجا حضرت نذر کریندے اوسجا سنب لگادی
ہر ہشاون تیز زیادہ پانی وانگ صفائی
خاطر استقبال ملائک صفان جوڑ کھلوئے
حضرت ہوئے امام معتدہ مقتدی سبھ پیغمبر
ہو وداع ہو رسولان کولون حضرت آئے باہر
اوسکے دستے ونج کھلوتے سرور شاہ رسولان
اوتہون حضرت چڑہ براقے طرف اسمان سدہائے
کہندے چوکیدار تمامی کہڑا اور کھولا دے
مین ہان جبرائیل فرشتہ نال محمد میرے
کھول بوہا مرحبا کہیا دہن اوس مائی جایونن
سجی طرف اک تخت ڈٹھا بہت عجائب بنیاں
جبرائیل نبی نون کہیا آدم باپ تمہارا
حضرت بنج سلام علیکم کہیا آدم تائین
ایسے طرح گذر بنیدا ہویا اسمانون،

اوس رات گہر اوسکے سوتی جا کر ماہ نورانی
آکے پاس پیغمبر بیٹھا نرمی نال جگایا
اوا کر دوگانہ جیہڑے اوہا ٹھیا چپ چوپیتا
ہو سلامی قدم باہر بات اہیا اعتباری
بسم اللہ پڑہ سرور عالم قدم رکابے دہریا
اقصیٰ مسجد طرف سدہائے اسان ڈٹھا اکھین
سوران وانگون پاوی پائیل قدم اوٹھادے ہر کے
جونکر وہم انسانان والا کوہ ہزاران بھادی
اک ساعت وچ اقصیٰ پہنچی فوج الگون آئی
حضرت لہتے جدونج براقون نبی حاضر سبھ ہوئے
پڑہ دوگانہ پا فراغت سیر کیتا وڑ اندر
اک ٹبہ فیر سجی جانب نظر پیونے ظاہر
اسمان تون آئی راہ صفا جو پایا کرسے روجہولان
در بند پایا اسمانون جبرائیل بلائے
بولیا جبرائیل تداہین شاہ رسولان آدے
اوٹھ کہڑے دربان تمامی چوکیدار جو فیرے
جم جم میریان اکھین آوتے جنہین ہاین یون
پیر مرد اوس اوستے بیٹھا سبز پوشاکون جنہیان
کر سلام ونج اوسکے تائین جنہین عالم سارا
مرحبا کہیا پسر نیکا چلے منگ دعائین
یحییٰ عیسیٰ دوم اسمانی دسان اہل ایمانون

حضرت یوسف ماہ کنعانی اسمان تیجی وچ ڈیٹھا
حضرت موسیٰ چھیوین اسمانی سبز پوشاک دوالی
ہر اک پاسون پا فراغت حضرت گئے اگاہان
جبرائیل فرشتہ نوری جداوہ ٹکانان
ملاحظہ دوزخ دا فر کیتا داگ اگاہان رکھی
وچ سلام علیکم کہیا عزرائیل دے تائین
حضرت کہیا جبرائیلا ملک کون اجہیا
جبرائیل ملائک نوری سرور تائین کہندا
تا فیر نبی صاحب دوبارے وحی تائین فرمایا
حضرت کہیا عزرائیل اک سوال ہے میرا
ملک الموت اگون فرمایا تسی نہ کرہو اندیشہ
ہزار دفعہ آواز جنابون روز لوین سرآوے
رخصت ہو ملائک لون قسم پیش اٹھایا
حدہماںون پنج سے سالان پینڈا کیتا اگی
سیر کرے وچ نہ طاقت بہورا صلے حد پہچاہان
نبی کہیا تین لایق ناہین نالے رخصت گھوڑا
در حقیقت دوست سچا سر دی نال نبھاوی
سچی یاری ڈٹھی تیری راہون ہو نہ موڑین
وچون لنگہی مین اکیلہ ہر دم آس ربانی
فیر ہویا آہ رفرف حاضر بیٹھے مار پلتھا
حجاب نورانی سے جسمانی حضرت لنگھ سمائی

حضرت ادریس چوتھے اسمانی بول زبانون مٹھا
ابراہیم خلیل الٰہی ستوین ملے ادجلے
سدرۃ المنتہیٰ اگون فیر آیا ست اسمان پچھاہان
بہشتاں اندا فیر سیر کرایا ایوین حکم ربانان
محل ملک الموت دے سرور ڈٹھے الٰہی
جواب سلامون دیکے بیٹھا ملک الموت اٹھائین
متھے دی نہ تھوڑی کھولی بیٹھا چوپیتا رہیا
ایہہ سے عزرائیل فرشتہ ایس لگانی رہندا
مین سوال کران ادس اگے ہر جنابون آیا
امت میری سنگ نمی کرنی قبر عذاب بتیرا
لکھہ ہزاران پور گنہگار سخت میرا ایہہ پیشہ
ایس امت سنگ نمی رکھین جان نبی ڈولادی
پنج سے سالاں اندر اوہ راہ نبی اساڈا آیا
تا فیر دی عرض گذاری دہشت مینون لگی
گھر میرا رہے گیا پچھے رخصت کرہو اسلان
ایہو جی نون یار اساڈا چلیون کہت وچھوڑا
سختی نرمی اندر یاری محکم قدم ٹکاوے
نہ اگاہین نہ پچھاہین کر پریت ترود رٹین
جس بلایا دسے ہیری منزل تور پوچا لی
جانب عرش معلی حضرت ہر پا سہاملا
عرش معلے توڑی پہنتے رفرف بھی ہٹ جائے

آیا فیر آواز جنابوں نیڑے آ حبیبہ	قاب قوسین او ادنیٰ ویکھ اج نصیبہ
ہزار دفعہ ایہہ سد جنابوں نام حبیب پکاریا	السلام علیکم یا ایہا النبی نیڑے آ پیاریا

السلام علیکم یا ایہا النبی ورحمۃ اللہ وبرکاتہ

حضرت سن جواب آلایا ڈٹھا ہر کتابوں ن
بنی تعجب اس ارشادوں آوازہ ابوبکرؓ دا
دوزانوں ہو حضرت بیٹھے حرص اک دیداروں
خالق بیچوں دیدار پیغمبر خاص جنابوں پایا
نکتے ہور باریک ہزاران بخشش رب وہابوں
حال اوہناں بھیتاں سندا ہوئے کوئی جانی
جو کہیا سو کہیا خالق ایہہ کلام خلاصہ
اوڑک رخصت ہو جنابوں اقصیٰ اندر آئے
ادھے گذری سال ہزاران ایجاسنگ ہلے
رب چاہے اک ساعت اندر جسم پاک پیغمبر
اہل علاماں ہر دم چاہیے ایہا عقیدہ رکھن
جو ہے قدرت قادر والی اعلیٰ اوسنوں جانن
آتش پرست ہور مجوسی یا ایہہ قوم نصارا
رات معراج مبارک والی جد دم گذری ساری
سنگ ودھائیں پا فراغت جانب گھر سدھارے
اسے محمدؐ کجھ خبر تاں ای آئی راج اسماں نوں
حال حوال معراج مبارک سبھ اللہ کجھ بتایا

السلام علینا وعلی عباد اللہ الصالحین کلام جوابوں
سبھ کتاباں اندر لکھیا منکر کون قمر دا
دور گیا ہو پردہ سارا نور ڈٹھا سرکاروں
مست الست ہوئے توحیدوں پردہ لاہ وگایا
جسم محمدؐ وچ سمائی سبھ عطا جنابوں
باجھوں سرور شاہ رسولاں عاجز لوک نمانی
آ حبیبہ آ حبیبہ مطلب اسو وچ خاصہ
جس گھر اندر سوتے راتیں گرم کپڑے پائے
بات باریک ایہہ ظن نہ کرناں منکر دی ہو نہ کھیلے
پل نہ لگے پھیریا دے سارے عالم اندر
اپنے دین ایمان دے اندر دوزخ اگ نہ چکھن
وانگ یہوداں ہور نہ ہو داں لتی شک نہ آنوں
جیئے ماریا یا یہودی سولی وہم شمارا
سرور عالم شاہ رسولاں حرم نماز گذاری
ابوجہل کو پتا ملیا کہیا اوس ہتیاری
دس اساں نوں کیتا ٹھٹھا ہٹھا بول زبانوں
کافر سن تعجب ہیانہ فیر سخن آلایا

ابوبکر رفیق کفاران آہا وچ جہالت
جیہے اج سُن سی وچ مقالان کیڈا طوفان اوس بولے
سنکے مین تعجب ہیا میںٹک آمین دیوانہ
ابوبکرؓ الیس مقالوں تا فرمادن لگے
روز ہر روز اسمانی خبران ساتون آن سناندی
خوب گئے یا آئے گہروچ کیا تعجب کرنا ہن
جیکر شک سیتی دل ہووے خبران پوچھ دوبارے
اوس منافق سنکے کہیا اتنی ڈوبی دوورین
ایہہ ہدایت وس وس ہادی دوس ہنر کسے
اوسے روز ابوبکرؓ دا نام صدیقؓ ٹکایا
ذکر چراغ معراج محمدؐ ہرگز طول نہ کیتا
ایسے یاروں مین چو پیتا جانے عالم سارا

اوستے جا کیہی کیفیت جو کجہ لنگدی حالت
اقصیٰ گیا سیر اسمانان سخن اجہے بولے
اوہ کسے دی غرض نہ رکہے آندا لٹ خزانہ
انہان گلان تہین ہور زیادہ ان سُنیاں اگے
صدق امنا جو کجہ کہسن حکم جنابوں آندی
ہین عقیدہ ہوئی رکہان ہرگز اسان نہ پہران
اقصیٰ مسجد والیاں گلاں کہسن پیش ہماری
جیہن مین محمدؐ پایا تینوں ڈٹہا اووین
تینوں چلتے راہ دل آنے ذکر لمی قصے
خود بخود ساری کہتے اسم صدیقؓ دتایا
قادر احمد یار بچارے خون جگر دا پیتا
پہونچ مدینے کران زیارت دسی بیٹہا اجہالا

ور ذکر ہجرت رسالت پناہ و امیر المومنین صدیق اکبر و فاروق اعظم و غیرہ را

باعث ہجرت لکھ وکہیا وان شک نہ کرنان باقی
سال دوجا ایہہ ہجرت والا اول لکہائی آگے
عقبہ ثانی بیعت ہونا اندی قول قرار ٹھہرائی
حضرت عباسؓ سن فرمایا اج انعمد ایہہ خوشیان
الیس مقام عزت اسدی بیٹھا خوشیان نالی

سرخ جام پلایا واقدی طبری بنیان ساقی
ترت سے مرد بہادر جنگی سبہ اسلام لیائے
گوشے بیٹھ کیتے منصوبے سجان ہی چہ آئی
ابوجہل سر نہ چڑہیا لایا زور قریشان
مت ساہتہ نہ دیہو لسٹے مرن اصحاب نمانے

حضرت پوسی وس کفاراں جو چاسن غرض کرسن
مددگار نہ رہسی کوئی نج مدینے مرسن

اِنہیں گفتاروں اُٹھ انصاراں مل قسماں چاپان
ویکھو اج ہتھ اسادی موچھے کران قصایان

تیغاں دہرو انصاری کردی کوین امر رسولا
موچھے کرسیے جڑھ قریشاں بدیاں مقبولا

صدق اعتقاد از ہما اسادا اجے اعتبار نہ آوی
ساڈوں خبر توریت انجیلوں احمد بکیوں آوے

بیسنے بکیوں ظاہر ہوسی فیر مدینے جاسی
واعظ وز علما ہو دان ساڈا ادل او داسی

ساگی لال آیا ہتھ ساڈی ودہ اسیں کی چاہاں
مال او اولادان جان تصدق مرساں جم اگا ہاں

جو ہیسے دشمن پاک جناپوں ساڈا ویری سوئی
بکیے قول قرار ٹہراوان بات ختم اُٹ ہوئی

حضرت سنکے راضی ہوئے کہیا عباس دوبارے
اول نائب کر ہو ردانان جمن دل ہماری

تا فیر مصعب ابن عمید نائب کرکی تور یا یثرب سدہا
مرد قریشی شیر بہادر حصہ ہجرت گہدہا

وچ مدینے داخل ہویا کرن انصار تعظیماں
امر شریعت اوس سکہائی یثرب ہو مقیماں

خبراں اوس پوچہایاں کی ہجرت کیتی یاراں
جعفر جانب حبش سدہایا لا یار زور کفاراں

شاہ نجاشی مہماں تائیں کہیا نال اساں آ
بلکہ اوہ اسلام لیایا مومن بنیاں بھلے

حبشی سارے گئے مدینے اوہدے دست خبراں
شاہ فاروق تیاری کیتی کنب گئے دل کبراں

جالی ہتھ نال عمر دے لکھے ہتھ ہتھیاراں
کہیا وچ کفاراں تائیں دیلہ ثیل انگاراں

جسنے آپنے پتر تائیں اج یتیم کرانان
یا فیر بیوہ زنان ترید آسکے قدم ٹکانان

اج مقابل کرسے ساڈا جس نہ جند پیاری
ہرگز چوں چرا نہ کیتی کسے کو جیتے ناری

ترسے واری طواف کرکی شترین بہاراں اگی
لیکے رخصت حضرت پاسوں یثرب طرف سدہاکے

ابوبکر بھی رخصت منگی تاں حضرت فرمایا
تیرا میرا سفر اکٹھا رب سبب بنایا

ابوبکر دو اوہتھ خریدے شتران ہیں ارشادوں
توشہ خرچ سفر تیاری اوہتھ تاکید اولادوں

عبداللہ نام اریقط جایا نامی مرد سیانان
شتر خود اکیلے لے جاسی دیسیا تور ٹکانان

روز تیجے توں شتر لیاوی نتہ اوہدے آکہیوں فرمایا
ساڈی کہنی بات پوشیدہ ہتھ انعام پہرایا

سنیکر یہودی ترہائے نظران کہن وچ بیدون
اوہنان جاتا گئی اصحابی لبہ لکانان بیا
ابوجہل وی قریشان قتل دلیل ٹہرائی
اج کل تیرے مارن کارن سبہ سردارا کٹھے
صدیق قبیلہ اندک لستہ تجہ دس ہوہنا ندے
تا عبد اللہ عرض گذاری میرا وہم نہ کرنان و
ہو سلامی گیا عبد اللہ پایا ہتہ جہاڑن
اوہی باقی سارے کافر ربی آن کہلوئی
حضرت خاک اٹہا زمینون سٹی سر کفاران
ابوبکر دگہی جانب حضرت تا تشریف لجاندے
رب توکل اوہتہ کہلو تا شاہ صدیق یگانہ
دیکہو پہار نبوت والا غار صدیق پوچہایا
ہن غار نورانی والا مطلب کہول سنائیے
تریے کوہ اوہ پہار مبارک شہر کی ہتہین آہا
برج مثال اوہ گول پہاڑی اہمی غار وچالی
ابوبکر فقیر عرض گذاری اسجا بیٹھ رسولا
صفا کیتی وڑ غار تمامی کہیپے دو تن تہے
دوسر اخری جید باقی اسجا اوڈیان دہریان
حضرت جید تشریف لیائے بٹ صدیق لگایا
درد کمال صدیق اوٹہایا قدم نہ تد ہلایا
بے آرام نہ سرور ہووین تانہ جسم ہلایا

حافظ ناصر رب اساڈا جو دم گذری خبر وین
ہن محمد ساڈی کا بو ٹہیک اکیلہ رہیا
شیطان نجدی ساتھ کفاران خبر وحی بتائی
بلکہ ہاشمی بنی امیہ بنی زبیرہ نٹھے ؛
بنی مخزوم وائل والے سبہ ہتہیار اوٹہاندی
کیسے ظن نہ میرے جاندا قدم اوجاڑین ہرنان
نور دودا لے شتر چہگاوے بینت ہردم غار دلن
قتل ارادہ دہر وشمشیران گردی ساری ہوئے
صفا گئی لہند گیا آپ سلامت نظر بند شراران
اوہتہ عنحوارا چل شتابی نبی جیب صفا فرماندی
جاڑ کندہار سرور تاہین چلیا شینہ مردانہ
استے اللہ احد پہاڑی یعنی صدیق اکبر نی بہا اوٹہایا
تریتی پہاڑے پاک نبی نون اوس مکان بہائیے
جبل ثور اوچیرا ہر تون اکثر مشکل راہا
جسجا ابوبکر پوچہایا واہ واہ بہاگ نرالے
اول مین اہیہ غار سواران رب دیا مقبولا
چادر پاڑ سوراخین وچ دل صدیق نہ جہے
حضرت ہن تشریف لیا ہو کہوان لیرین پہان
سر مبارک سرور رکہیا تانگ ڈنگ چلایا
زخموں خون ہوویا تد جاری زہر چہڑی چہڑہ آیا
اسپر السے ڈنگ دی خاطر عالی درجہ پایا

چھم چھم آسو جاری ہوئے چہرے موتیاں لڑیاں
سو ور جاگے چہرے زردی پچھیا کہو صدیقا
انگ ڈنگ چلایا مینوں ابو بکرؓ فرمایا
حضرت لعب مبارک لائی زہر دفعہ رب کیتا
الہام ہویا فیر اوسیو بیلے دس بکر ہی تائیں
جالا آن وچھایا او سنے حکم تنیاں تانان
اودوں وچ ابلیس حرامی دیوی خبر کمساران
محمدؐ گیا لنگ سلامت یالتسان سر گھٹا
ایہہ گل سن کے کافر او تھے خاک پئی مونہ اونہی
علیؓ کہیا کجھ خبر نہ مینوں آپ گئی کت پاسے
نبی صاحب جد ہتھ نہ آیا ہر اک جانب دوڑے
ایسے خاطر رل او چلکے اوس گھر اندر آئے
اور نگ شیطان اوہناں تائیں چل پوچھایا
ایسے غار دے اندر ڈٹھا نبیؐ ایسے راہوں
وچ صورت بن انساناں آن کھلو تا اگے
مکر ہی سنے سب جال پھلایا تاناں بہت دیرینہ
سبہناں کہیا بات درست اوہ نجدی بولی
ہو شر مند سبے گھر ان لون ہتھ شکار نہ آیا
رب حفاظت کری جنہاندی کہڑا ہتھ اوہدا دیکھے
ہر تقدیر سبے کافر کوں لتے تو ڑ جالا آئے در دے
حضرت ہے ہتھ اوہڈا یا بھانے لبشنت محمدی
کجھ لتے صدمہ مبارک تے لتے اوہ ہجوں وچ ہجراں
کیا باعث ایہہ مکھڑا اسماں دیا کر بیان رفیقا
لسا ڈی ہین آرام دی خاطر جسم نہ ذرا ہلایا
ہین صدمے وصاحب اوتوں معجزہ ظاہر ہیتا
علیہ ... جسنوں کھندی جال بنا اٹھائیں
کبوتر آندے جہت اتے تاری خانہ جوڑیں بنا
بیٹھے کیوں ہو الیس لگا نہ کر ننگیاں تلواراں
نظر نہ آیا کسے تائیں دشمن شہروں نٹھا
کھول بوہا بھیج اندر ور ڈوی پوچھن لگی کوئے
اجا ویکھو مین اکیلہ لٹے کردے ہاسے
شاید ہووی گھر ابو بکرؓ دے کھٹیاں نوں اوہ موڑے
ڈھونڈ ڈھونڈ بہتیرا لایا پتا نہ کوئی لگائے
کھیا قدم ایہہ ابو بکرؓ دا شہروں جھک لیایا
کہو جی نجدی ہین ہکیرا ہر اک بات ننگا ہوں
کہیا نہ شیطان دستائیں گل کیوں ول لگے
آندی نہ کبوتر ڈٹھے گئے نجدی شیخ کمینہ
صورت وحی ملائک والی ہجبر اوسدا کھولے
شیطان بات نہ ڈر دا کڈ سہے جبرائیل ڈرایا
سی سلامت دوویں اندر ابو بکرؓ فرماوے
دسو حضرت مشکل بنیاں کیا کجھ اسی کردے
یار کھڑا کوئی سد آلا وسے بہشت کھلے ہوری

حضرت دُدھی بکری لاغر اوہ بھی مرنی والی
صاحب اوسنوں چووَن لگی شیر اوتاری وافر
اوتھوں ہویا سوار شتابی چٹ اگاہاں دہریا
اوہ سراقہ کرسے دعائیں جی ہتھ آون میرے
کے اعرابی خبر سنائی شتر سوار اوہ جاون
نظر پیا شتر کاں کولوں کس منگایا گھوڑا
مار پلاکی ہاسہل آسن نیزہ تان اولاری
مکڑا اوس اسانوں جاناں ہین ہمیشہ شکاروں
حضرت سہورت طٰہٰ پڑھ کے وہم آئی وچ جاندی
کہیا دشمن سر پر آیا دعا مبارک منگی
گھوڑا وچ زمینے دہسیا وسانوں انک قارونی
تائب ہویا پائی خلاصی تا اوس نظر گذاری
فیر سراقے ہوا زردہ تیر کیتا اک واندے
جنگلی مار وایہہ ڈیرا میرا تیر ویکھاناں
ایڈ شتر ہزاراں میرے اس جوہ اندر چیرہ دے
حضرت کہیا انہاں تیراندی سانوں لوڑ نہ کائی
ہور کراں اک ہین نصیحت ساڈا بھید دیناں
ویری تائیں سنکے خبراں بھیاں اساڈا
کہیا سراقے رخصت لیتی جیکر مشرک آوے
سمجھ نا جہہ سراقے ڈٹھا تا اعتقاد جمایا
سلام علیہ کہیا کیکے تیر حبیب ہمارا ڈٹھا جی

سر اوردست مبارک پھیریا ہوئی اوہ اوجالی
سال اٹھاراں رہی اوہ زندی ہیون دہا مسافر
فیر سراقہ وادی آئی دیس ڈٹھا سبہ ہریا
اشتر سو انعام قریشوں رتبہ شان اگیرے
تیر روانہ جانب بحراں چابک مار دوڑادن
زرہ پہن ہتھیار سہالی پائی اکثر ہتھوڑا
گیا پچھے اوہ پاک نبیدے دوروں سدیکارن
ملک الموت اوڈیکھ لتا اج میری ہتھیاروں
صدیق اکبر دی نظر جو فیری ڈٹھا تا فرماندی
یارسول اسدے شر تو رکہین سخت مخالف لگی
ترسے داری اوہ پانی خلاصی اعتقا ملعونے
نظر نبی منظور نہ کیتی بات اہیا عتباری
میری ایہہ نشانی پکی لسی تیر جبے بندے
کوئی روک ٹوک کرسی ساڈا پتہ لگاناں
جیکر ہو وسے لوڑ لتا نوں تیر نشانی کردی
اتنے صاحب فرسادا ہر دیلے ہر جائی
اپنے ہور بیگانے اگے کجھ سراغ نہ کہناں
دلیس بیگانہ کون یگانہ یثرب شہر دوراڈہ
ہین بھیت نہ ظاہر کرساں ویری اولٹا ہاوی
جس دن فتح مکہ ہویا اوہ اسلام لیایا
آیا سبہ ہشر بیا تیر وہاراں جاون شتر گامی

شہر مدینے پاک نبی دیاں گھر گھر ہیں تیاریاں
روز فلانے چلی ملکیوں خبراں نوری پایاں

روز استقبال دی خاطر شہروں آون باہر
دوپہراں تک اوڈیکن سوہنے مقصد ہووے ظاہر

اوس دن ہٹ گھراں نوں چلے سبھ اصحاب یگانے
اک یہودی چڑھیا کوٹھے اپیر بالا خانے

اوس پکاریا لوکاں تائیں جنہوں تسی اڈیکو
ظاہر ہویا مقصود دلاں دا ویکھو ہن رفیقو

جس آون دیاں لگیاں آہیاں اوہ آیا اوہ آیا
غل گیا وچ شہر مدینے جن تشریف لیایا

چھوٹے وڈے پا پوشاکاں دوڑکے لا ہتھیاراں
جوڑ جماعتاں ہیٹھ کھلوتی خاطر شاہ ابراراں

استقبال دی فیر خاطر فوج چڑھی رل بھایاں
چھوکریاں انصاراں دیاں گاون خاطر آیاں

لا پوشاکاں رنگ برنگی ہیس بنایا سیاں
جہڑے سے آہوں مرد راہ آئی راہ اودے لئی ہٹ پیاں

شتر مبارک پاک نبیؐ دا گھیر لیا رل کوڑیاں
سبھے کھیبے یار تمامی ساون گھٹاں چڑھیاں

آیت شریف حجابا نوالی نازل لبھے نہ ہوئی
ایہہ قصیدہ رل مل گاون سنیاں شک نہ کوئی

طرز قصیدہ رسالہ مبارک مدح لپیٹ سادہ ۱

صبح مبارک نغری ری تڑکہ واہ نافہ کستوری
جم جم ساڈیاں سر اکھیں تے آیا شاہ رسولاں

بسم اللہ بسم اللہ سوہنا آیا جہڑے راہوں
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں

جس جا شتر قدم ٹکاسے اوس مٹی دا سرمہ
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں

انہاں اکھیں ندر پاوان ویکھاں ست نوری
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں

دل وچ سک چروکی آہی باغ ساڈا قرماناں
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں

گویا باغ ہویا فیر ہرا شاخ لگی ہر ڈالے
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں

پھل باغ پکے سبھ میوہ انب انار کھجوراں
جم جم ساڈے سر متھے تی آیا شاہ رسولاں

پا فراغت مسجد کولوں بدا بن جا رشتا مین فرمایا
رافع شہر یثرب ہمراہاں شہر مکے جد جاناں
ہو سلامی سرور اگے گئی بہادر دو دین
بھی عبد اللہ ابو بکر دا نال لے ابو قحافہ
ایسے ماہ مبارک اندر ہور کیتی اک شادی
نو سالاں دی عمر آہی عقد مائی صدیقا
اول فضائل کہیا بی بی وحی [illegible] لیاوی
دوم فضائل حضرت اوتے نازل وحی اساڈوں
سبھ حوالہ حضرت والا عکس برابر ہوندا
پہلے سرور مینوں کہندے وحی الیس نظاروں
ہور فضیلت وحی وکھائیں ہین خود ڈٹھا ایہو
چوتھی ویکھو ایہہ فضیلت تہمت دی ہم نال
سرور نوں جو تہمت رنجیدہ گھر تھیں کڈھیا باہر
اوس تہمت تھیں اللہ پاک مینوں [illegible] کیتا
ہور فضیلت سرور عالم گھر آون جس ویلے
ہر دم مینوں ایہہ گل پچھن کس بی بی کی حالے
سبھ جیاں تھیں تینوں صدیقا مینوں بہت پیاری
شفقت ایسی شاہ رسولاں وال [illegible] ہوئی
سند کسے کوئی نال پیغمبر ہم نہیں بشراں
ایہہ قصہ ہن ہجرت والا اکسارا ختم تمامی

سو درم ایہہ خاطر خرچی طرف لباس وگانا چلایا
صاحبزادیاں بی بی سودہ کر اسوار لیاناں
صاحبزادیاں امِ سودہ یثرب آیاں اودین
لے قبائل آئی مدینے مطلب ایہہ شرافہ
ام المومنین صدیقا مکے دی شاہزادی
سبھ حرماں تھیں عائشہ افضل سند کتاب فقہ
ساگی صورت جو اسماوں مینوں نظری آوے
مینوں جدا نہ سرور کردے سمجھو اہل ایماناں
جو کجھ وحی آن بتاوے یاد مینوں سبھ ہوندا
ہن ہمیشہ تے نازل ہوئی فضل خدا اسرکاروں
بیٹے اسی ترسے برابر یاد میری گل رکھیں
کسے وچ سے آکھے حضرت لگی آن لگایاں جداں
دل شکستہ اوہ رہندا ہو گھر اندر اماہر
ستاراں آیتاں نازل ہویاں پاکی سلوں جیتا
شام صباحیں امر حجی خاطر ایہیں سند رسیلے
جس شے دی ہیں خواہش ہووے سو گی آپ منگا
ایہہ فخر نہ ہوری کسے اید کرن دلدارے
بہت روایت بی بی عائشہ آتے سند کوئی
حرم پیغمبر امت ماواں ہار دی چہرہ کرماں
ہن جنا مقال او تھاواں تیغ کوہن اسلامی

در بیان ذکر واقعہ آیات شریفات در جہاد را

آیتان جیہڑیاں نازل ہویاں دسن خاص تماہ دون	بدھ ھسے اوتھہ لکہ دلیران پٹھان جہڑ فسادون

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اُقْتُلُوا الْمُشْرِكِيْنَ حَيْثُ وَجَدْتُّمُوْهُمْ ۵ ۵ ۵ ۵ دیگر ایت شریف

پس مارو مشرکون کو جہان پاؤ اون کو۔

يٰاَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنٰفِقِيْنَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۵

اے نبی جہگڑا کر کافرون اور منافقون سے اور سختی کر اوپر اونکے۔

دیگر آیت شریف اُذِنَ لِلَّذِيْنَ يُقٰتَلُوْنَ بِاَنَّهُمْ ظُلِمُوْا وَاِنَّ اللّٰهَ

حکم اذن دیا گیا واسطے ان لوگون کے کہ لڑائی کیئے جاتے

عَلٰى نَصْرِهِمْ لَقَدِيْرُ ۵ ۵ ۵ ۵

ہین بسبب اس کے کہ وہ ظلم کئے جاتے ہین اور تحقیق اللہ

اوپر مدد انکی کے البتہ

قادر ہے۔

معنے ہین نہ ہندسی لکھے خوف رازی کر کے
کفاران بھی منافقان تا ہین ماران ہر نون ہر کے

سرور سنیان شامون آیا ساتہ ڈاکردانان
حمزہ اوتھہ سلامی ہویا لیکے نیت جوانان

تیغ نہ چلی صلح وچالے لوکان دور کرائی
مومن تھوڑے کافر بہتے فوج ساری ٹہ آئی

فیر حضرت ابو عبیدہ بن جراح لیکے نہ سوار
رات برابر جاگے بہتے مومن سر کفاران

ہرگز تیغین ہتہ نہ اوٹھے ہوئی صلح وچالی
ابو جہل اوس ہنگامے کہن اوایت دالے

تیجی واری سرور عالم کیتی خود تیاری
سعد مدینے رہیا خلیفہ مرد نیک انصاری

حضرت صاحب صاف ارادہ راتی ماران اکھہ
ابو جہل اوس لکانی رات دو طرفون فاقہ

فجری دیلے قصد لڑائیون رتر چرہی سواری
معرا کہہ صلح کرادن والا بنی نہ بازی ہاری

پھر انوادی اوتے دہادا صلح واقعہ ہوئی
سرور عالم وچ اوٹھایا کم تمام ابو ترابہ
پھر واقعہ بدر الکبرا خبران دیندا کوئی
رب توکل مال قریشان رات مکان فلانے
عبداللہ نام جنہانے دا بیٹا جحش ہتھ پھڑایا
تنان روزاں دے پچھے کھولیں جا کر نامہ میرا
شیر عبداللہؓ ہو سلامی چڑھیا گھن پنجے دلیران
پہنچ اکرکے بعد اقراردن تاں اوہ نامہ کھولے
پہلے سعد تیر چلایا امر سن جہادوں
کافر تخت چھوڑ جا سے نٹھے طرف اوجاڑان
مال سارا اکٹھے کابو کیتا قصد پچھاہاں
حیدر ببر اجنگ نوں ٹھایا راہ وچ سوتا سوئی
غافل ہوکے سر دڈہا سین ہر جا دشمن با با
یا نبی اللہ وقت فلانے لیتے آن سنہوئی
ایس گفتاروں تاں اک نامہ لکھیا نبی ربانے
اوسنے جسم اکھین تے رکھیا حال سارا سمجھایا
اسکے اندر رقم کیتا سارا مطلب تیرا
خود زرہ سمیان درست لگ گئی شمشیران
بدر الکبر اہماروں لکھہ آسن شیران نوں لے
اک ادھچکا ہو یا گھایل بنی مغیرہ اولادوں
تاب جنگ نہ آندی کسے چھپے وچ پہاڑان
پنج حصے شیران ونڈے خمس لیا بادشاہان

ہن واقعہ بدر ثانی موہے چھپے گران کفاران
ہون آسودہ یار پیغمبر دہمنگ پوے تلواران

دربیان ذکر واقعہ بدر ثانی و فتحیاں نبی صاحب قریش را

جنگ بدر دا قصہ جوڑاں شوق ہو وکھن لوکان
اللہ حافظ ناظر حضرت اوہ کھنا ہزاران
کسے سنایا وڈا قافلہ لتھا نال متاہاں
سرور عالم راضی ہوئے چہرا دون سوایا
غازی دوڑے طرف ہتھیاران جسم سنجوین پہریا
جیونکر رقم واقدی طبری لالادلیان جہو کان
ایہہ صحاب سبھے آئے لون دسن پڑکان
ابو سفیان حرب بیٹا بھی سردار ادہناہان
جنگ تیاری نکلو باہر رب سبب بنایا
لک بدھے مضبوط دلیران خود جوتی پہڑ دہریا

پیش قبض ہور جمدھر خنجر موٹے رکھہ کماناں
ترکش طرف کبھی لٹکائی تنگ بدن تی جاناں

پشت ڈھالاں تیغاں ہندی پاگا تری لٹکایاں
گرزاں سانگاں لیکے نکلے سڈاں گھر بھایاں

جوڑ صفاں سردار تمامی ورتے آن کہلوتے
ابوبکرؓ ہور عمرؓ یگانہ اوہ سچے نگ پروتے

حمزہؓ حیدرؓ ابوعبیدہؓ چہرے چمکے نانگاں
سعدؓ سعیدؓ ہور طلحہؓ زبیرؓ ہتھ سونہری سانگاں

ابن عوف عبدالرحمنؓ ابودجانہؓ سعدؓ معاذؓ دا جایا
ہور سعدؓ عبادی بیٹا علم انصار اوہ چایا

مصعبؓ نام عمیر بیٹا حاجر جھنڈے اولا
ابولبابہؓ رہیا مدینے نائب مرد کمالا

حضرت گھر تھیں باہر آئے فوجاں تیغ سلامی
جس دم لگی چوٹ نقارے دل چہرے اسلامی

بسم اللہ پڑھ قدم لگایا دہرتی تھر تھر کنبے
وچ چراغ سراج محمدؐ غازی گرد اکنبے

تسی اج کہلو کے ویکھو نکسی اگ بینولاں
کانگ پہاڑاں گجے بیلے پہلا جنگ رسولاں

اماں شیطانی منگی آہی آیا گیڑ آبو ہٹا
ورڈیا لس سمندر اندر رکھندا مین ہن ہو ہٹا

جا سبہ ستے لتھے بدر کنارے باشک ناگ رنگیلے
بیٹا حرب سنکر نٹھا کد مرداں مونہ پیلے

بیٹا حرب جس دم نٹھا شتر سوار دگایا
ضمضام نام عمرو غفاری ایہہ سنوں سمجھایا

تناں روزاں اندر دیناں کہولیں جسال گاہاں
کوک ماریں توں چڑھ پہاڑی سر تی دہرکی باہاں

محمدؐ چڑھیا لوٹن کارن مال اسباب بچا ہو
ورنہ ساڈا نہیں لگانا بدر میدان لگا ہو

جے توں سخن میرے تی چلیوں ہوسن لوک اکٹھے
ایہہ بھی کہناں قافلے والے جانب بحراں نٹھے

ایس قاصد تھیں پہلی اک دن خواب عاتکہؓ آئی
ابوطالبؓ دی اوہ ہمشیرہ پھوپھی سرورؐ سائی

گیا ویکھے اوہ شتر سوار چڑھیا سر پہاڑی
مونہ سر پیٹے کوکاں ماری ہن تھیں چڑھ ماڑی

ابوقبیس گیا اوہ تھائیوں قدم پہاڑی اوتی
باٹ گیا اوہ جبل تمامی لوک آہے سبھ سوتی

ہر اک خانے پیا پتھر خالی رہیا نہ کوئی
بنی ہاشم ہور بنی زہرہ رحمت ربّدی ہوئی

صبح عاتکہ خواب سنائی حضرت عباس دے تائیں
عباس عتبے دسے کن چاہڑی خواب تعجب سائیں

عتبہ ابوجہل دی اگے وچ کیفیت کھولے
کہندا ابنی ہاشمی کاذب دعوی کرن نبوت
ایہہ گفتار منافق والی ہوئی زنانیو کنے
ابوجہل منافق کافر لیندا نام زنانڑے
شریکا سانوں مارن طعنے اسی نہ بانی ہاری
عباسؓ کہیا ہن کر ہو تحمل صبح ہتھ ویکھاوال
اوس اسانوں کجھ نہ جاتا ہر اک باتوں طعنا
عباس سویرے لا ہتھیاراں جانب حرم سدھایا
اوسجا ہوئی لوک اکٹھے تا گیا ہوٹا لا
کر سمیانے سفر لڑایوں بدھا لک کفاراں
ہزار جوان قریشی پورا یا اودے تاں تلے
دو کوہ بدر چاہ اوتھایوں جس جا ڈیرے لتھے
فوجاں حسیت شیر اسلامی پہرن طلا دی اگی
یعنے ترسے غلام قریشوں بالن خاطر جادن
عریض نام گولہ سفیانی سرور پوچھیا اوسنوں
عریض سرور عالم اگے ہتھ بنھ عرضاں کردا
فوج اندازہ سمجھ نہ میں نوں زرہ پوش تمامی
نو شتر ہر منزل اودے کردی ذبح قریشی
جیکر ابن حرسہ بچایا اپنے قافلے تائیں
دل شکستہ یاراں کیتا ابلیس مقالدی باردان
لتھا لشکر مٹیک کفاراں صبح ہوگ لڑائی

اوہ بدماش اوچکا نامی جل بل ہویا کوئلے
کدے زنانے بھی مردانی ایس فریبوں قوت
عباسؓ تائیں سدیا اندر ساڈی بات نہ منی
توں بیٹھا دس کس سببوں ویکھیں ہتھ اساندے
ایہہ خموشی لائق ناہیں ویکھو ہتھ ہمارے
ابوجہل ستایا سانوں اوسدا اسرا ودھاوان
فجرے تہنے سبہ موکاواں ڈھلیاں گھول پراتا
صمصام ہندا ہیں چڑھ پھاڑے دس شملا
خبراں سنکے ہو نہ گرملنے فکر محمدؐ دا لا
کارن قتل شاہ رسولاں فوج چڑھی بدکاراں
لکھ ہزاراں فوج کفاراں جنگ بدر تے چلی
شراب کباب ابوداؤں کافر مست غرور نت متے
سعدؓ علیؓ زبیرؓ بھادر ترسے گولے ہتھ لگی
دو قتل اک زندہ رہیا اوسنوں پکڑ لیاون
فوج قریشیاں کس اندازے پگ سرداری کسنوں
عتبہ ابوجہل عباسؓ و سیا نام اوس ہردا
کتنے شتر ہودن نت ذبح کہیا رسول گرامی
تا رسول نبیؐ فرمایا دلاندی صبح بیتی
رب چاہیا تی سبہ قریشی صبح مرن اتھائیں
گیا قافلہ بچ اساتھیں مال وڈا تکرار ون
شاہ رسولاں کہیا دو باری سبہ رکھو تکڑائی

اللہ صاحب وعدہ سچا کیتا نال ہمارے ۔ فتح فوج یا قافلے اوتے لکھی ہتھ تمہارے

فیر رسول اللہ فرمایا کیا مرضی انصاران ۔ گیا قافلہ ساڈے ہتھوں آئی فوج کفاران

تاں فیر سعدؓ ابن عبادہ عرض گذاری ساڈا غم نہ کرنان ۔ صاحب دے وچ دامن لگی ہویا اگاہاں مرنان

امر ہووے جے مارو گھوڑان کشتی نال پچھاڑان ۔ مرسی او مڑ انصار قبیلہ سر تمامی یاران

جے ارشاد پیغمبر ہووے وڑنان وچ سمندر ۔ ہو سلوں غرق اج تمامی مرسان پانی اندر

مال جان تصدق ساڈا اسی نہ وانگ یہودان ۔ توں تے رب تیرا اوہ جا لڑسی کہیا اوہنان مردودان

عاد شداد نہ ساڈے تائیں رستم سام نریمان ۔ قارن قادہ رہنما شہر ہینی سا ہتھوں لین تعلیمان

ڈمی مرزا تے برجو اوہ سہراب بچارا ۔ ہوم ہشام جی ہوں مقابل جان کران ہیہ پارا

اسی سارے مرد میدانی موچھے کران کفاران ۔ تیغاں دہرو انصار کہلوتی گردی جوڑ قطاران

ڈمھیان ویرون خونی چشمان ہووی ترہائی ۔ گویا ہاتھی مست سنگاری کانگ بنائی جائی

راضی سرور عالم ہوئے ہور آیا انصاری ۔ یا نبی اللہ جیکر منوں ایہہ اک عرض ہماری

لڑائی لائق ایہہ دہرتی دوڑان قدم نہ جمّے ۔ خشک ریگسانی جنگل کوہ ہزاران لمّے

چاہ بدر میدان کشادہ تیغاندی مونہ چڑھسان ۔ عقبہ ثانی بیعت اساڈی ویکھو کیونکر لڑسان

اسی جا مرسان سبہ تہاڈے پانی بیدرون مٹھا ۔ رب توکل چلو حضرت دیس کشادہ ڈٹھا

جے قریشان کیتا قبضہ اسی جا مران پیاسے ۔ حکم ربانان جے اٹھایوں دیتجان کسے پاسے

صلاح پسندان حضرت آئی بنی کہیا دل یاران ۔ راتی کیتا کوچ اگاہاں سرور شاہ ابراران

اوہی راتی بدر کنارے وچ جمایا ڈیرا ۔ گرد سے چاہ دے حوض بنائی اجی وقت سویرا

اک انصاران چاہ کنارے سائبان لگایا ۔ حضرت دی آرام دی خاطر ثانی العریش فرمایا

با فراغت سرور اگے عرض کیتی انصاران ۔ یا نبی اللہ جنگ صباحین با سویرے آیا ہیں کفاران

ابوبکر کمر بستہ لگا ہیبان لتاڈا ۔ اسی لڑان سبہ میدانے یثرب نہیں وچ راڑہ

جے فتح ربا نوں دیتی تاں مراد ایہہ پوری ۔ جیکر درجہ اسان شہادت دینان کر صبوری

آل اولاد اساڈی خادم ساری گوئی باجھوں دمان — کرسن خدمت سبھ اساڈی اسی نشانی تماں
رات دہی دن روشن ہویا ڈھول دو طرفوں کٹے — بدبھیوا اوہ لک نہ لیراں آسن شیراں توں لے
جوڑ جماعتاں کافر جیسے لمے نیزے تالے — میسرہ میمنہ قلب ہے ست ساقہ فوج لگائے
حنظلہ پت ابوسفیانے علمدار کفاران — شاید کوئی ہو رہی ہوسی وچ اوہناں کاراں
دوجی طرفوں سرور عالم صفاں اس کرایاں — بھی فرمایا تکرار ہناں ایہہ جنگ اول بھایاں
اللہ صاحب نصرت دیسی اج اساڈی تائیں — کافر ایہہ مردار تمامی ہوسن قتل اٹھائیں
مصعب رضی اللہ عنہ ہتھ جھنڈا کالہ سجی طرف کھلویا — سعد علم دار الضاراں جانب کھبے ہویا
ہر دو گھٹاں جم کھلویاں بجلی مونہہ دکھایا — رعد ملائک گرجن والا موسم رنگ وٹایا
جھولن جھنڈے ہر اک طرفوں چہری سرخ دلیراں — ہو رقیل قال نہ کائی ہتھ ننگیاں شمشیراں
پڑ گھڑیال وجن دو طرفوں جنبش ہاتھاں کھاڈی — گویا بھی کھٹ زمینے نہ کر عمر دا ہا
اول غلام اک شاہ عمر رضی دا حسن پڑ وچ لیتھا — پا شہادت گیا بہشت رنگ کلاموں ہتھا
ابو بختو ڈوہی بہادر عرب ولایت چینیاں — پھیر گھوڑا اوہ کرے پکاراں لماں نیزہ تیناں
ابن خطابہ آ تو میدے اعوض ہو گا غلاموں — شہادت درجہ رتبہ عالی نہ خطا کلاموں
لگی ہتھک شاہ عمر نوں چہرا غضبوں وٹیا — ہو سلامی پاک نبیہ اقدم میانے سٹیا
تیغاں دہوت جیسے پڑ دوویں گردی فوج بچولاں — عمر کھیا کر ہتھ برابر ابو بختر شو ماں
توں کی شان عمر دا جانے جو رتبہ سرکاروں — عاقی شیر نہ سے وچ باراں چھوٹا ناگ سٹاروں
تیرے جیسے مرد ہزاراں ڈٹھے میں بیتر — جیکر توں ہیں شیر زوراور ہو را ہو اگر سے
کافر مشرک ایس کلاموں رخ برابر ہویا — عمر معظم کر بسم اللہ ابلق گھوڑا ڈہویا
سے رخ ڈھالاں ہتھ بیتر کیتے نال تسلی — وانگا دن اگہ بجاون سٹ مارن کر حملہ
شاباس شاباس ہو اگیری نسیں ہت بچھاہاں — کی ہویا کیوں موہنہ فرماناں قدم سٹ اگانہاں
بختر ہتھ بیتر کیتے نال چلا کی — اوڑک سرڈے پڑنے ڈگا گل ایہا اتفا کی

اج زرہ دیکھے ناہین زنگی نانگ اوہ کالا ۔ فولادان دی جو چمق والہ ہرا کیا نوچ نرالہ

گھوڑا نیزہ تیغا اوسدا شاہ فاروق سنبھالی ۔ زرہ ہتھ داؤدی لگے کہن روائیت والے

فیر اسود قوم کفاروں کہندا پانی پینان ۔ ہٹا خراب کرانمین حوضان کیا دینا نوچھینان

آیا نیڑے حضرت حمزہؓ ایسی تیغ دگائی ۔ گھمار دہا گہ جونکر جکون ہادی نال صفائی

ایوین سر اوسدا وچ لتھا دوزخ وا سر کیتا ۔ دھڑ پیا وچ حوض کنارے پانی گھٹ نہ پیتا

آئی ہور جماعت کفاران قصد حوض ترڑان ۔ مارے گئے اوہ گبر تمامی رنز چڑھے نہ چھوڑان

فیر حکم مرد سیانان نامی پٹ حرا مون ״ ۔ گھوڑا چھیڑ لتھا پر سدہا ماریا ہتھ لگا ہون

عتبہ لتہ دم قلب کہلوتا دسنے پیڑ پایا ہولن ۔ ہولپتہ گل ہلائی فوجان رکھہ لگا ہون

ہر اک جانب خیش اسادی جھگڑا ایہہ نکمان ۔ کیا ونڈ ونڈنی نال محمدؐ فتنہ کیونکر تہمان ״

ابو حذیفہ تیرا بیٹا میرا ایجہرا بھائی ۔ تیغ چلی تاہر ہکسطرفون ہوسی کیڈ جدائی

دلان وٹیٹے اوہ ڈولن ناہین ہتھ مخالف پیرا لن ۔ جے اوہ ہتھوڑے نانگ پھاڑی کرن ٹکڑے لوہیرا لن

بیٹا حرب ہیا سلامت جسدی خاطر آئے ۔ لڑنان اج مناسب ناہین قاصد اوس دگائی

ویکھو ابو لہب آیا نامی مرد سیانان ״ ۔ راتی میںون ہوئی بشارت اسان سنو ہانان

ابوجہل ماری سن طعنے تاہین ڈریا خوابون ۔ اوس کہیا اک ہور پیغمبر آیا رب وہابون

عتبہ بولیا بین سمجھایا لا یوم وس بتیرا ۔ ابوجہل بازنہ آیا ہوسی جنگ ہنیرا ״

ہن ہیا ہے سر پر لڑنان دل کلیجہ ہونان ۔ حکم ڈہابن مارن لگا بھجون بھر بھر رونان

ہی ہی کسے نعنیان کہیا مر سن ڈیر پیاری ۔ ابو بختر ہو یار نز وچ نالے لوک ہمارے

خلاصہ مطلب ہر اکسطرفون ہویا دور سہارا ۔ عتبہ مل میدان کہلوتا بولیا کسدا وارا

شیبہ عتبے دا اک بھائی نامی خر پورانان ۔ ربیعہ دا ایہہ دو دین بیٹے نہ کہبت کہانان

ولید نام عتبے دا بیٹا تیجا مرد کفارون ۔ لڑنی والی طلب حضوروں زور دسن تلواروں

ہو سلامی حضرت اگی ترسے جوان انصارون ۔ معاذ معوذ عوف بہادر ہتھیار تکرارون

تیغاں دھرو برابر ہوئے ست شیر رنگیلے
اوہناں کہیا کیا نام تساڈا نسل کس قبیلے

ترائے مرد اسی انصاری ہاں حارثدی جائے
عتبہ سنکے بات ہوہاندی اوچی سد الائے

نال ساڈے کیا جنگ کریں جو ایہہ قوم ارایاں
مرد قریشی بھیج میدانی لڑساں نال صفایاں

تدوں نبی صاحب فرمایا چاچا جاناں داامد
ابو عبیدہؓ حارث چایا کافرستان بولاندی

حضرت حمزہؓ عرض گذاری اسی ایہہ گل چاہاں
انصار اساں نوں بہت پیارے آون ہٹ پچھاہاں

منگو عاہیں ہو سلامی ماری چھال پلنگاں
حمزہؓ حیدرؓ ابو عبیدہؓ عتبے دا سر دنگاں

ترائے لتھے وچ برابر مست شیر شرابوں
عتبے پوچھیا اوہناں تائیں نسل کس جنابوں

کون کوئی کی نام تساڈا کس امڑی دے جائے
بھلے نام دسو تاں لڑساں ٹھیک برابر آئے

آواز پچھاتا میں ہاں حمزہؓ نسل عبد منافوں
ایہہ علیؓ ایہہ ابو عبیدہؓ وڈا گھر شرافوں ،،

ٹھیک اصل نسل برابر اسی ترتے فلانے
علیؓ ولید دو دین پڑ جوڑی ہر کوئی اوہناں جانی

شیر گجے رنز ہویا ترامہ چھوٹی ہتھ اخیروں
ولید سدھاریا دوزخ کامل مرد پیروں

فیر عتبہ لئے حمزہؓ ہوئے برابر دو دین ،،
لے موہنہ ڈھالاں تیغاں داہیاں عتبہ گاہودین

فیر شیبہ ابو عبیدہؓ شیر لتھے کراڑیاں ،،
زخمی ابو عبیدہؓ ہویا صحیح روائیتاں پھڑیاں

علیؓ حمزہؓ پا فراغت طرف شیبہ آئے
گیا کافر جانب دوزخ تیغیں ماس اڈائے

اللہ اکبر آکھ زبانوں ہٹے شیر پچھاہاں
الحمد پڑھیا سجدہ کیتا ویکھ فتح بادشاہاں

جیسدم عتبہ ماریا گیا اہل قریشاں ڈھٹھا
تانے نیزے داگاں چایاں دھریا قدم اپٹھا

ویکھ سعدؓ تا للکارا شاباس شیر جواناں
جنت بیٹھے ملی تلواراں دھر وتلی پر جاناں ،،

رب پیغمبر مدد تہاڈی دوہاں جہیں کی چاہو
حوراں منتظر تساڈی جنگی ہتھ ویکھا ہو

ایس ارشادوں گجے انصاراں کہی نظر نکاردو
تیغاں دی رنز ملے بھائی شیر گجے چڑھ باروں

سبھی طرفوں مرد مہاجر آون ٹھہرہ چائے
تیغیں ڈھہپے دل دوہیں سر دھڑ خاکے گاہے

ہیٹی گئی گھمکار ہتھیاراں سپر لتھے سر دھڑ کی
جسموں تیغاں کڈھن سوہنے خون آلودہ کر کی

گویا مینہہ لبھا ہتھیارین لگی اگ بردودن — یاد فان اوہ نوح پیغمبر نازن رب ودودن
اودون سرور کرن دعائین ہین ہتھون اوچاہان — میرے ساری شیر رنگیلے تیری وچ پناہان
یارب تیری نبی او قی ایہہ ایمان لیائے — کرسی تیری کون عبادت جےا ایہہ لدسدہائے
حضرت آجے کرن دعائین اوہمی گہٹ شمالون — کڑکے بجلی دا غضب دے ڈرے کفار بہو چالون
اوہو بل کوہان بوڑی ہو یا لمان چوڑا — یثرب ولون ہوا اکٹھا آیا کہا کے موڑا
جبرائیل تشریف لیا یا سارے ابلق گھوڑی — ہزار ملائک الف آشارت پر برابر جوڑے

بسم اللہ الرحمن الرحیم ۝ قولہ تعالےٰ

اِذْ تَسْتَغِیْثُوْنَ رَبَّکُمْ فَاسْتَجَابَ لَکُمْ اَنِّیْ مُمِدُّکُمْ بِاَلْفٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِکَةِ مُرْدِفِیْنَ

جسوقت فریاد کرتے تھے تم پروردگار اپنے سے پس قبول کیا واسطے تمہارے یہ کہ مین مدد
دونگا تمکو ساتھہ ہزار کے فرشتون سے پیچھے سوار لانے والے ۱۲ ۱۲ ۱۲

جبرائیل سلام آ کیتا ہور مبارک بادی — یا نبی اللہ غم نہ کرنا مرسن لوک فسادی
دیر نہ لگی بھی گہٹ اوہٹی طرف بدر دی آوی — لشکے کڑکے بجلی قہرون ہل کلیجا جاوی
میکائیل ہور اسرافیل ملائک لشکر نوری — ابلق گھوڑے لمبے نیزے فوج زور اور پوری

بسم اللہ الرحمن الرحیم ۝ قولہ تعالےٰ

وَلَقَدْ نَصَرَکُمُ اللّٰہُ بِبَدْرٍ وَّاَنْتُمْ اَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللّٰہَ لَعَلَّکُمْ تَشْکُرُوْنَ اِذْ تَقُوْلُ لِلْمُؤْمِنِیْنَ اَلَنْ یَّکْفِیَکُمْ اَنْ یُّمِدَّکُمْ رَبُّکُمْ بِثَلٰثَةِ اٰلٰفٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِکَةِ مُنْزَلِیْنَ

اور البتہ تحقیق مدد دے تم کو اللہ نے بیچ بدر کے اور تم ذلیل پس ڈرو اللہ سے تو کہ
تم شکر کرو جسوقت کہتا تھا تو واسطے مسلمانون کے
کیا نہ کفایت کریگا تمکو یہ کہ مدد کرے
تمکو رب تمہارا ساتھہ تین ہزار
کے فرشتون سے اتارے ہوئے ۱۲

وچ اصحابان مل کھلوتی جیونکر باغ درختان ۔۔۔ دیکھ اصحابان خوف نہ رہیا منتا نی بدبختان

سُرخ سفید سیاہ ہور سبز آہی سرین عمامی ۔۔۔ صوُرت یاران فرق نہ کوئی مثل عربان جامی

سُرخ دوپٹا لستدن بدھا سر زبیر ابو دجانے ۔۔۔ سفید شاہ عمرؓ دا آہا دسن راوی دانے

سبز زبیرؓ کالا حمزہؓ ملک کوین پرکھان ۔۔۔ ہیجے جبرائیل کھلوتا قلم اٹھایون رکھان

کیسے میکائیل ملایک صاحب صبح ریعنی کرنا والہ اسرافیل ۔۔۔ عمر ہو ہنانون کہڑا ماری رب جہنا ندار اکھیا

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط قوله تعالىٰ فَلَمْ تَقْتُلُوْهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ اِذْ رَمَيْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ رَمٰى وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِيْنَ مِنْهُ بَلَاۤءً حَسَنًا ط

پس نہ مارا تم نے انکو ولیکن اللہ نے مارا انکو اور نہ پھینکا تھا تو نے جسوقت کہ پھینکا تھا تو نے ولیکن اللہ نے پھینکا تھا اور تو کہ آزمائش کرے ایمان والونکو ساتھ نعمت کے اپنی طرف سے نیک

اللہ صاحب ایہہ فرمایا خاک نہ بتین اوٹھائی ۔۔۔ بلکہ تیرے ربؐ اوٹھائی مٹی بتین وگائی

وچ ہو ہنا ندیان اکھین اندر صاف پیا اوہ گھٹا ۔۔۔ بتین نہ ماری اللہ ماری شور ہویا تا مٹھا

ڈٹھا جدون اہل اسلامان مدد ملایک آئی ۔۔۔ اکڑ دئے دی کرن لستہ شیران دل ددہائی

جس کا فرد اقتل ارادہ کرے اصحابی کوئی ۔۔۔ فرشتے اوسدا سراوتارن بات برابر ہوئی

پہلے حنظلہ مار یا گیا حمزہؓ دی تلوار دن ۔۔۔ ابوسفیانے دا اوہ بیٹا علم دار کفاردن

اگی عمرؓ و معدی بیٹا ہر اک جانب دوڑیا ۔۔۔ کرے تلاش ابن ہشامون جسدل ہا بزرگ

ابن ہشام آیا اوس نظری چہرہ سر تیغ وگائی ۔۔۔ سجا بازو گردن شکن لمتھا نال صفائی

عکرمہؓ آیا جانب اوسدی نہ چہرہ اگو بھنا ۔۔۔ عمروؓ غافل دسدی ضربون آ سر دہر آیا

کھبا بازو دیکھ نشانی ظلم آن اوڈایا ۔۔۔ عمرو دار کیتی جد اگون عکرمہ نظر نہ آیا

ایہہ اصحابی رہیا زندہ عہد عثمانے تورٹی ۔۔۔ خود عکرمہؓ کرے روایت ڈٹھا دنیان جیہو

جھون آیا ہور اصحابی مرد آہا انسلسی
بوجہل ترفن لگا عکرمہؓ داگ اوٹھائی
پیر عبداللہ ابن مسعودؓ یار پیغمبر جنا صبر
طری آیا پڑہ بسم اللہ چڑہیا اوسدے سینے
بہٹہا چہاتی اوسدے بیٹھا صورت نام ہتہاتا
ڈیا بزرگ تھاوین بیٹھون ایہہ چرا نیوالیا
ابن مسعودؓ کہیا اوس حمد خالق مالک تائین
تیج پاک نبیﷺ ہوئی فضل ودا رحمانون
عبداللہ پاس ہتہیار نہ کوئی کادحب نکالی
اک نبیدے اسگے دہریا ساگی ہمرلجا کے
الحمد للہ ما ہہ فرعون ہذہ الامت پاک نبی فرمایا
میں تیا شکر ہے کہ فرعون امت نے کا مرگیا
حقیقت پرڈی اندر ہوئے بہتر کا فر
بوندان غازی نبی صاحب دے جنت طرف گئے
باقی ماندہ کرکے کفاران چہوڑ اسبابان بہنا
چہوڑ گئے اسباب تمامی عربی اشتر گہوڑے
لیتا فیر اسباب اکٹہا رل اصحاب کباران
قتل اجازت دودی ہوئی عباسؓ منہ بی خانی
لاشان کہوہ دیلوچہ وگا ہو سر کفاران گٹہا
لاشان کہوہدیلوچہ وگایان سٹ ور چاہ کنارے
زنان مردا ساڈی جہوٹے نستی ہو اک سیچے
بوجہل امیہ عتبہ کردے آ سچے ہا سے

نام مسعود اوہ عفری بیٹا ضرب لگائی کاری
پا شہادت گیا بہشت ایسی تیغ لگائی
ابوجہل دی کرکے تلاش ہتہا اوسدے بوجہ عاصہ
جان اوسدی کجہ باقی آہی پہتی اکہہ کمینے
ابوجہلدی چہرہ اوتی داغ آہے کجہ ماتا
دس میںون اج فتح کسدی تک ہتہ گردن ڈالیا
میںون جسنے آن بیٹھایا تیری چہاتی تائین
بندا ہین سن کافر کہ اہو یار دجہانون
گردن اوس ابلیس شقیدی کر جدا اوس ڈالی
نظر گذاری فیر ہتہ بایلمار یا ہوسے اوٹہا کی
ایہہ فرعون امت میری دا دوزخ رب پچایا
زخمی بہتے ستر قیدی نہ کرن گلان دا فر
چہین مہاجر اٹہہ انصاری پڑہ نماز دبائی
ملائک دو رکہن تکبیران کون ٹہرا اودے بنا
خوف اجیہا دل ہو ہنا ندی کوئی واگ موڑے
پاس تتہون فیر آن کہلا ری قیدی تر انصاران
فیر نبی صاحب فرمایا حاضر یار لیگاسنے
قیامت توڑی ہر اک ہسی رنج کفارا کٹہا
ہر اکدا لے نام پکارن وعید رب اوتاری
کیا ہویا ہن حال تسادا گل کہڑی نی سچے
جو جہوٹلا دے نبیان تائین دوزخ اوہنان اسی

ہردم لکھ پڑھاں شکرانہ موئے ظالم کافر / باتاں بہت بناون ولے ہوئے اوہ سافر

کیتے اج امینہ ظالم سولاں جسم جو بھاوی / سخت دکھ پوچاون والا اندر ریت لتاڑی

کیتا دکھ اوہنا پا مکے ال یاراں احباباں / صبر عمار بلالے والا رہ ہو وچ عذاباں

دیسوں کڈھ دیتو ہی ساڈوں کیڈ قضیے چالی / یثرب باجھ نہ ملیا فیر ہتھیار ادھمالے

ہرگز کرن آرام نہ دتا یثرب لاگے لائے / کیا ہتھ آیا اج لتاڑی دیروں سر ڈھائے

یار بولے کیا مردے سُندے نہ جواب اَلاندی / سرور کہیا سجھن باتاں مونہ منہ ہناندی

فیر اصحاباں عرض گذاری جمع مال غنیموں / اسی راضی عذر نہ کوئی امر کوین تقسیموں

چار حصے ونڈ لشکر ہوئی خمس رسول الٰہی / رسم قدیموں سند قراٰنوں یوین ہوئی آہی

کوئی اصحاب محتاج نہ رہیا فقد غنی بنایا / گھوڑی اشتر تیغاں دا فرمال بہترا پایا

خبر لتساڑ خوشخبری فیر دیون کارن نبی اسوار کرایا / زید نام حارث دا بیٹا جانب یثرب آیا

جد دم گیا قبرستانی پڑھدے لوک جنازہ / رقیہ صاحبزادی سرور کیتا کسے آوازہ

زید انال فتح توں آیوں ساڈوں حال سناندا / کس لکانی جا کی لتھا ول حبیب ربانان

زید بتایا بدر کنارے اساں مورچے لائے / تیغاں دہر دبہادر لتھے مدد ملایک آئے

برکت اقدس حضرت سرور ایسے مونہ بہوائے / فیر قدم نہ جمیاں کسے بدروں کڈھ پہچائے

موئے بہتر پڑدے اندر جو سردار کفاراں / نام فلانان شخص فلانان حال منہ ابد کاراں

ستر ہوئے قید کفاروں عقیل حیدر دا بھائی / اتی عباس چاچا سرور عمرو سفیانی سائی

راضی ہوئی لوک تمامی دساں الیں اخباروں / لکھ لکھ شکر پاک خدا دا فضل فیروں اسرکاروں

ڈھم ہی ایہہ شہر مدینے خوشیوں روشن ڈھیوے / دہن مبارک جو کوئی ملدا اجہرا دوناں ہیوی

فیر استقبال دی خاطر آئے اصحابی باہر / اجراں نوں آ یثرب لتھا ڈیرہ بنی طاہر

ہوسمقامی سرور عالم سہرا اکھ گرد بٹھایا // / دسو کوین صلح لتاڑی ساڈوں اہناں تایا

ہرگز کچھ لحاظ نہ کرناں پھاڑین چاچا میرا / آئی دشمن سہرا ساڈی دسیکے تا د ہیرا

اس ارشادوں شاہ شہنشاہ ہویا عمرؓ سلامی مین صدقے مین صدقے ہردم دعوی آن غلامی

اہناں دی لی محبت ناہیں رب رسول اصحابان قریشی کافر سخت اجہے لایق اگ عذابان

امر ہووے تے سر کفاران تیغاں مار اڈاوے ہر جا دہمک پوے اسلامی چڑہ حجاز دباوے

ساری ایہہ سردار کفاران قصد کرن دوباری سنکے خبران مشرک ہوسن تابعدار ہماری

ہور مقال نہ کائی حضرت قتل کرنے لازم سرور دی لیندان آئی بات فاروق اعظم

عمرؓ بیٹھا فیر ہویا سلامی ابوبکرؓ اکابر وزیر بشیر پاک نبی دے دو دین صاحب ابر

کہیا سرور عالم ادتون جندڑی گھول گھماوان مائی باپ تصدق میرے مطلب کہول سناوان

برادر زادی ایہہ سب ساڈے نسل اسمٰعیلون اب رحیم کریم زیادہ پکڑان ایس دلیلون

بخشو ایچ خطا ہناندی ڈہکاندا چھوڈ کارا ہر فتے کرنے درم معرہ بھار انہاں سر بھارا

ساری مفلس یار رسالے دی ہوسن غنی دینارون روشن ہردا حال تمامی کیا ہاجر انصارون

ابوبکرؓ دی بات تمامی سرور کرن پسندان صلاح درست سبھناں کہیا رل مل دانشمندان

تاں ایہہ آیت نازل ہوئی کہندے ایس ارشادوں اسان ثواب الٹا نون دتا ذکر خاص جہادوں

بسم اللہ الرحمن الرحیم تریدون عرض الدنیا واللہ یرید الاخرۃ

اسباب دنیا کا اور اللہ ارادہ کرتا ہے آخرت کا

لشی طالب ہوئے مالاں کیا خیال تمہاری قیامت دا کجھ فکر نہ رکھیا کڈھے ہنگ نیاری

ہو آیت ایہہ نازل ہوئی معنے لکھ دکھاوان شک ہووے تا دیکھ قرآنون ظن یہود ہٹاوان

بسم اللہ الرحمن الرحیم قولہ تعالے لولا کتاب من اللہ سبق لمسکم فیما اخذتم فیہ عذاب عظیم +

اگر نہ ہوتا لکھا ہوا اللہ کی طرف سے کہ پہلے گذرا البتہ لگتا تم کو بیچ اس چیز کے کہ لیا تھا تم نے عذاب بڑا

جیکر وعدہ رب نہ ہوندا ایس دنیا ندی اندر عذاب وڈیرا نازل کردا مردی آدم ڈنگر

قولہ تعالےٰ۔ فکلوا مما غنمتم حلالاً طیباً ط ط

پس کہاؤ اس چیز سے کہ غنیمت کیا ہے تم نے حلال پاکیزہ ۱۲

ہرگز کوئی نہ رہندا زندا غنی ہونان چاہو
سرور کہیا کوئی نہ بچدا باجھ فاروق عذابون
ویکھو یار درای عمر دی آیت عذاب نوا لی
خلاصہ مطلب درم معرفہ ہوئی ہراک اوتے
دو ہور ہوئے فیر قتل قیدی خاص کفارون
اکد بہاڑے سرور اوتے اوسی لب گایا
نظر نام حارث دا بیٹا عداوت نال پیغمبر
ختم کیتا جنگ بدر قصہ ہتھ غنیمت ڈالے
مختصر لکھ دیکھاوان بعد احد ارادہ

مین ہن معاف لستا نون کیتا مال حلال کیا ہیہ
آہی ٹھیک رائے عمر دی ہوین امر جنابون
اللہ صاحب کی فرمایا امر خداوند والے
دہ غنیمت لڑ چھودا پا گئے منافق کوتے
عتبہ ابن معیط حرامی کہول قصہ اخبارون
اوس لئی خاطر اللہ صاحب دوزخ وچ پوچایا
شاہ عمر نہر کو ہٹا دسنون داخل دوزخ اندر
ہور چھین سٹ جنگ جو ہوئے احد بدر وچالے
کیونکر اہل کفاران کیتا چڑھ کے ہتھ کٹ دہ

دربیان ذکر جنگ بنی قینقاع وجنگ سویق وکشتہ شدن کعب ابن اشرف یہودی وجنگ قلدوہ وکشتہ شدن سلام ابن الحقیق ما بعدہ واقعہ جنگ احد را

جنگ بدر تھین پچھے سرور سبہ یہود بلائے
اپیرا اوہنان نال پیغمبر قول اقرار ٹھہرائے
جو کوئی لڑسی نال تساڈے تسان نیندہ پہنانی
قسم توریت انجیل بوردن قول ساڈا پکا
جنہان قسمان چایان آہیان قول تمامی توڑے
جار دیہاڑے بدرون پچھے بنے سلیم یہودان
حسد مم خبران گیان یثرب مومن عضان کر دہی
ابن مکتوم
عبداللہ نون نائب کر کے حضرت کن چڑھائی

مدینے دے جو رہنے والے نہ اسلام لیا گی
آپ اوتے کوئی شخص اساڈا نہ ہتھیار اوٹھائی
اسی کسے دی مدد نہ کرسان نہ دیوان گھٹ پانی
دیلے مشکل کسے تائیں اسی دیسان دہکا
نال قریشان وچ ستریران ہنہ منصوبی جوڑی
شہر مدینا لوٹن کارن قصد کیتا مردودان
بنی سلیم غطفان قبیلہ قدم اہناں نول دہردی
نس گئے اوہ دے لے کافر نہ پٹہ ہوئی لڑائی

لشکر مڑیا نال فتحد سے لٹ ہونہاندی ڈنگر
فیر خاص شوال مہینے وحی پیغام پوچایا
لٹو مارو دیسو کڈھ ہو جے ہو ون انکاری
خلیفہ ابولبابہؓ تائیں حضرت صاحب کر کے
پھلے حضرت نے سمجھایا نہ اسلام لیا ئے
ڈنگر مال اسباب نہ ہاندا اوندیار لگے یاران
ست سے اوہ حرامی کافر جنگ آئے موہ ساری
ذیقعد مہینے حرب بیٹا دو فرزندان یارون
قسم اوٹھائی جتنے تورٹی نہ مین عرض م کادان
کافر چالی کار از موہ چڑھیا لے ہمراہان
نام سویق پنڈ یہودان آ و شب کر کے اوتارا
پچھلی راتی نیت ڈاکا جانب یثرب آیا
او سجا لجھ انصار آ کٹھے بہا پیا سر لڑ دے
پاک نبی نوں ستے گیان خبران ایہہ اشارت ہوئی
چالی بندے گئے انصاروں ہر و تیغاں ہتھ پھڑیاں
مقام سویق ویران کرایا جی نظر نہ آیا ""
ابوسفیان گیا بچ سو کہ بہنا مونہ ہندیرے
اتی ظفر صفر مہینے سرور سنی آ دا ئی
کہند آسی شہر مدینے ماران تیغاں کھڑ کے
سرور عالم کرن چڑھائی شیران نیزے تانے
نس گئے اوہ دسے کافر چھوڈ اسباب تے چالے

وچ مدینے ہوئی مقامی آخر الازمان پیغمبرؐ
بنی قینقاع قوم یہودان اصلی شور اوٹھایا
کرنے ہو چھی بکڑ ہونا ندی کو ستے کافر ناری
طرف یہودان کرن چڑھائی قدم کا بی دہر کے
پنڈ اوجاڑ ہو نہاندا کر کے دیسوں کڈھ بھجائے
لجھ خیبر لجھ شام ولائت گیا ٹولہ بدکاران
خیبر اندر ایسے ڈکھوں آکے لڑی دوباری
اک ہویا اک جنیہ و چار ا چھوٹا زرد ہناروں
شہر لباسی وچ قریشان نہ ایہہ نہ ویکھاوان
راتی چوری کیتا دہاوہ یثرب طرف نگاہان
اسلام مشکم دا اک بیٹا دوست اوسدا ابھارا
معبدؓ نام عمرو دا بیٹا جد اگھر جلا یا
او چا شور کر کارا ہویا مومن تیغاں پھڑدے
ڈاکا مار نوالا موزی چھڈنان لسان نہ کوئی
حمائت والا اک رہیا مار لیان چڑھ مڑیان
اسلام مشکم دا جو بیٹا اوسدا اسرا او ڈا یا
موئے اوہ اسوار یہودی ڈل اسلام چو فیرے
بنی غطفان سلیم قبیلہ آون فوج وگا ئی
کافی ہجرت یثرب والی دل سا ڈی رڑ کے
ڈیرہ وچ برابر لایا مونہ مردان قرما نے
رستم سام نہ جنہاں تلی تیغاں کون نکالی

اسے ماہ مبارک اندر پاک رسول الٰہی
اُم کلثومؓ نبیؐ دی بیٹی عقد ہویا عثماں نوں
ذوالنورینؓ عثمان غنی دا نام دھریا ہویا اس بارے
بھی شوال مہینے اندر حضرت نے فرمایا
سخن بے ادبی حق اساڈے کہندا اندر لوکاں
محمدؓ نام مسلمہ دا بیٹا مرد وڈا انصاری
سست مرد ہور انصاروں جانب کعب سیتے
کعب جیہوں ارادہ کیتا عورت پھڑدی پلّہ
کعب کہیا آواز لوالا شیر خوردہ بھائی
پوچھیا جا کے کیونکر آئے کالی رات ہنیرے
محمدؐ کیتا تنگ اساں نوں چڑھیا سر اساڈے
روز نویں سر لا کے مجلس شاخاں ڈھنگ نکالے
گروی رکھہ ہتھیار اساڈے غلہ دیہ اساہاں
ہور اک سوال اساڈا جی تاں کم نہ کرناں
دوہ خجالت ہوگا ساڈی خلقت وچ لیسی مہنے
ہیں اساں نوں پہلے دسیا چھوہے محمدؐ یاتاں
تاں فیر نائلہ ہو اگیرے وال جواو سدے پھڑدا
پچھوں شیراں واہیاں تیغاں چڑھیا دھرتی اوپے
با فراغت گئی پچھاہاں خبر دتی سرکارے
سال پہلے فیر ہجرت والا ابن حرب آیا اوہ
الاصبح اوس کوچ نقارا دہنی قردہ جاوے

صاحب زادی دا کاج رچایا طبری پکڑ گواہی
بدر دیہاڑے بی بی رقیہؓ ادھی الیس جہانوں
جیڑا موذی منکر ہووے توڑاں مونہ پنداروں
کعب یہودی سیرا دشمن وچ یہوداں سر اوٹھایا
واجب قتل شقی نوں کرناں بدگمانی ڈھوکاں
ہو سلامی گھن اجازت ٹریا شیر عتباری
دو کوہ شہروں اوہ لگاناں نائلہ وچ بلائے
کہیا بو قیدی آدمی ٹریوں چھوڑ اہکا
زوروں اوس چھوڑ لیا پلہ عورت کاہن آئی
ہور نہ بولے نائلہ کہندا نسی برادر میرے
دم وجود دوں باہر آدی نسی رہی دور اڈے
تنگ انصار قبیلہ سارا کیتے محمدؐ چالے
ٹبر وچہ او ڈیکاں ہوسی جاوں جیب پچھاہاں
ایہں گلدا فیر کسے اگے ہرگز نام نہ دھرناں
کعب کہیا میں کہاں پڑدا اجیب سخن نہ کیتے
نسی نہ میرے اگے لگے جوڑیاں کید صفاناں
کہیا واہ خوشبو لگائی عطر دھرتی جھڑدا
اسی وریروں کی کیتا حاصل مشرک فر قھلتے
ہر اک دے حق بہت دعائیں منگیاں نبی ہمارے
شاموں مال خرید لیاواں ہووے نفع زیادہ
پاک نبی سنے گیاں خبراں مال سارا ابھہ آوے

زید نام حارث دا بیٹا حضرت سمیع بلاوے
حضرت زیدؓ ہو سلامی پھر یا پھنڈا کالے
رات برائی کیتا بینڈا الصبح جاکر بوٹے
نس گئے اوہ یار ستھوں چھوڈ ساب تمامی
بیٹا حریدا ہتھ نہ آیا نس گیا کت پاسے
قسمت وندی لکے یاراں خمس شہ ابراراں
ابو رافع کنیت اوسدی نامی وڈا شاعر
پاک نبیؐ تے گیاں خبراں تا انصار بلائے
عبداللہؓ نام انہیں بیٹا ہویا اوتھہ سلامی
تا فیر بنی خزرج وچوں اوتھے ست انصاری
مال اولاد تصدق اساں کیتا پاک جنابوں
ہو سلامی گئے انصاری سبھ ہتیار لگاکے
بند آہے دروازے اوسدے گردے چکر لایا
اوڑک چڑھیا شیر عبداللہ پکڑ بلند منارا
چراغ اوتھا ڈٹھا ہر جانب سارا شہر سوتا
تعین ہو چھپے کیتے اوسدے جا وگایا دھرتی
چڑھ سفیلوں نال چلاکی ماری چھال لنگاں
طرف بہشت آندا اوسنوں جا کر کہندا ماری اوتے
شیر عبداللہؓ لنگ پیارے حضرت پیر ہستا
نالے حضرت کرم نمائیں یارب بخش انصاراں
یہ قصے سبھ ختم ہوئے جنگ احد اوتھلداں

ہر طرح سمجھایا اوسنوں بن حرب دا آوے
دوا فر فوج مہاجر انصاروں علم انصار الہ
تیغاں ہر دو پٹے سرگیراں قافلے والے رونے
فتح پاک نبیؐ دی ہوئی شیر تکبے اسلامی
ہر چکر چڑھ بدا اگے شیراں جاندے نکل ہاسے
قصہ ہن اسلام یہودی کھولاں فضل تداں
اوہ مذمت پاک نبیؐ دی ہے جا کردا ظاہر
کہیا کوئی اساڈا اہلی جانب وسدی جائے
کہندا کرساں اسدے موجے کیا بدذات حرامی
کہندے واراں جان جنابوں کسے کوتا اوہ ناری
قربان کراں وچ سر میدانے قسم رب تاہوں
کالی رات کیتا کجھ بینڈا ڈٹھا قلعہ جاکے
کوئی سبب نہ ہرگز بنیاں اندر قدم نہ پایا
یکدمی تاہ وگائی دھرتی داخل ٹولہ سارا
اسلام حرامی تیجے خلنے اک ہکلہ کوتا
یا فراغت نال تسلہ جماعت تمامی پیتی
شیر عبداللہؓ ہویا زخمی ضرب لگی وچ ڈنکا
آجے سرورؐ مسجد اندر لوک تمامی وستے
سبھی سلامت آگئے نالوں ہویا لنگ درست
غمخوار ایہہ سارے تے بہت کرنا نازل رحمت باراں
برکت رب طفیل پیغمبرؐ لگ بنی جھب جاواں

دربیان ذکر جنگ اُحد را

ہجری تیجا سنہ مبارک باراں ماہ شوالوں | فتح بدر نبی دی ہوئی ابوجہل دجالوں
کانی بدر دیہاں پوائی دل کفاراں ٹرکے | کہندے دیساں شہر مدینہ ماراں تیغاں چڑھکے
ہر اک جانب خط وگائے بدروں سانوں ضرباں | واجب مدد کرن اساڈی لائق ایہہ کل عرباں
آیاں جھیڑاں ہر اک طرفوں لشکر دہندو کارے | وڈے وڈے سردار کفاروں نامی مرد کرارے
کوہاں توڑی لتھے کافر وچ نشان ہزاراں | آپس اندر کرن صلاحیں خاطر شہ ابراراں
اوڑک خرچی بدھے پلے پنجاہ ہزار مثقالوں | تن ہزاراں لڑنیوالے زرہ پوش کمانوں
سخت غروروں چلے کافر کرناں ہمراہاں | وقت لڑائی یاد کراون جھڑے ہوئے اونہاناں
ایسا بدھا لک کفاروں سبھ کندے مرہناں | لدگئے جد اوہ ونجارے اساں پچھے کی بناں
اُحد کنارے لگے جھنڈے تھم ورار شراروں | یثرب اندر گیاں خبراں قدرت رب دے ہالوں
مدینے دے گئی تھر تھلہ مومن اٹھ کھلوئے | انصار مہاجر ایہہ جنگ یاروں آن سلامی ہوئے
سرور عالم کرن صلاحیں کیجا جنگ مچائے | بولیا ابن سلول منافق قدم نہ باہر پائیے
طاقت کیا فیر قوم کفاراں آون تنگ ویاروں | کوچے گلیاں بند کریساں ہتھا موںہہ تلواروں
اونوں نوں ناں کہو کاوں پتھر نالے پہنے تیراں | ہو شہر سندے کرن کنارا ایہہ جنگیاں تدبیراں
نیک صلاح ایہہ پاک رسول قدم نہ رکھیں وانڈے | خرچوں تنگ ہو سن جد بشکو یکھ نشان ہٹاندے
الیس تدبیروں شہر مدینے کسے نہ فتح پائی | جو آیا سو گیا اپو ہا باہر نہ نہلیا لی
ایہہ گل سنکے نوجواناں ہر یا تھ شمشیراں | کہندے اسی لڑاں میدانے تیں گل کیسی پیروں
بدر دناڑے اسی نہ آہے دلوچ سکاں رہیاں | شوق شہادت ٹھاٹھاں مار منگ مراداں لیاں
جیکر اسی گئے میدانے گرساں پکڑ لوہراں | پیش اساڈے کی ٹھہرجگا اوہ ٹولا خنزیراں
حضرت حمزہ قسم اوٹھائی روٹی مینہ کھاواں | جتنے توڑ نہ وچ میدانے کاٹ نہ نہ ماواں

سرور کہیا باجھ اسلاموں اسیں نہ چاہاں یاری
نوجواناں اوتے حضرت رکھیا کیوں بھروسہ
ترے سے مرد منافق جنگی ہو یا دور اساتھیں
ستّ سے مومن شیر بہادر نہ ول پٹ بن جو لادی
عاشق دانگ پتنگاں مرسن حب اسلام پکیری
ترے سے چوداں مومن کامل صاحب جنگ بدر دے
کی کجھ ہویا نال کفاراں شیراں تیغاں اہیاں
چلے حضرت ایہہ گل کہکے لتھے اُحد کنارے
خالد ابن ولید طلادہ نامی سر و کفاروں
رات گئی دن مونہہ دکھایا ہر دو فوجاں چڑھیاں
میسرہ فوج زبیرؓ سنبھالی میمنہ تا مقداد دوں
پنجاہ تیر انداز انصاروں گھاٹی وچ کھلاری
نصیحت کیتی ساتوں فتح ہووے یا شکست
عبداللہ ابن جبیر انصاری ہے سردار ساہاں
دوجی طرفوں قوم کفاراں برابر جوڑے
ہر دو لشکر سر دے اندر وانگ پہاڑاں جمے
مصعب پاک نبی دی طرفوں کالے جھنڈے والا
ابن حرب گیا جد قالب بانہہ ناں اگاہاں
علم مرد دی کی ہویا تینوں باپ تیرا پھڑ کوٹھا
ایسے طرح وچ میدانے لے لے نام پکارے
تاں تنہیں چا واگاں چھوٹے جو نکر پہاڑوں

الٰہی سلوں بھی کہیا آ ساتوں جاندی ماری
ہرگز ساڈا کہیا نہ منیاں ہٹیا ہیں جیدو سہ
اساں توکل اللہ اوتے حاصل کیتا ساتھیں
ہر اک من چھلا نور دے لگا شکر آ دی
بدر دہاڑے نال کفاراں ہوئی بات تبیری
ساڈے ست سے اج دہاکے غازی ایں قدر دے
اج گھڑیال وجے دو طرفوں ہیں تکیا میاں
ہر دو طرفوں چڑھے طلادہ تجھ نشان اڈاری
ایدوں ابن سلمہ چڑھیا خاص پنجاہ اسواروں
بہادر رل میدان کھلوتے پٹ تیغاں ہتھ پہیاں
اک گھاٹی پر جانب ساقر حضرت دُرّی فساد دوں
تنگی پشت نہ رہے اسلاموں دشمن ہین کنارے
قساں قایم اسجار ہناں اہیا بات درست
ایہہ گل کہکے سرور عالم دھریا قدم اگاہاں
عکرمہ میمنہ میسرہ خالد آن کھلوتے سوڑے
تتا تیغی پکڑ نشان کھلوتے جھولن جھنڈے آئے
طلحہ پٹ وس چشم ن آیا اوودن ہنکالا
طرف وجاون یاد ولاون ہبل شیت بناہاں
ابن حرب ہوا اگاہاں ہتنیراکت چھوٹا
سنگ ہلکا تے سے آئے بہ سردن ہوئے بہ یکے
بیٹھ رکھ برابر دوسے صفا میدان وچھاڑن

سرور دیکھدا لشکر اسدا بس قائم رہناں ان
پڑھ تکبیراں شیر شکاری گئے کلا چے پھر دے
چمکی بجلی جیت ہمیشے کھڑکو لگے کھنے
علم دار کفاروں ہو یا طلحہ پت عثمانوں
جے اوہ کافر کرکے حملہ جانب گھاٹی ہوون
ڈردے مونہ نہ موڑن گاہاں بن پچھاہیں جاندے
زناں نس پہاڑیں چڑھیاں لشکر پھرے آوارا
شیر غنیمت لٹن لگے کیتی بہت نادانی
تیر اندازاں جدم ڈٹھا فتح اساڈی ہوئی
تسر جوان پہاڑوں لتھے درا گیا ہو خالی
خالی تیر انداز کفاروں خالد گیتے اگے
اوڑک اوتھاں شہادت پائی کرکے ہتھ بتیرے
تدوں ہوش سنبھالی یاراں آ تیغاں سر وریاں
جدے سر گیا ہے بھار اربیا اوس لگنے
ہرگز قدم نہ جمیاں یاراں ہوئی سخت لڑائی
وچ میدانے نظری آون لڑدے ٹولے ٹولے
بندراں قائم پاس پیغمبر جیسے تہہ تباون
اٹھ مہاجر ست انصاری ہم لکھ دیکھاوان
ابوبکر ہور عمر یگانہ عبد الرحمان پیارا
حارث ابن سہیل انصاری سید مرد زور آور
ہور احباب نے مندر دا بیٹا عامر ثابت جا پایا

صفن صفا ہو صفاں جا بن جھلک بہا دیناں
ہو دو ہزاراں نوں لے تیغاں سر ہیاں کر دے
ستر کافر پہلے حملے مار لہنگ سنے
قدم نہ جمیاں ایسے یاروں نٹھے اوہ بیدن نوں
ابن جبیر دوہوے لشکا ماتیریں پاس کھلون
جیکر رکھن مونہ سیدا نسے یار پچھتاندے
فتح پاک بینی دی جھڑیا جنگ دو بارا
سرور در جیا باز نہ آئے فوج بندی نفسانی
مال غنیمت لوٹن سارے چاکرے نہ کوئی
قائم رہے وینہ او تھاوں کو گل مطلب والی
گھاٹی ولے ہو کے قائم تیر چلاون لگے
پشت پیغمبر خالی ہوئی خالد فوج اگیرے
ہوئے نہ اصحاب اکٹھے گلاں کرے کھڑیاں
مدد دی کائی راہ نہ سے لگے بھوجن والے
ستر درجہ پا شہادت جنت جا گھا پائی
بعضے نٹھے چھوڑ لڑائی ول جہنا نہی ڈر دے
واقدی سند لے تفسیروں امہ پیر چھوٹنہ جلو
طلحہ زبیر ابو عبیدہ سعد وقاحق لباداں
علی لتے ابو دجانہ سند عباد شمارا
محمد نام سلمہ دا بیٹا نامی شیر دلاور
گرد سے سرور اوتھاں تیراں رکھے گھیر ا پایا

ہور لکھے متفرقہ سارے کسے سدھ نہ کائی
دکھ ودہیرا وسدی چھاتی جنگ بدر وچ یارا دن
حنظلہ پت بدر وچ مویا عمر سندی خانے
وحشی سوزی پاس کھلوتا ایہہ وسنوں سمجھایا
حمزہ حیدر یا محمدؐ عمر زہیروں کوئی
وحشی بات اہنا کرکے چلیا طرف ہنگامے
حمزہ مست لوہن پھیردا شیر عاقی جن یاراں
ہرگز کدی خطا نہ ہویا وحشی ایڈ نشانہ
حمزہ ڈگا مونہ دے پرنے عرش باتاں وچ نے
گوش مبارک وہ لت سینے نالے وڈھی مینی
ہندہ دوڑی چیر کلیجا اندر لباں دبایا
مومن دوڑے آکے ڈھا ہر گز جان نہ ماسہ
ابو بکر نے دیکھ حوالہ تنہہ قبضے تے دھریا
منع کیتا بھی فرمایا قایم اصحاب رہناں
انتظام اسلام نہ رہسی سبھ کر لیو رفیقا
فیر میداناں وچ گدا آیا حضرت ابو قتادہ
عرض گذاری سبھ سے ناہیں عورت کہسی کاناں
گویا کسی عذاب ڈٹھا ہوئی نظر سوائی
تیر گھو کا سینے سکے شیراں کافر دیکھ تریٹھے
عتبہ نام ملعونے بیٹھا پتھر اک گھوکایا
سیدھا مبارک زخمی ہویا ضرب لگی وچ دنداں

ہندہ ابو سفیان نے بی بی معاویہ دی جو مائی
اک باپ اک چاچا مویا بیٹا اک شماروں
عتبہ باپ شعیبہ چاچا لکھن راوی دانے
اسقدر میں پور دیساں ورم انعام بتایا
قتل کریں جے توں سیدہ بدلہ ہندا سوائی
حمزہ ڈٹھا اکھ سچائی ہو کریں مے لاہے
وحشی لایا ایسا حربہ قدرت رب جباروں
ایسی ضرب لگی وچ نج پوری گیا کھل نشانہ
ہویا دتوں اوس ضرب لگائی خنجر ہنجر کھولے
تحفہ ہندہ لگے دھریا نہ کر نکلہ حسینی
ہر گز کرن اتفاق نہ راہی سٹیا بالنگا یا
ہتھاں وچ جوں لعل گوایا سبھ گئے کریا سہ
کہندا جیوں ہن نہ لائق دیکھ پیغمبر ڈریا
لڑنے والے ہور بتیرے کی فسادوں لبناں
جے توں ہولوں سخت مصیبت اصحابا صدیقا
تیر لگا اکھ باہر آئی اکھیں درد زیادہ
حضرت ہس دبایا ڈھلہ گیا مل نکا ناں
یار سبھے مشغول لڑائیوں فوج کفاروں آئی
اجیہاں توں فرشتہ اصحابی گرد رسول اکٹھے
خوف خدا کجھ اوس نہ کیتا سدا وٹا آیا
بلکہ چار دند شکستہ لکھیا دانشمنداں

فیر عبداللہ کافر ظالم ایسی تیغ وگائی
حضرت ڈگے غار ڈونگیری ہرگز قدم نہ جمیان
تا طلحہ اک اہون مڑکے جاوے بیٹھ اٹھانان
حضرت غاردن باہر آئے جھرمٹ پایا یاران
ابو عبیدہ چکین کڈھے زوروں وچ دند تروٹے
خونی وہے تڑے پرنالے زخم جو ایسا لگا
عبداللہ لوکا نوچ بلایا قتل کیتا مین لاڈا
سعد بھروا اوچ بھا عتان کسے ستایا کنی
جھرا اسرور زخمی ہویا سر متھا سونہ پانا
سعد وگیا ایہہ گل سنکے عتبہ ہتھ نہ آیا
ہتھ بنی دے چم کردو نون بچ بیٹھا وزانون
جھڑا کافر کرارادہ طرف پیغمبر آوے
اتے مشرک وہ رکھلو کے کرجے رہن کمانان
جھڑا تیر اقریشان طرفوں جانب سرور آوے
لے سعد ایہہ تیر اساڈا حضرت دا فرمانان
تیروں سخت ڈرادن جلکے کوئی نہ آوے نیڑے
کہندا ایں محمد خاطر پرورش کیتا گھوڑا
سانگان ہر محمد ماران اسے کرا سواری
حضرت اوسلوں ایہہ فرمایا وچ میرے رب تائان
حضرت نیہہ ارادہ کیتا پاک نشان ہلایا
تا فیر نیزہ گھن نبی جیوں وا ایسا گرزن اوتے

ہتھ کہیا تا طلحہ دہر یا جنت اشارت پائی
قصد کیتا جد اوتھا تان گیا زور نہ تھمیان
اسکدسوں ہٹے قدم لگا کے چڑھیا نبی تھانان
دوکوندے خسادین وضل مکھ وخوا ابرانان
دکھ بہت پیغمبر پایا جد مر ماسوں جھٹے
ریش مبارک زخمی ہوئی رنگ گیا ہو لگا
وچھڑے سنکے یار تمامی احد سخت دیہلا
تیرے بھائی پتھروا ہے بات ہاہادی ہنی
لج دناڈے ساڈے تائیں اج سچ جایا کہانا
فیر دو بلارے پاس پیغمبر سعد قدم جمایا
چلے چار کمان شتابی رکھی شست سدرنگو
ایسا تیر ہلارے ہن شست دوزخ صد پوچاوے
رکے تیر چلاون ہر زخمی وزخ کرن لگانان
حضرت پھر دے دو شتابی سعد سکھ چلاوے
میرا مائی باپ تصدق ٹھیک نشانہ لانان
حارث ابن جبیر حرامی نفر عجمی چڑھے
جد ہو سی اسواری بالی گھر وچ رہنا گھوڑا
قسم ہبل لات اوہناں دی ہتھ کران کداری
مین قتل کران محمد تائیں وزخ تین لگانان
اسدا تصرتین نہ کرانان ہک نبی فرمایا
وانگ جہان اڑانان مشرک اگے ہوائی کوتے

کافر آئے ویکھن گردن کہندے سن ہن نکالی
نالے کہیا تسی نہ جانو نج اوہ لب گا مرے
حضرت مصعبؓ وچ ابہادر دیا فوج نرالا
مصعبؓ فوت ہویا تا جھنڈا شاہ زبیر اٹھایا
مومن جھنڈا ویکھ سلامی ہر اک طرفوں دوڑے
حضرت کیتا قصد پہاڑوں ول ہاجرا انصاروں
کیتا حملہ فیر کفاراں ول شیراں دھمکایا
کافر تا ور فیر نہ ہوئے شیراں قدم جمایا
ایہہ بھی معجزہ شاہ رسولاں کافر چڑھ نہ سکے
نساٹھے پچ محمد عمرؓ یا صدیقؓ یگانہ
اوسنوں کسے جواب دتا منع نبیؐ فرمایا
فتح پہاڑ جبل دی ہوئی بدلہ بدر ہوکایا
توں جو نام جہاندا الیند افضل جند ہتیں ندے
ٹر گیا ایہہ باتاں سنکے خوشیوں جم نہ ماوے
ارادہ کیتا فیر کفاراں دی مسن آہوں
حضرت فیر تیاری کیتی یا جیا بوں خبراں
کہندے اگلا داغ مٹاواں سالوں کہیں مینہ
فرمانی تیر اندازاں کیتی بہت ندائی
جیہڑے سرخ لال انگاروں اکھیں وچ انھاروں
چلے جوش جو جماعتاں دھول وجے سلامی
جونکا چھڈے پہاڑوں کانا جاوے چڑھ بیلی

کہیا امید رہی حیاتی ضرب محمدؐ لائی
سی ہمت سلا مرد نہ رہیندا اوڑک وچ زخم جاوے
پاک شہادت گیا تیروں کالے جھنڈے والا
ہتھ صحابی تندوں قائم وچ تقصیر لیایا
زندہ ویکھ پیغمبر تائیں تھم کھلوتے گھوڑے
یثرب یا گھاٹی قائم کیتی کر نگہبان تلواروں
بنی زہرہ حضرت عمرؓ تسد نہ زور لگایا
اُحد پہاڑا ہو اوجیرا حضرت نے فرمایا
ماریا سد دور کھلو کے ابن حرب او چلکے
یا ہوئے ایہہ کہوا سانوں جل انگر ہو فسانہ
مارے گئے اج پڑ تمامی سخن نہ کسے آلایا
فاروقؓ معظم رہے نہ سکیا اوچی سد آلایا
حضرت سبھین بات تمہاری تینوں کہاں وچ زندے
مار و یا سہ فوج قریشاں جانب مکہ جاوے
غارت کرئیے شہر مدینہ وحی لتھا ورگاہوں
غضبوں فوج جیہڑی سلامی ہوٹھے لشکر طراں
جس راج لگے ہتھ اسا ٹھے خوں گلند پینے
بدلہ اُحد ہتھوں ہیں قسم سانوں رحمانی
حضرت عمرؓ دستے ہتھ جھنڈا کالا شہ ابراروں
زرد سفید سیاہ ہو سبز چار جھنڈے نائی
گویا غولا ان چمن چلے ہاتھی مست بیلی

پاوه لگی اگ وردون پاوه بها بلبولان — دانگون تاگان سر اوٹھائے ریدان مقبولان
کافر فوجان ڈیکھ اسلامی قدم نه پیش اوٹھاندے — کهند کوتا جے اسلامی ساٹون جڑ کر اندے
پهتر ساٹون ٹالا کرنان فتح اسان هتهه لگی — لڑان ڈوبارے ٹهیک شکست تیغ سر ابر گی
تهان بدل سر پیه لینان کیتا قصد دوبارے — نهین مناسب هن لڑائی جهند ٹهیک تهه اولارے
جانب یثرب منهه نه دهر ڈے حضرت چیج اوڈیکان — جیکر لڑدے هٹ دوبارے نکل هتدیان جیکیان
سرور کهیا جیکر لڑوے مشرک هٹ ڈوبارے — تیتهر ڈسند ٹهیک اساٹون تا ڈهاند سارے
دوجی روز اوٹه سویرے پڑهن نماز شهیدان — دفن هوئے سنے لباسان اندر جنت عیدان
حضرت صفیهؓ پهپهی سرور لهتی تا پیارون — بیٹھ سرهانے وین آلائے رلا دیر او جاڑون
بلند آواز سے صفیهؓ کروی حضرت کوه بلندان — اوه آهسته صاحب بالی غم لگا ڈ جندان
سخت غم ڈیکهڑے والا صفیهؓ هوش نه کائی — حضرت نے سمجهایا او هی ایه بیبیر دی نائی
چهیڑیان قصه چهیڑے ڈیر اطول کلام نه کری — مختصر عبارت اسان ایس رسالے بهری
خطا کیتی رب معاف هو سنا تهی نخے جو میدانون — ایه آیت ربنا نازل کیتی ڈیکهو کهڈ قرآنون
اُحد لڑائی ختم هوی قلم تیز وگائی — ذکر رجیع عمروؓ ضمری هویا کوین نائی

در ذکر رجیع فرستادن حضرت صاحب عمرو ضمری بمکّه شریف را

جنگ اُحد تهین حد فراغت اہل قریشان پائی — کے گهرانون کهند سے ساڈی عزت ہبل رکهائی
ڈو قریه فیر اونهین ایامی ویس حجاز دہالے — نبی ہزر بل اتے هیکل کهلیں و ائیتا والے
ذی القعه مہینے این جرجابا ڈیه اندر ڈهیر کان — بُت پرست مشرک سارے ونج سمجهاوی لوکان
ونجون کهو محمد تائین اسی اسیان لیائے — کوئی یار تساڈا اساٹون دین احکام سکهائے
جبرآ دن اوه وچ تساڈے تیتین مہر او ڈہانے — خوب اسے تکے خولہے آ جا مشکلان سنیں لوجانے

اوہناں سر بہشتے میاں حیلہ کیتا شیطاناں
جسدم گئے اوس جاء دی اندر چھیں بند انصاری
ڈٹھا اوہ میدان پیندان آئی قوم ہذیلاں
زید حبیبؓ دکانے لگے پایا ہتھ قریشاں

چھیں صحابی سر دو عالم کیتے تدوں روانان
رجیع نام اک چشمہ دسجا ہے ہمیشہ جاری
چار شہید دو زندے رکھے نہ کہیت دلیلاں
چاڑھے سولی واہیاں سانگاں جنت اوہناں ٹکاناں

دربیان ذکر عمروؓ ضمری را

پاک نبی نے گیاں خبراں وتھاں شہادت پائی
نال تیرے اک مدد خاطر تساں جاناں لگے
ابن حرب تائیں مار دڈھب پکیرا کرکے
اصلی مکر اوس سکھایا تا حیلہ ایہہ کیتا
بھید گیا ہو اوہناں ظاہر کے قریشی ڈٹھا
تین جاناں ہیں ہناں اوتھایوں دشمن پیغمبر کہناں
ابن حرب گیا وچ ستون پیشرے طرف نہ جاواں
جتنے توڑی تیرے والی بات نہ ہووے ظاہر
ایہہ گل کہکے عمروؓ ضمری گیا طرف اوجاڑاں
موت آوے جس دی مرد ازندگانی اوس آہی
نیڑے ہو کے اوس پچھاتا اوہ سردار کفاراں
قتل کیتا اوس دے تائیں کار دشمن والی
ودسد الگھوڑا ساگی لیکے چڑھیا یار پیلاکی
ابن حرب توڑی خبراں کسے وچ پچایاں
کہیا تدارک میر آتا نہ داد دسے
پایا

عمروؓ ضمری تائیں سدیا مل وسیلے ٹھہرائی
چھیں جو من اوس قتل کرنے حیلہ کیتا اپ چلکے
تجہرف دان کڈھو باہر ہومن ہوس ودھ رکے
عمروؓ ضمری ہو سلامی گیا بیاس چوبیتا
عمروؓ کہیا تا ساتھی تائیں تریا ایہہ نہ چھٹا
جتنے تیک مطلب ہووے ایس نکلنے رہناں
اوس کہیا میں ایہہ نہ چھوڑاں ہرگز گدی تے پاواں
اوتنے توڑی ایس توبہ وچوں قدم نہ کڈھاں باہر
ترے دیہاڑے رہیا پوشیدہ اندر غار پہاڑاں
عمروؓ ضمری دوروں ڈٹھا بے اک ہندا راہی
نام عثمان ابن مالک اوہندا جانب یاراں
سفیاں پچھیا موت عثماں نے ایہہ تقدیر الٰہی
چلیا اوجٹ جانب ہیرب اصلی گل ہلاکی
عثمان وا سر وچ اوجاڑاں اساں ڈٹھا سایاں
وچ تقدیر ازدا لکھیا سر عثمان ودڈا پایا

دو سوار دگاے پچھوں قتل کر ہو اُس تائیں
سخت دُکھ اوٹھایا ساں بیان کر منزلین

سچھا کیتا او نہاں شریران جدا برا آئے
عمرو ضمری دہ گرداواں ساتگین پاس ادا دے

سرگذشتہ حضرت اگے وِنج کیفیت کہولے
سرورِ عالم راضی ہوئے عوض ہو کایا ہولے

دربیان ذکر بیر معونہ را

چوتھا سال اوہ ہجرت والا اندر صفر مہینے
عامر نام مالک دا بیٹا آیا شہر مدینے

حضرت بیر اشبر چاہل شرعی امر سکھاؤ
او جھڑ وہندے بیت پوچھیندے سدھی راہ لگاؤ

حضرت بولے اساں اندیشہ رب صاحب خبانہ
ظاہر ایہہ مجھولاں تائیں لگا ہتھ بہانہ

واقدی سند ستر مومن طبری اندر چالی
حضرت بھیجے جانب نجد یار پیغمبر عالی

عمرو ضمری شاہ رسولاں کیتا ہمراہاں
رب توکل جگہ پیغمبر جیں وم گئے اگانہاں

بیر معونہ اوتے ویرے یاران وِنج لگائے
بھجی اک نامہ صاحب تا پاس رئیس سدھائے

عامر نام حنیلے بیٹا حاکم اونیں ایا می
نام پاڑ وگایا دھرتی اوس بد ذات حرامی

ہرگز کجھ لحاظ نہ کیتا آہی قوم جھولاں
جنگ مچایا پائی شہادت ربدیاں مقبولاں

عمرو ابن اُمیہ سچیا ضمری ذات کہائیے
اوہ سلامت گیا مدینے سبھ اخبار سنائے

صاحب غم وچھوڑے والا لوکاں لگ نمیوں
بدعا کیتی حق سنجد ایدا ظلم نہ ویبوں

ہن ذکر ہیں بنی نظیراں لکھاں کجھ اخباروں
کیونکہ شیر سیاہ نہاں چھڈیا ذکر شاہ ابراروں

دربیان ذکر بنی نظیر بد ذاتی را

چوتھے سالوں صفر مہینیاں جھگڑا بنی نظیروں
ترسے کوہ بیپنڈا ایتھے جوں آکھ اوٹھادِن مزدور

بنی عامر تے بنی نظیراں دوستی اوہناں آہی
حی قول اقرار ادہ توڑے مشرک اُجڈ احرامی

عمرو ضمری قتل کیتے بندے دو انہاندے
تا فیر بنی عامر وچوں جانب صاحب جاندے

حضرت صاحب دے بیت دیوائی فیر فسادنہ اوٹھے
حضرت صاحب صلح دی خاطر جاوان طرف یہودان
پھر اک وڈا وڈیرا اساں سن پیغمبر
آ فیر وحی پیغام پوچایا ایتھوں اوٹھ شتابی
سرور اوٹھے نال شتابی جو نکر حکم ربانان
سرور داخل ہوئے مدینے یاران خبر نہ کائی
تساں ارادہ پھر یاران سر پاڑان ابراران
ایس اجھاروں اوہ شرمندے حال ہوئی پشیمانی
انکل یا ونجون ایہہ گھر چھڈ کے جے تسی انکاری
پھر ابن مسلمہ جا کے ایہہ پیغام پوچایا
الی کہیا ایہہ وطن نہ چھوڑو قایم اسجا ہنان
مرن جیون دی بات تمامی میری نال تساڈے
محمد وگیا ایہہ گل سنکے گیا طرف پیغمبر
ہویا امر منادی سند بدہے لک دلیران
عمرو ام کلثوم دے تائیں نائب مدینے کر کے
مومن قلعہ گھیر کھلوتے چلے بہتے تیران
حی ابن اخطب کنجر اوڑک سخن آلاوے
وستے ہے عتبار نہ کوئی اوہ منافق یکا
کجھ دیہاڑے رہی لڑائی لتھے مشرک باہر
حضرت بولے دغا کیتو ہے اول مونہ دتا پا
ک اک شتر بہارا نا جون خرچی لینے چلے

جی بنی نظیر یہودی ہر دم گئے اپو اٹھے
بیٹھے کسے برج کنارے قصد کیتا مردودان
تا خلاصی ہر دی ہووے مرے مصیبت اندر
نیت وگڑی سبھ یہودان لگے کرن خرابی
یاران جا آ حضرت صاحب تھنا حقیقت جانان
بنی نظیر دن کسے یہودی آکے گل سنائی
محمد بیں خود اکھیں ڈٹھا پھر واوچ بازاران
حضرت فیر سنیا انشان دتا پیچ زبانی
تامین چڑھ کے کرسان ہو چھپے قوم تساڈی ساری
حی یہودی بات نہ منی ابی سلول بھجیا یا
جو بن چاہے کرے محمد رل سنھیا دینان
دو ہزار بہادر جنگی سبھے خویش اساڈے
واضح کر کے سبھ سمجھایا کیتا جون اوڈ نیر
جو ہر جا عتان شیر کھلوتے پا گا تری شمشیران
چڑھیاں تیں بان جانب دشمن بلنیا پینڈا اوڈ جگے
ابی سلولی مدد نہ دتی ہو یان بہت تحیران
اساں پھر وسائی سلسلے نہ اوہ سونہ دیکھا تے
وچ بھیسا کے ساڈے تائیں اوڑک دتا دھکا
عرضان کر دے جو بن صلح مر ہنا ئیں ظاہر
ٹر یا جانان ایہہ گھر چھڈ کے امر اتنان فرمایا
چھوڑو ہور اسباب تمامی اوٹھ یہودی چلے

باقی ماندہ مال تمامی ونڈیا رل کے یاران
فیر نہ آئے اوہ مدینے ختم کران گفتاران

لے سال ہجرت دے والے بھی غطفان ہووان
بنی محارب بنی سلیمان قصد کیتا مردودان

جمادی الاول وچ مہینان حضرت کرن چڑھائی
نائب امیر عثمان مدینے فوج غنیم نہ آئی

ایہہ قصہ سبھ ختم ہویا ذکر بدر الثانی
ابن حرب اکرار ٹھہرایا اندر احد زبانی

اگلے سال آکے لڑسان مین خود نال تساڈے
اصلی عوض نہ تجھ موکایا دیکھین تجھ اساڈے

عبداللہ ابن راوحہ دی تائیں نائب شہر کیتا
لیکے فوج ناجر الصفار ون سرور گیا جو جیتا

ابن حرب نہ ہونہ ویکھیا فوج ہتھی اسلامی
فیر مدینے رہیا مقامی دل سارا اسلامی

ہن ذکر بنی قریظہ شروع قلم اٹھایوں
ذی القعد مہینے پنجویں ہجرت سن سال صفایان

دربیان ذکر بنی قریظہ را

نازل وحی ہویا درگاہوں لینی خبر سنانی
بنی قریظہ جدا محلہ واقعی سن لیانی

دوجے روز جنگ تیاری علی نشان اوٹھایا
چلے کمران کس اصحابی لشکر گرد جمایا

بنی قریظہ ٹکڑے ہوئے دیون چڑھ دشنامان
حیدر صاحب نشان ہٹایا لیکے سنگ دیا ناتا

راہ وچ شاہ رسولاں ملیا حیدر بات سنائی
گالیان دیتیان بہت تائیں تاہیں فوج ہٹائی

ایہہ گل سنکے حیدر او تے حضرت ہوئی کاوڑ
ہٹاون لشکر نہ گل زیبون واہ واہ تیری چاہڑ

چلے حضرت فوجان لیکے عمر نشان اوٹھایا
گھیرایا اصحاب کھلو تے وچ بنی دہمکایا

حضرت عمر سبھی جانب کالے جھنڈے والا
لے تے سعد عبادے بیٹے ہتھ نشان نرالا

سرور کہیا نکلو اندی سور تساڈے بھائی
کوٹے ہاندر رہے پہاڑی کیا کر سہوڑ یائی

یہودی بولے تسان فاسق کدی نہ بات نکالی
کیا باعث طبیعت کڑی ایہہ مقال اوٹھائی

سرور عالم شاہ رسولان کہیا صناد و مارے
بنی قریظہ ہور یہودی جتنے بیش سدارے

نوح نبی ہور عیسیٰ موسیٰ امت سبھ نبیان
امر نہ منیان باندر ہوئی نسل ہور شقیان

ایس گفتاروں سبھ شرمندے کیتا قصد اڑایوں
کدی پتھر رل گھوکاون تنگ یہودی آئے
کعب نام اسد واجایا اوہ سردار ہونہاندا
تساں ہونا ند انکاری احمد خاص پیغمبر
موسیٰ عیسیٰ امر لویں سبھ اسلام لیا ہو
دوہاں امران بھتیجے انکاری کرنی بات اپنا
نال لے اپنا مال تمامی اندر اگ جلا ہو
یا فیر او سدا امر قبولو جو چاہے سو کرسی
سارے بولے ایہہ نہ ٹولاں کون اسانوں سمجھا کے
تیری ہمت گئی کیوں ماری ورکراں تلوار ملت
اوڑک ہو گئے تنگ یہودی لگی کرن پکاراں
کوئی اکابر تسانوں چوں پاس اساڈے آوے
ایہہ گل سن کے وچ حویلی گیا ابولبابہ رض
داہڑی تے ہتھ پھیر تسلی آیا قلعوں باہر
اچراں تئیں اوہ کل یہودی سارے باہر آئے
فیر یہوداں عرض گذاری سعد رض معاذ داجایا
سعد رض کہیا ایہہ قتل تمامی جرم سزا تساہاں
اوڑک بازو بہن وتہاندے وچ بازار کھلارے
سعد رض علی رض زبیر رض عمر رض نے تیغاں ہتھ پکڑایاں
لاشاں چاہ دے وچ سٹیاں مٹی پا دبایاں
جو کجھ آہا مال وتہاندا سبھ ہویا تقسیماں

ویہہ دیہاڑے رہیا لاگے ہتھ چلن نکڑایوں
تیغاندے موتہ کوئی نہ چھیڑیا سیا خالی ورلنگا
ڈٹھا غالب آئی مومن قوم تائیں سمجھاندا
ساگی حلیہ ملے انجیلوں ہور توریتے اندر
جیکر ایس بات توں انکاری تا ہتھیار اٹھا ہو
آل اولاد کر سبھ قتل پکڑ فولادی کہنا
زندگانی درکار نہ سانوں اوڑک سارے جانا
یہوداں بات نہ منی کائی تنگ ہوسن اسی ڈسیا
ساڈے اتے فتح نہ پاوے لشکر ہور لیاوے
وانگ لغیراں اسانتے خیراں کیوں نکلاں گھر بار
مقرہ بات کرائیں کائی میان کرو تلواراں
اودھے کر ڈٹ کھڑے بیٹھے حاصل بات ہو کاوے
اونہاں کہیا کوئی کراں امین آہا مرد شتابہ
امانت وچ خیانت کیتی کہیا نبی ملاہو
حضرت سبھ بیا رہو نہاندے وانگ پیچاں کے
جو ہن کسی کراں اوہنا منصف ٹھہرایا
حضرت بولے لویں امر آیا طرف اساہاں
نامی اک چوگان پوراناں وچ اکھوہ کنارے
اوتھے سو مرد یہودی قتل کر لاشاں ہتی چھڑیاں
چھوکریاں ہور زناں یہوداں حصے ونڈی پایاں
ہن لڑائی خندق چھیڑاں یثرب وچ مقاماں

دربیان ذکر جنگ خندق ۲

کس سببوں ایہہ جنگ ہویا واضح کر اوتھائے
عرب ولایت ہر جا کو کے چڑھیاں جریوں جھیڑاں
بیبا حرب بنی عامر ہو دہ ہزاران قبیلے
حضرت کہیا خندق بنائیے عرض کیتی امروں
ہن مدینے فوجاں وافر ہر شے کمی نہ کائی
سلیمان غلام پیغمبر بات چاڑھی اس کنی
باہر لڑن مناسب ناہیں حضرت گل ایہہ منی
فارس وچ طریقہ ایہو خندق گرد کوٹاں
خندق خاطر سارے مومن نکلے اوتھے کھلوئے
پتھر وڈا اک وچالے زور صحابیاں لایا
ہر مرد اوتھے پکڑ ہتھوڑے سلماناں ہمراہ ملن
اوس دے وچوں ظاہر ہوئے آثار عرب ولائیت
دوجی واری کر بسم اللہ واہیا سخت ہتھوڑا
تا فیر اوس تھیں ظاہر ہوئے آثار فارس والے
تیجی واری شاہ رسولاں غضبوں سٹ لگائی
کہیا امت میری غالب ایدیاں تے ہوسی
ہتھوڑا واہیا چوتھی واری پتھر لتاں سلا
اتے عدن بارکہ توڑی ہی وربند صقلین
منافق بولے ایس اجابوں کہندے نبی کرامت

بنی نظیر یہ نبیوں کنڈی کہندی عوض ہو کہائے
خیبر والے چڑھے یہودی ایہہ جنگ صف نبیڑاں
گھیرا پایا گرد یثرب نمرودی ہو نہ پہلے
اسی لڑ ساں جا کے واندی سوچھے کفر نوں داتن
بدلہ احد چڑھ ہو کا داں کیتڑ خجالت پائی
جیکر آوے فوج غنیماں خندق کسے نہ ہٹی
گرد مدینے خندق بناواں ہر دیواروں گنی
اندروں چڑھ کے تیر گھوکا دن دشمن ویسے مرچیاں
ہتھ ہتھوڑی وافر کہیاں ہر اک جانب ہوئے
مارے سر دواں ہزاراں باہر اوہ نہ آیا
سٹ لگائی تا پتھر پاٹا نکلی لنب گھات
یمن ولائیت فتح امت زرخیز نہائیت
ڈٹھے اکھر لکڑ اوسکدے وچوں ڈالماں جوڑا
فتح عراق امت میری جد ہتھیار اٹھائے
آثار آرمن بکر شام ہون نال صفائی
ہرقل چھوڑ دھکا جت روموں منج پہنا لہسی
آثار مصروں کابل جانب بلخ ہرات بخارا
طبری واقدی دیکھ کتابوں امت نیک کمائیں
حالاں مجر کرکے خندق بناواں باہر کافر حیات

عتبہ نام اک اندے بیٹا مرد قریشی کوئی — ہکیون آیا ماریا طعنہ شرم ساری ایہہ ہوئی
واہ واہ لگ لگے چڑھ پھنے ایہہ اک مرد پیادہ — شرم نہ آوے ہرگز لشان اجے اوہ امادہ
وچہ شریکان لگن لیکان تاڑی خلقت ماری — اوسدا اک ال نے ڈنگا پٹیا سر لشاڈی پاڑ ہے
اوٹے تا اسوار تمامی غضبی نیزے تالتے — حضرت سلمہؓ ہوش سہمالی بیٹھا سنگ ٹکانے
ہو درست لاکی شست مارے دہر کے کانی — اوہ دیہاڑا ایترین لڑیا کامل مرد حقانی
کجہ موئے کجہ ہٹ کہلوئی وگ موڑا یا سارا — اجران نون چڑھ لشکر لسجا آیا نبیؐ شمارا
نس گئے کجہ پتا نہ لگا چشمہ جاری مٹھا — لشکر رہیا رات اوتھا یون صاف کتابون ڈٹھا
راتی روٹی فوج نہ کھادھی شکم پور کبابون — بنی مصطلق دا ہن قصہ نکوہ رب دہابون

دربیان ذکر بنی مصطلق و اوصاف منافقان را

بنی مصطلق اوتے فتح جسدم شروریائی — فوج تمامی نال خوشی دی اک منزل تے آئی
ام المومنین صدیقہ لشکر دے ہمراہان — پچھلی راتی اوتھہ سویرے کوچ کیتا بادشاہان
اونہیں ایامی پردے والی آیت اجے نہ آئی — ڈاچی بی بی صاحب والی آن غلام بہائی
اوسنے جاتا مائی بیٹھی ترٹیا پکڑ مہاروں — لشکر وینداتیز زیادہ رستہ اوجہڑ باردن
پاک صدیقہؓ حاجت باہر لوٹا بہر سدہارے — ہار ترٹا بہالن لگے ماریا ہتھ کنارے
زوربتیرا لایا بی بی ہتھ نہ آیان لڑیان ” — شاید ریت یا گھٹا ہوسی لڑیان جسو چہ چہڑیان
بیٹھ رہے تا اوس اٹکانی منہ تے پا کے پردہ — دیکھو حرم شاہ رسولان جو جیا ہیز ربؐ کردا
ساری رات گذشتہ ہوئی لو نورانی لگی — پچھون آیا صفوانؓ اصحابی ڈٹھی چادر بگی
ان اللہ اوس پکاریا نہ آواز پچھاتا — ڈہکہ لیا تن مائی جہیڈ کے بیٹھایا شتر چوپایا تا
مائی صاحب جسدم بیٹھے تا اوس شتر اوٹھایا — پکڑ مہاردن ترٹیا مومن وقت دوپہران آیا
اگلی منزل لشکر لتھا عائشہؓ وچ نہ کوئی — مومن سکے کرن تعجب ایہہ بات کی ہوئی

حضرت صاحب خاطر بی بی دے اسوار دگائے
حفوان آوندا دوروں ڈٹھا دا گان تہم کہلوئی
مائی سبھ احوال سنایا پچھان شتابی ہٹے
ابی سلول ہور کفاران خاک آپنے سر پائی
حفوان تر جوان زیادہ ماریا ہتھ اپوہٹا
سبھ منافق سخن اولے طول کرہن گفتاران
حسطح نام ابوبکرؓ دا نامی چچرا بھائی "
حسانؓ نام ثابت دا بیٹا دیندا وچ گواہی
زینب نام اک زید دی زوجہ اوہ بھی وچ گواہان
جھٹے بولن بات درست مارا دہنان سر بولی
ماں مسطح دی سنکے تہمت گھر تھیں باہر آئی
گالیان دیوے مسطح تائیں آسی بیٹا بدکارا
بی بی عائشہؓ نیک ہتھیجی تینوں شرم نہ آوی
اسے توں ہین زندا فرد اتھوں دنج پلیتا
ام المومنین صدیقہؓ تدوں پیغمبرؐ خانے
ہتی ہی لوہڑا ساڈی دہڑے لازم نہ دوشناماں
اگوں ماں مسطح بولی تینوں خبر نہ کائی
جو منافق دیوی تہمت پاک نبیدیاں حرماں
رنگ تغیر عائشہؓ ہویا تہر تہر کنبے دیہی
حضرت عائشہؓ تد دم بولی پچھلی سر نہ کرکی
دس چاچا کی حال تینوں ہویا الیں پکھنڈ دین

اک اسامہ ابن زیدؓ نے حیدرؓ شامل جائے
مائی صاحب تھیں رل مل پوچھن جس دم نیڑے ہوئی
بات کیتی وچ پیش پیغمبرؐ ہاریا وچ گھٹے
کہندی لدا ہیک بہانہ مرزناہ دہو مائی
بی بی اوس نہ آکھے لگی تا ایہہ ہار ترڈ ما
توبہ توبہ پکارن مومن شور پایا بدکاران
اوہ بھی غازی جنگ بدر دا مرزناہ دہو مائی
شاعر نامی اوس زمانے شہرت عرب نوحی
ہزار طرح دی شوشے اوٹھی ہر دم چل اگاہان
مومن کہندے بات نہ کائی جو ہٹھہ کفاران تولی
بیٹا اوسدا اگر پیغمبرؐ چادر لاہ دگائی "
عائشہؓ کی ونجایا تیرا بات ہکی آشکارا
طوفان اجہے تولن والا ڈب پانی وچ جاوے
عائشہؓ ہو رہتے ہین ماں ہور موسے کالا مین کیتا
گالیاں سنکے باہر آئی خاطر خویش بیگانے
ایہہ سبھ ہے غازی صاحب دا ذکران اوہ امان
عائشہؓ نال زناہ اوس کیتا ہر جا بات ہلائی
مین مرتد اوہناں نوں جانان شرم نہیں بے شرمان
رب رسولؐ نوں نہ شرمائے کیتی بات اجیہی
ہتھ پایا جس سر پیغمبرؐ کافی زہر وں رڑکی
ہر رکاب پلا کھوائے سے منہ ولایا کہندڑ دون

گھر اساڈے توں پرورش پائی طیب کیتا کھانا ن
ہوندی ہین سر تہمت سچی بہائی سر اوڈا اندے
دور ہو ساڈی دہڑی وچوں جھڑکی وانگو شہیان
فیر آپنی والدہ تائیں رو عائشہؓ فرمایا
اگوں والدہ دیوی جھڑکاں کی تینوں سمجھاواں
سر تیرے تے جمدیاں ہوندی جے سچلی سہانوں
ہتھی کیوں جنیاں سی مینوں میری شفق مائی
بیٹیاں بیٹے اساں تصدق کیتی پاک سولوں
بھائی تیرے شرم دے ماری نظر نہ کرن ادہتاہاں
باپ تیرا وچ گوشے بیٹھا پا کے منہ تے پلہ
صبر اساڈا سر ہو ہناندی جنہاں کوڑ بلائی
تا تینوں توبہ کرنی لائق توبہ دے در کھلے
جے اج آوے گھر پیغمبرؐ تا دہیا فرماناں
خاوند عورت مشفق دو دیں الفت دہ جہانوں
اک ایسے رام کہانے اندر بہجیں روز لنگائے
لاغر جسم سرور ہویا سخت اجہیا جھورا
بی بی صاحب برابر بیٹھے ڈٹہا جہرا وٹیا
حضرت میں بیمار نہ کوئی رد بی بی فرمایا
جیکر تساں بات کلام نہ کرنی بابل دی گھر جاواں
نبی کہیا توں بہت چانی ایہہ اہوں لگا دیہی
بی بیؓ صاحب ہو سلامی کر گولی ہمراہاں

اصلی توں کمینا کوئی بیدینا دوزخ جاناں
در گذر کیوں اونہاں کیتی کچیاں مینوں کہاندے
ایس کلام زبانیں ناہیں اسی بیگانیاں وچ ہیاں
جے شگوفے ایسی اوٹھن کیوں ہیبہ چہایا
دہرتی ویل نہ دتا مینوں شالہ نگھر جاواں
ہرگز کارا ایہہ نہ ہوندا بولاں کس زبانوں
بولن جوگا میں نہ چھڈیا ایڈ خجالت ہوئی
یثرب نفع آن ادہٹایا تہمت کیڈ قوم جہولوں
حی صحی کیوں میں اٹھ جایا ملیاں جگ فلاحاں
کسے نال کلام نہ کرد اخلاص توکل اللہ
جے اوہ سچی والدہ عائشہؓ سخن اخیر الائے
اللہ صاحب بخشن ہارا کہو اسی ہن بھلے
تدارک تہمت تساں نہ کیتا میں نہیں لگا باں
جس دم آون رکہیں نرمی مٹھا بول زبانوں
عائشہؓ نال کلام نہ کیتی گھر تشریف لیائے
ایسے فکر اندیشے اندر بات نہ کردے بہودا
لگ گیا گھن دیہی اندر مہر ہٹا ہاں سٹیا
ہرگز تساں کلام نہ کیتی کسے بیا رحم اوہٹایا
جد ارشاد پیغمبر ہووے تا ایس خانے آواں
تاجہ جدائی ہو رہنا سخت بات اجیہی
منہ مبرقہ دل شکستہ دہر یا قدم اگہاں

حضرت عائشہؓ بابل خانے پچھی روز گذاری
عمر چڑھ کے پڑھیا خطبہ صفت ثنا رب باری
ہمیشہ تہمت ہر اک کاذب دیون سر نبیان
نال میری بھی ایویں کیتی بلکہ رل یہودان
مریمؑ فعل حرام کرایا عیسٰےؑ بیٹا اجنبیان
اللہ کیتا رد یہودان اوہناں ظلم کمائے
رب مذمت کرے یہودان ٹھیک منافق ناری
نیک گمان نہ تسان کیتا خاندان رسولوں
کیا خیال جمائی تساں رب توں نہ شرمائے
تا اُسیدؓ ابن حصین اٹھ ہیں عرضاں کروا
جیکر بنی خزرج وچوں اساں واہ نہ کائی
حضرت اجے نوری عمر گرد اصحاب تمامی
دسو کیا کجھ رائے تسادی دووین اوہ کھلوگئی
کہیا انہاں پیران اندر جوڑا انجس نہ آدے
پوچھیا فیر اسامہ پاسوں کیا کجھ رائے تماری
واللہ باللہ کجھ نہ ڈٹھا حضرت اہنیں اکھیں
ایس بدن نورانی اوتی مکھی بیٹھے ناہیں
بولیا فیر نبی دا بھائی علیؓ مرد سیانان
زنان جہانے مکی نہ کائی ایہہ کلمہ دشواردن
دور کرہو جے اوسد یتا عورت ہور لیادلن
بصرسے نوجان ایسے یار دن اول پکے ہوگئی

اتی سرور شاہ رسولاں مسجد طرف سدہاری
نوحؑ نبی تا عیسٰےؑ موسٰےؑ گذری خلقت ساری
جوین قاردن موسٰیؑ تائیں طوفان ناہ شفیان
جونکر بھائی عیسٰےؑ تائیں تہمت دتی مردودان
باجھوں باپ تولد کیونکر ایہہ منصوبہ گنیان
دہر کلو تر ذکریا سے یحیٰؑ دے سر آئے
کدے خلاصی پاون ناہیں گل یہود نصاری
واہ عقائد تساں درست ملیا راہ جہولوں
عائشہؓ نیک صدیقؓ دی بیٹی واہ عقاد جمائی
سجے اوہ ہوندی اوس قبیلے سرا دوڈاندی ہردا
سعدؓ ابن معاذ کہندا نہ کرتوں جیترائی
پوچھیا تاعمرؓ عثمانؓ توں ایہہ ہوئی بدنامی
داروداری کردی عرضاں ہنجوں ہار پردے
سر اوڈا دان پکڑ ہوندا جو بوتاں لگادی
اوہ سامد قسم اوٹھاوی قسم رب جباری
نہ گفتار افعال نہ کوئی رد شریران رکھیں
بدگمان یہودہ اسی کرساں نہ کدا ہیں "
تہمت ملی اجہی نہ دل کیسے جمانا ن
افقہ تنگ نہ تساں رکھے صاف ہو گھر باروں
بات گئی سے توہان توڑی سخن پہنچ لگادان
ہمہ صغین دو منتہ جنبدل واقف ہاہی ہر کوئی

خارجی منہ اکھیں علیؓ نوں دشمن توں لا پکا ۔ سُنیاں کہیا دماد پیغمبر چاہیے دا ایت سکا

جنہاں نہیں علیؓ منافق سڑ سن اندر بھاہیں ۔ اہل سنت اعتراض نہ کردے ہر دم شان اگاہیں

پوچھیا فیر کنیزک کولوں نام بریدہ جس دا ۔ قسم اوہنائی بات سنائی کوئی قصور نہ تسدا

اکہ بہاڑے آتا گوندھا میں اک کم سدھائی ۔ سوپ گئی ہن دیکھیں آتا میں فیر مڑ کے آئی

بکرا آیا آتا کھادا کول بیٹھی انگلا دے ۔ عائشہؓ بحت معصوم ایانی تہمت کون لگاوے

سرور سنکے ممردن تھے گھر صدیقؓ سدھائی ۔ جا سمجھایا سس دے تائیں عیب شریراں لائی

توبہ کرنی لائق عائشہؓ ایہہ لگیاں جگ لیکاں ۔ بیٹھن جوگی اوہ نہ کتے نالے وچ شریکاں

عائشہؓ نہ کجھ سخن الایا ہنجوں ہار پروئے ۔ جا ہم جھم لڑیاں سوچی موتی خفنہ سرور ہوئے

عتیقؓ کہیا تا عائشہؓ تائیں بیتن کلام نہ آوی ۔ سوال جوابوں دہ شتابی پیغمبر جو فرماوے

حضرت عائشہؓ ایہہ گل سنکے سر اوتہاہاں چایا ۔ کائی بات ہووے تا دساں دل اوبال اوٹھایا

کیتا میں قصور نہ کوئی تقوی رب دہابوں ۔ ہور یاد آئی گل مینوں ایہہ سوال جوابوں

جوں کر تہمت یوسف اوتی رلکی دتی بھایاں ۔ یوین سر ہیر چوک لایا ایڈ بوتاں قصایاں

قوله تعالى فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ

فیر اتارو حی علامت ظاہر نوروں ہوئے ۔ ستاراں آیتاں نازل فضلوں داغ سیاہی دہوئے

شان نزول ہر آیا توں عائشہؓ پاک گناہوں ۔ منافق تہمت دیون والے رو دہوئے درگاہوں

جیکر کسے شوق زیادہ ویکھو سورت نوروں ۔ بی بی عائشہؓ پاک گناہوں عیب کسی قصوروں

قوله تعالى بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَكُمْ

دیگر آیت شریف بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اُولٰٓئِکَ مُبَرَّءُوْنَ مِمَّا یَقُوْلُوْنَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَّ رِزْقٌ کَرِیْمٌ ط

بی بی پڑھیا الکھ شکرانہ صفت ثنا رب تائین — سخن دلیری بات دھیری کرہن ختم اٹھائین
ابوبکر اوہ شتابی رکھیا ہتھ دہانون — کھیا خموشی بہتر دھیانہ کجھ بول زبانون
حضرت کھیا جھیڑنہ اسنون ہتھ ہٹا صدیقا — بہت ازردہ دل شکستہ اہدا جان رفیقا
فیر ابی سلول دے حق آیت ظاہر آئی — عذاب عظیم ہوسی اوستائین نہیں گل دہائی

قولہ تعالیٰ عز وجل وَالَّذِیْ تَوَلّٰی کِبْرَهٗ مِنْهُمْ لَهٗ عَذَابٌ عَظِیْمٌ ط

سرور راضی الیس ارشاد دن ہویا دور اندیشہ — دسو ہتھ اوہنان کی آیا جہنان چغلی پیشہ
مارو حد اوہنان سترہیان پاک نبی فرمایا — ابی سلول لے حد نہ لگی جنگ کفار مچایا
حسان مسطح نہ فیر بجیا درے لگائے چالی — بھی اوہ زینب رن کیتی زوجہ زید دے والی
سال چھیوان ایہہ ہجرت والا واقعہ ماہ رمضانون — دوئم روایت شوال مہینے فضل ہویا رحمانون
قصہ ہن حدیبیہ والا قلم تیز وگاوان — برکت اتنہ حرمت سرور نیت حج اوہٹاوان

دربیان ذکر حدیبیہ وصفت آن را

حضرت کھیا باجھ ہتھیاران سفر حج کراہین — تاکہ عمر عرض گذاری قدم نہ اک دھراہین
مبادہ کافر جنگ مچادن ہوئی بہت ہوہاندے — دانا وچ نہ رہیا کوئی اوہ لٹے کافر جاندے
جے ہتھیا ہوسن نال اسان غم افسوس ہوسی — ڈر دسے دہمک اسلامی کوہون کوئی گل نہ ہوسی
رائے پسند نبی دے آئی چلے سنھ ہتھیاران — جیدن چاہ حدیبیہ اوتے فوج جمی ابراران
کافر آکے ڈک کھلوتے آکان وین نہ دیندے — اگہن اجادیرسراندے سبھ قریشی کہندے
اتنا لے ڈوچی سرور والی قدم نہ پیش او ٹھاوی — زور بہتیرا سرور لایا اڑ اڑ دے تے بہجاوے

رلکے یاران عرض گذاری کیتون الیس اڑ یان
نیت کہیا الیس ٹلکانے ووڈا فیل کفارون
ابترا مویا الیسے متھا دین نہ کوئی گیا پچھاہان
تالے بیر حدیبیہ خشک تنگ ہویان سبہ فوجان
ہراک نبی وچ پیتا پانی شیران تشکان بہریان
عروہ نام مسعود دی بیٹیا بنی ثقیف کفارون
جیکر تسان جنگ ارادہ اوہ ہتھیار اوٹھاون
چنداو باش جو نال تساڈی کیا تیغان نہ جھڑسن
بولیا ابوبکر تدا ہین ای مرتد لے اد بہ
توں لی حیم فلان بہلدا لذت تینوں آوے
اسی اک اک بھن وچ توں اذن پیغمبر چاہن
کہیا ثقفی اکہہ دبا کے نرم آواز دوبارے
ورنہ سخن ہبل فلالا وے اگ بردودن
فیر پاک نبی فرمایا نہ ہتھیار اوٹھاوان
ایہہ گل سنکے وگیا ثقفی کہندا اوہ بھولان
فارس حبش ہین سہایوم ڈٹھی شاہ ہزاران
جیکر حضرت لب وگاون جھڑن نہ دیندی دہرتی
بہتر صلح نال پیغمبر ہتھ نہ تسان اوٹھانان
فیر امیر عثمانؓ دی تاہین حضرت نے فرمایا
امیر عثمانؓ گیا جد مکے کہیا ہراک تاہین
سرور واٹان کہڑا اوڈ یکھے کسے بات اڈائی

دس سالون پاک رسولاں رسیان کھچیاں کہریان
ہو سلامی گیا لپتہ دل ہلاک شرارون
الغرض تر گئیف رتک نازل ہوئی تداہان
سرور لسوچ تیز دگایا نیز آیا کر موجان
فیر کفار وکیل وگایا گلان کرے کہریان
بعد سلاموں کہیا سنہیا کیا نیت ہتھیارون
چڑہن بہادر ہراک طرفون زوردلان نہ ماون
عزیب جہا جراندک لسے شرم کو شرموں سن
جنہاندیان کرنان توں وڈیایان کی اوہ تو ہی بہلا
تیغان دہر وپوسن جد سوری تیر الہ جاوے
قدماندے پوچ ہوسان ذبح نہ ایہہ خبر تساہان
شرم آوے حسان تساڈہ ہی اک سر ہماری
ایسے متھا دین ٹھیک سنہیا قسم رب دو وذن
حج ارادہ کر کے آئے صاف فساد مٹاوان
آپنان بدن لسی جلا دا آتش اگ بہولان
ایسے تابعدار نہ تکے مثل فوج ابرار ان
میرے سخنون جیری سرخی اکہہ ڈٹھی گل پرتی
ادس وکیلوں سنکے گلان منہ مردان قربانان
کہینان ہو وکیل چالے جج خاطر ہین آیا
کسے بات نہ منی کائی رکہیا قید اوہتا ہین
ذوالنورینؓ منہ دیکھایا ٹھیک شہادت پائی

عہد لیا تا حضرت صاحب رَوّاہ لڑائی کرنی
اوتھے اصحاب کرام کھلوئے ہتھ اوتّے دھردی
نازل وحی ہویا اسماتون آئیت تا ایہہ آئی
حضرت کہیا رب توکل شیر بہادر کڑکے
ایس مہون ڈرے قریشی دل لڑائیون کنبے
فیر کفار وکیل وگایا سہیل ابن عمر نون
نال اساڈی عہد مقرر جوین اسی اکھاہین
اگلی سالون حج مقرر ایپر باجھ ہتھیاران
ابن عمر کہیا دو بارے صلح ایہہ ٹھہروان
آل اولاد اساڈی باہر شہر کران سبھ خالی
تسان چھیڑ چھپاڑ نہ کرنی ہرگز نال اساڈی
نال تسان جو کرن لڑائی اسان مدد نہ دینی
لکھہ دیہوا ایہہ عہد نامہ اودتے مہر لگائیے
حضرت کہیا لکھو بسمل مشرک پھڑ دا باہون
محمد رسول اللہ کرہو نوشت حضرت نے فرمایا
جیکر اسی تساڈے نیتا ہین رسول خدا دا جانان
بلکہ ہین جوین سمجھا دان او دین کافی دھرنی
اتی جو تساڈی وچون پاس اساڈی آوے
سا تہین جو اسلام لیا دی اسان اوہ موڑانان
محمد پُت عبد اللہ دا کرہو تحریر نوشتہ
حضرت صاحب کا رد لیکے حرف رسول ہٹایا

بے وفا قریش تمامی تیغ اوہنان سر دھرنی
اذن ہووے تا کران چڑھائی بیعت ہیٹھ شجر دے
لَقَدْ رَضِیَ اللّٰہُ عَنِ الْمُؤْمِنِیْنَ جنت مُردا پائی
جوڑ جماعتان قدم اوٹھایا آتش وانگون بھڑکے
چھڈیا تا عثمانؓ دی تائین نوری ویکھہ النبی
نیت اساڈی صلح کراہین کہنان صاحب قبرون
ایپر حج کرن نہ دیسان سچی بات وسائین
ایہہ بات نہ حضرت منی نہ ماجر انصاران
حج مباح ترسے دیہاڑی چوتھے روز ہٹاوان
دہ سالان ایہہ صلح مقرر گل کر مطلب والی
منکر تا ہین رواسنر ایہین تیتھون ہتھ دوراڈی
کم زیادہ حق کسے دے مخفی بات نہ کہنی
حیدرؓ جانب ایہہ آشارت کاغذ قلم اوٹھائیے
بسم اللہ الرحمٰن الرحیم اسی جانان ہور تحریر لگاہون
بولیا سہیل عمر دا بیٹا تسان کوین آلا یا،،
کیہون کردے تا جنگ مہینے اکسنے ہتھ اوٹھانان
رسول اللہ دا حرف نکالو ہور تحریر ایہہ کرنی
اسان او سدی باہان نہ دینی نہ کوئی زور لگاوے
جے منظور ہووے تا لکھو ہور نہ حرف اوٹھانان
حیدرؓ رہو یا سُن انکاری بیترا کوین سر شتہ
اتّی اسم مبارک ؐ دا او بھی صاف مٹایا

ایس تحریروں یار رنجیدہ سبھ کہندے مر رہناں
پاس تساں جو ساڈے لوچوں جاوے اوہ موڑئے
نبیؐ کہیا کیا کرسو اوسنوں جو ساتھوں بھج جاوے
اتے جو ہناں دے لوچوں آوے طرف اساہن
اگوں بیعت نہ کھولن والا عرصہ تھوڑا رہیا
فیر بھی کسے بات نہ منی ساری یار رنجیدہ
حضرت حکم حجامت کیتا امر جویں قربانی
دل شکستہ سرورِ عالم یثرب طرف سدھارے
ابو بصیر اسلام لیایا دسن اوہنیں ایامی
مکے والیاں قاصد تورے ڈھک اساڈی موڑو
حضرت صاحب راضی ہوئے تو دیدتا ہمراہاں
غافل آہے دو دین مشرک بہنیاں ہرہ گاٹا
ہو سلامی سرور اگے بحران طرف سدھایا
ہن بھروسہ میرا رب تے بحریں قدم جماداں
یاراوسدا اک ہن ابحرین دلبر خاصہ جانی
مکے والیاں گیاں خبراں کہندے کویں کراہین
بحرین بانی جھڑی نہ ساڈے اپنیاں کم کوتے
عاقی شیر بہادر وچہ باراں ہتھ کھڑا اوہنج بادی
مومن جھڑی آسے خفیہ بحرین ہوئے صادر
ہر اک جانب ماراں ڈاکہ دل کفاراں خاراں
راہی قریشاں عرض گذاری حضرت اوہناں بلاؤ

جھڑا آوے پاس اساڈے اساں نہ ہرگز دیناں
ایہہ تحریر منظور اساں نوں ورنہ تیغ اوٹھائی
کافراوہ مردار حرامی آئیاں دین وچ جاوے
اوسنوں ہرگز اسی نہ رکھاں ہتھ پھڑ اساں پاہن
وحی سمجھایا میرے تائیں امر جنابوں رہیا
اول شاہ ہویا انکاری خاص دانستہ دیدہ
کسے مومن چیت نہ دھریا نہ کجھ سخن زبانی
ابو بصیر دوں قصہ تریا مطلب جستجو بھاری
مکہ چھوڑ روانہ ہویا جانب نبیؐ گرامی
اسی قول اقراروں پکے قسم نہ لتی توڑو
سہن پہاڑاں سایا ڈھیہا جاوں بجھ تداہاں
کہندا اولیاں جانب بحراں ہینوں کھڑا اگہاٹا
کہندا الشاں نہ ہینوں رکھیا تا ایہہ پاپ کمایا
انشاءاللہ پکڑ سفیراں اندر خاک رلاواں
وچ اوہتا یوں کیتا ڈیرہ کامل مرد حقانی
بازگیا لس ساڈے ہتھوں گاٹا کویں بہنا ہین
ہور رلے وچ سنگ ہزاراں بیٹھا نال نشانہ
سانگاں نوں لٹن پڑ سدھی جھڑا ہنہ دیکھاوے
ساڈھی سنت سی کرن ہوا ایت بلجم سی آل بھلو
کھنب گیا حجاز تمامی طول ہویاں گفتاراں
مار بیا اوہناں قافلے سب ڈو آہی پاس بیٹھا ہو

حضرت صاحب نامہ لکھیا بجران طرف شتابی ۔ جانب ابو بصیرؓ گرامی ہور جو جمع اصحابیؓ
قاصد لے سلامی ہویا پڑھیا اونہاں اکہیں ۔ سبہ مدینے داخل ہوئے یا دہیری گل رکھیں
قصہ ابو بصیرؓ ولید الکہہ ویکھیا یا سارا ۔ ہن دلیلین کجھ نامے توران ہووے پار اوتارا

دربیان ذکر رسالت پناہ نامی فرستادن بملکان روئے زمین را

حدیبیہ سفرون یا فراغت سرور دین پناہان ۔ لکھے نامے ہر ولایت طرف سبھنان بادشاہان
اول نامہ مصر ولایت قبطیاں دا اسشا ۔ مقوقس نام فرعونے نسل ہر کوئی کہندا آہا
الیسؓ لکھانے نثر عبارت عربی لکھہ ویکھیا اوال ۔ نشک کسے نا گواہی طبری واقدی یاوان

بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۔ یَا اَیُّہَا النَّاسُ اِنِّیْ رَسُوْلُ اللّٰہِ اِلَیْکُمْ جَمِیْعَا نِ الَّذِیْ لَہٗ مُلْکُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَآ اِلٰہَ اِلَّا ہُوَ یُحْیٖ وَیُمِیْتُ آخر یہ آیت شریف ہی مِنْ مُحَمَّدٍ رَّسُوْلِ اللّٰہِ تک ہی بعد یہ عبارت ہی اِلٰی مُقَوْقِسْ سَلَامٌ عَلٰی مَنِ اتَّبَعَ الْہُدٰی اَسْلِمْ مِنْ عَذَابِ اللّٰہِ تَعَالٰی یَوْمَ الْقِیٰمَۃِ فَذٰلِکَ الْہِبَتُ وَ اِنْ لَمْ یُسْلِمْ بِاَنِّیْ اَدَّیْتُ الرِّسَالَۃَ ط

؎ اے لوگو تحقیق میں پیغمبر ہون اللہ کا طرف تمہارے سب کے وہ جو واسطے اسکے ہے بادشاہی آسمانوں کی اور زمین کی نہیں کوئی معبود مگر وہ زندہ کرتا ہے اور مارتا ہے۔

؎۲ محمد اللہ تعالے اسکے رسول کیطرف سے مقوقس کی طرف لے اللہ کی سلامتی ہو جو اسپر جو کہ ہدایت کے تابع ہوگا ۔ اور جو شخص مسلمان ہوا ہے اس لئے اللہ تعالے کے

عذاب سے نجات پائی اور جو اسلام
نہ لایا ہے پس میں نے تو اپنی رسالت
ادا کر دی

ہر ایک بادشاہ کو یہ ہی عبارت تھی ـ

عبارت عربی اتنی آہی نام جدا پر مہر دا
اول نامہ مصر ولایت جا ابن بلتعہ حاطب شیر جوالے
مقوقس دی وچ اگے رکھیا نامہ حضرت والا
آہا ٹھیک عتقاد درست اک مقوقس شاہ ہدا
کہندا اسنوں خبراں لگے پایاں خاص انجیلوں
نبی مکمل ظاہر ہویا دیس حجاز وچالے
نیک جواب اوس رقم کیتا ادب اداباں کر کے
اسنے گولیاں چار روانہ تحفہ تور ٹہرایاں
ماریہ نال نکاح خود بدہا پاک رسول الٰہی
سجرا نوا لے مومن بیکے اول منیاں نامہ
حوزہ نام علید ابیٹا حاکم اوہنیں ایامی
عمرو العاص گیا عمان نے نامہ اوس نہ منیاں
نامہ ہو نجاشی تائیں حبش ولایت رہندا
اوس سر چشماں تے منیاں لکھیا لعبد سلاموں
میرا ہے عتقاد درست آپ شاہ رسولاں
جعفر ابو طالب دا بیٹا جیہدن اسجا آیا
ہن بھی جیہیں امر جنابوں عذر نہ الیس غلاموں
ہیت میرا ہور ہجرت والے جیبد یثرب آون
کر بندہ عرضی ہیت جوالے تحفے ہور ہزاراں

مہر مبارک ہر اک اوسنے مرور عالم کردا
ہو سلامی لے خط رکھیا پگڑی پیچ دوالی
اوس حچم اکہیں سنے دہر یانہ کر طول مقال
ظاہر باطن دلوں صفائی مذہب عیسائی راہدا
شک اسانوں دیس یونانوں ہویا عرب جہیلوں
منکر اوسدا منکر ربدا کافر نسل وچالے
ابلق گھوڑے تحفے رومی بھیجے خوب بٹھا کے
شیریں نام حسان جوالی عقد پڑہایا سایاں
ابراہیم تولد ہویا ہر کتاب گواہی
علا حضرمی قاصد بنیاں قصہ کھول بیاں
سلیط بن عمرو نامہ وچ پوچہایا منکر اوہ حرامی ”
حضرت خالد لیکے فوجاں سو نہ ہو بہنا ابہنیاں لشکر
عمرو ضمری قاصد بنیاں طبری والا کہندا
پہلے ہیں اسلام لیایا ہو رہا امر غلاموں ”
جو انکاری ہوئی ناری سارے امر قبولاں
خاص شہادت ہجر توالی ہیں اسلام لیایا
الحمد اللہ تجرہ سنوں ملیا خاص سلاموں
ہیں ارشاد اوسے دے تھیلاں جو کجھ امر لیایا دلتا
ہو سلامی نظراں ماریاں خدمت شاہ دے ابرا

ہور نامہ اک شام ولائیت ہرقل دھریا اکھین
دانگ عوقس ہرقل رومی تحفے کریں روانان
چوتھا نامہ سرور لکھیا سبھ فارس شاہنون
نامہ مہر مبارک والا کیتا پکڑ لویران ،،
بد عادس کافر تائیں ہویا خر زدا لون
حجازون شخص ہویا اک ظاہر دعوی کرے نبوت
تا نون نوجوان چا پڑ لیجاوین شہر ویران کرائین
طول فضول نا کیہ اس کم دی مہر لگی بادشاہی
ہوسلامی باذان اگے اوہ مراسلہ دھریا
ایلچی دو چالاک زیادہ اوسے وقت بلائے
تسان کجھ لحاظ نہ کرنان ہر طرح دھمکانان
جیکر ہونان نہین انکاری لشکر کانگان چاڑان
سن مقالان لیکے رخصت دو سیر کفارون
منزل لگی ہو ہٹا یثرب مسجد طرف سدھاری
گویا مجلس ڈٹھی نوری امر چمن اوہ تاری
تاب حسن دی جھلی نہ جائی ایسا رعب پیغمبر
حضرت پوچھیا اوہنان دسیران کہن ایہہ کون آئے
مرضی نال جے چلو بہتر ورنہ فوج لیاوان
اول نام آپنان کیہون لکھیا بعد اساڈے شاہدا
سن دو سیر مقالان سنکے ہرگز نہ گھبرائے
توبہ اسلے خسرو اوہنان نام دسایا

دحیہ کلبی قاصد بنیان سندر مرد بر کہین
راضی نتان شاہان اوتے سرور دوہان جہانان
پرویز نام اوہ مشرک بھارا گیا او پوچھی راہنون
قاصد مڑیا خبر سنائی حال جوین خنزیران
تا ادس لکھیا یمن ولائیت باذان طرف جیا لون
اوسنون ہین ول کرین روانان جے اوہ اندر قوت
نام محمد مرد قریشی فارس دیس پوچھائین
لے ہتھ کاغذ ہوسلامی قاصد ہویا راہی
اودس چم اکھیں تے رکھیا پڑھیا مطلب ڈٹھایا
کہیا تسان جانان ملکے کون اسان دھمکائے
کہنان چلو نال اساڈے شکان بہت پوچھانان
کون حمایت کرنیوالا سر تیرا دسیج باڑان
جانب یثرب ہریان نظران منزل دو جھڑ بارون
دانگو قیصر اوہ نہ شاہی نہ دربان کھلارے
یاتاریخ آسی اوہ چوندان چانن لاٹان مارے
ہوسلامی اوہ مجوسی بیٹھے مجلس اندر
شاہ اساڈا تسان تائیں فارس دیس بلاوے
ساتون امر نوین بادشاہی شکان بنجاون
ایڈ دلیری شرم نہ آیو کاغذ کھڑے راہدا
فیر کہیا کیا نام تساڈا وال دھڑی کتوائے
شاہ سپر رکھو ہور صفائی دھڑی ایسے نہ آیا

سن منافق راضی ہوئے لشکر فارس آ دی — حکم تمام محمدؐ والا پور ربہنے لگ جاوے

تدوں وحی آیا درگاہوں سارا راز بتایا — تیرا ربتہ اہنان نہ جاتا شور کفاران پایا

روز فلانے وقت فلانے اندر جا فلانی — بیٹے کوہٹا بابل تائیں طول فضول کہانی

یعنے شیرویہ دیتا ائیں کوہٹا پکڑ غلامان — بیٹے دی اشارت ہوئی فارس خبران عامان

حضرت فیر دبیران تائیں حال سارا سمجھاندے — اوہ تاریخ نوشتہ کرکے جانب یمن جاندی

تڑوی داری حضرت دا تا کمر بند رد پھیری — دوئیں رخصت ہو سدہائی چنتا دل وچ ہیری

باذان اگے ہکی کیفیت اوس کہیا پرہنان — جیکر قول پیغمبر سچا ہور دسو کی لینان

آیا قاصد ہور ایہ انون قول برابر پایا — باذان حاکم اوسدے بہاڑے تا اسلام لیایا

نالے اوہ دبیر کفاران بجزہ لین اسلاموں — جنت نصیب ہو نہاندی آہا ایلچی انجاموں

ہور نامہ اک گیا دمشق شجاع لے سدہایا — حاکم حارث بیت عمرو دا نا اسلام لیایا

واقعہ ہجری چھیویں سالوں نامی شاہا نوالی — ہن ارادہ خیبر میرا شیرا ہتھ دسالے

دربیان ذکر جنگ خیبر و فتح یافتن بر یہودان رسول مقبولؐ را

منزل اٹھ یثرب وچوں خیبر طرف پہاڑان — آہے ست کوٹ یہودان اوتھے راہ اجاڑان

جاہل آکہن عرب نہ خیبر کہانی کابل والی — حیدرؓ صفدر جا یا پہنیڑا ذو الفقار نکالی

بنی بنی حنیفہ جنگ مچایا حیدرؓ فتح پائی — بنی حنیفہ یمن ولایت شہر یمامہ بھائی

طبری دا قری سکا پکا یثرب فوجان چڑہیاں — ادھی راتی دماد اکیتا صبح فوجان چڑہیاں

نام ماہ ہردا لکھہ دیکھادان سمجھ برابر آوسے — ناعم اسنے قموص نطاط سطیح کوٹ دساوے

کینہ شق اسنے اسلام بنی قریظہ رہندے — بنی نظیر دن بنی غطفان سارے راوی کہندے

شباع نامی بن عبدالمطلب جاپا نائب نبی سنے کیتا
سرور عالم لیکے فوجان راہیں گیا چوہینا ۶

الا صبح ونج لشکر لتھا خبر یہوداں آہی
محمدؐ آیا لیکر فوجاں ڈھیہ پئی وچہ کوٹاں
چہیں کوٹ گئے ہو فتح نال حسانی اودین
اک ہیناں انہیں کو پٹن لشکر سارا الڑیا
ہرگز فتح کسے نہ پائی تیغ چلی دو طرفوں
انتہٰ خبر نبی نوں دی کوٹ فتح ہو جاوی
لوکاں کہیا موسم گرمی اکھیں وچ سدی درد
حضرت سدیا حیدرؓ آیا اکہیں لب وگائی
پڑھ بسم اللہ منگ دعائیں جھنڈا ہتھ پھڑایا
رن کھڑیال وجن دو طرفوں شیراں نیزی تانی
کالی رات گھٹا نوچ بجلی لشکے ہتھ دلیراں
جابرؓ ابن عبداللہ انصاری ایہہ روایت کردا
محمدؐ ابن مسلمہ انصاری شیر بہادر نامی
کل محمودؓ ہیر ابھائی پکڑ یہوداں کو ہٹا
حضرت صاحب نے فرمایا ہیں مقابل ہوناں
حاصل مطلب گل کراہیں ہر دو فوجاں چڑھیاں
مرحب یہودی پڑ وچ لتھا ساگی برج پوراناں
لڑنے والا طلب اوس کیتا بھیجا ہیں ذال آوی
وانگ مشوقاں ملے برابر پھڑدیں ہتھ اوٹھالے
بدن اسپے دا پتا نہ کوئی ایسی تیغ وگائی
اوس ٹکر دے ہوئی موچھی مست اکہیں لتگاں

داتریاں ہور کھورپے لیکر اندروں نکلی کہاہی
کہندے ساڈیاں جسماں اوتی ویکھو پر چھوٹاں
ابوبکرؓ تے عمرؓ یکانہ ایس ہنگامے دو دین
بکھڑا کوٹ قموس دو ہیر اکھندی باقی اڑیا
مرحب یہودی دا اوہ قلعہ پکڑاں ایسی حرفوں
لکھے سے اج حیدرؓ صفدر اوہ نشان اوٹھاوے
وچ لڑائی اج نہ آیا اوہ زور آور مرد ''
لالی دور نہ رہیا کوئی تاریاں دا نانگ صفائی
چڑھیا لشکر ڈھونڈ کارے پڑدو دہراں چھایا
ڈھولیاں مار ڈھول کھوکائی منہ مرداں ورتائی
چہرے سرخی وڈہ گلابوں نور پیشانی شیراں
زاد الامعاد نام رسالہ واقدی سکہ ہر دا
داگ وٹھائی عرض گذاری پیش رسول گرامی
داغ چراغ وچھوڑے والا پوندا ہتھ اپوٹھا
اللہ چاہا مرحب دے تائیں اج میدانی کھوناں
صفاں جوڑ بہادر جمے دہر شمشیراں پھڑلیں
نامی کافر وچ یہوداں مرد آہا ستراناں
محمدؐ نام مسلمہ دا جا پایا السلام داگ اوٹھاوی
لی منہ ڈھالاں تیغاں داہیاں ٹکر ہیں وچالی
سٹ ہیری ہی دشمن دے سر پا کلکرتے آئی
مرحب ٹک گا سر کچھ پہلے سٹ لگی دو ٹکڑ ٹنگاں

اجے جان آہی کجھ باقی قول پکا اتفاقی
ہویا اوہ مرحب یہودی ویکھ منافق بھنے
ہر اک طرفوں شیر بہادر آون فہر اچائی
بھی جانب ابوبکرؓ کدھی عمرؓ لیگا نہ ،،
حضرت صاحب فیصلہ کیتا مرحب دے ہتھیاروں
خیبر اوسے رل اصحابان فتح کامل پائی
ام المومنین صفیہؓ حضرتؐ تدوں نکاحی
بنی قریظہ قتل ہوئے بچے بال یا نی
وافر مال صحابان پایا ہوئے تونگر سارے
جسدن سرور فدک اُتی وچ نشان نکالی
اوہناں کہیا رعیت رہناں لیسے کرم ہماری
اوہ زمین اللہ نے بخشی پاک نبیدےؐ تائیں
ذکر ضیافت فدک والا گوں کھول حبیبہ
مرحب یہودی مویا خیبر زینب جس ہمشیرا
سلام نام مشکم دا بیٹا چاڑی جنج دیا ہی
اوس ضیافت درجی اگر لقمہ نبیؐ اوٹھایا
حضرت صاحب سٹیا دہرتی لقمہ روٹی والا
اوس شہادت اکبر درجہ وچ لگا سر دہرتی
کیوں کیتا ہیں کم اجیہا زینب ضناں کردی
جیکر تسی حق پیغمبر تا میں دیں قبولاں
معجزہ دیکھ اسلام لیائی تا اوس جان بچائی

تدوں وچ کھمان لڑائی جام پلایا ساقی
سشورہ دیکھ دتا للکارا اکھڑکن لگے کہنے
مرحب یہودی والا شبر جادسے اگھہ دبائی
قالب قبلہ گاہا اساڈا جنہیدے ہتھ نشانہ
محمدؐ مالک شجرا اوڈا یا چپ ساری تکراروں
قتل حی یہودی ہویا دما دکنانہ سائی
حی یہودی دی اوہ دختر کنانی پیش دباہی
پیر مرد ہو ر زناں تمامی بھی عظناں نکالنے
فیر چڑھائی جانب فدک اوہ یہودی بھاری
صلح اوہناں یہوداں کیتی بی نظیر موتہ کالی
دلیسوں کڈھیا فیر بھی تیغاں دہریاں سر وباری
اوس زمینے ویہ کھجوراں ختم گل تھائیں
یار بشیر شہادت پائی اوسدا نیک نصیبہ
حارث دی ایہہ بیٹی آہی اول نکاح فقیرا
بھائی خصم اوسدے مارے خار دلے وچہ آہی
بولیا گوشت آپ نہ کھانا ں قاتل زہر رلایا
بشیر بشیرؓ حضرت سنبھالی بیا ہنگا نوالہ
شاہ رسولاں جانب زینب اکھ نورانی پرتی
حضرت میں ازمائش کیتی نوین مرضی پردی
ورنہ لوک پادن چھوڈ کا سا جیاں آئی دیہہ دلالا
پا فتح فیر وادی قرامی فوج مدینے آئی

ہن ارادہ پکا میرا حج زیارت کریئے
عمرۃ القضائی جسنوں کہندی قدم برابر دھریئے

در بیان ذکر عمرۃ القضائی سرور عالم را

حضرت چلے لیکے فوجاں حج برابر کیتا
طواف عمرہ تن دیہاڑے ٹول لہو جو پیتا
سہیل ابن عمرو نے کہیا شرعت برابر ہوئی
چوتھے روز ہن کوچ نقارا رہیا فساد نہ کوئی
ہن منہ چڑھ جنگ کچھو شام ولایت جاون
جعفرؓ زید شہادت پائی ہٹ مدینے آون
عوض ہو کاواں آن دو باری فوجاں ترب چاڑھ را
اسامہ سپہ سالار اسلامی سر کفاراں پاڑاں

در ذکر شہادت جعفر ابن ابو طالب و زید بدرا لشکر فرستادن سرور عالم را

حضرت سنیاں ترسا مدد آئی ردم کفاروں
قصد ہوہا نذا شہر مدینے زور دسن تلواروں
حضرت صاحب فوج دگائی جھنڈا جعفر پھڑیا
آئے کافر موتہ والے دل اسلامی لڑیا
رنز گھٹریاں وچوں دو طرفوں جنگ برابر ہویا
حضرت زید شہادت پائی جعفر پیش کھلویا
جعفرؓ شہادت پائی جھنڈا خالد پھڑیا
لشکر حکمت نال بچایا سیف اللہ مڑیا
آئی فوج ہٹ مدینے اندر ماہ شعبانے
ہن زیارت فتح مکہ کافر کرن بہانے

در بیان ذکر فتح مکہ شریف را

روز حدیبیہ دو دھراں نے کیتی ایہہ صفائے
دساں سالاں توڑی کوئی کرے نہ بے وفائی
قول قراردن سچیاں ہناں ہتھ نہ کسے اٹھانا
ہن خود قصہ لکھ سدھایا مطلب پیش ہو کانا
جھٹ سے جانب اہل قریشاں سرور جیہڑا کرنی
انے حامی جو رسول نوں اساں اکھنہ دھرنی
وچہ دو قوماں آہیاں بنی بکر کنانہ
بنی خزاعہ حامی سرور خاص کہن دوستانہ

آپس اندر دوہاں دہر اندی بہت عداوت آہی
بنی بکر پیش قریشان جیہوں وچ دوہائی
ہوئے سخت جوان خزاعی سخت مصیبت تی
حال نظم نوشتہ کرکے پیش پیغمبر جاوان
تول قرار قریشان توڑے کرکے صلح پکیری
تا فیر اوہنان جوڑ قصیدہ مرد اک لگایا
ہو سلامی کڈھ قصیدہ مجلس وچ سنایا
لے قصیدہ ختم نہ ہویا دجی لتھا ورگا ہون
ابن حرب آوے جو اسجا تسان نہ گل بھرائی
پشیمان قریشی ہوئے صلح چاہن وچ بارے
ابن حرب آیا جد یثرب بنی نہ بات بھرائی
فیر اوہ دختر طرف سدھایا ام حبیبہ مائی
ابو سفینا کہیا سن دھیا میں بسترے لایق
وگڑ مزاج گیا ہن تیرا جس نوں ان اٹھیے ایون
مائی صاحب ایہہ فرمایا شرم نہ تینوں آوے
ہیکے توں سردار کفاران نہ اسلام لیا دین
ایس مقالوں جل بل اٹھ کر تھیں آیا باہر
ابوبکر نے ایہہ فرمایا نبی آزاد اساڈا
بے امید ہو باہر رہا سون گیا ہٹ پچھا ہیں
جنگ ارادہ پاہے صلح گل ناسے کیوں پائی
اوہ دن حضرت کرن تیاری باران ہزار جوانوں

الد بہاری خانہ جنگی تیغ اوہنان ٹھہرواہی
اونہان مدد ہو نہاندی کیتی ہو نہ لپیٹ لڑائی
کہندی عوض ہوکا ری تم لکے دی دہرتی
ونکھان آکے ہتھ دعا رلشکر جا پڑلیا دات
قسم تہان اسی پیغمبر لگی آگ دہیری
عمرو نام سالم دا اڈیا شہر مدینے آیا
میں اوہ خوف درازی کرکے چھڈ پیش سدھایا
فتح تسادی کر ہو جیہڑی سیاہ نشان نگاہت
اوس حبیب لینے تر لے بات نہ وڈا ہو کائی
اوہنان تے اعتبار نہ کوئی بہتر قدم کنارے
نالے مسجد بیٹھن لگا جا کہیا اوس نہ پائی
ابن حرب بیٹھن لگا چادر اوس اٹھائی
یا ایہہ میرے لائق نا ہیں جمیا میں نہ لائق
ڈوڈو تے وادی میں آزمایا اکھ ڈٹھی تریا لوں
ایہہ وچھاون شاہ رسولاں مشرک بن پلیت
روز نویں سر یثرب اوتے آکے جنگ مچارین
ابوبکر عمرے لگے کردا ایہہ قصہ وچ ظاہر
عثمان نوں علی فاطمہ ہر توں گیا دوڑ اوڑ
کہیا قریشان خبر نہ آندی کوئیں اسی کراہن
ما توں غفلت اندر سٹیا ایڈ کرہین جیرانی
انصار مہاجر کالا باناں تے سیاہ نشانوں

ابو رہیم مدینے اندر خاص خلیفہ رہیا
گھڑتی جانب ہے ارادہ بھید نہ دیتا کوئی
حضرت کہیا ہر اک تائیں اگ جدا ہر بالو
اتے قریشان سخت اندیشہ آیا ایس مہم دا
ابن حرب اتے بدیل دو دین چھیڑ پہاڑین
ابن حرب کہیا اوس تائیں ول سیوی بہارا
محمد فوج مزایدی قوت چاڑ لیادی کاکان
شاید ڈاکہ مارن والے یا ایہہ راہ پدھانون
ایہہ دوویں ل کردے گلاں ہشت نرم ملارا
حضرت عباسؓ تریہ افردا آیا اوس لگانے
اوسنوں چاڑ دو بیل لیایا خچر تیز دگایا
رسہ شیر عباس وچ وراڈھ پوتا سرور ڈیرے
اتے عمرؓ سرور پاسوں قتل اجازت چاہی
اوہ گک سرور کر تجویزاں کہیا عباس دے تائیں
فجرے میرے پاس لیاویں وکیہاں سد اچھالا
حضرت عباسؓ سدہایا ایہہ گوشے سمجھایا
فضل ربتہ ایہہ قدیمی سد تا راہ نہایت
سچے کر توں ہویا انکاری عمرؓ ملسی ناہیں
حق تیرے وچ ایہہ گل توں سردار کفاراں
تیرے ہوتے سے تر ماتے ایہہ انصار تمامی
الاماں فیر اوگھہ سویرے ابن حرب تائیں

حضرت صاحب جیب چو پیتلے فوجاں راہیا
اک منزل جدر ہیا مکہ فوج مقامی ہوئی
تنگی گلی لکڑی لیکر رات تمامی ڈالو
سرد رہیاڑ لیاندی فوجاں ول انہ کسے جہم دا
کوہاں میکن آتش بالانی ڈٹھی بیت اجاڑون
فوجاں ایڈ محمد ملکیں بھی مجاز شمارا
رنگ بیرنگی جھولن جھنڈے چیتی وانگوں نال لگان
خوف طلاوہ آگان بنیں وبیندی خبر ولیوی جو ناہون
عباسؓ نیت خبر پوچھادان ملے جو لکڑی مارا
ابن حرب عباسؓ رفاقت ہر اک دنہاں ہجانے
عمرؓ معظم فوج طلاوہ ڈٹھا ورم اوٹھایا
ملے ہتھ لیتا عمر معظم پھر آن چوفیرے
یا نبی اللہ دشمن نہ لج کر ہیمنا سبی
چاچا میرا ایہہ ہے ویری کیتاں رات اتھائیں
رات اہوگی شاہ فاروقؓ اسنوں رکھناں ٹالا
جبکہ اسلام قبولیں موت سنیا جایا
بت پرستی چال کفاراں سجرہ من ہدایت
دھیرج تھیا اوہ سر اوڈا سی ہر سیس اندر رہیا
ورنہ مرین انیس لگانے احد یاد الفضادھانا
ستہ وسیلوں ریکا قصیری ہو سلامی
عباس اُسیلوں لے سد ہنایا شاہ فاروقؓ دے جھلی

سرورؐ عالم کرن اشارت مرضی کیونکر تیری
دوجی وار نبی فرمایا اسنون جاگہہ خلاصی
دیکھے کینے تا دل نوجوان ہے اسلامی یکا
سرورؐ عالم بھی فرمایا امان اوسے نا ہین
ہو پر گھر اپنے جو ڈر کے بند کرے دروازہ
اتے بین لسان نہ دیسان ہرگز چھپیان مردان
عبداللہ نام سرح دا بیٹا عبداللہ حنظلہ تا ہین
عکرمہ نام عمر دا بیٹا ابو جہل دے جایا
سیکر ویری ایہہ زیادہ ہرگز چھٹان نا ہیں
رخصت کر کے اسدے تا ہیں گھاٹی جا چڑھایا
سبز اور زرد ہ بھیک شہنشاہ وڈیان فوجان والا
تا عباس اگون فرمایا کیہا دنیان بادشاہی
ابوسفینان گیا ہو رخصت سن ٹھٹے دل ہارے
لشکر ایڈ اعظیم لیا یا حد اندازہ نا ہین
گھوڑیا گھٹ چڑھی اسمانون لے کی کیدا آوے
سیاہ لباس ہاجر انصاران ہتھ ننگیان تلواران
دو نشان مبارک نامی اک بشیر اوٹھایا
حضرت خالدؓ جانب مشرق ول آیا انصاران
ایہہ گل سنکے چڑھے قریشی نبی بکبر ہمراہان
جند م لگی چوٹ نقارے کلمہ لڑیون لے
تیغان مہر و بہادر لشکے وسے مینہ تو زاران

حرب دا پت مومن ہویا وحشت عمر دھمیری
وچ بیٹھانان کہانی اوتے چڑھسی فوج دکھانی
جے ہو یا مرتد دو بارے پہلے ہیانہ یہکا
جہڑا گھر تہرے وچ چھپیا ہے تسلا سائین
یا اوہ کعبہ صدر دیوا ردن کرے سخت آوازہ
جنہان ہا یعنی کہہ اوٹھایا عمر گی وچ دردان
مقیس حبابہ دا اک بیٹا قتل جو براو تہا ہین
اتے صفوان ابن امیہ جیسے ایسے گا یا
نالے زنان کجھ ہتابان قلم سٹ اگا ہین
لنگ گیا دل لشکر دشمنا عباس تا ہن فرمایا
اسدا ثانی جگ نہ کوئی بہتر کرتان نالا
حق پیغمبر ربدی طرفون ہے رسولؐ الہی
جا کے کہیا قریشن تا ہین فوج ہین اوہ لارے
زرہ پوش سیاہ تمامی پوتلی وید گدائین
پھس گئے سند بکے سارے ہرڈوفان ڈراوے
ظاہر ملک الموت وچلے روح او نہان تہصیاران
مغرب گھاٹی لیکر فوجان شیر زبیرؓ جا یا
کہڑا اتیغا ندے موتہ چڑھیسی نگار رنگ بہاران
تہی خزاعہ جانب خالدؓ آئی رل تدا ہان
پیر کہڑیال دجے دو طرفون آسن شیران لے
نبی فتراعہ مارے تا ڑہی بدلہ آج موکانان

معرب کھائی کہان جیران عقلون لگان جایان
تیغین تجھ پیے ول ڈیوین پیر سنبھال ہتھ ویٹے
ہڈان تے حید وجن تہ میان شعلہ نکلے دہ اردان
قادواہ قارن شیر زراجہ عاد شداد تمامی
اتے شیر دلاون للکاران کنبن جان زنانے
ماسیان فوجیان اتے تایان رو کرن پکاران
مارے گئے قریش تمامی وندی بال اہلانے
بدلہ یثرب تین ہو کایا چاڑھی شکر ادا اٹھے
نہ کرنڈیاں اہل قریشاں رحم کرین ہن توں کی
وہائی دتی ویکھ قریشاں ہینے بھاگ ہماری
ستر مارے گئے قریشوں زخمی ہور ہزاران
ایہہ گل سن کے کینا منع شاہ اسواران تائین
ایہہ سبھ ساری خویش ہمارے ذات شریک تمارے
مرد بہادر رہیا نہ کوئی ڈک کھلو ہی شیران
ارشاد مبارک پاک نبی دا سنکے شیر سلامی
دبدبہ سلطانی ایسا فوج ساری تھمالی
حضرت طوائف مبارک کر کے حرمون آئے باہر
جس دم سبھ سردار قریشاں گرد سے آن کھلوئے
سرور کہیا لکھ محمد پاک شہرہ تائین
فتح کامل تینوں دتی کھلیاں رحمت باران
ہن کوئی سلوک کرا یہیں سو نال تسادے

کافر بھجا تھے سہن وچ آپے جھڑہ کانگن سراں ن
تن وی ہن او نہ کائی ہنی خزاعہ جھونے
توبہ توبہ پکارے رستم سام تدہن ہتھیار د
رکھ شیر بنی ہون سلامی ہتھ ہوین اسلامی
تہ نکر جھیڑے ناگ پٹارے ان دین جد دندانے
وی محمد اشہل شتابی اج اتھان سواران
ہن اسادا اتھین لگا تان خجر ونی لشکر دمانے
چلے سادی اہ نہ کائی آفت سر اسادے
سید توں سردار اسادا حامی سر قریشان
نسل اسمٰعیل نہ رہسی گجن شیر قرار سے
اک نہ بچسی جیکر منع نہ سو نہ اسواران
رحم کرہو اج سر او نہا دہو جنگ ہنا سنا ئیں
نال جہالت مونہ ڈٹھا یا اج موافق ساری
اپنا کیتا اگے آیا نرم کیتا شمشیران
ساری دا گان بھم کھلوتے میان ہتھیار ترہ
صاف نکے فتح داخل ہویا سندر راہ کنعان
پکڑ دیوار کھلوئے سرور سبھ قریشی ظاہر
قصہ سارا لکھ دکھاواں سخن برابر ہوئے
جنے تینوں غالب کیتا تان سراو تہائین
اتھیں وہ نہ خوشی کائی ذلت سر شیران
جنگاں اندر روشن ہوئے ویری تسی اسادے

تا سہیل عمر دا بیٹا ہتھ بنہ عرض گذارے
آپ پستی ہو سید زادے تُسے کون نساڈے
نال جہالت انسان کڈھیا داخل ہوئے دوبارے
آپ کریم رحیم معلّے ثانی تسان نہ کوئی
کر ہو حفاظت ہن ساڈی رب سر دا آیا یا
سرور کہیا معاف تسانوں ہے ہان سبھ خطایان
حضرت صاحب ایہہ گل کہکے جبل صفا پر چڑھ دے
ڈیرے لائے ہو قریشی جانب گھاٹی جاون
سبھ قریشی مومن ہوئے فضل وڈا رحمان
آ عثمان سفارش کیتی نہ فیر سر او ڈوایا
لشکر رل سفارش کیتی دو ماہ مہلت منگی
عکرمہ نٹھا جانب بحران ہتن جس ٹگلنے
پڑھ بسم اللہ لے ہتھ رسالے ونج ملاحان
بول لے وکھے فیر سبھ مہانے بے فرمان چڑھایا
ایہہ ہن پاپ لگا سر ساڈے کافر مشرک یارون
اوتارو تاجد اسدی تائین بیڑی ہوئی نادان
خشکی ہور تری دے اندر خالق سرجن ہارا
عکرمہ سن ہویا شرمندا طرف عباس کے ہائے
کہندا ہتھ نبی دا پھڑ کے ایہہ ہتھ اس دا ایمان
عکرمہ دی زن نیک زیادہ معاف ہویا تقصیر
کہ نام ہشامی بیٹا اوہ دہ مطلب دا جایا

رب کیتا سردار تسانوں ظاہر ہیر ہمارے
قریشی تابعدار تمامی بنے بھاگ اساڈے
جو ہن مرضی لو دین کرناں نوں پڑھی ہتھ تمامے
شہر مبارک مکے اندر فتح تساڈی ہوئی
ایہہ گل سنکے شاہ رسولاں اکھیں نیر وہایا
جیونکر یوسف بھائی میرا چھوڑ دلوں کڈھ بہایان
تینوں لفظ نہی دس لگانے بسم اللہ پڑھ درودے
عمر معظم دا ہتھ پھڑ کے بیعت ہن سبھ ہان
عبد اللہ بن سرح دا بچیا کیونکر کھول زباتوں
صفوان ابن امیہ کافر سرور پکڑ منگایا
چار مہینے سرور کہیا ایہہ گل ہوئی چنگی
دھ مردوری جڑ ہیا بیڑی رہی ہوئی ہمارے
وہناں دس ہترالا یا بوہے اولا ریجا ہان
ویسے یارون اٹکی بیڑی ظالم پاپ کمایا
سور دیہو دینار تمامی کیا حاصل تکرار دن
کیون مہانے احد اللہ وچ زمین اسمانون
پیشمان نہ لجے ہو یون توں کافر ہتھیارا
کیون جھوٹ ہیں ہیچ نہ مردراں طرف پیغمبر جاوے
حق پرستی چھوڑ دی منہ آیا اسنوں نھطانا
شام ولایت خاص شہادت لطیا نال سر یرلن
گولی او سندی لگا دن والی وچ کتاب لیایا

اوہ مراسن اُن کیتی سنج صباحین گاوے — آئے شکایت پاک نبی دی غزلان نظم سناوے

حضرت صاحب اشارت کیتی تعنین چڑھ لاوے — کتیں حیا بہ دا اک بیٹا اُسنوں یوں پچھاوے

جو بیر حرامی لگے مویا قتل کیتا پڑ شیران — ہند بھی ہتھ نہ آئی کیتا صبر دلیران

بُت گئے جو کعبہ اندر سرور کیتے ٹوٹے — ترے سے تیران ۳۱۳ لکھ تحریرون تیھر وڈی چھوٹے

لکھ ہزار پڑھان شکرانہ فتح سرور پائی — ہن حُنین ارادہ ہیرا سرور اکھ لکھائی

دربیان ذکر حنین وطائف ۱ر۱

مکیوں سرور بافراغت کرن حنین تیاران — دو دہیراں چڑھ جنگ مچایا قصہ طول ہو کانان

اول قدم صحابان ہلے بکڑی ہوو دوبارے — اللہ فتح نبیؐ نوں دتی دشمن پاپی مارے

جنگ حنینوں بافراغت طائف لاگے لائے — نبی ثقیفہ حاقی ہوئے بلغ سنا مودہ وائے

مخبری سرور موڑ مہاران طرف یباس سدھائے — نبی ثقیفہ وچ مدینے سر اسلام لیائے

ہن تبوک ارادہ ہیرا جانب شام سدھاوان — برکت اللہ حرمت سرور ہیٹ سلام آوان

دربیان ذکر جنگ تبوک ر ۱

سرور سنیاں شاہ دن وہ ہون لشکر یثرب آوے — ہرقل کردا جنگ تیاری ویس حجاز وباوے

تا ایہہ ہوئی جنگ تیاری پاک نبیؐ فرمایا — غنی ولیوں خرچ غریباں صفر لمیرا آیا

ہمت کیتی رل مل یاران دولت دتی بدلے — نصف خرچ شاہ عثمانوں دہشتی کہلے

تانلے حیدر رہیا مدینے خبر لے گھر باران — سانوں سفر پیا ڈیرا الٰہنان وچ کفاران

بمنزلہ ہارون ہوئی حدیث سان پیون آئی — رل منافق طعنے مارن جیدم فوج سدھائی

حیدر مرد زور آور ناہین جے ولاور ہوندا — لدا جاکے شام ولائت بکڑ شیران کوہ ندا

ڈرگے بیٹھا حجرے زنا نہی نہ ایہہ مرد میدانی — حیدر تا شکایت کیتی پیش رسول حقانی

سنکے سرور شاہ رسولاں حدیث اہیا فرمائی
ویس خاطر ہین چھنڈیائیوں کم سپرد تیرے
جو ضرورت ہووے حرباں توں منگا بازاروں
اتے حبلاں عطہ دا بیٹا عارتی مرد بخاری
لکھ بہاونال پیغمبر سفر شام سدھایا
اک منزل وچ لشکر لتھا پانی ہتھ نہ آیا
اتے ڈاچی شاہ رسولاں جیہڑی ہتھ نہ آئی
ہوندلیچہ پیغمبر سچا تا ایہہ راز بتاندا
اڑیا رہیا اوہ نہ آئی نال درخت فلانے
امر سچا وان پاک نبی دا اساں مطلب پایا
اوڑک وچ تبوک کنارے جھنڈی لگے توری
حاکم عروہ تس زنانے ملیا لیکے نذراں
صلح ٹھہرائی جزیہ بیاں اسپر سال سیلے
خالد اوسنوں پکڑ لیا نرا جزیہ شریعت چبولے
سرور وچ مدینے لتھا رل منافق آئے
عجب نمونہ رنگ برنگی نقش نقاش بنا دلان
تا فیر سرور تے فرمایا اوتھاں بنڑ ان آنا بکر
عبادت لائق مسجد ہوئی جی لیتا اوس صحابہ
تا فیر مسجد اوہ ڈھاکر صاف میداں کرایا
سنگ اصحاب نال سدھایا اڈک چھپرن نائی
نال نعمان اوہ مدینہ آتیاں پائی قدرت نے

جیہڑیں ہاروں ہو گئی تن آن ہاتوں فیر میرا بحالی
شام صباحین پہنچ جاماں بنیان سرکر دھیرے
اسپر منسیے آون تیکین کی حاصل تکراروں
نائب مدینے اوسنوں کیتا پاک رسول حجابی
واقدی سند الیس اللہ اتے طبری کم لیایا
سرور عالم کرن دعائیں اسپد مسند وسایا
رل منافق شور مچاون لفظ سخت کوتائی
وحی جنابوں نازل ہویا اصلی بھید سناندا
گئے صحابی دوڑ تمامی وسیا جس لگانے
اتا جیہاں شور مچایا رب وہاں ٹھہرایا
رو موں کسے نہ موںہ ویکھایا خبر منگائی لوکی
رویدی دا اوہ بیٹا مشرک تسا نسلوں گمراں
لعبد اکیدر اتے واہ وہ خالد فوج اٹھالے
فیر مہاراں جانب شہر چلایاں پاک رسولے
کہندے اساں بنائی مسجد درم ہزار لگایا
وحی وسایا راز تمامی بدنیت بدکاراں
سیرے لائق اوہ نہ مسجد عبادت جائے ناہیں
تساں حیلہ مکر بنایا میری خاطر بہانہ
بھیت گیا ہو ظاہر سارا لاکی تریبوں پایا
کعبہ رنجیدہ لتے انہیں حضرت نہ بلائی
اللہ صاحب بخشن ہارا قبول عجز ہو جاوے

قولہ تعالےٰ عزوجل وَعَلَى الثَّلٰثَةِ الَّذِيْنَ خُلِّفُوْا حَتّٰٓى اِذَا ضَاقَتْ الآیہ ؎

؎ اور اوپر تین شخصون کے جو کہ پیچھے چھوڑے گئے تھے۔

جسدم معافق ہویا ان قصیر ان اسدم رسے کھولے ‖ طے قبیلے نے نظراں وہران صاحب او

در ذکر عدی بن طائی و فتح یا فتن اصحاب کرام و عامل حضرت علی برنبی تمیان و فوت ہو دن شاہ نجاشی و ذکر مسیلمہ کذاب

عدی نام حاتم دا بیٹا یمن ولایت رہندا ‖ طے قبایل سہن پہاڑان طبری والا کہندا
حاتم فوت ہویا کجھ اگے روشن آہم جبلا ‖ اک بیٹی اک بیٹا پچھے دسیا راوی تسدا
خالد شیر اجنگ وٹھایا لشکر دہو زو کارے ‖ انصار مہاجر لڑنے والے لتھے طے کنارے
لشکر جوڑ نہ عدی لتھا نٹھا شامیان اگے ‖ طے قبایل اوتے فتح چڑھ مارے شنیہ بگے
ڈھکان ہنہ اصحاب لیائی بوڑھی اسعی بیٹی ‖ قتل نہ ہوئی رحم پیغمبر طول کلام سمیٹی
سرور عالم قیدی چھوڑی خاطر حاتم طائی ‖ عدی خود اسلام لیایا مویا شام لڑائی
ترے اکابر بنی تمیمون جگان اندر نامی ‖ وچ مدینے کرن زیارت حجرہ لین سلامی
ورقہ نام حابس دا بیٹا اندر دیسان دھنیان ‖ عمرو ابن ہاشم کہلوے یمن ولایت سنیان
عقبہ ابن حصین تمیمون نامی نیر بہادر ‖ ترے مندوا ایہ لکہ ویکھائی خدمت سرور صادر
ایسے سال اندر فوت ہویا ابی ساول منافق ‖ سرور پڑھیا وچ جنازہ طبری سند موافق
عمر معظم سرور تائیں کیتا منع بتھیرا ‖ حضرت ہیسے بات نہ منی لایا زور جنگیرا
جنازہ جائز منافق ناہیں آیت نازل ہوئی ‖ جو بن آئے امیر عمر نوں ہرگز فرق نہ کوئی

قولہ تعالی عزوجل وَلَا تُصَلِّ عَلٰٓى اَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّاتَ اَبَدًا وَّلَا تَقُمْ عَلٰى قَبْرِهٖ اِنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاللّٰهِ

شاہ علی نوں ایسے سالے عامل یمنی ٹھہرایا ‖ رہبان بنی تمیم وچالی ہر طرح سمجھا

حیدرؓ رنج ڈٹھایاں قبراں دیکھ تعویذ اوچیرا
بنی تمیم شکایت کیتی حاکم ایہہ نہ چلہے
فلف کنت مولاہ فعلی مولاہ پاک نبیؐ فرمایا
ایسے سالے شاہ نجاشیؓ جام بہشت پیتا
دسویں سالوں حج کجھ ہویاں ظاہر کار روایاں
کہندا وحی میرے سر آئے حصہ اوہ نبوت
زناہ مباح اجازت فتوی احمق شامل ہوئے
نال کیتا خط روانہ ایلچی یثرب آئے
عبارت ساگی عربی لکھی ہندی وچ نال ایہن

کٹھ برابر رکھیاں سبھے طبری مطلب میرا
حضرت معاذؓ جبل دا بیٹا ساتھ چلایا ہے
اوتھاں بات نہ بنی کائی حاکم معاذؓ چلایا
خفیہ پڑھیا نبیؐ جنازہ امر فرشتے کیتا
لکھ ویکھاوان مسیلمہ مران کفری لاان
نصف خاص محمدؐ تائیں وہ نہ اوسدی قوت
وسیا اوہ شریعت میری لوک اوٹھے ہوئے
جواب حضرت لکھ ہٹایا مشرک لے سدھائے
جسدنہ سرور گد سدھائے تولیا بدتر ایہن

خط مسیلمۃ کذاب و جواب حضرت رسالت پناہ را

من مسیلمۃ الرحمن الیمامہ الی محمد بن عبد اللہ فی قریش۔ جواب حضرت رسالت پناہ
من محمد رسول اللہ الی مسیلمۃ الکذاب اما بعد فان الارض للہ یورثہا من یشاء من
عبادہ والعاقبۃ للمتقین ط ۔ تحقیق زمین واسطے اللہ کے ہے وارث کرتا ہے اسکا جسکو
چاہیے بندوں اپنے میں سے اور آخر کام کا واسطے پرہیزگاری کے ہے ۔

ایہہ نامہ اوہ پڑھ کے کہندا ملک سپرد میرے
ہویا قتل ابوبکر صدیقؓ زمانے خالدؓ جنگ مچایا
ایہہ قصے سبھ ختم ہوئے پیش اوتھاواں کائی

بن شراکت کسے ناہیں جمع لوک لٹیرے
سبھ قصہ رنج ظاہر ہوسی وحشی حربہ اسیا
ذکر حج الوداع والا کھولاں میری ہے نشانی

در ذکر قصہ وفات رسول مقبول رسالت دین پناہ و قصہ اسامہؓ ابن زید و گفتار امیر المومنین رضؓ

حضرت عمر فاروقؓ اعظم ذکر امامت امیر المومنین ابوبکر صدیق اکبرؓ

حج الوداع کرکے سرور یاراں نال سدھائے | کر منزل دو منزل پینڈا شہر مدینے آئے

تا ایہہ آیت نازل ہوئی کامل دین تمہارا | ہرگز فرق نہ رہیا کوئی امر سارے آشکارا

الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتی ورضیت لکم الاسلام دینا

آج کے دن پورا کیا میں نے واسطے تمہارے دین تمہارا اور پوری کی اوپر تمہارے نعمت اپنی اور پسند کیا واسطے تمہارے اسلام کو دین

ایس آیت تو پچھے آیت فیر نہ ہرگز آئی | یا شیم ربک ہر تھیں سے ہور آیت نازل بھائی

جس دن سرور ہیٹھ رب آئی تپ بیمار تراہان | دن بدن زیادہ حرکت کرساں فکر اگاہاں

تس دن اک نشان بنایا خاطر جنگ کفاراں | اسامہ ابن زیدؓ حوالے فوج مہاجر انساراں

ایہہ کہیا مڑ شام ولایت عوض باپ دے کائیں | یار سبھے تابع تیری دشمن مار اوڈائیں

تنن ہزار بہادر جنگی ساتھ روانہ کیتا | چار ہزار پیادہ تس وچ سفر شام چو چیتا

ابوبکرؓ ہور ابو عبیدہؓ سعدؓ سعیدؓ رلایا | عبدالرحمنؓ اک عمرؓ معظم بھی عثمانؓ چلایا

ابو قتادہؓ سند رخالدؓ طلحہؓ زبیرؓ نالے | جیکر قسمت نال دوبارے رخصت چالے

ایہہ گل کہکے لیا کلاوے شیر اسامہؓ تائیں | بوسہ دہ پیشانی اتے منگیاں بہت دعائیں

ہو سلامی لے ہتھ جھنڈا ابن زیدؓ زوراور | شہر باہر آن کھلوتا حاضر پیش دلاور

گھریا دہو سہ کوچ نقارہ بنہ چڑی تیز چلے | اوسے ویلے مائی اسامہؓ قاصد دو تن گھلے

سبھ توں وداع ہو چلیوں کس لئے گھر سائیں ان | سرور جمیں دا اخیگا دھرتی ایویں بدا بھا مان

تج عائشہؓ دا وسے تاہیں لعل بدخشاں والا | دو دگر ڑے ہو قمر پیا الٹ گیا سبھ چالا

بابل خاتوںؓ لد سدھایا دیوی روندا اسہ | حسنؓ حسینؓ پیئے ہو بہرے لوکاں بھانبھڑ ہاہ

ابوبکر غار کو کیتا دو راہ نہ عمرؓ نیا با | دن قیامت ساڈے بھانے تن جنگ بٹرے ایا

لاڑا ساڈا الد سدھایا دلیا نوح سیاہی | تو شوہ باجھوں جیح نہ سوہنی شاہاں باجھ سپاہی

دسن لج نوری جیہان اہل اسلام کہا میں
ایہہ گل سنے سیر ساتھ ہوڑی اگ پچھاتان
ڈٹھا اک کے حال ہنید ایہے بیہوش رہینے
حضرت عمرؓ امیر یگانہ ویکھ دیوانہ ہویا
کوئی کہے جے لد سدھایا پاک محمدؐ عالی
بلکہ طالب رب بلایا طرف معراج سدھارے
لوک اکٹھے گرد عمرؓ دے ویکھن وانگ سدایان
او نہاں بات نصیحت کیتی ہرگز باز نہ آیا
ہوئے سبھ رفیق اکٹھے من یقین نہ کسے
تا فیر حضرت ابوبکرؓ نے آیت پڑھی قرآنون
فیر یقین آیا ول عمرؓ سرور لد سدھائے
تا فیر سبھ اصحابان جاتا سرور رخصت ہوگے
یا دان اپنی بال وساری دودھ پیلارن تاہین
کیا کجھ سر حرباندی گذری پوچھ تا حیر انصاران
اسحابا نفع بہت لمیر چھیریاں جھیڑ ودھیرا
کیفیت کے شاہ عمرؓ نوں قدم صدیقؓ اٹھایا
فضل ابن عباسؓ بہادر نال شیر اسامہؓ
شقران اتے غلام قثمؓ دیون غسل رنگلے
کفن دو نورانی چٹے تیجا خاص یمانی
غسل ویکھ پاک نبی نوں عطر مشک لگا دن
جیسیا نوح مسافر ہویا ابوبکرؓ فرمایا

گھر ساڈی جو تشریف لیا وین سرور سنج جہان
نال فوج تا حیر انصاران اولٹی دس تہان
اتم سخت ہویا او تو لیلے اندر شہر مدینے
مسجد دی دروازے اگے دہر و شمشیر کہلایا
یعنی اوس سدیر پڑھو پچھے کرسان قسم خداوندانی
سرور عالم ہن لیاون ایہہ تشریف وہائے
اجیران نعن فیر ابوبکرؓ کولوں گذری سایان
غالب عشق پاک نبیؐ دا جسم نوں تڑپلایا
وانگ تینگان عاشق سارے رہ گئے قصے
اِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ لسان نوال زبانوں
عشقی کھانیے جہڑیا نہ کجھ سخن الائے
یار تمامی سرور بیار من ہنجون بھر بھر روگے
ویکھ وچھوڑا سرور دالا ہارن گھر گھر ڈھاہین
درد ہووے تے نالوں جانیے عشق شاہ ابراران
آیت پڑھی جد ابوبکرؓ نے پیا جگت ہنیرا
حیدر اتے عباسؓ دوہی تاہیں کیا جد آیا
ایہہ اسامہؓ زید دی بیٹا نامی مرد آلامہ
کفن نہ ہی مترہ آہے ہرگز فرق نہ ہوئے
طبری سندیکر طبکیری گندی ماہ نورانی
قبر مقرہ کس جا کریئے یار ساری فرما دن
قبر تیاری اوس لگانے اتے عباسؓ آیا

سرور سانوں ایہہ نصیحت پہلے کیتی آہی — جیسا نبیاں روح سندا تھا اُتھا قبر کھدائی
عائشہؓ دے تا حجرے اندر دفن اسیں خاطر — ہر کتابوں شوہن سند راوی کہیں تواتر
دفن کرکے پاک نبی نوں ماتم پرسی یاراں — ترے دیہاڑے پڑھن جنازہ آیا وچ اخباراں
پہلے حجرے پڑھن جنازہ جتنے وچ سماون — امام نہ ہرگز کوئی مقرر بعد انصاری اوسان
یعنی جتنے وچ سماون خود امام ٹھہراون — پا فراغت باہر آون تازے پچھوں آون
فیر حرم قریشاں سندے حرم فیر انصاراں — بعد اعرابی پڑھن جنازہ صفاں جُڑ قطاراں
وفات مبارک وز دوشنبہ عمر ترسٹھ سنداں ی — سنہ تبارک ہجری یاراں ہجری سندا ای

در ذکر خلافت امیر المومنین ابو بکر صدیق اکبرؓ و قصہ عکاشہؓ و اسامہؓ ابن زید و مرتد شدن اعراب و منفرق شدن علم یاران و لشکر کشی بر کفار

لجھ دہاڑے نبی بیماری مسجد وچ نہ آئے — حجرے دی دروازے اوتے بانگ بلال کھلوکائے
کجھ چرات سرور دا تا چپ بلالؓ پکارا — روندا جانب مسجد چلیا کنب گیا جگ سارا
بار پیار ہے مارن جُھاہین پیا بھوچال زمینے — پاک نبی سن اکھ پرتی پاس نہ یار نگینے
تا فیر سرورؐ عائشہؓ تائیں کیتا ایہہ اشارا — کہیا سور پیا ات پاسے کہوں بلند بلارا
آکھو وچ عائشہؓ فرمایا غم او بال او ٹھاوے — بے اسید صحاب تمامی کون جماعت کراوے
تا فیر سرورؐ دو جہاناں ایس طرح فرمایا — طاقت ناہیں نہ مسجد جاون سخت بخار بایا
امامت لائق ابو بکرؓ نوں افضل بعد نبیاں — اوہ زندہ تا ہور نہ کیسے ٹولہ رو شقیقاں
بی بی کہیا نرم طبیعت سرورؐ کہیا دوبارے — ابو بکرؓ وچ منجھ ابو بکرؓ پیش نماز گذارے
اہے حاضر ہور بہتیری سبھ اصحاب نگیلے — سنار شاد نبیؐ فرمایا دشمن کس لیلے
بی بی عائشہؓ رو فرمایا نرم طبیعت بابل — حضرت عمرؓ طبیعت کڑی اوہ امامت قابل

تا بھی سرورِ دو جہانان تے سواری فرمایا
باعث جھگڑا ایس تحریر دن جاگ کیہا سروروالی
عمرؓ معظم سخت طبیعت رہیسی اُسیجا قایم
درحقیقت ابوبکرؓ دا ہر توں رتبہ عالی
ساڈے پاس ترازو ناہیں رتبہ ہر دا تولان
ابوبکرؓ تھیں عمرؓ زیادہ یا رتبہ عثمانؓ توں
سعدؓ سعیدؓ یا ابو عبیدہؓ کیہڑا اوہ اکابر
اسان فرق نہ کسے اندر پایا وانگ بھراوان
خاوند باجھوں حمل کیونکر عیسیٰؑ بیٹیا جنیاں
یوں شیعہ حیدرؓ تائیں بیت خدا دا کہندے
ایپر ایہہ توں بار نکمان جھگڑا لایق ناہیں
پنج نمازاں ابوبکرؓ نے طاہر و پاک پڑھایاں
سرورؐ پشت ابوبکرؓ دی ہتھ ٹکایا یارو
ہر کتابوں یوں سند باہر کیونکر جاوان
ایس مقالوں ثابت ہوے بیعت ابوبکرؓ دی
جس امامت اُسے شاہی ایہہ ارشاد پیغمبرؐ
قصہ ہین عکاشہؓ والا لکھاں سیرت دوبارے
جیہڑا ہے ابوبکرؓ نے پیش نماز پڑھائی
پہلے صفت ثنا الٰہی کیتی نور دہانوں
فیر دوبارہ کہیا سرورؐ سبھ صحابان تائیں
چھوٹے موٹے سچ ناہیں تُہت شکنجے چاڑھے

بعد پیغمبرؐ ہے ابوبکرؓ ظاہری سند لیایا
ویکھو مصلے جیہڑی دہرتی جب دم ہوئی خالی
ابوبکرؓ نوں کیوں فرمایا بہاویں ال علیہم
بعد نبیاں ابوبکرؓ نہ کر بات خیالی
کم زیادہ درجہ کسدا سند کیہڑی ٹولاں
حیدرؓ صفدر طلحہؓ زبیرؓ وں یا عبدالرحمٰنؓ نوں
سر اکھیں تے سبھ سارے سالوں سبھ برابر
جونکر تہمت مریمؑ اتے رل تی ہر دو دہان
کہیں انصار ایت خدا دا اساں کنی سنیاں
بعد پیغمبرؐ حیدرؓ افضل گھر دی سند لیندے
پیش امامت سامع کیہڑا قصہ کھول اگا ہیں
سارے حاضر یار پیارے نہ کر جنگ لڑایاں
جیہڑا منکر ایس تحریر دن تے کھلے یارو
راوی آون بیٹھ قطاراں ہیں جنگ مچایان
انصار مہاجر تابع سارے منکر کون قمر دی
ضد کرے کجھ سمجھ نہ آوے جاہل احمق ڈنگر
مسجد نبوی اندر کیتے کیونکر سخن قرارے
سرورِ عالم ہمسر جیہڑا بیمار حت جسم وچ آئی
فیر مناقب ابوبکرؓ دے کھولے پاک زبانوں
موت نقارا ہر اک اُتے قدرت خدا سائیں
دم غلامان ہیرو پیغمبرؐ اندر تلخ وہاڑے

سدا نہ بُتلی کرے تماشہ اوتے کلہ یگانی
سدا نہ کوئل بُلبُل بولے وچ چمن گلزاران
سدا نہ خوشیاں رنگ وکھاون ایہ زمانہ فانی
نہ اسکندر دارا رہیا یوسف ماہ کنعانی
فیج خزانہ کم نہ آوے یار وسارن یاران
اتھاں مہتاں بٹیاں بوسن جمین لعل ڈھلان
امر لیجاری ہر اک اُتے اوڑک چھوڑ اسے ملون
حق میرے سر جیکر کسے بدلہ اج موکا دے
سن یاران حیدا جر انصاران ہنجوں بھر بھر روۓ
تیرا حق اسان پر غالب ساں حق نہ کوئی
یا نبی اللہ اسی تصدق ہر شے سر تو واران
پیش تساڈے نیچ بتیوں راضی ایہہ اساڈی
ختم کلام اصحابان کیتی فیر حضرت فرمایا
اجراں نوں اک مجلس وچ اٹھ جوان کہلوایا
کرکے کُرنش عرض گذاری اندر جنگ فلانے
تسان مینوں چابک لایا درد کمال اوٹھایا
جد کلام عکاشہؓ والی پئی یاراں دی کنی
ایہہ پیغمبر ختم رسولاں مرتبہ جسدا عالی
فیر ارشاد نبیؐ فرمایا حیدرؓ صفدر تائیں
حیدر صفدر اوٹھ شتابی چابک لیا ندا
فیر عکاشہؓ دے ہتھ دتا اوس اوٹھایا اوہین

ٹُر ٹُٹے تار خوار ہو گئے بجھ گوٹی ند کالی
سدا نہ بیٹھن بھو بھلاں تے موڑ کرن نکاران
الٹا پھیرے وچھوڑے والا چرخہ نت آسمانی
رستم سام نریمان کتھے تخت ویکھو سلیمانی
باغ محلاں چھوڑ سدھائے ایہہ سچیاں لکھاران
ہرگز نام نشان نہ رہسی باقی ایہا گلاں
فیر نہ آوان پاس تساڈے رب سچے دل چاوان
وچ جناب الہی مینوں ہرگز نہ شرماوے
یا حضرت ایہہ کی فرمایا دل ساڈے ڈھگ بہنے
راہ ہدایت تسان لایا ورنہ ملدی کیہ ہوئی
ایہہ ولدی خواہش ساڈی اٹھان منہ تھلان
وانگ نگاں عاشق ساڈے نہ ایہ بھاوڑ اڈی
شرم نہ کرناں جے حق کسے عوض موکا ناں آیا
نام عکاشہ یار محمد ممبر جانب سویا
میرا اشتر لگے ودھیا عرباں تیری تانے
عوض موکایاں اوس جنگ والا امر جا لون آیا
پیش عکاشہؓ کردی عرضاں گل اساڈی ہتی
وچ ابی عوض موکاوین ایہہ کرت خیالی
چابک میرا گھر بہہائے جھبدی آن اٹھائیں
بالک بنی دے لگے دھیرا مردو دیکھ اٹھاندا
ابوبکرؓ عمرؓ یگانہ اوٹھ کھلوتے دووین

اول ابوبکرؓ فرمایا چابک مارا سانوں
عمرؓ کہیا فیر دوسے چابک میرے بدن اتے ٹھائین
عتنی کٹھا صحابی اوتھے گرد عکاشہؓ ہوئے
سعدؓ سعیدؓ ہو طلحہؓ زبیرؓ ملے ابو عبیدہؓ
حسنؓ حسینؓ بال ایانے پکڑ کھلوتے پلہ
عترت کہیا چھوڈو اسنوں چابک مینوں لاوے
تا بھی ہٹے نہ صحابی اوڑک ہو یا چپ چپت
کہیا عکاشہؓ اوس جنگ اندر حضرت پاک رسولؐ
جیکر تسی اوتارو جامہ تاں میں چابک لاواں
ایہہ گل سن کے حضرت صاحب کیتا اکرن امتاہان
ویکھ عکاشہؓ ہو سلامی چم چم رکھے اکھین
فیر نبیؐ ل ہو سلامی ہتھ بنھ عرض گذارے
خوف دوزخ تھیں اید لیری حضرت کیتی اہی
ایہہ گل سن اکاشہ کولوں پاک نبی مسکرایا
ایس تے پچھے جس عرض گذاری او سدی سوج عیاں
تا فیر جانب گھر سدھا ہے پھر آئے باہر
ای بیٹیا توں اگے سرور صادق عرض گذاریاں
صفدرؓ کہیا ضعف زیادہ نہ میں عرض گذاراں
راوی ہور روایت والا دانشمند سیانان
الفاروق والا گجیا ہور شمشیر سیانوں
روضہ الاحباب والا غازی سنبر تیرہ تلنے

کسو قمیجی بدلے اکدی کہیا راس تسانوں
نبیؐ نہ طاقت جھلن سندی سمر وجسم نہ لائین
ذوالنورینؓ تے جنیدؓ صفدرؓ منتاں کر کھلوئے
عبدالرحمانؓ عوف دا جا یا ابولبابا کی ایہہ فائدہ
کردی منتاں اوہ نہ منے پئے گئی تھرتھلہ
عوض ہوری کسے جائز پاک نبیؐ فرمائے
سرورؐ کہیا آؤ عکاشہؓ بدلا لیں درست
جسم میرے تے جا مانا ہا رب یا مقبولا
ننگے جسم اتے حضرت نہ بس تکیہ او تکھاولن
مہر نبوت ظاہر ہوئی روشن نور تداہان
کہند یارب برکت اسدی جنت مینوں کھین
ایہہ بے ادبی پاک رسولاؐ بخشیں نام ستاری
برکت جسم شاہ رسولاںؐ بخشے پاک الہی
دوزخ اگ حرام تیرے تے ترلواری فرمایا
ہوندا جاوے ضعف زیادہ سرورؐ عالم تائیں
حضرت عباسؓ علیؓ نوں کہیا قصہ کر کے ظاہر
بعد تساڈے کون خلیفہ امت وچ جیا رین
طبری واقدی لکھین لکھیا منکر سرپیران
شاہ عبدالعزیز محدث شبلی سند آنان
فاد اذا معاد ابن سیرین سند ابن خلکانوں
سیرۃ الفاروق سند پکیری ٹھیک صحیح بیانے

تدوں عائشہؓ نوں فرمایا اپنا ویر بلائیں
آنوں قلم دوات شتابی کاغذ ہووے لگا
لکھیکر بعد باپ تساڈا والی وچ خلائق
عبدالرحمانؓ نال محبت کردا عرض دوبارے
ہے تسان اج ضعف زیادہ نہ کجھ ہوش اسانوں
راضی ہوئے سرورؐ عالم شیخ شبلی فرمایا
شیعہ سندہ ہور لیاوں سرورؐ وچ بیماری
آنوں کاغذ قلم سیاہی مہر نوشتہ پوری
حیدرؓ تدوں اوٹھ شتابی کاغذ قلم لیایا
بولیا تدوں عمرؓ معظم ساڈا عمل قرآنوں
پیہڑے طرفدار حیدرؓ دے اوہ سبھہ بولن لگے
سرورؐ عالم ہوئے رنجیدہ کہیا ونجو باہر
سُنی ایہہ جواب لیائے وچ کتابان پایا
جو بکر جنگ بدر واقصہ قتل منافق والا
رائے عمرؓ دی جوین آہی آیت نازل اوہین
لذت آوے پڑھ تفسیر ان شان نزول دیکھیوے
تہرے حال اس کاغذ تھیں جیسے سرور لہ سدا ہی
حکم رسولانؐ دی برابر جو انکاری کافر
حکم حسین ہویا تا سرور شاہ عمرؓ دی یار لشا
شہر عمرؓ اسلام لنیا یا دیہاں ع پہ سیاں
جیہا اعتراض کریہو سر عمرؓ حیدر سجدا ناہین

عبدالرحمانؓ ابوبکرؓ دا آیا کہیا سائیں
سندیان اج لکھ پکیری صفا ہووے سبھہ اگا
نہ گمراہ ہووے کوئی بندہ ایہے اوہ گدی لائق
صحت ہوسی کجھ تسان تاں ایں کم کریسان سگے
کیوں دیوان تکلیف اجیہی اندر مرض تسانوں
سیرۃ الفاروق اندر ایہہ لکھیا تیر نشانی لایا
سبھہ صحابانوں فرمایا کیا تا جبر انصاری
میرے بعد خلیفہ کہڑا ہے ایہہ امر ضروری
ہور نہ بولیا ہر گر کوئی کاغذ عمرؓ ہٹایا
سارے طرفدار عمرؓ دے نہ کجھ کہیں تاں نوں
ہویا جدم سخت بولارا سرورؐ عالم اگے
بلند بولارا لائق ناہیں ایہہ گھر نبیؐ طاہر
رعایت طبع نبیؐ دی ظاہر کاغذ عمرؓ ہٹایا
اتے جنازہ ابی سلول اے آیت آئی رب تعالےٰ
امر پڑھ دہ محمد منا ہی شان نزول ایہہ دودین
رائے عمرؓ دی کس کس بھلا دین تا دل روشن تھیوے
فیر کسے نوں کیوں نہ کہیا کسی عرض دوبارے
واہ واہ شان امیر عمرؓ دا نہ کر گلاں وافر
کیوں نہ ایک بلند دیوائی کسے شہر کفارون
حملے حیدری والے لکھیا ہر جا جبران گیا بات
نقطیہ جیسی لائق ناہیں ذرا جل اگاہ ہت

جے فساد پیا وچ یاران تاں فیر وٹیا یار ون	احکام شریعت کسے نہ توڑے کی حاصل گفتار
جیندی دا لگی گل یار وادے کدی ملی	ہک میراث قدیمی ناہین تاں کربات کوئی
ترکہ نبی نہ ہرگز چھوڑان سٹ حدیثاں آیان	صحیح مسلم ویکھ بخاری ترمذی اندر سایان

راوی عمر ابن حارث قال ما ترک رسول اللہ صلعم الا سلاحہ وبغلتہ وارضا جعلہا صدقۃ
دیگر راوی ابو ہریرہ قال جاءت فاطمۃ الی ابوبکر فقالت من یرثک فقال اہلی وولدی
فقالت ما لی لا ارث ابی فقال ابوبکر سمعت رسول اللہ یقول لا نورث ولکن اعول
من کان رسول اللہ صلعم یعولہ وانفق علی من کان ینفق علیہ ح راوی ابی بختری ان العباس
وعلیا جاءا الی عمر یختصمان یقول کل واحد منہما لصاحبہ انت کذا انت کذا فقال طلحۃ
والزبیر وعبد الرحمن بن عوف وسعد نشدتکم باللہ اسمعتم رسول اللہ یقول
کل مال نبی صدقۃ الا ما اطعمہ انا لا نورث وفی حدیث قصۃ ح عن عائشۃ
ان رسول اللہ صلعم قال لا نورث ما ترکنا فہو صدقۃ ح عن ابی ہریرۃ عن النبی قال
لا یقتسم ورثتی دینارا ولا درہما ما ترکت بعد نفقۃ نسائی ومؤنۃ عاملی فہو
صدقۃ ۔ ح راوی مالک بن اوس دیگر قال دخلت علی عمر رض فدخل علیہ عبد الرحمن بن
عوف وطلحۃ وسعد وجاء علی والعباس یختصمان فقال لہم عمر انشدکم
بالذی باذنہ تقوم السماء والارض اتعلمون ان رسول اللہ قال لا
نورث ما ترکنا صدقۃ قالوا اللہم نعم وفی الحدیث قصۃ طویلۃ ح عن عائشۃ
قالت ما ترک رسول اللہ دینارا ولا درہما ولا شاۃ ولا بعیرا واسئلک فی النجا
در الا مسئلہ فقط

سلہ عمر بن حارث رضی اللہ عنہ سے روایت ہے۔ انہوں نے کہا۔ کہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم اپنی بعد کچھ نہ چھوڑا سوا اپنے ہتھیار
اور گھوڑے اور زمین کے اور ان سب چیزوں کو آپ نے صدقہ بنا دیا تھا۔ سلہ اور ابو ہریرہ رض سے روایت ہے۔
کہ حضرت فاطمہ رض ابو بکر صدیق رض کی طرف تشریف لا کر انکو فرمایا کہ تمہارے کون وارث ہیں۔ تو ابوبکر رض نے جواب دیا

کہ میری اولاد اور اہل وارث ہیں تو حضرت فاطمہؓ نے کہا کہ مجھے کیا ہے کہ میں اپنے باپ کے مال کی وارث نہ ہوں تو ابوبکرؓ نے
فرمایا کہ میں نے رسول خدا صلی اللہ علیہ وسلم سے سنا تھا۔ کہ آپ نے فرمایا کہ ہم وارث نہیں چھوڑتے پس میں
بھی مال کو ان لوگوں پر لوٹاؤں گا جن کی طرف رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم لوٹاتے اور نیز ان لوگوں پر
خرچ کروں جن پر آنحضرت خرچ کرتے تھے۔ سے ابہ بجنسہٖ روایت ہے کہ حضرت عباسؓ اور حضرت علیؓ دونوں جھگڑتے
ہوئے حضرت عمرؓ کے پاس گئے اور ہر ایک دوسرے کو اہا دیتا کہتے تھے۔ تو حضرت عمرؓ نے طلحہ اور زبیر اور عبدالرحمن ابن عوف اور سعد
کو کہا کہ میں تم کو اللہ تعالیٰ کی قسم دیکر پوچھتا ہوں کہ کیا تم نے رسول پاک صلی اللہ علیہ وسلم سے سنا ہے کہ آپ نے فرمایا ہو کہ ہر ایک نبی کا

شیعہ ہور حدیث لیائی کھول سناواں تینوں
جوین ہارون ہو علی نوں آکھا سرور کیہا کہنوں

ایس حدیثوں ثابت ہویا شاہی حیدرؓ بھی
میں جواب سوالوں دیساں کامل راوی سمجھے

بعد موسیٰ اوجے خلافت پائی نبی ہارونے
یا اولاد ہارون پیغمبر وسدے کسے نہ نفے

تا فیر شیعہ صادق سارے سنیاں شور مچایا
کہ خلافت پا شیع ہوئی کسنے غلبہ پایا

ایس گلوں کجھ لبھے ناہیں جے سیری ہتھ آوے
پہلے کسے نہ رہسی جھگڑا سان سٹ ایتھے

اسیر ہرگز اوہ نہ مرسن جنہاں سخت حسیدے
صدیقؓ عمرؓ نوں حضرت کہیا دوویں پیر مریدے

سبھی اکھ صدیقؓ پیارا کبھی عمرؓ یگانہ
کیدا محبت سرور آہی دشمن قول دیوانہ

حضرت عمرؓ شمشیر نیندا پائی تعلیم جنابوں
ہتی تعلق نہ دنیا اندر قسم رب دا یون

منصب پاک اونہاں دا آہا دنیا نہ قبولی
وچ کتاب بحر بیراں لوین دشمن دی سر سولی

دنیاں نبی نہ ہرگز چاہی نہ صدیق پیارے
دولت بھی کجھ رجوع نہ کیتا ہر دم رہی کنارے

اسیر شان امیر عمرؓ دی دولت جتن گھنیرے
لاوا ماں نکر جھگی آہی رہیا عمر سپیرے

جیکر وچ حیاتی سرور پکڑ علیؓ نوں آہوں
امامت یا خلافت دی کوئی سند لکھاہوں

جس مکان لڑایاں ہویاں سرور نال سداری
ہمیشہ نائب جیکر حیدرؓ کیتا دس پیارے

تا فیر ہر لڑائیوں جھنڈا دیتا ہتھ حیدرؓ دے
احد بدر جنگ حنینوں ہا جھوں اک خیبر دے

جیکرے فرمانی کیتی رل مہاجر انصاراں
تا عباسؓ علیؓ اک ہوسن ہندا نوں گفتاراں

مالک بن اوس نے کہا۔ کہ میں ایکدن عمرؓ کے پاس گیا

درحقیقت حق خلافت آہی شیر عباسون / حیدرؓ صفدر پچھے الجھائی ایہہ جواب تیاسون

جاہل احمق سمجھن ناہین کافر ہوون آپے / کون صدیقؓ عمرؓ دے تلے نہ کرہت سیاپے

جے صدیق انجام نہ کردا زور ہا یا مرتدان / معلوم ہو جاندیاں سہندہاں جو دشمن الیاں حیران

وچ خلافت شاہ عمرؓ دی کرسان قصے تے / ایس مکان گنجائش ناہین ایہہ طومار نکھتے

مدعا علیہ مدعی نہ زندی جھگڑے دنیا ہاردن / ہن اساں نوں لائق ناہین لڑنا اے تہاں یارن

ہور فساد وفصار اد مٹایا شاہ بہادن لگے / ایہہ قصہ میں کھول سنادان صاف آیا ہونہ لگے

جس دن سرور لد سدھارے کیتی کفن تیاری / اُس دن اہل ہوئے اکٹھے دو ٹولہ انصاری

آپس اندر کرن صلاحین مل یار پیارے / لگ گئے اج ساڈے کولون قدر شناس ہمارے

ہن کہڑی تدبیر کریری ہووے سانوں فائدہ / تابعداری کران قریشان دی سوا ایہہ کی قاعدہ

اک امیر اساڈے وچوں اک قریش ٹھہراون / صاف ہوسی تاکم اساڈا اسانون ہت دلاون

ایہہ فساد اٹھاون لگے کجھ منافق آہے / ورنہ کوئی دلیل انصاران کہین بات لگھے ہے

اونہاں جد فساد اٹھایا بہت تیاری ہوئی / سعدؓ شاہ بہادن لگے بیٹھا سی وچ کوئی

اوستے جاکے خبر سنائی سبھ قریشان لگے / ابوبکرؓ ہور عمرؓ لگانہ سن شتابی وگے

راہ وچ ابو عبیدہؓ ملیا ہو ترپا ہمراہان / جس جا کہہ انصار قبیلہ سن بیٹھے شیر تداہان

اہل سلام علیکم کہکے فیر مصافحہ کردے / بیٹھے تتے شیر برابر ہونہ زردی رنگ ہوے

ساعت پچھوں گل ہلائی وصف جو انصاران / ایہہ خوبی اوہ خوبی کیتی سنگت شاہ ابراران

اک حباب انصاروں کہندا اساں دے کہہ اٹھایا / اک امیر قریش ٹھہراون اساں سعدؓ بنایا

عمرؓ کہیا ایہہ گل نہ تھیوسی سخت مقال چلائے / سخن بے ادبی ہر اک طرفوں عمرؓ حباب نکالے

دو تلواران کدی نہ آون ہرگز اک میانے / شاہ دو دین جگ ان اک لائیت کہیا عمرؓ لگانے

تیغاں ہر دو انصار کلموں ہرگز فرق نہ کوئی / عمرؓ اک مجادون الاآتش مدہم ہوئی

جیکر ابوبکرؓ نہ ہوندا نرم طبیعت والا / خاتمہ دین پیغمبر والا ہوندا ایسر جالا

بو اسلام نہ عرب لائیت بتدن ہندی یارو
شاہ عمرؓ نوں بہہ سمجھایا نہ کر جھگڑا لمان
سرورؐ عالم ہے فرمایا میرے بعد خلیفہ
سن انصار امتحان کردی ہتھ کناتے دہرے
نا فیر حضرت ابوبکرؓ نے وصف عمرؓ دی کیتی
اہناں وچ وہاں بھتین اک عمر خواہ ابو عبیدہؓ
عمرؓ کہیا جے حیدرؓ بنیاں شور زیادہ اوتھے
بلکہ عرب ہوسن انکاری وقصہ بنی تمیمون
انہاں ہتھ کناتے دہریا صاف نہیں انکاری
بلکہ ایسا شاہ بنائیے کرن قبول تمامی
سبھ قریشی ہن کہلوتے شاہ صدیقؓ قبولاں
بولے فیر انصار تمامی اتھیں وچ وہ نہ کوئی
نا فیر ہتھ ابوبکرؓ دا پھڑیا عمرؓ یکانے
آساں تیری بیعت قبولی ایہہ دلوں سچیانوں
اندر غار رفاقت تیری محکم رکھی یاری
تھیوے منکر جیہڑا تیرا تتھیں باس اوہ ڈاواں
ہو گیا اتفاق تدائیں ابوبکرؓ تے یارو
ابوبکرؓ دی بیعت قبولی اول اوس قبیلے
قرار خلافت ابوبکرؓ تے جس دم یاراں ڈالی
دو شخصاں نے بیعت قبولی مرد اکلا انصاراں
اتے حیدر صفدر نامی بیٹھا اندر خانے

اوہ قریشی مرد دلاور نامی ہر ویہارو
بھی کہیا انصار دی تائیں ایہہ تومار نکمان
ہوسی خاص قریشاں وچوں وچ اسلام شریف
دسو کہڑا شاہ بنائیے ساری عرضاں کردے
اسدی تلے ہو رہنا کوئی بھی انصار جو بیتے
اوہناں کہیا حیدرؓ ہووے وچ امامت فائدہ
بنی امیہ بنی مغیرہ دہرسن قدم اوتھے
بنی حمیراں شور مچایا سندی کریمون
نا فیر سعادؓ جبلد ابیٹا نال گیا اعتباری
بعد نبیاں جیہڑا افضل ہووے لوک سلامی
بعد نبیاں ابوبکرؓ کہیا شاہ رسولاں
بعد پیغمبرؐ صاحب ساڈا بات ختم ات ہوئی
ہتھ اوتے ہتھ رکھ شتابی ایہہ کہیا مردانے
سرور آپ امام ٹھہرایا تیرا وصف قرآنوں
سرورؐ تری لشیت کھلوتے سبھ ہاجر انصاری
بعد نبی توں شاہ ساڈا اہر دم سیس نواواں
اہل یہوداں حق ٹولہ ڈردا انہیں پنڈارو
بنی خزرج واہ نہ کائی چلن کس وسیلے
مہر مبارک سرورؐ والی پائی خلیفے عالی
حضرت سعدؓ عبادہ بیٹے تھا عرب ماروں
مراد قرآن جمع کردی وس اوی دلانے

عمرؓ معظم نے دہمکایا شیر تمامی کنبے ‏ حملے حیدری والے لکھیا عمرؓ اک اللہ

بال ہوا انا سخن بے ادبی خانہ حیدر ساڑان ‏ کنب گئی تا یار تمامی فوج قریشاں جاڑان

بنی ہغیرہ خالدؓ چہڑیا پکڑ کے بیٹھن اڑکے ‏ کمان گل حیدرؓ دی پائی اندا عاجز بھڑکے

چون چرانہ حیدر کیتی خالد پیش عمرؓ دے ‏ خوفون ہیبت حیدرؓ منے آکے ابو بکرؓ دے

درحقیقت خوف عمر دا حیدرؓ دے تن وہانان ‏ خالدؓ مشکاں بنہ لیایا علی قریب نمانان

بن عمرؓ توں ہواگیرے قصہ کہول اسامہؓ ‏ مرتدان نوں پھڑ قتل کچھوی اسود شہر یمامہ

روز اول کر دفن نبیؐ نوں وچے روز سوارے ‏ ابو بکرؓ پھر نشان اوٹھایا اسامہؓ دی فوج دے برے

جھنڈا کالا حضرت والا اسے ہی کرن جو لے ‏ ست ہزار بہادر جنگی شیراں پہر نکلے

رخصت ہوا اسامہؓ تریا شاہ صدیقؓ آلایا ‏ کران سوال عمرؓ دی بابون تساں نال چلایا

جے اجازت ہووے تیری تا ایہہ سی اٹھاہین ‏ نال اسدے ہین کران صلاحین ہوتے مدینے تاہین

اجازت دتی شاہ عمرؓ نوں آیا پٹ پچھاہین ‏ کر بسم اللہ شیر اسامہؓ ٹرے اگاہین

ویلے رخصت شاہ عمرؓ نوں سبھ صحابی کہندے ‏ تساں کہناں ابو بکرؓ نوں اسی اتھاہین رہندے

لشکر باجھ مدینہ خالی رہ ریا یا مرتدان ‏ [illegible]

شام ولایت ویلیں دو راٹھ دھر باغی رچایا ‏ عمرؓ معظم ابو بکرؓ نوں ہر طرح سمجھایا

ابو بکرؓ نے ایہہ گل سنکے صاف اگون فرمایا ‏ ہین خلاف نہ سرور کرساں کیتا ند آیا

ہووے شہر مدینہ قتل جو ہین لوہین کہائین ‏ اول خلاف ایہہ پاک مدینہ کیا ہی دین تسائین

امر لجاری شیر اسامہؓ جاوے فوج گھوکائی ‏ ویکھ اعرابی ہتھر تھر کنبن شیراں کھ دیکھائی

کہین اعرابی جیکر ہوندا زور فروج ہناندے ‏ شہر مدینہ چھوڑ کر ہین جانب شام نہ جاندے

بنی قضاعہ نٹھیں ہوکے نہ جاں گیاں شام دے ہیرے ‏ آن جاسوساں خبر پچائی پے شرابی ہیرے

راتی غنیراں دی ہا وا کیتا جو ہیبا ہر سر ابر ‏ [illegible]

مال سپاہ لیائے لاد تمامی نبھہ اصحاب لیائے ‏ آون جاون سو ماہینا جالی روز تبلائے

کنبھ گیا سن عرب تمامی نال فتح آئے آئے
گرد مدینے رل مرتدان گھتی جھنڈی لائے

اتے اعرابی صلح ٹھہراون بیٹھ وکیل ہزاراں
اسی زکوات نہ ہرگز دیساں شرط اہیا بدکاراں

نماز روزہ حج برابر من آدی تے کرساں
شرط نہ ناہ مصلاح اہناں نوں بھی منوں سر وہراں

صاف جواب ابوبکرؓ نے سن اگوں فرمایا
اک حائیت کراں نہ رسا جو زکواتوں آیا

روزہ حج زکات برابر کرناں تساں ہی ای
ورنہ تیغاں تے ہتھ دھرناں شرط اہیا اہلی

صلح نہ کیتی دو دھراں نے گلاں ہویاں وافر
شہر مدینے دی کمزوری تاڑ گئے اوہ کافر

ابوبکرؓ نوں غم زیادہ سبھ عراباں بارے
شہر مدینے لشکر تھوڑا فوجاں بہت کفارے

تاناں کیداں ابوبکرؓ نے کیتی اندر لوکاں
ہور سلیح لتھے وہری شور مچایا ڈھوکاں

ملے بھائی طلحہ سندا آیا نال اعراباں
ابوبکرؓ تا جنگ تیاری سن یاراں جاباں

باہر شہروں جنگ مچایا فتح نہ کامل پائی
بھی اوہ فوج اسامہؓ والی یثرب اندر آہی

تا دو بلے پڑہ نمازاں باہر جھنڈی لگے
جوڑ جما عثمان شیر کھلوتے ڈھول دہ طرفوں وگے

جیہڑی بھی فوج اسامہؓ والی اوہ سبھ رہی مدینے
آرام دی خاطر تھکے ماندے سندر یار نگینے

بھی اسامہؓ تائیں نائب ابوبکرؓ نے کیتا
باقی ماندہ دل تمامی چڑھیا گھن چوپیتا

پرہ جمایا جدم شیراں جبل تمامی ہلے
تاب جنگ کفار نہ اندی ہونہ نہ دسن وتے

ایسی بھاج اوٹھائی اوہناں فیر نہ ہوئی اکٹھے
خوشیاں دے شدیانے وجن نال فتح شینہ بیٹھے

کھا شکست جدم نٹھے جوڑ تروٹے بہنے
طلحہ دی اوہ تابع ہوئے جنگ میدانی مہنے

فتح رنر تھوی اسلامی زور ہاجر انصاراں
پئی دھمک ابوبکرؓ دی وچ حجاز کفاراں

فیر نہ ہوز مدینے دھریا دند یہودی کہٹے
شیراں جیہڑے بکے اکھ دکھاسی سبھ حرامی بہنے

ابوبکرؓ تائیں خوشی دی آیا ہٹ پچھاہیں
رل صحاباں عرض گذاری اندر راہ تداہیں

تساں ہتھاں شہر مدینے ہوگئے شاہ اساڈا
اسی پچھے بکے جنگ جہاداں دشمن بہہ دوراڈا

شاہ صدیقؓ اساں کیتا سخن ہاجر انصاراں نوں
ذوالفقہ وچ تدبیراں طرحی دیکھ ہنجاراں نوں

در ذکر تیار شدن علم اسلامی فوج کشتی بر فارس و عرب و شام

یاراں تاں نشان ٹھہرائے خاطر جنگ کفاراں
اول اس نشان بنایا نام عقاب سدیوے
ایہہ تاکید کیتی اوس تائیں دشمن مار اڈائیں
فتح پا طلحہ اوتے مالک طرف سدھائیں
بنی تمیم ہوئی تہے فرقہ فرقہ اک کفاروں
جو مرتد ملے وچ راہ دے مومن ہووے ناہیں
ہو اسلامی خالد ترایا کالے جھنڈے والا
ہور اک نشان بنایا خاطر شہر یمامہ
اوسنوں وچ شتابی جنگ مچاناں سخت
شیر تمامہ جنگ مچایا پاک رسول زمانے
جیکر تیں شکست اوٹھائی ہرگز مونہہ نہ لاواں
تیجا جھنڈا ہور نورانی شاہ صدیق نکالے
اوسنوں کہیا لیکے لشکر وچ حمیراں جاناں
لشکر حضرت معاذؓ دا لیکے توں شتابی
پا فراغت لے دل شیراں حضر موت سدھائیں
صانع نگر سہو اچڑ یمن ولایت ہر جا جیت رہناں
چوتھا ہور نشان ٹھہرایا خاطر روم لڑائی
طرف قضاعہ توریا اوسنوں بنی حارث کہندے

جدا جدا ہر لشکر چلیا پر سبھے یدہی اسواراں
خالد ابن ولید حوالے طرف طلیحہ تھیوے
دعویٰ اوس نبوت کیتا تہا نہ ہمراہ اوٹھائیں
ام زملہ بھی راہ وچ ملسی اوہنوں مار بچائیں
اک مومن اک کسے نہ تابع حامی سجاح ناروں
تیجاں وہ ہو کر ورنڑ ہو جھے جاداں اندر تھائیں
حسد اثانی ہور نہ کوئی عرب لیس نہ لالے
عکرمہؓ شیر اوٹھاون الا لمرداپیش سما نہ
مسلیمہ کافر کاذب بہارا ہے موذی بدبخت
تیں مدد لج اوسدی کرنی لاداں تیر کشانی
تیرے بدلے ہور قریشی ہیں امیر ٹھہراواں
مہاجر پت امیہ سندا جسدی کرن حوالے
معاذؓ جبل اسے ہے اوتھایوں حکم ساڈا تہانوں
اسود عیسی نا ادل باقی وچ صنعا خرابی
سبھے کھبے نظر کفاراں ڈھوکاں اندر جائیں
کدھے جی غنیم زیادہ تا اساں نوں کہناں
خالد ابن سعید حوالے شیر قریشی سائی
پا فتح توں اوہناں وستے شام ولایت سدھیے

کرن روایت ساری راوی فتح اوسنے پائی
فیر ولیدؓ سدھا وسدی کھاوی ہار دوبارے
ہوندی جے شہید تمامی رہندا نام اساڈا
پنجواں جھنڈا سرخ کنارے سندر سوہنا لگے
او ستون کھیا اہل ربا پر یمن دے لیں وچ چلے
چھیواں ہور نشان مبارک ہتھ نورانی لگا
ولید معزول ہویا فر جسدم ایہہ مقرر اودین
ستواں ہور نشان گاہان جسدی زرد کنارے
بنی سلیمہ اوس جا رہندی اوہ مرتد اعرابی
فتح پا ہو ناندی تے ٹولہ اوہ لٹیرا
اٹھواں جھنڈا سبز نورانی سرخ کنارے نوری
ناواں ہور نشان مبارک یہہ علاء اوٹھایا
دسواں بھیر جھولا جھنڈا اوس راوی والے
دو ہزار بہادر جنگی لیکے نال سدھایا
خالد ابن سعید والا جو نشان مبارک
نو ہزار جوان رنگیلا اوسدی نال دگایا
ہر دس نشان ہو کلے کران برابر یاراں
کل تعداد اس لشکر والی جیہڑے شام سدھائے
شام ولائیت جانب پلیہ شہر دمشق سدھائی
اٹھاراں ہزار بہادر جنگی خالد لیکے چڑھیا
جد ہو نلوں رخصت کیتا جو امیر تمامی

پچھے جانب مصر سدھایا ماریو نانوں آئی
معزول کیتا تا وہاں تائیں کیوں بیدا نوں
شیر جیلؒ ولیہدوی بدلے گیوں نکل دوراڈا
حذیفہؓ نام اوہ محصؓ بیٹا تھہ لیا شینہ لگے
اوہ مرتد منافق بھاری بھیڑ ہلان کرمانولے
آپ جیلؓ کا تب سرور تھہ جسدی فیر نگا
شہر سپاہ دی فیجانب گئے بہادر دو دونوں
یمن بہادر بابل ماجر بھلا طرف سدھارے
اتے کافر لایق والے دیسانوچ خرابی
کرنان یمن پاک تمامی مارشتابی بیہا
سویدؓ اوٹھایا مقرن جا اوہ اصحاب حضوری
بحر اندی سرداری وچ تی دشمن گھیر ابایا
وہ نشان اوٹھایا آ نا بذید ابن سفیان نے
تاکید کیتی ایہہ اوسدی تائیں جنگ تبوک ڈھونا
عمروؓ ابن العاص جو واگل اندر شام تدارک
فلسطین جو شام ولائیت جا گھیرا اوس پایا
ابو عبیدہؓ دی جو اہ فوج ماجر الفصاراں
ستائی ہزار بہادر جنگی فوج شمار لگائے
سبھ امیر تابع تیری ہور بات نہ کائی
میر فتح ہجاز دوں فارس پہ اراہ بھیڑیا
جاندی اری نصیحت کری صدیق اعظامی

جیہڑے منکر ہوئے زکاتوں تے اوہ جیہڑے نمازان
قتل کرے ہو پھڑ اونہاں تائیں امر ائیوں شاہ بہاران

جو ہوئے مرتد اعرابی چھوڑ اسلام دیتونے
مسلمان جو اونہاں دے چیلے قتل جا کیتونے

توبہ اونہاں قبول نہ کائی جو کافر منکاری
طلحہ دی وچ تابع ہوکر موزی کتے بہارے

واجب قتل ہو تہانوں کرناں جیہاں شاخ نکالی
ہر اک دعوی کرے رسالت رمز شیطان وسالی

ایہہ حدیث نبی فرمائی سچ وجالا نوالی
تعبیہ جوان کریں دعوی کفروں غیر کرے جالی

ابوہریرہ اتے ثوبان ایہہ گواہ ہمارے
قتل فرض ہو تہاں ندا کرناں جو کافر ہتیارے

عن ابی ہریرۃ ان رسول اللہ قال لا تقوم الساعۃ حتی تقتل فئتان عظیمتان یکون بینہما مقتلۃ عظیمۃ دعوھما واحدۃ حتی یبعث دجالون کذابون قریب من ثلثین کلہم یزعم انہ رسول اللہ دیگر حدیث عن ثوبان قال قال رسول اللہ اذا وضع السیف فی امتی لا یرفع عنہا الی یوم القیمۃ ولا تقوم الساعۃ حتی تلحق قبائل من امتی بالمشرکین وحتی تعبد قبائل من امتی الاوثان وانہ سیکون فی امتی کذابون ثلثون کلہم یزعم انہ نبی اللہ وانا خاتم النبیین لا نبی بعدی ولا تزال طائفۃ من امتی علی الحق ظاہرین لا یضرہم من خالفہم حتی یاتی امر اللہ ط ط ط ط ط

ام زملہ نے سجاح کیتی اسود عنسی بارو
اتے مسیلمہ کافر کوتارو ہو یا سرکار و

اونہاں شاخ نفس دی خاطر دلوں ایہہ بنائی
جیکر دعوی کران نبوت تابع ہوگ لوکائی

ہور بات سمجھ نہ آئی دین اسلام وچ آیا
جنت نعمت ظاہر چھیڑی دوزخ واسہ پایا

قتل فرض جنہاں نوں کرناں جو اسلام لیاون
تا ہتھیار نہ تساں اوہ جھلدے ہیں تا وہ سمجھوتا ون

ایہہ خبر الٰہی عرب ولایت جیکر پیش سدھا سو
فارس شام ہوون مصر تے توڑے مشرق مغرب جا ہو

اول اوہ اسلام لیاون جو ہوون انکاری
تا فیر ایہہ دین مسلمانوں جا پے دربان سرکاری

جے قبول اسلام نہ جزیہ ہرگز مردن بھنّے
کرنے پیش جاسوس روانہ کیا مقال الیا دن
بازی سوچ کھیڈ شطرنجون رخ پیادہ فیلون
ہور نصیحت کران تسانون غافل ہونان ناہین
جو احکام شریعت والے کوشش فرض ہوناندی
تُسی سبھ صحاب پیغمبر ہرگز ڈولوناہین
جیکر غفلت تسان کیتی وانگ یہود نصارا
قایم رہنان عرب لباسون ستا ایہہ پکیرا
آوی جے وکیل کفارون ہردم کرنی نرمی
تستر گردٹ کیہڑی بیٹھے نال تحمل یاتان
دور اندیشہ سوچ کرہین صاف جواب الون
بس نصیحت کافی وانی رخصت سبھ جا لے
سُرخ سیاہ ہور سبز زرو نالے جھنڈے بگے
بنھ گھٹان دل ساون جیہا کالے ناگ تریڑے
گویا ہیر پنجال تڑ ساون گھٹ چڑھیان
کالی رات گھٹا وچ بجلی چمکے نال ہوران
چھن چھن چھینے دین دہائی گج طنبور آوے
نہ دن نہ دیسکے نقرہان جھولی تارساں بن
تھر تھر کنبنے دھول بیچارا توبہ توبہ پکارے
دہن گھوڑی دہن گھوڑیاں نوں سبھ جا ئیگا می
اول قصہ اسعد علیہ السلام رقم کراہین

تا فیر تسان جنگ مچانان یا جنے یا بنّے
تُسی چڑھ پیلوادہ مُہر لبے آسے شہرا دن
جیہڑا مُہرا اوہ ابھاون چالا اوس دلیلون
کر سستی جے اسلامون ہر سو اندر بھائین
مت کر ہووڈ یائی کائی دولت رنگ وکیھاندی
اسلام مدار تساڈی اُتے تبہ شان اگاہین
ناں لگاتان ہرگز ناہین نہ اج بنی ہمارا
اسی نسل اسمعیلون تبہ شان بودھیرا
جے اوہ کرڑی سخن آلا دی تسی نہ آ توگرمی
ناں ڈرو سوچ سخن او نہاندی مت فریبی گھاتان
ایہہ نتیجہ ظاہر ہوسی ہرگل بات خیالون
ہو امیر اسلامی چلے پیش تسان نکالے
اُٹھے پرے بنہ برابر شیر مریلے وگے
ٹھلن دی ہن راہ نہ کائی بازاولاردن چھڈے
ٹھاٹھان بنھ دریا پلٹے نوری کالگان پیران
دھوسو وہوس نبجے راہ دہسا طرم طنبور چھوران
جبدم مدہم تے ہتھ دہریا میر انیم جیھوکانے
جبدم تہ و رتا کھر یالون شیر کبنے سن بابن
اج فولادان جھن اُلے دلیا نوج سدہارے
صفت ہوناندی لکھ نہ سکان جوی خاص غلامی
استقلین ہوکھچے واہدواری قدم ہمیشہ ہونیان

درذکر اسود ابن عیسیٰ و قتل شدن او

اسود نام عیسیٰ دا بیٹا یمن ولائیت رہندا
قتل ہویا اوہ نبی زمانے عرضی پہنچوں آئی

ست ہزار منافق کافر شامل نال او چکتے
سرور عالم نامہ لکھیا جانب بنی حمیران

اسود موذی تگڑا ہویا کر سمیان سپاہیان
شہر صفا تے جھنڈے لگے بہلے پڑ دامان

دودھیران پڑاں حجابا کھول نشان نگیلے
بھا دین مومن تھوڑے آہے تیغاں ہر دو کھلوئے

وہ للکاراں پے بہادر کیتا میل جوانان
شہر باذان باشہادت جنت طرف سدہایا

قبضہ کیتا شہر صفا تے نالے گردنواحیون
نام لزانہ او سدا آہا اسیر نیک زنانی

نام فیروز نفیچرا نجاشی ساری راوی کہندی
او سدی نال کری تدبیران معاذ جبل رضی خبران

حضرت معاذ کری تدبیران ہویا دل اکٹھا
اسیر اول ہتا پکائی پے وکیل ہجالے

او نہان کہیا اسی تا یم الرسان وندخلانے
کہیا لزانہ وقت فلانے ایہہ دیوار جنوبی

ٹیرا اوس سنان چافلانی سدہا راہ کشادہ
دعویٰ اوس رسالت کیتا واقدی طبری کہندا

ابوبکر رضی دی وچ خلافت تا لکھیا مین بھائی
بھی ابلیس آہا اکتابع خبران شریب ملکے

شہر صفا تے دہادا کرنان ہار دیہہ خنزیران
الاصبح اوہ مار دیلمے چڑھیا وانگ قصایان

شہر باذان شہر وں چڑھیا لے لشکر وریامان
شاہ ہیر شیر اندی پے بھڑ کن مرواندی سوہنے پیلے

کافر اسود عیسیٰ والے آن برابر ہوئے
لوں آئے وچ غازی آہی پایا زور شیطانان

فتح پڑا اسود دی آہی شہر صفا وچ آیا
شہر باذ اندی زوجہ صالح نظر بدگواہیون

او سدا اوس نہ ہرگز چلیا کی ہین کہان زبانی
اوہ قبیلہ اندک لسہ شہر صفا وچ رہندی

دسو کوین صلاح تسادی قتل کراہین گھبرائن
بنی حمیران کمک کیتی سٹان کسہ اسنہا

وادا دیہہ ہو قیس بہادر تگڑی ہو دن نالے
بھی لزانہ نال صلاحین مرا کیا مُنہ نجالے

اندرون نقبسا ہین عہدہ داران اوہ ہو دے بجو لی
تسی نال وڈے ہتھیاران اگے ہین آمادہ

محکم جیدم بات ٹھرائی اندرون سہن بگائی ‖ ایسے یاراں ہمت کیتی بنیاں راہ صفائی
بسم اللہ پڑھ اندر وڑدے اول فیروز ناگاہاں ‖ چراغ اوہٹھایا جانن لگا آیا جن تداہاں
جن حرامی حرکت کیتی کرکے فیروز دلیری ‖ وال لڑانہ پکڑ ٹھلوئی جھڑیا کھا ہندیری
خنجر واہیا دھرتی ڈگا سر جدا کیتو نے ‖ اللہ اکبر والا نعرہ فرصت ہا لیونے
تاں اوہ شیر قیس اٹھا کے سٹیا چڑھ دیواروں ‖ ویکھ کفاراں دل شکستہ سعاد آیا سرکاروں
کٹک حمیراں والا چڑھیا ڈٹھا جد کفاراں ‖ نٹھے موذی چھوڑ اسباباں کجھ حرامی بدکاراں
سو جھے پکڑ ہوناں دی کیتی گھیرایا دلیراں ‖ پاک نبی تے گیاں خبراں لئی فتح ہر شیراں
ترسے دیہاڑے سوتوں اگے کہیا شاہ رسولاں ‖ اسود موذی راتی مویا ٹولہ رد جہولاں
فیروز ولی واہیاں تیغاں ساتھ لڑانہ دتا ‖ موئی اسدی فوج تمامی کلہ وداھوں پتا
خیر سرور لد سدھائے خبراں شہر مدینے ‖ چار مہینے اوس حکومت بعد موت کمینے
ابوبکرؓ دی وچ خلافت خبر اسود آئی ‖ ایسے خاطر تاں ایہہ قصہ اسجا لکھیا بھائی
سارا قصہ ختم کیتا اسود موذی والا ‖ طلیحہ داہن ذکر اوٹھاواں ہے وکری رب تعالےٰ
حضرت خالدؓ وچ اودیکاں سالم فوج اٹھاماں ‖ طلیحہ دعویٰ کری نبوت اُسنوں یار بچاواں

دربیان ذکر طلیحہ اسدی و شہادت حضرت عکاشہؓ و حضرت قیسؓ را

یاراں اوہ نشان بنائی میں خود لکھ سنایا ‖ حضرت خالد ابن لیدوں مہروپیش اٹھایا
ترے ہزار بہادر جنگی جا دسے نال گھوکائی ‖ دل سارا انصار مہاجر ساون اکٹھ وکھائی
سبھے شیراں سبھے برابر جیہے باز شکاری ‖ گھوڑے چلن تیز ہوایوں جیوں بازاندی ڈاری
پھر دا جیہن شیر قلاچے ایویں جھوم لڑکھاندے ‖ یا فیر گمش پہاڑوں آون کھڑی جاندے
کرکر ناز معشوقاں والے وسن سندھ چالاں ‖ یا کبوتر کہلن بازی یا مور اندیاں پایلاں
ہانسہ عید جو رہے سیانواں سیڑی گھمبش کھاکے ‖ ویکھ مہاماں اچھی ہو کے حضرت سیہہ مثالوں

آہے گھوڑے وچ ہن اونہاندے چہرے روشن نوری
چیت وساکھوں جیہیاں گلاں بحث علا یچ اوسے
اک عکاشہؓ یار پیغمبرؐ قیسؓ ثابت دا جایا
تھم کھلوتے ہے تھے اگاں جیدم اکھ ملائی
تا فیر حضرت قیسؓ عکاشہؓ کہیں طلحہ تائیں
اسی ڈھونڈاں اوہ پھر دے تیرے نظر تیری ہنگاروں
ایہہ گل کہکے تلنے نیزے یار پیغمبرؐ دو وین
ویکھ طلحہ ہویا چیت ایہہ گل آکھ زبانوں
گھوڑا پھیر دتا للکارا سلحہ موذی نال لے
عکاشہؓ تے اوس کیتا حملہ رل دیون گردوا
فیر طلحہ سانگ لاری گرد عکاشہؓ ہویا
چھٹے دو دشمن شیر بہادر سلحہ قیس دے والے
فیر قیسؓ دے سر تھے اوس شہادت پائی
شہید کرکے دوہاں تائیں کافر گیا اگاہاں
ڈٹھا جیدم حال شہیداں اکھیں نیر پلٹے
صبر باجھ نہ چارا کوئی لشکر تھا دھرتی
سنگ عائیں حق اونہاندے یار تمامی روتے
جے عکاشہؓ لد سدھایا اساں خبر نہ ہوئی
غضبوں شیراں چاپاں وچ کاں سیاتیں انگاروں
عدی نام حاتم دا بیٹا ساٹھ نال سپاہا
جے اج صبر کرو ہو جیہا ہجوما اندر قوم سداوں

بین صدقے میں صدقے تھیواں اوہ اصحاب حضوری
اسدی جداں نیڑے آیاں پھیر ویش طلا دے
گھوڑا اپنا کیتا شیراں دشمن ہو نہ ویکھایا
دشمن ساگی اوہ طلحہ سلحہ اوسدا بھائی
رکھ ہتھیاراں ہو سلامی ورنہ سانگ اٹھائیں
ساڈی تینوں خبر نہ کائی ہتھ کرساں ہتھیاروں
چاوا اگاں لاڑی چلی سدھے لتھے او دین
سٹ ہتھیار سلامی ہو وان ایہہ میری شانوں
اتے طلحہ دا اک بیٹا اول سانگ اٹھالے
پہلی ضربوں گیا جہنم کافر موذی یادا
لے عکاشہؓ ایہہ تھے میرا جگر پوندی کہوہا
پا شہادت گیا عکاشہؓ قیصر جور حوالے
روح مبارک دوہاں جنت خالد خبر نہ کائی
لہو شیراں دے جاری آئی فوج تداہاں
عوض ہو کاواں کہندا خالد غضبوں کیاں وکے
جنازہ پڑھیا کرکے دفن اکھ برابر دھرتی
ایہہ وچھوڑا صبر لیوالہ دل جدا ہیوں ہوتے
قسم خدادی اج مخالف چھڈساں اتنی گلی
طلحہ دی وچ سر تے لتھے آیا نہ ہنکاروں
خالد اگے عرض ملن کرنا ل کھلوتا را ہا
بانجھ نصیحت کراں چھوڑاں ہتھ نال انہاں

شاید قوم میری اج حضرت ابوبکرؓ دی در آوے چھوڑ رفاقت اسد ہوالی آ کے سیس نواوے

خالد کہیا بسم اللہ رخصت عدیؓ جھٹ سدھایا قوم کردی جنگ تیاری رنج اسنے دیکھایا

اونہاں کہیا ابوبکرؓ دی اسی بیعت نہ مناں دوزخ بھا قبول اسانوں ایہہ بتھ اوتے کناں

تا فیر عدیؓ غصہ کھا کے چڑھیا مار پلا کی ای قوم کجھ وس نہ میری ہو سولاح بلا کی

شیر مریلے خالدؓ شامل ترے ہزار اکابر اوہ سبھ سر تساڈے آون تیغاں دے ہر دو برابر

تساں نہ طاقت اونہاں مقابل سبھ بہادر جنگی زراں تساندیاں بیوہ ہوسن تیغ فولادی ننگی

کنب گئی اوہ گلاں سن کے ساری عرضاں کردے سر جیہناں تے اسی مناہیں حکم ابوبکرؓ دے

عدیؓ جاندا نرم ہوئی کفر دی انہاں بنا ای ساڈی ست سے مرد بہادراں آیا اعتباری

ہو سلامی خالدؓ اگے تائب لوں سجانوں خوشیاں ہویاں لشکر اندر فضل خدا رحماں نوں

جیندم آ کے داخل ہویا ہے قبیلہ نامی عدیؓ کردا عرض حضوری میں اسلاموں جامی

ہن بنی سلیم دے چالے امر ہووے تے جاواں شاید اوہ بھی سن کھلون گلاں نال ڈراون

رخصت لیکے عدیؓ گیا اوس قبیلے اندر اک ہزار سوار بہادر آیا کر داوڈا ڈنبر

پر سبھ سلامی وتی داخل لشکر ہوئے پنج ہزار بہادر جنگی کھول نشان کھلوے

ایہہ جیہاں عدیؓ دا ہویا منیاں خالد حامی دو دو ہزار فوج جنگ نہ ہویا ورنہ قتل تمامی

خوشیاں اندر رات گذاری فجری اٹھ سویرے پڑھ نماز ان سنگ دعائیں تتھ وہالوں پھیرے

کمراں کس اصحاب کھلوئے گھوڑی سندر سنگارے واگاں پھیریاں مار پلاکاں نیزی سروں اولارے

ہیسے عمر ہرا بہا اٹھے فرش زمین دا سلے سپھ کے جیندم نال دلنگاں دل مرداں چلے

مار ڈھول میدان چ ماٹھاں بندی سہک کلاں ہودی تر ائی آہے بار بنی ایراں

آہے ملو جنگ تیاری دل ٹوٹے سن ماں دے اوڑک آ میدان کھلوتا پیش نشان اوتلے

عیینہ او سعدی مدعی چڑھیا سلیم کا بھائی ویکھ دلیراں صبر نہ رہیا خالد داگے اٹھائی

اللہ اکبر کہیا شیراں چڑھیا غضب لڑن لے رخ ڈھالاں تیغاں ہتھے کڑنگیاں شمشیراں

ہر دو فوجاں رل کھلویاں ہیر ہنجال ترٹے
قول ترازو جنگ رہیا شیراں تھہ اوٹھائے
یا اوہ نہر ہے وچ ایڑیا اوہ شیر پہاڑوں
جتھوں خالد پہلے مہرو سد مارخ اوٹھائے
وچ لڑائی اوہ طلحہ بیٹھا وچ کنارے
عینہ آیا خبراں پوچھے امر کویں سرکاروں
دوجی واری تیجی واری عینہ آن بلائے
طلحہ کہندا نازل ہویا جبرائیل اکابر
اسیں وساں گل اک ایہی امر ہویا رحماںوں
عینہ کہندا ایس کرہیں وہ اوہ فرشتہ نوری
بات حق تیرے اکھ ہسی کرسیں وطن جدایاں
ایہ گل کہکے عینہ نٹھا مارے سد شریکاں
ملک طلحہ دا راج ظاہر ہویا ایس مید لنے
اساں کجھ عداوت ناہیں اسیں نال قریشاں
ایہ گل کہکے عینیہ نٹھا قوم ساری ہمراہاں
عینیہ والا لشکر نٹھا قابو کر ہو سناتوں
کجھ دلیراں وچ اگاں جا ہاں گھیر کھلوتے اوہ دین
شام ولایت جا کے ہیا حضرت عمر زمانے
عنیہ دا ابن فکر کرا ہیں نٹھا نال سپاہاں
قابو کر کے وسلوں ٹرن جانب شہر مدینے
کیہی مار وچی مل تیرے چھوڑ اسلام ویتوں ی

دووین لشکر جنگ کرن نت آپس اندر جوٹے
لا۰ اند ہیا وہ چہین اولے دیساں وچ نراے
دل کفاراں دے پڑ کمبنے ایسے ماروں ہانوں
صف صفا ہو صفاں جادن عینہ قدم جماوے
پا سونہ پکہ نکر ہیا یا وحی رب اوتارے
وحی نہ لبے نازل ہویا زور کر تو تلواروں
کیا کجھ ہویا امر سرکاروں فتح کہہ ملاوے
قول ترازو جنگ میدانے دوہاں امید براہی
یادگاری اک ہیر اساڈی کلاں شہر جہاناں
تینوں خبراں آن لہ چاچا ماریں دم حضوری
ابوبکر بن ثعلبہ پائے جنگ اندر روشنایاں
چھوڑ لڑائی کر ہو کنارا جگ وچ لگیاں نکاں ین
آپ نٹھا چھڈ جنگ وچالے مردود گو بیگانے
عمر سعدی کر بیگر بیبی آن کویا خویشاں
ایدوں تا وتا کہہ شیراں خالد کہیا تداہاں
اسی طلحہ دا دل رو کاں ہیر یا کی تساتوں
نٹھا چھوڑ اسباب طلحہ بی بی خاوند دو دین
توبہ کیتی مومن ہویا سو یا نال امیلنے
قید کیتا پھر شیراں سلہوں ہیاں شکاں باہاں
ابوبکر نے نا فرمایا اے بدبخت کمینے
ویں اسلام نہ چنگا لگا اسدا رسنگ کیتیو ای

تاں فیر توبہ اوسنے کیتی خاص نبوت والی — قتلوں بچیا رخصت کیتا شاہ خلیفے حالی

فتح پا صحابی چلے دہر مہاراں نظراں اگے — ام زملہ نوں مہجے کیتا بات ساڈی دل لگے

ست سی اوسدے نال اوچکا ماریا گیا میدانے — ہر شئی اوسدی مومن ونڈ کیتا خمس ٹردا لنے

اٹھیں نکے حضرت خالد چلیاں پش مہاراں — بنی تمیم یمن ولایت لکھیا وچ اخباراں

در ذکر قتل شدن مالک ابن نویرہ را

جیدم خالد وچ صحاباں پا پنج رنڑ کیتا — لشکر جیہڑا انصاراں والا رہیا بنہہ چوپیتا

اونہاں کہیا ابو بکر دا سانوں حکم نہ اگے — خالد کہندا خبر جاسوساں ساری کنیوں لگے

بسم اللہ ہیں زور نہ کوئی جیہڑے میں نوں سرداری — بنی تمیماں دی سر جاناں خبر بنیوں اعتباری

مالک ابن نویرہ مشرک سنگ سجاح کیوں رلیا — اسنوں جا کے کراں درست ٹبر سارا گلیا

ایہہ گل کہکے صیف اللہ ٹریا گیا اگاہاں — لشکر ملے مہاجر شامل سبھی انصار پچھاہاں

جیدم منزل وچ اوتے خالد لتھے ڈیرے — قاصد تاں انصاروں گایا دینا نہ اکیرے

اساں اڈیکو جیدم آواں کرساں کوچ اگاہاں — لشکر جدا آیا انصاراں وہریا قدم اگاہاں

لتھے جیدم یمن ولایت اندر بنی تمیماں — مالک نٹھا جانب خیبر دسے خوف عظیماں

جیدن جاکے خالد لتھا بنی تمیم تمامی — بھاویں اوہ آہی تریہ فرقہ ہر ہک دیا پیلامی

کہندی رستہ جیہڑا چھڈیا اوہ قبول ونالے — سچ تمیں بر راپ محمد بھیجیا سر حق نالے

ایہہ سجاح بہدن کیتی کافر ہار ایمانے — نال سلیحہ رنزاں لایاں بد افعال شیطانے

فیر اسلام اونہاں دا چنگا ہویا آخر توڑی — سجاح سنکے خبراں نٹھی قسمت میں نوں چھوڑی

وچ جزیرے اندر بیٹھے سنہ ید ید زمانے — قوم اوسدی آ مومن ہوئی گنن راوی دانے

تے مالک جیدم نٹھا خالد توجاں ٹھہ پیاں — خیمہ ولیس چلاے لدھا ستہ آندا پا بیڑیاں

دس جیدن حاضر کیتا کے ابن نویرہ — ضیف اللہ اوسنوں کہیا لسے مالک بے سیدا

نال سجاح کیوں ستا پکائی ساتھوں جج کنارے
اوس کہیا میں وی نہ چھڈیا قایم ایس اسلامی
اول سخن کرڑے ہوئے نرم مقال دوبارے
وچ مقالاں نال تکبر کہیا اوس ہتھیارے
ایس مقالوں خالدؓ جیہی اگ لگی وچ سینے
ثابت ہویا ایس مقالوں جو اوہ صاحب ہمارے
ارشاد کیتا ایہہ خالدؓ اوکھ ضرارؓ کھلویا
دویم روایت حضرت واقدی میں اوہ لکھ دکھاوان
جد بہارے قیدی آندے کر کے نال زنجیراں
خالد کہیا گرم کپڑے دینے جسم ہنڈھانے
قتل کیتا مالک تائیں قیدی ہور جو نالے
اگے یا فراخت بیٹھے قتلوں یار تمامی
تا فر حضرت خالدؓ کہیا رب جو چاہی سو ہوئے
پیچھے ہور روایت آئی اوہ دل اساں نہ لگے
مالک دی اک عورت آہی لیلیٰ نام بتاون
مالک جانب ہو سدی تکیا اکھیں ہیر دا یا
اسدا حسن نہ دشمن تیرے کفر تیتھوں ہی کردا
حاصل ختم کلام سویرے مالک قتل ہویا
جا فریادی یثرب ہویا اوہ متمم سچیارا
جس دے ہم ابو قتادہ آیا نالے بیت عمرؓ دا
تا فیر خالدؓ طلب ہویا اندر شہر مدینے

زکات نہ دتی امر رسالت ای پاپی ہتھیارے
زکات نہ دتی غفلت کیتی پھر دا اسا نمیں لاہی
ابو قتادہ پیچھ عمرؓ دا مجلس اندر سارے
ای خالدؓ پھیریوں کہندی صاحب بیٹھ تمہارے
سیف اللہ کہیا دوبارے ای بدبخت کمینے
توں مرتد حرامی کافر نہ اوہ نبی تمہارے
ایہہ روایت طبری اندر مالک قتل ہویا
شاید بات درست ہووے خالدؓ نہ سر لاوان
رات پئی تے سردی لگی پایا شور شریراں
کہے ضرارؓ ایہہ سمجھ نہ آئی تیناں ہر دو ہنگے
شور پیا تے خالدؓ آیا کہیں روایت والے
خالدؓ ہو حیران کھلوتا بھی اصحاب تمامی
بندیاں ہور دلیلاں ہوون گیں تقدیر کھلو
شاید کسے منافق تہمت ہس لگائی اگے
بیعت شکیلہ عرب ولایت سند کتاب لیاون
حسن تیرا ہے قاتل میرا آکھ خالدؓ فرمایا
نال سجاح کیوں ستا پکائی منکر صاحب امر دا
اوسدا فیر حقیقی بھائی اوہ سن اوتھے کھلویا
صاحب امر اعتبار نہ کیتا ابو بکرؓ شمارا
اوہناں آن گواہی دتی جو نکر جاں الہ دا
حضرت عمرؓ رنجیدہ آہے نالے یار نگینے

خالدؓ جس دم گیا مدینے لا دسے تا ہتھیاراں
خنجر کمر حمد ہر کرداں ظبر کٹار نورانی
ہتھ کھبے وچ سہلہ پھڑیا ہتھ سجا پا گرزاں
لتے تیر آہے لٹکائے پگڑی دے پیچ دڈوالے
حضرت بلالؓ اشارت کیتی تا اوہ مسجد آیا
صاف کہیا میں ظلم کمایا لیلی پرہی ویاہی
مالک بدلے تینوں سولی قتل ہنداتیں کیتا
کہندا ولوچ ابوبکرؓ دی سوسیں نشا ہوین
شاہ عمرؓ جد جاون لگا کرے بلالؓ مناہی
حضرت عمرؓ جس کر بہیں ہٹ کھلے تے باہر
اصلی گل کر خالدؓ والی ہو ہیش سلامی
ابوبکرؓ امنا کیتا قتل مالک دی ہاروں
ایہہ ہور ملامت کیتی عورت مالک سندی
ہن توں رخصت ہو ساتھیں شہر یا یہہ جائیں
خالدؓ ہو سلامی چلیا ہتھ قبضے تے دھر کے
نہ گل تد ون خالدؓ کیتی دسے چہرہ وٹیا
تا فیر حضرت عمرؓ معظم مسجد اندر آوے
خالدؓ آیا پاس تساڈی معاف گناہ اوہ کیتا
کس سببوں ایہہ جھگڑا کارا دس اسانوں سایاں
تا منہم اوکھ سنتا اپنی عربی شعر الاوسے
چہرہ جسم توں ین بھکھیا جیونکر تیل انگیاراں
تیغ فولادی کا فرانہ ہی کمان کیانی
زرہ خود سنہری چمکے ایہہ تعلیم بزرگوں
شیر جدا دا رب توکل نرم قدم اوٹھالے
شاہ عمرؓ تا دستے ملیا گلوچ پٹکا پایا
خون ناحق ایہہ جنگیں دہمیاں ایہہ گل لائق ناہی
حضرت خالدؓ ایہہ گل سنکے مڑیا گیا چوپیتا
گل ہیسے تا یا اچکا عمرؓ بکانے جوین
ہور ساتھ نہ خالدؓ جادی امر سانوں بادشاہی
فیر کہیا کم خالدؓ بنیاں لوکاں دیوچ ظاہر
صاحب مروی پیش گذاری جو مقال تمامی
تیر اکہیا قصور نہ کوئی اوس مع نری بدکاروں
کیوں نکاحی تئیں نیج لائق ہر جا تہمت مندی
بدسلیقہ کافر ہیارا او سدا اہمراوڈاواں
گوں حضرت عمرؓ بلایا پیش جائیں گل کر کے
مڑیا گیا شیرا گاہاں شاہ عمرؓ نے تکیا
بیٹھ وڈورانوں ابوبکرؓ دے لگے سخن الاوسے
میں بتیرا سدیا او سنوں مڑیا گیا چوپیتا
خالدؓ دے سرخوں نہ چڑھیا تا ہم خطا پاین
مالک دی حق ایہہ مرثیہ لفظ ہندی اولٹا دے

مرثیہ

گے اسی رل کر بہین پھر دی سانجھ یاران ‎ جیونکر قطب شمالی گردی دو تاری رفتاران
مین بین ہیا ہان اکیلہ لمی رات جدایون ‎ ایہہ چھورا خالدؓ پاکر تنگیان تلواران
بوبکرؓ بیت سنکے کہیا شاہ عمرؓ نون ‎ خطلجے ہووے خالدؓ کولون بن جیب قمرنون
وتہان معاف اگے کیون کیتا سیف اللہ فرمایا ‎ مین تلوار میان نہ کرسان غالب خالدؓ آیا
شاہ عمرؓ دا زور نہ کوئی ظن پیا دل بچا ‎ کرسان جاکے ذکر اگیری مت لگے ایہہ وہکا
اندر عہد شاہ عمرؓ دے شام ولایت جاوان ‎ خالدؓ نون معزول کرسیان تا ایہہ ظن ہٹاوان
ہین ایہہ خالدؓ رخصت ہوکے ٹریا مین ولایت ‎ نال مسیلمہ جنگ مچاوان اگون ہا یہہ حکایت

دربیان قتل شدن مسیلمہ کذاب و فتح یافتن امیر خالدؓ و قصہ عراق را

خالدؓ جسدم رخصت ہویا یار بلاکی چڑھیا ‎ واگ اوٹھائی لے دل تیران اوہ یمن وچ وڑیا
وچ یمامہ لائی جھنڈی ویکھ میدان کشادہ ‎ شرجیلؓ لشکر عکرمہؓ آئے ہو آمادہ
عکرمہؓ اول بھاج اوٹھائی تاب جنگ نہ آندی ‎ تا فیر خالدؓ جا پایا ہیڑا لبری سند لیاندی
فیر عکرمہؓ جنگ نہ کیتا فوج صحابیان تھوڑی ‎ جمعیت آہی ستھاران چالی ہزار توڑی
ہوئی فیر امرا اکٹھے لیکے جھنڈی نوری ‎ اٹھاران ہزار برابر ہو من وچ اصحاب حنفی دی
محکم خالدؓ بکڑ جمعیت گرد طلاوے جھیٹے ‎ حضرت شرجیلؓ بہادر ہر تھین ہو مرد وڈے
مسیلمہ دی بھی پھرن طلاوے ہر جا ہوکے چستے ‎ شرجیلؓ دے ہتھ لگے کیتے بنھ درست
خالدؓ مٹی لیا سٹھ ہکان کرکے مکان ہان ‎ چالی ہشترک بنی حنیفہ قصہ کھول اگاہان
نام مجاعہ اک وچ اوہناں دے دانش مند وڈیرا ‎ اوس باجھون سبھ قتل ہوئے اگلے ذکر تھیرا
قیدیان تائین کو مجاعہ جسدم بولیا شخص مرارا ‎ ایہہ مجاعہ نہ قتل لائق اسے خالدؓ سردارا
دانشمند مجاعہ وڈھیرا بوجھ ہستون تیرا ‎ واہ واہ ڈھنگ لٹائیان سانے ماف کرن تسنیہر

ایسے خاطر رکھیا اُسنوں قتل مجاعہ نہ ہویا
رات وہی دن روشن ہویا لگی سٹ نقارے
ہر یجھ برابر اوٹھے بسم اللہ پڑھ چلے
سبھے حضرت زید کھلوتا لیکے شتر سواران
کھبے سبھ اعراب کھلوتے مرد ہو عتباری
جم کھلوتی گھٹ اسلامی محکم وانگ پہاڑاں
اودون بنی حنیفہ اوٹھی جھپٹے گھت وہیران
آہموں ساہمنے جھولن جھنڈے صفا برابر ہوئیاں
تسدم ڈھولیاں ڈھول گھوکائی ہیکر نادِ ملنگاں
دہو سو دہوس جی بھر دہوسہ شتری وسل کر کے
تیغاں دے ہر دو بہادر لتھے لے ڈھالاں سر لیاں
اول غلبہ بنی حنیفہ دیکھ اعراب ترٹھے
آئی رل اعراب دے بارے جیہاں بھلن جاوڈھائی
اتے اوہ رحال منافق سپہ سلار کفاروں
ہو محکم بنی حنیفوں لگے جھنڈے والا
فیر حضرت ابو حنیفہ اوہ عتبے دا جنیاں
پا شہادت گیا تیر دن رحمت مہاجر والا
تا فیر سالم دوڑ شتابی اوہ نشان اٹھایا
جھنڈا ہتھ کھبے وچ پھڑیا قائم رکھیا سالم
تا فیر چھاتی نال لگایا کالا جھنڈا نوری
پا شہادت تریا سالم ہاتھاں سنج چالے

کرسان اسدا ذکر اگیری جد مسیلمہ ہو یا
پڑھ نماناں چڑھی بہادر کھول نشان اولاے
جو رجما عثمان شیر کھلوتے جبل تمامی آئے
مُہرے تیر انداز کھلائے قلب ماجر انصاران
قالب خالد رل کھلوتا نامی شیر شکاری
کالیاں گھٹاں نظری آون لگا رنگ او جاڑاں
ماہلٹر پا مل رنز کھلوتے بدماپڑ شتر سیراں
یمن حجازوں ہر دو گٹھاں نل میدان کھلو یاں
پھین ساچھیں چھینے دیمن ٹی ماں ہی پیلے ہنگان
لوہن ج ہلے جسدم چوٹاں شیر اندی پیر پڑھکے
چڑھیا غضب دے تے ملنگاں اوی لٹ جماعتاں پیاں
قدم جمیاں نہ اصحاباں ہوئے فیر اکٹھے
حملہ کیتا فیر اصحاباں یدشہادت پائی
ایسے حملے اندر ہویا زید دی تلواروں
عبد الرحمٰن تیر وگایا تا ہویا منہ کالا
لے ہتھ جھنڈا مُہرا ہویا حافظ وڈا استیاں
اول زید اوٹھایا جھنڈا بعد ایس ہقالہ
سجا بازو سالم والا آن کفار اوڈایا
دوجی واری کھبا بازو آن اوڈاون ظالم
تا کفاراں اہیاں سانگاں دے گا مر حضوری
تا فیر ثابت اگے وٹھائی پیش نشان نکلے

ایہہ بھی ہا شہادت شربا جھڑ بیا وٹ انصاران
تھر تھر کنبے دہول سپچار اچھوٹے دل نمزان
گوشے ہیں کماناں چڑھیاں تیراں منہ تپاں
گدزان ہیر ہنجال تروٹے سر نہ کرن بپاران
ملے لنب کڈھی تلواراں عدد چھیرے ہویا
اج زورا چہ ویکھے تا ہین عوئی کرہی فولادون
چڑھیا گویا ہڑ خدائی نوح پیغمبر والا
سبھے اوہ صحابہ پیغمبر تیغاں غضب آلی
جے ہوندوں تھے ان اوسدا اڑی سمجھ لیندوں آپے
اوہ مسیلمہ کافر ہوڑہی لگا نس دیوارے
پچھوں آیا ابو دجانہ شیر بہادر نامی
شیر ببر اکیتا جد حملہ بھاج کھادی بد بختاں
یاران ہزاراں ہویا وچ پردے کافر کوتا نامی
باراں سے برابر مومن جنت داخل ہویا
باراں سے ویو جوں دس خاص صحابی جانی
سات ہی چار سو برابر حافظ خاص قرآنوں
ترے سے سٹھ مہاجر سو ہنا راہ بہشتاں جاوے
کئی ہزاراں زخمی ہوئی علاج مرہم پٹی
ڈھکاں لتے خمس تمامی نامہ لکھ پوچایا
ہو سلامی لکھیا کاغذ رحمت رونق پہچے
جیا را صبر باجھ نہ کوئی رحمت مرشہیداں

بھی مہاجر جس گھر پیغمبر لتھے رہ ملکاران
خنجر حمید ہر ہو رکٹاراں دس تماشے کڈاں
تیرے رخشہ دیکھ بیماری غضبوں کھاں اولائے
ست مارن للکار بہادر زور برابر یاران
ملک الموت فرشتہ نوری ہو حیران کھلویا
اتے رستم سام تریماں کنبن اس فساددن
دیوپری وا ماں تروٹا نس گئے کرٹا لا
کون بھلے کڑھجال شیران اہی باکفر تباہی
کیونکر اوٹھے جگر پیغمبر گھر شیطان سیلنے
وحشی ساگی حربہ وا ہیا چہکے باغ کنارے
دوہاں ضرب ل وگائی ہویا تا حرامی
ہویا سخت جنگ دو باری اندر باغ درختاں
دہ ہزاراں باغ وچالے لکھیا واقدی شامی
انصار مہاجر تے اعرابی طبری لکھیا ہویا
جنت جانب اند سدا ہی صحیح روایت ڈالی
اس جنگ اندر پائی شہادت بحرہ الیں جانوں
ترے سے پورا کرا انصاروں جو جنت بادے
ہوی قید بنی حنیفہ سرہو ہنا ناری ہتھی
فتح رنڈ ہوئی اسلاموں تا حمد شرب آیا
پڑھیا ملا سب نوبت پیاری لگا وانغ دہیرے
شہر مدینے گھر گھر ہویاں اس فتح بیاں جیاں

بنی حنیفوں اک نانی آئی حیدرؓ دی حصے / محمدؐ حنیفہ جس دے شکموں پیر کرلے قصے

نام مجاعہ مین لکھ سدا ہا اُس دی سُندر بیٹی / خالدؓ اوس رات ویاہی زیور نال لپیٹی

ابوبکرؓ تے گیاں خبراں ہور کیتی اک شادی / نافیر شاہ عمرؓ نے کہیا خالدؓ وڈا فسادی

نافیر غصے ہو کر ہین لکھیا صاحب نامہ / خالدؓ جانب ایہہ تحریراں تا صد طرف پیامہ

ہو سلامی خالدؓ اگے نامہ وچ ٹکایا / سیف اللہ لے اوہ نامہ چم اکھیں تے لایا

کھول لفافہ مطلب پڑھیا خوفی یار پیرو تے / بعد سلاموں ایہہ نوشتہ ویکھ سنیا ہوتے

حضرت ابوبکرؓ نے لکھیا نامہ نال غضب دی / لیلی تین نہ لگی چنگی ہور کیتی تا جھبدی

باراں سے اصحابؓ پیغمبر ہویا تیرے گئے / روز نوین سر کج رچاوین بات کوین ڈل لگے

توں ہن ایہہ ملاقہ چھڈ کو فارس ویسے ہائن / آتش پرست سبھ مجوسی تیغاں بار بہجائیں

نلمے ہین ہن فرصت پائی امیر عرب جنگا ہن / پنجاہ ہزار ہویا مرتداں صاف عرب ٹکاہون

شیر پیغمبر غالب آئے ذلت قوم شریراں / شام عراق ارادہ ساڈا بہر لکا میراں

پیش مثنیؓ جنگ مچایا فارس ویلی ڈہے / عدو اوسدی تین لاج کرنی وقت طول نکھے

ہو رتا کید کراں ہین تینوں جس دم قدم گگاہاں / جو امیر ملے ایس ویسوں لے جانا ہمراہاں

دربیان روانہ شدن امیر خالدؓ بجانب عراق و جنگ ہرمزرا

پا فراغت نلمے کولوں ہویا خالدؓ چپ تا / کہیا سر حیتماں نے نیاں لکھیا شاہ درست

ایہہ گل کہکے چھڈیا اہ اکھ عراق ٹکائی / اتے عیاضؓ مدد خالدؓ جاوے فوج گھوکائی

امیر انہاں دے واں ہیراں ایہہ ارادہ آہا / شہر حیرہ وچ جھنڈے لاواں فوج جاوے دکھا

اتے عیاض دے ستھ جنگل اوتوں ہو کے آوے / شاہ فارس دا اوس جا تھانہ پٹے نا ہچلاوے

سیف اللہ ہو سوار دواں بے اُبلہ دی راہوں / لے سنگ شیر مثنیؓ تائیں ہرمز جنگ مچاہوں

وچ اُبلہ تے جھنڈے لائے ایس عراق وچالے / ہرمز کافر اوس جا رہندا لشکر عرب دوالے

نامہ نوشتن امیر خالدؓ بجانب ہرمز کافر بعد مقابلہ وقتل شدن ہرمز و فتح یافتن امیر خالدؓ رضا

حضرت خالدؓ نامہ لکھیا جانب ہرمز کافر
ایس آہروں جے توں انکاری تاتیغاں سرداری
کا مہر کر بند لفافہ کیتا جیار اوتارا
وچ ہرمز دی اگے رکھیں لے سوغات اسلامی
ہرمز کافر ہسن لگا دساں ایس مقالوں
جیدن ہتھ اساڈے لگے پوسن اُسدن خبراں
ہومن ہوواں تاجند بچے جزیہ تابعداری
پھیر اج پیغام لڑائی فارس خبر پچاواں
پھیر اوہ نامہ خالدؓ والا جانب فارس سدہا
اوسدی کجھ نگاہ نہ ہوندی اہل اسلاماں اوتے
نال حقارت چڑھیا کافر آ میدان کھلوتا
دوجی طرفوں سیف اللہ لیکے ساتھ دلیراں
ہر دو گھٹاں ہل کھلو یاں وانگ بلند پہاڑاں
طرم تنبورے چھینے بولن ترہائی رنگ لایا
چہرے سرخی پھری جواناں جیونکر پھل گلابوں
نشانچی پکڑ نشان ہلاون بولن کسدا وارا
آ فیر خالدؓ ٹریا سدہا جیونکر شیر شکاری
ہرمز دے اوہ سرتے لتھا گھوڑا زخم نہ لگے
ہوہو من یادہ توں جزیہ نہ کر گلاں وافر
اوہ انصاف کریسن پکا کہیڑا اجتنی ناری
لے شتابی ہو سلامی راہ پیا ہلکارا
ہے منظوری یا ہے دوری دیہہ جواب تمامی
کیا پیغام پچایا خالدؓ اسی نہ اوس خیالوں
پھیر فارس وانام نہ لیسن مُنہ ہنج چڑھ طبراں
کوں سہالوں ڈرکن والا تکے دیاں سرکاری
چڑھ ہسی جسدم فوج امیراں سدے میل ہزاراں
اپنی طرفوں بھی اک عرضی اوہ قاصدلے کہیا
دیکھ ہوزی کیونکر مرد اشیر نہ غافل سوتے
لا فاں ماری پڑدی اندر اوہ ایرانی کھلوتا
وچ میدان اوتاری جھنڈے پڑ چھایا تیراں
ہوندی جسدم چوٹ نقارے گیاں کننبع جادوں
پڑ گھڑیال وجے دوطرفوں سدہم سہراوٹھایا
تیغاں ہر دو بہادر جے رکھ ہید وہا بوں
شاباس بازی سر تساڈے کرنا ہتھ قرارا
یا اوہ لتھا باز پہاڑدن بدی منارتاری
اوہ بھی کافر سخت عراقی بیا گوں اڑ اکے

دشمن لگائے ہتھ نیزہ سر بھجادا اُغون ۔ کافر مشرک وچ تدبیران اوڑی ہوش وہائون

حضرت خالدؓ پڑھ بسم اللہ ایسا دا لگایا ۔ کافر ہوش نہ کجھ سنبھالی حد اکاس پوچایا

منہ وچ ہی پرنے چھڑیا کافر وانگ چھان اندر اوے ۔ سیف اللہ سیف لگائی سر جدا ہو جاوے

جس دم ڈٹھا حال کفاران تا فیر ہر خاطر ۔ داگان چاپان جانب خالدؓ نیزی تول توانتر

ایدون نر اعرابی چھوٹے خونی نیزے نلنے ۔ یوین لتھے جونکر چڑیان پوندیان وتے دانے

سبھی طرفون لشکر قعقاعؓ نالے فوج ضرار دی ۔ کبھی طرفون شیر مثنیؓ دہمکاوٹی تلواران

مُہر پیل بہادر لتھے جھڑ ہٹ پایا فیلان ۔ رخ پیادہ خبر نہ کائی سبھلی ہتھ اصیلان

گویا شام گھٹا فوج سبھی چمکے قطب شمالون ۔ جوندان طبق برابر ہوئی ڈریا دہول ہو چالون

پر گھٹان سہن کڑکے سبھی ٹٹ بدی گھٹھیان ۔ یا فیر او سدیہ کیتا غضبون گرم دوکان لوہاران

مُڈان جدر ڈکن تیغیان شعلہ نکلے داردن ۔ توبا توب بکاری رستم زال سام تھپیاردون

سام نریمان مری مُنہ رکھ انگشت دا دانتان ۔ کنب گئے وبنگ ویکھ لڑائیون جرنہ کدی ہاتھون

گویا دعوی کرن شاگردی ہر شیر بنی اگے ۔ ہونہ ہمر ماندی فرمانے بیتا برابر لگے

جیا لاوگر گیا شتر سنجون مہر اکبو نکر چلے ۔ فیلاندی ہن او نہ کائی رخ پیادہ دہلے

تاب جنگ کفار نہ آندی ہتھ ٹٹے ہو نہ دلیران ۔ جس دم ہیتے وچ کہنے دم لیا کجھ شیران

تیغان وانگ اہیان سدھ ہی کیتی ننگا رخ نکانے ۔ مُہر اہیل اعراب ترد ئے فیلان سر جہ کانے

بازی چیڑ لئی اصحابان ہو گئی گبر ہزاران ۔ واہ منظور مظفر خالدؓ حال ہند ابدکاران

لٹ کیتی تقسیم برابر خمس شہر مدینے ۔ اتے تاج ہرمز والا گول زمرد نگینے

جیا ہاتھی اوس لڑائیون ساز تمامی سنگے ۔ صورت او سدی ویکھ عجائب سارے آکہن لگے

ایس وچ ہی پیدا ایسی نہوین پا فیر کسے بنایا ۔ وچ قیاسان بات نہ آئی گردی جھرمٹ پایا

عمرؓ کہیا اہیہ فیل نہ لایق کم ساڈے ہی کت آوے ۔ تاج ہاتھی اہیہ ہرمز والا خالدؓ کم لگاوے

اوڑک ہاتھی التے قلعہ کم بند شہر ہی ۔ حضرت خالدؓ تا تک مذہبیان طعنے کرسن ہیجا

پنجاہ ہزاراں قیمت یار و اوس قلعے دی آہی
کمر بند جڑاؤ موتی لکھ دینار گواہی
تم ہویا جنگ ہرمز والا ثریا ذکر مداروں
نام مدارا شہر اک نامی فارس حد شماروں

در بیان جنگ مدارا و فتح یافتن امیر خالدؓ

جسدم عرضی ہرمز والی گئی مداین سدہی
کھول لفافہ پڑھیا مطلب سب حکایت کہی
کہندا اساں امید نہ کائی عرب محمدؐ والی
فوت ہویا اوہ تاں بعد اراں آکھے اکھ ویکھالی
سر چشمے دا اول بندش کرے پکڑ مسلائی
جسدم پانی زورین چڑھیا غرق ہاتھی وچ جائی
عرباں نسراج سر اوٹھایا حیلہ بندش اہیا
ایہہ قارن کرے تیاری لماں قصہ کہیا
قارن بہت عمیدہ لشکر نال خوشی لے چلیا
ملے لشکر ہرمز والا سبھ شکستہ ملیا
پاس مدارا فارسیا ندی آکے تنبو لگے
آن جاسوساں خبراں دتیاں سیف اللہ دی اگے
شیر آ بیٹھا توں کیوں غافل ویری ہٹدے لتھے
شاہ شمس ملتانی نٹھا ننگیاں چڑ ہی ہتھے
سنکے خبر جاسوساں کولوں شیر نگاڑ کرلے
ہویا حکم منادی سندا لشکر جوڑ بنادے
لگی جسدم چوٹ ومامے کٹے لک دلیراں
ہو مضبوط تیار کھلوتے پا گاترے شمشیراں
پڑھ بسم اللہ پیر رکابے آسن لے اسواراں
واگ اوٹھائی طرف مدارا خاطر جنگ کفاراں
جا میدان کھلوتے سوہنے جھنڈے کھول نورانی
جم گیا جد پڑ دے اندر سبھ لشکر سلطانی
اودوں نشر کفار رچایا چھوٹے لشکر دو دین
جسدم واو ہٹ کیتی تلواراں جھمی نٹھی اوین
خالدؓ ویکھ وتا للکارا رخ برابر اوٹھے
پیچھا کیتا تیغاں اہیاں کٹھی کر ایہہ کھٹے
کجھ سلامت رہے مجوسی فارس خبراں کیاں
ڈر گیا شاہ ایس مہموں ہر جا وہاں ہیاں
تاقیرکن گھبر دی کھلے اول کجھ نہ جاتا
حضرت خالدؓ رعد مشابہ آیا بال ہواتا
تالمس عضہ کہا کریں لشکر عرب دیاروں
بنی بکر نوکر رکھے سخت قوم کفاروں
ہویا لشکر جد فرن اکٹھا اک امیر بنایا
بہمن جادو یہ ناؤں اہندا اوہ جہان نال لگایا

کافر فوج برابر لتھا ڈٹھا دیکھے تا وہ ہیرا — نافیر ادھی گھٹ شمالوں گجے رعد گھنیرا

دو دیں ہاتھاں پڑدی اندر آن برابر ہویاں — گویا مینہ لتھا ہتھیارین سانگان جگر پڑوہان

ہبدون کاٹ کیتی شمشیران سے پلکار دلیران — تاب نہ مشرک کجھ لیائے ہتھ دکھائے شیران

ہمیڈ گئی پڑ وتے کافر اوہ کرنی وڈیایان — خالد دی تالی۔ واہی نارس اندر سابان

فتح کرم دا راتا ئیں خالد دا اگاں جایان — ایس مریے فیر شہر دو ولے فوجاں فوج جمایا

وانگ پہاڑان پڑدی اندر فوج جمی اسلامی — کھول نشان ہو آگیرے شیر بہادر نامی

اودون لشکر فارسیا مندا آمیدان کھلوتا — دو دوہڑان رل وا اگان جایان جیون لجھتین ہتھ ہویا

شبا شب پیان منہ ہتھان نکلا لنب برابر — نس گئے کنڈ دیکے کافر رہی کمد تے صابر

ایس لڑائیوں حضرت خالد دس قسم اوٹھائی — مین تلوار سیان نہ کرسان سند یکیری آئی

جتنے توڑی گھوڑا امیر المومنین آوے — مراد پوری مران ہتھایوں راوی خبر بتاوے

تا فیر قیدی پکڑ کر ہین کوٹھے آب کنارے — پانی خون برابر ہویا گھوڑا وچ اولارے

پانی رت نترایا گھوڑا قسم ہوی پوری — تا جہ عقاب فے کوہی پڑ وچ ٹھنڈی نوری

فتح چڑھی اسلامی ہار کھاوی بدکاران — کھل گئے راہ ہر اک جانب فارس دیس کفاران

در ذکر فتح شہر حیرہ و کیفیت آن

حیرہ جنے کیتا وہ تا وہ وسدی لوک ہزارا — نائب فارسیاندا رہندا اوہ علاقہ بھارا

بابل تھین ایہہ سو کوہ مغرب جنگل شام کنارے — اول تہاں مذہب مجوسی پر انجیل اوتارے

تا اوہ ہوئی ساری مومن عیسیٰ نبی زمانے — خالد جس دم لائی جھنڈی جنگ کردے ولنے

صلح ٹھہرائی جزیہ دیسان مددگار نہ کرسی — ہور قصہ اک لکھ دکھاوان گل اوہ گذری ہی

وچ حیاتی اکد یہاڑے کہیا شاہ ابراران — بعد میری ہو فتح ویسن جا ایہہ شہر کفاران

شہر حیرہ دی نظری آون جہہ سفید منارے — جو نگر دند سگا نہ چڑھے وچ پاپی ہتھیارے

اک شخص عرض گذاری ربہ یا مقبولا
سرور کہیا تینون سخشی سبھ اوہو چاڑے
عمرو ابن عبداللہ المسیح حاکم اوس پاتون
خالدؓ کہیا شاید کوئی آندی اوس شتابی
کافر ایس گلون انکاری کہندی صلح نہ کرسے
تا پھر حضرت خالدؓ کہیا مین بھی صلح نہ چاہان
اندر محلان گہیان خبران سن کر مدیا آمے
تسان کرنی صلح پکیری میر او ہم نہ کران
شاید اوستے ڈٹھا ہوسی میتون وقت جوانی
ہن ایہہ ویکھ بڈھا ہیا میرا کرسی خود کنارا
اپنی حجت بیر سبھ پچھے تسبن جی سنجاؤ ناہین
تکے قوم انا کیتا تہری صلح وچالے
تہر یک ایہی ستون بکھرا ہاہیون لولی بن مکاران
تندو ماین ہور کرلے شادی سندر لڑکی کوئی
اوس کہیا ایہہ بلکل میرا ارادہ ہویا انکاری
شکے کردی لوگ مذمت کیتی تین نادانی
جھگڑا کیتا اوس وباری شرط میری بہتی
امر شریعت ظاہر اوتے باطن اللہ جانے
ایسے سادی ہوہن آہی واقف نہ تعداد ون

اوس کا فردی بیٹی سندر تینون بخشش ایکون
ہویا کاغذ جدون نوشتہ تا اوہ شخص آلاٹے
وقتے کر میڈ بیٹی تسدی بخشش میتون مہرکارون
لعتی اونہان ربل گواہی سچا ایہہ صحابی
یس بھتین وہ خجالت ناہین تہا ہدی لگے سرنے
پاک عبیدا امر منسان کی ایہہ خبر تسا ہان
آہی وڈی رن مکاران قوم تا مین سمجھاوے
اپنا ایہہ آپ چھوڈاوان جو ہودی مہر جزبان
نا میر تے عاشق ہویا نا کجھ فکر زبانی
وجہ طمع یا لڑ چھوڈاوان وس لگاوان سارا
جونکہ عرب بٹھر اون صلح چلوا و نہیں اہین
تہر یک تا ہین بلی کر مہ زیور کجھ و ولے
ہین تیرے کجھ لائق ناہین کیونکہ رات گذران
وڈھے درم ہے تون میتون بات برابر ہوئی
لے ایہہ رقم رخصت کیتی بات اہیا اعتباری
منگدون جیکر درم ہزاران ال ہیندو نصرانی
دعوی رقم زیادہ میرا خالدؓ بات نہ منی
ہدم کر روڑان خارج دعوی وچ زونو ہکانے
طعنے کرتان تے واجب ناہین دن نان قبض فساون

در بیان حکایت عجیبہ و کرامت ظاہر شدن میر خالدؓ

ہور حکایت اک عجیبہ لکھیا دانشمنداں
امام واقدی نسخہ کامل طبری سند پیشاں

ساگی سند لکھ دکھاوے عمر اوس اخباروں
جد دم ہوئی صلح وچالے خالدؓ تے کفاروں

پاس عمر اک پڑا غذ دا ٹھا خالدؓ ویکھ دکھلایا
کی کجھ ہتھ تہ پڑی اندر کاغذ رنگ وٹایا

اوہ نصرانی خالد اگے تا ایہہ عرض گذاری
اسدے اندر سم اک قاتل اصلی عرض ہماری

ایس خاطر میں پاس لیایا جیکر صلح نہ ہوئی
کھا کے مر ساں ذلت خویشاں پھیر نہ ویکھاں کوئی

ایہ گل سنکے حضرت خالدؓ لیندا پڑی تتابی
پڑھ بسم اللہ منہ وچ پائی رہی حیران صحابی

کہیا خالدؓ اثر نہ ہوسی اسم اللہ دا پڑھیاں
ہرگز زہر اثر نہ کیتا ڈٹھا ہر نے کھڑیاں

حضرت خالدؓ رہیا سلامت کہن روایت والے
کافر ویکھ تعجب ہوئے نہ مقال او ٹھالے

اوٹھ گیا فیر خالدؓ پاسوں شہر اندر جد چالے
لا کچہری خویشاں تائیں ایہہ گوشے سمجھاوے

کہیا میں آزمائش کیتی اوہناں بلند ستارا
زہر کھا وہ رہیا سلامت جگ تعجب سارا

ظاہر ہوئی وڈی کرامت اہناں تلے نہ کوئی
ایس مقالوں پچھے دسن تا صلح ایہہ ہوئی

صدر مقام بنایا جہڑا بھسانہ رہے اسلامی
شاہ فارس دا اثر نہ سکے روکے راہ تمامی

دربیان انبارا و جنگ عین شمر و فتح یافتن امیر خالدؓ را

صدر بنا کے طرف انبارا خالدؓ مہرہ پیلے
ساری رات روانہ ہویا پہوتا فتح سویلے

اوسجا بنی بکر رہندی بنی عجیل نالے
بنی تغلب قوم تسہ ہران کہن روایت والے

شہر انبارا جنگ ہویا عین تمر پڑ جمے
ہر دو جانب کوہان تو ڑتی جھول چھنڈو لمے

لشکر ہو سیہ در اس کھلوتا لگی چوٹ نقارے
سیف اللہ پڑھ بسم اللہ گھوڑا رخ لوائے

وچہ گرد او اطراف کفاراں تازی صاف گایا
عقبہ دا سرکالو کر کے اندر بغل دبایا

کھچ لیا تد اوسد تبائیں اپنے لشکر اندر
ایہ عقبہ سردار کفاراں نامی وڈا کنجر

کافر ہو حیران کھلوتے لگا سخت طمانچہ
بلکہ صاف شکست اوٹھائی اصلی ایہ دیباچہ

پچھا لیتا نٹھے کافر فوج ساری ہٹ آئی ۔۔ اہن عین دومتہ جندل اوتی اگوں آکے ادھائی

دربیان جنگ دومتہ جندل و فتحیا فتن امیر خالدؓ را

اول وہناں نال امیراں ایہہ صلح ٹھہرائی ۔۔ خالدؓ جانب بلے جاوے ہرمز نال لڑائی

فتح کرکے اوہ علاقہ تا حیرہ تے جاوے ۔۔ تے عیاضؓ غنم دہ متہ جندل وباوے

تاریخ فلانی روز فلانے حیرہ کرن او تارا ۔۔ خالدؓ گیا عیاضؓ نہ آیا کھولاں مطلب سارا

جس ہڑا اندر خالدؓ لتھا متھا جوڑ برابر ۔۔ فتح پائی شیر خدا دی راوی کہن اکابر

حضرت عیاضؓ دومتہ جندل فتح کر نہ سکیا ۔۔ کیتا جیدم تنگ کفاراں خالدؓ دا منہ تکیا

تاقہ آج و [illegible] بکر کے خالدؓ فوج اوٹھاوے ۔۔ حیرا اوجاڑاں دومتہ جندل اتی فوج جماوے

جھنڈی چڑتہ [illegible] لن اسلامی ڈٹھے جد کفاراں ۔۔ دل شکستہ دہشت کولوں نٹھے چھوڈ اقراراں

ہتی غسان تے قلب نامی حیر شریراں ۔۔ جبالہ اوہ سردار ہو نہا ندارا اوی کرن تحریراں

عرب جبالہ حاکم بصرہ رکھے مذہب عیسائی ۔۔ کرسان وسدا اوکرا گیری شام ولائیت بھالی

جد پہاڑی خالد لتھا لے دو یار سطیراں ۔۔ ڈٹھے مددگار تمامی ہوش گئی اوڈگمبراں

دومتہ جندل اندر رہندے دو سردار کفاراں ۔۔ اک اکیدر مشرک نامی بھی جودی بدکاراں

ایہہ اکیدر سخت منافق واقف سی کجھ اگے ۔۔ خالدؓ نال لڑائی کیتی رنڑ لیا سنیہ لگے

قید ہویا پھر گیا تبوکے چھوٹا نہ لے کردا ۔۔ خالدؓ دا ہتھ ڈٹھا ہویا منہ نہ اگاں دھردا

راتی نٹھا نیکے خبراں سنگ کجھ کفاراں ۔۔ حضرت خالدؓ سچھا کیتا گھیر لیا اسواراں

کرکے قابو قتل کیتا ردہویا درگاہوں ۔۔ جودی مخبر ہی چڑھ آیا پیا اہو ڈٹھے راہوں

اوودوں حضرت خالد جیہا کر گل مطلب والی ۔۔ زرہ پوش سپاہیاں کولوں ہرت دسی کجھ کالی

جنگ غمرو عدی [illegible] بہے سٹ پوچھی کھر بالوں ۔۔ گیا سہارا اوڑ ہاکنیے رہیا ڈھول ہوچالوں

مہرے پہلا بہادر ڈٹھے چھوٹے شیر پہاڑی ۔۔ شبہ رکھ فشان نہ رہیا سنبی حرت لتاڑی

شیر زور آور بہر نرہ قاتے بیٹھ ہتھیار ین لتھا　　ال بل سورے مارن تیغان رنگ لیا منہہ متھا
دو ہاں ہر اندی ہوی موچھی کار جوین تین کھلان　　چڑھ رہیا تھہ حضرت خالدؓ مرد ناہی ستر زنان
جھہی طرفدار کفاران تنھی منہ فرماندے　　جودی کا بو پڑ وچ آیا مشکان ہنہ نگاندے
خالدؓ برج باہشتانی یا اوہ صد سکندر　　کون تروڑی اوسدیتا مین کافر ٹھیک قلندر
رستم سام نریمان بر جو قادہ دہری شیر بنی　　جودی عاجز کون بچارہ باہان آہی جس ہنی
جودی دی اک بیٹی سندر آرا اوس نظر گذاری　　پڑدی اندر کیتی شادی خالدؓ تنھی واری
خالدؓ لبھے آرام نہ کیتا اگلی دسی اوائی　　چہر بھچار فیر حیرہ اُتے کردی لوک کوتاہی
جھڑہی دو ہتہ جبندل وچون کافر ٹوٹے پھٹے　　جانب حیرہ نس نس خبراں دیندی رہو روتے
کوٹا اندر بیٹھے ساری جنگ ارادہ کرکے　　طوفان خدادی خبران اونہاں باری بھرن [illegible]
وقعہ کوتا حضرت خالدؓ چڑھیا وانگ طوفانے　　جانب حیرہ واگ دکھائی لتھا وچ میدانے
تنھے کافر سنکے خبران چھڈ کوٹ جھولان　　قضا دی طرح پہلے پچھے خالد ہیا نیولان
بہن درست کیتے ساری باغی عجم دیاروں　　ہر جا دہمک پئی اسلامی خالدؓ دی تلواروں
برج فولادی قوت والا اوسنون کون ہلاوے　　در ہو پیری جن جنھین ڈر دی ڈھیاں [illegible]
دو لڑایاں ایسیاں ہوئیاں سخت بہدلئے　　کافر اہو ر فرالیض لے کہندی راوی دلانے
ظاہر ہوندہ رہیا دشمن حیرہ دیس وچالے　　ایہہ ہمن ارادہ فارس مداین حد مقالے

دربیان ذکر خفیہ حج امیر خالدؓ

[illegible] میں حج سدہایا دہریا منہ اوجا ہوڑن　　سمی ٹبے راہ ریگستانان منزل کجھ پہاڑن
حج اندر وچ شامل ہویا ظاہر راز نہ کیتا　　قافلہ جبدم گیا مدینے دسیا بھید جو بیتا
اونہان خبر دتی سرکاری خالدؓ اسان پایا　　حج طواف برابر کرکے چوری اوٹھ سدہایا
کوئی نال نال نا ہا یہ معہہ جا پاین شتر سوار　　ایہہ گل سنکے ہویا غصے نائب شاہ ایران

ایہہ آہیو خاص صحابی غازی جنگ بدر دا
لڑتے ہور زبیرؓ بہادر خاص پھوپھیر ابھائی
گل کراگوں مطلب والی نہ کر طول مقالان
ہرقل توڑی گیان خبران فوج ڈہی اسلامی
کھڑکی کھلی تا فیر اوسدی غفلت والی خوابون
دسان نشہ غفلت والا کیون سر چڑہی خماری
ہر منہ کھا شکست ننٹھا ایسے ہار پچھائے
ہن ایہہ اوہی گھٹ جنوبون انگلوں فوج دوانے
داہ لکھ حضرت واقدی لکھیا طبری لکھدو نال
چار حصے اوہ لشکر کے جانب شیر چاڑہے
ایہہ بھتیوڑ ہرقل سندا کہن حقیقی بھائی
چڑہیا جیدم ہر یونانوں بھر گیا جگ پانی
نال حضرت ابو عبیدہؓ وڈریا فوج کثیر لیان
جیہڑے ہور آہی متفرقہ اک جا ہوئی اکٹھے
اک جا کیتے اوس اکٹھی ایہہ مصلاحت جنگی
اکثر اوہ میدان کشادہ گردی بہت کالا
جے رب چاہیا ہوسی فتح ساڈی ایس میدانون
راضی سنکے ہوئے سارے خبر دتی ہلکارے
لتھے جا یرموک کنارے ڈیرے ایہہ اوپچیری
فیر دوبارہ گیان خبران ایس لعینان والے
فوجاں کرکے جمع آن برابر لتھے

ابو عبیدہؓ ہر تھیں افضل کہڑا اوسدر دا
نام سعیدؓ اوہ زیدی بیٹا کیا کرسو جیہڑا ای
تین ہن بیڑا شام اوٹھایا پہلے پنڈی سر جان
ساڈی اوہ نہان شہر دبایا سوئی بہادر نامی
جس رخ تی وچ سوتا ہویا نشہ پی شرابون
نال مجوسان نینوا دہرتی جنگ کیتا اکواری
ایسے خوشیون غفلت اندر اپنا آپ وسنجائے
لشکر اوس اکٹھا کیتا لڑسان کہیا میدل نے
حمص کناری جھنڈی لگی روی گل سناہی
حصہ اک بھتیوڑ والا چڑہیا اوسدیاں
تیز حملے دی تہلن کارن کافر سارے ٹھائی
ڈر گئے اصحاب پیغمبر لمی چھوڑ کہانی
ہر جا لکھ بھیجے اوس نامی آئی فوج حمیر دن
ابو بکرؓ تے گئیان خبران نر اسلامی ہٹے
پر دریا یرموک کنارے ویکھن لڑن فرنگی
بصرہ شہر دمشق دی سہن کہیے روایت والا
اُمت سرور غالب آوے ذلت اوہنہان بیانون
الاصباح فیر چھڈیا ایلیہ تا یرموک سدہارے
لدہ نشان میدان کھلاری حرص جنگ دی ہیری
اوہ دریا یرموک کنارے لتھے کرکے ایلے
کدہ صلیب لگائی اگے جوڑا کا بر متھے

دو دین لشکر وانگ پہاڑان آن برابر جمے
سرخ سفید سیاہ ہور سبز جہولن جہنڈی لمے

ہر اک طرفون چڑھے طلادہ ہوئی شروع لڑائی
دو تن ماہ گذشتہ ہوئی کسے نہ کنڈ دکہائی

شہر مدینے گیان خبران خاتمہ جنگ نہ دسی
ابو عبیدہؓ نرم طبیعت دس نہین ایہہ کسے

تا فیر حضرت ابو بکرؓ نے سارے یار بلائے
کہیا مین حیران زیادہ خبر جاسوس لیائے

سستی ہیتون نظر آوے شاہون حق امیران
دو مہینے جنگ مچایا کیا کریئے تدبیران

دسو کی صلاح تسادی اج نسکار یونانون
صورت فتح نظر نہ آوے ہرگز اوس میانون

ایسے خاطر مین فیر اگے دو امیر ہٹائے
خالدؓ اتے ولیدؓ قریشی ہٹ گہر اندن آئے

کہڑا بہیڑا جنگ اوہناں دے وند کفاران پہنے
پاک کری چڑھ شام ولایت ڈل ہلا داتا منے

کہیا تا فیر شاہ عمرؓ نے دسان جنگ نصارون
خالدؓ تا جیہا ٹر دسی کوئی حی اوہ باز نشکارون

رعد مشابہ جیکر چڑھ سی جمش کا نانگ جہیا وین
چہوٹے ہٹ ڈرفان عراقون رومی مرسن پہیا وین

ہور نظر نہ آوے کوئی سخت شیر اجہیا
لکہو نامہ جانب خالدؓ جہون شام سنہیا

دربیان نامہ نوشتن امیر المومنین حضرت ابو بکر صدیق اکبرؓ بجانب امیر خالدؓ را

راضی ہویا ایس ارشادون شاہ صدیقؓ زیادہ
بسم اللہ پڑھ لکہیا نامہ کرکے دل کشادہ

سچے ہتھ اوہنائی کانی کہیے کاغذ لگا ر
اول مہر تے الف ٹکایا کہول دلوان اگا

اول سطر حمد خداوند حرف زمرد سینے د
لعل جواہر ہودن ظاہر دل ساڈا اگل منے

پاک نہ دادہ پاکی لائق خالق سرجن ہارا
صفت اوسدی کوئی کر نہ سکے آدم کون بچارا

بعد حمد فیر مدح پیغمبر سوچے ہار پروسے
لکہہ صلوات سلامان بہریان ہوئی نا کسے پر وسے

جے سو وارسی عطر گلابون لب بانان دہودان
تا بہی لائق حمد مدح دی ناگہین نہ ہودان ا

اصلی مطلب اگے لکہیا دا اتہون بعد سلام ولہ
تیری ساذن جمعیت ضرورت ہوئی تاہر تی شان

نرم طبیعت ابو عبیدہؓ جنگ نشی دم ہو کیا وسے
سینہ دل دسے لشکر سارا اکہڑا ہمیگہ اوہناں دو

تینوں شام دی سرداری لشکر دی مختاری — عرب قبائل اتے فوجاں کرسن تابعداری

راہ اللہ دے مارن تیغاں کر انصار سویراں — ہوئے شہید تے زندے غازی وچ قرآن تحریراں

قَالَ اللہ تعالیٰ۔ الٓمٓ غُلِبَتِ الرُّوْمُ ۵ ۵ ۵ ۵ ۵ ۵

اسے لشکر فارس والا نصف نال چلائیں — شیر مثنیٰ رض خدا دا قائم رکھ اوتھائیں

بعد فتح دے شام دے یاروں کال قول اساڈا — بخشاں فارس دی سرداری نا ایہہ دیس دوراڈہ

لکھ سلام لا مہر شتابی نامہ کرن حوالے — لے نامہ قاصد رکھیا جیبے پگڑی بیچ دوالے

ہو سلامی صاحب اگے راہ پیا ہلکارا — خالد دی فیر کرکے کرنش نامہ پیش سنمارا

خالد جھٹ اکھیں تے دھریا نامہ صاحب والا — کھول لفافہ پڑھیا مطلب جو کجھ درج مقالا

خالد دا دل بہت شکستہ ایسے نامے یاروں — کہندا ہے کیتی بد ظنی حضرت شاہ عمر رض تکراروں

ہے کیہ ہتھوں فتح نہ جادی دیس فلا رسوالی — در حقیقت سمجھو یارو رفض بات خیالی

اصلی وجہ ضرورت آہی شام ولایت اوسدے — چک لیا رب دانا پانی بجھوں قسمت لسدے

تنگ گئی ہن مہر جنابوں روم شام یونانی — خالد باجھوں فتح ناہیں اندر اوس میدانے

نالے ہور بہانا مرلجاری راہ جھڑا بادشاہی — حیراں ہوئیں ہور ہوک سنادے ریگستان تباہی

جیکر جادے قطب شمالوں رومی روکن بناں — رہسی تا پر ہوک کنارے ایہہ گل کر ہوا منا

ایسے خاطر دو راہ چھوڑ دی فجر بجا اوتھے سویرے — کر سمیانہ سفر دا والا دھریا قدم اگیرے

دومۃ الجندل اوتوں ہٹکے لیندا اشتر ہزاراں — رکھ پیاسے چار دیہاڑے فیر کیتا ایہہ یاراں

پانی فیر پلا شتابی بدستے ہو نہ ہوندے — پا پلانے کجھ مہاراں طرف اوجاڑاں جاندے

بہیا دین بصرہ اوتھوں نیڑے عینی دے برابر — ریگستانوں آ ہو نہ دھریا رات چلن تکراوں

نو ہزار بہادر جنگی منزل روز ہوکادے — ہر دیہاڑے دہ اوہ ذبح پانی منہ جاوے

گھوڑیاں تائیں اوہ پلاون گوشت لشکر کھاوے — سارا دن یار روز رہین مقامی رات اگوں جد آوے

کجھ دیہاڑیاں وچ ہوکا یارستہ اوہ چھماہین — سنہ مبارک تیراں ہجری پڑھیا کہیں تدہیں

شہر دمشق نوں کوہ مشرق ہمندر کہیں نصارا
دمشاق ناؤں نمرود دے بیٹا جس بنایا یارا

منزل ہو کی گئے جو رانے در کھلے سبہ پائے
لے نصارا آئے نظران صلح کرسد ملائے

ایہہ کم حضرت خالدؓ کیتا شہر نصار دبا یا
جمادی الاول خاص مہیناں جمعرات جا ایان آیا

جا لشکر وچ شامل ہویا خبر بھیجی سرکاری
صاحب راضی بہت زیادہ گئے سلامت ساری

خوشیاں ہویاں لشکر اندر فوج لتھی خورشید دے
انشاء اللہ رومی ڈھاں ساری لیسن امید دے

ترکیب جنگ روز اول میدان یرموک و کیفیت نامہ مبارک را

اسے پہر ان رام دی خاطر شمس ساز اوتارے
رنگ بار دن شاہ زنگی چڑھیا کالی بانے سارے

پھر گیا اوہ دلیساں اندر تاج چڑا و چپٹا
غفلت چھوڑ دلا ہن خوابوں تور زنگیدا بیٹا

تا اوتھے شاہ اسوار شتابی جنگی ساز سنہگا سے
صادق ملک امیر سلامی بڑ وچ فوج اوتارے

شاہ زنگی تا بھاج اوتھائی موہنہ گیا کر لمے
خاور مل میدان کھلوتا سرخ جھنڈا ہتھ تھمے

فتح دی شہ دیا نے وجن ہر دم چوٹ نقاری
ایہہ دربان مرغ پیارے ہر دو پر سوارے

بدھے تا اوتھے لکڈ لیراں ہر دو تن چلے
لے جھنڈے ہتھ شیر کھلوتے رخ پیادہ ملے

جس دم چوٹ لگی گھڑیالوں قاصد عربوں آیا
لیکے نامہ پڑھیا خالدؓ ترکش وچ وگایا

قاصد تائیں بھی سمجھایا بیٹھ خموش کناری
ایہہ نہ دسیں کسے اگے صاحب لیسد ہاری

بلکہ کہناں نال خیریت آیوم چھوڑ دسینے
ابو بکرؓ ہورا ں عمرؓ معظم سارے یار نگینے

نازک وقت ضرورت ناہیں ایسا بھید بتاون
بعد فتح دی کھولاں مطلب ماتم سخن نہ بھاون

حاصل گل کر مطلب والی جھولن جھنڈی لگے
داہنگ پہاڑاں جمیاں فوجاں فتح پیادے اگے

شیر دلیراں رخ ملے برابر تیز تیاں اوتارے
ڈھول مارو پر جنگی بولن موت نقصان بچارے

مشتری فیل کر لگے بجلی پھوہن دماغی جوشاں
پھیراں گجن رعد ہو افق دھمک گئی لہنگ کوشاں

طریاں طرم جگ آواز کو گن کھڑ کرنا بین
بنسریاں الغوزے جیسے بولن بھاں بہتا بین

سارگیان گرزلا دو تارے تارستار دن چھوٹی

پہوکے جسدم نال ملنگان سرون دہڑ اولاڑ کے

تازی ہچن ٹھپن لگے چہوٹی تار ربابون "

زور بتیرا دشمن کارن لایا شیر جوانان

ہردم گروسے شور زیادہ پے بھنن اگواڑان

ہردو گٹھان ہے ۔ مِل کہلویان ہویا دور سہارا

حالی دستے فوج اسلامی شیر بہادر عادی

پنجاہ ہزار یا کم زیادہ غازی الیس اندازی

اتے دہ لکھ قوم کفاران دسن وانگ پنجالان

دہ لکھ وچون سٹھ ہزارن پہلے ٹھہری ہویا

ایہہ جبالا والی بصرہ اودہ سردار اعرابون

اتے فوج اسلامی دے وچون نکلے سٹھ بہادر

حضرت فضل پت عباس سون بہی ضرار گرامی

عبدالرحمن ابو بکر دا وچ کہلوتا اگے

حضرت معاذ جبل دا بیٹا ہاشم اودہ مرقالون

رب توکل جا یان داگان دیکھ بازی سرسجون

رخ پیادہ پہلے مہرہ سرملائے فیلان

مار دے سے وچ ہاتھان میل جوانان کیتا

پنج ہزار منافق کافر گیا دوزخ سدھا

حضرت خالد نال فتح دے اندر لشکر لتھا

اودھر کفاران دل شکستہ زخمی سے ہزاران

مدہم رنگ گزلا دسی دفعہ ستار بون جھوٹی "

سٹ زمینان تہرتہر کنبن خبران دہول بجادے

وٹ کنوٹی دمب ہلادن شیران زور رکابون

وچ قرار نہ آون نفری گہوڑی مارن دم اسمانان

جیونکر شیر توکے کہر جوسہ پٹن فرش پہاڑان

کیونکر مین ایہہ جنگ مچاوان اودہ وڈہاوان اول روز شمارا

جسے پڑھوچہ وانگ پہاڑان جیونکر میخ فولادی

چہرے نوری پہل گلابون گویا لتھے تارے

طبری سند لکہ اڈہائی واقدی دہ مقالان

نام جبالا کافر مشرک مل میدان کہلویا

مومن ہوکی بنیان کافر وگی مار جنابون

یزید پت ابوسفیان خالد بن ولید قدرت قادر

اتے زبیر نال کے قعقاع شیر بہادر نامی

بہی عبداللہ شاہ عمر دا شیر سارا ایہہ لگے

ایسے طرح دی سٹھ بہادر اکہ دوجی نالون

تیغان دہرو برابر لتھی ایہہ جنگ کھڑی رنگون

ساون مینہ لتھا ہتھیارین چہاتی اگ اچھلان

الا صبح لی عصر توڑی شربت ٹھنڈا پیتا

ہوئے دس شہید اصحابی بحکم جنت گہدا

خوشیاں دیوچہ رات گذاری چمکے نوری مکھڑا

رات پئی دن اگون چڑہیا لا صبح گفتارا

در ذکر جنگ سیوک بروز دوئم شکست کفار و یا فتح امیر خالد ابن ولید

زنگی دیس گیا چھڈ روندا خاطر ملکان پڑ
ماری گئے امرا تمامی رنگ جنہاں دی چیٹے

بہادین جین امیر بہادر جھنڈا پکڑ جمادی
پھر گئی ہونہ زردی اوسدے شمس کھڑ دیکھادی

تدون لگ بدھی ۔ ہزاراں خاطر روم کفاران
بنہ صفان مل پڑ کھلوتی یار نبی ابراران

دو دین لشکر جم کھلوتی وانگون میخ لوہاران
اگے سب پیادی آہی دو بازو اسواران

تا فیر ساز درست کیتی ہتھیں پکڑ کوالان
طرح طرح دی ست آوازے آون وچ خیالان

مست الست ہوئے سپاہی سوت لیتے ہتھاران
اوہ محمدی اوہ عیسائی زور دتے تلواران

لے رخ ڈہالان پے بہادر دتے للکار غنیمان
جیونکر ساون ہڑ پہاڑون کھیت وچ یران یتیمان

شپو شپ پیان سر تیغان جوہردار فولادی
دو دو ہتھ جائی لنب لمی بدھی دہار شدادی

چھوٹے تیران پری برابر جیونکر باز شکاری
لشکر دا گنج لٹن کارن خونی جیہا پساری

خنجر بیخبر مل کھلوتا کرداں نرم ہٹائے
پیش قبض وی قبض کشادہ سم انفار نشانی

چھوٹی جمد ہر تیر ہوائیوں لپلی رڑک کٹاری
گرزان پیان دانگ دے انان ہوش گئی بھل ساری

سانگان تل تل آون ٹھہرون بھر بھر کنبن وچ رن
صحن صفا پیان سر سیفان اوٹھی مغل قصوربت

دم دم وچ چڑھا زیادہ ساون بجلی کڑکے
رعد موافق مل مل سوہنے تیغان مارن چڑھ کڑ

گگند یک سرخ ہویا پڑ سارا ادھ تڑی پرتلے
خونی شیر دیون للکاران مارن ہتھ دو دو

کجہ دریغ نہ کسے کیتی دسن اوس میدانے
روم کفاران لشکر بھارا اوہ اصحاب ایگانی

ہردو فوجان رج کھلویان تامین فکر دوڑایا
کہا شکست رومی نٹھے شیران غلبہ پایا

دہ لکھ پورا خاص یونانی ہویا پٹہ وچالے
ہور جھڑے وڑ نہرون ڈوبی غار پہاڑ نزالے

زخمی ہوئی لکھ ہزاران اوہ بھی ہوئی وانٹے
شیر اسلامی لیس لڑائیوں اون دسن وچ آئی

تن ہزاران الیس لڑائیوں ہویا شند رغازی
ابن حبیب ہویا خود کانان دیکھ کتاب مغازی

اسیر زخمی ہوئی ہزاران سخت جنگ لوکانون
پندراں سو دینار یونانی حصہ ہر سواروں
سرخ دو پٹے ریشم رومی دیئے ہزار برابر
خچر گھوڑے شتر ہزاران دنبے سی سوغاتاں
ہور ہتھیار ہزاران آہے نہ کجھ انت شماران
ایس شکستوں ڈھہاں پیان روم شام یونانے
کن کھلے تا ہرقل شاہ سے بیڑا کون اٹھاوے
درحقیقت فیصلہ ہویا پڑ یرموک کفاران
پڑ یرموکوں کرکے فتح طرف شماں سدہائی
عمر الدینا ایس قصے نوں ہن توں کہیا چھوڑ اتہائی
شہر دمشق دا ایں قصہ کرساں وچ اگیرے
اتے مطلب جناب اللہ دا قاصد دا اوہ کریئے

واہ منظور مظفر خالد فضل ودا رحمانون ،، ،،
چھوڑ گئے نصرانی کوئی غلہ بہت شماروں
بہت غلیچے تنبوں شامی قبضہ کرن اکابر
میوے رنگ برنگی شامی قبضہ عالی ذاتاں ،،
مال خزانہ چھوڑ وچالے راہ لیا بدکاران
ڈر گئے نصرانی سارے لگا تیر نشانے
کھنب گیا دربار تمامی ہر اک اکھ چرا دے
پھر جنابوں حق اصحابان رو ٹولہ بدکاران
شہر دمشق شام وچالے شیراں لا کے لائے
دلیس فارس وا اسعد لمیرا اپنا ویکھ دمشق تائیں
ذکر وفات ابوبکرؓ دا دساں اگے تیرے
نالے قصہ شاہ عمرؓ دا ویکھ کتاباں پھیرئیے

در ذکر وفات امیر المومنین حضرت ابوبکر صدیق اکبرؓ امیر المومنین حضرت عمر معظم فاروق اعظمؓ ہرا

حاصل ہٹ کلام کچیوسے اوہ قاصد آیا
پڑھ سنا لائق اوس نہ جاتا زور دستے تلواروں
جیکر پڑھ نامہ ظاہر دساں اوسدہ پہاڑی
دور اندیشہ سوچ کرہیں نازک از چھپایا
ہور بات دڈی لچاری پھر عمرؓ دی آہی
ابوبکرؓ سے بعد خلافت ہوسی شاہ عمر نوں

نامہ خالدؓ دے ہتھ دتا پڑھیا بہت چھپایا
ذکر وفات ابوبکرؓ دا کی حاصل تکراروں
ہوندا ہر دا دل شکستہ تا گل کن نہ پچھاڑے
لشکر دی بھی کرے تسلی شخص فلاناں آیا
ظن پیا دل خالدؓ یکا تاج گیا بادشاہی
پیش عقصہ میں کھول سناواں معالم تھیوی ہر نوں

ہوئی جد بیمار زیادہ زندگی تھیں ہتھ دھوتے
درحقیقت ابوبکرؓ نوں ایہہ خیال قدیمی
تاں فیر آپناں راز تمامی عبدالرحمن بن عوف دے اگے
کیا کجھ دسو رائے تمہاری صاحب تسلی ہووانی
ایہہ بھی اوس بشارت کیتی جانب شاہ عمرؓ دی
ایہہ گل سنکے ابوبکرؓ نے کہیا صاف دوباری
جس اوتیں غصے ہووان بہت نبھائے گرمی
جس دے نال کران میں نرمی گھوڑی آن دڑادے
پوچھیا فیر عثمانؓ دیتا میں نیت اج اساڈی
کہیا تاں عثمانؓ غنی نے ایہہ صلاح صحی چنگی
مثل عمرؓ دی ظاہر باطن اسان دسیہ نہ کوئی
کر سو جیکر عمرؓ خلیفہ لکھیا اسانوں ساڈی
صاحب راضی الیس تھانوں کاغذ تُرت منگایا
تاں فیر سب اصحاب بُلائے کاغذ پڑھ سنایا
طلحہؓ بولیا پیش اللہ دے کیا جواب آلاسین
ایہہ گل سنکے خفا ہویا شاہ صدیقؓ یگانہ
قسم خدا دی پیش اللہ دے ایہا عرض گذارانس
کیا وجہ کیوں توں انکاری ہور صحابہؓ بولے
راوی دسن فیر دوبارے طلحہؓ نہ سخن آلایا
درحقیقت حضرت طلحہؓ دا ہور مطالب آہا
اُتے روشن اکھ جھہاندی لگی طرف خلافت

کر ہو امامت کہیا عمرؓ نوں سمجھیا یہ کھلوتے
ہیں کے بعد خلیفہ عمرؓ رتبہ شان کریمی
ظاہر کیتا ایسے عمرؓ نوں کرن خلیفہ لگے
بہت تعریف عمرؓ دی کیتی تاں عبدالرحمانؓ بن عوف نے
بہت طبیعت کرڑی اُسدی خلقتؓ دی فردی
میں ازمائش عمرؓ دی کیتی ہر اک طرح پیارے
اوہ سفارش اوسدی کردی نال طبیعت نرمی
ہوسی جس دم خود خلیفہ بدل طبیعت جاوی
میں خلیفہ کران عمرؓ نوں مرضی کویں تساڈی
جیکر ہووے عمر شہنشاہ شیر بہادر جنگی
تقلید عبدالرحمنؓ ابن عوف ولی دی صاف برابر ہوئی
اوستھیں وڈہ مدبر کہڑا اوہ گھرانہ عسادی
تاں عثماں نوں حق عمرؓ دے پر مضمون لکھایا
ہیں کے بعد خلیفہ عمرؓ طلحہ مخالف پایا
حضرت عمرؓ طبیعت کرڑی ساڈا شاہ بناسیں
کہیا اوہ مٹھا بیٹھا دیسوں صحی دسی عمرؓ یگانہ
افضل تیری جو مخلوقوں کیتا شاہ ابراران
ہاشمی اسلتے بنی زہرہ اوہ بھی صاحب اولی
بیعت من امیر عمرؓ دی جانب گھر سدھایا
جو فضیلت شاہ عمرؓ دی خود کرے بادشاہا
دسن بھاری شکم جھہاندی ویرون نظران والا

جبدم صفت ظاہر تھیوی سن آپی شرماون

سرورؐ عالم مجلس اندر ایہہ ارشاد آلایا

ترتے دیہاڑے بیعت عمرؓ دی ان اصحابا کیتی

نالے حضرت ابوبکر نے کیتی ایہہ نصیحت

ہور ہر طرح سمجھایا مت ہو جاوین ہچکا

اسی نشئی رب حوالے ہو سی میل اگاہان

روز دوشنبہ قبر اکیوین ماہ جمادالثانی

ظاہر باطن نال پیغمبرؐ محکم رکھی یاری

ہین مناقب ابوبکرؓ دے ہرگز لکھہ نہ سکیا

احمدؐ صفت ابوبکرؓ دی وچ قرآن اوتاری

مناقب حضرت ابوبکرؓ دے لکھے لکھہ ہزاران

اتے عمل ابوبکرؓ دے کہیا باجہ حسابون

جیکر تینوں شوق زیادہ مسلم ویکھہ بخاری

جبدنہ صاحب اخل ہویا مالک لکھہ دیناردن

ہین احسان ابوبکرؓ دا ہرگز لاہ نہ سکیا

سفر تبوک دے دیہاڑے درم اک لیایا

کی کجھہ اندر گھر دے چھڈ کے آیون اج صدیقاؓ

سرب ولایت ولسین ہمیان ایہہ گزاوو

بلکہ درم نہ رہیا سیلے گھر اندر اک چادر

بابہ داتے اک لنگر اندون تینوں کھول سناون

[illegible] چلے کھول نشان نورانی

رہین سلامی شاہ عمرؓ دے نزادہ سر او بٹھاون

افضل سورج چڑھے عمرؓ نے عالی رتبہ پایا

ہرگز کسے نہ سر اوٹھایا ہاشمی رصی جو ہیتے

جیھتو لشتوڑی ہووے رکھین نرم طبیعت

نظر فلانان لب کھیے شاہی ایہہ میری گل ہکا

سنہ مبارک تیران ہجری ہوئے فوت ندامان

پاس پیغمبرؐ قبر مبارک ددوین دلبر جانی

اذ ہما فی الغار ایہہ ہی غفلت بھاری

بعد نبیاں ہر تھیں افضل ایہہ مناقب تکیا

صاحبہ صاحب کہیا کیڈ فضیلت بھاری

تاریان جتنے عمل عمرؓ دے کہیا شاہ ابراران

اذا الخلفا باب سلوکون ویکھین او کتابون

بھی مشکوۃ اتے موئطہ قرآن کلام عتباری

پاک نبیؐ نو تبہ تصدق کی حاصل تکراردن

اسکے مالون نفع او بھایا سفر ہجرت تکیا

ہر دسے مالون اوسنے رکھیا کی نبیؐ فرمایا

رب نبیؐ ہور شی نہ کائی واہ واہ شان عتیقا

ایس وجہے تون جل کے ملیا فقہ فقر زیادہ

مال تصدق پاک سوانون ہی ایہہ بات اوجاگر

حضرت کیتی جنگ تیاری لکہ بھی امراوان

اودون موذ کفار ویکھیا کہیا رسول حقانی

ابوبکرؓ کیوں اج نہ آیا میرا مشفق جانی
ترٹے داری ہین قاصد بھی نہ جواب زبانی

سجا بازو میرا سوئی ہویا اج شکستہ
ایہہ ارشاد نبیؐ فرمایا نازل وحی فرشتہ

جو کیفیت ابوبکرؓ دی مخفی راز نہانی
جس خاطر اوہ جنگ نہ چڑھیا اوہ یار مرد حقانی

جیکر بوری لا کے جسم اندر جنگ سدھاوان
کافر مشرک طعنے مارن ایسی گلوں شرماوان

تے چادر تن ہین لگاوان بی بی بوری لاوے
وچ شریکاں لگن نیگاں اکھہ صدیق وباوے

اوڑک بوری آپ لپیٹی بی بی خاطر چادر
مالک سرخ لکھہ دیناروں نامی ڈڈا سوداگر

کنب گیا سن دل پیغمبرؐ ہنجوں بھر بھر رونے
دعا کیتی حق ابوبکرؓ دے ایس منزلتوں پونے

وحی کہیا ہن یا پیغمبرؐ دیکھہ اسماناں توڑی
سبز سرخ پوشاک نورانی ملکاں جسم نہ چھوڑی

اتہ صاحب ایہہ فرمایا ابوبکرؓ دی خاطر
سب لباس اوتار نوری بوری جسم تواتر

ڈٹھا سرور طرف اسماناں نظر ملائک آئے
بوری پہوڑی جسم دوالی دشمن نہ شرمائے

بلکہ ہور مناقب قیم کرساں ہٹ دوبارے
موت میتوں جے فرصت دی قلم ہتھہ ہمارے

ہن صفر فارس جا پڑنا لے شام دیاروں
شیر مثنیٰؓ وچ اوڈیکاں آئی جہیڑ قندھاروں

در ذکر خطبہ کردن امیر المومنین حضرت عمرؓ معظم بامداد مثنیٰؓ بجانب فارس را

حضرت نیک صدیق خلیفہ مجدنہ لد سدھایا
تاج مبارک سر عمرؓ دے ہو یاراں رل لٹکایا

مہر مبارک سرور والی اتر سارا سلیمانی
شاہ فاروقؓ پائی ہتھہ سنجے پیغمبر دی نشانی

امیر المومنین لقب نہ یاراں نام ٹکایا
فاروق اعظمؓ سرور کہیا عالی رتبہ پایا

ہن منزل سخت لمیری فارس سفر ضروری
ورنہ اسجا ہتھہ ادھاندا گل ہوجاندی پوری

شیر مثنیٰؓ دیس عراقے آیا پوس جھوٹکا
حضرت خالدؓ شام ولایت جا پیا کر ہلہ

فارسیاں نوں تا ایہہ جاتا حیرہ شہر بادانہ
فوج اسلامی اسجا ہتھوں می بابل جھنڈ سکالن

ہرگز اوہنہاں خبر نہ کائی اگے شیر مثنیٰ رضہ
شہر بارستے فوج اوٹھائی بال جھنڈے لگے
رات گذاری فکران اندر فجری اوٹھ سویرے
آہمون ساہمنے جوڑ سے ہتھے جو دستو لڑ ایالے
جسدم چوٹ لگی گھڑیالون ہر و تیغان ہتھ کیان
ساون لتھا مینہ ہتھیارین بکی بن ترور تڑے
صفن صفا ہو صفان گیان کانگ گئی کھڑ بنی
کسقدر پیڑ ہوئے کافر نہ شمار تعدادون
نہ اسوار نہ ہاتھی دسن ہرمز کا فرد الے
واہ فتح پڑلی مثنیٰ نے خوشیاں نے شد یالے

ہتھ ویکھا سی پڑدے اندر کرسن تا امتا
شیر مثنیٰ رضہ ایسے وال شیران وچ کہیا تا اگے
ہر دو طرفون فوج اوتاری سرخ نشان اگیرے
ہر دو فوجان مل کھلویان صفان برابر آیان
خونی ہاتھی مست ترو ڈ اولٹ جما عتان پہ آیا
جونکر چھوٹا ہڑ پھاڑ دن فارسیان دنہ موڑ کے
ہرمز پڑ گیا دھڑ ہتھین دند اجہے بھنے
غازی کتنے گئے بہشت سند نہ ایس فسادون
دس ہزاران فوج کفاران نٹھے پہلے چالی
چار حصے دے خمس لٹ اندر کیتا خمس روانے

عرضی نوشتن امیر مثنیٰ رضہ بجانب دار اسلام را

اول صفت خداوند والی مدح فیر پیغمبر
ادب آداب کر کے اوسنے لکھیا بعد سلامون
نالے ایہہ فیر مطلب لکھیا جھا رہبر سیر ہما
خالد رضہ ایتھون گیا جد وکہ فارسیان نی جا تا
جیکر مدد کرو اسادی تا مین قدم جماوان
ایہہ فتح رب مینون دتی دشمن مار ہٹائی
لشکر پاس سیر اج تھوڑا العدو فان خدا یون
جو کجھ ہویا سی ہتھین کیا دہرسان تحفہ اگے
فقط قبول عرض اسادی کرنی بعد ادا یون

مناقب حضرت ابوبکر رضہ دے لکھے نامے اندر
سخت جال غنیم دا چہایا زور دسی ہم ساہون
کیونکر ایتھے قدم جماوان دشمن سی جگ سارا
پچھے فوج تھوڑی اسلامی سارا راز پچھاتا
ورنہ حیرہ وچ جد متھ لد وچ ہتھین ہٹاوان
کافر فارس غافل ناہین خبر جہا سوس دیاں
عن قریب ایہہ لشکر جالون فوج غنیم اٹھایون
پایہ تخت تخت ہو سی ایہہ لکھیا شہنشہ بگے
دل شہادت جنت منگے ایہہ امید دعا یون

لکھیا سلام لاہور شتابی کاغذ فیر لپیٹیا
لے ہلکارا اتریا عرضی وِچ پہوتا سرکاری
ابوبکر رضؓ پڑھ کے کاغذ خوش تھیاندے دِرآیا
کہیا وڈا شیر بہادر خالدؓ تو گھٹ ناہین
ہر ولائیت دُہمان دُہمیان مار کفار بھجائے
کیا باعث نہ چڑیان فوجان ایڈ تحمل کیتا
نالے رفع تردد خاطر خود مثنےؓ آیا
دیر ہوئی سبہ ایسے یاروں صاحب غافل ناہا
تا فیر شاہ عمرؓ نوں سدیا کہیا کول بہا کے
سبے فکر بتیں ہونان ناہیں ایہہ تاکید ضروری
اسدی بہت کرین دلداری فارسدی سرداری
خالد بہاہر جو ہین لڑائیوں ایہہ بھاورادوین
ایہہ گل منکے شاہ عمرؓ نے کیتی بہت تسلی
میری طبیعت تسی جانوں موچے کران کفاران
راضی ابوبکر ہویا نائب شاہ ابراران
اسیتھین پیچھے شاہ عمرؓ نے سبہ امیر بلائے
کیتا اوسنوں تنگ کفاران فوج تھوڑی اسلامی
سارے لوک ہوئے انکاری ظاہر عرضا نکردی
کیا باعث ایہہ لوک انکاری فارس نہ جاون
ہر اک دا سے دل شکستہ حضرت خالدؓ خاطر
دوستے زیر کران کم سارا اچھو ڈی وڈی بولے

قاصد دے جب کرن حوالے مطلب وِچ سمیٹیا
ہو سلامی ابوبکرؓ دا عرضی پیش گذارے
تعریف مثنےؓ دی اوس کیتی مرحبا فرمایا
ہے سردار تحمل والا اوسدا شان اگاہین
مدد کرنی پئی ضروری قاصد دوتن آئے
لکھی بہت تاکید مثنےؓ صاحب امر چو بیتا
اوتھین ایا می ابوبکرؓ نوں ڈاہڈا ماندہ پایا
ورنہ حضرت ابوبکرؓ دیندا بھیج سپاہا
میتھوں پچھے جانب فارس فوجان بھیج ہٹاکی
شیر مثنےؓ امر خدا دا مدد کرنی پوری
بہت مصیبت سر تے جھلی ایہہ بنا اعتباری
کار آزمودہ عرب ولائیت تول ترازو دوین
جانب فارس چاڑاں فوجان حضرت انشاء اللہ
ہر ولائیت دُہمان پوسن طول ہوسن گھٹاران
رخصت ہو مثنےؓ ٹریا لیکر کجھ اسواران
کہیا وسنجوں مدد مثنےؓ ہتھ اوسدے زمانے
مین ہن سر دے نال نبھاسان ایہہ مہم تمامی
شام ولائیت تورے ہانوں ہتھ ویکھیں تین ہزار بے
خالدؓ دے سے شام ولائیت کیونکر قدم جماون
اوہ سردار بہادر پورا عرضان کرن تواتر
کیتوں ہجر ول کیتا اوستا ہین شتلوں صاحب اولے

اسے تے مثنیٰ مرد اعرابی خاص قریشی تاہین
اسی یاروں سبھ انکاری سخت مقال تداہین

ہوساں سے کیوں حکم چلاوی وڈا شان کہاں سِن
مشکل ایہہ گل ظاہر دسی طول ہویاں گفتاران

تا فیر غصہ کہا کر ہین حضرت عمرؓ آلا یا
تابع فوج مہاجر انصاران ابن زید سدھایا

ایس مقالوں نرم طبیعت کجھ ہوکاندی ہی ہی
اک جوان سلامی ہویا طائف دیسوں سوئی

ابو عبیدہؓ نام وساون اوہ حارث دا جایا
بنی ثقیفہ ٹبر اوسدا طبری دیکھہ آلا یا

طائف دی اوہ رہنے والا بیڑا جنگ اوہ ٹھاوے
اک ہزار سوار بہادر ہو جمع جد جاوے

ابو عبیدہؓ دی فیر تابع سارا لشکر کیتا
جانب فارس سے وَل شیران پیا راہ چوپیتا

تاں لے ایہہ اجازت دِتی ابو عبیدہؓ تائیں
مِنیاں جس اسلام دو باری داخل فوج تاہیں اوہ

ہن نوں شامل کرین ہوہنانوں جو ٹبر اعتباری
رب فضیلت تینوں دِتی کیا مہاجر انصاری

ثریا جہدم ابو عبیدہ بن حارث دسن راوی لگے
ہر جانب تحقیق آیاں فوجاں تا گیا اوہ اگے

ایسے خاطر دیرا ایہہ ہوئی ورنہ جھبے جاندا
شہر خفان عجم ولائیت جس جا ڈیرہ لاندا

شیر مثنیٰؓ اوسے جا اٹھا اگے لے سواران
اسے پر محکم قدم جمائے رل دوہاں سرداران

در ذکر توران سعی وسخت رستم وجنگ شہر کی وقتل شمن جابان ۱

اسے تے فارس کہا شاہی آ گھمسان مچایا
شہرک تائیں تخت بیٹھا کے اگلا ماں اوہ ڈیایا

جونکر شہر یار شہزادہ سستیا کر ابو ٹھا
لٹ لیا گھر بار تمامی عاجز کر کے کوٹھا

گرم بازار وسے شمشیروں اکجان قندھارون
رستم فرخ زاد دورانی شیر نامی تلواروں

اوہ بہادر وچ پٹھاناں سر جاؤ ہمان پیان
توران دخت دی مدد سوئی راہوں پھیڑاں لیلین

شہر تیہی دی اوہ مدد کا فر داج لیا اس شاہی
ایسے خاطر سپہ سالاری رستم دی فیر آ مے

فوجاں سبھ سلامی ہویاں بدھی صف شیران
سر دیا شہزادی دیوے گل ایہہ وزیران

خوب شراب کباب اوڈائی گرم کچہری لگے — تاج سہمال شہزادی کہیا کھڑا جادی اگے

دل سلامی عجمون کڈھے چیرہ دلیں دیا وے — عرب ولائیت شرب ملک تیغان مار چھوڑاوے

تا آرام آوے دل میرے سوچہی کران عثمان — فیر نہ رکھن رُخ اساڈا آتش گدہ تعلیمان ،،

اوتھہ سلامی رستم ہویا ہتھ قبضے تے دہریا — کرد یسان تہیار ولائیت چہرا سُرخی بھریا

رخصت ہو شاہزادی کولون باہر فوج جمادے — کوہان توڑی دس فوجان سرخ نشان جھولادے

نالے رستم ہر اک طرفون سار راہتہ بلائی — دیکھے سرو پا او ہیرا ہر دا اول دوہائے

دولت طمع عقل و نجاوے تانیا کسی لک گنواران — اوتہان کہیا عرب حکومت اسی سرداتاران

راضی رستم کافر ہویا کیتا کوچ اگاہان ،، — دوامراد گائے اسگے دیکھے فوج تداہان

نرسی تائین ایہہ سمجھایا کسکر شہر چھوڑائین — نشانہ او سجار جے سلامی تیغان مار اوڈائین

ہور جابان حرامی تائین کہیا چیر ہچاوے — شیر مثنٰی التجا نتھا دیکھے جنگ مچاوے

ہو سلامی دو دین تردے بیڑا جنگ اٹھاکی — نال ہزار گئے چڑہ کو پو لیتے قدم جماکے

آہمون ساہمنے ڈیرے لگی جھنڈے کوہان توڑی — ہر دو طرفون بہرن طلاوہ رات گئی رہی تھوڑی

رات گذاری فکران اندر الا صبح امرادان ،، — لک کسے کہر جنگ تیاری جوش جوین دریادان

صفا جوڑ زرہ اور چلے جھنڈے رنگ برنگی — سادن گھٹان جم کھلویان تیغ فولادی ننگی

ہر دو متھے رتے برابر نظران ویر ٹکایان — ٹئی جس دم سٹ نقارے چڑہیا تا سپاہیان

تیغان سوت مجادر لیتے چھاتی ڈٹ برابر — شیران دہمک پئی شمشیران رہی حیران اکابر

ہو جابان حرامی کافر ہویا پہلے گھسے — نس گئے پہڈ برڑ جو سی آمے کردے وقعے

ڈنگر پڑوب جے اسلامی حال سندا بدکاران — فجری اوتھہ سویرے کیتا کوچ دوہان سرداران

کسکر وچ لڑایان ہویان نرسی کافر نٹھا — جالینوس نہ ہونہ ویکھیا یاد حی رات تر بھٹا

در ذکر جنگ پل جسر شہادت ابو عبیدہ بن جار ثقفی و غرق شدن

فوج اسلامی و شکست خوردن فوج اسلامی و زخمی شدن امیر مثنیٰ و فتح یافتن فارسیاں

وچ مداین ہوتا لشکر سارا لوٹا پہنچا
رستم کافر بہت شتابی ہور امیر اوٹھایا
بہمن جادو یہہ ناؤن اوسدا لشکر دا سرکردا
لتھا لہنگ فرات کناری سرخ نشان کہلاری
راتی کافر بھیجے قاصد کسیا جنگ مچایی
تدون ابو عبیدہؓ کردا سخت خطا دلیری
لینے اسی لہنگ فراتون فجری جنگ مچاوان
فوج مخلف الیس کلاہون نالے شیر مثنیٰؓ
زور ازمایش جیہڑی بہتا دین اگون فوج غنیمان
ابو عبیدہؓ بات نہ منی لشکر نے سمجہایا
سارو ٹہل وسے دو طرفون نشان ہلاکی
دو دوین فوجان جہلویان کر کے صف در شکست
عربان سرت سنبھال شتابی کان پیش اوٹھایا
رخ جیادہ پیلے سرہ مونہ موڑ رستملان
ابو عبیدہؓ ہر کتین ٹہر کی رخ نہ ٹہرے لتھا
اوسے متعین ہوا ایسا ضرب لگی اکہ کاری
قدماند سے وچ کا بوکر کے کیتا بکڑ لوہران
پچہون ہو ہر امرا اسلامی پکڑ نشان کہلوے
جسد عمرؓ بابا کنارا ان فوج ہاتہی اسلامی

سب امیر حیران زیادہ ضرب لگی وچ کسنا ''
کارزار موہ وچ لڑایان ہر طرح ازمایا
تیس ہزار اسوار پیادہ تابع اوسدی ترددا
دوجی طرفون شیر مثنیٰؓ اسدھی فوج اوتاری
مین آوان پانسی لہنگو تیغین زور ازماییے
کہیا جنگ مچاسان آکے نیکہین ہمت میری
لشی اوسجا ہو مقامی تیغین ہتہ ملاوان
کافی درضہ جواب انون تا گل کران امنا
تیجے جا گہہ نہ ہٹن جوگی پانی کانگ عظیمان
لینگے فجری اوٹھ فراتون پل وڈا بنوایا ''
ہر اک طرفون جہولن جہنڈے رخ برابر آئے
فارسیان نے اول پہلے پچ وچ ہاتہی مست
نیزے تلے فوجان فیلان سر برابر آیان
چالا دگر گیا ستر ہجون اولٹی فوج اصیلان
ہاتہی بگا اک اوٹھایون اوسول دہریا متہا
ہاتہی غضبون سر پر چڑہیا آفت کالی بہاری
ایہہ مصیبت الہی آہی و ضہ گیان تقصیران
ہرگز کسے نہ قدم جمایا جنت داخل ہوئے
اگے پل تروڑلیا کسے ایہہ گل ہوئی خامی

چار ہزار اسوار پیادہ غرق ہویا وچ پانی
شیر مثنیٰ دے ہتھ جھنڈا گذری بات دیہانی

دو فوجاں سہن ہو کھلوتا لیکے کجھ بہادر
ہٹ لیا کجھ چڑھ آیا پانی ویکھو قدرت قادر

شاہ اسواراں تائیں کہیا لائیو نہ گل شتانوں
یاد چھوڑا میتھوں نٹھے گیا ننگ جہاناں نوں

ننگ نموظ نہ رہیا ساڈا جگ اندر بدنامی
کافر مشرک غالب آئے موئے بہادر نامی

آپناں آپ ہلاک کرناں ہیں حفاظت کرساں
جیکر آئے توم کفاراں اگے ہو کے مرساں

ایہہ پر پُلدی کرہو مرمت رل مل لشی سارے
تائیں لہنگاں پار سلامت رب آپ اوتارے

تا فیر کیتا پُل درست اوہناں وچہ لڑائی
باقی ماندہ گئے سلامت فوج کفاراں آئی

کسے مجوسی نیزہ واہیا وچ میدان تداہیں
زخمی ہویا شیر مثنیٰ ایہہ پر ہلیا ناہیں ،،

گیا تا چڑھ پار شتابی کر کے پُل شکستہ
بہمن ویکھ حیران زیادہ بند ہویا ہن رستہ

بہمن ہٹیا پچھلیں پیریں سن فاداراں نوں
ایسے خاطر واپس نٹھا ورنہ فتح میداناں نوں

شیر مثنیٰ دا کم بنیاں ایہہ موقعہ ہتھ لگا
ورنہ چھ ہزار بہادر روک لیندا چڑھ اگا

اسنے دو ہزار اعرابی نٹھا راتی چورسے
جاوں یثرب اوہ سلامت گل کرامیں کوری

ایہہ لڑائی ختم ہوئی اندر ماہ شعبانے
سنہ مبارک تیراں ہجری جنگ جسیر میدانے

در ذکر جنگ بویب و قتل غدن مہران و فتح یافتن امیر مثنیٰ بر ایرانیاں

اوہ اسوار جو نٹھے آہے سارے گئے مدینے
حضرت عمر کجھ نہ کہیا موڑے بہت نگینے

اول آخر جو کیفیت آہی ایس جنگاہوں
نال تحمل سنیاں گلاں نہ کجھ دوس سپاہوں

ایہہ پر جو ہویا سو ہویا نقصہ لوڑ اگاہاں
دل شکستہ شاہ عمر دا راوی کہیں تداہاں

تا فیر ہور سپاہ اکٹھی حضرت کیتی آہی
جھڑے نٹھے جنگ جسیروں جنگی مرد سپاہی

اوہ بھی شامل ہوئے آکے اور کئی پچھوں تانی
اگلے جہناں ہمروں اوتاراں جگیں سام کہانی

کر سمیاں درست سارا لایا جھنڈا اوندے
ہید اسد ابن جریر کے کرتائیں لشکر دھم دگاندی

جانب فارس ترٹیا لشکر ابر جویں اسمانی
ادی شیر مثنےؓ راضی ایسے لشکر یا ردن
لاجے ایہہ نہ لشکر ہیو تار اوی دسن لگے
ٹمل لیا ادس چڑہد ایا نی ہڑ بھاڑ الوا لا
تن ہزار اسوار اسلامی نون وسے وچ آٹے
فارسیان مغرور زیادہ پل بدحال ہنگ آئی
الا صبح اوہ دو دین فوجان مل میدان کہلونان
جم گئے جد پڑ دسے اندر خونی لشکر دو دین
دوجی واری نال لیاقت صاحب فوج جما دی
تا فیر آسن توں اسواران تلنے نیزے لمے
ہل گیا پڑ ابر اسمانی نوح طوفان ترد ٹا
مار و مار دسے دو طرفون جھنڈا ہتھ دلیران
واہ واہ ہتھ دو طرفون اوٹھے لگا جنگ ہتاری
اوہ مہران باذان جایا مویا پھلے کھسے
مارو ڈھول وجے دو طرفون تشر بجے ما یان
اگون پل شکستہ ڈھٹا مڑیا ڈل اپو ہٹا
اونہان جاتا بھجد سے ناہین اسی کسی سبون
ایسے خاطر ہٹ دوبارے دہرو تیغان اوہ لتھے
مرطرف کے سٹ لگی گھڑیا یون الٹ جما تان پیان
ساون بجلی چمکے فتہر دن گجے گھوڑ ڈرا وے
سخت لڑائی ایسی گوہڑی دود ہزار لجائی

شیر مثنےؓ تائیں خبران قاصد دہین حقانی
مدد ہو ر سردار روانان لی فوجان سرکاردن
آیاؓ فوجان ہور کفاردن شیر مثنےؓ اگے
پورا لکھیا اسوار کفاردن وچہ کتاب مقالا
ایپر کار ازمودہ ساری خوشیون جامی پاٹے
اٹے بویب نام سیدنے بھیجا جھنڈے لانے
والی پکڑ لنشانان نکلے صفان برابر ہویان
تیغان دہر و مجوسی لتھے مومن ہٹے اودین
شیر مثنےؓ لے ہتھ جھنڈا ہر دا دل دو ہا دی
بسم اللہ پڑھ واگان چایان وسنج برابر جمے
مہرہ رخ برابر دسے فیل پیادہ چھوٹا
لپشت پناہی شاہ شہنشاہ دتا تا امیران مد
آہنان نہ بیگانہ دسے لنب کڈھی تلواری
ایدون زور دتا چڑہ شیران کافر تے نسے
تاب جنگ کفار نہ آندی چڑہ کا نگان سر آیان
زندگی ہتھین ہتھ دہو شتابی کٹک کفارنا چھوٹا
نندی ہن واہ نہ کائی آئی قصہ ایہہ بون
دو دین ہلے پڑ برابر ٹھوکر لگے ہتھے
گویا منہ لتھا ہتھیارین چڑہ کا دگان ہر گیان
جد حملہ کر یو ہن سپاہی صف صفا ہو جاو
جیونکر بادن تیل لنگارین یا گند ہک اگ لا ئی

ٹل ٹل مارن سوہنے تیغاں گا ٹک گئی جڑہ بتی
خونی دسے تربے پر نالے نہ فولادی بہے

شیر بہادر گجن ہاتھیں ہتھے سرخ پلنگاں
صفن صفاہو صفاں گیاں وچ یہہ خدائیاں لگا لا

رج کھلوتے غازی سوہنے پی پی شربت مٹھی
دو ہزار اسوار بہادر ویندے جنت ڈٹھے

باقی ماندہ زخمی دسے اک ہزار برابر
جنت داخل بھائی مثنے نام غازی صابر

اوس لکھہ وچون اکنہ بھیجیا خبر دیوی سرکارے
ہو یا اوہ سردار کفاران بخت ہو ہاند ہارے

نالے راوی کرن روایت آئی فوج نصارا
شیر مثنیٰ دی اوہ مدد جنگ ہو یا تا بھارا

کیئن سالان توڑی ہڈیاں دسن اوسمیدے آنے
رہیاں پیاں لوکاں کہیا ہور منار نشانے

لٹ غنیمت حدون باہر رجی مرد سپاہی
حصہ لے نصار سدائے ایہہ گل ہوئی آہی

شیر مثنے دا کم آہا مدد لی نصاروں
جیکر ہوندا ہور بہادر کہاندا ایہا ج کفاروں

پر افسوس قریشاں اوتی اوسدا قدر نہ جاتا
حضرت عمر دوس نہ کوئی سارا بھید پچھاتا

حاکم اعظم اوسنوں رکھیا خاص عجم دی ہرتی
بھاوین دوتن گئے بہادر سخت مصیبت دسی

کار آزمودہ وچ لڑائیاں مرد تحمل والا
حضرت خالد وہ نہ اوستو وچ کتاب مقالہ

ایہہ فتح پڑاوڑک والی پائی دلیس ایہہ انے
فیر نہ کیتی اوس لڑائی دساں کسے میدانے

کجہ وچھاڑے رہیا زندہ شیر بہادر بلگا
زخم کاری جنگ جسیر دن آہا اوسنوں لگا

سنہ مبارک چوندان ہجری فتح ماہ رمضانی
ڈنگا پڑو جے اسلامی ایہہ اخبار ایرانی

نالے ابن جریر شکایت لکھہ بھیجی سرکارے
تا فیر سعد مقرر ہو یا کرساں ذکر دوبارے

سفر پیاہن شام ولائیت رومی مار اوڈا دان
کر کے فتح دلیس لیا نانوں فارس جھنڈے لا دان

در ذکر جنگ دمشق و معزول شدن امیر خالد ابن ولید و مقررہ شدن ابو عبیدہ امیر اعظم بحضرت عمر

بس عمس تون ادہہ شتابی اسجے پندہ بتیرا
شہر دمشق پنجانا بھیت بربوکوں ڈیرا

اسّتے خاص امیر عمرؓ دا پہلوں کم ایہہ آہا
تاں فیر ابو عبیدہؓ تائیں سپہ سالار ٹھہرایا
یزید بن ابو سفیانؓ نے معاویہ جیہا بھائی
خالد شیر بہادر بگا ایہہ بھی اوسدے زیر دن
ایہہ نوشتہ نامے اندر جنگ یرموک لیایا
بعد جنگاں ہوون ظاہر کیتا مطلب قاصد والا
کہیں نصارا خالدؓ دی ایہہ حق تلفی کیوں ہوئی
واہ واہ عمرؓ معظم ترا دور اندیشہ کرکے
ویکھ دانائی حضرت عمرؓ دی ہور انصاف سندان
خدا ترسی حق خلافت ہم دردی اوس کیتی
ایہہ بھی ظاہر کہہ دل سنداں خالد تائیں کوئی
آپنی مثل اوہ نہ جانے ہووے کسے تائیں
زور انصافوں فرق نہ کردا با انصاف زیادہ
بہت مقدمے ثابت اوستے لکھے بابا نہ
روز بوہن سرکردا شادی جنگ یمامہ نالے
ہر لڑائیوں ترکت ثابت شیعہ کہین فسادی
ٹھیک درست عدل عمرؓ دا اچلیا ر انصافوں
مکر دور اندیشہ کرکے کم لیا تدبیروں
قوت بازو اوس نہ ثانی ناہی وچ شجاعت
بہادر ابو عبیدہ صاحب مرد بہادر ناہا
اوسدے مع انصاف سنیندان بامروت نالی

سپہ سالار کراں کیتا میں جانب شام سپاہاں
رہندے سارے تابع اوسدی کم کرناں فرمایا
شرجیلؓ اور سلمٰی عمرو العاصؓ سپاہی
جو کجھ کسے سوئی کرناں اکھ نہ رکھنی ویر دن
قاصد رہیا تدوں چپیتا ہو وقعہ اوس نہ پایا
ابو عبیدہؓ حضرت سہالیں خالد کرسی ٹالا
درحقیقت شان عمرؓ دا رفض نہ جانی کوئی
انتظام کیتا اوس پورا پاک فتنہ تھیں ڈر کے
دنیاں داری مصلحت تینی صفت اوسدی جنیندی
ایہہ زیادہ رب اوسنوں دتا رافضیاں بدنیتی
شیر بہادر مرد دلاور جنگاں اندر وچ سوئی
حامی دین اوہ پاک نبیدا انہ ایہہ سخن انہائیں
ہر دیاروں فتح پائی ایہا اوسدا پر مادہ
اوسدی عورت اوس ویاہی اگے چل فقیرہ
دومۃ جندل فتح کرکے طرز نکاح نکالی
تیز نگاہوں صاحب تکیا ملک ہویا بربادی
چشم پوشی ذرا نہ رکھی کسے مردانوں
حضرت ابو عبیدہؓ والی خالد بے نظیروں
کم آیا فیر فکر نہ رہیا ہوئی رفع شکایت
اوسے پر بہت تجربے والا کار آزمودہ آہا
اوہ بزرگ وچ قریشاں جس دا بھاگ نرالے

جلیل القدر دہ امت وچ لکھے بہت فضائل — سب اصحاب کباران وچوں سان گھول لائل

دہ اصحاب قطعی بہشتی دسوان ایہہ حضوری — آمین امانت ایہہ فرمایا پاک پیغمبر نوری

روز سقیفہ ابوبکرؓ نے صاف آہا فرمایا — ایمان دو ماہن ہتھین اک خلیفہ طبری سند لیایا

خواہے لسنی کرہو عمر نوں ابو عبیدہؓ بھاوین — نبیؐ آہا کہیا آمین ایہہ ہیرا دو دین افضل ساوین

اسدا اور جہ بہت حضوروں خالد عار نہ کائی — دلدے وچ ملال نہ آندی تابع عمر لہنگائی

نال خوشی کم کردا رہیا ہمیشہ تابعداری — برائے نام ابو عبیدہؓ بات اہیا اعتباری

فیر بھی سپہ سلاری خالدؓ مصر شام دیاروں — خالدؓ باجھوں کم نہ ٹریا کی حاصل تکراروں

سند ازادی او سدی ہوئی نہ فیر کری خطایاں — حاصل مطلب کھول شتابی شہر دمشق دہایاں

جنگ یرموکوں بافراغت طرف دمشق دہائی — شہر دمشق اجے دور اڈہ دو منزل آئے

دتی آکے خبر جاسوساں فوج یونان شکستہ — فلسطین وچ پڑ جایا بند دمشق رستہ

تا فیر راہ وچ ہو مقامی خبر بھیجی سرکارے — جنگ یرموکوں جھڑے نٹھے جمع دوبارہ سارے

فلسطینے سارے جمے مار ڈھول وجا کے — جنگ ارادہ ساڈا کردے لڑسن پچھوں آکے

جویں امر ہووے سرکاروں اوس مطابق چلئے — لڑاں دمشق یا پچھائیوں کہڑی جانب ڈہلئے

تا فیر حضرت شاہ عمرؓ نے نامہ لکھ وگایا — لڑو دمشق فلسطینے ہر طرح سمجھایا

سوچ کیفیت نامے والی راہ دمشق گھدہا — دس ہزار بہادر نامی فلسطینے سدہا

شرجیل تے اعور سلمیؓ مثل دفان کہلوئی — باقی فوجاں لے صحابیؓ طرف دمشق ہوئے

وچ دمشق لائے جھنڈے آئی فوج کفاراں — ماہلڑہ یا مل بڑ کھلوتے کر ننگیاں تلواراں

تا فیر ادھی گھٹ شماں مثل کانگ بھاڑی — ساون بدل جھم کھلوتا مار دو ہتھڑ تاڑے

گجبے گوہر ڈراوے بجلی لشکا مینہ اپوٹھا — کہیا شکست گئی یونانی ہتھ جھاڑوں ڈھٹا

داخل فیر دمشق ہو کے بند کیتے دروازے — گھیر لیا اصحاب کھلوئے جنگ ہو دن نت تازے

باہر ہونہ دسن دستے چڑھ ہمیش دیواروں — لڑدے تیرین کدی کداہین لگا زنگ بھاروں

قوم کفاران ایہہ ارادہ ہن سیانا لکھا — دیس گرم دے رہنے والے ہرن ہند ملتھا

اتنے پر قایم رہے صحابی فضل دُر رحمانی — موسم ٹھنڈھی اغفبہ دے دیس سلا برفانی

جانب مشرق حضرت خالدؓ شیر بہادر لگا — مغرب گھاٹی ابو عبیدہؓ صاحب سید لگا

ایسے طرح ہر دروازے فوج ڈھلی سلطانی — باہر نکل کوئی نہ جادی ہوئے تنگ یونانی

جسدم موسم گرمی پھریا ہونہ اونہاں قربانی — سبے اُمید مرادون ہوئی خوف دماغ سمانی

تدون حضرت سیف اللہ ڈٹھا تیز لگا ہون — اتنے پر موقعہ ہتھ نہ آیا فضل ہویا درگاہون

ابو عبیدہؓ تائیں دتی خبر دانشمندان — حملے دی تجویز اساڈی چڑھسے پا کمنداں

خندقوں لنگھے کجھ بہادر لگے نال دیواران — سٹ کمنداں چڑھے سفیلون بھج گئیاں نگواران

قفل کھول دکانے دھرتی تختے لاہ شتابی — داخل ہوئے ہر بازار دن شور رچن گلابی

دبر راہ کھونن دی آئی فوج ڈہلی اسلامی — کھنب اوٹھے سبھ رومی شامی اوہ دلیر تمامی

خالدؓ تیغ میان نہ کردا جیکر اوہ یونانی — امان نہ دیندا ابو عبیدہؓ قتل ہوندے نصرانی

سنہ مبارک چودان ہجری شہر فتح ایہہ ہویا — صلح اونہاں نال ٹھہرائی جو ہویا سو ہویا

اوہ مال لینان ہر گھر تھیں اوہ اسلام حوالی — شرط اک دینار سونہری رہے زراعت والے

دسواں حصہ اونہاں کولون لینان ہر ہر سالے — یزیدؓ پُت ابو سفیا نے تھانہ اسجا ڈالے

پنج ہزار بہادر جنگی نگاہبان کفاردن — جزیہ لینان ہر اک پاسون نہ کسان شماردن

حمص ہور کیفیت لکھی شہر دمشق باہرون — شاہ عمرؓ پڑھ راضی ہویا فتح نامہ شام دیاردن

ذکر فتح محل و میسان و طبریہ غالب آنان فوج اسلامی کا یونان پر

شہر دمشقون با فراغت کر لکے امیران — کوچ نقارا جانب اردن چل گھت ہمیران

دے دو لے ہو پہوکون محل دمشق وچالے — جمی محکم گھٹ اسلامی ابو عبیدہؓ نالے

راہ وچ بیٹھ کرن تدبیران کیونکر جنگ دے ٹھائے — شرحبیلؓ ہور اعورؓ سلمی اوسدی جانب جائے

اک ہزار اسوار بہادر عمرو العاص تے جاوے
باقی ماندہ دل تمامی خالد تیر اوٹھاوے

آسن پہلی چاپاں دا اگاں پر سے بدھی سواران
رات براتی کیتا دہا وہ طرف یونان کفاران

بنہ کھٹان شہنہ پر فوج لیتھے ابر جوین بھائی
رات دہمی دن روشن ہویا آئے نہ نصرانی

کیا وجہ کیوں گبر نہ آئے ایہہ دلیل کفاران
راتی چھاپہ چوری ماران ایہہ نیت بدکاران

غافل ہوسی فوج اسلامی تیغ رکھان سر چوری
کیا حقیقت سے ہناندی کانگ لیسی چا پہ دوری

سبھ یونانی آکھن لگے جنگی سے گل ہیا
کھول بوہا وہ باہر آئے حملہ کرن اچھیا

جوڑ جماعتاں اوٹھے کافر لوک آہے سبھ سوتی
رات ہنیری راہ اوجاڑ دن ڈگی پڑ کوتی

شرجیل تے اعور سلمی پیش اماوہ اگے
ٹھل کھلوتے چڑھ دا پانی چھل برابر وگے

بن ترٹا ٹھوکر لگی متھا پاٹا اودین
چھوٹے غضبوں ہڑ پہاڑی ملکھ ونہ ڈوڈ ویرن

مار و مار دسے وچ ہاتھاں ہتھ برابر اوٹھے
سوہنے سندر شیر رنگیلے وفد چھپانی

ہر دم پانی چڑھدا جاوے کھڑا ہیش کھلودی
رستم سام نہ تاب لیاون ال اگاں تکی ہووے

چھوڑ میدان کھلوتے ڈگی راہ نہ سندا لبھے
گئے سلامت فیر نہ گوٹین مولے راہ وچہ سبھے

ایسا چھاپا کیتا شیراں ہتھاندی ہونہ لگے
پا میداناں شیر فراخت چڑھ برابر وگے

گردے فحل جید دم گھیرا جا کے شیراں پایا
کرن روایت کسے یونانی نہ فیر مونہ ویکھایا

کھولین بوہین داخل ہوئے رہیا فکر نہ کوئی
وانگ دمشق شہر فحل دی صلح برابر ہوئی

لکھ کیفیت اسے خمس الیں دیاں دن سارا
تورن خدمت شاہ عمرؓ دی سنا ہتہ رسالہ بھارا

الاصبح کر کوچ نقارا ہٹ دمشق جاندے
فیر حمص ارادہ کیتا سبھ اوہی فرماندے

امیر جلدی فوج عراقوں خالدؓ ساتھ لیایا
نوین امرا امیر عمرؓ دا فارس دل ہٹایا

ایس فوجدا ذکر بیان جا جنگ رستم والی
ہن ارادہ حمص میرا ہیش نشان نکالے

در ذکر جنگ دوبارہ دمشق و فتح یافتن امیر خالد بعد ذکر جنگ حمص

نجری اوتھے دمشقوں چلی فوج ساری اسلامی
اتے ذوالکلاعؓ حمیری جانب قطب لمھا
اوہ بھی راہ وچ آ گئے رلیا لیکے فوج حمیران
فیر یونانی کر منصوبہ جنگ مچاون لگے
دو حصے ہو کے نک کفاران سر اسلام ترڈنا
ابو عبیدہؓ ٹھل مکلوتا ملصف فوج کفاران
اجے پڑ تلوار نہ چلی بھاج کفار اٹھائی
ایسا کیتا پچھا شیران اوہ یونانی پلٹے
فتح پڑھی اسلامی نیک بلند ستارا
ابو عبیدہؓ جد پہاڑ وچ نشان لگاندا
فیر بند کیتے دروازے خوف غنیموں سہجدا
وانگ دمشق حمص شہریاں ایہہ منصوبہ کیتا
سانوں کجھ ضرورت ناہیں اڈے بیٹھے جاگی واندے
ایپر اہل اسلامان قدم سر دیوچ جما یا
تدسے کداہیں رومی کوتے آگے جنگ مچاندی
اہل اسلام نہ ہر گز ڈولے بچا دین اونہاں تھکایا
تا بھی دل کفار نہ بدھا نہ اوہ نکلے واندے
باہر سر شکے دا فرآ حی اہل اسلامان تا ئیں
اوڑ ناھب کے تنگ یونانی صلح فے دے آئے
جیکر دیہو امان اسا نوں صلح کرنی چاہان
حضرت خالدؓ کہیا اگوں صلح اسی نہ کر بیٹھے

اگے پچھے سب قبائل ویکھن رومی شامی ''
کسے حملے دسے دکن کارن طرف کفران متھا
چلے جد دم جانب حمص غازی بگھت تہیران
دمشق فتے چھوڈاون کارن چڑہ شتابی وگے
حصہ اک تہیوڈر والا بھی طرفوں چھوڈ ٹا
خالدؓ شیر تہیوڈر اوتے لے لشکر اسواران
اوہ تہیوڈر ہتھ نہ آیا اندر اوس لڑائی
فیر نہ ہوئی آن اکٹھے سارے ہوئے واسٹے
حمص فیر لگائے ڈیرے روک لیا پر سارا
ہرقل ویکھ فوج اسلامی رات ادھی نس جاندا
ہمت عرب جن سر چوری دل کلیجہ بھجدا
پوہی سردی کنک حجازان ہسی اوتھے چوپیتا
پوہی برف جد ون اسمانی مرسن آپی جاندے
صبر کیتا طول زمانہ باہر بیٹھ لنگھایا
تا تب جنگ لیاون جد دم ہٹ شتابی جاندی
گیا سیالہ آئی گرمی جیتر مونہہ دیکھایا
خبر جون تنگ یونانی ہوئے فاقہ سخت لنگھاندے
دانان پانی گھاہ زراعت وچ جن لوک اوتھا ئیں
چڑہ دیوار دن رومی کوئی اوچی صدا آلائے
حصے لشادا کوئیں ارادہ کہو لوبات اگاہاں
تا آرام آوے دل اساں تیغ لستان سر دہر بیٹے

ایپر حضرت ابو عبیدہؓ صلح من کہلو یا
اوڑک لکھ نوشتہ دتی سر مہری خط بنگا
کرکے دستہ فوج حوالے حاکم دیس ٹھہرایا
ہر قلعے سر ول ساڈا شہر انطاکیہ اودی
جونکر امر ہووے سرکاردن نقشہ لکھ دکھایا
بسم اللہ انطاکیہ جانان منگ عاجنا بون
جہڑا شہر آوے اس آہون اوہ بھی فتح کران
ایپر مینوں بھت اندیشہ دوتن شہران یاردن
اقتد فتح اوسنوں دیوے پہیرے جوڑ سوگہ
بس سلام علیکم میر التئی رب حوالے
ونج سلامی قاصد ہویا لے نامہ دہر الکہین
پڑھیا اول آخر نامہ سچے ننگ پروتے
بدھی شیران کمر سفر دی چایان شتر مہاران

خالدؓ راضی ہر گز ناہا کم معمولی ہو یا ،،
بھانے دار عبادہؓ انصاری بیٹھ سنبھالے گا
حمص روانہ جانب یثرب لکھیا حال پوچھایا
خبران معتبر زور دساون جمع عقل وگھلتے
پڑھ کے کاغذ شاہ عمرؓ نے نامہ فیر دگلایا ،،
اقتد فتح لتا نون دیسی نصرت رب وہابون
کنڈا وانہ راہ وچ بیسے جو ہووے سو جرنان
قنسرین لتے قبادیہ جنگ خالدؓ پڑ کاردن
کافر رومی نظری آون جو شامون اوسچا گہہ
ہو سلامی قاصد تریا چڑھ مہار ادھالے
پہر ہمیشہ لگی آمی ہتہ نہ آوے لکھین
لگی جدم چوٹ دمامی غازی اوٹھ کہلوتے
قنسرین ارادہ خالدؓ لے دستہ سواران

در ذکر جنگ قنسرین و فتح یافتن امیر خالدؓ بر کفار و حاضریہ قبادیہ و حلب را

حضرت خالدؓ شیر خدا ارمد شاہ نوردن
ونج میدان لگایا جھنڈا آس فتح دی کرکے
قنسرین والیان ڈٹھا فوج لتھی اسلامی
کھنب گیا میناس یونانی کرن لگا تدبیران
کل لتا ڈی ساڈی اکاجے اج نکلو واندے

حبا و دستہ فوج اوٹھائی ڈٹھا قلعہ
جیسے شکار لگے ہتھ شیران جیرن پھاہی در ہر کے
ساگی خالدؓ شیر خدا امرو بہادر نامے
حاضر یہہ اوسنجادو گایا کاغذ وچ تحریر اپران ،،
عزبی مل میدان کہلوتے الکہین سرخ دکہایا

جے اج آوسے پھیر لشادی رنگ رزمائی
گرم میدان ہوسی جیویں آوے کنگ اساڈا
جیدم دتی ادہناں لشکر رات دہمن تے آئی
جیدم لگی سٹ نقارے کسے لک سپاہیاں
پرے بنھ برابر اوتھے جانب پڑ دہی ہوئے
دو دین فوجاں جل کھلویاں دانگ پہاڑ سکیشر
جیدم چوٹ لگی گھڑیالوں اچہ کھلے تلواراں
وچ میدانے رومی کوتالافاں مارن لگا
پیادو لنکارے دشمن للکار یا نی اکٹر تھوڑا
حضرت خالدؓ اوسنوں کہندا لافاں چھوڑ غریبہ
فولادا اندے بیں جبن والا آر تو نلی تعلیماں
میری تینوں خبر نہ کائی سار ناگ سمیٹے
اتنان سخن اکہہ نہ پاتوں شیر حجازی چھوٹا
خنجر واہیا ہو جیسے کیتا لاش پئی وچ خاکاں
نس ترٹے پڑھتھیں ویکھے موڑی کند سپاہیاں
وانگ گلاب دسے پڑ سارا لال گئی ہو دہرتی
مردے دسن پڑ دے اندر سرخ وانگ انارن
حانی سمر رہیا نہ کوئی پیر پنجال تروڑا
قاصد بھیجن جانب خالدؓ بخش خطا اساڈی
خالدؓ گل منظور نہ کیتی صاف اگوں فرمایا
اوڑک گھیرا یا کھلوتے غازی کوٹ دو والے

اگوں حاف اونہاں ایہہ لکھیا پھر آپ اوٹھا میئے
ایپر اول وچ میدانے ویکھاں ہتھ تساڈے
زنگی چھوڑ ہتھیار کھلوتا خاور اکہہ ویکھائی
کھول بوہا اوہ باہر آئے صفاں برابر آہیاں
دو جی طرفوں شیر خدا دے مل میدان کھلوئے
سوہنے چہرے ناگ نوانی دسن جگے اج کیشر
آ ہیناس میدان کھلوتا جونکہ تالوہاراں
کتھے سے اوہ خالدؓ نامی شیر بہادر بگا
اچا نتوں چہرہ حضرت خالدؓ آن کھلوتا سوہڑا
جامہ پہن زنانہ آیوں دوزخ تدہ نصیبہ
کتھے اج زورا چہ رستم قادہ سام نریماں
جنہاں مرے تیر اماناں ویکھیں دہرتی لیٹے
بازاں دا ہتھ اک جھلیا سٹیا کر اپو ٹھا
ہویا جیدم سر دو ہناندا اوٹھا اہل نفاقاں
ناگ سٹکے مارن پھلے شیراں تیغاں واہیاں
بن ترو ٹار نگستانی کا نگ مٹی پڑ پہ ہی
بجہہ پھٹے بجہہ نھٹے آہے حالمند بدکاراں
ملک الموت سہنے وتے آیا گیر الو ٹھا
وانگ دمشق صلح ٹھہراون رعیت ہاں تساڈی
اول لشاں نہ صلح ٹھہرائی سخت جنگ مچایا
دسد پہاڑ رہیا لاکھہ نہ کوئی ہو نہ دیکھا لے

بند تاہا دروازہ کوٹوں محکم برج دیواراں
رخت پوراناں سٹ دچالی رستہ صاف بنایا
خندق ٹپ بہادر لنگے کوٹ ویران کرایا
وافر لٹ غنیمت آئی خمس روانہ کیتے
وچ میدان لگا کے جھنڈے اصفان جوڑ رکھیتے
صلح ٹھہرا کے گے گھرانوں جھنڈا حلب رکھیا
یوقنا حاکم اوس ولایت خود اسلام لیایا
فیر قبادیہہ فتح کیتا خالدؓ فوجاں گیاں
فیر اطلاع بھیجی سرکارے دو شہر جو باقی
تا فیر شاہ امیر عمرؓ نے لکھیا نامہ نوری
عمر العاصؓ لئے عکرمہؓ وماہ دہ اجنادینے
خالدؓ اتے ابو عبیدہؓ ہرقلدے ہو دن
ابو عبیدہؓ راضی ہویا الیس نامی یار دن
شرجیلؓ نہ دسیا ساں نوں کہڑی جانب ہتھا

خندق دی تدبیر ٹھہرائی رل اصحاب کباراں
قسدم بیا ہول کفاراں چڑھ پانی سر آیا
روون لگے رومی کوتے ہر دا مراد ڈایا
حافریہ تے واگ ادھائی رکھ اسباب جو ہیتا
حافریہ دے رہنے والے آن سلامی ہوئے
کجھ دیہاڑے رہی لڑائی داس دا ہتھ چکھیا
کرساں اہند اذکرا گیرے ہر جا غلبہ پایا
ہرقل دا ہن ذکرا دھا اواں جم گھماں رہیاں
کوں امیرا وہناں تے جاوسے بات ہا میا اتفاقی
معاویہ شہر قیساریہ تے او جاوکے مرد حضوری
رب مراد پوجاوسے میری ہرسن لوک کمینے
انطاکیہ قلعہ سخت شاموں فوجاں تھم کھلودن
معاویہؓ گیا قیساریہ اوتی لی فوجاں سرکاروں
خالدؓ اتے ابو عبیدہؓ ہرقلدے سر لتھا

در بیان ذکر انطاکیہ دے فتح یافتن حضرۃ ابو عبیدہؓ و امیر خالدؓ بر ہرقل رومی ۱

اللہ فتح دتی ہر شہروں مدہ باقی اک ہا سیا
شاہاں وڈہ وگایاں دہرتی ازیا مدہ کولہ
بسم اللہ گھٹ چڑھی حجازدن بدلی کالی اوٹھی
واہ واہ اہ جیت بسا کہ ہناں مینہ کرامت لتھا

ابو عبیدہؓ سبے کو مارا سر ہرقل بیا
تیز کوڑا خالدؓ والا پوساں لسکر ٹھہ
پانی شام گیا پھر سارا اوہ بدلی رخ دمی
ہرقل رومی طرف ہدایت دہریا فرنہ ستما

اوڑک تنگ پیا دل میرا خالد شیر بلاوان
حضرت خالدؓ آ گئے لبھا ڈھنڈ اکر جتھا بون
آسن سہل شیر کہلوتے تانے تیر نے لمے
تیر انداز کہلارے ٹھہرے ساتھ شتر سواران
دوجی طرفون ہرقل رومی خاکی کنندہ سواری
ہر دو فوجان مل کہلویان ہونہ برابر جوڑے
جسدم کیتا واعظ عیسایان پکڑ انجیل چالے
دوجی طرفون ابو عبیدہؓ سنندر خالدؓ نالے
جنت زیر ملے تلواران رب سچے فرمایا

ابو عبیدہ نرم طبیعت ہتھ کوین ہین پاوان
لگی جسدم چوٹ نقارے رکھیا پیر رکابون
میرہ میمنہ لیتے قالب ساقہ مرد جیہے
دو بازو کر عرب سواران فوج ہا جر انصاران
جسدم کہاسی ہوکر کانگون رمی جاسی بیدہ داری
آہمون ساہمنے جہون جہنڈے رخ پیادہ موڑے
دشمن دے گل پئے مرنان ہمیشہ بلا یہ ٹالے
واعظ مبارک کرن قرانون مومن کرمانوالے
ایہ حدیث تبارک آئی بخرہ حوردن پایا

الجنۃ تحت ظلال السیوف

سنکر واعظ ہر اک طرفون دیگ اوبال دکھایا
جسدم واہ کیتی تلواران کھڑکن لگی کھنے
کیتنے توڑی کرسے تماشہ دیہ میدا قلندر
ہرقل رومی راہ بدہانون وقت گیا رسی ہوڑا
رعد بہادر گجن والا جھینہ شمالون لبھا
ریگستانی بن تروٹا ہو کر پوری لگی
ہرقل نمارانی جوری بیٹری ٹٹی سب نے
ہو وداع کر گیا شامون سخن اخیر آلایا
خیر باد اوہ کہندا گیا قسطنطنیہ توڑی
سبے امید نصارا ہوگئے پر لطف کیہ والے

تیغان دہر و بہادر لبھے ساون رنگ دکھایا
رومی چھوڈ میدان کہلوتی شانی کوتے ہانے
عربا ندا ایہہ ہڑ پہاڑی لنڈا کابل اندر
بدل ساون جیم کہلوتا کیتا بارش سوڑا
توری کانگ گی چڑھ بنی ہرقل دہرے نہ ہتھا
رہیا نام نشان نہ رومون کانگ برابر دگی
حضرت خالد پچھا کیتا شام قیام نہ منے
میل قیامت تیرا امیرا جسدم رب دکھایا
اوسنے وس تیرا آیا رزق جہاز نہ موڑی
دکیل دی گادن صلح خاطر جزیہ سال لبالے

ابو عبیدہؓ کرکے صلح ہتھانے دار بھایا
آپ گیا ہٹ حمص جانب صدر مقام بنایا

سن مبارک پندراں ہجری ۱۵ھ نٹھا ہرقل تھاہا
قلعہ بھشتی اوسنے چھڈیا شام نشت گاہا

فیر بھی اوسنے زور لگایا اوہی کرن اذیت
اپنے شام چھڈاون کارن کیتا فکر نہایت

رب مراد نہ کیتی پوری ہویا ترلے کردا
مومن ہویا یا ہویا کافر کون شہادت بھردا

اپنے مائل دل اسلاموں کہیں سکے نکاروں
ڈردا انہ اسلام لیایا سخت خوف کفاروں

گل میرو زیر حرامی ظاہر مخالف اوسدے
واقدی صاحب لکھ دکھائے سب مقالے انہدے

جیکر تھے شوق زیادہ اوہ دیکھے اخباروں
شاہ رسولاں لکھیا نامہ عمل کیتا انکاروں

ہن قیساریہ دہا و امیرا ہتھ ویکھاں سفیانی
معاویہؓ ڈھنگ کھڑیتے لڑدا کرسن کوین یونانی

در ذکر جنگ قیساریہ و فتح یافتن امیر معاویہؓ بر کفار یونان کا

فجری ویلے لیکے فوجاں معاویہؓ چڑھ سدھایا
پنجاہ ہزار بہادر جنگی پشت پناہ لکایا

قیساریہ اوسنے لائی جھنڈے گول میدان کشادہ
ہر دو طرفوں فوج طلاوہ گردے پھرن آمادہ

رات گذاری وچ دلیلاں دیس گیا کجھ سارا
شاید فجری کی کجھ ہوسی سرتے موت نقارا

لکھ سے گھر سیاپے ہوسن بھیت قضا سب جانے
نوجوان بھیناں ویرن کرسیں روسن مائی بابے

مشفق مائی ویرن آلاسی ہووا اُون غم ناکاں
ہے ہے میرا پتر لشکارو لدا اندر خاکاں

خوشیاں کر کر کاج رچایا نوح نہ گھر لیاندی
ہے ہے مکھڑا چن مثالی ڈٹھی شکل نہ جاندی

چھوٹے پتر نہ بدہا گانا نہ اوہ چڑھیا کھارے
ہے ہے تیر دو سلو سینے اولے بھاگ ہمارے

بھیناں کہسن ویر پیارا نہ اج کر دے گلاں
نال پیاراں میں کھیڈایا لاش لگی وچ جھلاں

ماسیاں پھوپھیاں باہاں اولاں کرسن کھڑے سیاپے
گو بہتے زخم دو سلو جاون داغ دلاں پر جاپے

دہیاں الکھیں نیر پلیتن ہو ہی ماریں مٹے
ہے ہے میرا باپ پیارا آن پھسایا دم

بی بی راز نہانی والی پٹے دین آزادے
ہے ہے میرا مشفق جانی اندر خاک سماوی

ہے ہے سیج دسے اج خالی ہینو تسلی خاران
وہ گلابوں مکھڑا او سدا چمکے انگ اناران
انہاں دلیلاں اندر وچ کیتی ساری رات گذشتہ
شاہ اسوار میدان کہلوتا چوٹ دمامے لگی
لگے تاں فیر لک امیران ساز درست کیتے
دھوسو دھوس وجے پڑ دھو شیران پر اولے
اگ شعلے نقش پورے چمکن وچہ ہتھیاران
معاویہ ویکھہ دیوے للکارا بدھے دل سپاہیاں
زوروں مل گئے ہر دووین ندیاں نیر پلٹے
تول ترازو جنگ برابر پے للکارہ دلیران
فجر ہتھیں لے عصر توڑی دل برابر دووین
راتیں جا قنقار حرامی سبھ امیر بلائے
میرا اتریا دل تساں ہتھیں مرسان ونج پیستا
کجھ نہ سریا تساں کولوں اندر اوس لڑائی
ڈٹھے چست درست ساڈے یار زبردست ہونا اند
اگلی بخش خطا اساڈی کہیا سپہ سالاران
دشمن دے پر کرسان ہو چھے کارجوین نہ کہانان
راضی ہویا رومی کوتا اونہاں دی گفتاران
اور جون معاویہ کرے لشکر آپنے لشکر تاہیں
کی اج باد ر قوم کفاران مارو ہتھ کہلو گئے
جے مویا کومی ساڈے وچوں نے بہشت بہاران

ہے ہے جہانی نال نہ لایا رہی سنگ پیاران
ہے ہے بل بل اُٹھ جو بیٹھے کرسی رُدن پُکاران
زنگی پیارا راہ سفر دی کرکے دل شکستہ
کنب گیا تا دھول بچارا پے گی جگ بھگی
آسن بل اسوار کہلوتی پکڑ نشان چو پیتے
ہر اک طرفوں سد سکندر رہ گی راج اوتارے
بولیا فیر نقیب وچالے چھوٹا دل کفاران
تیغاں سمیت بہادر لتھے وچھے سجے مایان
کانگ گئی چڑھ سیلے سارا راہ اپو ٹھے سٹے
جونکر بھیردا شیر قلیچے شیر زنگاران شیران
شاہ زنگی زنگبار دون چڑھیا خاور نٹھا لووین
کہیا لکھہ بہادر ساڈا ہٹ گھران نوں آئے
ورتے کھے دیوا اونہاں تاہیں جونکر جیتا کوتا
نصف فوج حجازان بازان سرخ اکھہ نکھیائی
صبر کر دے وچ مصیبت چڑھ سراں پر جاند
فجری ویکھیں ہتھ اساڈے صاف کران تلواران
چھوڑ میدان کہلوسن آپے اسلیں حلیں ہومانان
سر دیا داوس ہر نوں دتا ایہ تحفہ سرکاروں
شاباس نکرار ہنان شیر محکم جنگ صباحین
آپے کہا شکست دیسن لڑ وچ صباحا ہو گئے
رہسی زندا تا ہتھہ دولت سبر کرہو گلذاران

تاں فیر کہیا ال صحاباں راتی رکھ سہارا　　فجری کرساں ہتھ لڑائیوں ہن نہ زنگی ہتھیارا

اچھے آرام دی خاطر سوتا شاہ شمس ملتانی　　اپنے جسدم او ہتھ کھلوسی مردو ڈا میدانی

رکھ دلیری مرسن ویری سارے تیرے اگے　　جسدم نیزہ لیا سو نہری چڑھ گھوڑے تشنہ بگے

طول مقالاں ہر دو طرفوں مرغ دیوں بانگاں　　صبح مبارک نے ہن لگی سرا دتھائی نانگاں

پا زرہ سر خود فولادی کسے لک دلیراں　　ہو مظبوط تیار کھلوتے پا گاتری شمشیراں

ہر دو طرفوں چڑھیاں فوجاں مثل گھٹ شمالی　　الیسا باناں لشکر پایا دہرت دسی سبھ کالی

مل میدان کھلوتی سوہنے موت او ڈیکی واٹاں　　طرح طرح دے بستر آہے جونگر سورج لاٹاں

اد فوجاں سہن ہو کھلوتا اوہ قنقار حرامی　　بوسہ دہ چلیپہ اوتے بولیا کوتا شامی

شاباس شاباس پہوا کھڑے رومیاں وانگاں چاپاں　　اکدوئے نوں کرن نصیحت تکرار ہناں بھائیاں

سانگاں توں یونانی لتھے مل گھٹاں دو گیاں　　نکل گئے اڑاٹ نمرداں ہو نہ تیغاں جد پیاں

عرباں ویکھ دفان خدائی ترکش پیش پلٹے　　ڈھ کوڈا جھب کس کماناں تیر برابر سٹے

کثرت تیراں دن پوشیدہ گھٹ چڑھی سمانی　　ہر اک تیروں دہ دہ رومی ختم کرن زندگانی

ٹھلیا شیراں ہڑ یونانی خاصہ پڑدے اندر　　فیر دوہر ولیاں شمشیراں ہو جانوانگ سمندر

او ڈک چھڈ میدان کھلوتے پورا لکھ کوہا کے　　وتیہ ہزار گیا نس باقی یا قنقار رلا کے

شاید گیا دلیں کہڑے نوں یا دہ مو یا واٹی　　سارے راوی کرن تحریراں آپس اندر پاٹے

فتح معاویہ دی پہوئی لوزدن چہرا لگا　　وچوں خوش تیاندے شندیا نفی صاف گیا ہوا اگا

وچ قیساریہ لادی جھنڈا معاویہ اوہ سویرے　　خوب تسلط او من بیٹھا یا لشکر پیچھے چو فیرے

جو کجھ لٹ غنیموں آئی ونڈی اندر فوجاں　　لے انعام کرام بہادر بیٹھے اندر موجاں

تاں فیر عرضی الیس فتح دی نالے خمس رواناں　　پہونچ مدینے کرن زیارت سرور دوجہاناں

نیک خلیفہ راضی ہویا الیس فتح دی پاروں　　قیساریہ تے ناحاکم رکھیا سندا ہیا تکراروں

معاویہ دار کہیا سجادیرہ اجنادہ سے جا بیٹھ　　عمر العاص اد ڈیکی تینوں شرحبیل عکرمہ تابیٹھ

در ذکر جنگ اجنادین شہادت عکرمہؓ و فتح یافتن عمرو العاصؓ بر ارطغون

پنجاہ ہزار انصارا کٹھا اجنادین و چالے
دو تن شہرین صوبہ سوئی فلسطین لیا یا
ارطنون یا ارطغول نام اوسدا جو کہندے
عمرو العاصؓ چایا بیڑا لیکر ساتھ دلیران
شرجیل کاتب سرور عکرمہؓ شیر اکٹھے
رات گئی تہنگ وچ اندیشے میری سخت اچی
شاہ خاور دے دسن جھنڈے لگی چوٹ دماغے
ارطغون سیدانے لتھا لیکے سنگ شیران
ہر دو طرفون جھولن جھنڈے صفاں جوڑ برابر
دو پیران پڑ مونہ ملایا پے گھمسان گھراٹان
موئے بہاسن عزیب نمانے موت شکنجے چاڑی
سم الفارون گگھا دہایا لا یوم زور بہترا
لادا ہاں ہین محک کھلوتا ماروہو یا بہاناں
پے گئے گھمکار ہتھیاران ترہویان تلواران
پیش قبض دی قبض جو آہی پر قولنج بیماری
سانگاں نیزے ہتر ہتر کنبن شیر جہاز و ادھے
جبدم گرزاں سر ادبھا یا نٹھے یار دمانی
ارطغون دا اپنا نہ لگا اندر اوس لڑائی
مصر ساولیا وچ کوتی ایسے بازی ہاری

ارطغون امیر سپاہیان لشکر بہت والے
بیت المقدس کعبہ بنیان ایلیہ دیس بنایا
فلسطین شہر دی اندر سبر قبائل رہندے
اعور سلمیؓ مدد اوسدی پشت بہادر شیران
اجنادین پھر چھایا گبر نہ ویکھ ترٹھے
نہ وداع کر گیا زنگی شمسون نکھنبے ڈیھی
شامیاندا پڑ زور ازماوان اندر ایسن ہنگامے
دوجی طرفون یار پیغمبرؐ چھوٹے گھت وہیران
میسرہ میمنہ اتے قالب ساقہ گئے اکابر
ہے ہے پین لگے دانے بتری کڈہی لاہاں
کھٹے دامین پشتہ کیتا اجنادین دیہاڑی
کاہی ادھی فیرز قومون پیلچک ہند سہرا
اٹک ترڈی جھڑیا کانگاں مل گیاں دو ہاں ٹن
خنجر دہاران موڑ کھلوتے پیاں گج کٹاران
سم لفار یا سرخ کاہی حاجت نہ بچکاری
جمدہر کردان دار سہالی رومی گئے اپو جھے
چار بلد ا جو سو ہاگر رہے نہ کھیت نشانی
سمند رالیا ہٹا جھین چڑیا کہنہ ادس ملائی
عمرو العاصؓ دے ہتھون مرسی کافر دوجی واری

عکرمہؓ شیر شہادت پائی آجنادین وچالے   طبری سند پڑھو کون واقدی ایس مثالے
رب فتح پیڑ دتی اسلاموں دشمن ہیا نہ کوئی   برکت اللہ رحمت سرور شام صفا سبھ ہوئی
عرضی لکھ بھیجی سرکارے خمس لال دوپٹے   اسان نہ دفن رومی کیتے روضے اندر گھٹے
اسجا میری ہوئی لشکر جانب اقصیٰ جاوان   کران زیارت سبھ رسولاں جا گناہ بخشاوان
اتے زیارت شاہ عمرؓ دی مینوں اوسجا ہیوے   مسجد اقصےٰ ہوون اکٹھے سارے روشن ہوے
بیت المقدس دے دروازے رومی کہولن آپے   مخالف حضرت شاہ عمرؓ دی کرسن رد سیاپے
عمر الدینان چل گیرے منزل شاموں باقی   اقصےٰ اندر یار ہو ڈیکن سبھ راوی اتفاقی
ارطغون نٹھا جس ویلے راہ مصر اوس لیا   عمرو العاصؓ لیکے لشکر پچھے اوسدے پیا
بیت المقدس فتح کرکے اسدا ذکر اوٹھاوان   انشاء اللہ مصر ولائت اوسدا سر اوڈاوان

درذکر فتح بیت المقدس بدستی امیر المومنینؓ حضرت عمرؓ معظم فاروق اعظم را

نہ اڑیا اوہ شام ولائت ایسا سخت کہاٹا   بیت المقدس جہنڈے لگے نہ رومی کوئی ڈہاٹا
بلکہ بند کیتے دروازے ہر شے اندر وافر   خرچ ہمیان ہر اک قسموں آون روز مسافر
قسطنطنیہ والے اوسجا لد جہاز لیاون   اتے مصر ولائت والے غلہ خرچ پوچاون
بے اندیشہ کافر سارے آہی ایسی یاردن   تنگ ہوسن تاں اوہ سدہاسن یار نبیؐ ابراردن
چار مہینے پڑدے اندر فوج جمی اسلامی   نہ کوئی جنگ دی خاطر آیا دسن رومی شامی
اک دیہاڑے چڑھ دیواروں کہسے نضار بلایا   ایہہ شہر نہ فتح ہوسی کینوں گھیرا آ پایا
شہر فتح اوہ ایہہ کریسی لکھیا کتب خانے   تر سے حرف اوس اسم مبارک عمرؓ کہن لگانے
اوسدے باجہا ایہہ فتح نہ ہوسی ترلہ کر نہ کوئی   عمرؓ کہیا اوہ شاہ اساڈا ہور بات نہ ہوئی
نال تسلہ بیٹھا لشکر چھیڑ نہ کیتی کہسے   عرضی لکھ توری سرکاری دی جو نکر قصے
لے ہلکارا تریا عرضی دیا فتح اسلامی   بار اضافہ دل چین لگا شاہ فاروق اعظامی

پہنچہ کیفیت پڑہیا کا غدر ائی دی عثمانے
اپے شہر فتح ہوجاسی پڑتیغاں ہو نہ بیان
حیدرؓ کہیا ایہہ مصیبت لشکر کیوں اوبہاوے
دسوا سوچ کی قباحت بہاوین لشکر بہارا
اوڑک صاحب ایس مقالوں بدہالک سعرؓ دا
دروا کا سہ لے ہتھ عاصمہ شتر سرخ لدایا
نال ہزار گے بدرتے عرباں شتر سنگارے
سفر اول آیہہ شاہ عمرؓ دا قدم باہر رکہیا
روم ولائت دہاں بیان عرب خلیفہ آیا
ابو عبیدہؓ اتے خالدؓ یزیدؓ ابوسفیانے
اوہہ سویرے جانب اقصے جایاں شتر مہاراں
شرجیلؓ ستے اعورسلمیؓ آن سلامی ہوئے
گنبد گی اوہ جوہ تمامی لشکر دے ہنگاروں
عرباں کہیا شاہ شہنشاہ نائب سرور آیا
اونہاں خبر دتی سرکارے شاہ عمرؓ دی یاروں
ایس مقالوں حاکم اقصے ہونہ دسے فرماناں
نسی کیوں بیٹھے ہو غافل کھولدیہو دروازے
جہم جہم سر حیتماں نے آمے اقصہ نت خلیفہ
ایپہ کہول بوسے ہن چلو تحفہ نظر بہاکے
سبہ یونانی اوہ کہلوتے سرخ باپوشاکاں
جا لشکر وچہ داخل ہوئے رعب ڈہٹھا اسلامی

بہنین نشانوں جاناں لازم اندر دلیں بیگانے
نشاں غم نہ کرناں کوئی جم فوجاں سبہ ایہان
جیکر شاہ عمرؓ دی خاطر شہر فتح ہوجاوے
ابوعبیدہؓ اتے خالدؓ زعیت لوک نصارا
تیل ضرورت ہور تجوہ ران سنتو گردا
رخصت ہوا صحابان کولوں صاحب اتھن آیا
چہوڈ مدینا کیچ مہاراں جابیہ طرف سدہارے
شام ولائت قطعہ بہشتی میوہ رد نوچکہیا
جابیہ اندر عمرؓ صاحب نے ڈیرہ وچ جمایا
لے دل شیراں ہوئے سلامی دلبر یار یگانے
بیت المقدس جاکر لبہا لشکر جمع ہزاراں
رنگ برنگی لشکر جنگی پرے جوڑ کہلوئے
رومی شامی پوچہن لگے شور کہیا اِت باروں
جسدے اوتے ہور نہ کوئی عالی رتبہ پایا
لبہا آن خلیفہ ثانی چمک اکا تلواروں
سے ہے وقت آیا ہن سالی ساڈا نہیں ٹکانا
ورنہ شہر شکستہ ہوسی اوسدے نال آوازے
جسدے وصف توریت انجیلے ظاہر نیک شریفہ
امن امان سلامت رہناں اوسدے سایہ جاکے
تحفے نظراں سرا وہٹاکے چلے جانب پاکاں
مار بلیتہا سبہ نے مینے بیٹھے شیر خونامی

فرش فرد شن نہ اونہاں کوئی تاک پڑی پلّے
ڈٹھیاں جند جلے سے کوہان اون نہانوں تکے

برکت والی گرم کچہری نور جھڑتے ہلّے
اُتے حافظ پڑھن قرانان کون نہاں ہوئے تلّے

بعضے پڑھن درود مبارک روشن چہرے نور دن
نوری لاٹان جاہن اوتہاہان رحمت سبب غفور رون

رومی ہو حیران کھلوتے شاہ نہ وچہ سنجاپے
لباس اپڑانان الوبانان سبھ برابر جاپے

کرکے کورنش رکھن نظران بیٹھے اندر گھٹے
رومی فرش نہ نظری آون داغ اوتار دیٹے

نہ کجھ ہویان طول مقالان دست وزیر لکھائی
رعیت ہو سلامی رہنان اُتے مہر لوائی

جزیہ اونہان ادے تے جو دیوون انکاری
خمس زمینداران دینان چاول کنک جواری

لشکر ہور ہر اک باغون حصہ خمس کیا ہون
ایہہ دستور ہمیشہ جاری سال بسال لگا ہون

رخصت ہور فیر رومی کھول دتے در سبھے
کوئی ممانعت کرے نہ کسے جیجا عربی لبھے

خواجے سیر کرن گلزاران خواجے پھر بازاران
عربی سیر کرن ہر تھاوین باجسم ہتھیاران

جو مکان آجے متبرک کرن زیارت لایق
اوہ ڈٹھے وچ شاہ عمرؓ نے کرکے ساتھ خلایق

با فراغت ہر مکانون اقصیٰ طرف سدھائی
عمارت مسجد سلیمانون ہر اک سیس نوائی

محراب شاہ عمرؓ بنوایا ہور مرمت ہوئے
ساگی نقشہ ہٹ دوبارے ہر گز فرقہ کوئی

ایہہ نشانی شاہ عمرؓ دی رہی قیامت توڑی
لیا فراغت ہر اک کمون واگ پچھاہان موڑی

شہر رملہ یوروشلمون کھل گجرا آپے
حد ساحل سمندر توڑی گھر ابلیس سیاپے

شام ولایت مشرق مغرب جنوب شمالون
تسلط خوب بیٹھا اسلامی رومی گئی زوالون

ابو عبیدہؓ شام ولایت ہر تے حاکم بنیان
حمص شہر ٹکانان اوسدا طبری تھیں سنیان

قنسرین شہر وچالے خالدؓ دا رکھیا ٹھانہ
معاویہؓ شہر قیساریہ اندر کیتا ٹھیک ٹکانان

یزیدؓ پیتا بی سفیانے حرب دادا جیدا
شہر دمشق اوسدا ٹھانہ ذکر کرن ہور کجیدا

حضرت نیک خلیفہ رخصت ہوکے گھر دیا سون
موڑ مہاران جانب یثرب داخل نیت رہسون

انصار مہاجر راضی ہوئے پرت خلیفہ آیا
دل عزیباں نہ تاوے رنگ چتر بدلایا

دیوان ہور تنخواہ ہر دی دفتر ایسے سالون — کرسان ذکر وچ اکبر سے سفر ہن سنتا لون
یعنے سفر پیا ضروری فارس دیس دوڑاوا — قادسیہ مین جنگ گٹھاوان مطلب خاص جلاوا
افتد منزل نال فضل دے جو نگر شام ہوکائی — الیوین ختم کران حیرہ فارس مشکل بات کائی

در ذکر عرضی نوشتن امیر مثنی رض بجانب دارالخلافہ بعد تیاری کردن سپاہ بجانب فارس سپہ سالاری سعد ابن وقاص معزول شدن توران دخت و برتخت نشستن یزدجرد در ۴ ۴

جس دم ساقی جام پلایا ہو کے مست نشے تون — تا مین بدہا لک سفر دا منگ دعا جنابون
یارب منزل فارس والی میری جہت ہو کائین — زندگی اوتے ناہین بہروسہ مت رہجائے تھائین
نسبے امید نہ ہو عزیہ لگ بیڑا ترخ جاوے — برکت سرور شاہ رسولان مشکل پیش نہ آوے
جس دم جنگ بویب دے اندر فتح پائی دس شیران — مثنے رض اسنکے خبر جاسوسون لیندا ساتھ دلیران
جیہجا ہن بغداد وساون میلہ سال لپاسلے — ہودن آکے لوک اکٹھے ہر شے ویچن والے
طرح طرح دے رنگ برنگی رخت وچ بازاران — دو ہزار بہادر جنگی لیتھا سر کفاران
فوج حجازان وانگون بازان نیر تتان ترڑ — اک ہزار ایرانی کافر اوس میدانون کوٹھے
رہندے نٹھے چھوڑ اسبابان آپنی جان بچاکے — شیر مثنے رض اد لٹا ہیر یا شتر ہزار لدا کے
ہور ہزار آسے سنگ قتیلی ڑرکی خود دکھانہ — لوٹی ویندی آن مثنے رض قسمت گیدی یاران
خمس نظر شاہ شہنشاہ رسم نبی کریمون — نالے عرضی لکھہ لو جائی جو احوال غنیمون
ساگی عرضی لکھہ کیہا دان جو نکر لکھی آہے — توران دخت نون تختون سٹیا یزدجرد سرشاہی

عرضی نوشتن امیر مثنی بخدمت امیرالمومنین حضرت عمر رض معظم را

اول لکھ کروڑ زبانوں بندہ حمد گذارے
رب جبار قہار الٰہی قدرت قابل والا
اوہ چاہے تے شفقت کرکے بخشے داغ غریبان
بچائیں سو کرے تدبیرا کائی پیش نہ جاوے
ایہو ہر کفاروں قصہ حاصل کسے نہ کھٹی
ڈروے رہیئے ربدے قہروں اوہ جبار قہارا
ایس گلدا کجھ بھیت نہ لبھے جو سوکراں حیلا کی
تے اسانوں لکھ نعمت بخشی سبحن تارے
ہر تھیں افضل وڈی نعمت بسمل قدم رسولاں
اسدا بدلا ادا نہ تھیوے حمت کیتے جابون
ہر دم لکھ صلوات سلامان سبہ رسولاں تائیں
بعد سلاموں عرض گذاراں دست لبستہ ہوکے
یزدجرد نوں تخت بیٹھایا رل سیانان امیر وزیران
رستم بیر جنگا وٹھایا کافر سخت قندھاروں
لشکریا ہس بیرن تھوڑا کرسان کوین گذارا
طرف کفاران رغبت کیتی سبہناں نے مینڈا ران
مومن تہر سے رہندے آہسے اندر دیس کفاران
ہور وسوکی لکھیاں کاغذ ایہہ تاکید ضروری
بس سلام علیکم میرا ادب نیاز ان کرکے
لکھیا فیر جواب شتابی خطرہ رکھ نہ کوئی
جتنے توڑی فوج اسلامی آکے نہ اوس ہٹا دین

ہر شئے دا اوہ خالق مالک کون کوئی دم مارا
جے چاہے پل شاہاں تائیں دیوے دیس نکالا
اوہ دیں ہوسی جو لکھیا اول وچ نصیبان
ہے فیلاں ول بردہ چڑھیا ساری فوج کوہاوے
فرعون غرق ہویا وچ پانی دھڑی اودی بٹی
آدم کیڈ بنا داوٹھا باجھ زمین شمارا
نوری ناری دم نہ مارن میں بندہ عاجز خاکی
ایہہ شکرانہ ادا نہ تھیوے نہ کر بہت پسارے
کفروں کڈھ اسلام سکھایا ربدیاں مقبولاں
قائم راہ الیسے نے رکھے برکت رب دہابون
آل ازواج اصحاب تمامی سرساوے سائیں
خبر مدائن رنواوہیں سرکیں جاسوس گھلوکی
توراں وخت تو گھم نہ چلیا دیا بھید دانا وان
اتی صاحب کر فکر شتابی زور دسے تلواروں
باغی دیس گیا ہو سارا کون رفیق ہمارا
تاہنے اوٹھہ گے اسلامی زور رہیا نہ کاران
کوٹھے سارے گرا لیو ٹھٹے ایہہ بیچیان اخباران
تاہیں دیس کا بوا ایہہ ہی آدسے فوج حضوری
ہو گئی حیران حنیفہ عرشی فارس بیٹھ سکے
چھوڑ علاقہ امنگ شراتوں ڈیرہ جا گھہ سوئی
ہتیں نہ ہرگز ہلنا اوتھوں ماریا جادین بہادین

نامہ پڑھ کے شیر مثنیٰ چھوڑ علاقہ آیا
اتے حضرت نیک خلیفہ دے کاغذ پاروں
کیونکر اج صلاح سنادی دشمن اکھ دیکھائی
گویا ہیر پنجال تردا کانگ گئی چڑھ بنے
سعے اک اج حجاز پیغمبر سارے کستی فہانے
یا فیر مینوں دہو رخصت مین وبچ چھپے امان
جیکر اج حجاز بنیڈا ڈوبہ وچ سمندر
یا مین خواہ مخواہ وچ مرسان غم دیکھاں اکھین
رستم کافر سخت بہادر بیڑا جنگ ادھٹایا
اسکا کافر مرد چلایا ملکہ حکم نہ کوئے
ایہہ گل کہکے جب شہنشاہ مین خوج ڈھہا اکھین
تا فیر اوہنہ اصحاب کہلو کتش کالیاں ناگاں
کی مے بادر فارسیاں اندر انقہا ہسادے اگے
خالد دا ہتھ اوہناں ڈٹھا کیوں چڑھ اگے ہینے
جبد نہ اساں ہتھ دیکہا نکل لیسں جیکاں
سدہ ہو دراہیس تمامی جو حجاز دے چالے
نالے سعد سلامی ہویا دلوچ جوش اٹھنے
آتش چہرہ غصبوں بہریا بھی موہوں فرمایا
انشاء اللہ کیسان مومچھے پڑ دی وچ ہو ہاندے
کی ادہ ٹہوکر کہادن جو گا اسی سد سکندر
جیسے اوہ للادن اگ بنولاں اہاں پروداد تحقاں

جس جا امر ہویا سر کاروں ڈیرہ وبچ جا پایا
سبہ انصار مہاجر سکے دسیا ذکر کفاروں
بہا جا ہتہا گیا تکار اج ہتھوں ایہہ عرضی ہن آئی
بہاس گیا پر شیر مثنیٰ تہانے رستم بھینے
غوطے کہاندا اور تمامی رکھو کسے ٹکانے
برکت اللہ بیڑا امت لگنے رخ اگاہاں
مشرق مغرب نور نمی طلعنے ہوسن عالم اندر
جیکر شیر مثنیٰ تیویا ہتھ نہ آوے لکھین
سواد دومتہ الجندل حیرہ دیس عراق دبایا
رمیندار ان نے مونہ وٹایا لڑنے والے سوئی
تیغ نہلادی سوتی ہوئی شرم خدایا رکھین
دہر ہتھ قبضے عرضاں کردے ان اشتہا و تیاگاں
سد بلاون اڑی تا ہین ہتھ ہسادے جد لگے
پاس مثنیٰ لشکر تہوڑا تا اج روکے بینے
ایہ بھیجو فوج شتابی سارے وچ اوڈیکاں
اساں وچہ صبر نہ رہیا گن کر مانو اسلے
چشماں خونی ستے ہتھ قبضے جسم جواناں کنبے
کی ہویا جے رستم کافر ہنگ اگیرے آیا
اسی مینیدہ جگر کلیجے ڈہنگ سکہڑے لتے جاندے
نسی بیٹھے رہوا تہا یوں جہڑے یار پیغمبر
جے پھڑادہ سارن شیشا جی اوسنے بچ جھلاں

اگے خاک دگیا ایاں نے ہتھ اوسدے بھی ڈٹھے
بویب دے بیاہ رائک مٹنے مسکان بڑا لاہیاں
ہرقل رومی جنگ مچایا کرکے جتن گھنیرے
جے رب چاہیا کرساں ٹکڑی قادسیا دے اندر
راضی شاہ شہنشاہ ہویا ٹہلیا ناگے جا دے
تا فیر بیٹھ لکھے بجھ نامے جنگ فارس دی خاطر
آئے اوہ عراب تمامی نامی راہٹھ دڈیرے
شاعر ماہر نہ رہیا کوئی عرب ولایت اندر
اوہ طلو اسدی ساگی نال قبائل سگلے
عمرمعدی کرب بہادر بنی زبید کہاوے
چھیل چھبیلے اوہ کل بھاو بکالے ناگ پہاڑی
کنب گیا حجاز تمامی ایس لشکر دے پاردن
قلم دواتاں لے ہتھ منشی کاغذ بہرن لگے
ہویا حکم منادی سندا جھنڈا رکھو دا ندے
اوہ ٹہ کہلوتا شاہ شہنشا لگی چیک دلیراں
بجلی وانگوں لشکن تیغاں لہو منگن تر ہایاں
تیر کماناں کرکے گرنش دردن نے والے
سانگاں رعشہ دس بیماری تھر تھر کنبن دوروں
گرزاں بھی فیر پیش عمر دے ہیاں اوہ سلامی
فیر کمنداں سر جھوکایا ہیک صافے بھی کرنے
پیش قبض تا اوہ ٹہ کہلوتی ڈاروں گہن ازا روں

مین دلیاں جد فارس دہرتی شہساں کس ایونکر
اج تویں سر بیڑا چاکے آیا میں سپاہیاں
جبدن شیراندے ہتھ اگی تربا گیا اگیرے
اینہ ہتھ ساڈا اوڈرک والا برکت نام پیغمبر
ہوئی دہرت تپ ترامہ تجے نزد زادے
عرب رابیاندی سبہ جانب قاصد گیے تو اتر
آپو آپنے خیمے لادن یثرب شہر جو فیرے
مدد اوس لشکر دی آئے سار گراں و ڈنمر
اشعث کندے وڈا شاعر ہار ہندیری کہلی
ایسے طرح ہر قبایل ڈیرہ جبدا جھسادی
لشکر نال زمین پئی دسے تھروں دہر لتاڑی
سبہ لشکر دلکھیا دسوا مرہویا سرکاروں
۶۰ سٹھ ہزار بہادر نامی چڑھیا کاغذ لگے
حضرت سعدتیار کہلوتا ناگ نے ٹہلے جاندے
بنہ قطاراں دہیں سلامی کرنگیاں شمشیراں
خنجراں رہیا عرض گذاری آن مسکالاہیاں
چہوری کٹاری جمدہر بولی اساں گذار بہاگے
یاد کالے رچہ ارڑاون ہوند ویکھا ون نوزن
کم اساڈا کرناں سمہ ہڈ دماغ تمامے
پاگلو نگڑی وانگ مشوقاں سٹاں بنہ پرنے
جے کسے دی قبض جہ رہسی کشتہ سمہ ذوالفقار دلاں

زرہ بولی قدر اساڈا اوسد بہار جالے
ویکھہ تیاری فوج قراری صاحب دکول ہو جان
ویکھہ شہنشاہ کرے آشارا ڈھول غر چڑہ لوے
بھر داگان ہتھ لیان شیران زدر رکابین بہریا
اگے پچھے سبہ قبائل ششتر بن بہار لدائے
گھٹ شمالی لگدی جاد بازان نظر شکارون
ہجری سنہ ۱۳ مبارک تیران ماہ رمضان مہینہ
منزل سفر ہو گائی جسدن سنہ چوندان تا چڑہیا
تیرے دن الیس لشکر تہین اگے مثنےؓ لدیا
بھائی مثنےؓ دا اک آہا مردود اعتباری
مردی داری شیر مثنےؓ لکھہ وصیت گیا
حد سوادون پیش مناسب قدم نہ اگے ہٹانان
اوس نوشتہ اوتے عمل سعدؓ برابر کیتا
قادسیہ دی دہرتی اندر شیران پڑ جمایا
جمی قادسیہ جو کیفیت لکھہ بھیجی سرکاری
میری ہوئی ہن تد الیس لگانے رہنان
دعوت اول کرہو اسلامی ایہہ دستور اساڈا
ہر دو وا مردن جے انکاری تاتیغین ہتھ رکھیے

مارن ناگ جدون بلسیٹے جان گئے نا ادیے
خوشیون جسم نہ جامے ماد رنگ رنگی فوجان
مار بلاکان چڑھے بہادر آتش را ٹہان لونے
پرے بنھ برابر چلے ہونہ فارس راہ دہریا
لاڑا سندر سعدؓ دو جانے طرف عراق سدہائے
حیرتون ڈہکن ونیہ کوہ جسجا فوج جمی سردون
جسد بہار ڈاہیہ سبہ لشکر تریا چھوڑ مدینیا
صحر مظفر نام ہینان الیس گلون مین بہریا
کارازمودہ شیر دلاور سعدؓ عم او بٹھایا
دل ازردہ ادس زیادہ سعدؓ کینی دلداری
جو امیر آدسے سرکارون حد لڑائی اہیا
سجے آوسے چڑہ فوج کفاران اسجا پڑ جہانان
ایسے تہوڑا دنج اگیرے رہیا بیٹھ جو بیتا
چہین مہینے ہوئے گذشتہ کسنے مونہ دکھایا
تا فیر حضرت لکھیا نامہ جانب سعدؓ دوبارے
نالے یزدجرد دی جانب بھیج سنیہا دیئان
یا فیر جزیہ دیئان سانون جیکر رہی دوراڈا
جنت اوس نصیب نہ ہوئی دوزخ دی اگ جلیے

در ذکر حضرت سعدؓ بن وقاص وکیل فرستادن بجانب یزدجرد

حضرت سعدؓ الیس ارشاد دون جوندان شخص بلائے
آہیا دیئان لشکان مدائین راہ کہڑی اوہ جائے

دعوت وچ کرہو اسلامی جے اسلام قبولے | جے کر سنگ دیوے جزیہ امر رب رسولے

دو گلاں تھیں جے انکاری تاں تیغاں سر واری | اوہ بھائی دلیں پلی ختم کلام ہماری

ہوئے اٹھ اصحاب سلامی ایہ وکیل سدائے | لقمان ابن مقرن مزنی وڈا اوہ اٹھ کہائے

ہور گئے شیر بہادر ناجی ابو حازم جیہاں | عدی شیر سہیلے جایا مرد قریشی سنیاں

نالے عاصم شیر خدا دا اشعث کندی آہا | اتے عطارد حاجب جایا ہور تیا ہمراہا

حارث ابن حسن بہادر مرد دلیر شیبانی | حنظلہ ابن ربیع غازی مرد وڈا امیدانی

مغیرہ نام اوہ مرد دلاور ابن ربیعہ کہندے | حرملہ ابو صعوا نے بیٹا سنپ کلی لسیندے

وچ مدائن داخل ہوئے ہم یئی دربارے | جونکر جے دستور وکیلاں جا کر پیش کہلارے

یزدجرد تا پوچھن لگا کون کوئی کیوں آئے | دسو مطلب کی اہناں دا موٹے جامی پائے

جواب داباں رل عرض گذاری ایہ وکیل غنیموں | عمر معظم شاہ اہناں دا لشکر بنے تمیموں

لے لشکر سالار بہادر آ لتھا اج بنے | شیر مثنیٰ نہ سدہا یاند ساڈے حبس ہنے

اصلی تہ سوال اہناں دا لساں قصہ کہیا | جو منظور ہووے سرکاروں دلیوں وچ سنیا

اہناں نے اعتراض نہ کوئی کرڑے سخن بہاوین | سر شام حیرہ فتح کیتا اسانوں لیندے ساوین

نال حقارت کافر مشرک گل اجیہے پی تی | ناگ ہوشاندکے اہناں دے کیوں آئے ایس دھرتی

کدے نہ چاول زردہ کہادا ہا بھریا پیٹ کھجوروں | علہ جیہناں یاد نہ اہناں ہائی بوا انگوروں

نخود باجرا اجد ہیاڑے کیونکر لگے مٹھا | سبز بہار ایہہ دیس نورانی سیتو فارس ڈٹھا

جامہ شستری لادن والے دا اسریت ادجاڑوں | سرد ستاراں تلے داراں لمان این الیس ہاڑوں

بہو کہے ننگے دڑانہ سنگے عربی لوک لوترکے | غفلت ساڈی ہتھ نہ دسیا آئے لہنگر کرکے

اساں تغافل نال گذاری آیا ہتھ چوراں | سوئے شیر جگائے جہناں اوہنا اودکھن زوراں

صلح کراں کیوں نال اہناں دے جیہناں غریبی باناں | تیغاں ندی ہھانی ہوسی عرب عراق ایہہ چھوڈاناں

طول مقالاں کافر کردا نال ہزار نظیراں | نالے لتدم دتا آہا امیر وزیراں نوں

تا فیر اوہناں وکیلاں وچوں بولیا تیر مغیرہ
بھاویں اسی ہو ننگے بھکے لوک لوٹیرے آہے
ربّ ہدایت سانوں کیتی ایہہ عطا جنابوں
کی ہویا تلوارے دتا ئیں آپ پسند اکرن ہے
اول عرباں شور مچایا دند ہو نہاندے بہنے
ہن نشان لتھا سر تیرے کہہ افسوس نہ باقی
ہن حملہ ہر اک بھادر عربوں چڑھ ہکے دگے
پھر اکستا شاہ گیا ایس گلوں ڈر کے دیون لگا
کرناں قتل وکیلاں تائیں لائق نہ گل شاہاں
دور ہو جا ہو فتنی سارے میریاں اکھیں اگو
نالے باہروں قدرے مٹی ظالم شاہ منگائی
فیر کہیا ایہہ مٹی لیکے سدہا ٹر جا اپنا ہاں
شاہ فارس ایہہ تحفہ دتا جے قبول پسنداں
اوہ اصحاب کرام کھلوتے مٹی سر اٹھا کے
کہیا سے خدا اج دتی دیس فارس دی ہرنی
لکھ لکھ سعد کیتا شکرانہ اسی ایہو جلال
کہیا سعد درست ہے کے مرجاوڑ کے مارو
لوٹی صبح مباح لتاں نوں نیت خالص جہاد دی
دی جبدم سعد اجازت غازی اٹھ کھلوگئے
لنڈن ساٹن تہرا وجانڑن کرن خراب ماراں
ربّ سٹیا نیم کوئی سرکار سے سر بر دمر گیا ہاں

واہ واہ حق استاد دے زر لعین سخن کبیر و
سرور عالم ہادی ساڈا ہر اک بات نگا ہے
بخشیں دولت عربوں موں ہن ہمیشہ دونہاں بوں
ہتھ اوٹھے تاجلیہ ٹبر اہو جاسی حق ہرے
فیر ہر قلد سے سر نہے نتھے مار لہنگا یا سنے
کرلے جو کرنا ہے ہیں سنے بات ایہا اتفاقی
قادسیہ حد اساں روکی نشان قوم لگایا اگے
دسو بادر کی لتا ڈی سخن کر ہو ا ایس جا نگا
در نہ ریت وچھاکے فوج کر دا ایں تساہاں
رستم لیسی خبر تاڈی فوج لکاونے اگو
کہیا ایہہ سوغات اساڈی ہتھ لتاڈے آئی
ابن وقاص دے اگے ساڈا تحفہ کدہ دکھاناں
عزت تیغاں نوں بڑی ہوئی ہتھ دسو چندن
حضرت سعدؓ دے اگے دھریا تحفہ اوہ لجا کے
تحفہ ظالم شاہ کفاروں قلم جنابوں ورثی
برکت ربّ طفیل پیغمبر صبح تاں اگاہاں
مال جنا وردا آناں کہاناں لدو شہر کفار و
تاہیں گل اساڈے پوسن حشر کی الف دیاں
راتی چڑھ گئے سنتے دستے فوج مواندے ہتھے
چڑھ کا نگ گی جاگ سارے منہ اجال کفاران
ہوندیاں خصماں لٹیا ساتوں واہ دسی کی جاناں

ہر اک طرفوں پوندے ڈاکے وچ سرین گوہلارے
جیکر اسی قایم رہندے صلح اوہناں سنگ کیتی
خاص کی اسانوں ہویا طرف لتاڑی ہو کے
مال اسباب وبنجایا سارا آل قبایل کلی
ہو حیران گیا سن کافر حال محال دسیوے
مارے گئے اودہ راٹھہ تمامی اہیہ سستی ہر اوداں
ہن مخالف وچ جمعت آ ہویا یا سر پانی
تا اوہ ٹھہر کیتی عرض امیراں اساں دوس نہ کوئی
جے پنڈ ہوندی ساڈے پرنے اسی ہتھ دیکھاندے
ایپر رخصت کر ہو اسانوں وگ شتابی جایئے
یزدجرد اشارت کیتی سرو پا امراواں نوں
رنگ برنگی لال و دوپٹے ہر قسموں دستاراں
ہور کمر بند جڑاؤ بیلاں وچہ ہزاراں ہاٹ
سرو پا سرکاروں لیکے گیسے لک امیراں
لگی جسدم چوٹ دماغی ہوئے امیر سلامی
لٹے ہرمزان بہادر شیر زور اور ستوئی
دو لکھ آہی فوج تمامی اوہناں سپہ سالاراں
دانگ گہٹاں جم چڑھے مجوسی دل ٹٹے سن ہاکے
شاہ عمر دا ڈرا جیہا رستم دے من بھاناں
علم نجوم آہا اوس تائیں ڈال قرعہ از مادی
فتح نام عمر دے قرعہ غلبہ ایسے سانوں

باغ زراعت شہر ساڈے ستباں ہیٹھ لتاڑے
تا فر ساڈیاں پنڈاں وچوں ہندی مار چوہیتی
ساگی دشمن آ وسر ساڈے مارن تیغ کھلو کے
جاگ ساری پیے گی ہندیری وا مخالف کھلی
اسے دیس ویرانہ ہویا مشکل گل ہن تہیوے
ٹھل کھلوندے چڑھدہ پانی کہیا سچ داناداں
چڑھ گئے اودہ سراں ساڈے اگلی گل دہیانی
رستم میرا جنگ اوٹھایا سستی ادستو ہوئی
کرکے صاف عراق تمامی ہنگ حجازوں جاندے
جہڑا عرب دسن چڑھ وہرہ اسی رخ اوٹھائیے
جونکر سے دستور شہانہ بخشاں اج ہراواں
زمرد موتی ہیرے کر سینے لگے اندر تاراں
بخشش حدوں باہر کیتی کرسی کون شماراں
چہرے خوشیوں روشن دسن جونکر گل ناراں
نام فیروزان لٹے ہرمز مرد بہادر نامی
جالینوس پوراناں کافر فوج جمع سب ہوئی
اودہ پیادے ستے ہاتی نال اوہناں سرداراں
باوجود ایس قوت قوتیوں نہ کوئی دل کہلارے
اک فرسنگوں دردہ نہ تر دانامی مرد سیاناں
زوال کماوں حق فارس عرب دیس دبادے
فارسیاں شکست آدے گ درد ایس خیالوں

فجری روز نوین سرکردا ترتے کوہ کوچ اگاہان — شاید میری کچھ بدنامی کرے نہ فوج چھپاہان
ایسے طرح ترتے مہینے راہ بوچہ گذارے — اوڑک پے ہو نجف دے راہون سدھی فوج اوتارے
دریا دجلہ تہین لہنگ کے ہین فوج فرات کنارے — دوجی طرفون فوج اسلامی شمسی سار زنگارے
دوہان غنیمان دے پڑ ڈیرے آن ہابر برچھے — رنگ برنگی ہر اک طرفون جہولن جہنڈے لمبے
نالے رستم ندی کنارے سائیبان لگایا — تخت سونہری اوسدی خاطر قیمت دا لٹکایا
ست کروڑ روپیہ نقدی طبری والا وسدا — مارے جو حجازان تائین ایہہ انعام ہمے اوسدا
دولت طمع حرص دکہا وے جہی کمر سپاہیان — عمر صباحین جاگے دیکہین مرسن سبھے ماہیان
فیر سعد وکیل دگاتے طرف کفار دوبارے — رستم بات نہ منی کائی تیغان ہتھ اولارے
آن وکیلان عرض گذاری کافر اولٹا چڑھیا — راہ صلح دے جاوے ناہین تیغ لنگا پہڑیا
ایہہ گل سنکے سعد بہادر غصے دے در آیا — مین رستم دے کرسان ہچہی تیغا اوس دکہایا
شاہ شمس پر ہٹل کہلوتا تہا تہکا ماندا — اجدی رات آرام گذارو ہیک ستارا جاندا
ہن شہنشاہ جاکے سوتا دہر کی باہان سرہانی — ڈردا کوئی اوٹہادی ناہین موتے غریب نمانے
تا فیر ونج غلام مرودے لگا بہرن شاہیون — نالے کہیا جان اساڈی جاوے کہڑی راہ نون
شاہ زنگی زنگبارون چڑہیا موہٹی غفلت خوابون — باغ ویران ہویا سرکاری کوین امر جنابون
شاہ خورشید اوگہیڑیان چشمان سٹ لقار لگی — امیر وزیر مشیر تمامی آن کہلوتے اگے
مہر اسمانی آ اچران نون سار سونہری لیتا — بنیے گہوڑے چڑہیا غازی زنگی ضرب ہتہا
شاہ افلاک دیو للکاران نیزہ قول سونہری — حضرت یونس چہوڑ دو بیٹا نٹھا کہا ہند میری
بوزنگبار دلن آوی ناہین شمسی سار زنگاری — تا فیر خوشیون کرکر جاوڑ مرغان پرلپارے
تا فیر لگی چوٹ لقاسے سر اوہٹائی نانگان — موت نہیا کوڑ جہاتی نہ کرلیان تا ہنگان
ویکھ صبر نہ رہیا ناگان مارا دہٹے پلیٹے — جونکر چڑیہ سنسار کناری کرکر خوشیان لیٹے
یا فیر جونکر شیر پہاڑی نظر شکار دہٹادے — یونہین دل حجازان بازان اکہ کفار دبادے

ہوتیار امراکھلوتے سرخ سرین دوپٹے
بینان ماوان دین کرین نالے پچھو پیان تابان
حصے کیتون جایا تین اٹری میراکلاج پچھایا
وچ رنڈیپے عمر گذاران ہر دم چیکان ہیا ران
ایوین دین ہمیشہ ہوسن ادرک ہر تنے مر نان
سوت نقارا پڑدے اندر ہراک طرفون نی لی
ہو مظبوط تیار کھلوتے داگان ہتھین پھڑیان
آہموں ساہمنے جھولن جھنڈے پڑو چالے بنیان
سجے کھبے فوج اسواران ہتھ کھڑے تلواران
نالے ساز درست چست کیتے پکڑ کوالان
ہتھ دہرن جد مدہم آوے تے جام شراب پلاوے
جند دم کوک کیتی کرنائی مستان پینگ پنیالے
مست الست ہوئے سپاہی سن سن راگ اجیہے
تازی ذرا آرام نہ کردے زور دمب ہلا دن
کرمدے اسوار اشارت ہو وداع اج بھایا
بیٹھے جدم ہکی سینہ جد سمان دیکھا دن
ایڈی تیزی گھوڑیاں اندر کی فیر حال سپاہیان
اوہ مجوسی آتش والے کافر سخت ایرانی
ابیر سعد جمار زیادہ پاس معتمد اک پھوڑا
اہل سلامان دل شکستے پینے پانی بارون
نالے ہاشم مدد فتعلع آدے فوج کہو کا سی

پہن گلابی احد بہاڑی وِلسن اندر گہنے
محرم راز مشوقان کوکان پوسین وس قصایان
سندر مکھڑا ہو تیا نوالا چہابی نلل لایا
سے سکھے سیہ ہی اج خالی دسی مثل خاران
شیخ مشایخ شاہ زمانہ بکڑ زمینے دہر نان
فقران لقری گدڑہ سنگاری اسن شیران توالے
دونوین فوجان پوہ تھینے آن برچھیان
میسرہ میمنہ ساقہ قالب کیتی سدھی جنبیان
ہراک طرفون لشکر دے سے جونکر رنگ لگاران
سارگیان دوتارے بولن تاران دسن جالان
اتے طنبورا چھوٹا پورا اسرافیم جھوکا دے
جھینے ہر دم دہین دوہاگی پوست جام نزالے
شاہ پسر شیر الٰہ پڑھ پہڑ کن لمے قصے کہے
وٹ کٹوٹی وانگ کمانان اکھین لال وکھاون
نکل وسلو جاون ہتھون ایڈا رکھن دایا
گردن دمب اسوار برابر گم اودین ہو جاون
گھٹ اسمانی پڑو وچ جمی باز دکھول قصایان
اوہ پیارے جگر پیغمبر آس رکھن رحمانی
جانب پڑدی تانہ آیا تھم نہ سکے گھوڑا
اپسر شاہون قعقاعہ آیا نالے فوجان سکاروں
دہ ہزار بہادر صادر آون پر سے جائی

نوجوان دے سہن آن کہلوتے تبر نیزے لمے
ہویا دن دو بارے تازہ ناگاں ہوش پرتی
ایسیں مدادن لپسر جالا تکڑی ہوئی سپاہی
قعقاع پڑھ اکبر تکبیراں مومن دل دہاون
رستم دا ہی دل شکستہ خبر گئی سرکارے
فیر بھی اتنیاں فوجاں ہوندیاں مدد نہ آہی کرہانے
ہو گیا جدو در سہارا لوڑھے فوج اشارا
دوہاں گہٹاں سہن ہر اک طرفوں جہوں غزنی جہنڈے
ہیٹھ آوے ہن کسدا دارا ایہہ انعام جی رکھیا
داگ اوٹھاں ساتگ بھوائی پڑدی اندر لیتھا
اتے ہر اک شہزادہ نامی ڈڈا کافر
پڑدے اندر بیٹھن بیٹھن کرن قواعد گہوڑے
ہیٹھ دسواج مردانوالا اسی مرد میدانی
قعقاع ویکھ دیوے للکارا شاباس اٹھی جاؤ
تا فیر فوج اسلامی وچوں ناگ تریسے مرکے
تاں شیراں داگاں جایاں نعرے رخ لگاکے
عاصم لیتھا ہر ژلوتے جوٹ کہلوتی دونوین
غالب خالد دی سر لیتھا نٹھا گبرا بوہٹا
اتے عمر معدی کرب گرزرو پہیری نولی
ایہہ ہویا نے ہور مجوسی چوہتا آوے دگیا
ہور مجوسی عوض ہوکادن خاطر کوئی نیزہ سیا

قعقاع قالب مل کہلوتا ہاشم تساقۃ تھمے
مین چاندی دا کرساں سونا ڈال شنگرفوں تی
ایوین غرق لوہے دے اندر جوں یونس وچ ماہی
اللہ اکبر سن مجوسی غرق پانی ہو جاون
تا پنجاہ ہزار مجوسی آیا مدد دو بارے
رخ برابر قدم نہ جمے ماریا سد وہاسنے
ہا چہرے سرخی آتش سینے نہ کر لمان کارا
سد مارن دریاماں تاہیں وال اپار گنڈے
خالد نام عتبے دا بیٹا مر و پاجس تکیا
ہور مجوسی اوسدی مدد دہر دا سدیا مہتا
تراٹے مل میدان کہلوتے کردی باتاں وڈہ
مارن سد جازان تاہیں اسی لیتھے سوڑے
موت نشان سرکو کان ماری لیتھے شیر ایرانی
ہن مخالف پڑدے وچ لیتھے قدم نہ ویکھ اوٹھاؤ
عمر معدی کرب تے عاصم شامل غالب تکیے
نظر شکارون باز ترستے پوندی اکھ رلا کے
کافر نہ فیر ہتھ اوٹھایا کا بو کیتا او نوین
پا ہتھ لنگوسٹ زمینے دہر چہوڑی لت کوٹھا
اوس مجوسی دے سر داہی نبض فیر نہ بولی
عمر معدی کرب دے اگے ہر گز اوہ نہ تکیا
پا فراغت عمر معدی جہنڈا آپناں پھڑیا

نال فتح پڑا ایہہ بھادر داخل لشکر ہوئے
ست سے ہاتھی ہویا سدھا مثل پربت کالی
ہودا زری بلند دسی برج سفید منارے
گویا پیر پنجال ترو ٹا تازی دیکھ ترٹھے
چابک لکھ تروڑ کھیران اوہ نہ ہوون سوڑے
سد سکندر ہوئی شکستہ کانگ گئی چڑھ بنے
تاں فیر بنی زبید قبیلہ اسد والے دگے
حضرت سعدؓ ویکھ مصیبت عاصمؓ نوں فرمایا
تاں فیر عاصمؓ ایسا رشادوں تیرانداز لگائے
کر کے اوہناں راس کماناں ترگش ہیٹھ دھائے
زباناں خونی ناگ سر کے بنھ گھٹاں اوہ لتھے
ڈنگ گوڈے جد زور لگاون پوہن نہ کر لاکی
سخت فولادوں میخاں ہری ٹھو کر لادن ہتھی
بن ترو ٹاکابو کیتا بنی تمیم دلیراں
تیز سے تاں ہی پڑ سدھی فیل میدانی جمے
ہر اک طرفوں پیاں سانگاں تیر زمینے سٹے
سبے مہاوت ہاتھی ہوئی نکل نسے نٹھے
حکمت عملی نال فتح ایہہ پڑ دی اندر ہوئی
ہٹ لتھے فیر دوہیں لشکر گرد طلادہ چاڑھے
ہر اک طرفوں ایہہ آوازہ نگارہ شاں بجایاں
شاہ شمس الدین رخصت لیکے لیتھا: دلت حانے

پھیلی بدشگونی کولوں رستم ہاتھی دھوئی
وڈا بھرو سہ ایہہ مجوساں رب بلا ہن ٹالی
کوٹ بروماناں ہیبت والے قادر آپ اوتارے
تھم رہے اوہ ٹھٹے جاون کیونکر ہوون مٹھی
فیلاں شکل ڈراون والی کہا کہا جاون موڑے
ٹھیلیا گیا نہ ہر پہاڑی اعراب تمامی بھنے
صورت ظفر رخ نہ مہرہ موت سنہیا اگے
کر کوئی تدبیر اجہے چڑھ پانی سر آیا
بنی تمیم ہوشیار زیادہ عرب دیس وچ جائے
کماناں سنت سے تیر اکھٹا فیلاں ندر مرجائے
ابر مثال دسی سبہ سایہ شکست فیلاں دے متھی
مثل بازاں سٹاں تیراں زوروں سرخ تڑا کے
ویکھ ترٹھے فیل تمامی دسیا ہتھ پلیتھے
اجیراں نوں فیر ہر اک طرفوں حملہ کیتا شیراں
فیل باناندی گردن چوکاں ہاتھی جنہاں بھتی
تیغاں واہیاں تنگ سر دڑے رہو دا نوالی بھنے
ایسا افاتوں رب بچایا عربی ہیٹھ ترٹھے
کالی گھٹ جوین سر لتھے حال نہ رہیا کوئی
لکھ ہلے اوہ لینیدے خبراں بھری والا تاڑے
ہمت دشمن سر دی چوری نہ کجھ دسن ہاہیاں
حضرت یونسؓ تاں ان دو پتا سوتا دلیں نکلنے

شاہ نجاشی سر تے رکھیا تاج مبارک لگا
مشتری زہرہ قطب شمالی سر تے چھتا جھوکا دے
پٹ رہیا دربان بچارا پران برابر کو لے
دردی اوتھے ہر دم بولن خوش تے شیاں اندر شدیاں نی
ابلق گھوڑی چڑھیا غازی تریا داگ اٹھا کے
آن مقابل زنگی ہویا صادق نیزی تو لے

تخت روپہری اوتے بیٹھا رنگ عجائب لگا
شاہ خورشید نوں ویکھ تعاقب زنگی غلبہ پاوے
بنی امینہ صعف زیادہ فیر عباسی اٹھے
جم جم پیا قدم مبارک سفاح دا وچ جہاں نے
سانگ سخ نہری پرٹوی اندر لتھا شاہ جما کے
شیدی نٹھا صباح میدانوں ڈھول جنگی پڑ بولے

در ذکر ترکیب جنگ روز دویم را

تدوں اکھ اگھیڑی شیراں غفلت والی خوابوں
ہر اک طرفوں چڑھیاں فوجاں بھجیں وچ پیاداں
ڈھک ڈھول مارد پڑ بولی باد اروا گ مچے
کیتے رہس سازکو الاں وٹ پلنگاں چڑھیا
ہر اک طرفوں وجن لگے سارنگیاں دوتاری
پور تیار ہن ہو کھلو نا رستہ چھوڈا اگاہاں
پکھ اولا رسے پیش نہ جاوے مار یاسد جہاں نے
حضرت قعقاع رض آتشتابی پور لگے تاں منے
آتشتابی ایہو ویلہ پھاس گیا وچ مٹھا ٹھاں
ہے قبول دعا جنابوں مشکل قعقاع کھولے
مار کھاں شہنہ پڑ وچہ لتھا کر کے آتش باری
تکھہ دیکھا وی توڑ سے کوی ہو مٹے زور مترو
ذوالجب سنسکے لتھا سدہا متھا جوڑ برابر

بارھی اودھ ساز دلیراں پیا سد جنابوں
بھن قطاراں ترٹی سپاحی علم تھمے امراداں
شاہ افتاب اجازت دتی رد لی ویلے کچھے
نیتے بھنگ پیالے فقراں ناد ملنگاں پھڑیا
بہیراں آکھن مچایا شیراں پکڑ اولار
ہڑ بھاڑی دا غضب دی سٹے وچ نجہ ملاحاں
ھے ھے بیڑا لوڈ ہے کہاندا ہو نہراں کر نے
پیر خواجہ خضر دیاں نظراں اللہ راسی منے
ملک الموت نقیب پکاری دہو ٹھچھی سر اٹھان
وقت مصیبت آ سر لتھا سانگ سخ نہری تو لے
مار یاسد مجوساں تائیں نظر کس ملانی
جنگ جھیڑ فتح مجبن کیتا ادہ جتھے جوڑ برے
ساگی دشمن اکھ رلائی دیتا توجہ اکابر

بجلی وانگون پھریا گھوڑا ہو وچہ میدان وچالے
جیہڑے دیہاڑ سکندر اساڈے لٹاں نہ کیتے کھٹے
اج آیوں چڑہ بدلے خاطر ہٹک اوہ لاہمے کردا
کہندا قعقاع مارنہ لافان ہو مقابل کھیا
ایہہ گل کہکے قعقاعؓ چڑھیا جون تارا اسمانون
جونکر شیر اوٹھے چڑہ باردن حرن مثال زمینے
جوین پھانڈا لاہیا چکون دھا گھہ یا گھماران
اگلہ ہلیا ہویا لبھا پڑ وچ کس لنگوٹا
کیا بازان دی ریس کریسی عاجز چیڑی نمانی
با فراغت شیر شکارون ہل میدان کھلوتا
ابو عبیدہؓ داج بدلہ اسان موکایا ہتھین
حاضر مین میدان کھلوتا آ جوڑی پڑ مثھا
نعرہ سنکے ہو درانی وگیا سدھا آیا
جونکر دھوبی دھو دے کپڑا چھٹے پکڑ ادلارے
مردیان بات نہ کیتی کائی تریا گیا اگاہان
تیجا ہور مجوسی لبھا چھوٹا جلد ا یلدا
ہاتھ لگون چاشتابی سٹیا سردے پرنے
چوتھا آیا ہور مجوسی مرد رنگیلہ موٹا ،،
وہ گرداوہ سبھی طرفون آن برابر لبھا ،،
وانگون خوکان مار دھو سان شہ دا ادسدا لگا
ہیر کیتا دار کمندون سٹیا اولٹ زمینے

لافان حدون باہر ماری اوڑ لٹے بول لنگانے
ہویا ابو عبیدہؓ نامی یار اوسکے سبہ چھٹے
نال تسدے ہمانی جو کجھہ سیا ہتون مردا
در حقیقت داغ کفر دا جسم تیرے لوچہ رچیا
ہرگز تاب شیطان نہ آندی ایہ ادس میدانون
تتر پھڑیا یا شکارون سندر باز نگینے
ایوین ہونہ دسے پرنے سٹیا تم ہویا گفتاران
شیران نال برابر ہو کی لیا لڑسی بکرو ٹا
جسندم پنجے اندر آئی نہ ہو نہون کرلانی
ماریا سہ مقابل ہیوے سبجالون ہتھ دہوتا
سگ مجوسی پڑ وچہ ہویا تان اٹھا کھیں
ذوالجیب کافر نامی کوتا اندر دوزخ لبھا
حضرت قعقاعؓ پا ہتھ گردن پکڑ زمین دبایا
ایوین اوسکے تاہین سٹیا وانگے چھان ارمونے
سارا ساتھہ لوٹایا ہتھین فاتحہ اکھندا ہان
جدون شہنشہ پایا ہتھ کو پر گدا کیونکر ہلدا
ویندیان رام ست نہ کیتی کس سپاہے کرنے
ذرہ سو ہنری جسم دو اسلے کمر جڑاؤ چوتا
شیر شکارون غافل ناہا جو رلشتابی مثھا
کافر نہ کجھہ ہوش سنبھالی سر پیا شمشیر لگا
وہر لٹ پھانی گردن کاتی جھلکی موت کمینے

ڈنڈ کھمنڈ گئے بہل سارا شیران ہو نہ چڑھیا
آیا پچھوں ہور مجوسی اکھیلی رنگ لگے
نال تحمل کہندا کافر ہو رہا ہو اگیر سے
قعقاع کدد غافل آہا وانگوں بجلی چھوٹا
جُٹ گئے بڑ دونویں دین لگان تعل قندہاری
چُست درست ہو لگے لڑنان زورن ہتھ کرارا
سانگان زور بہتیرا لایا تھک پچھیرے رہیان
تیغان کُند ہویان کجھ ڈھالون گرزان سر اٹھایا
اوڑک دا او لنے فیر آئے ہنڈ ہو چھوڑ پچھیرے
واگ ہوا کے گیا لپیٹہ لگے نوں فرمایا
جو نکر غوطے کھادی کوئی ہتھ ماری اوہ لکھین
غضبوں تشنہ پیا سر اوسے کیتا ہتھ اچھیا
اوسدا فیر حقیقی بھائی کردا بابان وہ افر
پچھوں سندہ ربیٹھا اوسدا لتھا بیلے خاطر
ہورا یرانی عجم ولائیت وچہ مجوسان چھنیان
وچہ پیدا ہوئے دہر گردا دہ وانگ لیران پیا
ناوان لتھا ہور مجوسی رنگ پہاڑی جیٹے
حضرت قعقاع گرد سے اوسدے مشق پہیرا
دشنوان اوسدا دوست بھائی ہانڈی دال کہانا
ماراڈی اوس اگ ہٹھائی سنگتا برتولی
قعقاع پیش نیزہ رکھلوتا غافل نہ الیس خو ابون

ترڈیان بات نہ کیتی کائی ناگ پہاڑی لڑیا
سدھا لتھا سانگ اولاری مہرا بیل ادھ چلے
بیتن پرسادا دل جبلا یا کیتے ہتھ بہتیرے
رُخ برابر لگے فیلہ مہرہ ٹھیک اپڑ ہٹھا
شابس لگے ہونان شیرا ایہہ ہتھ میری واری
ڈھ جھاقی نہ ہو لپیٹہ دھڑ اولار دو بارا
تیغان حیدم وار سنبھالی دھڑ ڈھالان نیزہ لیان
پوندی سٹ وداتا نوانگوں لوہا موم ویکھایا
بلیان اکھین رنگ وٹایا سرخی رحی نہ چہرے
ایڈ وچھوڑا لائق ناہین لا یاری دل چایا
ایوین بلہ ترلے کردا یاد میری گل رکھین
نہ کجھ سُرت سنبھالی لگے گھیدا موت سنیہا
نہ اوہ تاب جنگ لیا یا چلیا ہو مسافر
پہلی ضربوں دوزخ مٹھا جاری سدنوا تر
آیا سدھا لتھا کافر سُرخ نیزہ تینیان
پیراوسدا غضب تمامی دلدی اندر رہیا
جنگ مچیا پچھوں تانان بین گلابی پیٹھے
اکو دہپا ہس مجوسی ہو یا ترلے کردا
یار پچھے سر دینان پیا تاڑی رُخ لگا وک
بدھی تاری باز شکاری دہ قعقاع ہن بولی
واگ اوہ ہٹھائی اکھہ لائی منگ دے عاجبابون

سِر اوسدے وِچ اینویں وجیا جون آسمانی تارا
ایسے طرح تہنہ بہادر وچ میدانے اسے لتھے
لنب گئے اوہ کافر سارے قدم رکھ نہ دہردے
سچ شیخ سعدی رحمتہ اللہ علیہ فرمایا ویکھ گلستان اندر
جتنے توڑی سخن زبانوں مرد نہ کجھ نکالے
گمان نہ کریئے ہر اوجاڑوں ایہہ بھی خالی ہوسے
حاصل بات کراں اک پوری جیونکر ناگ پیاروں
کسے نہ دہریا ستہا متھا ماریا سدبیترا
جیکر لالچ حرص دنیا دے وسے موت سنہیا
او گھڑیاں سندر رہاکھیتن لگی دل حیرانی
آپس اندر کرن صلاحیں نہویں مردہ ناہیں
رستم کہیا شابس شیر وڈہلنان السے گھاٹوں
سن سپاہی اگے اوتہاں جماعتاں جماعتاں بیانیں
تیغاں دہردہ بہادر جہکے پئی للکار دلیران
ہاتھاں وچ جیہن ہارن تیغاں ہاتہاں ہتھ برابر وگے
گویا ہتھ لیاں پہڑ جیہڑیاں لتدن بکر قصایاں
پر شمشیراں ہو نہ دیکھایا وجے مغل قصوروں
نر بہادر چڑہ للکاراں ایہہ ہتھ جبل غریبہ
شابس ایسی چالوں شیرا ہتھ اہیا تلواروں
ہاتھ سجے سر چڑہی آدے زنیاں امدوں آدیرہ
جہڑا سو ہینا مدد خاطر سر دہردا وچ اگے

کیتا لیراں پاڑ لویراں سی اوہ کافر بہارا
پرت سلامت گیا نہ کوئی نال کٹ دے میتھے
پکڑ ترازو تول کھلوتے سبہ میدانوں در دے
تا مرد سخن نہ گفتہ باشد ہندی معنے عمر
عیب لتے ہنڈر چھپیا اوسدا ہر دم سہے وچالے
شاید چیتا ستا ہویا اوٹھے مونہہ دیکھالے
تہویں قعقاع پہردا دسے اگا رنگ شکاروں
رستم دا بہی کہیا نہ منیاں وکرا انعام گہنیرا
نشہ تروشا چڑہ افیموں ہو چوپیتا رہیا
شیر کھلوتا کس لنگوٹا منہ نہ دہرن ایرانی
پہو لگھے بہرنے جیٹی لوسی ہتھ تدایتن
دشمن آدے جو نکر کالو تڑیئے اوسی داٹوں
او ددن فوج حجازاں باراں ل گھٹاں دی گیاں
سنجال ترٹے دو دل جہوٹے روہ چڑہیا زندیسیراں
نکلے گئے اراٹ مرداں نرگٹ بولن لگے
کس لنگوٹے ڈاہ بکر ڈٹے ذبح بچھے ماماں
ناگ پلیٹے مارن جہٹے نکلے لنب تیندروں
لواشار یلے ہنیں پڑ کٹھ متھے لوک جیبہ
یار سوماں اتے سردار اوہ گیا اس تاروں
میں بہاتہا آکدہ شتابی ہیون جب بچاویں
ہو نہ اودے سی وجن تیغاں ہٹ نکالے تنگ

دم دم وچ چڑھدا زیادہ تول تلوار نِکے
مار و مار دسے ہر طرفوں تیری بچے مایان
ایہ تلوار تیرین اجیہی ماریوں چاک جیہے فیرے
فیر سالگان نے سر لڑ ڈٹھا پایا لیتھے ٹرین قلندر
یا روہ بچے ناگ پہاڑی چھوٹے کھاد دلارے
سالگان ہٹ پچھیری رہیان چوپیان ہو ناچاری
خنجر پنجر بل کھلوتا ایہ گھر ساڈا اعادی
پیش مقتض تا ہوئی اگیرے ایہ بیمار جیرو کا
محمد شاہ جلالی دسیا کاہی سرخ اوٹھہ ہاوے
دیدنان سم شناسی والا کشتہ نور بچاسون
جیکر کیتا ایس نہ اثر یوسا ہن کچھ کٹاراں
مرض نہ ہلدی دسے جیکر سُٹان بھتیراں
مین طبیب سنڈ اسی لیکا نسخے کار ازمودہ
اسیر دل گیا ڈر میرا رکھے وسیع ملا جان
لال گی ہو دہری ساگر زان نہ دکھایا
غلبہ شاہ سنجاشی پایا یوسف بندی خانے
زور زیادہ شاہ سوڈانوں نے وک لئے چڑھ بہنے

دو ہزار بہادر غازی وچ بہشت سوتا
اسیر ٹھنڈی ہوئی دل زنگی ویکھ ہزار ہا ٹہوڑے
یار عماس اوڈیکی تینوں اوہ اغوات سدنہ پایا
ذات حریز ادرک والی ہتھ عماس اہتھادون

اگیچ اوٹھی اج کانگ جھنائوں ہس گئے منڈیکے
تیغاں فوجاں ماگیچ لٹن لہو منگن ترمایان
ہرگز بھورا رحم نہ آیا لاسے دہا ہیر بیر تے
رچھ کالے ارڑاون لگے گیا ڈول اسکندر
جگرین سٹان مع کیان مٹان نے ورنانز رحم دو پارے
خنجراں دی فیرداری آئی رومی ہین سلامی
ہور شریک نہ ساڈا کوئی روشن باغ شدادی
کسے علاج قولنج نہ کیتا میرا ہتھ اجو کا
پہاوین ضیق بیماری ہووے ابرک مس و سجاوے
اسیر قسم لوبی ٹھہووے لاگ نہ کسے پاسون
روغن تخم مدار لگاوان ام ذات الجنب پکاران
پوسی جدا دلارا گاہاں کہنان پر پھو فقیران
ہر دیاروں حاصل کیتے بزرگاں دا فرمودہ
مار دوپہاتان ناٹھاں ہویاں اٹھاں نے اگاہاں
چار بلد دا جوڑ سوہاگہ کر میدان وسایا
حضرت یعقوب نبیا ہویا خاطر ماہ کنعانے
شاہ شمس دی خبر نہ کائی دل وسدے گت بہنے

وہ ہزار برابر کافر جابت دوزخ موتا
بکھرا دیسین شاہ خورشیدہ چڑھ کے نیلے گھوڑے
پیرا رہا میں اول ماں پہاڑے نہ پیڑ ہتھ وکھایا
یوسف تا ئین کڈھاں قیدوں خبر کنعان لوچاوں

حضرت یعقوب ادس بیٹے اون فیر آ ور وسنائی
نذرے سباران سال جدایون ظالم عشق قضائیون
بن قربان صاحب جندے موں جے فضلان نیج آوے
ال کمال زوال بھی ہوسی ایتے کمال زوالون
بیکر زنگی قدم جمایا تھا در ہتھ دسایا
لشکن خوشیاندی شد انے بولن ڈھول نقاری
تا فرشتی نکلے جھنڈی سرخ ہٹے ہور نیلے

نکاح زلیخا تاہر ہے کیون کلی اوس بانی
زیارت کریئے شاہ شمس دی نگان نہ صفائی
تھوڑیان تھیں رکے زیادہ بہتے کم دیکھادے
موسن تھوڑے کافر بہتے ہر دیار مثالون
کالے جھنڈ کہاری نٹھا دلیون ہس لنگھایا
صبح صادق وہم کھلوتے مرغان پر کھلارے
رنگ برنگی ساز سونہری ہی علم وچہ پیلے

در ذکر جنگ بر فرسیوم را

جس دم چوٹ لگی گھڑیالون کن نہ سینان گیان
اکھین کھولن بہادر اوٹھے کسے لک دلیران
خنجر کمر پیش قبضان ہور لیان ہر گردان
اوہ کمان کنعانی ترکش لہین سنبھال کمندان
ڈھالان پیچھے کر لٹکایان پہل برابر جارے
آہنی ہتھ پائے دستانے جم گھوڑے دل پانی
مرنان کسی یاد نہ رہیا حرص امید الغامان
نفران دوڑ شتابی اودین نقری کدہ سنگھارے
پہڑواگان پرخ کیتے سدھے نذرایان دی طغیانی
صفان میل بہادر چلے پرے بدھی سواران
میسرہ میمنہ قلب لگلنے رکھ برابر ساقہ
ہر اک طرفون پڑھے دا اندر صفان برابر جمیان

خبران جنگ اسانان تکین وی ہول پدہ پیان
پا زرہ سر خود فولادی چستی کیتی شیران
گنتاری جمد ہر طبر دو دھاری ناگ برنگی نزدان
برچھی نیزی سانگان سہلی ہتھ لے دو چندان
گرزان ہتھ سجے وچہ پیڑیان سانگی گمند لوہارکے
فوجان ابر چڑھے اسمانی قدرت ویکھ ربانی
سپہ سالار گھڑے لے جھنڈی بولی پڑدمامان
ماریلاکان چڑھے بہادر اتھن جم نتارکے
دہر سود ہوں وچے رنڑوہ ہوسے ڈال فرعہ سمانی
ہا ہڑپا ال پڑ کھلوتے چمک کدہی ہتھیاران
ساقی روزہ جیب کہلانان ویکھ اساڈا فاقہ
اول فن کراہین لاشان ہاٹھان میں ہتھیان

اوہی ناہاسندن جوگا ٹکڑا ہویا اوویں
ہر اک دا اوتے سٹ ٹٹے چست درست ہو کے
اپنی طرفوں گبر حرامی لایا زور بتیرا
وچ لپیٹا لتھا کافر مڑکے چک چلایا
پا کمند شتابی سٹیا وانگے چہان اٹھایا
جیوں بہرام گوزناں مارے سٹیا زرد دی اندر
لاہ اسباب لیا سب اوسدا کمر بند زمرد دی
عامر فیر میدان کھلو کے لگا کرن پکاراں
دوجی واری سر حجازاں سخت وفاں تروٹا
پھرہ سعد ڈٹھا ستر بجوں پیا ہتھ اپوہٹا
ہے فتح اج نام تمہارے ہتھ دسیں چڑھ شیرا
تاں فیر قعقاع لشکر وچوں تیر انداز بلائے
چلے چار شتابی اوہناں لیاں کس کماناں
کر بسم اللہ شست درست تیر چلے دہر چاڑے
برسن لگی سر کفاراں ترکش وانگوں باراں
گویا ماس سحاباں دے دہتھوں سندر باز شکاری
الٹے قعقاع گھن اسواراں ہر دی اگے لگا
نیزہ اکھ اوسدی چہ ورہیا اوہ ہویا بہر کاناں
ہور فیل سیاہ دلاور کہندی دڈا پورا ناناں
چیکاں مار نٹھے سب ہاتھی چیر صفاں اوہ جاندے
ہاتھیاں دے فیر ٹہلن کارن لایا زور کفاراں

ڈھ چہاتی ہتھ لیاں سیاں لگاں ناگ پہاڑی وین
واہ واہ اوستاد انوں لے دسن پڑ کہلو کے
اگ اوتے جد سیا پانی ہویا تامٹھیرا
حضرت عامر رہیا سلامت ہتھ کمند اوٹھایا
حضرت عامر چیر ٹملیا چہاتی رنگ اکھیں بدلایا
جا پہتا وچہ دوزخ جلدی خون آلودہ کنجر
تیغ فولادی زرہ سونہری قیمت وافر جہدی
جو چاہے ہتھ ویکھے سوئی پیلے فیل کنعاناں
گھوڑی عرباں ٹہرن ناہیں نادل سارا ہہٹا
سن کے کہیا قعقاع تا میں من میرا اج موٹھا
وقت گذشتہ ہتھ نہ آوی مار سیئے ادہیرا
نامی جہڑی عرب لا بت کنڈ ہے تیر وچہانے
عاصم کہندا شاباس شیراں کو ہتھ اوہٹا ناں
ڈھ گوڈے جد زور لگا یا چہوٹے کو پر پاڑے
فیل ہاناں سر پی مصیبت وند کرن پکاراں
چرگاں شکارے مارن نیچے سیر غاں دی واری
سانگ اولاری شیر شکاری سی اک ہاتھی بگا
دکھ کمال اوٹھایا ہاتھی گیا پرت مناناں
اوہ بہی زخمی تیر دن نٹھا چہوڈ لگاناں
باقی ماندہ فیل تمامی لگے مگر اوہناندے
ویکھ اوہناں نوں کیتا حملہ ایدوں نیکوکاراں

رکھہ دی جتے اوہ بہروسہ اوہ سمیان ترٹھا
تعقلع سد مارے وریاتان ہتی گئے پچھاہان
صبر ویکھ نہ رہیا ناگان اگان تیتھ اوٹھیایان
جونکر شیر وڈی وچہ یاران نیتا کھہ تکرار ون
یا اوہ بہر پئے وچہ ایڑ مو نہ سپٹے بگھیاڑان
کی ہو یا جے کافر وچے وانگون تالوہاران
چیرن ہاٹھان ہارن ٹھاٹھان لب لڈ ہتی ہلواران
فارس شیر ارخ نہ رہیا سٹے جھل پچھاہان
چالا وگر گلگیا شتر نجون جہرہ عریان دسیا
ضعف جگر تہنین وس طبیبا سر کفار بیماری
پاس شیر سے سب آئے دکال لکھ فولاد وگائین
ایپر وقت نہ رہیا چاندی خ ہن ہ دوسیاند
شاہ فاروق طبیب بکیر اہہن شاگردا نوالا
تا مر دو شاگرد بلائے لیبے خبر بیماران
جگر دا مخالف آئے بند کران درہ سبھے
ایپر مرض غلبہ پایا کسے آرام نہ کیتا
ضعف جگر تہنین وس طبیبا طبلی لحمی زرقی
تا فر سعد دو ذالنون ہوکے لگا کرن عائین
سخت بحران اوسید ہٹا نے رہی ہوش طبیبان
شاہ نجاشی عثمان چاہان ہن مع نہ ہٹاسان
وچہ مصیبت تاگذاری جان ون جو تہا چڑھیا

رستم ویکھ دتا للکارا دل کفاران چھوٹاہا
شابس غفلت کے لئی ناہین ہرنا قدم اگاہان
ہر اک طرفون ور زیادہ رل نوجوان پہر آیان
ایہوین چھٹے یا اوہ اوٹھے کالے رنگ بیمار و
ایہوین دسن جیونکر کہاد ہی ٹکر دہاں بہاڑن
سون پاسہ چاٹی جاون ٹہٹ بدھے ہتھیاران
کافر اکھ دبائی جاون رعب وڈا اسنیاران
جیسے واہ تہانے تھکے نہ ایہ دوس ملاحان
کافر ہو مرد کھلوتے ایسا شیران دہسیا
یرقان ہو دمرض لورائی ایپر سخت بہاری
کشتہ چاندی قابی ہونگا ملکین نال کہوائین
صبح ویکھو سبھ بیماران ڈہینگ کہڑہتی جاندے
کاہی ہم الفار اوہاسی جاسی ہتھ نرالا
طلیحہ عمر معدی کرب جانب پشت پکاران
راتی وچہ آرام طبیبان فجری ہرستے لیجے
کردی افسر اودہ پکاران سبر کدون جو بیتا
باجہ دعائین ہور نہ چارا مرض حد دی تکی
آمین سب سردار پکارن بہروسہ تیرا سائین
امر لاچاری موت کفاران کٹھی وچہ لغیبان
شاہ شمس ملتانی کہند الورا ہیتھ ویکھا سان
الٹے بمران نال اٹھا بی اصلی خانے وڈہ بار

در ذکر جنگ روز چہارم قتل شدن رستم و فتح یافتن فوج اسلام بر کفار

لکھے شناسی اوہ نٹھن لگا شاہ عمر دا یارو
دو طرفاں چڑھ جنگ مچایا کسے نہ اکھ جھپکی
مار دمار مچے ہر طرفوں سٹ اکا تلواروں
ہر اک طرفوں زور زیادہ ابر لبھا اسمانی
نیت فارس جیکر اسی نال فتح اوڈھ چلے
مومن کہندے جے رن گیا پلے رہیا نہ پھکا
نر بہادر تکجن ہاتھیں پل پل نیزے واہے
دو طرفاں نے اپنی طرفوں کیتے ہتھ بتیرے
حضرت قعقاع ایس لڑائیوں لک مبارک کسیا
دہر شتابی قدم رکھا لے مار پلاک کھلویا
ہاری دم لبھے چا واگاں ہٹ تیغاں ہتھ پھڑیاں
رہندی آن کفار ترولی ہتھ گئے ہو ڈھلے
مجاز ایرانی ڈوبن لگا یکہ برابر تالے
سرخ سفید سیاہ ہور زردہ ہو چڑھسی سر خوداں
سائیبان اوہ رستم والا جا پیا وچہ پانی
شاہ شمس چڑھ اکھ دکھائی تاب نہ رستم جھلی
خچر شتر ہزار کھلوتا جتھے زر خزانہ
سایہ شتر ویکھ کھلوتا جسم دہپہ نہ ساڑے
نام ہلال ابن علقمہ پھریا اوس لگائے

وداع ہو طبیب ہائے جو یونان کفارہ
چوتھی وار ایہہ پئی لڑائی تیغ برابر نکی
جن جہا ور ڈرے نٹھے شیراں دی للکاروں
سپہ سالار دیوں للکاراں اج کوڑی نہ کالی
تا فر ہرشے ساڈی پلے ورنہ موئے بھلے
موئے شہید تے زندے غازی قول عراباں پکا
صف صفا ہو صفا گیاں تیغیں جیہر لاہے
پر تقویت اہل اسلاماں ہر دم قدم اگیرے
کہیا فتح پراو سندا ہووے دم تازے جو دسیا
دہ ہزار اوہ ہاشم والا لشکر شامل ہویا
گبراں جاتا مدد حجاراں لہو تیغاں بھریاں
ہر گز مونہ نہ کرن اگاہاں شیر بہادر ہٹلے
مغرب طرفوں چڑھی ہنیری نٹھی جھوڑ اسانے
مونہ سر دسے نہ اسواراں طبق اگے رل جھنڈاں
صاف میداں گیا ہو سارا نہ کر طول کہانی
تخت چھوڑ شتابی نٹھا نظر حجاراں رلی
نشت کرو ڈر ریہہ نقد لشکر دا نظرانہ
بہی ملکا لئے کتے وانگوں ہر اک جانب تلڑے
خنجر داہ کر تنگ ترو ڑے مخفی بھید نہ جانے

بہار رستم دے سر تے پیا درد کمال قہیا
کھڑی ہو سنہ مدائن جاوان وچ لوچہ کہندا کافر
چھال ماری وس اندر پانی ڈڈو بن جا طرپارو
چڑھ سینے کڈھ خنجر دہریا برچھ لگا اڑیا بان
ماریا سر جھاڑاں تائیں ایہہ سر دسو کیندا
سائبان گیا وچہ پانی فرش فردوس تمامی
پھر سر زمین لے سٹیا سرون ولا ر شتابی
ہلالؓ قاتل طبری دسیا دا قدی ہور لیایا
پر فردوسی ہور روایت سعدؓ وقاص بنایا
ایس قصے نوں سپر حیالہن لوتن جہوڑ دا تھائیں
ڈھٹا سنیاں جال کفاراں رہندی آس تڑٹی
ہزاراں نہارالی چوری اپنی جان بچا کے
لنگ گئے اوہ دجلہ جیدم پل ترڈتا کہلو کے
شاید توڑیا اوہ پل ڈر کے فوج ڈہی اسلامی
بے فائدہ اوس جنگ مچایا کل کٹہری تی مانان
بعضے غرق ہوئے وچہ پانی جال سندا مسکالا
پر جیت لیا چڑھ شیراں لکھ پڑیاں تیکرانہ
پنج کروڑ ہور اسی لاکھاں سرخ دینار ایرانی
اک کروڑ لٹے وچہ لکھ پورا گیا دینار مدینے
ختم جنگ ہویا سنہ چونداں حضرت شاہ رمضانے
اتنے طریقہ شاہ عمرؓ دا ایہہ ہمیشہ آہا

رنگل بہاروں طرف ندی دے کافر ہونہ دگایا
تاڑ گیا ہلالؓ پھر رستم زرد والے دا فر
ٹنگوں پکڑ وگایا بنے حال شکستہ کارو
سر ڈھیا لے کیتا اوپر اوسے تخت لگایا
چھوڑ گیا اج تخت عجائب ذرانہ جسنوں وسدا
داخل وچ ناہویا وچہ دوزخ نہ کوئی بنیاں حامی
شہرت جیندی اندر فوجاں ہوتا انجام خرابی
ابومحجن ثقفی اوسدا قاتل لکھ سدھایا
ابتدا جانے قاتل کہڑا اساں ہلالؓ بنایا
ہلالؓ جیدم تخت چڑھ کے سٹیا سر دتا مین
فیروزاں وی لنگ میدانوں ہر جبری گھوٹی
وچ مدائن داخل ہویا کہی کیفیت جاگے
جالینوس ہیات پایا سے برچھی اوسدے مونے
پچھا کرن ضرور اساڈا ہویاں قتل تمامی
مار گیا خود حرامی وچہ زمین اسماناں
اک لکھ کافر سنگ ایمانی لائق قتل ماراں
جنگ عظیم ہویا ایہہ یار وکر تقسیم خزانہ
ایہہ تقسیم اوس لشکر اندر فضل وڈا رحمانی
عرضی لکھ بھیجی سرکاری فتح جس مہینے
قادسیہ وچ ڈیرہ کیتا زخمی بہت لگانے
الا صبح اودھ جا سنا فارس دل کہلو دن آہا

شاید قاصد ہر ہتیں مہر بینوں نظری آوے
وچہ امید کھلوتے آہے پیا ایڑ لگا ہون
اوہ سوار آیا جد نیڑے خود سوال آلایا
پڑوچہ آئی ہار کفاران شتر اسوار وساوے
کمربند سونہری اوسدا اسّی ہزار دینار دون
کیتا حال معلوم تمامی ہوا اوسدے ہمراہان
ہوے گردی شاہ عمرؓ دے سب اصحاب اکٹھے
اہل اسلامان نصرت پائی شاہ عمرؓ فرمایا
ہونا دم گیا اوہ قاصد ایہ اساڈا شاہا
کیتڈے بے ادبی متہین ہوئی ذرا تعظیم نہ کیتی
سادہ شاہ جواب لآیا اینوین بہتر آہا
ویکھو کیڈ گنجائش آہی اندر جسم عمرؓ دے
کسرای قیصر کجھ حقیقت اونہاں پیش نہ رکھندے
حاصل پیش مقال اوٹھاوان لکھیا شاہ دوبارے
اوتھنے توڑی رہو مقامی اوڑک سال لنگھایا
وچ جیرہ دے لائے جھنڈے چشمے سندہ نوری

پوچھیاں اوتوں حال تمامی کون فتح پڑیا وے
شتر سوار اک چھوٹا آوے پے فارسدے راہون
دس فتح پر کیہڑی ہوئی اوس جواب سنایا
ڈوبن لگا رستم کافر تیغ ہلال دے گلے
قیمت وچ ہلال لوائی ایہ تحفہ سرکاردون
داخل جیسدم ہوئے مدینے دوڑی لوک تداہاکن
دہیں مبارک لوے جیہو خبران سعد سنیہے بھیجے
مارگئے سردار کفاران شیران قدم جمایا
عرض گذاری کیہون نہ حضرت دے سیا اندر راہا
بلا شناخت لستی ہوکے داخل ہوئے میتی
اوسدی بہت کیتی دلداری نایب قبلہ گاہا
ہرگز لوامیری والی حضرت ذرا نہ کردی
کرن شکایت دشمن کولوں تے اگ دوزخ دی چکھدے
جتنے توڑی زخمی غمخان صاف نہ ہون سارے
سالون پچھے جانب جیرہ مہرہ سعدؓ دوڑایا
تیجی واری کیتا قبضہ میدزان سنہ ۱۵ حضوری

درذکر جنگ مدائن وشکست خورد یزدجرد قصہ غنائم مدائن را

شہر شہر مدائن اوتے سعدؓ اکھ لگائی
جہڑی کافر ردکن کا سن ہوون آن برابر
ہرگز ہونہ کرن اگاہاں وچ لپتے مردے

قعقاعؓ ہاشم فوج ملاوہ کہٹ سنیہے رج آئی
قعقاعؓ ہاشم ہتھ دیکھاون فتحیا اکابر
لکین جیہین اندر عاران وچ نہ کڈدے ڈردے

رستہ کیتا صاف تمامی شہر مداین توڑی
درحقیقت قادسیہ نے صاف میدان وچھایا
پنڈ ران کوہ بغداد دون مشرق شہر عظیم پورانہ
دجلہ بحر دی دوہیں کنارین باغ بہارین سدا
نائیب دے الکرنین سکندر اک کنارے رہندے
بابل نالون ایس شہر اشوکت شان زیادہ
ملکہ دی فیر رگان اندر خون ادبال وٹھایا
قعقاع لتھالی دل شیران فوج درست بنے
اوہی لوردن گھٹ اسلامی ملکہ بچہ ترٹھی
دھوسہ پڑ وچے اسلامی قدم مبارک اگے
مغرب جانب شیر اسلامی مشرق قوم کفاران
یزدجرد چڑھ محلین وٹھا آلتھے دل خونی
البے عزم اندیشے کولون کافر لرزہ کھادہ
تان خستی مین مغرب پتہ لیان لکھ لسالون
سعد کھیامین بھیجے قاصد رکھے قدم اوٹھی
کوئی شخص سیانے الودی ہرگز زیر نہ آوے
ایس مقالون یزدجرد دی تاب گیا چڑھ پیندے
صلح جدے منظور نہ ہوئی پیا فکر کفاران
مغرب حصہ خالی کرکے راتین کافر نٹھے
جسدم چھوڑ نٹھے گھر کافر سنے محل بازاران
بلے سعد او ٹھہ سویرے لا کھان فکر دوڑائے

دجلہ الٹے فرات وچالے باغی قوم نہ چھوڑے
جو صاحب اصلی رہیا نہ گبران ضعف لڑایون پایا
پایہ تخت مجوسان لوا لاہر اک شاہ ٹکانان
خسرو ابن قباد بنایا شہر وڈا ازنگ رسدا
دارا ہویا جس زمانے شاہ نامے وچ کہندے
دوہین کنارین سدا آہا الٹے بازار کشادہ
دوجی واری کرسی یالے آ پڑاوس جمایا
ڈھول وجے بہوشین ہوئی ترامہ جنگ دلیران منی
خبر نہین ہونہ دہر یا کتول کسے کی چوڑ چوبیشی
مداین دے سفیلان توڑی جھنڈی لوزی لگے
دجلہ وگدا ہیٹھ وچ ہندی پانی نال دیواران
ہمت نہ دال ریاست اوتے ہوئی بات جبونی
لیتے کجھ وکیل ہوا نہ کہیا کد ہوسی وادہا
اپیر کجھ دکھ دعاہ بے ہرگز دیہو دسالون
کر دلیسان تہیا رولایت شیر پیغمبر ادسے
خواہے ہمالیس جہالون ہویا گم سنادے
ترنان مشکل وسے چالا عرب کہلاری کنڈے
ہن لڑایون ٹلسی ناہیں لشکر شاہ ابراران
مشرق وچہ مقامی ہوئے ربا یہ یوٹے پیٹھے
باجھ لڑائیون قبضہ کیتا مغرب نیکوکاران
مشرق حصہ قوم کفاران بیٹھی ہمت نہ آوے

کیونکر لشکر پار اوتاران دجلہ سہن وچالے
دجلہ موجین دگدا آہا اوہ دستہ اسواران
وچ سلامت لنگ بنے عاصمؓ تیجان اہیان
سعدؓ سلامت ویکھ اہنانون تاز ی وچہ دگایا
امت مہتر موسیٰؑ وانگون پار سلامت لنگھی
محل منار خالی سارے بازار وافر مٹھیایان
مخمل اطلس الیے ململ دوشالے اندر ہٹیان
ایویں شہر مداین اندر ہر شے وافر دسے
داکھ منقے اساڈگی سبز چھابے پرانا ران
شکر پاری قند لپشوری مصری شہد بہاڑون
کشیز زیرہ صندل چٹا گرم ہزار مسالے
زر طلاعی نقرہ خالص وڈی ہٹ عطاران
اوہ عرب دے رہنے والے کیا جانن کستوری
امام واقدی کرے روایت کسے خمیر اٹھایا
روٹی پکی کھاون لگا لقمہ مونہ وگایا
گندا تمانڑ بادہ پایا سین اج اندر آلے
ایہ گفتار ان شہر بازار دن شاہی گھر اگیری
سعدؓ گھر ڈٹھا وچ شاہی ساتھ امر اکباران
وچہ مکانان وگن نہران حوض اپن جت سمانی
نہران دے فردوہین کنارے ناب انار چھو ہارے
سرخ سفید لگی سنگ تخلان وچہ سیاہ لکیران
تاخیر عاصمؓ ہو سلامی لی دستہ وچہ ڈالے
ردکن کارن ہاردون جہڑ ہٹ پایا قوم کفاران
ہرگز بھورا اوہ نہ ٹہری پھیری پشت سپاہیان
لشکر سارا پشت برابر نہ دکھہ کسے اوٹھایا
جیہڑے گئے پڑ دلیے کافر نہ کجھ بات دو رنگی
برفی لڈو تال کھانے مارے ہتھ سپاہیان
جونکر چڑہ فرنگیان کیتی لٹی دہلی ہٹیان
سیب کھجوران گری چھوہارے گھر آہی ہر کسے
الاچی دانہ لئے چلغوزی لی بادام ہزاران
کھنڈ پارے اخروٹ ایرانی کہا دچر ہیڈے ہاڑون
رنگ برنگی سب نعمت لٹن کرمان والے
عنبر مشک لئے کستوری ڈبے پر عطاران
بہا دین اوہ اصحاب گرامی درجہ قرب حضوری
نمک نہ ڈٹھا آہا اوس پھڑ کے عنبر وچہ دگایا
کوڑی لگی بڑی کی جس دم لسدم مونہ ڈٹھایا
بے مزہ ایہ روٹی پکی لب ہمارے ساڑے
بدو جرد چرہ راتی نمطالی رائیس جنگیرے
اک سو ویہہ گز گرن روایت اوہ بلند دیواران
ہر اک وستون باغ بیچے لعنی سندر سبز نورانی
قوت کھجوران نانگ برنگی لہین بادام چھو کارے
لعل یاقوت زمرد ہیرے سفید موتی تہ سیران

ہر اک قسموں نقش منور بوٹیاں پھل پھیلے ‏ گل عباسی جہاڑ گلابوں ویلاں دے ہنر نیلے

ہر بوٹے نزدیک خربوزے یلا فوج ہندوانے ‏ کردان چیرن خاطر دہریاں جہڑا ویکھے جانے

بھی صراحیاں دہریاں آہیاں سجی کھبے ہریاں ‏ کجھ سونہری اتے زردہری نال شراباں بھریاں

رکھے کول گلاس بلوری سبز سرخ ہور چٹے ‏ معشوقاں دی ویلادن کارن شربت ٹھنڈے مٹھے

عاشق دیکھ ہووے متوالے رحمت پر دماغوں ‏ رحمت لین جاوے سی کوہاں وشن دل الیں باغوں

مصیبت نوں وہ راضی ہووے سے کوہاں غم جاوے ‏ حضرت سعد پڑھے ایہ آیت رب سچا فرماوے

قولہٖ عزوجل کَمْ تَرَکُوْا مِنْ جَنّٰتٍ وَّعُیُوْنٍ وَّزُرُوْعٍ وَّمَقَامٍ کَرِیْمٍ وَّنَعْمَةٍ کَانُوْا فِیْہَا فٰکِہِیْنَ کَذٰلِکَ وَاَوْرَثْنٰہَا قَوْمًا اٰخَرِیْنَ فَمَا بَکَتْ عَلَیْہِمُ السَّمَآءُ وَالْاَرْضُ وَمَا کَانُوْا مُنْظَرِیْنَ

سلہ بہت کچھ چھوڑ گئے باغوں سے اور چشموں سے اور کھیتوں سے اور مقام پاکیزہ سے اور آرام کی چیز کہ تھے بیچ اسکے عیش کرتے اس طرح اور وارث کیا ہم نے انکا قوم اور کو پس نہیں روئے اوپر انکے آسمان اور زمین اور نہ ہوئے ڈھیل دیے گئے

کتنے چھوڑ گئے اج باغاں چشمے مٹھے جاری ‏ کھیت نیاں ایہ گھر سندر چھوڑ امارت بھاری

انہاں آرام پایا وچہ جدبا تاں بہت ہنایاں ‏ ایہ سب ہنے ہو ربا ندی ہتھ اساں دتیاں آہیاں

وارث ہرگز رہیا نہ کوئی خواب خیال تمامی ‏ مرنوں پچھے دو شے ظاہر نیکی یا بدنامی

کیومرث تھیں جمی شاہی اندر الیس ایرانی ‏ سال ہزاراں حکم کنعاراں کیتے جمع خزانے

بریزجرد دے وچہ زمانے قدم پیا اسلامی ‏ قبطی اوہ نہ رہے مجوسی نہ اوہ موسیٰ شامی

چھوڑ گئے اوہ مال خزانہ ناراں آہے جتنے ‏ موت سنیہا پہنچا لتھا نہ سر کسے

بخشی خانے دہی خیر جانب پیسے مبارک ڈہریا ‏ درم دیناراں پے ہزاراں پور خزانہ بھریا

ہیرے سبز نے ہانکے تی لعل زمرد جواہر ‏ یاقوت فیروزہ اتے نیلم دسے ہر شے ظاہر

ایہ کستوری نافے عنبر ڈبیاں بھریاں آہیاں ‏ افریدوں نے جمشیدوں ور لگا وچہ شاہدیاں

جامے ریشمی سبز دوپٹے جمع لاکھ ہزاراں ‏ لویاں جو پڑے سوچہ ستارہ نہ کجھ انت شمار ق

ہر شے وافر جمع غنیمت وچہ مدائن ہوئی ‏ کسے حساب ہرگز دسیا سند کدھے کوئی

کون داشت حضرت تعقاع شیر بہا در لگا
تعاقب بخضر دان توڑی کیتا خاص او نہاندا
کھول صندق ڈٹھا جد چون تاج آیا اک شاہی
اوہ تلواران سبہا جج تحفہ تور لگایان
اک ابن داؤد پیغمبر ہرقل دی اک آہی
ہور بہرام گور دن آہی اک تلوار فولادی
اسیطرح اک جمشید دن ہور آہیا سلوار ان
ہور بازو بند سونہری سبز زرد دیجامے
مروارید نہایت عمیدہ لگے دو دو چالے
کجھ تعداد نہ سانون دسی ہتھ لگا اک گھوڑا
اکہین ہور دندان دی جا گہہ موتی ہیرے لگے
بہی اک شتر لگا ہتھ شیران چاندی کو لون بنایان
مشک عنبر تے صندل کولون بنیان عطر کافور دنے
فرش عجائب اک صحیح تری وہیان گز چوڑا
اصلی نام اوسدا دستخنگ لگے ہیرے چہے
باغ نمونہ پر جواہر دن بہت عجائب بنیان
ٹکڑے ٹکڑے کیتا اوس فرش لون کیتا شاہ عمر نے
ویہ ہزار دینار اوس قیمت حیدر سلی بازار دن
سٹھ ہزار اسوہ بیہلو اندر الیس ہیدا نے
انعام لیا ایہ جنگ مدائن پا جہون نشان علاہا
حضرت سعد ابن تا مین ہیدر ستھان بنایا

بارہ ان ہزار سوار جنگیر الیک پیچھے لگا
اوٹھیا خنجر ہتھ اک آیا لکھیا حال تہنا ندا
چہین یہ داؤد پیغمبر تیغان نو گواہی
جو شہنشاہ نامی گذرے ہر بار ون سبہا بادن
ہور شہنشاہ ذوالقرنین ون جستی ظل الٰہی
ہر شاہ تہین اک رہی نشانی ایہ گہرانہ عادی
زر بفت ہور اطلس کولون جامی سرخ تاران
پیراہن اطلس ریشم کولون سرخ سفید عامے
ٹکڑا اک سرخ یاقوت لون ویلان سبز دو دوالے
نقرے خالص کولون بنیان کی شاہان گج تہوڑا
صورت عجب نمو را اوسدے ذرا ترمان اگے
صفت اوسدی میں لکھ دکھلوان اوہی سجان سنیان لینے
ہور انباران انت نہ ہیا صورت نازو صو دنا
تری سی گز آہا اوہ ملمان آہین وعدہ نہ تہوڑا
زمرد یاقوت ہو موتی کولون ویلان بنایں جے
گیا مدینے ایہ سب تحفہ حصہ گہدا جنیان
اک حصہ ہتھ حیدر آیا لکھیا راوی ہر نے
ہو حساب دیا تیون کسی اوس ہزار دینار
بارہ ان ہزار دینا سونہری حصہ لیہن لگا دے
ہور قصہ کی لکھ دکھلوان ہا نرسی پیرا انعام
اوہ ستھان محل ہتا می ذکر کیتا ہم ن پایا

محل تمامی ونڈے آہی رلکے سب سالاران
قیصر شاہی دے گھر اندر کیتا سعدؓ اوتارا
جیسدم شہر مداین اوتے زور پیا اسلامی
فتح رب مداین کیتا لکھ پڑھان شکرانہ
یعنے چار رکعت ہر ابر سعدؓ نماز گذاری
اول جمعہ دیس ایرانی پڑھیا سعدؓ اوتھائیں
ذکر مداین ختم ہویا قلم پیش اوتھاون
شیران اجے ارام نہ کیتا مقبر خبر لیائے

آرام کیتا وڈے ہر خانے ول سہنان سرداران
خاص ولوان بنائی مسجد جانے عالم سارا
سنہ مبارک سولاں ہجری صفر مہینان نامی
حضرت سعدؓ تسید ہاٹھے پڑھاسے چاودگانہ
وچہ سلام نہ پھیریا ہرگز سنداایہا اعتباری
دیوان شاہی جسنوں آکہن اوہ چبوترا سائیں
شہر جلوانے قلعہ جلولا لاکے زور چھوڑ آدان
شہر جلوالون طرف جلولہ دل کفار سدھائے

در ذکر قلعہ جلولہ و فتح جلولان و قتل شہران و جنگ خسرو سیوم

مہران حرامی جایا پیرا چھے کران جھاران
یزد وجرد انگشت کیتی تا اوس بیڑا جایا
حضرت سعدؓ الیس اوایون خبر پہنچی سرکارے
قعقاعؓ بیڑا جنگ اٹھایا لے دستہ اسواران
الا صبح چڑھ گیاں نوجوان وچ برابر لتھے
ڈھول وجے پرچم کھلوتا کھول نشان اگیری
کیہا باعث کیوں جنگ ایہ اڑیا سخت جھڑان جھیا
اکدن شیران سپاہے واندر واہی تیغ تیزی
روک لیا دروازہ ویرون ٹھٹھے گبر حرامی
اک دن جنگ الیس لڑایون اک لکھ قوم کفاران
غنیمت کیتی قید لکھی نین براہر لتھے

اچن چن ماران وچہ میدان لڑسان مثل باران
کوٹ جلولہ دییں وچ جیا جنجا پر جمایا
پڑھ کے کاغذ شاہ عمرؓ نے لکھیا صاف دوبارے
باران ہزار بہادر نامی جا وسے سر کفاران
رات دہمی دن رستن ہویا جوڑ میدانے متھے
جہیں مہینے رہی لڑائی برف پہاڑ چو فیری
روز نوین سرو ہمان مدد سدہا پھیر نہ پیا
حضرت قعقاعؓ ہمتن لگا کیتی فیر دلیری
ہویا اوہ مہران وچالے سنگ جی اسلامی
جنگ جلولا اندر ہوئے فتح نیکو کاران
خمس حضرت شاہ عمر دی ہتھ پوچایا گئے

چار حصے ونڈ لشکر اندر باران ہزار جوانون
باجھ ہتھیاران پہاڑے اندر غلہ حاصل اوس میدانون

یزدجرد لس گیا اگے جانب سُنے پہاڑان
باقی ماندہ فوج تمامی بھاہتی ویہڑا او جاڑان

خسرو سوم اجازت لیکی چڑھیا ساتھ سواران
ٹوٹے تھے تڑا ہوئے لیکے فیر ہتھیاران

ڈھول وجے پڑ گرم ہویا پل ہتھان وچ کمان
تیغان وچ ہر وہ بہادر تھے او لٹ جا غنیمت یاران

جیدم واڈھ گیتی تلواران تیری ہڈین ٹرکے
نکل گئے اڑاٹ کفاران اگ مُنولان پھر پھرکے

چڑھ لاشان سر لاشان گیاں جو بکرد ڈھیر اوراں نے
خسرو نٹھا او جون چوری موئی غریب نمانے

چھوڑ گئے اسباب تمامی مونہ سیاہی لاکے
نالے قعقاعؓ کردا قبضہ شہر حلوان نے جاکے

ذیقعد مہینے فتح پائی شیران شہر حلوانون
سنہ مبارک سولان ہجری فتح ادس مسلانون

ماسندان ہن نیت میری شہردان دیارون
بیڑا جنگ ضرار اوٹھایا کہوں قصہ اخبارون

در ذکر فتح شدن ماسندان و شہران بدستی ضرارؓ

عرضی لکھ بھیجی سرکاری ہن ارادہ پہاڑان
امر ہووے سرکاروں جی تکرنہ ایہ شہر دو دراڑا

عمر معظم نامہ لکھیا جانب سعد دوبارے
عراقون مغرب لگے ایرانون شہر دیارون بھاری

صاف کروادہ شہر تمامی رعیت حد شہر لوؤ
لازم لڑنا ان ٹی وچالے قدم نہ پیش دوہائے

جھیڑا ہووے لستان مخالف لازم جنگ اوٹھائین
بیٹا ہرمزان لبھاسیناں او نہیں جائیں

ماسندان ہور شہر والے ایہ دو شہر کفارن
سہن پہاڑان جانب ڈکہن فوج عجمی بدکاران

ضرار ابن خطاب بھادر جاوے کرن لڑائی
تین چڑھ ایس علاقے کرلی رعیت ال صفائی

بس سلام علیکم میرا ہر اک مومن تائین
لاکے او تے مہر بندی بند کیتا حسب سائین

پا تھیلی کر بند لفافہ دیون قاصد تائین
قاصد اوٹھ سلامی ہویا طرف مداین سائین

تھیلی سعد اگے وچ رکھی کڈھیا پڑھیا نامہ
عمل سر خشیاں لگے کیتا خوشیون بھریا جامہ

جھنڈا سرخ ضرار جوانے مہرہ پیل اوٹھاوے
بیٹا ہرمزان بہادر ما داون فوج جماوے

الا صبح رنڑ پی لڑائی شیران پئے اولارے
کافر کھا شکست نٹھے کانگ چڑھی جگ سارے

ابن ہرمزان زوراور ایس جنگا ہون مچایا
ناسندان ہور شہر والے کسے نہ بوہا ڈھویا

ہتھ آیا کی یزدجرد دے چھیڑ گیتی ادمن آپے
سپہ سلار اوہ فوجان ہویان گھر کفار سیاپے

لٹ غنیمت عربان منڈی خوشیاں دی شدیانے
ہن مہاران موصل اُتے لادان تیر نشانے

در ذکر فتح شدن شہر موصل و تکریت و چھاونی بنا کردن کوفہ و بصرہ را

دیس عراق وچ جالے لکھیا موصل شہر کفاران
شہر کوہ پہنڈا ایہ بغداد دون تابع روم شہران

درحقیقت ایہ علاقہ جُدا ایرانوں آہا
تابع ہرقل روم نصارا یزدجُرد دا ناہا

انطاق نام حرامی کافر کمر بغاوت بدہی
ایسے خاطر جانب موصل فوج اسلامی ودھی

عرضی لکھی سعد مدینے امر ہویا سرکارون
عبداللہ ابن معتمر کہتے لشکر تیہن ہزاران

جا کے اوسجا جنگ مچاوی مار نصارا بھجاوے
عبداللہ ہو سلامی چلیا دہر تے پہنچا آن ڈہاوے

سنو کوہ شہر مداین ہنیڈا شہر موصل تیہن پہیا
انطاق حرامی لیکر فوجان جس لگا نپیا

اوٹھ سویرے جنگ مچایا جالی روز وہیلے
عرب نصارا کر کے صلح خفیہ لد سدہائے

مار لیا انطاق حرامی شہر موصل وچ الا
تہانے سب اسلامی بیٹھے نہ کر طول مقالا

خمس مع انہ شہر مدینے چار حصے جو باقی
شیران ایس اندر وندی بات اہیا اتفاقی

اتے دسن دوجی طرفون گیتی سعد چڑھائی
پر کیسیا ہور تکریت دے اندر ہوئی سخت لڑائی

کیا شکست کافر بھجے فتح پائی شیران
اسیر ہنیدران سنہ ۱۵ ایہ ہجری تر ہویاں شمشیران

صوبہ دے کہن جا مقام ساہی سہن وچ ہان دریاوان
دجلہ ہور فرات دے جالے ظاہر لکھ وکھاوان

ایس فتح دی عرضی لکھی حضرت سعد ہٹا کے
عمر معظم دی خدمت نامہ دیناں جا کے

در ذکر بنا کردن چھاونی کوفہ و بصرہ و عنزہ و ظیفہ مقرر شدن لشکر را

شاہ ہنشاہ دا جن لگا لشکر رحن حیرانی
ایہہ کیفیت نامی دے بوجہ لکھی اوس دیا لون
اوڑک کوفہ دلیس پندان کیتا دانشمندان
کوفہ چھاونی ہوئی مقررہ وچہ جوگان ہزاران
الٹے جو جوگان وچالے چوب نشان کہلارے
ٹرک وچالے ہر دو جانب گن سندر نہران
اک لکھ دہ ہزار شماروں ایہہ جو لوک بازاری
اک لکھ مرد جنگی دلاور کوفے چھاونی اندر
الٹے چھاونی بصرہ اندر سٹھ ہزار سپاہی
الٹے چھاونی مصر ولایت قاہرہ جسنوں کہندے
چھاونیاں اٹھ ایسے طرح ہر دیار دن آہیان
چھبیس ہزار سوار برابر سجت اندر رہندا
اک لضار الکھ سدہا یا ایہہ تعداد سپاہیان
لڑکے خورد وظیفے والے درج کیتے نہ سبھے
ہور ذخیرہ بہت اکٹھا شتر خچر گھوڑے
ہر اک دی تنخواہ مقرر جدا نام دیوالون
جو نکر ایہہ تنخواہ مقررہ لکھ حساب وکھاوان
امہات المومنین ازواج مطہرات سرور عالم
باقی جو ازواج پیغمبر افضل امت ماوان
پنج ہزاران درم وظیفہ صاحب جو آہے
پنج ہزار عباس وظیفہ جوئی ہزاران نوڑی

وانمخالف شہر ہوئین دلیس سارا بر فانی
دیس پندان کر سو جیہڑا چھاونی اوس چھاؤنی
ہو موافق ایسے دیسوں مل خوشی دو چنداں
شرکان سندر گول بنایان ہا بر انب ناران
جامع مسجد ہر جوگا لئے چار بلند منارے
بازار دکان کنارے نہران اسلامی لہران
ہٹ دوکانان وڈے سوداگر دیار ہمیشہ جاری
اسوار پیادہ دفتر دہر یا بھریا کر اوڈ دینہہ
اسی ہزاران لوک بازاری رعیت وسدی آہی
قنسرین دمشق حمص فتیاریہ کابل رہندے
ست لکھ لشکر اسلامی عربی حبشی سپاہیان
ہر اک چھاونی دی فہر خاطر جدا جدا مین کہندا
واقدی طبری کجھ نہ دسیا کس انداز ی آہیان
اوہ لکھے جو جنگان لائق بھرتی والا سبھے
ترکمانان گرزان نیزے لکھ ہزاران جو سن
جدا جدا سب لکھ وکھاوان نقل کتب پچھانو
اول جو اسلام لیائے ایہہ ون قلم اٹھاوان
باران ہزار حضرت عائشہ درم ہر ہوں معالم
دہ ہزاران درم مقررہ ہر دا جدا بتاوان
حسن حسین بدر برابر انعام باقی ہو گا ہی
باران ہزار بتاون بعضی صحیح روایت لوڑی

اتے جنگ حدیبیہ والے غازی صحابہ مجرب دے
چار ہزاراں درم مقررہ ہر اک مومن تائیں
علامہ شبلی کری روایت پنج آئے اوہ آہا
اوہ جو لوگ مدینے والے خاص لوڑ لہ انصاراں
چار ہزاراں درم مقررہ ہویا سال انہاندے
تر لیسے تیراں یار پیغمبر خاص اولاد انہاندے
جو شریک بغاوت اندر جھڑکے تیناں دا ایماں
ترتے ہزاراں درم ہر دا ہر اک سال وظیفہ
جہڑے شام عراق سدھالی تھہ نشان اوٹھالے
قادسیہ ہور پڑ یرموکون مرد حاضر جو آہے
اتے حرم جو مہاجراں یا آہے لفظاں
باقی جو انصار قبائل یا مہاجراں آہا
اہل مکہ یا عرب ولایت اٹھ سے درم انہاندا
اتے جو امیر دیہاتوں یمن حجاز دے والے
ست ہزاراں اٹھ ہزاراں نو ہزاراں کہندے
جیکر لڑکا پیدا ہووے عرب سپاہی سندا
شیر خوردہ درماں جبدم شیر چھوڑاون
ہووے جبدم لایق بہرتی وچ رلے سنگ فوجاں
ایہ نہیں جے عرب وظائف آہے غیر دیاروں
ایسے طرح ہور روایت مومن اہد غازی
پنج ہزاراں شاہ عمرؓ دا درم خاص وظیفہ آہا

بیعت رضوان جنہاں قبلی یہ روایت کردی
درم چاندی سکہ شامی آئے چار تنائیں
اسپر ضرب بال شاہی لیس عراق لگا ہا
افضل خزرج، دیں قبیلہ یار نبی ابراراں
ہی اک قصہ صاحب دا عاجز لکھ دیکھاندا
دو ہزاراں درم ہر دا دو ہی نسل جنہاندی
عیسے سو دشہر یمامہ وچ رہتے سنگ نبیاں
شامل جہڑے جنگ حجاز ون یمن دلیس شریفہ
دو ہزاراں درم انہاندا لیندے سال بسالے
ہر دا درم ہزار مقررہ سکھو بات لگا ہے
اول جو اسلام لیایاں جہیں سو درم پکاراں
دوسے درماں ہر اک تائیں بن بیٹھے سب شاہا
ایسے طرح ہر قبائل نقد وظائف جنہاندا
جو نکر اوہ ہر دا حمیراں شبلی سند لگالے
ذوالکلاع حمیری نامی سند ایسی لیندے
دفتر دی وچہ نام نوشتہ سو درم اوس خبدا
اک سو درم وظائف اوسدا ایکی سند لیاون
ہنڈر جنگ لڑایاں سکھے صاحب دل دو جاناں
ہزاراں مہینے رہیا درماں دو ہزاراں
طول نہ کیتا حال نوشتہ کارن خوف درازی
باراں ہزاراں جہند صندرکہ عثمانؓ لگا ہا

عبدالرحمن ہویا الیکاری آپ اساڈے شاہاں
وظیفہ اینہاں کر ہور زیادہ اصلی سدھاراں

عمر معظم بات نہ منی بدر برابر پاوان
اینہاں تھیں وچ حد نہ میرا درجہ کیوں ونڈاوان

خیال کرو ای لوکو ستی اندر شان عمرؓ دے
دولت بخش اونہاں جاپی ذرا نظر نہ کردی

ورنہ کون ہٹاون والا کہندے یار تمامی
دتیاں ہر نوں بگڑ بنرائین ہنیا تا تاں جامی

اتے منشی بہت مقررہ دفتر لکھن والے
جبیر ابن مطعم کھاوے کاغذ روز سنبھالے

عقیل ابن ابوطالب منشی وڈا نامی
مخرمہ نام نوفل دا بیٹا نامی شیر گرامی

عبداللہؓ ابن ارقم جایا تحویلدار کہاوے
بیت المال دی ون حوالے کاغذ مہر لگاوے

ہور بندوبست ہزاراں کیتے ہر دیاروں
شام ایران تے مصر ولایت یمن دیس شماراں

دوار بہ ہور ستھ کروڑاں سال محصول خزانے
ہزاراں پچھا دینار مصر دا لکھیا راوی دانے

اسجا قلم بندا رادہ دفتر وڈا تھیوے
مطالب پورا لکھ وکھایا فارس جنگ کچھیوے

در ذکر شہر سوس و ہواز و رام ہرمز فتح یافتن اہل اسلام ہمراں

پر حجاز ارادہ بحرین وچ علاؓ چھوڑ وطن آ
لشکر عتبےؓ دے اڑ پیلاں مار کنا ہٹا دن

شہر سوس فتح چڑھ کر سیئے صاف پتہ ہو جاوے
دانیال پیغمبرؑ دا اوسے رہندا خبراں جھبر پاوے

پختہ نصرانی شہروں دا دانیالؑ زمانے
اوتھے مسجد سنگ اوتھا ہے قتل اوتھے خزانے

شہر سوس وچ بینا نامی ہر زمانے رہیا
ذکر ہن علماء اوہناں دا ان حال اندر کیوں پیا

حضرت علاؓ اصحاب پیغمبر عامل وہ قدیمی
سرور عالم خود ٹھہرایا عالم طبع حلیمی

تجل وال اودسے وچہ پیا جنگ مدائن یاردن
جتھے جہاز چڑھ فارس کیتی آئی فوج کنارے

بے اجازت شاہ عمرؓ دی فارس جنگ مچایا
بھاڑ گیا جد سبھن کھاراں قاصد نیر وگایا

حضرت عمرؓ رنجیدہ اوستے ایس لڑائی یاردن
اسیر ہوئے ہن کرلی عتبےؓ دی تلواردن

شاہ عمرؓ تا نامہ لکھیا ایہ عتبےؓ اودی ناشن
بصرے ہرفی چھوڑ دستانی طرف علاؓ شیدائی

لے دل شیران جتہ چڑھیا گڈھے جھنڈے لوری
بارا ن ہزار اسوار زور آور نزل گیتی پوری

منج ساتھ علا دی رلیا کیتا جنگ صباحین
کافر بھنے چھوڑ ہتیاران نٹھے پچھلی راہین

بہاوین پڑس فتح چڑھ کیتا دلی لیر کفاران
ہرزان سرحد ترڈری فوج ہٹی ابراران

ایسے خاطر فیر دوبارے دل چڑھے اسلامی
ہرزان کے در وکن کارن گئے بہادر نامی

شہر ہوازان لڑے لتھے جا کے جنگ مچایا
ہرزان شکست کھایا دہی پڑ شیران ہتھ آیا

سنہ اٹھاران[۱۸] لتدم آہا فتح شیران پائی
فیر رام ہرمز لڑنے ہوئی سخت لڑائی

سنہ مبارک[۱۹] اوّلی ہجری شہر فتح ایہ ہویا
ہرزان تدبیری خالے شیران زندہ ڈھویا

شہر سوس دی جانب ہادہ کیتا چڑھکے شیران
دیس فتح ہوسارا گیا ماری تیغ دلیران

سنہ مبارک[۲۰] ویہ بتا دن فتح جسد پہا کے
دانیال نبی دی قبر او تھایون سنگ سفیاں جا کر

شاموں مون پا فراغت فیر ایرانے جا داان
ہرقل دا ہن جنگ ارادہ ہتھ اجیرو بجھاوان

درذکر جنگ حمص آخری باغی شدن شامیاں وفتح امیر خالدؓ بر کفاررا

ہرقل فیر ارادہ کیتا سارا دیس چھوڈاوان
شاہ عمرؓ دا لشکر کڈھاں ملک حجاز دباوان

ناوس کافر خط دگائے کوشش ہر اک شہرون
اسان ارادہ شام چھوڈاوان چڑھی نوبانی پھردن

بعضے آئے چڑھ جہازون بعضے خشکی رستے
ہر جانب ہتھین آیان فوجان سنجھ تمامی بستے

شام چھوڈاون خاطر کافر ہوئے فیر اکٹھے
کانگان گیان چڑھ برابر ہوون طوفان بیٹھے

کنب گیا دل ابو عبیدہ ادسے لشکر پاون
حضرت عمرؓ امیر دو راڈھ پیا زور کفاردن

سلنے پر حضرت ابو عبیدہ دور اندیشہ کر کے
خدمت اندر شاہ عمرؓ دی لکھیا نامہ مہر کے

باغی ہویا دیس تمامی صورت سجن ناہین
وبلہ کوشش فوج روانان کرنی جھب الہٰیا تین

سالون اج تکلیف نہ بادہ مہند گیتی درداک
پہاس گئے اج شہر تمامی کافر گردی تارنسے

لاجہر کر مہند متعافہ ننتر اسوار ہو گیا بیا
تالے نامہ طرف شاہ دمشق قنسرین پوچایا

قنسرین وچ جالی خالدؓ شیر جنہاں دا لگا
فلسطینے عمرو العاصؓ لے ول شیراں آیا
ہر اک طرفوں آئی بہادر لبھے وانگوں ناگاں
نالے حضرت شاہ عمرؓ نے فارس جنبر پچائی
امر تاکیدی تیری تائیں جیتی کرنی شیرا
کیتی جنہاں مدد ہرقل ہر لوں دیہ سزائیں
نالے لشکر قعقاعؓ والا باراں ہزار بہادر
مین بھی شہر مدینے وچوں ہوساں آن بزوداناں
ابس اخباروں سعدؓ بہادر کرسے ہوش بھلے
گھت قیامت ہر جا دی شہر ویران کرائی
اہل عیال انہاں دے سارے پالے بندی خانے
مدد جنہاں نوں کیتی آہی بھنے پچھلی راہیں
اوتناں زور نصاریٰ رہیا لشکر شامی حجی
حضرت ابوعبیدہؓ وچ حیا لشکر عربوں آوے
بہتر لڑناں اوسدے ہاڑی یار سارے فرماندے
مدد لوڑنہ سالوں کائی مار نصاریٰ بھجاساں
بات پسنداں خالدؓ والی کہنے غالب آئی
فجری ویلے پڑھ بسم اللہ اٹھ امیر کھلوئے
ڈھول وجے جھجھ کہلوتی کیتا میل جواناں
لگ گئے دو موہنہ برابر جیسن لگی دانے
خالدؓ دا ول اگ النبیا پار کیتا داہ کرداں

وچہ قیساریہ حاکم معاویہ پتا سارا لگا
شرجبیلؓ ہور اعور سلمی لشکر آن جمایا
کافر شہر گرد دی حمص سن شل کالگاں
عاقی شام ولایت سارا ہر جا فتح وگائی
سر حد حمص صوبہ رہ وہوں مار شتابی پھیرا
خراب گئیں گھر حجرہ ہو بہانہ تیغاں مار اودا شہر
مدد اہل اسلاماں جا کے حمص لڑائی صادر
دیاں سزائیں ہرقل تائیں جو دگار شیطاناں
باغیاں دے دبہ شہراں اٹھے خونی ہانہی بھلے
جو تہہ لگا قتل کیتا کھیتی باغ جلائے
لا وارث لشکر ہر کہیں پچھے خبراں دم کو تانے
یا دیا گھر بابا دہانوں لگی اگ اندھائیں
حضرت خالدؓ کالا جھنڈا بسم اللہ پڑھ ہی
الٹے ہاشمؓ قعقاعؓ والا لشکر موند ویکھاوے
خالدؓ بولیا رب توکل جنگ مچاسے داندے
انشاء اللہ بڑا ہانداتیغیں منہ اوداشاناں
ابوعبیدہؓ کرے امنا لعنیا الکھ جورا لی
لمراں ہتھ سپاہی چلے پرسے برابر ہوئے
تیغاں کڈھ بہادر لبھے ہتھ اوتے دہر جاناں
کیا عربانی ریس کرسن دمی لوک نادانے
پھریا جسدم جوڑ سوار گہہ دسی کنڈ ظمرداں

مین قربان خالد دلون ہر جا فتح پائی
کی ہتھ ہرقل دی پھیر آیا اوڑک پایا گھاٹا
اے پر عادت ایہہ ہمیشہ اکثر رہی یونانون
اول اندر عہد عمر دے بعد عہد عثمانون
سلطان نور الدین زمانے صلاح الدین زنگا
سٹھ لکھ نصارا قتل ہویا اوس لڑائیون
جیکر کسے شوق زیادہ ابن ہرین دیکھاون
نزنے دیہاڑے حمص لڑائیون پچھے قعقاع آیا
عمر معظم ایلیہ اندر لبھا نال سپاہان
لبھے وچ مدینے اندر ایسے خوشی پارون
ایہہ فتح پھیر نام خالد دے ہر جا دہمان بیان
اشعث الکندی جوڑ قصیدہ خالد اگے دھرا
دس ہزاران درم دوشالہ دتا اوسنے تائین
شاہ عمر نے لئے گیان خبران ایسے رقم پارون
بیت المال خزانہ شاہی ایہہ خیانت بھاری
نالے کسی حنطلی جائی کیتا غسل شرابون
ابو عبیدہ دی جد جانب ایہہ مراسلہ آیا
کیون شرابون غسل کیتا توڑ خزانہ شاہی
خالد تائین گیرد پھرنگا پاہریان نہیں پایان
حضرت خالد قسم اٹھائے غسل شرابت کیتا
پوچھیا پھیر رقم دی پارون خالد سخن الایا

ستارا گویا برکت والا دشمن کنڈ ویکھائی
پالی شام نصیب اوسدے دیس تمامی پاٹا
اول التفاوت پھیر شکست نہ عتبار زبانون
عہد امیہ عہد عباسی روشن بات جہانون
تے فیر سالان جنگ مچایا بات ڈھٹی دور نگی
دس ساڑون کی کجھ حاصل ہویا اوس چڑہائیون
رنگیاں دی احوال تمامی پھیر حمص ہین جا دسات
حصہ اوس غنیمت دے چون ان برابر پایا
سعد کے غلبہ اہل اسلامون مینڈی ہٹ پچھانان
آفرین پھیر سعد دے تائین شاہ کیتی تکرارون
کاغذ لکھیا ایہہ امیران ہر جا خبران گیان
وصف اوسدے جو لڑائیون نظم رسالہ بھردا
انعام لیکے رخصت ہویا دیندا گیا دعائین
دس ہزاران درم زیادہ خرچ کس شمارون
کیون کیتی اسقدر فضولی دہ ٹکے سرکاری
تان ایہہ نامہ حمص لکھیا سخت تاکید جناون
خالد کولون ایہہ گل پچھو کیون ہنیر لایا
جے قصور اوس ثابت ہووے کرنا تان قتل ہی چاہیے
دہروہ تلواران گرد جتانان آدہا گھریان اپنیان
ہڑیان لاہ دیگایان دہرتی لشکر ایہے جو جیتا
تبعہ تیغ ہلال جتنان پاک نبی فرمایا

فیر کیتی تعظیم برابر جو نکر آہی اسگے
نوجوان بہ سلامی ہویاں روشن چہرا لگے

کسے وال نہ ڈنگا کیتا سبھ مصافحہ کردے
وار و وار ضیافت کھادی خالدؓ جانے ہر دے

با فراغت رخصت ہویا قنسرین سدھایا
نالے حضرت شاہ عمرؓ نے یثرب وچہ بلایا

کرن حکایت گردن پٹکہ خالدؓ دے تا پایا
رشک تشنیع ابن خطاب دو خالدؓ فرمایا

نرم ہویا دل شاہ عمرؓ دا چھاتی نال لگایا
ورنہ اول لیکے درا خالد نوں دھمکایا

فضولی ایڈی لائق ناہیں اوڑک رخصت ہویا
قنسرین رہیا حاکم حمص اندر مویا

اٹھواں سال خلافت شروع حضرت نیک عمرؓ دا
ارمینہ چڑھ فتح کیتا جیہڑے روایت کردا

شامی حداں جاف تمامی خاص سمندر توڑی
ہرجا فوج بہری اسلامی نقل برابر لوڑی

شام ذکر سبھ ختم کیتا سفر مصروں جالپے
چڑھ کے مصر دیس دا باواں گم نصایہ سپالے

در ذکر فتح مصر شدن و منشور عنبر

طبری والے نال شہادت مصر فتح وسایا
امام واقدی واضح کر کے بارک جھنڈا لایا

تامیں طبری چھوڑ کر ہیں سند تاریخ کبیر تے
یعنے سکہ صاحب واقدی لڑیا جون تدبیر دے

شاموں مصر دیس علیحدہ پتہ رہیر تمامی
گویا قطعہ منیر بہشتی ہر دیار دن نامی

شاہ شہنشاہ قسطنطنہ پرورش مصروں پاوے
اتے مصر جدا شاہی کدے یونان دباوے

شاموں دموں دس فرسخوں آون لوک سوداگر
نوبہ عرب حبش سوڈانی دتن سبب اوجاگر

فلسطین فتح جد ہویا نٹھے سب یونانی
عمرو العاص پچھا کیتا گئے مصر نصرانی

ارطبون مقوقس اگے دتی دہج دوہائی
نہالے ہرقل دی سبھ ماری دشمن تیغ وگائی

سبا اگی دشمن دیس تا ڈھی لیتھے سبھ طبران
یہود نصارا اتے مجوسی لین اندر جبران

کرنال لینا فکر شتابی اگ لگی وچہ جہلاں
سپہ سالاری دیکھ توں ہنیوں چڑھ دفا نہ ہلاں

مقوقس دی کن کھلے آہے ڈریا ایس مقالوں
فارس ازمن واکی مار رومی عرب کمالوں

طبری سند الیس گفتار دن غفنشاہ نے کہا ہا
اوہ ہویا ڈرا اندر خالے شروع ماہ رمضانے
بلکہ خدمت شاہ رسولاں تحفے مصر دن بھیجے
لگدی اوسدی پشت سنبھالے اوسی لشکر چاڑھے
مقوقس دا اک بہائی آہا اوسنے رمز پچھالی
بلکہ اوہ اسلام لیایا عوض آپ موکایا
اے پر فوج تھوڑی اسلامی چھین ہزار کا بہر
گیا گزر شیر دورا ڈا مصر نظر شکاردن
مصر جو جنگ امیر عمرؓ دا اول ارادہ نا ہا
یعنی پی امداد ضروری دوراندیشہ کیتا
چار ہزاراں شاموں لشکر خالدؓ نال لیایا
نام ورزور آور جنگی اوسے فوج وچالے
حضرت شیر زور آور نامی خالدؓ سین وچ جیہا
لشکر عربوں موں شاموں شامل ہویا آگے
تسلط خوب بیٹھا او تہا یوں کیتا کوچ لکھا ہا
جھڑا کافر ٹھلن خاطر چڑھیا سردی سر لینے
شاخ وڈی اک نیلوں ہی جانب مشرق جاکے
ہو شاخ اگوں فرآئی جانب قطب شمالے
جاتلیق اک حاکم الیتہ سجا وڈا افسادی کافر
نیں دیہاڑے مہلت منگی فیر آیا چڑھ واندے
دنگل وچ چڑھ جم کھلوتا وال گئے لنڈی

امام واقدی لکھ سدہا یا کہیا کرونہ داد ہاہ
عقاید اوس درست آہا لکھن راوی دانے
پیٹا اوسدے نے قتل کرایا سبب او باش اکٹھے
فوج سلاری ارطبون نے پائی اوسدیہاڑے
علیا اوہ صحابہ تیغ ہیں لشکر واڈے راتی
رہیا مقامی مصر ولایت نہ دکھ اوس اٹھایا
دوئم روایت امام واقدی نو ہزار برابر
عرضی لکھی جانب یثرب فوج آوے سرکاروں
عمر العاصؓ نال بہانے ویندا گھن سپاہا
جانب ابو عبیدہؓ لکھیا لشکر بھیج چوبیتا
ست ہزار برابر مومن عربوں شاہ وگایا
ضرار بہادر مالک اشتر رستم کس مقابلے
ہی مقدار مرتضاری یو قنا ابجے نہ رہیا
تا فیر عمرو قدم اٹھایا قتر مالٹیا جاکے
فرموں موتہ سجے ولی ہر یا جنگ ہوئی وچہ ہا ہا
ارطبون اوہ مار یا گیا کس سپا پئے کر لئے
فوج مردلنہ اوس کنارے قدم نہ کتے جماوے
ہمس وسجا شہر لوران ہر دو شاخ وچالے
جسدم فوج لیمتی اسلامی گرد انجانان وافر
ٹھلہ دی اوہ منڈنہ پیا مومن پڑ جاندے
غازی پیش تیار کھلوتے سبز سیاہ تہہ جھنڈے

دھوسو دھوسن وجے پڑدھوسے وہ گیا چڑھ شیران — سدھے گیج بھادصے لیتھے کہ ننگیاں شمشیران
ل گیاں گھٹاں اوین بجلی چمکن لگی — صاف منہ لیتھا ہتھیارین وانگ بدی دی وگی
بدل ہر ول گجے بجے ڈھول ہو چالا دھاوے — ملکھ اسندرو دہ گلابوں ل گھٹے وچہ جاوے
ماس شیر شیر اندا جیرن رنخ تیغاں ل اہیاں — مار و مار دسے ہر طرفوں نسرن بچے مایاں
نال گیا ہو پڑمتا می لہو متال دہ گارا — سنب وجے تی تری ہلے سبے ڈھٹے ول چارا
ہیادین کون کہ شیر بہادر ہر دیاردن میتا — قبطیاں نے ہتھ چکھائے قائل ایناں کیتا
کر گئے اصحاب مہنا قبطی جنگی پورے — اور کھبھاج کفار اوٹھائی میتھے گئی بند ہورے
نس وڑے ی دہ شہرے داندر بند کیتے سب بوہے — جان بچاوندا ایہہ حیلہ قدم نہ دھریا جوہے
حملہ کیتا فیر اصحابان گھیرا گھت جو فیرے — تنگ ہوئی جد قبطی سارے دسے موت اگیرے
فیر زبیر لگا کے زینہ لشکر وچہ پہچایا — ہتھے ہین وڈے در دارے موت سہنیا آیا
تدوں کہن اوڈھی اوہ قبطی جن پی گل ساڈے — کسری قیصر جڑہ دبائے ایہ زور اور ڈاڈھے
صلح باجھوں چارا ناہیں کرے بات منہا — ڈھیل نہ لگائے ایس لڑائیوں ہونہ سہاڈا اہنا
ہتھ کنائی سکدی آہے تو باتن لنوہا — اسلام قبولاں پاک شرائط وکھاں جنگ نہ ہوہا
صلح اصحاباں نے فیر کیتی کہیا اساڈی بھائی — جسدم ہوئی خیر لڑائیوں غیرت وہناں لائی
کہندی اسی زبیش قدیمی دیساں وچہ اکابر — ہوکھی ہنگے عرب لوٹیرے ساڈی ہوون برابر
لنگئے چھڈ مصر ولایت ساحل ٹاپو اندر — شمالی مصر اتے قبضہ کردی یار پیغمبر
الیس نہ ملنے قاہرہ کہندی مس نام اوس اگی — فیر اسکندریہ دی جانب وٹھ اصحابی وگے

در ذکر فتح شدن شہر اسکندریہ

مصر ولایت شہر پرانا ذوالقرنین بنایا — سکندر اعظم جیہوں کہندی وچہ کتاباں پایا
جسدم فوج ڈھلی اسلامی کرکے دل کشادہ — سرخ سیاہ لائے پڑ جھنڈی پنے خرچ زیادہ

ارسطولیس وچہ اوڈیکان جیہنیاں بہت ڈگان مان
ہرقل ہویا اوہینین ایامی شامون نس تہ ہیر
نہ اُمید ہوئے سب کافر ایہہ قصہ اخبارون
شہر فتح ہا ہر آلے گیلاے پر باجہ ہتھیاردن
فیرو میاط کیتا چڑہ دہا دہ مغرب دیس کفاران

تو یہ حبش شام سوڈالے مرد نہ کیتی بہایان
کسے مہر مونہ نہ رکھیا بیٹھے رہے اوتہائین
ارسطولیس صلح نہ کیتی نٹھا مصر دیاردن
فضل ربان حرمت سرور برکت یار کبارون
ہا ترک حاکم او سجار ہندا لکھیا وچہ اخباران

دَر ذکر فتح شُدنِ شہر دمیاط را

ہاراں آہی بیبیے او سکب بعضے شت بناون
شاہ معقوقس وی جو دالدہ وسجا اوسدے پیکے
حضرت خالد کر تدبیران حالی شیر لکالے
لیتھے ونج دمیاط بہادر چڑہیا کٹک کفارون
نال اساڈی کیہا جنگ کریسن ایہہ بہادر حیالی
ہا ہر کدا اک نامی بیٹھا آن میدان کہلویا
ہتھ بتیری نزبر میتے جو دستور سپاہیان
ہویا جبدم اوہ بچپار نٹھے پچھلی ہاریر
ونج ہامر کب بیٹھہ صلاحین نال امیران کردا
گل سوہن یکی کائی کہڑی راہ چلاہین
یزدجرد نہ تاب لیا یا نہ اوہ ہرقل شامی
ہامر کدو سنون السی یار دن اوہین قتل کرایا
دل میرا اج سرد کیتا اکار درست ایجین
ہامر کدا اوشمن ہین سن علان ہویا خوشی ودہیرا

جہنین ہزاران لوکر جنگی راوی بات دسیاون
بہت جکیران اوہنون افردیس ناہا نوچہ ٹھیکے
اوہ جہنڈا مقداداوٹھیا یا ضرار بہادر نالے
ڈھول وجے پرچم کہلو تا چمک کا تلواردن
موتا ہنانون اجا آندا اپہاس گیے وچ جالی
بزبرا وسدا نام دسادن ضرار مقابل ہویا
کجہ فنون اوہنے رکھیا دلدیان سکان لاہیان
وٹا اندر در بند کرلیئے باہر آون ناہین
کوین کراہین دشمن لہتا غم میتون بزبردا
طبیب آہا اک اوسے شہرون کہیا اسی دیاہین
پاس تیرے اج لشکر تہوڑا جنگ مچاون خامی
اوس طبیب دا اک بیٹیا ڈٹھا سخن الایا
حضرت مسیح رویا اسنون اولٹا ہویا جویز
سرو یا دتا اوس تاہئین تحفہ ایہہ چنگیرا

اودہ تہہ سلامی لڑکا ترُیا دلوچہ غم الینے
اندر دل اوسدے وچہ پائی سرنگ صلاح ٹھہرائی
وڈا پاڑ دیواروں کرکے گیا پاس اصحابان
باپ بکیر وچہ دو سنہ کوئی ہویا قستان پاڑ دون
بہت ملتا اوسدی کیتی نہ غم کھا غریبہ
ایہہ گل اگے چلے ہمراہان لا بدن ہتھیاران
داخل شہر ہوئے صحابی اوس مکان کشادہ
انہی مرد ہور دلاور اوسدے رشتہ داروں
سارے بیٹھے ایس راکے نال اوتھے قبضہ کریئے
رات گذاری ایس ویلیوں صادق ہونہ دیکھایا
لڑنے والا کوئی نہ ڈٹھا کافر راضی ہوئے
جے اج لڑدی نال اساڈے ایہا میدان آہیان
چلو گھرین ہٹ چلا ہیں ڈٹھے ہتھ اعرابان
بند آہے دروازے سارے محکم نال زنجیران
جے مونہہ کہان اسی دیواروں لوندی پار زنجیران
سخت مصیبت امر لاچاری واو نہ چلے کائی
جے قبول اسلام کریسو بچ اسی تا جاندے
ہور بابت نہ دسے کا یہی بدلا وید مو کا یاد
رغبت اوس شیطا دی آہی جانب اہل اسلامان
ہارکر سن اسلام لیا یا تا دروازے کھلے
پانچ مقداد وزاہان نائب چھوڈا دتہا ہیئن

کہندا عوض اج ہو کا وان ڈبھی تہر تہر کنبے
خیشان نال صلاحین کرکی تا ایہہ ہسن لگائی
سر گذشتہ سب نائی ماریا نال عذابان
اج بدلہ لے دینان ہانون کیتیا پاڑ دیواروں
تیغان ہوتے ہیران سراونہان اگون ملی النصیب
پیئر پیادہ کوتل گھوڑی نہ ایہہ خبر کفاران
صبح مطلب ڈٹھا ہمن اوٹے حرص جنگ یاد
اوہ بھی اگے شامل ہوئے پہر قبضہ تلواروں
جیدم کافر جادن باہر ڈہر وتیغان سر ڈھیریے
ہار کر چڑ ہیا لیکے لشکر دہو سہ سڑ وجایا
ہنسدے نہٹھے اوہ میدانون وچ لپتے موئی
اک نہ سی سلامت ہندا کہیا رل سپاہیان
کافر ہٹے ویکھن ڈلے شہر قبضے صحابان
ہن مومن چلے اڈا کہیا کریئے تدبیران
ہر حیران کہا اوڑ اور نہ بن گیا تدبیران
شیطا نام ہارکے یا حسن صلاح بسائی
آل اولاد تمام اساڈی لی وس نہ آند
قتل کہیتا مین باپ جو اوسدا اگا تہم خوفا
پاک ہنیدی صلح ہمیشہ پڑیدا اوہ جہان
غیر اسلام ہو نہاندا جنگا کدی نہ راہوں ہولے
یزید نام تمام ڈا بیٹیا علم نصب ...

در ذکر جنگ تنیس و شہادت شطیط و فتح اہل اسلام را

ہن جنگ تنیس موکا داں اوہ مرتد اعرابوں
جبالہ دی کجھ سکے لگدی ڈگے ار جنابوں

سدیا اوہنوں طرف ہا ایتا ڈہہ گیا اوچکا
یزید اوہنوں بھی سمجھایا اوہ منافق پکا

کہند ابابت منا تا تیری خشک باغ ہمارا
دعا کرو رب مینہ اوتارے ترڈتے جگ سارا

حضرت یزید ہوددرانوں دعا مبارک کیتی
اودین بارش برسی تاری نماز دوگانہ منتی

ویکھ کرامت اوس میاں اتھان سخن نہ باتوں
بکر لتا ڈ ایکڈ ابھارا ترِیا وِدھ جہانوں

میراج پیغام لڑائی کا فوج سنگاری
ویہہ ہزارا سوار پیادہ پڑوچہ آن اوتاری

اندک لشکر اہل اسلاماں جنگ تیاری ہوئی
شطایل میدان کہلونا لڑنے والا سوئی

ابو ثوب سانگ گائی اوس شہادت پائی
ہامرک ویکھ دتا للکارا شیران واگ اوہ ہائی

تیغاں دہر وہ بہادر لتھے بخت ہونا ند ملے
کافر بہت جھیلی راہیں دم تروڑے مارے

ابو توب ہہری نٹھا شیران زندا پھڑیا ہ
اورک اوہ اسلام لیا یا جسدم مشکین کڑیا

پڑہا مرکڈی ہتھ لگا دوجے روز سویرے
شہر مدینے اوتے دہاوہ فوجاں ڈال چوفیرے

در ذکر جنگ شہر بسنہ و شہر ملقارا بجد عریش را

ایہ علاقہ حدفراسوں نبی شعیب اتہایوں
حضرت موسیٰ اوسجا آیا نس فرعون قصیایوں

ہمایتناؤں مرتد اعرابی حاکم اوس نالے
اورک مشرک جنگ مچایا مارے گئے یگانے

ہامرک ایتھوں با فراغت کیتا کوچ شمارا
شہر ملقار اوتے دہاوہ جنگی مار لتارا

باراں ہزار بہادر جنگی ہلاک آہا ہمراہاں
باقرین نام نصارا مومن ہویا تداہاں

ویس عریش تکین فتح سنہ سولا نوجہ پائی
اطلاع بھیج دلی سرکاری حدفراسوں آئی

قصد فیر دیا پکہیدا ارض بعیمہ نالے
آرمن چڑھکے صاف پہوری سرخ نشان لکالے

در ذکر بکر و ارض ربیعہ فتح شدن بدستی عیاض ابن غنم و اخبر خالدؓ دا

مصر فتح جد اللہ کیتا ملک شام تمامی
کجھ اندیشہ رہیا نہ شیراں سبھ سنبھالے اسلامی

تاں فیر شاہ عمرؓ نے لکھیا ابو عبیدہؓ تائیں
عیاضؓ نام غنم دا بیٹا اوسنوں جب چاہئیں

اٹھ ہزار بہادر جنگی سنگ اوسدے چڑھ جاوے
مصر دیاروں سیف اللہ فوجاں ہور لیاوے

دیار بکر ارض ربیعہ آرمن دیس تمامی
ایہ علاقہ باقی رہیا فوج ڈھلے اسلامی

عیاضؓ چڑھیا خالدؓ لیا چرن نبی دے یاراں
دیار بکر جد اگوں آئی تے سنبھاراں

سہیلؓ نام عدی دا بیٹا فوج ہلا دا اگے
کوٹ تے فیر جس دم آیا علم اسلامی لگے

نام رحنا مذہب عیسائی حاکم نیک بتاون
جنگ نہ کیتا صلح ٹھہرائی جزیہ من سہاون

بالس اوتے جد گیاں فوجاں کیتی اوتھے ہاں
فیر راس العین دی جانب دھریا قدم اگاہاں

شہر یا حیزا دس ملنے والی خاص دیاردن
لکھ سپاہی بگی لورا اوسدے پاس شماردن

ہور جاگیردار ہزاراں تابع شوکت ساون
سلطان ابن ساریہ جو تھے ہزار جوان

حاکم کوٹ تدوں منگوایا فوجاں گرد لواحیوں
دو لکھ کافر لڑنے والا بعضے کہیں [illegible]

عیاضؓ جس دم گیا اگاہاں دو شہر فیر آئے
زبانے تے زور بیا کہندی جالے جھنڈے لائے

قسدم یوقنا عرض گزاری کیتا فوج اتارا
ایہ شہر دو میرے آہے ہن مادشمارا

چاچا زاد وہ بھائی میرا کافر نامی سخت
طرف اسلام بلایا اوسنوں الٹ گیا بدبخت

نال حیلے میں فتح کرلیاں بکرا کوٹ اچھیا
جے اجازت تسیوں ہووے دلیاں جو سب ہنیا

رخصت یوقنا ہو سدھایا منگ دعا جناب ون
وچ شہر دے داخل ہویا رکھ امید ثوابون

بیٹھی نال صلاح پکا کر کوہٹا بگڑ جوائی
شیر جون وزیر پورانا حاکم رکھیا سائی

در حقیقت اوس وزیر دن کدی خطا نہ ڈٹھی
نسبت اوس اسلامی آہی لکھ ولی ھم چھی

کرکے قید اصحاباں تائیں نوفل گھن سدھایا
قتل ہوئے یا رہے سلامت اساں نہیں پایا

شہر یاضح دی پیش کیہلا وچ اصحاب تمامی
شہید کرایا ساریاں تائیں اک سہیل گرامی

اپیرادہ حسین زیادہ کسے تضار بچایا
لڑکی اوسدے عاشق اوتے رب سبب بنایا

ہر بتیا اوسدا نام دساون اوہ اسلام لیائی
سہیل تائیں لیکی نٹھے اوہی اتین بھائی

بابے اندر لشکر ملیا لڑکی سخن الاوے
جے ایہ رومی مین گل کرساں بھیدہ کوئی نہ پاوے

ہوون جکیر عرب بہادر تین کلام اٹھائی
نٹھے آئی تا پچھانا قدرت ویکھ ربانی

آہے اوہ شہید ستائی واگاں تھم کھلوئے
سہیل پچھیا تسی ساری کیونکر زندہ ہوئے

اونہاں کہیا شہید تمامی زندہ رہین مدامی
پاک شہیدی گراں نعم باری تاسی وچ تمامی

سہیل کہیا نہ نشان مناسب ایہہ وچھوڑا یاتان
حضرت ہوسن جب لگانے مینوں ساتھ لی جانا

اونہاں کہیا امر نہ سر در زا الفقہ موت نہ چکھیا
اے یردن گئی رہے تھوڑے اصلی بھید نہ دسیا

ایہ گل کیہکے اونہاں شہیداں کہیا قدم اگائیں
اوس لڑکی نے ویکھ کرامت ساری آہ بدائیں

فوت ہوئی اوہ اوسے ویلی گور دفن اوتھائیں
سہیل وچ کہیاں اخباراں عیاض غنم دی تائیں

اگے جا سوہاں خبراں دیتیاں کر سمہالا اسابان
اج مخالف وچ جمیعت چڑھ کا لگاں سر آیا

تا عیاض ایہ لکھیا نامہ جانب دار خلافہ
مین مطلب سب کھول سناواں جو جن کیتو نی قد

در بیان مضمون نامہ مبارک را

اول حمد ثنا کروڑاں ہر دم رب ستارے
تھماں ہا بیجہ اسماناں تمامی معلق کر کھلارے

زینت زیب کیتی اسماناں جن سورج ایہ تارے
ست زمیناں پانی اوتے آدم جن اوتارے

حمد الہی ختم نہ ہووے جے سی فکر دوڑاواں
ایہ دریا بعید کنارا کیونکر قدم لگاواں

بعد حمد فیر مدح پیغمبر راہبر صادق ہادی
ہر دم لکھ صلواۃ سلاماں واہ واہ دین آبادی

مدح پیغمبر ختم نہ ہووے جے سی قلم وگاواں
دلوں جانوں میں صلواتاں پوچا واں

اتے مناقب ابوبکرؓ دے عار رفیق پیارا — صفت اوسدی بہی تم نہ ہووے جے لکھے جگ سارا

ہر دم لکھ صلواۃ سلاماں آل ازواج تمامی — اللہ رحمت خاص ہوتا ہی اوہ مقبول گرامی

بعد سلاموں عرض گذاراں ایہ تواتر خبراں — لشکر بہت نصارا اکٹھا آہ لتھا سے طبراں

بہت غلاظت الیس لایت پایا زور کفاراں — ہل ہانغ اساڈا لگیا مدد عرب پکاراں

فیر جواب آیا سرکاروں رکھ امید جناب اوں — لڑ میدانے فتح اسلامی مدد رب ہا یوں

اتے ولید عیاض نوں ابیٹا عیاض کہیا اہتائیں — بنی تغلب عرب دیا روں وچ اوہناں سمجھائیں

جبلہ نالوں فوج اساڈی قوم زیادہ ناہیں — مرد نفشہ ہزار بہادر لشکر پایس اگاہیں

شامل نال اساڈی ہوناں کہڑا جہوڑ اوہناں دا — فیر وقت ایہہ ہتھ نہ آوے ہر کوئی پچھوں تاندا

حال اساڈا اتے ہاڈا ہو برابر جاوے — رب چاہیا تے مشرک تاں خاک اپنے سر پاوے

ولیدؓ ایہ مقالاں سنکے اوٹھ شتابی وگیا — وچ اوہناں دے داخل ہویا گل کر شیر الگیا

ولیدؓ نصیحت کیتی آہی تا اوہناں سرداراں — کہیا منا مسلمیں ہاڈا جانب نیکو کاراں

نوفل نام مازن دا بیٹا بہت قبائل والا — قاربن عاصم اتے میسرہ بنی حزام کمالا

ایہ سردار اسلام لیائے اوٹھ سویرے آئے — عرب نال رلے وچ عرباں معتبر خبر لیائے

اوڑک دے ہو کہاد نا سالوں وچ رلے سنگ عرباں — اول ہو رفیق ہاڈی لایق نہ ایہ خبراں

ماشر یاض بات سنائی ہیں اک کر بنا داں — ظاہر من اسلام طریقہ طرف حجازاں جاواں

شاہ انہاں ذبح کرکے سستاں غفلت جناب اوں — میوں نے سوایہ گل جنگی بات سنا لجناب اوں

وزیر آرمنی سلنے ہٹایا شاہاں تاں نہ زیبوں — شاید توں بہی مرین اوتہا یوں جا ہسن کی قریبوں

یوقنا نو لیا جنگ مچائے سبے اوہ غالب آئے — صلح ٹھہرائے تا فریون ہٹ غنادا ایہ جالئے

طورو کالنت اسی منگا ساں کسجہ امیر ہوناں دے — قید کریساں ہر اک تائیں اوہ کہری تے جاندے

ذبیان بھیج سنہیاں عرباں جیکر لشکر چھوڑائے — صلح کر ہو تا نال اساڈی ورنہ سر او ڈالئے

دیکھ مصیبت عرب تمامی پکی صلح کریسن — صلح ٹھہرا کے فیر نہ توڑن قدم نہ پیش دہریسن

یوقنا مطلب کجھ بہادر شہر اندر آ جاون — گرد دوالے بند تمامی سر کفار اڈاون
سب امیراں یوقنا والے دائے لیندان آئی — کہندے اوٹھ سویرے ٹرسیئے ہور بات نہ کائی
شاہ شمس ہتھیار اوتارے رو رو دسے زنگبارون — مجبے ویکھاں ہتھ میدانوں وجیں تلواران

در ذکر جنگ قرقیسیا و قتل شدن شہریاضی و زبیر آرمنی را

رات گذاری وچہ دلیلان صبح اوٹھ سویرے — حضرت یونس لاہی چادر شاہ سوار اگیرے
ہر دو طرفوں چڑھیاں فوجاں لے جھنڈے مردان — ڈہول وجے چھنج گرم ہوشی ماریا سد سیہراوان
تان ہنیکر جاواگان لتھے مل گہٹان گیلیان — صبر نشانی رہی نہ شیراں چٹ تیغاں ہتھ لیان
جیونکر عاشق ویکھ معشوقان ہرگز صبر نہ کردی — یا گلو کڑی لین کلاوی جون جون تکن مردے
یا فیر جوین مرد پیاسہ دیکھے بہر یا پانی — ہرنی ہوئی جڑی باشیران کرسی کیا نمانی
یا جوین ہتھ بجے کروان لبان پکڑ قصایان — قرقیسیا دی ڑوچہ لتھے اینوین بجے ماران
لہو کر پے گئی ہتھاران تر لہو تلواران — دو دوین دہراں تول ترانوچمک کندہی تلواران
ایسی ہوئی سخت لڑائی کسے ہوش نہ کائی — عثمان نام مذر دا بیٹیا جس سانگ اوٹھایا
شہر یاضی پچہایا اوسنے سانگ ایسی سڑاہی — پالی گھٹ نصیب رہیا ہو ٹریا جیب اہی
بہی جلد شتر شیر بہادر گیا سانگ اولاری — زبیر آرمنی وی سرلتھا ہویا کافر ناری
فوجاں ویکھ شکست اوٹھائی رہیدچہ نہ لاڑا — عوارہ جنجر ونے وچہ شیران کون ملا کے پاڑا
ملکہ خاتون اوس کافر دی اہی وچہ محلان — اٹھک یوقنا نامیں سدیا سب سمجہایاں گلان
تیری باجھ نہ دردی کوئی میرا الیس م لائیت — پہیکا شہر بہت دو را دہسکسے کران حکایت
رو رو غمیوں خاوند میرا مویا چڑہ مسدا نئے — جنگ کچہیوں صلح تہیسے وگان ہتہ نیگانے
ویری ہاسن میٹھی گہیاں ہس ہس کے بتاڑی — ہر طرح من بہ سمجہایا تیں گل نہ سانہ پاڑی
ہن کجھ دس لا اتہایوں رو ندسے بال ایانے — نیسے لاوی یا جڑہ رو ہڑی بیٹھری دس مہانے

بولیا یوقنّا غم نہ رکھیں ایہ پنڈ مریجاواں
اوڑک ہوئی شروع لڑائی کافیہ تنگ کفاران
پھر چاڑ فلاخن اوتے غازی دزگہو کاون
مقدّر نام عاصِم دا بیٹا پھر چاڑ گہو کائے
اٹھ کے یوقنّا چڑ دیوارون لگا کرن پکارون
شخص فلانان اتے فلانان طرف اساڈی آون
وس شہزادی اسانوں جون تسان عوض بھالنے
راس العین ہسین جد فتح کر لیتیا در کھولان
جسدم محکم قول ٹہرای دس شہزادی چلے
فیر اوس ملکانی اگے یوقنّا بات ہلائی
وس کہیا جے قتل کریسین غنیم مرد ہوناندے
استریاں ہی لیکے مالا کیون گل پائی آپے
کیون اج اپنی ہتھین ماران ہیر انوچہ کہائی
یوقنّا ایہ ازمایش کرکے بولیا نرم دوبارے
تا صلح کرنا نال انہاندے گل بچی ایہ ہوئی
صلح کریسین جو اوہ اول مرد بجھا جاری
جیکر تیکر اوہ اعتباری مین عتبار نہ کوئی
کہیا جو مین مرضی تیری ایہ ہتھ ڈڈر تہاری
وچوں بدنظرا نہاندے رکھین ویر قدیموں
راتی کھول دتے دروازے فوج وڑی سپاہی
جسدم گہاں لیتی خنجراں تر لہو تلواران

رات پئی ہین لوڑھ سویرے خاصہ جنگ مچاون
بند آہے دروازے سارے حال مندا بدکارن
ہو گئے گھر سب شکستہ طرف دیوار نہ آدن
وڈا اوہ نشا پنچی پورا اثنا ہی نہ رکھانے
صلح لتا دی نال ٹہرادان بند کرہو تلواران
وس مصاحب خاص لتا ڈی اگے بات ہوکادن
جیکر بات نہ کسے ہوکائی واپس سد بلانے
جے منظور ہووے گل تسان آون ہتھوڑ نہ بولان
اتے دس اہر اجارون شہر اندر حبیب کھلے
قتل کراں دس مرداہنادے دل ہیسیکر گل آئی
اوہ بھی ڈہ نخ کرسن بہورا نہ سد کول بہاندے
ہونے دلیں لوک اسانوں ہر ہر گھر سیاپے
راتی تینوں ہیں سمجھایا مین گل کیتے نہ چاڑی
جیکر دردا انہاں اتینوں ویری سب تہمارے
ہیسیکر تائین اوہ سب اکھن ہے مسافر کوئی
تاحوالے عربان کرسن گردن پکڑ تہماری
ارمانوسہ ایہ گل سنکے قدرے ڈہیلی ہوئی
اصلی ویری دلوں اساڈے نہ اوہ خویش ہمارے
نوں مالک میں تابع تیری شین فوج غنیموں
پٹ میا فون تہنیاں لیان کجھ ہوئے قتلامی
الامان اساڈی تائین رومی کرن پکاران

نال تساں چڑھ جنگ مچایا اوڑ لٹے بخت ہماری
رعیت ہو ویسان اسلامی ہالا ہتھ تمہاری

لوک سارے اسلام لیایا لے گرجی مدہم کرائی
جتھ حبیب نبی دی قبر اوتھائوں اوس دی سنگیائی

جامع مسجد شہر وچالے تربت اک کنارے
کر دی آگے لوک نہ یارت صاحب نبی سدھارے

ملک خود اسلام لیایا یوحنے نال ویاہی
رہی تھائے اوس لگانے دیس جاگیر لواحی

چار حصے ونڈ لشکر اندر کیتا خمس روانان
تاریخ نوشتہ فتح عرضی قبضہ مسلمانان

ماہ رمضان مبارک چڑھیا فتح شیران پائی
سنہ تبارک ہجری ہولان ایہہ مہم مکائی

نالے دختر یوقنا دی ایتھوں رخصت ہو سدھائی
کی اوتھاں کوٹھاندی جانب وسیا عمر لنگھائی

شرحبیل کعب دا بیٹا ہتھا لے وار بھرایا
اکتوانے پنجاہ بہادر اوس کے نال رلایا

فیر شہر شمانہ اتے نظران شیران دھریا
ماکسین کوٹ ڈیرا لہو نہ تیغان بھریان

اوس ولایت اندر آہے دو شہر ایہہ بہارے
عبد اللہ ابن غسان بہادر تسجا فوج آوتارے

صلح ٹھہرائی جنگ نہ ہویا ہی کجھ گرد نواحیوں
صاف کیتا چڑھ پتہ سارا بچے لوک تباہیوں

ایتھوں ماردین ارادہ چڑھ کے فتح کرائین
سبب وجہ تسمیہ اوسدا لکھاں قدم دھرائین

در ذکر فتح شدن قلعہ ماردین

راس العینی گیان خبران قرقیسیا در لوئی
اک عمر دی طرف ساوڈھی ہرگز کدی نہ چھوڑے

خشکل ہو رہنی رسا دی اوٹھ گئے نصرانی
نو مسلم اوہ عرب تمامی اج کوڑی زندگانی

جمعیت اصلی ہوئی شکستہ کیہ سد اوہنا یاروں
مددگار نہ رہیا کوئی زور ٹھے تلواروں

دسوں جلالح پھیری لگ بیٹھا رنج جاوی
مشکل پیندا اوہناں بہاری تکھیدیاں ڈر آوے

توتا نام وزیر اک اوسدا بہت متعصب آلا
اوس کہیا جنگ ہووے گی میسنے اکر سان کیہی تاہلا

تیوں محمود شہزادہ لگا بہت پیارا
ایہو دین ملک ماریہ اوہنوں کرنان یار اوتارا

ہو ویہ اوسدا بیٹا کوئی ایہیا دہی پیاری
ارسوس ابن جارس جایا ہے اک آفت بھاری

کنڈیتری تاپختہ ہوسی جے اوہ کاج رچائے
جوہین بہار پیا سہرے کرانیرین اوتھی جانی
ماپین اوسدے اک آتش خانہ فا۔ سیاندا آہا
راتین راتی لاش جاوسدی وبلی اندر وہرلی
ائی خلقت اوسدے اوسلے تا قلعہ جنوایا
الٹے ماریہ اوسنے کوٹ جدا بنوایا
جسدیہا اوسدی بیٹی قلعہ جدا ٹہرایا
بالے پوجے اگ ہامی بہتے لوک سلامی
ماریہ اوتھے عاشق ہوئی صورت اہتوالا
مدت حملون پوری ہوئی لڑکا سند رجمیان
یادنشانی رکھی اوسدی کن آہا اک لعلان
بوسہ دیکے لڑکے تائیں جہاتی نال لگایا
کپڑے گرد لواشتابی رخصت کیتا اودین
شہرون باہر اک چورستہ راہ وگے بادشاہی
عمود کہندے اوس نے دتا مین جیہا لڑکا کہیا
الجدات ہند سیرابابی قاصد ٹر کے آیا
تر آیا دس قاصد تائین کہیا نال بہاران
اوسدے گھر اولاد نہ آہی حاکم راس العینین
نام عمود لگایا ادسا جایا ادس عمود دے
طالب جد نکاح دا ہویا راس العینے والا
دو شہر حق مہر دی عوض منگی میری بیٹی
جیکر اوہ نہ دیوے بیٹی اسی عرب پہنچا بیٹھے
اوسے شاہی آرسن ڈالی وسان کہول کہانی
اک لوجا اوسجا رہندا کیتا مار ستباہا
ہور کسی خبر نہ کائی بات کوین ایہ وسنی
دن لگا فوجاں کہیاں آرسن دیس دبایا
لیبے بیٹی اوہ کنواری مطلب کہول سنایا
ہور عابد اک نسے تہا دین دیہن وسایا
نظران چاڑہن لے مجوسی آتش خانہ نامی
رضی اوسدے نال بلائی ڈونگ کیپ کالا
محرم راز غلام بلایا دائی بیٹیا تہمیان
داغ سیاہ مٹ سجے اوتے رج پلایا ممان
ڈربا بلدا سخت اجیہا تا وچہوڑا پایا
ادہم سویرے لے سدمنے دائی لوکر دوہین
ہتہم مشالے وچہ منارہ گرد فصیل اوسیا ہی
رودن لگا بال یانان دینان مزہ نہ چکھیا
رودن دا آواز پہچاتا لڑکا جب اوٹھایا
راس العین گیا جد ایلچی کہول وسان خباران
لیاکرکے پرورش کیتا ہند رز مسینون
دیساں وچہ ہوئی مشہوری قدرت رب معبودن
صاف جواب دتا اوس تائیں جتوں کرین نہ تالا
سرخ دینار کہیا کلم پورا تامین بات سمیٹی

چالی ہور امرا حجازون دین عیسےٰ قربانی
من لیان جہب جہے شہر عثمان اس العینی والیان
ندون ارادہ اہل اسلامان راس العینے آہا
رودس اوہ حرانے والا کافر توتا نالے
دیہ ہزار جرار بہادر چڑہدا پرسے جاکے
حضرت عیاض سنبھالا کر کے فوج چاڑہی ابراران
اک جانب تہین آیا آہا عبد اللہ بیت غمازن
جبدم سر پیان تلواران اکہین اوہ گہبر گیان
اوہ وزیر حلوتا موندی رودس شیر جراون
ست ہور چہیا تہہ نصارا ہویا قتل میدانے
ہی ارسوسی گیان خبران ہویا قید حوالی
دلیا نوچہ ہوئی مشہوری وہ کیتی کڑمائی
جمدی بج اجہی بیٹی درغ لگاوچہ متہے
ماریہ شہرون اکہہ دبائی سرجہولی وچہ پایا
کہندی بندیون وینج جہوڈاوان کرفریب اجہیا
عرض کریسیان عربان اگے سرور ملیا خوابون
ایہہ ارشاد پیغمبر کیتا ناقص دین نغارا
اوس کہیا ایہ باتان خامی تیرا مکر نہ چلے
اول غریب حجازون ظاہر ہویا وچہ جہلنے
آخر الامر لی اجازت اوسنہا دہڑ پیدہ تہین
جانب اہل اسلامان چلے تحفے لے ہزاران

چلیسیہ کے دین مین پیش لٹاون ناک ہووی زندگانی
اہل اسلامان قبول کیجیوی نیت ایہ موہنہ کالیان
اگون راس العین جو والیان چاڑہی کیجہ سیاہا
ہور عمود شہزادہ سندر گل چلیسیہ ڈالے
ونج جاسوسان خبران دتیان عیاض غنم تی جاکے
اک جانب تہین بیا خالد لے دستہ اسواران
کافر غافل اندر خوابان سہنان تیغ میانون
قید عمود شہزادہ ہویا کر مشکان جہب لیان
چار ہزاران کرن شماران قیدی اوس میدانون
باقی ماندہ نہٹے سارے بہٹے بہت بیگانے
تاکہیا ونج بیٹے اگے شکل اوّل ایہ ہائی
اوہ لٹیرا بہاگ بیٹی دے ڈٹہے متہیون ہار لکہیا کے
عربانڈی قربانی سہل ہے داماد لج کیہتے
لے پیرا آہی فتدی مکاران ہمہل سر اوہتہابا
تحفے نال نظر گذاران جبی اسلام سنہیا
حضرت شیخ آن ڈرایا ایہ عطا جنابون
ہے اسلام طریقہ افضل کر قبول شمارا
سکہہ مکر فریب حجازون کون ہونا مکرسے تلے
زفران کہتین نال لٹاون ہر گلون مردانے
سفر تیاری زینت بہاری کیتی وہ قدر تہین
راہ وچہ راہب بیتا ملیا قید لوٹلا ابراران

کون کوئی ایہ قیدی آہی مطلب کھول سناوان
تاعبداللہ پت عمرانون ویندا طرف گراوان
ہوسے قید اصحاب تمامی بہادین ہتھ ادھیلیا
ملک راس العینے والے اوہ اصحاب تمامی
سبھنے تکرار حجازان کیتا عذر اسی لیاوان
او سچا میرا چرہے نہ پانی اوہ شریک اساڈا
بہادین فیس ہی پاجاوے نہ اقرار تروڑان
ماریہ جیندم مٹھے قیدی ہونہ گیا بہر پانی
چاپل ہوا دس قدم اٹھایا کہندی میتے تائین
آپ گئی اوہ جانب شیران بیٹھے نال ادابان
ویکھ عیاض کہیا اوس تائین شرم نہ تینوں آوے
کس بلان اک ہور نشانی داغ کالا رخسار نوں
نال فریب بچا دین خاوند ایس خاطر تون آئی
ہو حیران گئی سن ملکہ بات تسانبون ایہی
تا کہیا سچ دین تساڈا ہرگز فرق نہ کوئی
ایس گناہ دے بدلے حضرت ہی ہتھون گی سزا
رب چاہیلے سرپرد اکرسان تسان حوالے
ہو سلامی گئی شتابی کھول بوہا جدوڑدی
خالی مرتان حجب ناہین کی رہیا دس پلے
دے میتا گل کہتھون پائی مار کلیجے سولان
جنے نسکی کہیہ اپنی چا بن کھول نبیر اٹھاندی

شیران خرچ اناج نہ رہیا نیت طرف گراوان
عیش صلاوہ راس العینوں مطلب کھول سناوان
ساڈمیں ابن لغولا موزی مشکلان تنہہ سدہایا
مہر دی بدلے کرے روانان آپ کرن قتلامی
جو ہسادی وجہ ڈاکہ ناہیں پایا تنہہ بہر ادان
بہار لاہے اسان اوہانان جے عمود دور اڈا
قتل ہوداں پرواہ نہ کائی باتان نال مروڑان
کہندی خنعم بن چھوڈا دان بات بنی من بھانی
قیدی نال نبیڑان کرکے اندر کوٹھ بہائین
اکثر اکھ دباندی آہے ویکھ چہرے اصحابان
عمود شہزادہ بیٹا تیرا خصم کون ٹھہراوے
راتی خواب آئی تا ڈٹھیا نبی ابرار ان
وقت فلانے گھر فلانے کیون ایہ بات ٹھہرائی
مرٹی سر جھولی پایا تہر تہر کنبے دیہی
ایہ گل ہوسی کسے نہ معالم بات برابر ہوئی
وچ لت ڈٹھی کران حوالے سارا دیس پدردا
کرنی میری آپ حمایت ہتھ نہ مشرک والے
میتا ویکھ تدا ہین ہسیا بات کھری رخ چڑھدے
اوہ شہزادہ بیٹا تیرا عشق کماسے پہلے
میتا بولیا میںون ڈٹھیا اگے شاہ رسولان
اول ہین اسلام لیایا مرسان نال تھاندے

ڈوبدی جاوے اکھ دباوے رب پتے لگائے
لگا جسدم تیر نشانے وچ زنجیر کھولائے

چالی اوہ اصحاب پیغمبر پالیندے ہتیاران
اللہ اکبر آکھ زبانوں پٹے لیتے تلواران

میتا ملکہ نے لک بدلا لایا زور غلامان
باپ اوسدا چھڈ قلعہ نٹھا دن عصر نشانان

اونہاں روہان کوٹان اوتے فتح جسدم پائی
میتا اوس مختار ٹھہرایا مومن افضل بھائی

فتح چڑھ حران لکھیوسے شہر نامی ایہہ رہیا
بابل مار یہہ نٹھا جسدم راہ چوری اوٹھ پیا

در ذکر فتح شہر رہا و حران

وچ حران فتح اوس کیتا بند کیتے دروازے
راس لیعنے گیان خبران زخم جاری تازے

ماہیہ خود اسلام لیائی دین پیارا آ لگا
مرنیں اعربان نال ملائی ڈھونڈ لبا شہنہ لگا

دسو بارو کوین کراہین کنڈ گی ہو خالی
جمیعت عربان الیس ولائیت کر درہت ڈالی

اودس شہر حرانے والا ہیں خود لکھ دیکھایا
ہویا جسدم قید بچارا کسے نہ آن چھوڑایا

ارغوک نام اک بیٹا اوسدا نامی وڈا بہادر
باپ قید کیتا اوس تائیں خرخون حکمت قادر

والدہ اوسدی زندی اجے عسکر نام بتاون
ناتم سمیاطا اوسدے پیکے اسٹے دشمن تا سنے حکم چلاون

عسکر توڑی گیان خبران خاوند قید ہمارا
چڑھ ارسوسے شہر وبایا ہن کی چلے چارا

پیری شان ہوئی اوس باروں ای پرکر دلیری
تاوہ پاس بیٹھے دسے آئی لے کر فوج چنگیری

وچ کہیا ایہہ فوج حوالے قبضہ کرین حرانے
ارجوک مدد تیری آیا نزے ہزار لیگانے

ہو سلامی سے راہ پیا بدنا دل دلیران
اوہ ارجوک فوج طلاوہ ہتہ تکیاں شمشیران

وچ حران لگے پڑ جھنڈے جنگ اوس مچایا
ہویا قید ارجوک تمانا پڑ دشمن ہتہ آیا

اوہ شہزادہ ڈولیا نا ناشبر نامی مستانہ
ہی عیاض گیان خبران سارا جوبن فسانہ

حضرت عیاض رد دس نامین اوسے وقت بلایا
کہیا میرا قتل ارادہ سال سارا سمجھایا

قبول کرین سچے دین اساڈا تیرا بازو کھولان
دیسا سید نصیبین صغرا انجشان ذرا نہہ ڈولان

رودس کہیا جے توں کھولیں بازو واج ہمارے
ہور شہر تمامی جہڑے وسن گرد نواحیوں
حضرت عیاضؓ لیکے قسماں لاہ دگلیاں ہرہان
قید قوم اوسدی جو آہی چھوڑ دی اوہ تمامان
رودس جسدم گیا اگیرے ہور اسوار دگاسئے
رودس تے غبار نہ آوے یونس دے ہمراہ سنان
ایہہ بھی وچ شہر اسنے ہنتے بیٹھے قدم جماکے
قید ہویا ارجوک بچارا پہر دی فوج عوارا
نالے رکھدا قصد رہادا اوہ بھی کوٹ چھوڑداہان
باپ بیٹا اوہ رلکے بیٹھے فکر جنگ مچاوان
الاصبح ارسوس بچارا کر لشکر ہمراہان
عمرؓ معدی کوب پوشیدہ بیٹھا اوسے راہوں
اوہ دوں صاحب رہا دسے والا ہو پوشیدہ آیا
قید ہویا کیلوک نمانا یوقنے جھیر لاسے
اسے یوقنا اودھڑ دوبارے سبہ لباس وٹایا
ایس تدبیروں فتح ہویا کوٹ کیلوکے والا
رعیت سنے اسلام لیا یا رودسؓ کو ساتھوں لا
نسل رودس ویلس شہر اسنے سال ہزاراں توڑی
فتح شہراں کیتا حق اللہ شیراں واگاں چایا

قسم چلیپہ عیسیٰ ابن مریم کجیاں ہتہ نثارے
تہبار گراں جیڑ سارے توبہ کرن تباہیوں
کیتا سبہ اسباب جو ہالے نوری گھٹاں جڑیاں
اتے یوقنا نوں سمجھایا ہو تزبا ہمراہان
عمرو معدی کوب بہادر دو تے شیر لائے
شاید باپ بیٹا رل جاون اصلی بھید نہ کہنان
کیتے فیر جاسوس روانان خبراں دیون آکے
ارسوس کرنے صلح پلھے لشکر ساتھ شمارا
کیلوک حاکم شہجار ہندا اوسیا بھید وناوان
باشت پُت اوسدے دی رکھی نالک ال ہیراوچ
صلح کرنے واسطے تریا دھریا قدم اگاہان
کوٹوں قدم نکایا باہر اوس لیا پہر باہوں
خبر اوسنوں اگلی ناہیں جال غنیم وچھایا
نس گئے اسوار تمامی نال اوسدے جو آہے
یا تاں پایا دیس رہا دا عافی کوٹ چھوڑایا
رودس داخل شہر ہویا اتے دشمن ہوا مونہ کالا
سبھی شہزادہ اتے بی بی عسکر اسم کہالا
بنی امیہ بنی عباساں کسے جاگیر نہ توڑی
راس العین دبان کنداں توڑی فوجاں زیچ جایا

در ذکر جنگ راس العین و کیفیت بلاد قصہ طارن پورا

زلفان تیج اجھیا پایا ساگی پیچھے ناگان
عاشقاں دے ڈنگ بھرن نوں آن لگی پھاہی
سینہ صاف وڈا بلوروں تخت جیویں بادشاہی
ہی ہے ماریا گیوں اتھایوں ویکھنا نار قندھاری
کدے نہ ڈٹھا ایسا تحفہ تیر لگا اک واری
دسے شکم نرم عجائب ڈٹھن جیویں دریاوان
ریشم پچھے پٹ ملائم دا ہیں لگے ہتھ لایان
بازو لکڑی صندل کولوں دہر خیر ادا و نارے
سجے دیدار دیوے اک واری ساگی چھوری قصباوں
یوں لکھ ہزاراں مرد وچہ چھوری لت کو سٹے
گشتی اڑدی نال جواناں جسدی جیت میداوں
سوسی نام تمھارا کوئی سنے طورے جایا۲۶
ڈھول وجے جنج گرم ہوئی کسے لک بلنگاں
دا شہزادی دا پڑ لگانہ اوس سرت سنبھالی
لوکاں دیکھ ماری کہڑتاڑی سوسی بازی ہاری
ایسا تیر کلیجے لگا پھاس گیا وچ پھاہی
بھی یرغوت آ ہانس عاشق چھرا بیٹا بھائی
جسدم شاہ لکھے یہہ کاغذ مد دور بھراواں
سلنے طور یدا اوہ بیٹا کر لشکر ہمراہاں
انے اوہ برغوں بچار ا ڈیرہ جدا جسمارے
چھوڑے اوس جاسوس بہتیرے دم دم خبر لیاون
لنگن دی کائی واہ نہ دسے کس کس ملن ساتھاں
ویکھ مسافر ہووں گھایل جیوں پانی وچ ماہی
سیجے پھے مشکوں ڈبے ایہہ سوغات اک آہی
اہناں کوں خریدن والا قسمت مرداں بھاری
لڈو وانگ بڑے ہتھ لایاں ساڑ دتا تن ناری
پیر پیخر اکڑ ڈوے جت گھا و لیا داں
در پیچے دا ونج کھوسے لذت آوے آزمایاں
جیویں مصور نال دیواراں آ تصویر سوارے
عاشق مرن اوے لگ ہیں شربت پی صراحیوں
ہو رآہی اک شرط اوسدی وینکے لوک اپو ہٹے
اوہ غلام بناوے اوسنوں کوڑا بول زباناں
جیل سناسیہ پتہ اوسدا آوپڑا وس حمایا
چھالاں مار بہادر لبھے جوڑ پنجے نہ سنگاں
موہنہ دے بھار پیا او ونج دہرتی آن ترمی گالی
ہوش نہ مندا کر موہنہ کالا جھل گیا سٹ کاری
جاویں جوگا وطن نہ رہیا پے گی گل پھاہی
ہی پرا وسدا ویس نرالا شہر ارزن سائی
طاریوں نسے لشکر چڑھا دی جوڑ ٹلے دریاواں
جدا جدا راہ لگن ڈیرے ہر دم تا ہنگ گاہاں
تری ہزار اسوار بہادر فوج پیادہ آوے
سوسی سنے ہن عاشق ہوئی باتاں لوک سناون

بہٹھ رنان بہشہ عشق رناندے او لٹی مت جنہاندی
اک درتے اک سیج کیسے اکنان دیون لارا
بہتے یار بنائے ناران رلیان نال پیاسان
یاران پچھے پت کوہائے چھوڑ وطن ایہہ گیان
نبوت نہ نازل ایسے یارون اولٹا عقل جنہاندا
جیوین والدہ مہتر موسیٰ حضرت عیسیٰ آ ھی
حضرت عائشہؓ حرم پیغمبر دہی خاتون پیاری
رتبہ جاسے جس کرے ہدایت کسے وس نہ کوئی
نی بی حضرت نوحؑ نبیدی حرم لوطؑ پیغمبر
عمر جنہاندا نہ کر قصہ حاصل سے کی کٹھی
اوہ بد خوت اوڈیکے تیتوں قلم رکھ اگاہان
ہر قل ناتوں پاس اساڈے فوج نہ زر دہیری
طاریوسے تے بین بھی عاشق وال تمامی کہندے
او سو کھی صلاح تساڈی بین ہتہ اوسنوں باد بہ
اندہ جان بدہان سلامت وطن اساڈے آدن
سہنان کہیا جیوین ہر بنی رسان تیرے اسگے
تایر خون لباس وٹایا لیکر ساتھ غلامان
اوسنے جاتا سوسی آیا مشفق یار پورانان
الیسی شہر ساری کولون نظر نہ کرے اوہناہان
سنٹ کند ناڈے آندا ڈیرے ہوا اسوار تداہان
الا بیج جدا اوٹھے شترک طرم کو بیچ نہ گایا

ہر اک نال لگاون یاری بات نہ وچ سماندی
ہرگز یاری توڑ نہ چاڑن عیب انہاں وچ بھارے
ناپیاندی کجھ عزت نہ رکھی بلکہ لعنت بدکاران
سبھ قصے نہ لکھے جاون طول مقالان تہاں
اکثر بہت ہویان اولیاوان لاون تہاتنا ندا
اتے آسیا زن فرعونے گردن ظلمون لاھی
بزرگ ہویان ہور ہزاران جیوین زنان انصاری
ابولہب دی رن کوہتی جانب دوزخ ڈہوئی
پتھر لگا تا سر پاٹا موئی راہے اندر
بال ہوا تا کیوں نوں وڑیون ور وگردی سگ
ساقی اوس امرا بلائے کیتی بات ندا ہان
اوڑک بادی اونے ماری ہور صلاح ایہہ میری
نال سوسی آدمی لائی یاری اگ گی لگ سینہ
جے اج رکھنی کند بہراوان اوسنوں ہنہ لیاوان
نالے رہسی دلیس سلامت نہ بنسہ سانوں بادن
یاد رہے کی طاریوتے دا اسی نہ چنگے سگے
طاریونے دسے ڈیرے وبند اکردی سلامان
جسدم اونے ڈیہیک پچھیا تا موتہ اوسدا رسانا
تایر خونے پاد وٹیا پہنہ لیان جیب با ہان
طرفے تنو رآدمو تہ دبر یاجانب ایکا لہ
طاریوسے دارستہ دیکھن کنوں تہلن مرلایا

اوڑک جسدم پتا نہ لگا پئی مصیبت بھاری
ہوا سوار دگے سبھ پچھون شہر سورتے آئے
کہاڑا چھوڑ شہزادی دا لانہ سر بار کو ہاڑا
اوس کہیا نہ ساق تساڈا ایہہ ہے زوجہ میری
سوسی کہیا ایس نہ منہان پیا منڈا ایو سٹھے
تا پیر غوث نے پڑھ تکبیران واگ اوٹھائی قہر دن
انشاء اللہ مدد عربان مو چھچھے کران ہناندے
ٹکرڑے ہوئے شیر بہادر سوت لتھے تلواران
سینے سڑ گئے گھمکار ہتھیاران تیغان ہڈی زر کن
ڈوہاں طرفان سے نازسد بھارڑے مرن او تے تک بدما
کھنب گی انہ جوہ تمامی شہر اندے دھم بھاروں
اوہ شہر ٹھالو نے دالا تپہ کوٹ نرا لا +
عبد الرحمن ابوبکرؓ دا آثارات او بھائین
واجب مدد کرن ہناں دی رتبہ پگارن واسے
بھرا جسدم جوڑ سوہاگہ صاف گیا ہوا گا
راس اجین دی جانب نٹھے مونہہ تے کالک لاکے
صاحب بنانے سمجھایا تا پیر غوث نے تائین
تیری اد ہتان خبر نہ کائی شہر جنگی اوہ بھارا
پیر غوثؒ اوہ بھٹھ سوپرے رکھے دلیل سفر دی
ماسی اجین دیاں لکھیا کفر دما تائین
سوار جوان بہادر تساڈا مدد نہ مانگنی آوسے

پیر غوثؒ نے کرم کیتا ہوسی بول اوٹھیاں ک وار کی
کہیا ونج پیر غوث نے تائین ہتہ اوڈے کیوں پائے
ورنہ آپے ترسے کرسین بہنان جدون چباڑا
ایس پچھے سر دینان پیا مرہو سان اج ڈھیری
یار پچھے جند دینی آئی کر گلان سب جہوٹھے
لشکر دی بھی کرے تسلہ پان چڑھی اج ہر زن
تاب شیراندی کدلیاون دیس ٹھوڈے کھاندے
اللہ اکبر۔ اللہ اکبر۔ نعرہ تکبیر کا ران ر
جسدم سٹ کرن چڑھن سورے پھل کیلائی بھڑکن
سوسی اوہ پیر غوث بچارے موت سنہیا گھدا ہا
حران کھلوتے سور واسے زور دسے تلوار دن
سیسے آکھن مومن کوئی نعرہ کرنے وا لا +
قصدا تاج ارادہ او سدا و یکھہ کہیا سچ سائین
ایہہ گل آکھ اوٹھایان واگان سور واسے نالے
لشکر جو اوہ سوسی والا پتا نہ اوسدا لگا
سوسی ہتھ شکار نہ آیا تو یندا حال و نجا سکے
صلاح میری اج کفر تو تا اوسے واگ وٹہائین
سات اجوکی موہنہ ہنا ہیرے کرنان نین او تارا
ہور یاد آئی گل ہنون پٹان جڑ کفر دی
کریلہ مہتاں غرب نہ آون شہر تساڈے سائین
اسی ہڑسان نال حجازان نہ کوئی دل ڈولاوسے

ایہہ بھی داخل ہوئے راتی اونہاں جا تلائے
قبضہ کر کے شہر دی آوتے تا در بند کرائے

ہر دروازے ہو کھلوتے کمران کس سپاہی
راس العینون آون تو جان ایہ گل سمالم آہی

اگلی راتی اوہ بھی آئے بنڈ وٹھے در سیھے
ہتھ بتیرا اونہاں پایا کانی ممبیں نہ لیھے

اوڑک نل کھڑی دروازہ لگے کرن پکاران
جے در کھولو اندر آوان کہیا چوکیداران

کون لشی اج کتھو آئے ٹھیک نشان بتانان
یوقنا دا ڈر دل ساڈے قدم نہ اندر پانان

اونہاں کہیا شہر فلانا راس العینون چھیڑان
اندر دن کہندے نہ دل جیجیٹی آپنی تا بنیڑان

اک اک شیر اساڈے جی اندر ویکھان ہو نہ مثالون
شاید عرب شیلون دہو کہا ورنہ ٹلو خیالون

اونہاں کہیا اسان امنا اک اک اندر آوے
جو لنگھے سر وچ تیغا نہ زندا ہٹ جاوے

ایسے طرح ہزار بہادر اندر جا ک لٹایا
عیاضؓ غنم تے گیان خبران غلبہ شیران پایا

بھی جا باران بیشک پوچایاں شیخ عبدالرحمانےؓ
ایس فتح تھیں راضی ہوئے فجری لڑان میدانے

در ذکر جنگ روز اول راس العین وچ کیفیت قید ہونا امیر خالدؓ وغیرہ دا جانان یوقنا کا

حضرت عیاضؓ اٹھ سویرے فجر نماز گذاری
منگ دعائیں فراغت کیتی جنگ تیاری

شیر زور اوہ کر بسم اللہ پا ہتھیار کھلوتے
صفاں جوڑ کھلوتے چلے اج سبہنیا موتے

عمرؓ نام اک سالم جایا میسرہ تے شتنہ لگا
حضرت خالدؓ جھنڈا کالا میمنہ دی سر لگا

جم کھلے سب میدانے آہنی میخاں گڈیاں
میسرہ میمنہ قالب ساڈے راس جا عیاں گھیران

کیڑی جد نشانان والے وچہ میدان سے ملے
کھول لوہا مار دم لفا را چڑھی ہی نزاران گلی

اوہ بھی آن میدان کھلوتے وانگ فولادی میخان
سرخ بیالا چہرہ ورتائی ہی جس وچہ لیکھان

نیرو و گھان دہن لسی راہب بگڑ انجیلان
دشمن دے گل پچکے مرنان اندر جنگ دلیلان

اشتین وہ لوا ب نہ کوئی ایہہ انجیل یوحنا
دوزخ اوسدا اوسی ہو سی جو چڑھ اگے بھنا

دوجی طرفوں چڑھ اصحابان کیتا واعظ قرآن
ہر دو جانب وعظ نصیحت چڑھ کیتی سرداران
وداع ہو بہادر اوتھے مل گیا دودھ پانی
اصلی مطلب تریہر دیہاڑے تیغ برابر چلی
روز چہارم حضرت خالدؓ ہور تدبیر لگائی
جیکر مُہری شیر زور اور ہاتھیں جسم کہاوت
اتے شہ سوار تمامی قالب گھتان جمن
قالب جھنڈا اگیڑا اوٹھایا تا عبد الرحمان لئے
میسرہ فوج ضرار سنبھالی سُرخ نشان اوٹھایا
اتے خالدؓ پڑھ بسم اللہ پایا ہتھ عقابوں
اتے او دوں قوم نصارا لشکر ایس ترکیبوں
حضرت عیسیٰؑ دی گل رشتہ پا سولی لٹکایا
گرد چلیپہ لہو گرد آہی شاخاں دار چہائے
سُرنگاں گھٹ زمین دے اندر کمر تیک دبائے
اک دوہی لوں بدھا اگر اوہناں نال زنجیراں
سوسو دی گل اک سنگل اوہدے آہے ملے
اتے شہ اسوار جنگیر ہر دو طرف کھلارے
ایس ترکیبوں ہاں غنیماں جسم فوجاں ترگیاں
ملے دین اہنے وڈا عالم وچہ عیسیاں
نشان نہ کنڈ میداں نوں دینی مر سو سن چھن دین
واعظ چڑھ عیسائیاں کیتا اوس دیہاڑے
جنت زیر سلے تلواراں صفت اہل ایمانوں
وچہ جان جسم اندر آیاں گویا تیل انگاران
جیکر قسمت مُرسن خیریں اگلی بات ویہانی
دو دہراں تیئیں اوس میداں نوں فوج نہ ہلی
مرد دلاور سر اوہناں دن ہنڈ لڑائی والی
تیغیں مع نہ ہونا ندا ایہناں ہرگز اگلاں ہووَن
نامی مرد بہادر جھنڈے پکڑ نشاناں تہمن
ایہہ بت نامی ابو بکرؓ دا جی گھٹ میدے لئے
عامر نام سُراقے بیٹا میمنہ جھنڈا پایا
قالب وچ ستہ اک علیحدہ منگ وعاجناں نوں
قالب وچ ٹی صلیب اوتاری سہلی شکل عجیبوں
مریم پیٹن سمیتے لک مدد ہامر دے اولٹایا
باراں ہزار بہادر نامی تیراں ڈھیر لگائے
دویم روایت گرد چلیپہ اسی ہزاراں آون
قسم اوٹھائی کدی نہ نساں جے تن ہو دلیراں
گرد چلیپہ ایس ترکیبوں دمی کرتے جسمے
مہری سبہ پیادے رکھے تیر انداز اوہ بہادرے
آہے راہب دسیں وچ پکڑ انجیلاں لیاں
انجیل کہیا ایہ سچی والی واعظ کراں چڑھ بہایاں
منکر نامیں ٹہک سرامیں فوج وچہ سوراں
دین دے ہو نہ وکن جہگاں وچیاں دکن یارے

اوددون خالدؓ اتے عیاضؓ ہتھ قرآن اوٹھایا
ایہ حدیث ایہ آیت آئی منکر جو اہنا ندا
جھڑا ایہی ہیری موہنہ جہادون جھلے قہر الٰہی
واحفظ دو طرفوں سنگے فوجاں جمشن اندر آیاں
موہنہ ہو ہناندے تیغین بھنے قدم نہ دہرن اگاہاں
ہے ہی وقت نہ والوں اہیا وڈھاشاں کماوں
ایہ گل سنکے شہر ماہنے نہتین جو شد وبارے آیا
آتش تیغوں مچی آہی لنب گئی چڑہ بنے
اوس جلیبہ کے فیر گردی لبنھا منہ ہتھیارین
ویکھ شکست چاہیاں وچ اگاں عنمبوں بشتہ سوارن
کھونگر واں لتیے واہ نہ چلے جال بیا گل شیران
اک اصحابا اندی پاس گل بہیاں مشکاں ہاہن
عیاضؓ توڑی گیاں خبراں خالد اندر ڈہکاں
لشکر تائیں کرن تاکیدان جیوں لفع نہ کوئی
داگاں چالیتے سن ہینے جان تلی تے دہرکے
پاٹ گئے دماغ دلیران مرجان وچ اوہ نہ کائی
تنگ گیا ہو دل کفاراں کیھوں پایا گل چنان
جسموں ہن اوتاراں کہونکر مالا اشتراں وچ الی
ایتوہن جے صلاح کفاراں چہوڑ دینی ہی شاہی
رات دو طرفوں چڑہی طلا وہی تیغاں ٹکرائی
شاہ پنجی دی جیدم مقبر لبھے وچہ حجازان

دوہاں فوجاں سہن پڑہ بسم اللہ دو اعظم آنا فرمایا
کافر بنیاں کتے ڈھولی دوزخ واسہ پاندا
جنت ملی نہ اوس لگاناں کافر حال تباہی
تا فیر وڈی جلیبہ جانب خالدؓ واگاں چایاں
تا فیر تاج زرینے سٹیا شہر باضں تدا ہتھ
گے گذر اقرار تا ڈی پیا تہا مین واون
رومی گدہی لی تلواراں وچ پگ اٹھے بال وتھایا
آیا نی سر خالدؓ پایا تیزی اگ نہ مینے
منگلا نوالے نہ تھے سارے موہنہ سیاں تلوارن
موہنہ دی ہیارے وچ گہوڑے زخم جسم ہزاراں
ہتھوں ہتھ لیا کر کالوسٹا دہناں شمشیراں
راس العلین لوچایا جہیدے رومیاں وچ نہ ہداہاں
قید شتہ سوار تمامی قدم ہٹ نہ سکاں
اج مرہو گل ہے کفاراں کی ہان سہوی
مینہ تر وٹھا فیر اسمانوں کالگاں آون بھرکی
گہائل نخماں کر دیکھا یا تیغین دہار دگائی
بیاں بہتہ جگیراں لیراں چہوڑ حکومت بیناں
بہتر آہی ہٹہ پاک گہرائی سخت مصیبت ڈاہی
شاہ تمس لئے کرساں خبراں اوہ ادتا سے پہاہی
وچ عیاضؓ ترکر سیئے خبراں کرسی اوہ صفائی
مطلب قصہ خالد والا اک سنگل شہ بازان

فکر عمل کیتا سرداران چلے واہ نہ کائی
اوس کہیا ایہ بھار ہے بھار این ہنیں اٹھادا
پے گیا پھر منتر میرا ناگ تمامی کڈھاں
یوقنا ہو سلامی ٹریا رات ہنیری آہی
نامہ شاہ عمرؓ نے لکھیا ہرقل رومی تائیں
جیکر عمل تینوں کیتا کر رفیق اوتارے
ڈریا کافر دلیوں کٹھے جیہڑے دسدے آہے
ویکھ دلیران کیتا کاریوقنا مرد دلاور
جیہے آہے بیکے فوجان گھیر لیا جڑھ ہتھیں
ایہ کہیا کی نسبت تیری رومی لوک نصارا
اجبلانوں پاہن نت ڈٹی فوج زیادہ نائیں
افضل سند ہے تون ہنیں ورنہ قتل تہانوں
اوڑک اوہ اسلام لیایا تینوں ڈر اجیہا
اتے ساتھیں جیہڑی اوسدے سب اسلام لیائے
عاصی نال ہلادی مرضی یوقنا شیر تداہیں
شتران اوتے چاڑھ اسانوں سر پلے لشکائے
وچ ویکھائیں کافر نائیں واقعہ راہ لڑائی
انہوں عمل عاصم کیتا بہت شتابی آہان
عاصمؓ لے سوانہ ہویا کر تلواران ننگیاں
داس نام غلام اوہ حبشی نیک مراتب والا
کیا وچہ ایہ کیونکر آئے قصہ کھول الہنا

یوقنا اوتھے سلامی ہویا رب مراد پچائے
راس العین گیا جے خالدؓ ہتھ سپاں مونہ پاواں
ورنہ مین بھی ہاں لیع تہانوں دشمن و اسر وڈھاں
ہور ناگ آیا اک کا یو بات پچھوں مین جائی
عربوں جو یونان والائیں دلیوں کڈھ بھجائیں
نائیں ساتے قتل کریاں شامی لوک تمامی
عاصم ابن روحہ دساوں لوہ آیا اوس نال اہے
اتے عمرو معدی کرب شبیر سعیدؓ زور آور
حضرت سعیدؓ عاصم تائیں وچ یوں لگا تیں
اسی تسا تہیں لتی ساتھیں جالے عالم سارا
سٹھ ہزار بہادر جنگی سویا کھڑی راہیں
کھڑا شاہ عمرؓ دی تلے تون بچا کس مایون
جیکر ہوندا کجہ الکاری تا فیر موت سنہیا
وچ حران پوچا ہر لوں ست چوری لس جائے
چالی برداسا ڈے دو چون مشکلان بنھ اتہائیں
دہر و تلواران گرد اساڈے راس العین پوچائیں
چالی قید کیتے ہور نٹھے شامت اہتان آئی
شتران اوتے چاڑھ تمامی کیتے سر بٹھہا ہان
تھوڑا اینیڈا کیتا شیران مونہ راہ ویکھیا زنگیاں
شام وچ آیا فوج غلامان صورت تان کالا
حضرت عیاضؓ وعاالا نامہ دار جلا فوج چاندا

لشکر پاس سیکر ہے تھوڑا قوم کفاروں کا گنگان | دو لکھ ہے تعداد اونہاندی بات گھیرتے تانگان
تا فیر نامہ شاہ عمرؓ دا ابو عبیدہؓ پاوے | وتیہ وہیاں غلام تمامی مدد تور وگاوے
اوہ بھی ہو چلے ہمراہ ایاں شترین بہار لد کے | مقبر خبراں ہیش پوچاون اس لیئے چل کے
عاصمؓ شیر بہادر رومیوں ایس اساڈے آیا | یوقناؓ عاصمؓ دے وس پیا جنہ مشکاں لٹکایا
رومی اوتھ زیارت خاطر چڑھ اگوں سب آئے | یوقنا دے حق بولن ہندا ایں فساد اٹھائے
دین جلیبہ کیوں ایس چھڈیا ایہ منافق بھارا | حضرت یوقنا اکھ وہالے دشمن عالم سارا
وس پیا ہن توں اساڈے سیخ مرادو پچائی | ربیت وچ لکے فیج کریں تیوں لقیر قصائی
اوڑک واصل قیدی کیتے پھر اوجو کیداراں | جیسے حضرت خالدؓ لگے سر ننگیاں تلواراں
ایہیبی واصل اوسے خانے بدھے پا زنجیروں | لن جاوے ہت کوئی وچوں بات اہیا تدبیروں
تلے شہر باص وی تائیں عاصمؓ نے فرمایا | مین اتھاں سرویساں پھر اگلیں ول جایا
رومی رل جاوے ہت کوئی جیسے دل نہ میرا | بازو کھول ہنہاندی ویسن سروع فساد وہیرا
ملک کھیا داہ عاصمؓ شیرا بات پسنداں آئی | وچ لڑائی کم نہ تیرا اسرا نہاں ٹکڑائی
چھ سو قیدی ہے اج پورا سبھ سیر دیرے | مین ونج سو چھے کراں غلیماں دے ہر ساں قدم اگیرے

در ذکر جنگ ہرمز و شہر باص قتل شدن را

ہوئی سویرے ہر دو طرفوں کس لیاں کھڑ کراں | پا زرہ مر خود فولادی ہوٹھے رکھیں طبراں
ہور ہر طرح دے ستر جوہر دار فولادی | ہو تیار چلے ہنجہ صفاں دعوی زور شتدادی
جم گیاں پڑ ہاتھیاں ہاتھاں بجلی چمکن لگی | کھول نشان لے ہتھ شیراں پے گئی جگ بھگی
جسدم چوٹ لگی گھڑیالوں ڈریا ہول بہو جیالوں | شیر زور اور ٹکھرن لگے اکھ جیسے دینا لوں
تیغاں ہٹ بہادر لیجے دہر جاناں ادتے | مرن تے لک بدھا سبھناں ہمت سنبھ منتے
لکھ کر پیکری تا داروں جھوٹے رت بہو لڑے | بجلی وانگ چاوں سے کو ماں تغیاندی لشکارے

آ ر گھمکارینی ہتھیاران لین تہاں تہیں بیران
ہجوم قیامت دسی آہی خاک چڑہی سر خودان
ماس شیر شیر اندا کہا اون کر فوج شمشیرن
آہنی رخسار تمامی وینج ریلے پی وچ خاکان
ادسے بہیڑ ہجوم دے اندر عبداللہ بن عباس‌ضون
شہر ماضن نظری پیا شامل وس غلامان
سر دے بہار رہیا وینج دہری ضرب لگی وچ سینے
سر نیزے تے چاڑ شتابی ادسے وقت اوٹھایا
جبدم ڈٹھا حال کفاران صلی آس تروٹی
آکھین لگے سرہوان پہلی ہونسامے بینے
پچھون سرو سن تلواران چاون کہڑے راہون
ہوئے ہور ہزاران قیدی کفر توتا گہلے
اک وزیر حرامی عاقی کیتا شہر نگاہان
کجھ دہاڑے رہی لڑائی زور فلاخن ظاہر
چڑھ جمیلے تیر کہو کلے برج گیا ہو خالی
تا فلاخن اوتے پتھر دہریا اونہان نشانان
جمیلے دے سر لگا تیر سر پاٹا وچکارون
دوہان موت برابر پائی مرسیوس دے بھائی
اوس بابت نہ سنی کائی یار و مجلس گرم کرگئے
ناقیہ عاصم رات برآئی کہوے سنگل او نہاندے
اللہ اکبر آکھ نہانون ہٹے تیغان سرو ہران

آئی گرمی رہی نہ سردی ہور بہاران بہہ بیان
دہرتی امر نظر نہ آوے طبق گئے رل چوندان
اوہ محمدی اوہ عیسائی ہتھ او ٹھاون بیرون
زنجیر الثوالیان پتا نہ لگا زور لایا چڑہ پاکان
یا عبداللہ قرطے بیٹا چھوٹا پچھلے پاسون
ایسا نیزہ واہیا پچھون رل دہان وہرایان
بکرے وانگ کیتا پھڑ ذبح شیران حال زمینے
ہر اک جانب زوروں گھوڑا لشکر وچ وگایا
ہتھ او نہاندے ہوئے پولے اوہ تلوار نہ چھوٹی
پہاڑ او جاڑ میدان برابر ہوجن لگے انہے
اسی ہزاران ساڈھے ہے شست سوہو یا گبر نگاہون
رئیس لعین لگی وچ جہنڈے اجے درنہ کہلے
مرسیوس نام بتاون اوسدا اوہ کندا مرجانان
اوہ دون تیر انداز اک بھارا نام جمیلہ باہر
کوئی نہ رومی ہیش کہلوے آن قیامت حالی
باہرون شیر جمیلے شست رکھیا تیر رو انان
تیر نشانہ اوسدے متھے جھڑیا اولٹ دیواران
عاصم کیہا صلح کراہیں ہار اسانون آئی
کہندا قیدی فوج پچھون اول ریت وچھل کے
ہو اصحاب تیار کھلوتے ہتھ ہتھیارین پاندے
ردہیان گرم کچہری آئی ابن تہلن ہتین پہران

داس کہول دتا دروازہ فوج وڑی اسلامی
پیا غضب نون تیل انگارین جھلن دوڑ حرامی

مارے گئے سردار تمامی گہان لتے پچ گلیان
کامل فتح پر اسلامی سبز شاخان پہلیان

خمس توڑ دتا بادشاہی المرجوین تقسیمون
انت شمار نہ رہیا کوئی انسان مال غنیمون

عبدالرحمانؓ پوجایا خمس ہت جعفرؓ تیارے
وچ مدینے کرن یارت بخت جنہاندے بہارے

ہن ذکر ہیرجاویہ عماشہر دارا
بافراغت را اس لعینون جو پہیا من سارا

در ذکر شہر دارا وغیرہ نکاح یرغونؓ ہمراہ طاریون را

کفر توڑ تا جمے ڈیرے خوشیون کاج رچایا
ہر طرح دے پکے کہانے سدیا ہیل بہایا

حضرت خالدؓ پڑہیا خطبہ شاہد لشکر سارا
یرغون ہور طاریہ نے داکتیا یار اوتارا

شہر کفر توڑ تا اوتے حاکم اوسنون کر کے
آپ گئے سب جانب دارا کہنگے ندیان تر کے

جہنڈے وچ لگے اسلامی دیکھہ نصار سلامی
صلح ویہ ہزارون سکہ اوہ نت قالان شامی

انہے سبھ ہتھیار ہوناندے وانگ نچار کنارے
جزیہ سال بسالے لینان کوئی اوٹہائے

اتے ہیرجاویہ عماپنج ہزار دینارون
صلح ٹہرائی وزن اوٹہائی تولے سرخ شمارون

اتے بالی ایسے شہرون خرقتیا اسم وساون
تورخ دا اوہ ہٹیامی نظران لوک چڑہاون

شیخ مشایخ وسین وجیا اسرائیل تمامی
بہت اداب تعظیمان کردے اوہ بزرگ نامی

طرطس حاکم سچا رہندا اراوی لعین اوتہاون
اوسدے ہتھ بہرایان داگان نفع نیک کماون

بافراغت فارتیمے کیستا وہاوہ شیران
آمد شہر اگون اک آیا کرنگیان شمشیران

در ذکر فتح فارتین وشہر آمد را

جیسے سہالے فاتیلنے آمد جہنڈے لائے
ملکہ حاکم اوس نے ملنے مریم حکم چلائے

کیا وجہ کیون حاکم رانی قصہ کہول سناون
مطلب اصلی کرکے پورا قلم پیش اوٹہاون

ول حاکم انہین شہرین دونوین سکے بہائی
مرطاؤس حاکم دارادالا مریم بیٹی جسدی
خوشیون دروچ شد بلانے نوح گہر لیاندی
آہی مریم رن کیتی وڈے باز مکاران
دِسن دووین شہر نور لئے کس اول بنڑلئے
دائی کہیا وسان تنیون شہر بنادن والا
طیموس ابن ارساؤس ابن میطلود سادن
اصغر ابن عیصؑ کہادے عیصؑ ابن اسحاقون
عمودیہ تہین لے روم تورڑی طیموس ٹہریا بنا
کجہہ سچ راج نہ کیتا وچ پہاڑین ہویا
استنبول جس وسایا لمان کوہ اہٹاران
فوت ہوئے اوہ شاہ تمامی شہر وساون والے
آپس اندر بات نہ کردے ایہی ضد بہراوان
ہر طرح بکولئے کہلنے فرش فروش جہلئے
قاتل زہر وگایا او سنے کہاون لگے کہلنے
وڈا اگرجا اوس بنوایا لاکے زر کشیران
مدت کجہہ وده نہ گذری باران سال وہیلئے
ہر دو طرفون جنگ تیاری مریم صلح نہ منی
فتح ایس سبیون ہوئی قبضہ کیتا شیران
اشتہ دیلو اح قیامت چڑہ کے شیران ڈالی
میا فارین کیتا چڑہ دہا وہ شہر فتح ہو گیا

نام یوحنا ہور بطرس راوی بات سنائی
گیا یوحنا پت دیاوون بات کرائین تیدی
میل بہراوان الا رخصت جنج وطن نوں ٹہہ جاندی
دائی تائین سد کے پوچہیا سچ وسین خبارن
کون کوئی اوہ کہڑے دیسون کس زمانے آئے
نام طیموس مغرب دیسون پتہ اوہ نرالا
میطاط ابن مکاوکن جنیان اصغر تیک پوچیاون
عیص یعقوبؑ اوہ سکے بہائی سند اوٗین تفاوین
آمد شہر وسایا جسنے سنیان باتان منا
اک اطنبول لڑکا سندر اوسدے خانے ہویا
قسطنطین طیموس پڑدتا جدا شہر دیواران
خسر تیرا اک بہائی اوسدا حاکم دو نرالے
مریم تا اوٹہہ صلح کرائی اصلی بات ہوکادان
عثمان دیکھے اول انجیلون تیجے رل ٹہائے
لقمہ ہور نصیب نہ ہویا موئے سبھ نمانے
دائب عالم رہین اوتہایوں ایہ ملکہ تدبیران
صاحب امام واقدی لکہیا اوین شیران جہنڈے لائے
کجہہ دہاڑے رہی لڑائی راتی چوری بہتی
ونکہ پڑہ وچ اسلامی روشن ہو دلیران
ہوندے چوری ہارن ڈم اکہ گل کر مطلب والی
اسلام اسلا عمومن آمند آتا معتامی رہیا

پنج سے مرد اوسے شہرون ہور اسلام لیائے
حکم نام ہشام بیٹیا شرع دینی سکھلائے

بدررون اک آمد شہرون ڈیہا کوتا وڑیا
سو صحاب گیا اوس راہون اندرون سنگل جڑیا

تحتہ لاہ وگایا دہرتی پٹ لیان تلواران
کجھ ملے کجھ پیٹھے آہے لگے کرن پکاران

مشکان باہان بنہ شتابی وچ میدان کہلائے
قتل ارادہ کیتا شیران تجنت اونہاندی بہائے

ملیانام خیتے جایا نسل نبی داد ددون
وڈا عالم وچ ہیہوان رحمت رب دودون

اوس نصیحت کیتی آکر سرور حق پیغمبر
منکر او سدا سہرسی دوزخ ترلے کرسی کنجر

چھوڈ دستی راہ یہودان کچے لوک نصارا
عیسیٰ پت خدا دا ناہین مرسل بدا بہارا

سبھے اوہ اسلام لیائے معاف ہویا تقصیران
ورنہ ہوندے قتل تمامی حال منداکریران

صعفۃ حاکم آمد رہیا خمس کران روانان
ہی اک نامہ اوس فتح دا دتا ہتھ جوانان

جزیہ اونہان سر ٹہرایا نہ اسلام لیائے
ذکر فتح دیس یمانون جبل جودی تے آئے

در ذکر فتح یمانیہ و جبل جودی ہتاج را

یا فراغت آمد شہرون طرم سفر دا ہوئے
دیس یمانیہ اوتے نظران ہرہریان جسب ہٹا لے

صلح دیس یمانون ہوئی جنگ نہ کسے مچایا
جا بیہ تے جد لگے جہنڈے مونہ سلوکون پایا

صلح جسدم اونہان کیتی جبل جودی ہر آئے
ہرگز کسے نہ جنگ مچایا صلح سن سدلائے

کیتا قصہ جد ہتاجون خونی جہنڈے ہتھے
یانس حاکم نسجا رہندا بند بوہے کرچھے

کا فر نوجوان نصارا اوسے سالون شادی
یربول ابن کلوسن نصارا جس دی تی شاہزادی

تسدم اوسدی انی پیکے پایا سخت وچھوڑا
یانس جان دیے اوس اتے غم نہ جگرون تہدا

سندر مکھڑا نظر نہ آوے صورت دا متوالا
بیٹھا غزلان گہاوی موزی رنگ گیا ریکا لا

ہے ہے سوہنے نین پیارے زلفان ناگ پیاہی
اوسنون کجھ نہ جنگا لگے ہار برہون جیاڑی

جے ہے سندر نین پیاری اوہ کستوری ڈیتے
مشک عنبر ہور عطر ہریالعل بدخشان لیتے

واہ وا سوہنیاں سینہ تیرا چمکے وانگ زمرودوں
دتی شکم نہ اج وکھالی ہونہ ڈٹھا کس مردوں

ہے ہے ریشم پٹ ملایم مخمل اطلس کولوں
وچھوڑا اوس بنیچے والا مرن بہتر ایس نالوں

ہے ہے لب سُرخ پیالہ بھریا لال شرابوں
میرے اج نصیب نہ ہویا پائی فال کتابوں

لا ہو نہ میرے کیوں ہٹا یا نکلے جان وجودوں
ٹھوڈی الف ہادام قندھاری قدرت رب ودودوں

کالی رات گھٹا نوچ بجلی چہرہ چمکی رخساروں
سجن وی ہن واہ نہ کالی زخم ادہے تلواروں

ہے ہے تیر ہیلین گلابی مارن کس کس کراں
دارو ورل پھرے نہ منتر گھایل کیتا درداں

جے دیدار دیویں تاں سجناں درس نہ چھوڑی قصائیوں
سخت وچھوڑا دکھ نہ تھوڑا میں بچ کس نائیوں

ہتھن بن رات نہ لنگھے میری زخم کلیجے خاراں
جے آویں تاں اکھیں ٹھرسن خواب محل پیاراں

زلفے طرح دیاں گا وے غزلاں مٹھا وانگ سداں
باہر چھنڈے لگے نوری چہرہ تیغاں چمکایاں

اوڑک بیٹھ کرے تدبیراں جے زوجہ گھر آوے
شربت پیواں سرخ صراحیوں بازو پاس نہ جاوے

قاصد کرداسوچ روانہ ناؤں ہرلف نصارا
ہو سلامی بیٹھ دو زانوں دسیا مطلب سارا

لیتے بات کریندے آہے گرد چڑھی دسیاوے
قیس ابن ہبیرہ نامی ڈاکہ مار لیاوے

زوجہ اوسدی ایسے ڈاکے بدھی بندی راہوں
قاصد کہیا اہیا زنانی جس دم چڑھی نگاہوں

تا فیر خالدؓ نے فرمایا مکر یا اس نہ چلیا
سوچ سنہیا ساڈی تورٹی بات کہڑی تے گھلیا

حاصل اس تے کھٹی کائی بد ہالک فریبوں
ونج سنیہا ساڈا دیناں بات نہیں ایہہ زیبوں

قاصد کر تعظیماں ٹریا ہو لے ونج سنیہے
ہرگز تیرا پھرے نہ منتر چھوڑ فریب لچیہے

زوجہ تیری بندی خالد نے ہن مشکل چھوٹکارا
من جزیہ ہو رعیت رہناں یا اسلام شمارا

خبراں جس دم مشتاسپ پڑیاں اوسدے کنی بیان
غشی کھا زمینے ڈگا وٹ ٹکیاں اوس لیاں

ہوش سنبھالی سنبھل بیٹھا کہندا اسد امیراں
ہور گلوں اک بہر چھوٹکارا پر چنگیاں تدبیراں

ہیا در کیہہ ماراہو ناندے اندر شہر منگائے
اگلے خالد نے وار تمامی باہروں سنگل لائے

تا کہ پیادہ اس ساڈے قاصد سخن پوچھانے
رانی باہجہ نہ چھوڑاں بازو کرن صلح دہنگانے

سبھنان کہیا ایہہ گل جنگی اوہین خبر بوجہانی
بارو کہولان تا اونہاندے جے گہر آوی رانی

قاصد وچ سینہاو تا صلح ملک ٹہرائیے
نامی خالدؓ لے سنگ شیران جا کجے بات ہوئی گائیے

ایہہ گل سنکے حضرت خالدؓ قاصد نال سدایا
ڈہٹھی اکہہ کفارون بدلی لے تیغان وچ ہمکایا

شروع جنگ ہویا دربار تغیانذ ہی لشکر رے
ثابت قدم ویکھ اسلامون آئے ہو نصارے

قسطاس ہور فرساط ولے ہو حامی اسلامون
کردے قتل کفاران تائیں کہہ اہید انعامون

دانشؓ قدم داخل ہویا لیکے فوج غلامان
حضرت عیاضؓ لے دل شیران تہہ مار ویران

مارے گئے امرا تمامی جو ہیسا تہے دربارے
ہرگز کسے نہ سر اٹھایا ہی کجھ قید سجارے

کامل فتح ہوئی اسلامی دولت انت نہ کوئی
سالمؒ نام غلام زور اور شہر اسیری ہوئی

صلح نال فرساط ٹہرائی نالے شہر قسطاسون
قصبہ عرب شہر کلانیہ لہنگ ہو نہاندے پاسون

فرحصن لقوبی اوتے لیتی وچ سپایا
ایہہ شہر وہیلے نامی ڈٹھے نال نگاہا

در ذکر فتح شہر حصن و لقوبی را

اصلی مطلب کہول سنائے حالم کون بناندا
لطالفون نے جر سلار صاف راوی فرماندا

اونہان دونہان عداوت آہی یردن آتش بلدی
حضرت عیاضؓ یوقنا تائیں دسی بات ایہہ جلدی

لانان پیچ رجیہا کوئی صلح نا اونہان تہیوے
اک ساڈے آہسے کا بوتا جنگ چڑھ کجیوے

ہو سلامی یوقنا فرمایا لے کجھ ساتھ دلیران
رب توکل تہوڑ ملیندا جسدم کیتا شیران

جر سلار ملیا راہون یوقنا نے سمجہایا
جے توں بات میری تے چلیون تم ٹہیک اوہیلا

کسے امرا تیرے تائیں گہبانا رہسی ناہیں
دیس سلامت سبھ نعمت بولیا گبر تدائیں

ہین احسانات تمہاری گردن بہار اوٹہاوان
ہووے مت سیج رنجیدہ دوزخ اندر جاوان

آہا اوہ جہول زیادہ سادہ شخص دیہاتی
ناہین پیچ اندرادہ آیا ورنہ تیغ صفائی

یوقنا بولیا تیرے ولے ایہہ گناہ تمامی
سارے گردن میرے اوتے کوئی بات نہ خامی

اک اکلا ہو فریادی ویسان دشمن لگے
کہنان یوقنا پایا راہون اسی آون لگے

اوہ حمایت کرسی تیری لیکے چہتر ہزار اوان ۔ باہر ہوسان ہین کہلوتا گردن پکڑ اوڈاوان
رخصت ہو کر اپنوں کیتا پالیا پھر گھٹا ۔ یوقنا اوسدی پچھے لگا وانگ سدایان نٹھا
اوہ بہی سنکے چھڑ سیا شہر دن یوقنا پیش کہلوتا ۔ پڑ نلولد جلی دو طرفوں تکڑا اشتر کہوتا
خالد بہی آ سر تے لتھا تیرے ہزار سوارون ۔ رچرانون اوہ ماریاگیا یوقنا دی تلوارون
زوجہ اوسدی وڈی سیانی اوس کیل وگائے ۔ صلح کرلی نال اساڈی تسی غالب آئے
خالد صلح اسنا کیتی دیکھہ سلوک صحابان ۔ سبہے اوہ اسلام لیائے سن یاران احبابان
جانوسہ اوسدا نام بتاون یوقنا نال دیاہی ۔ بخشش دتا اوہ تہہ سارا حاکم ہوئی آہی
کیتا فیر کوچ اگاہاں طلنز اوتے جد آئے ۔ پیرو ہور شہر یوراتان نہ مخالف پائے
ہور شعرز کوٹ وڈیرا صلح برابر ہوئی ۔ کیتا صاف دیس تمامی ہماتی رہیا نہ کوئی
آر ہیں رہیا اک باقی بہی قصبہ عملاطون ۔ دقیف ہور انظر قلعہ باغی عالی ذاتون

ذکر آرمین دا خلاط و انظر را

جسدم شہر سوقاریہ اوتے لتھی وچ سپاہا ۔ شہر جالوت ایہہ کافر والا نال طاقت جنگاہا
عیاض تے فیر گیاں خبران لس گئی متوالی ۔ پر عونن دے تن لگی آہی سانگ برہون والی
بعضے کہندے جانب ہوسی آتی ہتھی چوری ۔ دل پسندان اوہ دہیرا ہا بہین مست سندہوری
بعضے ہور روایت کردے تہی رمز لاکے ۔ رہیا نداین دیس تمامی کابو کرسان جاکے
نال فریب چہوڑاوان تہہ کر اسلام حوالے ۔ خاوند میرا لئے موجان رب قضیئے ٹالے
بدلیس ارزان اگے فتح پر یر عون یارون ۔ اخلاط دے سر جمیان فوجان نامی دیس کفارون
حسن زیادہ اوس دا آہیت کہن روایت والے ۔ نائل سنی فوجان بہی بان ہتہ الو ہٹے ڈالے
شکان باہان تہہ کر بہین ہر توں ڈرہی گلے ۔ کوئی زناہ وانام لیندا تیری لیکہہ کرلے
فیر دو و کیل وگائے شامل مرد پہنچاہا ۔ یوقنا تے خالد نامی شہر اخلاط نگاہا
گلان آپس اندر ہویان تہین نظر ٹہرائی ۔ نہ اسلام نہ جزیہ دیندا تیغان کرن صفائی

اودھ اصحاب اکرام کہلوتے رخصت منگی آہی
وچ ضیافت رومی کہانی کون کسے تے آوے
بوسطیوس نام اوس شاہ اطاریونے دا بابا
اگون اوس صلاح ایہہ دتی قدری پہنگ منگائے
شاہ کہیا نہ بات مناسب دغا نال وکیلان
کہک پھر دیاروں آوے خبراں لکھہ پوچان
طاریون ایہہ باتاں سنکے دسیاں جاگہ اسکے
بوسطیوس وچ کچہری اوسدا سر اوڈا یا
لشکر دیکھ مخالف ہویا تیغاں پٹ تروٹے
سبھے اوہ اکو نجبہ مومن جا گڈ فوج لعہ اودون
ماسعیدؓ ایہہ خبر پوچائی عیاضؓ غنیم دیتا مین
حضرت عیاضؓ ایہہ گل سنکے مار للا کی چڑھیا
داگان چا بھجلے گھوڑے لتھے سرکاران
درجہ پا شہادت والا رخصت مومن یاران
الا صبح فیر نئی لڑائی جبان دے وچ جا چڑھیا
سن لیا اسلام اوسنے مومن بنیا خاصہ
ریا اوس اسلام ودھایا درس دینی علماوان
اتے طاریونے دیتا ئین دیس اسلاط تمامی
فیر جبل ماسودی دی جانب سیر کیتا شمطاران
فیر کوہ جودی دی جانب کراں زیارت جائکے
اول بیڑی نوح بنیندی کہندی بعد طوفانون

شاہ کہیا ایہہ اجب نہ مین اج ضیافت شاہی
وڈے خلقے ہر اک نال میں نال پیار بہائے
نال بیٹی اوہ کرے صلاحیں ایہہ پروڈا اشتابہ
کر کے سب یاریک یادہ گوشت وچ وگلائے
دیسا نوں ہوسی بدنامی اودلشارہ بخیلان
ولیعہد کران میں تینوں لے سرداری پاہاں
لاہتھیار صحاب کہلوتے طرف کچہری ڈگے
اک سردار نہ رکہیا زندہ جو اوتھاں تتھ آیا
کہن شہزادی دا سر وڈھاں قدم آیوٹے سوٹے
پنجاہ اصحابیں تے اک شہزادی چلی تیغ فسادون
پیاس گگے اصحاب تمامی ملیا کھڑا اسائین
اوہ دن جستی کیتی شیران جھنڈا نوری پڑیا
ایسی تیغ چلی دو طرفوں سرخ ہویا تل ارزان
ملے معاذؓ جلد دا ابیٹا یار نبیؐ ابراران
در فتیا اوہ حاکم ندن ہر گز فیر نہ لڑیا
دسن اصحاب تعلیم دی خاطر بیگیا کریا سہ
اوسدا ثانی ہور نہ کوئی اسندے بیس اولیاوان
لے جگیراں جھنی ہوئی پہر ییر عنون مقامی
اسلام قبولیا لوتہاں سہتاں شنالو بن خباب
حاکم صالح شہر تھا ایہہ نام وساں سمجھ کے
اوس لگانے لگی آکر شکر کہا آسمانون

ہو سن سبھ فضائل ظاہر پڑھن جیدر سالہ
شہر یدعیون جیدن آیا نامہ حضرت والا

شاہ عمرؓ نے لکھیا نامہ صعبیؓ ولایت جاناں
بلاد بہنسا راہ دی اندر چڑھ اسلام ودھاناں

تو یہ بربر دیلم والے لوگ گئے کجھ رومون
سقالیہ تے قبطیاں نال وی ہین نصارا شومون

ہے ضرورت لشکر آوے بہیج جواب ساون
اول شہر اہناس او تارا ایہہ تاکید تساں نوں

حضرت خالدؓ جایا بیڑا فوج ساری امراون
تبراں ہزار شیر قریشی مل وانگوں یاوان

سر بسم اللہ چڑھیا خالدؓ انس ترکیبوں چلے
اکوں سبھ نشان بنائے مومن کامل ہیلے

پیش نشان زبیرؓ اٹھایا نالے فضل عباسوں
ہور زیادہ ابو سفیان نے حارث نسل قبایون

ہور ہاشم دی تہہ جھنڈا اک عبدالرحمانوں
لے عبداللہ شاہ عمرؓ دا اگے میدانوں

ہور جعفر ابن عقیل ابو طالب دا جایا
آکھو عمارؓ یاسر اوتے راہ اہناس سدھایا

ناداں جھنڈا چھٹا نوری وتا تہہ عباسوں
مرد قریشی شیر بہادر ایہہ ہٹیا مرداسوں

ابو دجانہؓ وسے تہہ وتا ابو ذر غفاریؓ
لے عیاض غنم دے بیٹے علیحدہ فوج نیاری

لے قعقاع اک لیہدون ذوالکلاعؓ حمیری
میسرہ ہور سروتے جایا مرد وڈا تدبیری

ہور مالکؓ دی تہہ جھنڈا انہی قبائل والا
مغیرہ ابن شعبہ کنے جھنڈا جیڈا کالا

ہبی اک جابر دے تہہ جھنڈا سردنا می انصاری
عدی نام حاتم دے بیٹے جدا فوج سواری

ربیعہ نام زبیر دے جایا نامی شیر اکابر
اکڑے وسے پچھے چلے پکڑ نشان برابر

ہر نشانوں پنج سے مومن رنگ برنگی گھوڑے
شعر رجز سبھ پڑھدے جاون ویکھ طوالت چھوڑے

وچ دمشق وسے جھنڈے کنب گیا جگ سارا
چڑھ مسلمون مشرک قبطی لگے کرن نظارا

کوہاں کوڑی لشکر لمہا جیت دل کرن نگاہاں
نور تجلے فوجاں وچوں لاٹاں جان اوتاہاں

نہ کوئی زیر فرش سرہانا صاف نشست نہ گینے
عاشق شیر دسن سبھ باروں یاد اوہناں نگینے

کیسے دی پیر دلا نہ اوہناں ہمت باجھ شہر الاہی
دوہ گلابوں چہرے نوری ایہہ چلاجناون

کوئی وردھ صیاری پڑھدا منزل بہی قرآنوں
خالی اللہ نظری آوے غازی دس میدانوں

دل لتھا شکستہ ہویا دیکھ تھلے نوردن ٹھیک وال یاست اوتے وہے جنگ و شوروں
کسے طرح دل چین نہ آوے اکھین اوگھڑ گیان نال امیران کری صلاحین سر آفاتان بیان
عربنان ول اکابر کرسے قاصد کر روانان سبھے مدد کرن تساڈی ایہہ دستور جہانان
تا قبر کافر لوڑے قاصد ہر جا چٹھیان پایان توبہ حد سوا دے توری خبران لکھ پچایان
جانب ہبنسار ملک سعید ہور شاہ کیکلاجان لکھیا مطلب جنگ اساڈا نفع کسے علاجوان
ثمونین فرا قبیے دیس بجانت تائین اول مونہ اگے مین چڑھیا لتھے عرب تہائین
عربانڈ لبھے جال فولادی پایا آن چوپھیرے پہاس گئے شاہ ہرقل جیہے فارس قدم گھیرے
مقوقس دا کجھ پتہ نہ لگا قبطی مٹی ہوئی تسی وڈا اڈے سر اساڈے پال سوا تے ڈھوئی
آن تبدوک لتھے ایتھے لوٹن شہر گراوان اج بچی ہر کا نگ اساڈے لیان کجھ تساہان
بہتر ہے کن اج ہتھاں دا سرتسان نہ آون جیکر کوشش کسے نہ کیتی ہر فون خاک رلاون
ہو واجب مدد کرن اساڈی ایہا رسم قدیمون اج سر میرے تے پیا سخت بہار غنیمون
پڑھیا کاغذ جیسدم اونہاں کن ہتھاندے کھلے آکھن سچیاں ایہہ تحریران اسی تمامی بھلے
وڑک سبھناں کر کر کوشش کٹھے چین تلنگے ہر طرح سمیان ورت جھنڈے سرخ رنگے
ہر اک شہرون چڑھیاں فوجاں جان ہبنسا ہو گئے ڈاہی لکھ تعداد سپاہیاں طرف اٹھاسی ستے
دس لشکر ٹبے اندر آیا یاران ہزاران ہاتھی پتھین ہزار قوادحرامی آئے اکسے راتی
وہ وہ گز قد قواوان شکل ڈراون والی لک دو لے سنگل دلیا رات ہنیری کالی
شاہ نبطلوس ضیافت کیتی رخصت جس دم ہوئی بیٹھ چند نصیحت کیتی ملا پڑیا ہر وا
کہیا ہتھ اخیر تساڈے تسی جٹھ پینے قبر نہ ٹھلا ہوے کداہین جنگ کھڑ پٹ مینے
دل سپاہیان جا پان قسمان ہو پا ہتھیلیان جوین چلیہا دتے مرتان قسم مسیح جیہون
ہی اوس اپنی طرف فوجان شامسر دیا سپاہ زون طرح جاسوسان خبران دتیان خاکہ قبلہ گمون

ور ذکر کیفیت فوج طلاوہ

در ذکر کیفیت فوج طلاوہ

تا فیر خالدؓ نامہ لکھیا اوسے رات پچھاین — عمرو العاص شامل ہویا لیک فوج تماین

ہر دو طرفون جھیان فوجان جو کیا رچ فیرت — حضرت فضلؓ ابن عباسؓ گیا لنگ اگیرے

ہور طلاوہ شیر ضرارؓ ون سا عالم خبر پوچھالی — ہویا قید ضرارؓ بہادر فوج کفاران آہی

تا فیر رافعؓ چڑھ کے دگیا اک ہزار جوانون — خولہؓ بہین ضرارؓ بہادر شامل لے میدانون

پنج رہے اوس لشکر تائین تیغ سیدہ اپنی سنبھالی — حضرت فضلؓ لے دل شیران آئے ہندیر پکلی

اک ال نہ دنگا ہویا رب ضرارؓ چھڑایا — لاگی گھوڑا چڑھ شتابی عوض آپ ہو کایا

لیے عین واقعہ اندر دو ہزار مقداون — شیر بہادر جنگلی پورا اک ہزار زیادون

قعقاعؓ شیر ہزار جوانون لیتھا بال موا تا — وہ ہزار طلاوہ کافر جال وچ لے بیا تہا

حاکم بعلبک سے والا مویا اوس میدانون — تیرے ہزار او چکا کافر گیا اوتھے جہانون

جیہن سے تید حرامی ہویا موہی ہون جالی — نہی عبداللہؓ بنت مقداون بائی شہادت عالی

در ذکر روز اول میدان دہشودرا

باقی ماندہ تھے ساری خبران وچ پچھایان — غصہ کہا تیاری کیتی کمران کس سپاہیان

بازو رہ سر خود فولادی ہور پاسے دستانے — جیہونکر جوڑا باہان نال رستم اوس دمانے

خنجر کمر ہور کٹھے پیش قبضان سے پاہن — گردان جوہر دار فولادی ٹنگ اندر دہ کادن

سانگان ایان مین قندہارون بہی کمان قصورون — ڈہالان ہند ولایت افضل پہل چڑھانے دو دون

گرزان کاریگر ایرانون بیچ مثال اوہ کالے — آہے ہور کمند ہزاران کیہے ترکش ڈالے

نیزے شتابی رکہنے دمن سیرج شتابی کے — دیلا اوچ زمرد جھمکن موتی لا قطارے

ساخت لپ زری وچہ نہ دمون جی پنی ٹنک یادون — تھے لعل بدخشان والا لنگے صد لعو تون

تہارو ہنیان روم ولایت جیا کہ ہیر سالون
سجہ رکہا بان تپل کہ لون فیلان وچ ہزاران
جب دم سٹ لگی گہڑیالون جہیڑ میدان کہلوئے
میسرہ میمنہ کر کہانے ساقہ گئے بہادر
کر کے درس سارے تمامی مدہی پہر کوالان
چہیڑن جس دم تار ستارون جہودن پاروالے
آدن جس دم گج جہوٹے پہلی پیالے بہنگان
جس دم ہوکی تاد بلنگان کوک گئی ہجاسے
شتری فیل گرداگرد دمامے ضرب لگی گہڑیالون
تازی سن سن شور دمامہ وچ آرام نہ آدن
ریشم جیہے جسم صفایون نرم بدن جہہاندے
دو گہتہان جدہ جسم کہلویان جہولن جہنڈے لگے
خاک دیکہہ اگ اوہنہانی جیونکر بہتی ہست
بولص دیکہیا کہہ وبائی ہے جند نماتی
اول لہانال مردان کہ ہزار وچاران
جیونکر مردان شیر لگے وحشت پا کہلوتا
کافر مشرک ڈردے سارے سیف اللہ وی ناون
بولص جس دم گیا جتہے لگا دو کہہ دو بسیا
عبدالرحمن ابوبکر دا او ستہے وانگ او ٹہاو
موتے دو سر دار کفاران ناگ لگیہے ڈر کے
اتنے نالے حبشی دا ایان ہاتھی لگے ڈولے

جے اولاسے کنڈا ملے آدی ہوش ہشالون
یا ہتہیاران لشکر ہیچیا بہکیا دارگا انگاران
دوہی طرفون لے تہے جہنڈے مومن سدہی ہوگئے
ہویا اذن فیر کوالان ہو سلامی صادر
پہر پہرہ لون ہست پیلے ناگر ڈہول مقالان
مدہم رنگ نے الاوسے پایا تیر نشانے
غیبون چہوٹی تادر بابون جگر کبابون رنگان
دہہ سو دہو سں جیہے پڑہ ہوستہ ستر ام اولاسے
جس دم وچ کپہی پڑ پہیران متہی لال ہشالون
لگے واری ٹراووری جدہ سمان پوچہادن
گردن منہ سوار برابر جد سمان دیکہاندے
بولص مل میدان کہلوتا اہل اسلامان اگے
وچ برابر مر دے تہا نیز قول درست
الوین مرشی ہویا لون جیدین وچ بانی
سر پہی فیر بات نہ آئی رنگیان گفتاران
یا بہکیا ر پیاپچ ایڈا الجہین رومی کہوتا
ٹرہ تکبیران تجہہ اک کیتا وتا شمر بت جاسون
غزیا ابن منجائل لہسا را کیتا جنسے پہیرا
رومی کوتا ذرا نہ اڑیا سد ہا دوزخ جاوے
تیغان ہٹ ترٹے ادہی اگ زیادہ بڑ کے
اہل اسلامان کس کمانان ہیرن جہیر لاہے

یاد اسلام نہ تساں ہیا کڈا راہ اوڈ یکان
بنے اکھہ زنگوں تساں باقی وچ شہر کیاں لیکان

اللہ مددگار تساڈا جنت نرم فلودہ
درجہ زیر ملے تلواراں جسم خون آلودہ

حوراں اج تساڈی خاطر آیاں ہر ہر جیان
واعظ نصیحت سنکے بدھی غضبوں دل سا پیان

ورنہ عربی سنکے گلاں سبھ آہے گھبرائے
مرد قریشی ذرا نہ دولے خالد دل وہائے

کافر فضل مُت عباسوں لنہا سراو کہاندے
رب توکل و اہیاں سانگاں جا کھبے وچ ہو ہاندے

لگ گدہیٹر بہنی سب گے سوٹا ہیر جہناندا
گویا شیر پیا وچ ایٹرنہ کوئی کن ہلاندا

دہنیہ جہنم داخل ہوئے وس سلامت بچے
جانب فضل ہو نہ وہروی ایسے ہوئے کچے

دیکھ مصیبت قوم کفاراں خچ نی ہاتھی پیلے
زنگی سبھ اسوار ہوندے ہیر برابر میلے

خونی رات چڑھی نہ گشاں ایڈ غبار جو فیرے
اہل سلاماں ہیرت ہمالی ہر دم قدم اگیرے

ہور رواہ نہ چلے کائی ہر کس کڈہ وچہلسے
کس کہاناں ہیٹھ دو زانول چلکے تیر لگائے

پڑہ بسم اللہ اندر متھے رکھن تیر نشانہ
نالے زنگی ہوئے زخمی ہیریا ہور زمانہ

لہنے ہوئے فیل تمامی بار شٹے پلیٹے
زنگی ڈگے ہو نہ دسے پرنے جسدم ہاتھی لیٹے

رب بچایا اوس آفاتوں سخت مصیبت آہی
فیر کفاراں کرو جا راں ہور بلا اک ڈاہی

اوہ قواد زنجیر انو لے سنگ سیاہ جلاداں
نالے زنگی لے ہتھ گرزاں لہنے اوس فساداں

جسدم زنگی برابر والے آن ہیدلئے لیلے
قدم سلامت رکھیا شیراں ذرا نہ گبر ڈولے

اوس مصیبت سخت دے اندر اک ضرار اٹھائی
حبشی دو جہنم ٹورے موت اونہاں ہیر آئی

فیر سیدلئے ٹکے لہنا بو لص ستہ ابہائی
کمک اوسدی وس نصارا کرلئے جیترائی

اک شادل شمانینے والا ہور زنگی ہو نہ کالے
گھوڑے نوں للکاریا آہا ضرار کرہاں وا لے

اکدو ساعت رکھہ رفاقت یار سی تو ڈنبھانی
ورنہ تیری بین شکایت سرور پیش پوچانی

گھوڑا کنب وجودوں گیا جسم نیر وہائے
جونکر ہر دا شیر کیدا چپے الوین قدم اوٹھلے

کدی جڑہدا اوڈ اسمانی کدی ہو نہ کفاراں
گویا باشک ناگ پوراناں چہوٹا تیز ہٹاروں

تیز بہتھ ضرارؓ دیکھائے قدرے آن ہٹائیے
اک عبداللہ شاہ عمرؓ دا فضلؓ ابن عباسؓ سوں
ایسے طرح دس بہادر گھیرا پا کھلوئیے
اوہ بطرس ہو پیادہ طرف کفاراں ہیتا
وڑے جہنم سارے کافر ہویرد جہالوں
اک دو باری تیز زیادہ تیر دو طرفوں چلے
قدم رافعؓ ابن محارب مومن قوم لبیدوں
دوڑے تیر انداز تمامی لیاں کس کماناں
رب توکل سانگ گالی ہتھ برابر چھوٹا
زنگی اک اسوار جو اوتے اوہ سلامت ہیا
سٹ چلائی کر چلا کی وار خطا اوس ہوئی
ایسے طرح تیر اندازاں ہاتھی مار چلائیے
فیر قواداں جانب حملہ کیتا شاہ اسواراں
اک جانب تہیں خالد ہیا کر نعرہ تکبیر دل
جسدم پاس رہیا کوئی سنگل تہمن دا الا
چھییں ہزار قواد حرامی ساندی موتہ ہویا
مجبر تہیں لے عمر توڑی تیغ برابر چلی
تا فیر مالی دنا بیرا چڑھ کے شیر جواناں
فوج طلاوہ لشد ہٹے حضرت خالدؓ ہمائی
بہی مقداد نیک عبداللہؓ ابن احمد بیٹا شاہ عمر دا
خوموں ساری رلت گذار جی تیغ کمر اک سیاں

اچراں نوں فیر خالدؓ سرتے ہور جنگی کچھ آئیے
عبدالرحمانؓ ابو بکرؓ دا غازی بنت رسول
شاول خالدؓ نے پھر کوٹھا ہور برابر ہوئیے
رل ضرارؓ سانگ گائی ضرب لگی وچ کنا
فیر کفاراں پیلے ہاتھی چھکی اک میداں
میسرہ میمنہ خبر نہ کائی قالب ساقہ تلے
پنج سے تیر انداز نکالے ٹھلن فیل امیدوں
حضرت رافعؓ ہر تہیں فیل بگا اک گاناں
نٹھا اول ہاتھی بگاڑ کا وچ الو ٹھا
گرزا و ہٹائی جانب رافعہ پچھلی طرفوں پیا
ماریا رافعؓ ہتھ الو ٹھا ہویا کافر سولی
چیر صفاں اوہ بہنے سارے فیر نہ مڑے آئیے
اک طرفوں مقدادؓ بہادر کر ننگیاں تلواراں
اول جنہا سنگل بھتے اوہ کو ٹھے تدبیر دل
فیر قواد نے تن سانگاں رنگ جنہلدا کالا
پنجیں ہزار رومی حبشی زنگی دوزخ ڈھویا
شام پئی تا دل ہٹائے مرغ پرانی ملی
ڈرغیموں سانگ کلیجے نہر تہہ کینن جا لیا
عبدالرحمانؓ ابو بکرؓ دا نیک ہو یا وہ ہائی
حضرت فضلؓ ابن عباسؓ ہمائی بہی عمر دا
جوڑ جیا عثمان شیر کہلوے دا تدی تھر اسلام

در ذکر جنگ بروز سیوم وقتل شدن کفار وقواد و فتح یافتن امیر خالد بر زنجبار را

تیجے روز او تھہ سویرے جنگ پیا ایس اہول
اتے حارث ابن قیس رافعہ ابن زہیر دوں
باقی ہور امرا تمامی تمامی طرف میدان سدھائے
جسدم ہوئی شروع لڑائی تاں زنگیاں بدکاراں
پنج سے مرد ہویا پڑ سدا دھر تلی تے جاناں
بہی زناں نے جنگ مچایا نام محمد دے پیارو
پیندراں غازی گئے بہشت خبر گئی امراواں
تیرے تے تاں عدرا ور لیتے سر اونہاں خنزیراں
اتے بیچ سردار اونہاندا ہویا فتح میدانے
ایہہ احوال زناں سر ہویا قدم تمہیں ادھرے
تاں فتح اسلامی ہووے یار کفار سبھاواں
حیدر اعنت جنگ نے ناں تہیں سیف اللہ نے پائی
آتش چمکی تیز زیادہ پڑ ہنولاں والی
ایہیں ڈہ پئے ڈل دو دوہیں جیویں تتاچے شیراں
ہودیا تیز دو کاں زیادہ جیھ مٹ پایا سانجاں
وہدم وچ چڑ ہار زیادہ جیہہ برابر قیامت
سٹاں گرز مثال ہماراں خنجر سنگے بہنے
شاہ سوار تڑش جسدم الٹ جماعتاں چاون

مال ازواج اسباب تمامی رافعہ شیر لٹکا ہوں
پنج سے بند انال اونہاندی نگاہ بان سیروں
کھول جھنڈے پڑچم کھلو تے زنگی رومی آئے
پیلے فیل زناندی جانب چھیں ہزار شماراں
موتوں سر نہ کسے نہ کیتا روشن کل جہاناں
عربا ندے سر آ نہ آوے سجنے زنجیاروں
چھیں سے مرد بہادر گیا موت نہ چھوڑا دریاداں
چھیں سے زنگی پھر باز نہ آکڑیا نال زنجیراں
ہور ورا نقصان نہ ہویا گئے واپس دلانے
انشاء اللہ رات برابر زنگی موجھے کرنے
رومی زنگی ایہہ فرنگی زیر زمین بادواں
سانگاں توں چلے چاواکاں کر میدان صفائی
بائیں کسے بال ہوا تا اگ بارودے ڈالی
کالی رات گھٹا نوں چہ بجلی چمکے تیہہ دلیراں
تیغاں خون آلودہ آون باہر جسموں نکلاں
شیر زور آور مرد دلاور ہو دن کد ملائم
جے سر وچن ہڈیاں رڑکن روح گماندے
شجاع حملے کرن برابر ڈاہ ڈھاہی اولٹاون

موت سینہا سر کفاراں گرم وسے پردازوں
سینہ تنگ ستام نریماں کار آہی دشواروں
نریمے مرز لتے مرچو نہ ایہہ ڈھنگ ٹہراوں
توبا توپ پکارے قادہ چوا ستاد لوہاراں
منوچہر ضحاک نہ ڈٹھا ہتھ عادوں شدادوں
نہ اج اوہ زواچہ رہیا مارے وند فولادوں
ملک الموت حیران کھلوتا ڈٹھا رنگ اجیہا
جن جناور ڈردے نٹھے شیر اندے للکاروں
رہیا ثابت قدم اسلامی ذرا دِل نہ ڈولے
گنہگاراں وسے پڑ سارا جاری رت بہوہارے
تا فیر رافعہ ابن عجاب رحمہ بات سنائی حضرت خالد اگے
کپڑے تیلوں تر کراکے پشت شتراں دھریئے
روشن کر کے اگ شتابی طرف کفاراں ڈاہیئے
جس دم شتر گردن اٹھتے ویکھن آتش بلدی
انہویں کیتا ہاتھی نٹھے شاہ سوار اوتہاندے
رومی مونہ مروڑ کھلوتے حال انہویں زنجباروں
بھنے فیلاں ڈالے سارے ہاتھی ہو پچھاہاں
پچھا کیتا اہل اسلاماں اوتھ تمامی اگے
ساری رات کیتا حیرہ پچھا صادق ہونہ دیکھا یا
منبر سیاہ نورانی پہنچے لکھ ہزاراں ڈاراں
پہنچے مار کدہن اوہ اکھیں ایڈے آہے لتے

نازل سخت تیغ اجیہی ہوندا لفرا بازوں
رستم زال حیران کھلوتے کثرت تیغ غباروں
اسفندیار نہ ساؤں وسیا ہتھ افراسیابوں
ہر ہتھیں فضل آل پیغمبر اندر جنگ شماراں
نہ ہتھ ایہہ بہرام وکھایا نہ ڈھنگ ہیر شمشادوں
نہ اسکندر نہ اوہ دارا سارے ونگ فسادوں
تھر تھر کنبے دہول سچا را جنگ کہر راہ پیا
دیو پری نس گئے کوہ قافیں ڈکھ گھوکر تلواروں
لے مونہ وہرے پوہن ہوا ہر دم صبا اہلے
چھوڈ چپے گل بنے لگی رومی زنگی ہارے
کوئی اسلاموں رہسی ناہیں تیغ جویں ٹرگے
بال ہوا تا اگ لگائیے طرف مخالف کریئے
پچھوں ساگا مار وچالے چڑھ میدان بھجایئے
طرف غنیماں سارے روڑن کار کر ہوا ایہہ جلدی
سارے ڈگے مونہ دے بھنے غازی شتر بھجاندے
تھر تھر حبشی زنگی کنبے دابڑ پئی تلواروں
خونی ندیاں وگیاں موجیں ہر دم قدم اگاہاں
قتل زنگی رومی ہوئے جو ہتھ رہوں لگے
گویا مدد ملائک آئے چڑھیاں جھرمٹ پایا
یا اللہ تلمیر ساگی لتھے پوندے سر کفاراں
چیکاں مار مخالف بھنے قدم نہ ہر گز جمے

بعضے چھپے وڑ پہاڑیں بعضیاں تنہ انہاسی
ہنجھزار لیا پھر زندہ مشکاں کرڑا اولئے
فتح پڑہوئی اسلامی لے انعام سپاہیاں
ہاشم حمش پوچاون الاادہ بیٹا مرقال کوں
اللہ سو مرد شہید کرکے خالد گیا اگاہاں

بعضے بہنا طرف سدہا امن آہا اوس پاسے
اک لکھ پنجیس ہزاراں رومی زنگی دوزخ چلے
حمص خاطر شاہ عمرؓ دی خبراں جنگ پوچایاں
عمرو العاصؓ مصر ولایت گیا بعد خیالوں
فیر انہاں سے لگے جھنڈی بعد دشہور و ساہاں

در ذکر جنگ انہاس را

وچ انہاں سے لہتا لشکر ڈاکھ ہار دو لے
رنگ تغیر لوکاں ہویا فوج ڈہکی اسلامی
ہا ہلڑ پا ہل پڑ کہلوتا جنگ پنجاہ صلیبوں
رومی لہتا اک میدانے بوسہ دہ صلیبوں
جسدا دل چاہے ہتھ جوڑے ایہ کلام دجالوں
ہو برابر جھٹے دوویں چمکی تیغ میانوں
لاقاں ٹپے سبھ رومی ہور کہیاہن آوے
تا فیر بیٹیا شاہ عمرؓ دا او سدی جانب وگیا
متھے جوڑ کہلوتے دوویں پٹ لیاں تلواراں
لال گیا ہو لوہا سارا پوندی سٹ ودانا‌ں
جسدم ہتھ اخیری چھوٹا کافر ہوم اجیہا
گیا جہنم گنا رومی ہور پچھوں اک آیا
لنہا پچھوں تیجا رومی لے ڈہری ہونہ لڑیا
فیر نہ ہیٹری جیر سپاہی کوئی سد ملاح کہلوتا

رنگ برنگی جہولن جھنڈی صاف میدان چائے
مارلوس ناؤں کفارے ایسپر دڈا احراجی
ہر صلیبے دمے رومی لڑیا ایس ترکیبوں
طمع پچھے جندوینی آئی دولت ملے نصیبوں
تا فیر اوسدی جانب لہتا زیدؓ پت بلالوں
حضرت زیدؓ پا شہادت ٹریا اوس میدانوں
جہڑا تسا نوچ ہے بہادر آ میدان جلاوے
ایہ کہیاہن ہولے نگڑا اٹھ موج شیر اگیبا
لے رخ ڈہالاں کیتا چھیدے گرم دوکان لوہارے
پانی وانگ لگے ہوڑیا لایا زور جوانا‌ں
یاد حال خیال نہ رہیا ہونہ پرنے وچ پیا
اسدی پلے خرچ بہنا کے اوسی پور لنگھایا
بہانیاں اس ساتھ نہ چھیدیا وچ جہنم وریا
بہت ونگار یار و سباں تائیں کسے نہ بدہا چوتا

حملہ کیتا لشکر اوتے بار ہٹایا سانگوں
شرجیل رضی اللہ عنہ بیٹیا ابو ذرؓ غفاری
جیدم آتش پڑ وچ مچی خالدؓ فوجاں پیلے
اولٹ جماعتاں ہاتھاں بہاں سخت قتال جہیا
جاگی ہو من پا شہادت سیر کرن گلزاراں
ہر دو گھتاں مل کھلویاں وچ میدان برابر
ووجے روز میدانے لتہا حاکم طلسا والا
اوہ ہویا فیر دار ووار ی پچ مخالف آئے
فیر کفاراں جایا وچ اگاں نیزے تاں ٹرو وٹے
تیغ میدانے ایسی چلی ترہویاں تلواراں
کثرت گرد غبار و دن وسے رات اندہیری کالی
چڑھیا دن میدانے ماموں مگڑی ان سپاہی
عیاض دعا کیتی اوس ویلے ہی قبول جنابوں
شیراں چھوں و اھیاں تیغاں لاکے زور رکابوں
کافر بیچ وڑے سبھ اندر بند کیتا در کوٹوں
عاقی ہو کے کافر کتے مارن تیرو نوارو ں
در اناس ترو ڑوگا یا کوپے دو ... برودن
چلی تیغ دو پہراں تو ڑی تن گئے چڑہ تناں
وڑ ہس اناس کیتا چڑھ فتح پانی وانگ صفائی
حاکم شہر اندر اوتے ہویا شیر عبادہ ابن قیس
حمص گیا شہر مدینے لکھ احوال پوچھایا

نالے فضلؓ ابن عباسؓ نوں لڑیا اوسے تانگوں
لئے عباس ابن مرادؓ سانگ لیہو مُنہ ماری
گرم دو کان شیراں پڑ کیتا سانگا ندی سرہیا
رومی اک ہزار میداوں وچ جہنم رہیا
رات پئی دن اگلوں چڑھیا فوج میدانے تاراں
ڈھول وجے جھنج گرم ہوئی نشان بہی اکا بیر
حضرت فضل ابن عباس بہر صراحیوں وتا مُنہ پیالہ
ذرا دیر نہ لگی اوتھاں ندیوں پار لنگھائے
دو دیں لشکر جنگ کرن منہ آپس اندر جوڑے
موزی بہت کھپائے آہے پاک نبی دے یاراں
سلینے تنگ ولیراں شیراں عرباں آفت ڈالی
تیراں بارش وسن لگی ہوئے تنگ سپاہی
رومی لگ گئے سبھ بھنّے برکت رب دلایوں
ترے ہزاراں دسد ناٹھے کہو تہا پہل گلابوں
وچ سلامت رہاں تمامی سبھی عربا ندی جوڑوں
باہر قدم نہ پاون موذی بھنا مونہہ تلواروں
شہر اندر وڑ قتل کیتے رومی نسل یہوداں
ماریا مار نوس حرامی ہویا جیدم بہناں
جتیا ہر دے سر سہرا آیا ہور بات نہ کائی
ترے سے مرد ہور منگایا نگہباں اداہ
چار حصے وچ لشکر ونڈے امر جنابوں آیا

چائی روز رہے مقامی پا آرام سنجاروں
پچھے قدم جانب بہنسا وہرا ہو نہ خسکاروں

در ذکر جنگ بلاد بہنسارا

جس ترکیبوں چلے مومن اوسے طور اوٹھائی
بہنسا دا فوج سیر کچھیوی سہر لطلوس اودائی

اک ہزار اسوار نورانی پہلے روز وگا یا
عدیؓ بیٹا حاتم طائی فوج نشان اوٹھایا

ممونؒ ابن مہران بہادر ہو ٹریا ہمراہان
نوں کوہ پیندا کیتا شیراں چلے ہور تداماں

حضرت عیاضؓ لے ہتھ جھنڈا اک ہزار جوانوں
فیر فضل ابن عباس ابن مطلب بن ہاشم ہزار دلیر نشانوں

نالے ابو ذرؓ غفاری سندر فوج نیاری
ہزار بہادر ایس نشانوں مثل بازوں تاری

فیر جعفرؓ اتے مسلمؓ دووین پت عقیلو ن
ہزار ہزار جواں علیحدہ پکڑاں ایس دلیلوں

انتھیں پچھے شیر مغیرہؓ ابن شعبہ جایا
جھنڈا سرخ ہزار جوانوں بہنسارا ہ سدایا

فیر حضرت رافع وگیا ذو الکلاعؓ حمیری
دو ہزار اسوار بہادر ہتھ نشان اسیری

ایہہ سمجھایا ہر اک تائیں خسپت ہر دم ہناں
ہے لطلوس حرامی نامی ونج سینہا دیناں

بات او سدی حق ایہیا چنگی جے اسلام لیاوے
یا فیر جزیہ جانب یثرب سال بسال پوچاوے

ہر دو امروں جے اوہ کوتا ہووے انکاری
تا جہاد اساں سر فرض تینہا ندی سرداری

نزدیک ہادہ اک دوئے دی ہر دم تساں ہناں
جھڑا ویکھہ سلامی ہووے اوسنوں کجھہ نہ کناں

صلح کرنی نال ہوناندی کھول نشان گھتارپ
جھڑا جنگ کرے چڑھ کرناں ہر دم نال کفاراں

قیسؓ ابن حارث حذافہ الس جانب لتھلے رسالا
مداین شہر جینوں کہندے نبیؑ شعیبؑ والا

اوسے جاکے ہڑائی صاف حدود تھوڑوں
ہویا امن امان تمامی مدہم اگ تندوروں

ہووے دتساں جے ضرورت اوسنوں بہج ملاناں
جیسے پہاڑے اوہ آور سی قدم پیش اوٹھاناں

ہیں ایہہ صاف کراں چڑہ تیہ پشت ہووے خالی
عین قریب تسانڈے رہسی فوج ایہہ ہیر یوالی

ہو سلامی لشکر ٹریا سید وم فوجاں گیاں
ویکھہ سلامی حاکم ہویا امن شہر اعطاں لیاں

صلح کر کے مشرک جانب سارے شہر سدھاری
ہی سیریمل شہر پوراناں حاکم اک او تھائیوں
فیر شہر بلاس کنارے وچ جما یا ڈیرا
جاہل احمق کتا لوچا صفلہ سخت مزاجوں
فیر ہیا کبری جانب مومن چڑھ سدھاری
اوسدا ناں سی عبد النصارا وچ ڈاکہ سر پیا
مال اسباب خزانہ وافر راہب گھر پوراناں
خوشیاں نال لتے لے ڈیرے فتح عطا جناب
لاوی نام اوہ ار ماجا یار ومی حاکم آہا
لاوی بل میداں کھلوتا سدیا لڑنے والا
ہوئے آن برابر دوویں لاوی سر تے چڑھیا
وکہہ عمار واگ او تھائی ایہہ باہر دا جایا
حاکم ہو یا حد او تہاں لے تیغاں ہیر کٹ کے
پنداں ہور عمار نے گرنے غازی مومن ہوئے
ہی عبد اللہ شیر بہادر ایہہ طلحہ واجایا
جس دم واڈہ کیتی تلواراں رومی نٹھے کہے
بیچ سے پڑیا کڑ یا زندا اوہ بہی دوزخ گھلے
بیر جالیاں صلح ٹھرائی خوفوں فرزانہ ہلے
اونہاں صلح آن ٹھرائی تاں بچے اوہ نا رول
فیر شہر طبندی جانب بہی استاد وسلون
ابو لبابہ ابن ابولعص کافر ڈریا نہ فتوروں

اجیفیح والیاں جزیہ منیا جس دم جتہندے لائی
صول نام بہادر وڈا کردا صلح صفائیوں
ہرگز صلح او سنہ کیتی طرز و باغ اوچڑ ار
اوڑک قتل ہزاری ہو یا کی گہٹی اس اجوں
بحر یوسف جسنوں کہندے قلعہ ندی کناری
اک ستور ومی زنگی قبطی بنہ مشکاں جب لیا
قتل ترو ڑ دگا یا وہرتی نا کجہہ زور نشاناں
فیر بیجا قا او تے دا وہ منگ عاوہا بوں
چڑھیا مشرک مار نقارے تہیں ہزار سپاہا
اسم مشان ابن نوفل کیتا جس کٹ لا
با شہادت درجہ مومن وچ بہشت وڑیا
کافر مشرک وچ غروراں پکڑ ہمراو ڈایا
گیا تا عمار بہشت ماریا! ونہاں پھڑ کے
نا فیر سلیمان بہادر آں زور اور ڈہوئے
تر سے ہزار دلاور جنگی لے گہیر اپڑ پایا
گیا تے سے ہزار جہنم تیغیں چھیر لاہے
فیر شہر سیزری جانب اوتھہ بہادر چلے
فیر لیلقوں کنارے جنہندے نور ہی تھلے
عمر نام زبیر سے بیٹا حاکم اوس دیارعل
حضرت قیس ابن ثابت لے فوجاں ہمر آون
باپ اوسدا خوو مویا گئے وس جنگ شوروں

طاہر اونہے صلح ٹھرائی باطن دغا کمایا
سلیمان (ابن خالد) ڈٹھیا مقامی ایہہ خالد دا جایا

قیس (ابن ثابت ابن حارث) زیادہ بیٹھے فوجاں حیدم گئے اگاہاں
صلح اونہاں نال لڑائی لئے پر قصد سپاہاں

فیر شہر تنیس دسے اوتے شیراں گھیرا پایا
قس ہور شہر وڈیرا جنگ شکو مچایا

مویا موزی حیرہ سید لئے صلح کیتی امراواں
فیر کفو با اتے ماطی کیتی صلح وناواں

بہنسادی ہیں مشرق مغرب ناسے قطب شمالوں
جوڑ سو ہاگ ہیرا سارا رعیت شاہ کمالوں

در ذکر شہادت سلیمانؓ ابن خالدؓ و عبداللہؓ ابن مقدادؓ ابن اسودؓ

طلبندی دی الیاں بلکے موقعہ سخت جنگ مچایا
لشکر اہل اسلاموں تھوڑا اسیر تہہ ڈٹھایا

پنج سے یار پیغمبرؐ نوری دہ ہزار کفاروں
سلیمانؓ گیا بہشت رومیاں دی تلواروں

عبداللہؓ نام مقدادؓ دی بیٹا سبز سبز قصوروں
دو لئے غازی ہور سیلہ لیندا حصہ حوروں

ایسے آن ہنگامے اندر حضرت قعقاعؓ آیا
فوج تمامی اہل اسلاماں ڈٹھیا گھیرا پایا

چھیں ہزاراں کیتا وچ رومی اوسدا مارے
پنداں سو لیا پھڑ زندا سبھی دھونہ جارے

بولیاص تائیں پھڑکے زندہ وچ زمین لٹایا
اول اس چار ریت وچ چلکے تہہ جلاد ڈٹھایا

کرکے دفن شہیداں تائیں صلح کرن کفاروں
رومی جو شریک جنگاہوں اوہ بھی کیجے داروں

فیر ارادہ حابل اوتے کیتا چڑھ کے شیراں
مرزبان حرامی کافر پیاوس دلیراں

اک ہزار تے پنج رومی کیتا قتل تمامیں
پنداں ہتے لگا تہہ نٹھا اوہ بھی اوہ بھی اگاہیں

رعیت اندر دوس شہ کوئی چھیڑ نہ کیتی کسے
جزیہ اونہاں دے سر دھر لا بھاک جتھاندی لئے

جرنوس تدوں ارادہ کیتا شاہ اسواراں
حضرت قعقاع اوٹھایا بیڑا لے دستہ ایراناں

اوہ حرامی جنگ مچایا لشکر دس ہزاراں
ایہہ کیتا دوزخ واسی سخرہ گمراہ ناروں

شلغم سپہ سالار کفاراں لمریا ہیئت دوبارے
حضرت قعقاع چڑھ شہیدی اوسدا سر اوتارے

ترتے ہزار ادیکا رومی ہویا اوس لڑائیوں
اک ہزار جو زندا پھڑیا قید کیتے ٹکڑائیوں

پا فتح پھر غازی چلے واقعہ ایس سفر دا
لکھ پوچایا دار خلافہ قرعہ ڈال خضر دا

شاہ شہنشاہ پڑھ کے نامہ گریا کنب دو جو ددن
ماتم پرسی نامہ لکھیا رحمت رب دی دو ددن

امیر خالد دی پھیر جانب ہور لکھے امرادان
طلحہ عثمان عبدالرحمان لگا غم بہرادان

جس دم خالد پڑھیا نامہ ماتم پرسی والا
غشی کھا زمینے جھڑیا بھی مقداد کمالا

ہوش آئی تے ایہہ فرمایا داغ دوہاں فرزنداں
انشاء اللہ عوض ہوکاواں دوہاں تہیں چنداں

کون دلیر اسوار اجیہا کھوہتا پہل گلابوں
ایس جیوں تہیں مرن بھلیرا شربت پیتے جناں وں

جے مرنا ان دس کسے ہو دوکھیا کوئی نہ جیوے
جس دم دکھ لگے تن اوسدے موت پیالہ پیوے

انا للہ وانا الیہ راجعون حضرت خالد پڑھیا
دو تن واری کہا کہا غشی شیر زمینے جھڑیا

لا تحقیق ہم ہیں واسطے اللہ کے اور تحقیق ہم اسی طرف رجوع کرنے والے ہیں

ایہہ احوال اصحاب کراماں قصہ نور لکھاروں
اوس کافر دی موت جو آئی مشکل صحت بنجارو

در ذکر جنگ شہر بہنسارا

بہنسا نور جمی گیاں خبراں واقعہ گرد نواحیوں
تا اوس ملک شکستہ ہویا دسی حال تباہیوں

کسے اگے بات نہ کردا داغ لگا تن بھارا
ظاہر پر سمیان درست کیتا اوس شمارا

قلعہ مرمت پھیر کرایا چونا لا دیواروں
گرد خندق جیہی پہاڑی گول آہی پر کاروں

ہو بیٹھا مضبوط حرامی لشکر جمع خزانے
وچ اوڈیکان فوج اسلاموں دکھاں منہ

لال پہاڑی مریم والی عیسٰے پرورش پائی
اودے راہوں فوج اسلامی ہو سلامی آئی

سنگ دے عامیں اگے سایئں پیش نشان کھلارے
ہر اک جھنڈے کلمہ طیب لکھیا کاتب بھارے

رنگ برنگی وچ سیدانے جھوون جھنڈے لگے
دوجی طرفوں بہنسا دالے پکڑ صلیباں دگے

سبھ صلیباں سولی شکل عیسٰے دے گل پاہی
مریم پاس دین کریندی بات درست آہی

تہہ تہہ ست میناں کنبن زید دے قہر قہاروں
ایہہ شرک کماون مشرک مار جہناں سرکاروں

اکو ہان بنگن جھولن جھنڈیاں ہن دلدار
گویا شام چڑھی ہنہ گھٹان جھم گیا دل یاری
گھو کر پے گئی گھڑیالان باجے رنگ برنگی
نالے راہب پکڑ بنجیلان دو گھٹان سہن ہوئے
دا عدتر ز جہادون کیتا گرم دوکان لوہاران
مل گھٹان پڑ گیاں دو دین بجلی چمکی قہرون
مومن کہندے آپس اندر ایہہ ہتھ ساڈا باقی
جے اتفاق تساں اج کیتا نفاق وچالے
شام کفایت مصر نہ ہوئی فارس قدم فسادون
عربان سنکے بات کفارون کرن جواب سوالون
تسی سبب اسلام قبولو بن اساڈے بھائی
تا نیر جیہا ایہہ اساں لیناں اوسے بھاگ تساڈے
رومیان دینار زر زیادہ دسن ایس مقالون
ہر اک اوہی اگ تیز زیادہ ڈال برود خنگاری
جہر ہٹ ساںگان گرزاں پایا شیر شیر اپہر ڈے
دو ہزار سو پایا پیر رومی ہٹ لے سہر اسر خبابون
بطلیوس اگے وچ رد زرومی ختم کلام بیانون
جے اج رات اساڈا اندر پاؤ نہ وچھوڑا
پل اوتے بھی کیتا قبضہ ابو ذر غفاری
کافر سنکے گلاں گیا کنب وجودون
وچ دلیلان چہائی ڈاہی ہر دی کر تسلّا

ہر اک طرفوں کندہ فولادی سانگی اج ادتمازی
پھل گلابی ہر اک بوٹے گھڑیا باغ سپاہی
مست الست بہادر ہوئے شیر زرد رادر جنگی
دوجی طرفوں یار پیغمبر پکڑ قرآن کھلوئے
آسن تول بہادر لتھے ہٹ بدہی ہتھیاران
چڑھ چڑھ شیر دیون للکاران ہتھ اوہاڈون ہر دن
قوم نصارا کری تاکیداں قدم رکھو اتفاقی
ہر گز قدم ہیش نہ دہرسن عربی کرمانوالے
حرص عراباں وده جہانون سخت سیاہ ہبلادون
ہر گز سانون حرص نہ کائی امر جل جلالون
جیکر ایہہ منظور نہ تساں کرنی جے صفائی
ایہہ بھی جے منظور نہ کرسون ویکھو ہتھ اساڈے
دین چلیپہ اوتے مرناں بیٹا رب جل جلالون
جہرہ عربی جائی جادون لنب کڈھی تاداری
قبائل نس گیا وچکارون نالے رومی ہٹے
پنجاہ شہید وچ میدانے ہویا عرب جنابون
نوح آدم تھیں ایہہ نسل لتھے جن اسمانون
اک نہ رومی رہند ازندا بہادین لشکر تھوڑا
رومی وید میدانوں ہٹ سے گردن ہر دی ماری
قطع امید ہوئی زندگانی لگی اگ برودون
صبر با جہ نہ چارا کوئی جنگ کریان بہلہ

قاصد کیتا اوس روانان طرف اعرابان جا ہو
اصلی خواہش کی ہوناندی وچ حصو بابا ہو

قاصد گیا سدیا شیر مغیرہ تائیں
دس ہور گئے سنگ نامی لاہتھیار پائیں

وچ برابر شاہد سے بیٹھے ہویاں طول کلامان
تیتھاں باجھ جواب کوئی ایہہ سنیاں دریامان

بھی بطلوسے تردی کاری ہو اک بات چناری
مین زیارت کرنی چاہان خالدؓ دی اکواری

رومی کرن تعریف زیادہ اندر عرب نرالہ
مینون اکھین نال دیکھانان ابلق گھوڑے والا

ہور بہادر نامی جھڑسے جنگون پیش دیکھالنے
ہر ولایت لوکان اندر دھمے نام کھالنے

مغیرہ تاڑ گیا گل اوسدے کافر مکر بنایا
مشکل ویکھن خالدؓ تائیں صاف اگون فرمایا

قید فریب ارادہ تیرا کی منصوبہ تکیا
ایہہ گل آکھ مغیرہ تریا کافر بول نہ سکیا

عیاضؓ لگے وچ کہی کیفیت جو اوہنان سرتی
قید بہادر عرب کراہین بات اوہنان رل کیتی

حضرت عیاضؓ ہسن لگے کافر دی گفتارون
کیتے فیر جاسوس روانان دیون خبر کفارون

در ذکر جنگ بروز دویم را

رات پئی ہن واہ نہ کائی زنگی دہرت دبائی
وچ دلیلان شب لنگھائی شمس آکھ ویکھائی

منگ دعائیں لاہتھیاران فوج چڑھی ابراران
میمنہ اتے حضرت فضل لے دستہ اسواران

میسرہ اتے نامی قعقاع ابو ایوب انصاری
ساقہ فوج سعید حوالے جس فضیلت بھاری

امیر عیاضؓ درمیانے پڑتان کھلوئے
دوجی طرفون بہنسا والے آن برابر ہوئے

اسی سے حلیبان لیتھے ہزار جو ہر حلیبون
اتے سرخ حلیب دپالے وزن سبہ عجیبون

قدم کیتا داغط عیسایان تیہ ڈاب جہا دون
جنت زیر سلے تلواران اہیا تر فسادون

اکھین بدل سیاہیان لیان گویا اوس گھٹا مون
فوجاں حبشی اندر آیاں مار یا ہتھ نگاہون

دل گھسان دو برو وہیگیان ندیان بن بیہان
گجن کا نگان سن ناگان کنبیا دیواران چھڑیان

تیغاں بر عدالت کیتی ہوئیں ختم کلامان
اہو فریب جانب بہنسا مارے دریامان

ایسے طرح اک ہیسان کہی شروع لڑائی   حضرت فضل دے بھائی اوہ حلیب طلاعی
اٹھہ سے بندا پا شہادت ترپا اوس میدانوں   نالے زیدؓ ابن زیاد گیا اوہ ٹہ جہانوں
بیٹے دو عقیل بہادر علیؓ اتے ہور جعفرؓ   اوس میدانوں پا شہادت ہوئے لد مسافر
بھی اولاد نوفل وچون عبد الشمس نالے   داخل وچ بہشت ہوئے او نہان بھاگ نرالے
حضرت فضلؓ ابن عباسؓ مسلم ابن عقیلوںؓ   دیکھہ وچھوڑا مارن ڈھائین گئی ہمید الیس میلوں
رومی قبطی او سد بہاڑے پنج ہزاران مویا   اتے اوہ بطلوس حرامی داخل بہنسا ہویا
ہن ذکر ابن ولید دن پیا سفر پچھاہان   خالدؓ دے پڑ دچہ رلیئے دہریئے قدم اگاہان

در ذکر فتح شدن شہر فیوم و آمدن امیر خالدؓ بر بہنسا و دیگر جنگ کفار را

رات اوہی بطلوس حرامی کاغذ لکھہ دگا یا   طرف طحا اوہ شہر فیوم کیون اتنا چرلا یا
واجب لنان نال ساڈے پا یا تین وچھوڑا   واحد بہارنہ تون او ٹھاسین لشکر بترا تہوڑا
نالے اہل سلامان لکھیا حضرت خالدؓ نائینؓ   دم اساڈا لبان اوتے بیٹھا تون اوٹھا ئیں
شخص فلانان اتے فلانان جہی ہر افلانان   الیس تعدادون پا شہادت لشکر لد سدہان
کتنے تیک او ڈیکان تینون فاتحہ اکھہا ڈا   کثرت فوجان قوم کفاردن بہتن اجی دو راڈا
بیڑا ہتھر دن جگر کہا دے ہونہ ہردان فرمالنے   جیسے داہ ہمانے ٹھکے غرق غریب بنانے
جسدن نامہ لکھیا شیران خالدؓ ہین ایا می   فتح شہر فیوموں پاکے فوج ہٹی اسلامی
طحا او سد بہاڑے ٹھار ہیا خرچ نہ پلے   وچ ہزاران شامل رومی جانب بہانے چلے
جس دم پاس گیا اوہ بہنسا ٹھا اہل سلامان   جنگ مچایا لے ہتھ تیغان پایا ور پا مار
تے ہزاران کیتا کا یوموئے پڑ ہزاران   جانی مومن اہل سلاموں سیر کرن گلزاران
رستہ اک پوشیدہ بہنسا راوی خبر بتادن   جاسوس کفاران دیکھہ حوالہ حیران شہر بوجاون
اگے بہاٹے اہل اسلامان دوسے مردو گا یا   رست لیادن کسے شہردن تنگ گذارا یا

سنکے اک ہزار بہادر چڑھیا قوم کفاردن ،، اودسے راہوں باہر آئے زور پیا تلواردن
عبداللہؓ ابن قیسؓ بہادر مرد آہا انصاری پیش عیاضؓ عرض گذاری کہی کیفیت ساری
تا عبداللہؓ ابن عقیلؓ گیا ہزار جوانون ،، منج سے تیغان دے موہنہ لیا پنجسی قیدی میدانون
حضرت میاسؓ اودس میدے نے خاص شہادت دپائی راوی دسن دفن اوہا تہایون کیتا اوسنون بھائی
میخائیل گیا نس دچون اپنی جان بچا کے کیتے قیدی قتل تمامی نہر کنارے جا کے
فیر دوبارے ہی لڑائی رومی ترت سے ہزاران سدہا دوزخ طرف دگایا چکھی اگ چماران
باران سے پنجاہ حرامی بدہا نال زنجیران پاس سفیل کیتے سب ذبح حال منداخنزیران
اپتے میخائیل حرامی فضلے ہتھ لگا ،، قسمت وچ اناج نہ پانی وچ لیا اودس اگا
دوسے اپتے اتنی مومن نوری مسلمانان حور قصور نعمت جنت ایہہ انعام جوانان
الا صبح فیر اک پیارے در کفاران کہولے جوڑ جماعتان وگے رومی ڈہول دے طرفون بولے
فوج طلاوہ خالدؓ دا لاؤسے ساعت آیا پیش عبداللہؓ شاہ عمرؓ دا جس نشان اوٹھایا
اپتے عبدالرحمانؓ پیارا ابوبکرؓ دا جایا ،، ہی مقداد سندر نوری آکے موہنہ دیکھایا
دشمن اتے دم شروع لڑائی رومی تن ۲ کہپائے شیر مغیرہ دے ہین ہتھون دوزخ طرف وگائے
چوہتار رومی سدہا لتھا زرہ پہن طلائی ،، حضرت قعقاعؓ اودس گبر دی منڈی پکڑ اوڈائی
فیر عوض ہوکادن چڑھیا اودس حقیقی بھائی گیا میدے نے اکھڑ لگایا سانگ مصیبت اوٹھائی
جبدم ہتھ بڑاہے چہوٹی سانگ منافق ہلی اودہ سدہا راہ اودسے پیا چہٹی دوست کہلی
تا بطلوس میدان کہلوتا ساگی سندر کہوڑا منج سے سرخ دیناروں وکیا اقصہ ملاں جوڑا
تحفہ نورا ایہہ نظرانہ بر بر دیسون آیا سندر تیز زیادہ حدون روشن نام کرایا
ابن اسودؓ
پتر مقداد اوکابر لتھا ہتھہ برابر جوڑسے کافر ویکھہ اگے چڑھ بہنان دشمن بن کوڑی
خالدؓ پوچھیا کون اجہیا تا مقداد معتا لا اہیا سے بطلوس حرامی بربر گہوڑے والا
خالدؓ سنکے وانگ اوٹھائی چہپا سے اوسدا لگا تیغان دے موہنہ اوہ نہ چڑھیا تسدن کونا لگا

اصلی مطلب چار مہینے تیغ دو طرفوں چلی
تول ترازو جنگ میدانے ذرا فوج نہ ہلے

نو ہزار رستے چھین سے ستّھ ہویا قتل کفاروں
ایہہ تعداد خالدؓ آیاں سند یوّیں اخباروں

دو سے غازی داخل جنت عبداللہ ابن عبادؓ دوں
خالدؓ دا اک دن لگا سو جوان تعدادوں

راہ پوشیدہ جہڑا کہندے داخل اوسے راہوں
لگا ہیاں تمامی فوج جہڑی چڑھے سے نگاہوں

قتل تردد کایا دہرتی کیتے دتی در ساری
فوج اسلامی داخل ہوئی نال بلند پکارے

آربطوس سلامی ہویا گل پلہ ہتھ گھاہا
خالدؓ اگے عرض کریندا لشکے اساڈے شاہا

معاف کر ہو تقصیراں میراں ہوگئے عیسیٰ راہسان
سال لیالیے سارا جزیہ یثرب شہر پوچاسان

خالدؓ کہیا قتل کچہو سے ایہہ مکار حرامی
اول کیوں ایس جنگ مچایا سر اس کے بدنامی

عیاضؓ کہیا معاف کرایں ایسیں گلوں بھلیائی
زبیرؓ خالدؓ اکار منی فضل سندی پائی

اجے باقی دیس بتیرے ملک صعید چہوڈانان
بر بر ہور فرانس توڑی لندن جہنڈا لانان

دار خلافہ لکھہ پوچائی حالت سبہ ہوانندی
عرضی لکھہ توری سرکارے قاصد خبر لیاندی

معاف کر ہو تقصیر انہاندی جزیہ سرٹھہرانان
زبیرؓ ابن سلم اتے عون بہادر ابن ساعدی کندی محکم رکھن تہانان

صلح جد مقرر ہوئی ایہہ اقرار ٹھہرایا
اک لکھہ مہر لکھہ اوقیہ جزیہ سال لگایا

دس ہزار بر بوری غلہ گندم لیناں
دو سے مرد جنگی ساڈا ایس ٹکانے رہناں

ایہہ تحریر نوشتہ کرکے اوسدے ہتھ پہنچائی
نالے ساکی نقل تمامی یثرب شہر پوچائی

در عہد شکنی لطبوس و فتح یافتن برہنسا امیر خالدؓ را

کجھ دیہاڑے اہل اسلاماں نال آرام گذارے
عہد شکنی تا فیر کیتی اوس کافر ہتیارے

اول ہدنا توں کلبو کیتا جو وچ شہر اوتارے
دو سے مرد سپاہی جنگی قتل ہویا دربارے

شور ہویا نالے ایسیں دیکھیاں خالدؓ نے فرمایا
عیاضؓ ساڈی بات نہ منی دغا کفار کمایا

ابن عباد شہید ہویا پائی بیٹا اوہ تمیموں
ہور زیاد ابن سفیان مویا تیغ غنیموں

بھی بہا ابو سفیان نے منبر پٹ مسر و تی
ترٹے سے اس تی ہو بہا ور جنت طرف سدھانان
عیاض ایہہ مقالان سنکے سخت اکھ دبائی
تنان سالان توڑی لاگھہ شیران خاصہ لایا
فیر پنجاہان مردان بر لکے ایہہ تدبیر نکالی
سانون جاہڑ فلاخن اوستے اندر شہر وگانان
یون کیتا چاڑ فلاخن اندر شہر وگاون
بافراغت وڈہ زنجیران قفل سبہ او تارے
داخل فوج ہوئی اسلامی پٹ لیان تلواران
کافر چڑہ کے جنگ مچایا ساتہہ امرا تمامی
اوہنان اسی ہزاران وچون سٹھ ہزار کھپایا
خالد نے خود قتل کیتا اوس بطلوس دتا مین
اٹھ ہزار اصحاب پیغمبر ایہہ شمار شہیدان
پتھر اوستے اسم نوشتہ تختہ ہر سر ٹانے
جہاد فی اہل سلامان ڈالی بہنسا شہر وچالے
جامع مسجد وچہ شہیدان باہر ہیر بنوائی
سرخ سیاہ سفید بلوری لگے رنگ دیواران
خمس گیا شہر مدینے لے انعام سپاہیان
دہ ہزاران ہر اک تائین سرخ دینار رتا یا
حاکم حضرت مسلم تائین بہنسا شہر دیا ردل
زینب بیٹی شاہ علی دی مسلم نال ویا ہی

عبد الشمس نے عقیب چڑہ سفیلے کو گے
ہو عاقی اج کافر بیٹھا ساڈا انہین ٹکانان
مطلب اصلی کران نوشتہ ہوئی شروع لڑائی
کافر اندر شہر دے عاقی کا بو ذرا نہ پایا "
بوریان بجھہ کیا ہون بھر کے نصف کھو خالی
قفل سترو ڑو گاوان دہرتی ادھی رات اٹھانان
چوکیدار ہوئے سبہ ڈبج مومن غلبہ پاون
ادھی رات کھلے در سبھے بخت کفاران ہارے
دھر ہو نانون لیا اگے رومی کرن پکاران
تن ہزاران وچہ اکابر ہویا شرک نامی
وچہ ہزار ہویا ہیٹ زخمی ادہ بھی پکڑ اوڈا یا
لٹ غنیمون حد نہ کائی ہر شئے وافر سائین
شہر بہنسا فتح ہویا اہل سلامان عیدان
ایہہ فلانان مرد فلانان ہویا وقت فلانے
وچ رکھے جو گان ہزاران سرکان گول وددالے
عمارت محکم ستر جو نہ رنگ عجائب سائی
دیلان بوٹے ہر اک قسمون رنگ رنگین گلذاران
دہ ہزار مثقال سو نہری جنہاں تیغان اہیا
ہزار ہزار اوقیہ چاندی ہر دسے حصے آیا
خاص داماد شاہ علی دا ایہن دٹھا اخبار دن
کوفے دنج شہادت پائی ہر کتاب گواہی

حضرت مسلم رہیا حاکم عہد عثمان توڑی | بعد محمد ابن جعفر گلی عجائب جوڑے
فیر علی ابن عبد اللہ عبد اللہ ابن عباسوں | زمانہ امیر معاویہ توڑی حاکم رکھہ قیاسوں
فیر طاہر ابن عبد اللہ عمر دراز لنگھائی | تد خلافت بنی امیہ عمرو دی بین پائی
جسدے بہاڑے ہاشمیاں نے جنگ صفین مچایا | اک گروہ اوسدے بہاڑے ویکھہ فساد سدھایا
عہد عباسیہ توڑی رہیا ہور ٹولا اک آیا | جو احوال اہہنسا والا سویئں لکھہ ویکھایا
فیر شہنشاہ شاہ عمر نے نامہ لکھیا آہا | خالد صعید ولائیت جاوے کر فوجاں ہمراہا
بنی ہاشم بنی مخدوم اتے بنی خزاعہ | بنی اوس بنی خزرج رہیں بہنسا فرمایا
حضرت خالد لے دل شیراں طرف صعید سدھایا | عدن تہیں بربر توڑی نوبہ دیس دبایا
صاف کیتا چڑھ پیتہ سارا ہوڑی داگ پیچھاہاں | فرانس وچ چالے لایا جھنڈا لندن گئے تداہاں
قتل ہویا اوہ دیس تمامی رہیا نہ اک نصارا | دودھی نسل فیر دو بارے سند تاریخ شمارا
حضرت خالد با فراغت شام ولائیت آیا | قنسرین وچ چالے جھنڈا پکڑ معقاب لگایا
پائی فیر وفات مبارک حمص شہر وچ چالے | خلافت تسدم شاہ عمر دی کہیں روایت والے
فارس ہن ارادہ میرا صاف پیتہ چڑھ کرساں | کابل بلخ نگر ٹھٹھہ رو ڑی قدم دھرساں
کوہ نہاوند شہر ہمدانے سخت لڑایاں ہیاں | دیہہ قصہ سبہ لکھہ ویکھاواں لڑیاں ننگ پرایاں

در ذکر کوہ نہاوند و فتح شدن ہمدان و دیگر بلاد فارس

ہرمز کابو جسدے بہاڑے کیتا پکڑ دلیراں | شہر ہمدانے وچ پوچایا ہمت عرباں شیراں
حاضر وچ کیتا دربارے بدھیاں مشکاں بانہاں | اسلام قبولیا قتلوں بچیا کیتی عرض تداہاں
جتنے توڑی جبر جبر دزندا وچہ جہانے | سر سلامت قوت باقی لڑسی زور ہمدانے
نالے لوکاں کہیا اوسنوں موقعہ اوسدا لگا | تساں کیتا منع لڑائیوں روک لیا اوس اگا
خوشی نال نہ رہسنے دیسی فارس دیس تسانوں | روز نویں سر جنگ لڑایاں دینا وسنہ سانوں

رل مجوسان چایان قسمان یزدجرد دے اگے — سارا مال تصدق کرسان پیر دے اگے

ہر دیاروں آیاں فوجاں لشکر ڈھیندو کارے — لکھ اڈھائی فوج تعداد دن نامی شیر اکارے

کوہ نہاوند اندر ڈیرے فوج اکٹھی ہوئی — طرف مدائن فوج ارادہ واقف ہے ہر کوئی

نہ کوفہ نہ بصرہ رہسی ہٹر ایرانی چڑھیا — چار بلد دا جوڑ سوہاگہ لکھ کنڈہ کدا رڑیا

ایہہ گل سنکے شاہ شہنشاہ اکھہ نورانی ہٹی — کہیا ٹھیک زوال کہاون فوج اسلامی ہٹے

اول سان فکر نہ کیتا تمک لگی تن شاہدے — سد لیے امرا تمامی واقف جہڑے زاہدے

طلحہؓ عثمانؓ سعدؓ زبیرؓ ہور سعیدؓ اکابر — عبدالرحمانؓ حیدرؓ صفدر شیر عباسؓ برابر

رل مل سارے کرن صلاحیں کی تدبیر کچیوے — اخیر عباسؓ صلاح ہٹھرائی ایہہ گل بہتر تھیوے

نشان رہن شاہ شہر مدینے فوجاں کر ہور وانا — سپہ سالار بہادر کوئی ہٹھلے ونج طوفانان

ایہہ صلاح پسنداں آئی حضرت عباسؓ والی — نعمان بہادر چایا بیڑا ایہہ روایت عالی

پنج ہزار انصار مہاجر ہو چلے ہمراہان — دس ہزاران بصرے وچوں لیا شیر ہمراہان

اٹھ ہزار نے کوفے وچوں غازی مرد چڑھیا — سارا اٹتیس ہزار اکابر فارس دا راہ پھڑیا

ونج ہوا لگاون ویڑے اندر خبر جاسوسان — راہ کشادہ روک کھائی نہاوند فوج مجوسان

سنکے خبر جاسوسان پاسوں کیتا کوچ اگاہان — طرف نہاوند دھر پایا مٹھا راہ ہر اک ہمراہان

سخت جبل جنگل چیرے کوہ نہاوند آیا — دسے سبھ میدان کشادہ پڑ کفار جمایا

ڈیرہ ونج برابر کیتا جھنڈے کوڑی لائے — رات گئی دن روشن ہویا سرخ نشان اوہٹائے

ہر اک طرفوں فوجاں اندر نوبت جنگی بولے — گویا شام چڑھی ہے گھٹاں آکھن شیران تولے

چاواگان ہتھ تلنے نیزے بہت پہچ ہو چلے — دووین لشکر وانگ پہاڑاں آپس اندر رلے

محکم جسم گیاں پئر گھٹاں وانگ دیوار فولادی — ابر اسمانی گرجن لگا لیتا مہینہ فسادی

چھہڑے گولے داغ غضب دی خاص شوال مہینے — لیہو کاران حاجت ناہیں پایا زور پسینے

مونہ مروڑ کفار کھلوتے نزدیک طغیانی — بینے نج پئی دل کانگان نوح طوفان ہو فانی

صفاں صفاں ہو کھیتوں گیاں جم گئی دل بانی
رہندے نٹھے طرف ادجاڑاں چھپا کیتا شیراں
بھی فیروزاں مار یا گیا اندر ایس ہنگامے
بھی لقمان شہادت پائی امیر خدیمہ بنیاں
کوہ نہاوند فتح ہو یا یزدجرد چڑہ نٹھا
چھوڈ خزانے گیا شاہی آہی جمع قدیموں
ایہہ ساریکے دفن زمینے لگا ہتھاں دو دو ا
لعل یاقوت زمرد ہیرے پنے موتی آہے
بے بہا اوہ موتی سچے قیمت کہڑا پاوے
اجے عمرؓ شکم نہ بھریا پر ہوساں ایس مالوں
قیمت اوہناں فوج وچ لے ونڈ برابر ہوئی
چار ہزار دیناراں سرخ ملیا ہر اکتا نیں"
فتح دیس نہاوند ہو یا جز ہیہ لگا ہرتے
ایہہ دل بہت شکستہ شاہ عمرؓ دا یارو
ایسے واسطے دلی ارادہ مڑکے کیتا پکا
کسے طرح دی وچ کفاراں طاقت رہے نہ باقی
فیر دوبارے ہرگز حملہ یزدجرد نہ کرسے
ایسے یار دن فوج اسلامی جیہیں حصے ہو چلے
فیر نعیم چاچا ابن مقرن بیڑا بھائی لقمانؓ حقیقے
ہر اک تائیں شاہ عمرؓ نے ایہہ نصیحت کیتی
شہر ہمدان گیا ہو عاقی کرناں جنگ دوبارے

تیتی ۳۰ ہزاراں نر ایرانی دیوں جند نمانی
اسّی ہزاراں ہور ایرانی ہونہ پیا شمشیراں
جس دم اہناں راہ نہ لدہا پھر دا موزی لاہمے
فتح ایہہ طلیحہ یاروں میں میداں نوسنیاں
دم لیا وچ رسے پہاڑیں ہتھوں فیر ترٹھا
اکدام نہ رہیا پلے قدرت رب کریموں
جس دم قعقاع کیتا قبضہ شیراں ہال نکالے
دو دڈلے فیر وچ ہوندے کھوبات نکاہے
بھیجن نظر شاہ عمرؓ دی ویکھ صاحب فرماوے
واپس کیتے اوہ رواناں طرف ایران خیالوں
تیتی ۳۰ ہزار جواناں حصہ ایس وچ شک نہ کوئی
یعنے اوس غنیمت وچوں ہرگز فرقہ مائیں
جہناں نے اسلام لیا ندا تاد ہر یا ہر ہرتے
لقمان بہادر مار یا گیا چڑہ ایران شکارو
سارا فارس فتح کچیوے گبر نہ ساڈا اسکا
جیکر زور تر وڈا گبراں ہوسن نہ اتفاقی
بھانے ہو جاسن اسلامی وچ لکھیا یوں رسی
ایہہ نہیں اوس تیتی ۳۰ ہزاروں ہور رہندے وچ رلی
ایہہ بیٹے دو مقرن سندے اصلی بات تحقیقی
عوض چڑہ لقمان ہو کا ہو نال اوسد کی بیتی
نال صلح سبے جے فتح ہووے تاں نہ جنگ کفارے

شہر ہمدان ہووے جد فتح ری ولائیت جانان — کرکے فتح رے علاقہ ہیش تان اوٹھانان
اتے خراسان ولائیت کابل بلخ قندہارے — صاف کرہو چڑھ دیس تمامی سمرقند بخارے
نالے ابن عباس بہادر شہر اصفہانی جانان — یزد جبر درپے اوتہا یون محکم جنگ مچانان
ایس ترکیبون ہور بہادر طرف ایران دگائے — نیشاپور ہرات شہر اسے بھی کرمان سدہائے

در ذکر جنگ شہر اصفہان ۱

ابن عباس مدینے وچون جنگی فوج گھوکاکے — مونہہ دھریا اصفہاندی جانب گیا قدم جماکے
جسدم جوڑ آئی اصفہی نوں دیکھ میدان دہ — نال تسلہ لایا ڈیرہ کرکے جنگ ارادہ
اودون فوج کفاران آئی سے ہمن سوارن — جور صفان ہل پڑ کھلوتے کرننگیان تلوارن
لگی جسدم چوٹ دمامے چستی کیتی شیران — دہہ اولارپے مونہہ سدھے بدھا دل دلیران
تافیر والی قوم کفاران آمیدان کھلوتا — کہیا آوے پڑ بہادر جس جانوں ہتھ دھوتا
امیر سپہ سالار تاداآوے اج ہیسدا — فیصلہ ہووے دودھ اندانہ گل جھمیلے
جیکر مار لیا اوس ہینون تا فتح اسلامے — لشکر دیسون تافیر قبضہ کرے بہادر نامی
اتے جے پایا ہین غلبہ داغ غلامی الدان — بردہ کرکے دیچان اوسنون ہین بات دہاوان
ایہہ گل کہکے وچ میدانے اودن گایا گھوڑا — اچرانوں پر ابن عباس آن کھلوتا سوڑا
اول کافر وار چلائی مشرک نامی جنگے — ایسے ضربوں ظاہر ہوئی گھوڑیدی کنڈ ننگی
امیر ابن عباس سلامت نالے ہیا گھوڑا — بہادرین ضرب لگی تن کاری آیا کہلکے موڑا
کہیا دارا دیکے جاہیں اسے کافر مردودہ — ہاشمیا نداایہہ ہتھ کافی ضرب کارازمودہ
کافر کہیا واہ دلیرا ہو صلہ تیرا ڈٹھا — امیر ہور میتھوں کی چاہیں بول بیانوں مٹھا
ابن عباس کہیا اوس تائیں داخل ہو اسلامی — یا فیر جزیہ دیہہ اسانوں لاوان سٹ دمامے
تا اوس کافر عرض گذاری ایہہ صلح ہین چاہان — شہر اسدے تین گرنان قبضہ لیسان ہین اگانان

توں ہیں مرد مرداں جنگی صدقے ہر دم تھیواں
وچ گذراں کراں کرمانے جتنے توڑی جیواں

یہہ آکھ اوہ تُریا گیا سب قبائل لے کے
راوی کہندا اساں ڈٹھا نٹھا اوہ راہ پھکے

شہر اصفہان اوتے قبضہ ہویا ابن عباس نوں
خبر یہہ لایا ہر اک تائیں عرب بنیت راسوں

کر کے سارا مال اکٹھا لوٹی ونڈی یاراں
خوشیاں دے شدیانے وجن کھلیاں رحمت باراں

پنجواں حصہ اُتے نامے یثرب شہر پچایا
خدمت حضرت شاہ عمرؓ دی خوشیاں نال گایا

سائبؓ ابن اقرع دس حاکم او سجا رہیا
ابن عباسؓ لے کے فوجاں راہ کرمانے پیا

شہر اصفہان کر کے فتح نظر میری ہمدانے
بھی ہتھ ماراں رنے پھاڑیں مونہہ دہن خراسانے

در ذکر فتح شدن شہر ہمدان را

نعیمؓ بہادر چایا مہرہ ویکھ بازی سترنجوں
ان شاء اللہ پڑدے اندر لڑساں اُسے ڈھنگوں

ہو سلامی تُریا مومن وداع ترابی کر کے
طرف ہمدانے رکھیاں نظراں ہایا پینڈا مر کے

الا صبح وچ شہر ہمدانے نوری جھنڈے لگے
جنہاں صلح کیتی آہی اوہ نہ آئے اگے

جس دیہاڑے کوہ نہاوند فتح کیتا شیراں
اتے قعقاعؓ طرف ہمدانے چڑھ ٹھیلے لیراں

خسرو سوم نکل واندے جزیہ کرے منا
جس دن فوج ہٹی اسلامی اوہ صلح تھیں ہنا

نالے دس یزدجرد چھٹیاں بہت دگایاں
کھیا مددکرساں تیری تکڑا رکھناں بہایاں

سنکے شاہ عمرؓ نے لکھیا ابو خدیفہ تائیں
جو کجھ لشکر تابع تیری طرف ہمدان فگائیں

خسرو سوم باغی ہویا ہے اوہ موذی حُجت
نعیمؓ بہادر چایا بیڑا کرسی بہن درست

جس دم فوج نہاوندوالی آئی عصر ویلے
ڈٹھی ندیاں دی طغیانی کانگ گئی چڑھ بیلے

شاہ زنگی بھی ذرا نہ سوتا لایا تاج روپہری
شاہ خورشید پیا پُرسوتا نیزہ رکھیا سونہری

اللہ اکبر زنگی تائیں سٹیا کرا پو ہٹھا
دہلت گردن کردقضا یوں مونہ ہند برے کوہٹا

ناہر زباناں پیر پیارے رحمت جسم بانگاں
جنہ پیارے مٹی اندر لسن نیچے ناگاں

اوہ فقیر سدار کھلوتے پاسے ہلی لک سیا
ڈھولیان تددن ڈھول اوڈھائے لا برابر سٹان
لگی جسدم چوٹ دمامے بولے نوبت خانے
زرہ داؤدی جسم دوالے ردک لیا سر خودان
خنجر کمر جمدھر کردان پیش قبض کٹارے
چلے چار کمانان لیان ترکش ہوڈھے کھبے
تیغان قبضہ سُندر سوہنری پاگاتری لٹکایان
ہو مضبوط درُست چسُت نکلنے سچی مایان
کھول نشان سے امراوان ہر اک طرف نوں دین
جم گیان پڑ گھٹان دو دین آئے لوک گوالی
اول تار مبارک مدہم مدہم فوجان ہویان
تار ستاران رنگ بہاران بدہا لک ٹھوکرے
بسیریان الگوزے بولے طرم کرڈا اگے کھولے
ہوئے مست الست سپاہی جام صراحیوں پیکے
پوست جھوٹے قبض دیکھا دکھولی قبض پہنگان
سازگان نول لتھے چاداگان تیغان گرزان پھڑیان
ہر دو گھٹان جم کھلویان لمّا پہنے ہتھیارین
بجلی وچ گھٹا ندی چمکے کڑکے نال مرڈان
مار و مار دسے وچ ہاٹھان سرنتے سجے مایان
سٹ تیغان ہتھ لیان گرزان بیرہ پنجال ترڈے
اوڑک گرزان ہمت ہاری سرمہ کر دیکھایا

نادا ڈھاکے مونہ لگاکے دہ اولارے دھیسیا
پھیران گھت دتی تہر تہلہ دسو کیوں نکر مٹان
بدہے لک تدون امران پائے دستانے
چہرے شیران اوین چمکن قمر تاریخون چندان
برچھے نیزے سانگان سہلے تسمی گھت ر اولاے
ہتھ کمندان دانشمندان لائے ستر سہے
گرزان ہتھ سجے وچ پھڑیان ڈھالان پشت پایان
آسن سہل لے ہتھ واگان بدہے پری سپاہیان
ہتھ جماعتان پڑدے اندر آیان ہاٹھان دو دین
کر کے ساز درست چسُت چھیڑی تار خیالی
سُوہر وردے دی واری آئی جھمر صراحیان موہیان
سار گیان دو تارے بولن طربان سخن پورے
جسدم کوک گھتی کرنائین بینڈ باجے ترڈھولے
اکھین لائی نشہ افیمون ملک الموت اوڈیکے
تھمن دی ہن واہ نہ کائی چڑھیا وٹ پانگان
گویا چیت وساکھ مہینے گھٹان فن چڑھیان
ڈھ سینان سر چڑے ہے بہادر سپاہیل لگارین
جد حملہ کر ہوہن سپاہی سرپان چہڑن گرد ڈان
وده گلابون چہری سرخی منے وٹ سپاہیان
پوندی ضرب وداتن انگون جسدم ٹھون جھوٹے
پوست گوشت ہڈیان کیما فرش بن وچھایا

سانگاندی پیڑ داری آئی بازان ماس اوڈایا | سخت رعشہ دیکھہ بیماری لگہ سنگرف اوٹھایا
آخر سانگان ہمت ہاری کشتہ سم الفاردن | خنجر کمر گردان واہیان کھلی قبض بیماردن
قدم اوٹھایا جاوسے ناہین ضعف ڈماغون بھارا | گندہک آتش پڑی وگائی لالان ڈسے پڑسارا
ترسے تین دیہاڑے رہی لڑائی الاصبح کن کیہلے | خنجر وسوم سنے مجوسان ڈٹھے مردے رلتے
لاشاں اندا کجھہ انت نہ رہیا تن گئے چڑہ تنان | نس گئے کجھہ راتی کافر ایہہ گل کرہوا منان
رسے بہارین داخل ہوئی فوج ساری پرگندہ | پیڑا سفندیار سکندا کریئے جا کے دھندا
سنہ مبارک وچ تیہہ تداہین فوجان ہمدانون | کجھہ تعداد نہ ظاہر دسی طبری الیس میدانون
الحمد للہ فتح اسلامی برکت شاہ ابرآران | ہر لڑائیون ظاہر ہویان ترا ہو تلواران
شہر ہمدان ہوئی وچ داخل فوج صبح اسلامی | تسلط خوب بیٹھایا شیران سبھہ مجوس سلامی
جزیہہ ہر اک اوتے لایا پا فراغت کاردن | جنگ ارادہ رے پہاڑین وسے فوج کفاردن
یزید ابن قیس سے دتا ہین حاکم کر ہمدان لنے | مالون خمس جانب یثرب تورسے لد خزانے
بھی اک نامہ جنگ کیفیت لکھہ پوچایا شیران | اسان فراغت دیس ہمدانون ترہویا شمشیران
جس دن نامہ فتح دا لا گیا شہر مدینے | پڑھ کے مطلب فتح دو بار سجدہ کیتا شاہ نگینے
ایہہ بیان اوس نامے اندر رے پہاڑین جانان | اسفندیار اوچے کلتان دیسون کڈھ بھجانان
بلکہ یزدجرد اوتھائین سے فوجان بیڑ لیتا | سخت لڑائی اہیا باقی جوڑ برابر مہتا
نالے دو ہزار بہادر آذربائیجان دگانان | سماک (ابن خرشہ) بہادر اوہ دل روکے لاکھہ لشتان لانان
بعد سلاموں مہر لگا کے پاہتلی بند کیتا | قاصد ترپا ہو سلامی فارس رستہ لیتا
ہو سلامی دتی ہتھلی تحفہ نظر گذاروں ،، | لے نامہ اوس اکھین دہریا پڑھ فرمان جنابون
جانب قومش رے نہاران جانان پاسو پیری | شیر عبد اللہ فوج طلاوہ رکھیا قدم اگیرے

در بیان فتح شدن قومش رے را

چیرا و جاران دیس پہاڑان رے فستان لگ گئے | ڈٹھا قطعہ سبز کشادہ رنگی دی ہو نہ اے

حاکم آہے دُا اوس شہر دن زینی نہندران
فوجان اوتے نام سپیودش وڈا اتھم حرامی
اوس حرامی ہر اک جانب قاصد بہت دوڑائے
طبرستان گئے بجہہ قاصد ایہہ بیان خطوطان
مدد لازم اج لسانون شاہ فارس دے تائین
جیکر کہک لسان نہ گیتی کا لگان چڑھسن بنے
ایتھے شہر یان کاغذ شاہی بھیجے لشکر بہار رہے
اسفندیار حاکم فوجان صوبہ رہنے دیاروں
اوہ زینی مین لکھہ بہدیا حاکم جو دہقانان
جسجا فوج لتھی اسلامی اوسے جانب چلیا
نعیم آہا جس ڈیرے اندر آپ اوتھا یون آیا
کہیا نعیم ایہہ گلان سنکے غم نہ کرنان بہورا
تیرا ساڈا حال برابر ہوچھے کران کفاران
ایتھے دس اسانون لشکر بہت اکٹھا
زینی کہیا مین گل سان صی صلاح اک جنگی
رات براتی کرکے دہاوہ طرف قندہا اسدا دان
شہر اوتے مین کرسان قبضہ کرنگیا تلواران
ایتھے کر سمیان شتابی مین البتہ جانان
سنکر نعیم ایہہ گلان سنکے دس ہزار بہادر
منذر نام عمر دا بیٹا والی دس ہزار دن
بات اسدی تے عمل کرنان ایہہ بندہ اعتباری

فرخام دا اوہ بیٹا دسن نسل جٹ تماران
رنے میدانے اجسدم لتھی فوج دسان اسلامی
کوہ قارن گرگان قومش نہاوند خطا پوچائی
اسی اول ڈہال لساڈی جنگ کہتان را جیوتان
عرب چڑھ تمامی گجے یزدجرد اوتھائین
شہر سارے رہے فتح ویسن عربان ٹھانے بھنے
رنے میدان جمعایا شیران پیش لسان ادتارے
رستم ثانی سکا بھائی پر افغان قندہاروں
رات پئی نے اودھڑ قبائل ہویا تیز روانان
فوج طلاوہ پیش کفیت ہرگز کہنے ٹہلیا
کرکے کرنش ہو دوزانون حال سارا سمجھایا
ہرگز تیتی دانہ لگے پہوڈ تمامی جہورا
الا صبح سبہ پوسن خبران جدیہڑان تلواران
ڈہنگ کہڑے چڑھ جنگ چیوی شور ہوئے تماٹہا
دس ہزار بہادر نامی دینان مینون جنگے
فجری جسدم پوسے لڑائی راہ خراسان آوان
ہوویسی سہن فوج کفاران ایدن ہمت یاران
سیادش دے وسنج کرسان جیجون کہنیان ہر کہانان
زینی دسے اوہ سنگ دگایا ویکھو حکمت دانا
اودسنون ہر طرح سمجھایا کہنان ہم کفاردن
تابعداری برخورداری دینان کر ہوشیاری

شیر نعیم دا ایہہ مندر چہرہ ابیٹا بھائے
اچیراں نوں دن روشن ہویا لیاں آیت پہاراں
فوج نعیموں پیش درست دل گھٹاں دو گیاں
ڈھ پئے دل دو دین او دین ہرتی تہر تہر کنبے
ہے ہے ہر اک جانب ہوندیاں نیر پلٹے
اکدوئے دا دل ودہاون ہے اوہ شیر الامہ
دو دین وہیراں تول ترازو دیروس متھے لگے
انشا اللہ اکدو ساعت کریاں صبر جہادوں
ویکھو کیونکر مردے کافر بادر کی نہاندی
تر ترسے تیراں مومن غازی مرد ہزار کفاردوں
ایس ارشادوں ہو دوزانوں ڈھ پئے ہتھ شہر بگے
اوددن زینی اتے مندر خونی ہاتھی پیلے
فوج کفاراں سہن وچالے بھاس گئے تدبیرون
ہر اک صرفوں شیر بہادر آدن مہرہ چائی
سیادش ہوزی ماریا گیا زینی دی تلواروں
یزدجرد جوری بہناں ساہ لیا وچ اگے
اوتھوں نٹھا فیر شتابی دم لیا کرمانے
وچ دم لیا اوس مردخاں قلعات لگانان
کرساں اوسدا ذکر دوبارہ ہرگز چھوڑاں ناہیں
القصہ سب شیر بہادر شہر وچالے لتھے
کرکے سارا مال اکٹھا حصہ ونڈیا یاراں

لے سنگ دس ہزار بہادر رانی فوج کھوکی
چوٹ دمامی جنگ شروع دی لگ ہاسرداراں
ڈھ للکاراں پے بہادر دہر دشمن تیں لیاں
سانگاں دا سرچوں ٹنڈاناں گاں انگ لبنے
گویا سر بہار ترودے ہاٹھاں دموں ودٹے
اوسدا قدم پیچھے کیوں پوندا یاد نہ رہیا نامہ
پیر نعیم ڈیوی للکاراں مرناں ہے چڑھ اگے
ہو دوزانوں مار دتیغاں پٹیاں جڑھ فسادوں
جونکر قصہ جنگ بدر دا ایہہ مثال لیاندے
مدد ملائک فوجاں آیاں برکت شاہ ابراردن
ڈھالاں دہر سکر پر لیاں تیغاندا موند اگے
شہر اوہلے وچ قبضہ کیتا لادتی اگ بیلے
نسن دی بجھ وداہ نہ دسے ڈگن سر سر پیروں
الٹ راہاں ہاٹھاں سیٹیاں صف چھاپے
اسفندیار تدا ہیں نٹھا قدم پیا للکاروں
اصفہان ارادہ کیتا عرباں جھنڈے لگے
ابن عباسؓ اگے وچ لتھا ہویا ویکھہ والے
فیر گیا اوہ شہر قندہارے بلخ غریب نمانان
وچہ مرو اوس موت قبولی ہویا جھگڑے راہیں
سنہ بویواں ہجرت والا قومش جوڑاں مختصر
فتح نامہ لیکے خمس گیا دستہ اسواراں

خدمت حضرت شاہ عمرؓ دی دھریا تحفہ اگے ۔ لیکے قلم دوات شتابی ایہہ لکھیا شہہ بگے

بعد حمدؐ ہور مدح پیغمبرؐ بعد سلام ضروری ۔ زینی دی ہر طرح تسلہ خدمت کرنی پوری

جوین اوہ سردار قدیموں اُسے طور ٹہرانان ۔ توں خود بیٹھا رہوا ہتھایوں لشکر پیشوگانان

سوید ابن مقرن غازی بہائی حقیقی تیرا ۔ قومش ہوکر کل جاوے طبرستان ادس ڈیرہ

جرجان کوہ قارن جانان نالے رستا لنے ۔ تہوڑا پتہ رہیا باقی گرد نواح ہمہ اسلنے

جسدم نامہ شاہ عمرؓ دا شیران پڑھیا اکہیں ۔ گرد نواح فتح چڑھ کیتا یاد میری گل رکہیں

شاہ مردان حکم ماوند سنکے خبر شکستوں ۔ صلح کیتی اسلام قبولیا بخرہ لیا بختوں

درذکر قومش وگرکان وکوہ قارن وجرجان طبرستان ۱

سوید نام مقرن دے جائے بیڑا جنگ اوٹھایا ۔ اوتھہ سویر سے لیکے سنگ فوجان قومش راہ سدہایا

اسفندیار شکست اوٹھائی ہرگز قید نہ ہویا ۔ اذربیجان طرف سدہایا دسان جسدم ہویا

رعیت سپاہ لامی ہوئی جزیہ سرکفاران ۔ تھانے بیٹھہ گئے اسلامی ہالا زمینداران

فیر گرکان گیا سبہ لشکر ڈاملک اوتھایون ۔ سلامی ہوا اسلام قبولی رکھی نظر جنایون

پنج ہزاران درم مقررہ ہویا سال لبالے ۔ جنہاں قبول اسلام نہ کیتا اوئے لٹے پہاگا نالے

ہور ہوئی ایہہ شرط مقررہ طبرستانے جانان ۔ لشان کرنی مدد اسادی خرچ ہمار پوچانان

طبرستان گیا ہو فتح دسن باجہ لڑایون ۔ تھانے شاہ عمرؓ دے بیٹھے ہر جا گہہ تکڑایون

ایہہ بھی سنہ بولیون اندر ہویا کم درست ۔ فتح نامہ نالے خمس بھیجیا ہوکے چست

اذربیجان ارادہ کیتا نالے دیس ابوابون ۔ انشا اللہ جو نکر فتح پائی دس کتابوں

درفتح شدن اذربیجان والواب ۱

امر درست امیر عمرؓ دا صادق امر سچا دان
رونق خوب ہوئی اسلامی شاہ فاروق زمانے
طبرستان آئی حد اگون بھی در بند کفارن
ابن حریشہ لبھا او سجا جنگ ہمدان دیہاڑے
شاہ عمرؓ تا نامہ لکھیا لڑنے کا عذر نہ لگے
کیتا عمل نعیمؓ بہادر نامہ نوری پڑھ کے
سراقہؓ چڑھیا بصرے وچون لشکر خوب بہا کے
عبد الرحمانؓ اتے حذیفہؓ گئے طلاوہ اگے
چھوڈ جزیرہ لے سنگ فوجان ہو ازسدہا کے
رلگئے سیردار تمامی پیا ہو چال زمینے
وچ کبیرؓ مقابل ہویا کافر نٹھے اودین
فیر کبیر کہیا اوستا ئین کوین مرضی تیری
اسفندیار نے عرض گذاری نہ کر شیرا دھکا
رل مجوسی جنگ مچاوین قتل میرے یاردن
جوین ہے منظور تسانون بات اوسے تھیں رہنان
کبیر السبل امر دی عرضی بھیجی دتی سرکارے
قتل نہ کیتا قید رکھیا اوس کافر سے تائین
جزیہ ہویا حدون معرہ دینگے ہٹ پچھائین
امن امان اذربیجائے حسید عم لشکر ڈھویا
ہور جہنڈا اور بند کفاران وچ سراقہ لبھا
شہر ایران نام شاہزادہ حاکم اوسد یاردن

عمر معظم شاہ شہنشاہ ہد سراولیا دان د
کوہ قارن چڑھ فتح کیتا حد شمال ایرانے
اذربیجان ہور ابواب نامی قصبے باران
آدے مدد کران لڑائی بیٹھا موقعہ تاڑے
نعیم بہادر بھی سراقہ دہر نان قدم اگے
لے سنگ فوجان طرف سماک گیا صاحب چڑھ کے
شیر کبیرؓ دی ایہہ مدد تے ابوابین جا لگے
تیجا نامہ طرف جبنؓ گج اوٹھے شہنشہ بکے
شیر کبیر دی ایہہ مدد تا در بند این آئے
اسفندیار چڑھیا ہو دون کر کے ساتھ کمینے
اسفندیار لیا پھڑ زندہ بدھے بازو دووے
قتل کراہین قید رکھائین تون ہین داحیرہ
قتل میر النقصان تسادا سخن برابر پکا
قید کرہوتا ایہہ گل بہتر صلح باجھ ہتھیار دا
جو کجھ عقل میر وچہ آیا سو آہا مین کہنا
قید رکھنان صاحب لکھیا نامہ صاف دو با
آئے گبر ابواب دیاردن ہوئی صلح اوتھے
برادر زادہ شیر کبیر دن حاکم رہیا اوتھائین
فیر کبیر لگے فوجان جا در بند کھلو
عبد الرحمن ابو حذیفے سماک دھریا مہتھ
سلامی ہویا درد اموزی عربا بندی تا دارو

اوسنے عرض کیتی دربارے میری واہ نہ چلے ۔ قطلب شمالون اوس حرامی آدمی کر کر ہلے

دوجی طرفون شیر کبیر لیتھا لیکے نوجوان ۔ ہراک طرفون عرب تمامی کانگ چڑھی کر ہوجان

کس کس سے دسنگ کران لڑائی جال غنیم وچھایا ۔ بہتر صلح نال عرابان کافر سخن آلایا

عرضی اگہے بھیجی سرکارے امر جنابون آیا ۔ عمر معظم خبر ایہہ لکھیا کسے نہ دکھہ اوٹھایا

ماورالنہر وچالے شیران ایوین صلح ٹھرائی ۔ جوین امر امیر عمر ڈاکرنی ترک لڑائی

اور ترک ال سپہان سرداران خونی ہاتھی پیلے ۔ ترک کا سحاب گیا ہو فتح کانگ چڑھی کچھ بیلے

فتح ایہہ دربندان اوتے امن امان نواحیون ۔ روسان بھی نہ ہو نہہ دیکھایا ڈر دے عرب سپاہیون

فیر سراقہ لدسدھایا بعد فتح دربندان ۔ عبدالرحمن خلیفہ بنیان لکھیا دانشمندان

داراسلامون آیا نامہ پرسش اوس دفاتون ۔ عبدالرحمان تائین نصیحت خبر رکھین بابون

سر حشمان تے منیان نامہ تا عبدالرحمانے ۔ شہر ایران تائین سدیا دس راوی دانے

کول بہا کے اوسنون کہیا دہ جواب سوالون ۔ مین دربندان اندر جانان دہاوہ کھڑی چالون

شہر ایران سخن آلایا بات لپسند آئی ۔ وچہ دربندان کافر ترکڑے کرسین کوین لڑائی

الان حرزدا تے روسی ہے جگہ بادشاہی ۔ سام احمر تھین اوہ زیادہ جادوگر سپاہی

ہرگز کدے ہلاک نہ ہوسن منتر پڑھ اوڈاون ۔ عربی سحر روک نہ سکن کیوں جنان ہتھ پاون

یاجوج ماجوج آئی حد اگون حد سکندر کہندے ۔ ذوالقرنین دیوار بنائی اندر کافر بندے

تہیہ کر چوڑی حد عدن رادچی نال پہاڑان ۔ دو پاسان پہاڑان امو نہ ملیا گردی جبل اوجاڑان

ہے اوہ ناپو لمان چوڑا اندی سہن دچالے ۔ وگداسہن دسیا او تہایون جبل دیوار دوالے

کسے جانب راہ لبھے پرنت وانگ دیواران ۔ لہنگن دہی کائی واہ نہ دسے حال بندا بدکاران

نرسے قسمان اوہ قوم کفاران چہوٹے بعضے لمی ۔ جیٹن اوہ دیوار ہمیشہ ایس گل اوتے جمے

بنی زبانے دو انگشتان رکہنا توجہ کیتو نے ۔ لہنگن جو گا اہے نہ ہویا چڑھ کر زدہ توتے

قصد مراد دیوار اوہ توڑان کندہ مت سلاسوئی ۔ شہوت اندر غرق ہمیشہ باہل ست سوئی

آوسے ویلے جد ہونا حد سکندر توڑن — باہر شور مچاون اگے عاقی کوٹ نہ چھوڑن

خراب کریسن ہر ولایت شام ہمایت جاون — طرف اسمانان تیر چلاون خون آلودہ آون

کھسن ساڈے باجھہ نہ کوئی وچ زمین اسمانان — حضرت عیسیٰ کرسے عائین لئے سنگ مسلمانان

تاں اوتھے اک دنبل لگسے مرسن اوہ تمامی — بدبو ہونا ندی پاروں روسن مومن شامی

حضرت عیسیٰ فیر دو بارہ منگن اوٹھ دعائیں — اوسیو یلے نازل ہوسن گرج مثال بلائیں

کھاون چیرن لاشاں تائیں سٹن وچ سمندر — صاف زمین ہوسی فیر ساری مومن کرن اودنہہ

فیر آباد زمین تمامی زور ہوسی اسلامی — نہ ہو دلفضار اہسن نہ مجوسس حرامی

عبد الرحمان ایہہ گل سنکے باتیں منی کائی — مار لقارا چڑھیا صاحب شامل فوج دگائی

جاد ربندیں دخل ہویا ڈٹھے شہر ہزاران — شاید مدد ملائک آئے برکت شاہ ابراران

ہر اک شہروں چڑھیاں فوجاں لشکر دہوندوں کائے — بہنہ صفاں مل پڑ کھلوتے جادو گراوہ بہائے

اوتھوں سامہنے جھولن جھنڈے پٹ لیاں تلواراں — پڑھ بسم اللہ کیتا جس دم حملہ نیکو کاران

قتل کرن جس کافر تائیں زندہ ہووے اودین — کیتے گبران سحر ہزاران مل گئے پڑ دو دین

لکھے شخص صلاح وسائی کافر مرسن ناہیں — جس تدبیروں جنگ مچایا پیا قدم پچھاہیں

جس انداز کافر مشرک درخت اوتھے نہ جمے — جدا جدا ہر بوٹا جھولے سرو مثال اوڈھلے

جان کناران وچ ہمانہ رکھو قدم اگاہیں — تیر چلاسے وچ درختاں ہر کشمرن تداہیں

تا فیر وشیران بجھ جماعتاں پلٹے بہتے تیران — جس درختے لاہن نشانان کافر ہون ڈھیران

مردے کافر ہر اک تیروں وچہ درخت نشانہ — سحر یاد نہ رہیا اوہنان نہ کر طول فسانہ

فتح اوہنان شہران اتے ہوگئی تقدیروں — شاید چالا ملکاں دسیا ہوئے ایس تدبیروں

سارے کافر ہوئے مومن شرک ہیا نہ کوئی — اگوں حد سکندر والی بات ختم اِت ہوئی

عبد الرحمان خلیفہ اوسجا کرکے آپ پایا ہٹ باہر — احکام شریعت سرور عالم اوسجا ہو گئے ظاہر

عبد الرحمان گدے گداہین اوسجا کردا پھیرا — نعش نہ مردے بسپتے اوسجا مال بتیرا

حاصل مطلب عمر زمانے بھی عہد عثمانون
عبدالرحمان رہیا اوتھا یون ہویا جدا ایرانون
حکایت آئی ہور عجیبہ طبری نقل چھپے
برکت سرور شاہ رسولان مطلب ظاہر تھیوے

حکایت عجیبہ سجد یاجوج ماجوج را

عبدالرحمان اکہ پہاڑے گرم چٹھی لیتی
شہر ایران ہاہور بتیرے اجل وس سیتی
اک نوکر دے ہتھیں ڈٹھی سبز سفید انگوٹھی
طبری سند ہور کتابان بات نہ ہرگز جھوٹھی
اوس انگوٹھی دے وچہ آہا جڑیا سرخ نگینہ
بغایت روشن سورج کولون آوے تکہہ پسینہ
ویکھن والا عاشق تھیوے بلکہ مرے او تھائیں
عبدالرحمان ویکھہ تعجب پوچھیا اوسدے تائیں
کتھون آندا ایہہ نگینہ کھول حقیقت ساری
تا اوس چاکر ہو دو زانون ساری عرض گذاری
حد سکندر رکندہ فولادی یاجوج ماجوج بلائیں
شکاری ویندے لے عقابان جبل غار او تھائیں
چڑھن شکاری سر کو قافان جد سکندر آوے
ترے دن فاقہ دہین عقابان راوی خبر بتاوے
چوتھے روز اوٹھہ سویرے لیندے ہتھ عقابان
گوشت ٹکڑا اکڈھ ویکھاون دل کری دی تابان
ساگی گوشت کر پوشیدہ پتھر سرخ اوٹھاون
ویکھا کے اوس عقاب دیتا ایہن اندر غار دگاون
ایہہ پر لکھیا لکھن ہارے ہے اوہ چاہ کشادہ
نگینے تیچ ہے ہزاران کرے عقاب ارادہ
مار اوڈاری ملی تاری جاوے تکسے واری
پھر نگینہ قصد اوٹھا ہان آون واٹ قراری
فیر شکاری ماس ویکھاون آون جانب باہان
گوشت کھاون رجت پاون سبز است اٹھاہان
صاحب حاضر ایہہ نگینہ جیکر لوڑتا لون
عبدالرحمن کہیا دوبارہ ایہہ حرص سہاؤن
پوچھن مطلب میرا اکثر ظاہر حقیقت ہوئی
ہرگز حرص نہ خواہش رکھے یار پیغمبر کوئی
ایہہ حکایت ختم ہوئی سنہ ۲۲ مبارک مائی
جو کیفیت الیس سفر دی لکھی عرب پوچائی
الیسے سنہ ۲۳ وچ پیدا ہویا عبدالملک بارد
لتے یزید ابن معاویہ بین ڈہٹا اخبار
ہن یزدجرد والا واقعہ پیش اوٹھائیے
کیونکر ہویا فتح کابل بلخ قندھار دبائیے

در ذکر فتح کابل و غزنی و قندھار و بلخ و جز جز دجرد ۱

جز دجرد جسدم نٹھا لیکے سنگ فراشان
غم اپنے دلدے اندر شہر حلوان ہیا یا
تا کرمانے دھریا تھا اہنگ اصفہاندی پاسون
فیر گیا اوہ جانب مروا یہہ روایت ڈٹھے
گیا ڈٹھا میں وچ کہلوتا دچ درگاہ الہی
یز دجرد تا عرض گذاری میں عاجز فریادی
تیرے باجھہ نہ میرا کوئی میں عاجز ڈکھیارا
مجھ تھیں لیا سبھہ پتہ آپنے قبضے کیتا
جیکر کرم کرہو الیس عاجز حد مقرر ہووے
سرور کہیا دلیسان ناہین فارس آخر تو ڑی
ہتھ تیرے وچ اوس شخص دے ڈٹھا کاغذ لگا
جیکر مُہر تو ان نہ لاوین کرسان قتل تھاں یون
مُہر لوا کے کاغذ اوتے سبے دعوی اوہ کیتا
کہندے نسدم کسے او ٹھایا دچون خیمہ گاران
فیر گیا اوہ بلخ ولایت ترک شاہ سدایا
شکست اوٹھائی گیا بخارا فیر مرو دچہ آیا
لاش اوسدی دچہ کانی خرم کسے ستی آہی
خراسان کیتا تیرہ فتح صلح باجھہ لڑائیون
حد ہیشیور کوہاٹ تھیں سارا دیس پٹھانان

چہین ہزار تعداد کفاران دتا ساتہہ ترافان
اوتھوں نٹھا رانی چوری عربان مخنہ دیکھیا یا
شہر کرمان گیا ہو فتح لشکر ابن عباسون عنہ
جسدم سوتا خواب بشارت آئی نیندر مٹھی
نور تجلے روشن نوردن باغ بہار اک آہی
داد دیہو مظلومان تائین دعوی میرا عادی
مالک رازق ہین تون ہرد ا داد پوچا دن ہارا
آل اولاد نہ میری حصہ مین خوار چوبیتا
سرور عالم شاہ رسولان میرا دیس کہووے
اجیران نون فیر یز دجرد دی گردن کسے مروڑی
کہندا مُہر لا اٹھایون تینون ستانہ لگا
ڈریا کافر مُہر لگائی دسے جاتبا ہیئون
کاغذ ہویا بی مجالی کافر کہڑا اچو بیتا
کافر گیا خان قلاسے تے جایان رزق مُہاران
شاہ چین چڑہ دتی مدد کافر جنگ مچایا
رانی سوتیاں قتل ہویا فراج غلامان پایا
مختصر عبارت لکھی طبری کران گواہے
غزنی بلخ اتے کابل شیر تیغے ٹکرایون
تھانے شاہ عمرؓ دے بیٹھے تے ہین سخن دہان

کابل فیر گیا ہو باغی عہد عثمانؓ زمانے ‌‌ ‌‌ ‌‌ چڑھ بلکے شیران تیغاں داہیاں کافر ہران دیوانے

فیر حنیفؓ عرضی لکھی دار خلافہ تائیں ‌‌ ‌‌ ‌‌ خراسان ہویا سب فتح فضل کیتا ربّ سائیں

یزدجرد نس گیا بخارے ہویا مرد اندر ‌‌ ‌‌ ‌‌ نوکر چاکر رہیا نہ کوئی جسدا اڈا اوڈ منبر

راضی شاہ شہنشاہ ہویا اوسے نامے پاروں ‌‌ ‌‌ ‌‌ ہن لتھ دلدی ہوئی کافر گئے دیاردن

در ذکر فتح بلاد فارس و جنگ توز و شہراز را

یزدجرد دا کرکے کر چائی واگ اگاہاں ‌‌ ‌‌ ‌‌ شہر توزخ پتہ فارس گیاں جتھے سپاہاں

توز توخ جسنوں کہندے جامہ توزی سیاں ‌‌ ‌‌ ‌‌ اوسجا کافر ہوئی اکٹھے رل منصوبہ گنیاں

نال عرابان جنگ مچایے شہر توز چھوڑایے ‌‌ ‌‌ ‌‌ طرف شہراز ارادہ عربان مہر ازخ اوہٹائیے

شہرک کافر ہویا ٹکرا لشکر کر بیتے روانان ‌‌ ‌‌ ‌‌ آ بیٹھے سرحد لگائے اودوں مسلمانان

وہیہ ہزار بہادر عربی نامی شیر ریلے ‌‌ ‌‌ ‌‌ سائی ہاتھی ہست سندہوے فیل لوہا پہلے

مجاشعؓ ابن مسعود زورادر ابو عبیدہؓ بھائی ‌‌ ‌‌ ‌‌ عبیدہ جنگ جبیر وچالے ہویا کر لڑائے

شہر توزخ اوتے جدم آئی فوج کفاران ‌‌ ‌‌ ‌‌ ابن مسعود جنگ مچایا بھاج گئے ہن کاران

تھانہ قائم رہیا اسلامی کجھ زوال نہ آیا ‌‌ ‌‌ ‌‌ جانب توزخ فیر کفاران مونہہ کدے نہ ٹھایا

نیشاپور گیا فیر لشکر ابن مسعود والا ‌‌ ‌‌ ‌‌ جنگ مچایا کافر نٹھے نہ کر طول مقالا

نیشاپوروں پا فراغت فیر ہرات سدھائے ‌‌ ‌‌ ‌‌ نس گئے اوہ ڈرتے کافر فیر ایران نہ آئے

شہرک عزی کافر گوتا طرف شہراز سدھایا ‌‌ ‌‌ ‌‌ ہر جانب تھیں لشکر آیا پیڑ گھنا رچایا

عثمانؓ ابن العاص بہادر حکم جنہاں بھائی ‌‌ ‌‌ ‌‌ اصطخر تھیں تے لشکر چڑھیا کوسیا جدا آئی

شہر شہراز نیڑے وگے چشمہ اک کناران ‌‌ ‌‌ ‌‌ اوسجا فوج ڈھلی اسلامی چمک کڈھی ہتھیاران

دوہاں دہران جنگ مچایا ہوئی سخت لڑائی ‌‌ ‌‌ ‌‌ کافر نٹھے سارے ڈٹھے وچ جن شہر دبائی

داخل شہر ہوئے سبھ کافر آئی سرین سقیمی ‌‌ ‌‌ ‌‌ نامی قلعہ شہر شہراز دوں بکھڑا کوٹ قدیمی

گردے گھیر اشیران پایا جھولن نوری جھنڈے — کافر کاغذ لکھ وگاٹے غنیم کھلاری کنڈے

کھمک آئی قوم کفاران نکلے گا گزدا ندے — دوجی طرفوں عرب بہادر رہے رخ اوٹھاندے

مارو ڈھول وجے ہر طرفوں گجن نوبت خانی — جیدم ہویاں صفاں برابر لتھے شیر میدانی

ایہہ گل سچان ستے آئی شام چڑھی گھٹان — بجلی چمکے نال ہرڈان واگ برابر سٹان

رل گیاں پیڑ زورین گھٹاں تیغیں مینہ ترو ٹا — آپہان نہ بیگانہ دسے آیا گیڑا پو ہٹا

صبح تہین لے عصر توڑی تیغ میہلانے جمی — عرب شکست اوٹھادن لگی بارش ہی نہ تھمے

روز آدینہ او سد بہارے خطبہ عمرؓ اوٹھایا — بعد حمد ہور مدح پیغمبر اولے جیدم آیا

دور حجابوں پردہ ہویا دات آہی سی کوہان — یا ساریۃ الجبل الجبل آواز پیا وچ روہان

جیکر سر سلامت چاہیں لشکر جس بہ چاہیں — ایپر حملہ کر دوبارے فتح تیرے تائیں

ہو حیران گیا سبھ لشکر ساریہ سن ندائیں — آواز لیوالا نظر نہ آوے ویکھن سبھ اوتان

ایہہ آوازہ شاہ عمرؓ دا اصلی نقطہ سمجھاتا — ایپر دا ٹان میل ہزاران لشکر کدن جو پاتا

ہر اک لئے آوازہ سنیاں لگے دتین حیرانی — اسی فارس شاہ مدینے ایہہ قدرت سبحانی

نال پہاڑی تا فیر ساریہ لیکے لشکر لگا — محکم جیدم پشت ہوئی صاف گیا ہو اگا

پچھوں خطرہ رہیا نہ کوئی واگ اوٹھائی شیران — دُھہ چھائی پر چڑھے بہادر وانگ بجلی شمشیراں

وڈہ جماعتاں ہتھاں سیٹاں ڈھیر پورے لگے — قدم دکھن دی واہ نہ کائی چڑھ گئے بن اگے

طفیل پیغمبر فضل ربانا فتح کیتے پار دن — ایہہ کرامت ظاہر ہوئی طبری سنہ بخاردن

شہر شہزار گیا ہو فتح خمس شہر مدینے — سبھ حقیقت ایس لڑائیوں واچی شاہ نگینے

جنگ ہویا ایہہ جیس ترکیبوں قاصد حال سنایا — ایہہ روایت الفاروقوں طبری وچہ لیایا

ذکر شہر از ختم سارا ہن جانان کرمانے — ابن عباسؓ وچہ او ڈیکان لڑنان پیا میدانے

در ذکر فتح کرمان وصفت آن

ابن عباسؓ لیکے فوجان پڑ کرمانے لہتا
کرمانے سنکے خبران باہر جھنڈے لادن ،
ہر دو لشکر پیڑدے اندر وانگ پہاڑان جمے
لگی جسدم چوٹ نقارے شیران ہیکے تانے
ابن عباسؓ دتا للکارا خونی شیر ترٹے
طرف کفاران پڑھ بسم اللہ سٹے بہتے تیران
اگ بر ودھن کیونکر ہٹے چمکی دہار انگو یلے
سخت زور اور مرد دلاور پیڑدے اندر مارے
ایہہ بھی پیڑ لیا چڑھ شیران کیتا کوچ اگاہان
جس قبول سلام نہ کیتا جزیہ سر ٹھہرایا
ہور عبد اللہؓ لیے سالے نو مل جھنڈا دادا
سجستان لگے پیر جھنڈے سال الیسے اسلامی

نام کرنج میدان کشادہ طرف کفاران ستھا
سبھ ہمیان درست کرکے طرف کرنج سدھاون
سپہ سالار آ ہیش کہلوتے لیکر جھنڈے لمے
ٹھنڈھون لگی اگ بنبولان مرفق غنیمانے
کس کمانان ہو دو زانون ترگس اگے سوٹے
فیر انصار مہاجر گجے طرف اوہنان خنجران
میٹہ رکھیہ برابر ہویا کانگ گئی چڑھ بیلے
کافر ہیانہ اک سلامت لینڈا نام دوباری
جا کرمانے داخل ہویا ابن عباسؓ تداہان
حال تمامی انتے خمس یثرب شہر پوچایا
طبرستان کیتا چڑھ فتح لشکر بیش اماده
ایہہ قصہ مین کہول سناوان ہور مقول تمامی

در ذکر فتح شدن سجستان بدستی عبد اللہؓ ابن عمرؓ را

عمر معظم شاہ شہنشاہ نیک عبد اللہؓ تائین
سجستان اوہنین ایا می وسدا جبل کناری
ملک وڈیرا رسے اوتھا یون اوستے خبران گیان
نہ اوس فوج ہیش چڑھائی بیشمار رہیا اوتھائیون
حد قندہار نوڑی فتح دلیس قلات تمامی
شیر عبد اللہ حاکم رہیا شہر سجستانے
معاویہ نے جسدم دیس سبھلا ایہہ معزول آہین

طرف سجستان وگایا ہو قندھاروں سائین
اتے قلعہ رنگ پکیرا نامی برج اوسارے
آن اعرابان لائے جھنڈے گرد سپاہان ہیان
صلح کیتی جنگ نہ منیان ایہہ ہین راہ ضایمون
بیش لڑایان نگر ٹھٹھہ فوج دہلی اسلامے
عمر معظمؓ قایم رکھیا بھی امیر عثمانؓ نے
ہیں زیادہ دیا اوس معاویہ بن ہرگز فرق نہ ہیر

حجاج موذی نیرہ واہیا عبدالملک زمانے
اوسے عزیوں پائی شہادت دسن دنی دا

ذکر شہر مکرانوں الا لشکر سندھ وگلیئے
برکت اللہ حرمت سرور جہے کفر اوڈا اینے

در ذکر فتح مکران بدستی عبداللہؓ ابن عباسؓ و عبداللہ ابن عمرؓ

ایہہ مکران شہر قدیمی سندھ کرمان وچالے
راجا اندر دیبل ہے ہندا اہندا علاقہ نالے

نگر ٹھٹھہ جسنوں کہندے دیبل نام قدیمی
داہر نام ملک ڈیرا سندھ زمان حلیمی

امرکوٹ کراچی بندر شہر کشمیر توڑے
اُچ پنجاب علاقہ اوسدا سندھ بکی لوڑی

ابن عباسؓ چڑھ کرمانوں پیڑ مکران سدایا
بھی عبداللہ شاہ عمرؓ دا لیکے فوجاں آیا

اندر دیبل گیاں خبراں فوج حجازاں آئی
کافر جھب سنبھالا کرکے ہر جا خبر پوچائی

تا راجپوتاں مدد کیتی لشکر چڑھے ہزاراں
دو دو ہیں فوجاں جم کھلویاں وچ انگ بلند پہاڑاں

ابن عباسؓ کیتا چڑھ دہاوا نال لے ابن عمرؓ نے
ادھی راتی چڑھیاں فوجاں لکھیا راوی ہرنے

راجا داہر ماریا گیا عرب دلیس بروٹا
کافر اکثر رہیا زندہ ہتھ اجہیا چھوٹا

فتح رنتر ہوئی اسلامی خمس شہر ٹہینے
صفت وصاف شہر مکرانوں پوچھیا شاہ نگینے

روڑی سکھر بکلین دہاوا حیدر آباد دیا یا
نیر دن ہونوں اول کہندے وچہ کتابان پایا

قاصد سبھ بیان سنایا مثل حبش کہانی
فرحت آئی جسم عمرؓ دے موتہ گیا پھر پانی

ایہہ لکھیا شاہ دو بارے ابن عباسؓ دے تائیں
ہاتھی ویچو ہند ولائت قیمت وٹا وتہائیں

ایہہ قصہ سبھ رب موکایا حاجت اک باقی
ابن قیسؓ والا ذکر بات اہیا اتفاقی

در ذکر فتوح گرد نواح فارس بدستی سلمہؓ ابن قیس و دیگر

سلمہؓ ابن قیس بہادر لے دستہ اعوان
گرد نواحی فارس فتح چڑھ کیتا ایراں

جس کسے اسلام نہ آندا کیتا قتل تہائیں
کسے اندر سے موسیٰ چھپے ایہہ بیان سنائیں

نو کروڑ تعداد کتابون جو سن یہود نصارا نے
اک ہزار اہنے تے ساڈھے ست سو شاہ فاروق زمانے
ہر اک مسجد وچ قندیلان پا سنگل لٹکایان
مکیون جھڑا یثرب جاوے راہ وڈا بادشاہی
سائے باہان رنگ اک لایا تتی وانہ راہیان
سے صراہیان بھریان آہیان ہر اک حوض کنارے
دین ترقی لئے عزت شاہ فاروقؓ زمانے
غریب سپاہی بہت تونگر مالان انت نہ کوئی
ہر اک شخص دے دماین شاہ عمرؓ دی تائین
قحط سالی جس دم ہوئی آٹا مسر ادہٹایا
ویلہو تہوڑے ۶ جے اندر سخت دیس کھفا رلان
ترکستان تے دربندان طبرستانون اگے
جانب مشرق لہنگ لداخون سمرقند بخارا
اودون حد حبش مصر زنگبار ادھڑا یا
اندلس والا دیس تمامی قسطنطنیہ جہوکے
اہنان دیسان بہنان اندر فارس شام چڑھایان
جیکر کجھ عثمانؓ زمانے کاروایان ہویان
بلکہ ہین سبہ لکھیا ویکھیا سان فتح بہیر فتی رعکی
پیر عثمانؓ ضعیف خلیفہ ہیا ترلے کردا
قیامت تیکن رودن بیٹھ ہر اک ظلم نون جا برجی
جسدا دا لگا اوس کیتی تیغ عدالت پوری

حبشی زنگی لوک سوڈانی بہارستان آن تارا
جامع مسجد ہوئی مرمت مصر شام ایران نے
ہر مسافر تائین کہانان بیت المال کون سیایان
مسافر خانے وچ سراوان تنگ نہ ہوون راہی
پانی مٹھے کھوہ ہزاران رحمت غریبان بنایان
آب خوری وچ اوہنان رکھے پانی سڑا وتارے
نہ ہوئی نہ ہوسی یاروا اندر کسے زمانے
اک محتاج نظر نہ آوے خیرباوی جے ہوئے
سر حشمان تے ہر دم جیوے عمر معظمؓ سائین
کہانان ہر اک تائین دتا کسے زوال نہ پایا
کیہنکر شاہ فاروقؓ دبائی کتب ویکھو ہزاران
صد سکندر روس شمالی حد ساڈے دل لگے
تاک جون روڑی سکھر دیبل سندھ اوتاما
معید بارکھہ دلیس فرانس لنڈن جھنڈا لایا
دیا بگرا تے آرمن کابل تنبون ٹھوکے
مصر اتے ارض حبیب رحمت جھڑیان لایان
ہے سبہ اثر امیر عمرؓ دا فوجان نوری ڈٹھیان
معاوےؓ تے حیدرؓ جنگ مچایا بابت تمامی عن کی
دو غا سبہ مروان کمایا لکھسان سادا ہردا
حضرت حسینؓ شہادت پائی بابت اپنا عنبار
سر گیہدمین اعتراض نہ کرسان سبہ صحابہ حضور کی

اتے جو احکام اسلامی حضرت کیتے ظاہر
ہرگز کسے وال برابر قدم نہ دھریا باہر "" ""

ستخت یاروں آپس اندر ہویاں سبھ لڑایاں
اوہ ہاشمی اوہ بنی امیہ تیغ چلی وچ بھایاں

کیونکر ہر سر تخت ناندا ہین شاہ فاروق بابایا
کسے چون چران نہ کیتی سے دُرا دھمکایا

جیکر کسے شوق زیادہ الفاروق ویکھاون
اتے شاہ ولی اللہ تصنیفان تیرین لاوان

خلیدون خلکان واقدی ایہہ مورخ بہارے
توار یخان ہور ہزاران عاجز پیش گذارے

ابن سرین ویکھو لتشی کنڈہ کبیر لیاوان
زوالامادا تے طبری اصلی بات سوکاوان

ہرگز احمق سمجھن ناہین ہزار طرح سمجھاوان
جھگڑے جھیڑے سبھ نکمے سر دکھ اٹھاوان

آہا اک حجاز پیغمبر پاٹ گیا وچکاروں
ہن مرمت ہوسی ناہین کسے دی تلواروں

اوہ شیعہ اوہ سنی پکے تیغ برانہ ہوئی
محمد مہدی سبھ اوڈیکن ویر مٹاسی سوئی

ہرگز ہن علاج نہ تھیوسے سبھ بیکار پوران
گئے شربت سے لگائی فرین دیر ہوکانان

الحمد اللہ لکھہ داری ہر دم مین پکاران
شاہ عمرؓ دا سارا قصہ نظم سنگ سہاران

خواہش میری ایہہ جو دل کی سب مراد ہو جائی
سلامت سیڑا کنہی لگا ایسی خوشی کا ئی

ہور قصہ ایہہ شاہ عمرؓ دا جیون ہار بیروداں
کیونکر اوہنان شہادت پائی ایس گل دی قسم سوان

در ذکر شہادت امیر المومنین حضرت عمرؓ معظم فاروق اعظم رضی اللہ عنہ

سنہ مبارک تیئیون ہیٹی دی تھین وکھالی
ذوالحجہ مہینان جسنون کہنا ایہہ سعادت عالی

عمر معظم شاہ شہنشاہ حج ارادہ کیتا
اصحاب اکابر سنگ برابر خرچ پلے لیتا

حرم پیغمبر ساتھ تمامی شتریں بھار لدائے
با فراغت چھوڈ مدینہ جانب حج سدھائے

کر طواف فراغت پائی لیان حج بہاران
وچ مہینے نازل ہوئے باری دی ابراران

[illegible] شیعہ کہندے اندر اوہنان امان
پیش عمرؓ فریادی ہویا لیکے ساتھ ملامان

پس پیچھوں کیسے شکایت ہر اک بندہ جسنے
کاملو ہاران ہو سنتا ستی داد رسان آنے

دو دِرم مقرہ اُستے مَین زیادہ چاہان
غلام کہیا دو دِرم زیادہ کجھ عنایت کرنی
شاہ کہیا ماوسدے تا ہین کم کہڑا تون جانے
اوس کہیا مین کم دِہر کہیا مان نالے کرب لوہارن
ایہہ گل سُنکے حضرت کہیا نالیہہ دِرم زیادہ
نیت وگڑ گئی ہیہتا یون ایسے سخن الاون
دوجی داری حضرت کہیا مین ایہہ سُنیان گنی
آتا وافر اوہ نکالے کردے لوک تعریفان
اوس کہیا مین ایسی چکی حضرت بیٹھ بناوان
وگ گیا اوہ ایہہ گل کہکے لے خنجر دو دہارا
دوجے روز اوہ سویرے مسجد کعبہ جے آیا
عمرؓ زمانے مومن ہویا نسلون جسنون نامی
اوس کہیا آ شاہ عمرؓ نون مسند خلافت یعنی
عمل صالحہ کرہین توبہ اوڑک لدسدا سو
ایہہ گل سُنکے شاہ عمرؓ نے صافا گون فرمایا
کعب کہیا مین وچ توراتے صفت ڈٹھی اہیں
شاہ عمرؓ تا جسم ڈٹھا کجھ بیماری ناہین
ذوالحج مہینان گذر سدا یا پیش محرم چڑھیا
روز چہارم اوہ سویرے ٹرپ نماز سدھائے
ابو لولوے ہتھ خنجر جیہڑا چمکدا نال چھوٹا
دو سینے وچ تیجے ضربان اک شکم کنارے سے

ایہہ ہن مینون دیوسے نا ہین ہتھلتا دیا ہان
سیرے وچ توان نشان ایسی چٹی ہرنی
واضح کرکے دس آلون نہ کر بہت کہیانے
بھی نقاشی دا اسبہ جا بان دیسا اوستا کاران
اوس کیتا فیر قتل آمادہ نیت بد آمادہ
ظاہر چون چران نہ گیتی ڈردا اوہ تکراعن
چکی عجب تون بناوین بات اسدی منے
کرنی اک تیار شتابی خاطر جوم شریفان
مشرق مغرب تون ٹری دہمان لوکانوچہ ہولاون
اندر زہر اوس بوچھایا خفیہ تور شمارا
وڈا عالم وچہ یہودان ایہہ سادی فرمایا
زاہد عابد متقی بہارا وچ حجاز تمامے
تُرتے دیہاڑے رہندے باقی جسنون جان چھوڑنی
ایہہ وچ چھوڑ آسے تے دالا اندر یاران پاسو
کس طرح تون گل ایہہ جانسن عتبار نہ آیا
الیس اندر عمرؓ تادی بید میری گل کہین
اوڑک خام خیال ٹھہرایا نہ فیر سخن کدا ہین
سنہ مبارک چوبی ہجری ایہہ سلہ مین ڈنہما
ہویان جسدم صفان برابر کنان تے ہتھ اللہ
ضربان جسم چہ ہین لگایان حرا کہسلیہ ہوٹا
الغائی دلن زہر ناہ دیکاکی پریا ہی ہتھیار سے

جھڑا اوسدی طرف سدھایا اوہ بھی زخمی ہویا
تا حملہ رسل شیران کیتا پٹ ہتھیں تلواران
عبداللہؓ بیٹا شاہ عمرؓ دا بجلی وانگوں کڑکے
ایہہ دل ہیرے عوض نہ لگا جیکر موزی ہویا
ہسے ہے لاڑا لد سدھایا عرش ربانان کنبی
نو شو سندر چشمان والا جھڑیا سر دے پرنے
شتر بے مہار اعرابی کا بوکد سے آئے
ایسا شاہ نہ پیدا ہویا ہرگز کسے جہانے
ہر چار سمت جھڑیاں لایاں سندر ہینہ وسایا
سچ کہیا ایہہ سرور عالم خواب بشارت ہوئے
ابوبکر ولی اول آشارہ بوکا کھوہ دگایا "
دوجی وار اخبار کیتی سرور شاہ رسولان
اگ بوجھا دے ہوسن کوئی مرن نہ لوک پیاسے
پڑھ بسم اللہ کر شتابی بوکا کھوہ دگایا "
ایہہ بیان خوابے والا عہد عمرؓ دے ظاہر
حاجت ہور نہ لکھن والی روشن ایہہ گل ہیانی
الکہ ن سرور شاہ رسولان یار دو دین ہمراہاں
سنگ وڈیرا راہ وچہ آیا اوسنے جھپیریا ہے
سے سنگ حرکت کیتی ہرگز غیر کہلوتا ہیر
آسان سخن وہ سنگ سنی وچہ آرام کہلو یا
ہود مثا غضب کھول سنایا اسیہ کتاں بربان

موزی حبشی مسجد وچوں باہر آن کھلو یا
تیغین موچھ اوسدے ہتھ سے کون حامی بدکارن
جسموں اوس بخار نکالے موزی دے سر چڑھکے
سگ حرامی صاحب بدلے جانب دوزخ ٹہو یا
ہرگز دس نہ چلے کوئی جگر ین اگ لنبے
وسو یار وسر یتیمان کس دلاسے کرنے
شاہ عمرؓ دے قد ماندے پوچ کیونکر سر جھکائے
مثل حضرت شاہ عمرؓ دی لکھن ہادی دانے
وچہ خلافت شاہ عمرؓ دی کسنے دکھہ اوٹھایا
دن قیامت لوک پیاسے پانی ملنے کوئی
سستی کیتی کڈھن اندر پانے کسے نہ پایا
مبری امت سبہ پیاسی لگی اگ بنولان
لک بدہا اوٹھہ شاہ عمرؓ نے امرا ہاات پیاسے
ہمت کیتی کڈھیا پانی بھر بھر جام پلایا
جمع غزا نے ہر اک جانے حد شماروں باہر
طبری واقدی ہور کتابان کرسان دقصایان
ابوبکرؓ ہور عمرؓ یگانہ شہرون گئے اگاہاں
اوہ سنگ حبش کہاون لگا کہیا نبی اکابر
نبی اک شہید صدیق ایہہ ارشاد ومنہ
معجزہ سرحمہ شاہ رسولاں ٹھہک درست ہویا
شاہ ولی اللہ دے محمد مرشدان فرمایا حضرن

اکدیہاڑے شاہ شہنشاہ کلّی سیون لگے
ہاڑ مہینے تپش زیادہ لو دکھن دی وگے

پھرا کیتا جھب اوناہاں مہر گہہ جسموں چھوٹا
جانب سورج اکھ پئی گیا شمش اوہٹا

جسدم شاہ خورشید مبارک ڈٹھی چشم پھاہاں
وقت دوپہراں پیا ہنیرا ڈٹھیا ان تنداہاں

لوک گئے سبھ جانب سرور جگ ہنیرا ہویا
شاید اج قیامت ہوئی سورج ہٹ کھلویا

سرور عالم ہسن لگے افشہ نت ہساوے
شاہ عمرؓ نوں راضی کیتا شمس اکھ ڈکھاوے

کیہڈ کرامت ظاہر ہوئی مطلب ہویا گاہاں
قصہ تور شہادت والا جاناں پیا پچھاہاں

جسدم سر دے پرنے ڈگا نوشو سندر لاڑا
دن قیامت والا چڑھیا پیا سر کوہاڑا

لیا شاہ ہتھ نہ آوے ہنجوں ہار ترڈے
ہراک شخص ماردھاہیں سر زمینے سوٹے

ہے ہے کون دلاسہ دیسی سکینا ندفر سر تے
باپ جنہاندے موئے جنگاہیں وچ ٹلہ کردے

ہے ہے کون لیکے دیسی سودا سو لف بازاروں
ہراک خالی خط لوچاون خبر رکھن گھرباروں

ہے ہے کون شتر سہالے بیت المال دوالے
شتراں دیسی روغن کھٹار سے نت سہالے

ہے ہے کٹر الیسی خبراں ملس قافلے راہیاں
ہے ہے ضعف پیا اسلاموں لک شکستہ ہیاں

دور اکرسی کون دیاروں جس نہراں بنجایاں
مصروں شاخ مدینے توڑی نام وسایاں

اوڑک ہوسی ضعف زیادہ دساں ہراک سالے
جہاز اسلامی ہویا شکستہ رخنی بہت دچالے

آخر شاہ عمرؓ دے تائیں یاراں ل ادٹھایا
عبدالرحمٰن ابن عوف طلحہ عثمان علی عباس پوچھایا

اکھہ اوگھیڑی کرن آشارت نیک بخت اللہ تائیں
اجازت لینی بی بیؓ کولوں میری قبر تھائیں

بی بی صاحبہ اجازت دیوے دفن اوسجا کرناں
ورنہ مسلماناں دی قبراں اندر میتوں دھرناں

پاک بینیاں قدساں دوجہ اصلی خواہش میرے
جسدم پوچھیا بی بیؓ صاحباں کرہات ددھیرے

عبدالرحمان طرف آشارا گدی لیتی سہمالو
ابن عوف ہویا انکاری میں سر بھار نہ ڈالو

علی عثمان سعد سعید طلحہ زبیر لایق
ایہہ بنید مشکل اوہ اوہنا دن خصل وچہ خلایق

فیر آپنے بیٹے تائیں آپ خلیفہ کرناں
اوہ بھی لایق ہیسا لیکن کم دی ہرگز دلاندرہاں

اگون شاہ عمرؓ فرمایا آکھ سیر کے حق تاہین
ایہہ آکھہ فیر بہت نصیحت کیتی یاران تائیں
جھگڑے ڈھنگ اوتے مین تریار اہسدا اسلاموں
اتے جو انصار قبیلہ جہانی نال لگانان
اسلام عزت ایہنا یون بھائی ساڈی پشت پناہ لا
ظاہر باطن نال پیغمبرؐ محکم رکھی یارے
رکھنان ایہہ خیال ہمیشہ غافل ہونان تاہین
اوہ اصحاب امانت والا نہ خیانت کردا
جتنے توڑی شاہ معرہ اندر ستان تہیوے
ایہہ کہیا فیر ضعف زیادہ اک حکیم بلایا
اِنَّا لِلّٰہِ وَاِنَّا اِلَیْہِ رَاجِعُوْن مبارک اہی
عبدالرحمنؓ سردی طرفون اوہ صندوق اٹھایا
صہیبؓ وچ جنازہ پڑھیا لاش دھلی اوہدی
وچ جیاتی بعد موائی پڑدس پیغمبرؐ پایا
ترتے مزاران ایس نظیرون سخانی دی اندہ
فیر صدیق اکبر دی قبر سجا ہوڈھا ظاہر
فیر قبر عمرؓ معظم ظاہر ایس تدبیرون
چوتھی قبر حضرت عیسیٰؑ اجا گہہ دسے خالی
ایسا کسدا اہے نصیب جہانی نال لگائے
اللہ صفت جنہاندی کیتی کی گل کہے سپتنی
دین اسلام قرآن نعمت جنت سمجھ دیا ہوون

ست اصحابی اچے زمدر رتبہ شان اگاہین
قدم پیغمبرؐ والا دہر نان افضل بات ایتہائین
شکر تائیں راضی رکھنان فکر فارس شاہون
ہرگز ہودن نہ عذر دہ سرو زدا فرمانان
آپنا مال تصدق کیتا ہوئے ہوا اگاہان
اللہ صاحب اہناندی صفت وچہ قرآن اتاری
ہوندا زندہ ابو عبیدہؓ کردوس شاہ اٹھائیں
ہرگز اوسدے تلے نہ کوئی مشفق جانی ہردا
اوتنے تک صہیبؓ امامت دورنہ اوہ کجھو
وید کیتی تشخیص برابر جسم زہر سمایا
صندوق سنگاکے وچہ لٹکایا ورتی جگ سیلی
قدمان دلون حیدرؓ صفدر بھی عثمانؓ لیجایا
پیغمبرؐ صاحب دے صدر مبارک پاسے رسولاں دہ دین
ہرگز تی دانہ لگے رحمت رنگ ودیکھایا
اول نال دیوار بنائی سندر قبر پیغمبرؐ
سر مبارک جالگے لگا جہانی سرور ظاہر
صدر حضرت ابوبکرؓ دا سر عمرؓ کبیرون
دو بھی دو یارؓ وچالے شان مراتب عالی
شہر دے ہوے ہسن دشمن سخن جنہاں اولتا
وچ قرآن صفت یاران اعتراض نہ کجھ کرنے
بات بیہودہ توڑ نہ کائی کی حاصل تکراروں

مخالف بات مخالف کرسن حرکت اوڑک توڑ سٹی ۔۔۔ لکھے وال ہندو ڈنگا کیتا تیغ زبانی چھوڑی

در ذکر حسب نسب امیر المومنین حضرت عمرؓ معظم را

حسب نسب شاہ عمرؓ دی ظاہر لکھ دیکھاواں ۔۔۔ خاص قریشی بنی عدی نامی شیر سجاواں

شاہ شہنشاہ حضرت عمرؓ نامی پت خطابوں ۔۔۔ اتے خطاب ابن نفیلؓ دادہ نیک جنابوں

نفیل بن عبد العزیٰ خاصہ مرد خدادا ۔۔۔ عبد العزیٰ ابن ریاح پڑدادہ قبلہ گاہ دا

ریاح نام عبد اللہ جایا شیر بہادر نامی ۔۔۔ عبد اللہ ابن قرطے کہندے سند کتاب تمامی

قرط نام عدی دا بیٹا کعبؓ اوستے جیا ۔۔۔ مُرّ عدی دو نوں بھائی نادر کرسی ملیا

مُرّ پاک بنی دا دادا کعب آہا پڑدادا ۔۔۔ کعب نام لوی دا بیٹا نہ کر بات زیادہ

عمر تریٹھاں شاہ عمرؓ دی جد شہادت پائی ۔۔۔ بعضے سال لکھن ستونجہ طبری سند آئی

اتے کنیت شاہ عمرؓ دی ابو حفصؓ آہی ۔۔۔ احد دیہاڑے عمرؓ رکھیا اوجہ کتاب گواہی

کرسی ختم دا دک والوں نانک وال سناواں ۔۔۔ ختمہ والدہ شاہ عمرؓ دی طبری سند لیاواں

ہاشم دی اوہ بیٹی آہی اوسدا باپ مغیرہ ۔۔۔ مغیرہ ابن عبد اللہ کہندے ابن عمر فقیرہ

عمر نام مخزوم دا بیٹا خالدؓ دا دادا ۔۔۔ بنی مخزوم شیر بہادر سند کتاب اسادہ

کعب احبار روایت کیتی وچ تورات نوشتہ ۔۔۔ عمرؓ معظم پیغمبرؐ ہوسی نیک سرشتہ

عہد اوسدے وچ فتح ہوسن ایہہ جو ملک کفاراں ۔۔۔ فارس شام صعید آہین مصر عرب پکاراں

وصف جسم رنگ عمرؓ دا اتے تعداد حرماں ۔۔۔ رقم کراہین طبری وچوں شک پایا بے شرماں

در صفت لون رنگ و تعداد اولاد و حرمان را

سُرخ سفید جسم مبارک جو نکر پہل لگا بوں ۔۔۔ بعضے گندم گون بتاون بدن عمرؓ جنابوں

قد قداور جسم دو مرا جیسے چلن وچہ لوکاں ۔۔۔ سر مبارک ہرہتیں خالی اسل ول ڈیکھن ہوکاں

وال مبارک گردن توڑی پوٹے اُتے لارا گاہان
رنگ حنائی دہڑی اُتے وچہ اخیر زمانے
گردن لمی دو دین ہوٹھ آہے بہت چُکّے
سوراخ مبارک بینی والے گول آہے پُرکار دون
اتے متھا بہت کُشادہ واہ بروٹے نوری
ساڈھے دہ سال حکومت چار دیہاڑے اتے
ست حرم شاہ عمرؓ نے زندگانی وچ کیتے
زینب اتے ملکہ بی بی اک قرینہ آہی
جدم عمرؓ اسلام لیا یا ایہہ جدا ایہہ ہویاں
اک قرینہ مومن ہوئی عقد عبدالرحمٰنؓ نے
چار جدوں اسلام لیائے سان اسم ہونا ند
بھی اک دختر شاہ علیؓ دی حضرت عمرؓ ویاہی
زید بیٹا جنے جنیاں حیدرؓ صفدر ناناں
سند زیدؓ حسین زیادہ حسنؓ حسینؓ ماماں
چوتھی عاتکہ بنت زید عبدالله نال ویاہی
تیر لگا اوس جنگ حنینوں زخم زہر آلودہ
شاہ عمرؓ جد پائی شہادت عقد تیجی داری
اتھے صاحب ادسے آہی حضرت شاہ عمرؓ دے
عبیدالله تے عبداللهؓ ملکہ وچوں ہوئے
ہور ترسے فرزند جو ہوئے ڈٹھا ہر کتابوں
عبدالرحمٰنؓ اکبر اوسط اصغر نالے کہندے
دہڑی سندر چہرا روشن دبدبا بادشاہاں
حجام نہ حاجت آپ لگادن راوی کہندے دانے
چشماں ست رنگ سیاہی نک بلند زیادہ
چہرا ادا فر گول تبارک بھی لالی رخساردن
گویا کالے ناگ سمیٹے صفت عجائب پوری
جسد بہار اتے صاحب ہوت سینے ہوتے
ترسے وساون وچ جہالت راوی کدچہ بیتی
قرینہ اُمینہ دی اوہ بیٹی خوشیاں نال ویاہی
شاید دین قبولیا ناہا وچہ جہالت ہویاں
نامی بیٹا ابوبکرؓ دا ابی تمیم گھرانے
اُم حکیم اتے جمیلہ یثرب طرف لجاندے
اک بیٹا دو بیٹیاں ہویاں طبری رکھ گواہی
خاتونؓ جنت نانی جالوں پاک نبیؐ ہر ناناں
بہتر لگا تا سرپا ڈاڈا شیر آلاماں
غازی بیٹا ابوبکرؓ دا جنگی مرد سپاہی
شہید ہویا شاہ عمرؓ نکاحی راوی دا فردہ
حضرت شیر زبیرؓ نکاحی بات ایہا عنبارے
چار صاحب زادیاں ہویاں لادی باتاں کرد
زاہد عابد مرد بہادر وچ لڑایاں ہوئے
عبدالرحمٰنؓ اسم ہر دا نسل عمرؓ جنابوں
والدہ جدا اہناں دیاں آہیاں راوی خبراں دیندے

اکبر بی بی زینب وچون لکھیا طبری والے
اصغر ام جمیلہ وچون شیر زوراور جنگے
اتے عاصم شیر بہادر صورت دا امتوالا
مصر ولائیت اندر لڑیا سخت سجار دیا یا
مست ہویا اودہ شرابون جانب باغ سدھایا
پا گلونگڑی وانگ مشوقان خواب خیال دا تھایون
لبھی جسدم اوس خماری توبہ دے در آیا
عمر العاص جسدم سنیان دتا بھید زنانی
لکھیا نامہ سزا نہ دتی ہتین کیون کیتا ٹالا
بابی ہر گز درانہ دتا درے حد لگائے
خواب آئی شب شاہ عمرؓ نون ڈٹھا بیٹے تائین
عمر معظمؓ راضی ہویا خواب بشارت پاردن
اک ہور شاہزادہ دسن شائد چھوٹا ہویا
حسن اسم شاہزادیاں نوری ظاہر لکھہ دکھاوان
حفظہؓ نیک عمرؓ دی بیٹی حرم رسولؐ آہے
ٹھیک نسب سس پیغمبرؐ حفظہؓ جد دی بیٹی
فاطمہؓ لتے اک دھیہ ام کلثوم ہویان
خاص روایت ہور جو آئی بی بیان دو دیاہیان
ام کلثومؓ اسم مبارک بیٹی ابوبکرؓ دی ،،
جمع خوراک ذخیرہ گھر وچ گوشت نمک کھجوران
گاسے لگا کھادن دنبہ بکرا لحم کدا ہین

اوسط خاص قرینہ جایا نہ کر طول مقالے
ہمن عاصمؓ دا ذکر تریا بات کران ہین ننگی
ایہہ بھی ام جمیلون وچون پان کرمانوالی
دو دادے بدلے کسے یہودی اس اب پلایا
باغ بان دی بیٹی سندر وچ اوسنون ہتھ آیا
حمل ٹھہر گیا اوس تائین اوہ ٹھہر آیا فیر جایون
ہر گز بھید نہ ظاہر کیتا نہ کسے دھمکایا
لکھہ احوال پوچھایا یثرب لگی غیبون کانی
شاہ عمرؓ خود درے لگائے منگیا آب پیالا
اتنی درے بین ابن مقرہ خاص شہادت پائے
سبز لباس محل یاقوتی بیٹھا تخت سائین
ورنہ ہوندا اگ حوالے فضل وڈا سرکار دن
طبری اندر اوس لڑکے دا اسم نہ ظاہر ہویا
طفیل پیغمبرؐ برکت اتے فقہ توڑ پچاوان
اگلہ خاوند فوت ہویا تاں سرور نال ویاہی
واہ واہ بھاگ شاہ عمرؓ دے نال رسولؐ سمیٹی
چوتھی زینبؓ عاتکہ دوچون وچ اسلامے ہویان
ام ابان بنت عتبہ ابن شعیبہ سایان
پیش خلافت ہوئی شادی حضرت نیک عمرؓ دی
ستو آٹا جو مبارک لکادن وچ تندوران
ایہہ ذخیرہ عرب ولائیت لحم بقر نا ہین ،،

کثرت گوشت شتر زیادہ شام صباح کھیاں دن
مسلمان غریب جو ہوے دروں آپ کھواندے
جسدن عمرؓ اسلام لیایا شخص اٹھتے پنجالی

مہمانوازی عرب تلے حاتم سبہ سدا دن
بہت فرسخت جریدا ہو وداع خوشیاں ندے
شامل اوہ اسلام لیائے ایہہ روایت عالی

درسیرت امیر المومنین شہنشاہ حضرت عمرؓ معظم فاروقِ اعظم

سیر حضرت شاہ عمرؓ دی واضح کر سمجھائی
وانگ فاروقؓ اگے ربدر رستہ کسنے پایا
ڈونڈیاں سیہن ایہہ روایت خاص فرات کنارے
حضرت عمرؓ پھڑیا جاسی اوس قصاص دے پاروں
کیوں نہ نگاہ بانی کیتی بتر اصد ضعیفاں
صحیح روایت ہور جو آئی شتر چوگاد نوالی
صدقات دے شتر تمامی جنگل وچ چوگادن
مار جیٹھ مہینے اندر دن وچہ اوجاڑاں
کہیا نہ تکلیف اوہناں امر ساتوں فرمانان
اگوں ایسطرح فرمایا ایتن ایہہ کم تہاناں
تسیں سرد ہوایاں اندر بیٹھے خوشیاں نال نوں
سُن عثمانؓ رہیا چپ ایتا باتاں کرنیوالا
اکدیہاڑے حیدرؓ صفدر بھی عثمانؓ پیارا
صدقات دے شتر آئے آندے کسے قیاروں
دو دو وین ہو چلے ہمراہاں لیکے قلم دوتاں
وچ کھلوتے تا سر دانی کردی راس قطاراں

جونکر رادی کرے روایت اودین قلم اوہناں نے
لیکھا درچہ شاہ عمرؓ دا حد حساب نہ آیا
اک بچہ جے بکری سنداں کہ گڑدر ندہ مارے
خالق کہسی اساں دتا حکم تینوں دربارون
درحقیقت کوئی نہ واقع ہو یا کہیں خطائوں
بے تکلف کیسے آہے اوہ شہنشاہ عالی
گم ہووے تا ڈھونڈ لیاون کیڈا دکھ اوہناں ون
وقت دوپہراں پھر دیاں ڈٹھا عثمانؓ نظر پہاڑاں
سر ننگے وچ جنگل مارو ریگستان سد ملتان
نگاہ بان تینوں رب کیتا گلہ شتر چوگامان
ہورا جیہی لذت نہ کائی سخن پیش نہ آون
سیرت الفاروق اندر ایہہ لکھیا طرح مقالا
بیٹھے آہے شاہ عمرؓ نے کیتا وچ اشارا
لکھ فہرست جمع لکھیوے کیا تعداد شماراں
جانب جنگل آہو نہ دہریا تناں عالی ذاتاں
حضرت عمرؓ ہو اک جانب لگے کرن شماراں

عثمانؓ علیؓ تا سایہ تکیا بیٹھے جا کر دووین | یار پیارے لکھہ جادن صاحب دسیا اودین
سخت جیٹھ ہاڑ مہینے جسم نوں جلاوے | عثمانؓ پیارا ویکھہ مصیبت علیؓ تائیں فرماوے
ایس شخص دا اسان اندیشہ گرم نوں آفتابوں | حیدرؓ آیت پڑھ سنائی ایہہ آئین جنابوں

قولہ تعالیٰ ان خیر من استاجرت القوی الامین ۰ ۰ ۰

تحقیق بہتر جسکو نوکر رکھے تو زور اور ہے غالب امانت والا ۱۲

ہور طریقہ شاہ عمرؓ دا ہر اک نوں فرمانان | میرے تائیں سارے آکھو عمر غریب نمانان
یعنی مخلوق خدا تھیں افضل کسے عالمون ناہیں | اتے نہ نزدیک رب دے میرا شان اگاہیں
ویکھو کیڈی کثرت نفسی شاہ عمرؓ تن یارد | جیکر دیہری ویرہ کمادن ہونہ تے کہلے مارد
عامل کردے جسدے تائیں بھیجن کسے ولائت | کردے عہد پیمان پکیرا اول بیٹھ نہائت
جے تیں لیا راہ اپوہا ہیں بذار لیساتھیں | عامل جسدم قول قبولی سنہ لین عہدناہیں
جے خلافت پاون ٹکراون کدہیں اوسید ناہیں | ساگی نامہ دس تنانی دیون سخت سزائیں
اوستوں رہیں بذار ہمیشہ فیر امیر نہ کردے | جسدے سر لگے بدنامی کن چڑہی گل ہردے
عبدالرحمانؓ ابن عوف کیتی ہور روائت | اکدیہاڑے قافلہ آیا ماندے اوہ نہائت
حضرت عمرؓ ویکھہ ہونالوں جانب میری آیا | باہر نال آداب آہلو کے سخن اتنان فرمایا
قافلہ اک ہونالوں آیا سارے تھکے ماندے | چور ڈیکن ایسا موقعہ ظالم تھہ اوہ ٹہاندے
چلو اج طرف ہوناندی کریئے نگاہبانی | راتی کرن آرام بچارے سبھہ بندے رحمانی
نہ ہووے نقصان ہوناندا جاسن لد سویرے | تا فیر ساڈی اوہ شکائت کرسن نہ اگیرے
تا عبدالرحمنؓ کہیا بسم اللہ بسم اللہ | ایہہ بندہ ہمراہ تساڈے رکھہ توکل اللہ
اسان دوہاں رات تمامی رکھی خبرداری | فجری لد گئے کروانی طرف بساس تیاری
حضرت زیدؓ ابن اسلمؓ ٹھیک روائت کردا | باپ میرا خود بعد عشاؤں جانب جنگل پھردا
عمرؓ معظم نظری جیہا اسلم عرض گذاری | میں اج سنگ تساڈے رہسان رات اجاڑ ساری

اگون شاہ عمرؓ فرمایا صادق بات درست
ہتھ چوکیداران پہرا دتا شہر دو والے
جا کر ڈٹھا عورت بیٹھی روندے ایانے
عورت اوہناں نوں دے دلاسے روٹی جھب پکاواں
ستنے لڑکے ایس کلاموں پکڑ خوشی جاواں
ہر اک واری دیوے دلاسہ نال پیار سولاوے
اگ جلاوے کرے دعا میں رب کریم غفورا
میری داد پوچھا عمرؓ تے اج رحیم کریماں
ایہہ گلاں جد شاہ عمرؓ نے سنیاں کھلو کے
پانی جاری اکھیں اندر روانگی ہو ہار چلیا
آن سلام علیکم کہیا اوس عورت دیکھیا میں
اوہ ہے کھلو تے دو دین اسی طرف بازار سدھائے
آٹا گھر تھیں چا شتابی طرف قصاب سدھائی
ہرگز گوشت رہیا نہ وافر ہے ٹکڑا اک باقی
تا فیر شاہ عمرؓ فرمایا اتنا ان ٹکڑا کافی
آٹا گوشت شاہ اوٹھایا اسلم پکڑے پلہ
اگوں شاہ عمرؓ فرمایا میں ایہہ بھار اوٹھاواں
آئے اسی شہر دن باہر اوسدی طرف سدھائے
ہرشے اوس کے کرن حوالے ہانڈی دھرن دوبارے
گوشت اوسدے وچ گا کے چمچہ شاہ اوٹھایا
کدے شاہ لیا دے بالن رات ہنیری سخت

دو دین جانب ریگ ہٹ نے ال ہتھیاراں
آتش بلدی نظری آئی طرف پہاڑ شتابی
ہو کے نیچے ملگن کھاناں موہنہ دس کرماں نے
جد دم لحم تیار ہوسی خوشیاں نال کھواواں
ہو کہ لگے تا اوہ کھلودن گل لگن گرلاون
خالی ہانڈی اندر پانی چمچہ پکڑ پلاوے
تیرے باجھ نہ میرا کوئی مقصد کرسی پورا
ترلے لیندے بال ایانے دے طعام یتیماں
آئے جانب اوس عورت دی دوں شکستہ ہو کے
شاہ عمرؓ دی کمر شکستہ چہرا زردے ملیا
پوچھیا بیٹھ حوال تماجی ساگی طلب سنایئں تو
دیج دو کالے آٹا پوچھیا نہ لدھا گھر آئے
گوشت پوچھیا اگوں کہیا اوس غریب نمانے
کیا دلیساں میں شاہد ہے کیتا میں قول اہیا اتفاقی
اوس نے کیتا کڈھ حوالے کہیا اللہ شافی
حضرت میرے کر ہو حوالے فضل کریں مت اللہ
عوض اسدا ملے جنابوں راضی ہاں لیجاناں
جا کے ڈٹھا عورت بیٹھی رووں بال ایانے
گٹ مثالہ سٹیا جھبکے روغن زرد پیارے
لحم تداہیں رجھن لگا لکڑی میں لیایا
حضرت آتش آپ جلاون کھلے عورت سخت

آتش مدہم ہووے تے بالن ہر ہتھ دہڑی اگے
لجھہ دہڑی وچ پیا گھٹا لجم بیتار کیتو نے
اصلی مطلب ہر شئے پکی کہا دن بال ایانے
عورت بولی حق تیرے تے رکھین خرچ عزیزان
اگون شاہ عمر فرمایا بے بے رکھہ تسلہ
بے خبر مین تیرے حالون غیبی علم نہ جانان
مجری دتا لکھہ نوشتہ خرچ بیت المالون
ہر ولائیت لکھیا نامہ سبہ امیران تائین
جیکر تسان خبر نہ رکھی مین بذار تساتہین
دار الاسلام اندر کوئی عاجز مینون نظر نہ آوے
ویکھو کیسی کوشش کیتی حضرت شاہ عمرؓ نے
روایت دسان ہور عجیبہ کہون عمرؓ دے تلے
شاہ عمرؓ جدلی خلافت یار پیغمبرؐ بولے
عمرؓ معظم ایہہ فرمایا کر انصاف شریفہ
پاک نبیؐ دا خاص پیارا دلبر یار حقانی
ابو بکرؓ دی مین برابر ہرگز ناہین یارو
امیر المومنین تا فیر یاران نام لکایا
رسم نیک ہور ٹھہرائی اندر ماہ رمضانے
سجدی ایہہ اعتراض لیاون سرور ایہہ پڑھیان
سرور عالم باران پڑھیان کدی ویہہ رکعتان
پیر سرور جد پڑھیان ویہہ ایہہ یا یاران

کدے النبا التشوا الاحار خسارین لگے
عورت خود خمیرا وہٹا یا نوار کہہ دتو نے
حق عمرؓ دے کرن دعائین سارے دکھہ ونہانے
سیرے عاجز بال ایانے ایہہ دکھہ وچہ نصیبان
وظیفہ تیرا کران ہقرہ فجری انشاء اللہ
الا صبح لے ہر شئے میتھون جانب گھر سدھانان
رخصت کیتی دے دعائین کر انصاف خیالون
جیکر ہووے کوئی عاجز کرہو وظیفہ سائین
اسیطرح اک عورت آئی منگیا خرچ اتھائین
جسدم یثرب آون خبران لکھے شاہ دراوے
دسو ہوری کسے وچالے پایا وصف قمر نے
تخم حرامی کرن شکایت جاون ادہر بھلے
خلیفہ ثانی لقب ٹھہراون تسی صاحب اولے
اول کدی جس سنبھالی اصلی اوہ خلیفہ
اِذْ هُمَا فِی الْغَارِ وہ غار ثور ثانی
سیر تائین بات سبے ادبی وجہ نہ کسے لگا رو
ایہہ ہی اسم نہ میرے لائق شاہ عمرؓ فرمایا
ویہہ رکعت نماز تراویح جو شہوہ جہانے
سوال ہوناندا ٹھیک درست کی بجھہ عمر خطایان
بدعت عبادت تائین کہندے خیال نہین بدذاتان
ایہہ قصور نہ ہرگز کوئی سر اصحاب کباران

سبھ اصحابان سر پر منیان امرا میر عمرؓ دا
ہرگز کسے نہ سرا دیٹھا ہاشمیان سرداران
واہ واہ ایہہ ترکیب نکالی پڑھن قرآن مدامان
جیکر نجدی بدعت آکھن حسنہ بدعت آئی
ہلکے کولے ہون نہ بارن سر عمرؓ بڑیایان
حضرت عائشہؓ کرے روایت حرم پیغمبرؐ ماوان
اکہہ پہاڑے رین خود ڈٹھا مرد خدادا جاندا
نال کسے اوس بات نہ کیتی تڑیا گیا اگاہان
کون اجیہا مرد کامل صورت دا متوالا
تاپھر حضرت پاک صدیقہؓ لفظ بلند پکاریا
یعنی نیک مرد خدادا دیوے خرچ یتیمان
ہرگز کسے دکھہ نہ ڈٹھا ایسا مرد خدادا
ابوہریرہؓ ایہہ روایت درجہ شاہ کمالون
اکہہ پہاڑے اسی آئے جمع خزانہ شاہی
اک درم لگا ہتھ میرے اک فرزند عمرؓ دا
اوس شاہزادے درم لیکر مونہہ دے اندر پایا
پاد دوا سنگلان کڈھیا درم لگا رووان لگا
ایہہ کیہا ملکیت شیران نہ پھر حق ہمارا
پھجری اوہہ بازار سدہا نہ خلقت پچھے لگے
حضرت یاسرؓ ابن اسلم ایہہ روایت کردا
حضرت عمرؓ صفائی خاطر پہرے دوجہ بازاران
عشرہ مبشرین وچالے اسم لکھان کی ہردا
تدن نہ ہیندے اظاہر ہویان ذوالفقاران
پیش امام نے پچھے سامہ نیک ثواب تماماں
عبادت اللہ شاہ عمرؓ دی دسو کی خطائی
کیونکر شاہ ولی اللہ سانگان پردے وچ دیکھایان
طبری واقدی کیونکر لکھیا دسن کھول بہاران
پشت در اہتھ وچہ عاسہ شرہون سر جھوکاندا
مائی صدیقہ لوکان کولون پچھیا حال اندہان
حضرت عمرؓ شاہ شہنشاہ بی بی پیش مقالا
دھم اللہ عمراً ان کان فی سفان اذ انکلم پیاریا
ہودن پر شکم غریبان اندر گھر معتمان ؍؍
وقت مصیبت سر پر آوے قاتل قوم جفادا
ہرگز کدے نہ ذرا خیانت کیتی بیت المالون
صاف کیتا اوہ گھر تمامی جسجا مٹے آہی
مین اوہ دتا اوسدے تائین ڈٹھا سچا پہر دا
اوہہ کھلوتا شاہ شہنشاہ جانب اسدی آیا
پھر خزانے داخل کیتا مونہہ گیا ہو بلکا ؍؍
امانت وچہ جو کرے خیانت جرم کبیرا بہارا
ہر اک تائین لے شئے دیون غاکرن نت اسے
اکہہ پہاڑے مین بازار نے کلم آہا جھہ پہر دا
مین بھی جاکر کول کھلوتا جہر مٹ پایا یاران

دُرا تیرے تے لگا مَیں گیا ہو لاہے "
مَیں فیر حج اجازت منگی صاحب دستور
تدوں شاہ عمرؓ فرمایا عوض مَیں سر تیرا
وچ بازار سے بھر دیاں تینوں دُرا میرا لگا "
یا رضہ کہیا ضرب دُرا مینوں یاد نہ کوئے
صاحب طبری واقدی لکھیا خاطر جے سدائے
اک شخص دیاں پیراں اُتے قدم عمرؓ دا آیا
اوس کہیا مجھے نظر نہ آیو قدم سنبھل دھایئں
سے بیت ویکھ عدالت والی اوہ مرتد جبالا
مومن ہویا جے دی خاطر نال فاروق سدایا
چادر لتھی ننگا ہویا بندہ مومن کوئے
اوس کہیا تیں ایہی کیتا گھر شرافت والا
جبالے کہیے طمانچہ لایا دند گیا ہو باہر
تا جبالے تائیں سدیا مَیں قصاص ہوگا مان
جبلو نے
مَیں ایہہ عوض چھوڈاں ناہیں کیوں اج غافل
رات نٹھا کافر چوری جاوے گلاں کردا
سٹھ ہزار سپاہی اوسدا لے رلیا شام وچ جا لے
اوڑک ہو یا اوہ حرامی جیسدا شاموں نٹھا
جونکہ شاہ عمرؓ دا ماماں اسی درّے لگا ہوے
سب قبائل ہوئے رنجیدہ ہر طرح سمجھایا
لئے کیتا اوسدا رکھیا محرم شاہ دے رسولوں

حضرت عمرؓ سمجھیا تلے پھوڑن مینوں وچ ہگامی
جنہیں ہے درماں خرچ دتا سفر سیت پوری
معاف کرین مَیں عاجز تائیں ہر دم فکر دہیرا
تُوں گیا تدھ ہٹ سمجھا مَیں موہ ہو مجھ لگا
عمرؓ کہیا ایہہ یاد اسانوں معافی روڑک ہوئی
طواف مبارک کرن ارادہ شام اوتوں لے جائے
اوس عاجز دا جسم لسیرا درد کمال اوٹھایا
عمرؓ کہیا مَیں غافل پھردا بخشن تائیں تائیں
حاکم بصرہ طبری سند الفاروق مقالا
طواف کردیاں قدم اوسدا چادر اُتے آیا
کعبہ گھر شرافت والا کیڈ بے ادبی ہوئی
ننگا ہو یوس تیرے باردن تُوں ہوزی نہ کالا
گیا طرف عمرؓ فریادی مطلب کیتا ظاہر
ورنہ ایہہ گناہ کبیرا اوستو وچ بخشانان "
شرع امیر فقیر برابر دند خاطر توں ہویوں
میرا عمرؓ لحاظ نہ کیتا شان برابر ہر دا
ہو گئے کافر ہرقل طرفوں فوج میں اڈھے
لشکر نہ الجھ سکیا نہ لگا ہرقل نال اکٹھا
بحراں دی سرداری دتی ہتھ شراب ادھے
اوڑک ہر نوں راضی کرکے سمجھا شاد چھڈایا
جیسجا سر ور قدم ننگا یا ڈھا دی سر دلوں

ابو بکرؓ نہ قدم لگایا ہرگز اوس لگانے
کہیا مین سنہ ادہنان ثانی جس مکان کہلوان
اکد پہاڑ سے سرورؐ عالم گہر دی جانب آوے
حضرت اہنان تاریاں جتنے عمل کس لسبر دے
سندک تا بون سرورؐ پوچہیا دسین جبرائیلؑ
وجی کہیا سن پاک رسولا راس کلام بتاوان
عملؓ عمر دے لکہہ نہ سکان کامل مردا جہیا
جیکر سیرت شاہ عمرؓ دی کرییے رقم تمامی
یاساریۃ الجبل الجبل شہر شیراز بتایا "
ندیان خوفون ہویان جاری پڑہ فرمان عمرؓ دا
قبطیان دستور ہمیشہ ندی نہ نیر پلٹے
ایہہ دستور شاہ عمرؓ نے نامہ لکہہ ہٹایا
اک انصار اکرے روایت بہت مناسب جانے
رومون مغرب راہ اک جاوے سخت بہت اندیشہ
چوندان منزل جنگل مارو پانی ہتہر نہ آوے
آوے آفت کہاوے لشکر تیانہ ہرگز لگے
لکہہ سوال پوچہایا یثرب لکہیا شاہ عمرؓ نے
اسیر میرا سانگی نامہ سر نشان لگانان
چوداں روز مقامی رہیا لشکر خالدؓ والا
حسب منشہ شاہ عمرؓ دا دجی رب اوتارے
جوین جنگ بدر دا قصہ کرسے قتل کنارن

شاہ عمرؓ فیر بہجی بوڑی قدم برابر اسنے
سرورؐ عالم قبلہ ساڈا کیئون اگیرے ہودان
بی بی عائشہؓ نال آدابان کرنش کر فرماوے
تاکہیا فرشاہ رسولان اتنے نیک عمرؓ دے
عمل عمرؓ دے کسراں ندارے مینوں دس کیلا
ساڈے ہیے نوسنے سالاں تو ملے زبی مین قلم وگاوان
بعد صدیقون اسدا رتبہ لمان قصہ کہیا "
ہون مرتب کتب ہزاراں تابہی باتاں خامی
لیہڈ کرامت ظاہر ہوئی غلبہ شیراں پایا
مصر ولایت والا قصہ طبری واقدی کردا
تا فیر لڑکی وچہ وگاون پڑہ ہووے تاہٹے
رود نیل ہمیشہ جاری بندش کدی نہ پایا
جدم شاموں روہون لشکر حد فرانسے ڈالے
کوئی سلامت گیا نہ وچون رہیا بند ہمیشہ
بہادین لشکر سمیانے جدم اندر جاوے
لیسے خاطر اوسے راہون قافلہ فوج نہ وگے
چوندان روز مقامی رہنان جنگل اندر ہرنے
اسہین پچہے جانب مغرب تان قدم اوہٹانان
سروليم میوز لکہیا سارا ایہہ حوالا "
آیت ویکہہ حجابا نوالی وچہ قرآن پیارے
نے جنازہ اپے مناقی پڑہیا شاہ ابراران

منع کیتا شاہ عمرؓ نے آیت نازل ہوئی — آیا فرمان جنابون پڑھنا فیر نہ کوئی

ہور اصحاب کہف دا قصہ ویکھ سوال یہودان — اتے ذوالقرنین پیارا آپ پوچھیا مردودان

نالے آیت خمر جو آئی دعا مین منگ جنابون — جیہڑی آیتاں اکے عمرؓ دی نازل رب وہابون

اوڑک اہناں بیتاں اوتے کیتی مین قناعت — ساگی عربی نظم نوشتہ طبری سند نہایت

قطعہ ہندی مرثیہ عربی مع ترجمہ ہندی نظم

لبیک علی الاسلام باکیا — فقد اوشکوا ہلکے وما نقد الہدی

حاضر مین قربان اسلامی رووان ایس جنابون — وانگ عمرؓ دے ہور نہ کوئی ہویا شاہ کمالون

وادبیر الدنیا ودبیر خیرہا — وقد ملہا من کان یوقن بالعہدی

ہائے افسوس گیا زمانہ خاص مروت والا — عمر عمر قربان عمرؓ تھین ضعف پچھے رب والا

لکھیا لکھیا وار پڑھاں شکرانہ بیڑی لگی بنے — انت اتقہ دند کفر دے نالے خنجر مین بھنے

رحمت کیتی اللہ صاحب برکت شاہ رسولان — ذکر مرمت سنندہ رلدیان ختم عمر قبولان

ہن امیر عثمانؓ ولیہ دا قصہ نظم بنادان — اصحاب شوریٰ ذکر خلافت مطلب کھول سنادان

عثمان ابن عفان

دربیان ذکر اصحاب الشوریٰ و مقرر شدن خلافت امیر المومنین حضرت عثمان

جس دن شربت خنجر والا شاہ عمرؓ نے پیتا — عبدالرحمان دیتا مین سدیا آیا اوہ جو بیتا

غم کھیا ایہہ کار خلافت سر تیرے مین دھردا — ابو عبیدہ ہوندا زندہ نایب اوسنون کردا

آہین پیغمبر زاہد عابد غازی مرد خدا دا — عبدالرحمان کہیا دو باپ ہے ایہہ خطا دا

میتھوں بھار خلافت والا چایا نہ جاوے — معاف کرو ہو الیس عاجز تائین ابن عوف الادے

نالے سر دا عالم کہیا کرنا مین کنارا — ہوری کسے دے سر تے دھرنی ایہہ پگڑی اگلا

تاں فیر شاہ عمرؓ نے سدیا سبھ اصحاباں تائیں
ایہہ کہیا ہن کار خلافت پکڑ اصعف نہ جاوے
سبھناں کہیا چھیاں وچوں پنڈ کسے دے سرنے
میری ایس نظر دے اندر سبھے ہستی برابر
جے ہوئی عثمانؓ خلافت ہاشمی سبھ نہ سنجیدہ
ہوون جے زبیرؓ خلافت پاوے فیر سعدؓ دے تائیں
اتے شیر سعیدؓ اکیلا حامی ایس نہ کوئی
سبھ اصحابی بیٹھے آہے کسے سخن الایا
اگوں شاہ عمرؓ فرمایا اوہناں سمجھ نہ آوے
جسدے ہاڑے ابوبکرؓ بھار میرے سر دھریا
میری اوس کمال محبت اوسدا دوش نہ کوئی
جس دن نفس آپنے دے اوتے میں خود قادر ہویا
ایہہ گل کہکے پائی شہادت عمرؓ امیر دیگانے
تاں فیر ابن حرب آلایا نرم طبع عثمانؓ نے
سعدؓ زبیرؓ اگر بولے حیدرؓ خشن اساڈا
چاہیے کرنا شاہ شہنشاہ مثل نیک عمرؓ دی
ایہہ ہتھ ڈورتے اساڈی اساں عبدالرحمانؓ
تاں عمار یاسر فرمایا تاج حیدرؓ سر دھرناں
ہر اک طرفوں طول مقالاں ابن عوف ہٹایا
دسانوں توں قول بکیرا ذر مشلقی والا
مشکل ہنڈ خلافت والی اکہو توڑ نبھاں

علیؓ عثمانؓ سعدؓ سعیدؓ طلحہؓ زبیرؓ اوتھائیں
کرکے اج اتفاق تمامی ایہہ پنڈ سبر اوٹھاوے
اگوں شاہ عمرؓ فرمایا میں ایہہ بات کرینے
اک کراں نے اک سنجیدہ ہر تھیں ہراکا بر
سے علیؓ بیٹھا داں بنی امیہ خطا دانستہ دیدہ
ہور سنجیدہ سارے دلیں کہسن برا اہتھائیں
میر خاص قبیلے وچوں ویہ کرسین سوئی
عبداللہؓ نیک عمرؓ دا بیٹا لائق شاہی پایا
جد سعیدؓ نہ ہوئی خلافت بیٹا کیونکر پاوی
طلاق دتی میں عورت تائیں صبر کیڈا جریا
شائد کرے فرمایش کسے دی ہادور ادی ہوڈے
ہیکی بہت تلاش دسکے جنت روح کہلویا
ہور جدا دو یار ہٹا اٹھے تاں عبدالرحمانؓ نے
لائق پکڑی حیدرؓ صفدر ہتھ ڈٹھے میدانے
جیکر سے طرف ہناں دا مٹوی تول دوراڈا
سے عثمانؓ طبیعت نرم سخت خاص حیدرؓ دی
سنجشو بگ خلافت والی لائق ویکھہ گہر ناں
بنی امیہ بنی مغیرہ کہن عثمانؓ ہے کرناں
بسم اللہ کر ہتھ علیؓ دا اسد ہا پکڑ لگایا
دو دین چلے جیں خلیفے سوئی راہ کما لا
جو ہکیہ ہوے گی سرد تی ایہہ سرہٹا ساں

حیدرؓ کہندا الستی جو بولے ایہہ کلمہ دشواری
مشکل دسے بنہ اد ہٹادن ہر دم جگ جاری

تا عبدالرحمانؓ کہیا ایسا صحف تھاماں
شرط ساری عثمان قبولی اگے ہوندا ہان

روز دوشنبہ ماہ محرم سنہ ۲۴ جوی اسلاموں
ہجرت سرور شاہ رسولاں بیعت ہوندی شاہوں

فیر کسے سر اوہٹایا بیعت ہن کہلوئی
سارے ہاشمی لائتے حیدر اودین باہر ہوئے

عبدالرحمانؓ نے سمجھایا آپ التستی ہو بہنے
ہاشمیان دل بہت شکستہ اور کب بیعت منے

حیدرؓ مرد ساد مراد دنیاں دل نہ کوئی
ورنہ اول بیعت تیاری صفدرؓ دے حق ہوئی

آیا موقعہ بات نہ منی بیٹھے جو ر مقالان
کرنان کیا اعتراض کسے نہ ہن وساں مشالاں

دربیان قصہ حضرت عبداللہ ابن عمرؓ معظم قتل ہرمزان

ہن عبداللہ ابن عمرؓ دا قصہ ظاہر کرنان
قتلوں ہے عثمان بچایا دفتر لمان بہرنان

عبدالرحمانؓ ابوبکرؓ دا اوسدا دوست جانی
عبداللہ تا یہن جا سمجھایا جتنان ارزہانی

ہرمزان ہور ابو لولو رل صلاح کریندی
کرنان قتل شاہ عمرؓ نوں طرف خجوران ونیدے

مین خود ڈٹھا ساگی خنجر ہتھ جتنی دسے آہا
کیتا آ پرویز حوالے پیا اپو ہٹے راہا

ایہہ گل سنکے شیر عبداللہ بات نہ رسبہ پانی
با فراغت کفنوں دفنوں تیغ فولادی چائی

ہرمزان نوں وچ سینے اپنی ہتھیں کوہٹا
جشنہ گولا سعدؓ ولید اکیتا وںج اپو ہٹیا

حضرت سعدؓ غلام دی خاطر آیا تیغ اوٹھاکے
عبداللہؓ دسے اوس نوں بہار کے غضو کرکے

سارے ہاشمی بنی زہرہ تیغاں ہٹ کھلوئے
بنی امیہ خیش عمرؓ دے طرف عبداللہؓ ہوئے

سعدؓ کہیا کیوں قتل کیتا شفق جانی میرا
ہرمزان دے قتل خاطر حیدرؓ زور بتیرا

تا عبداللہؓ نے فرمایا بو پدر دی آئے
تنے ڈیرنی ایہہ ہمارے تا یہن تیغ اوٹھائے

وںج مقدمہ دایر ہویا پیش امیر عثمانؓ لئے
دیت دلائی بیت المالوں ایہہ مشہور جہانے

عبداللہؓ تا پاں جہوڑ کار اشاہ علیؓ فرمایا
امیر عثمانؓ خیانت کیتی بیت المال لگایا

تا عثمانؓ غنی فرمایا بیٹا شاہ عمرؓ دا
حیدرؓ صفدر رہیا چپ بیٹھا عثمان سخن آلایا
جد عثمانؓ شہادت پائی فیر عبیدؓ اللہ نٹھا
معاویہؓ اوسدا حامی رہیا جنگ صفین مچایا
وچ اخیر خلاصہ کہولاں قصہ مطلب سارا

آپنے خویش دے بدلے دیتا کون شکایت کردا
ایس تکرار دے بدلے یار وحیدرؓ دیر اوہٹایا
وچ دمشق ساہ اوس لیا فیر آیا شر مٹھا
عبیدؓ اللہ اوس دیر پیار اہو شہید سدہایا
ذکر تریا عثمانؓ ولید اکرے پار او تارا

در ذکر فی زمان امیر عثمانؓ جے عاملان سعدؓ و عمر العاصؓ و مغیرہؓ و ابی ذر غفاریؓ و عباسؓ ابن المطلب و عبدالرحمان ابن عوفؓ و حدا سان و دم جنگ معاویہؓ

کم جدون امیر عثمانؓ نے راہ راست پر آیا
اوسدی تھاویں حضرت سعدؓ برس اک ٹھہرایا
اسکندریہ عثمانؓ زمانے باغی ہویا یارو
گھوڑا اپہیر درست کیتا دیس کفار تماری
فیر عبدؓ اللہ ابن سرح ایہہ سالا عثمانؓ نون
فیر یونانی باغی ہوئے خط عثمانؓ دگایا
لے لشکر کوفے بصرے وچوں ہیجی کر شیران
شکست او ٹہائی روم نصارا فوج وچی اسلامی
سنہ ۲۵ مبارک پنجی ہجری کج عثمانؓ سدہایا
دیس افریقہ فتح ہویا اندلس قوم کفاران
قسطنطنیہ اتے حملہ ہویا کہیں دوبارے
کہندے معاویہؓ جد بیٹھا طرف یونان سدہایا
اٹھ ہزار دینار مقرر ہویا سال لبالے

مغیرہؓ حاکم کوفے اندر اول اوس ہٹایا
فیر ولید ابن عقبہ حاکم کردا یارو
عمر العاصؓ گیا دوبارے لے فوجاں سرکارو
فیر نہ باغی ہویا کوئی مصری قبطی شامی
عمر العاصؓ دے داوے بدلے حاکم مصر دجانون
معاویہؓ رہندا شہر دمشق لکھیا ایہہ فرمایا
معاویہؓ چڑھیا لے سنگ فوجاں کیتا روم نویران
جین سرچایا چڑھ دبایا امن امان تمامی
مسجد مکہ تنگ زیادہ صحن فراخ کرایا
ایہہ ملک عثمانؓ زمانے آیا وچہ اخباران
ملک یونان فتح سبھ ہویا باج گذار بچارے
قبرس وڈا شہر کفاران زور دن زیر دبایا
ایہہ فتح عثمانؓ زمانے اندلس لشکر ڈالے

باراں ہزار دینار دیناردن عبد الملک زمانے
پنج کروڑ خراج مصرہ وچہ اخیر زمانے
۲۸ سنہ اٹھائی لشکرن سند اندلس فتح ہویا
موسی اشعری بصرے اندر فیر عثمانؓ ہٹایا
بھی فرغانہ فتح ہویا ترکستان بخارا
عبد اللہ ابن حمر تمیمی کر حاکم مکرانوں
حبیبؓ نام اک قرشے بیٹا جانب بلخ وگایا
قیس نام ہبیر قریشی نیشاپور سناواں
اسے ۳۰ سنہ اٹھائی اندر حج عثمانؓ سدایا
عبد الرحمن شیر اسلامی عثمانؓ تائیں فرمایا
سرور عالم دو پڑھایاں بھی صدیقؓ پیارے
سن امیر عثمانؓ آلایا ہویوس مین مقامی
خراسان ہویا فیر باغی عادت اہناں قدیموں
سعدؓ ابی العاص جایا خراسان وگایا
حاصل اک کلام کچیوے جو کجھ عمرؓ زمانے
سب فتح جو عہد عمر دے جا کر کیتی شیراں
مرمت شکستہ اوسدی رکھسی ہر جا قبضہ لکا
چار رکعتاں پڑھن لگے بے اعتقاد صحابی
عبد اللہ نام سرح دا بیٹا حاکم جسدم بنیا
نالے مائی عائشہؓ لکھیا نامہ طرف عثمانؓ نے
نامہ پڑھ عثمانؓ آلایا پاس امیر کے آدے

بنی امیہ رہے ادہا یوں پنج سے سال لگانے
مروان ثانی جسدن ہویا دلیس عبد الرحمانؓ نے
عبد اللہ ابن حصین حاکم جسدہ پہاڑے ہویا
عبد اللہ نام عامر دا بیٹا حاکم فیر بنایا
اول سر عمرؓ زمانے باغی فیر شمارا
عمروؓ نام عثمانے بیٹا رکھہ حاکم خراسانوں
حنفؓ ابن قیس صحابی مرو دلیس سدہایا
خالدؓ ابن عبد اللہؓ غازی وچ ہرات تباہوں
چار رکعتاں جا کر پڑھیاں موسم رنگ وٹایا
ابن عفان وچ اسلامے کیوں فساد اٹھایا
عمرؓ معظم ایسے راہوں دو رکعت گذارے
ورنہ تیری بات درست نہ ایہہ سخن خامی
ہر گز کدے صاف نہ رہیا نہ کجھ فکر غنیموں
صاف کیتا پڑھ دلیس تمامی مرد جھنڈا لایا
آرمن شام مصر صعید فوجاں لیس اسیرانے
فیر نہ ہر گز باہر گیاں اسلامی شمشیراں
نرم طبیعت شاہ عثمانوں تاں ایہہ لگا دہکا
کول جدوں مروان بلایا زیادہ دیکھہ خرابی
بنی امیہ بالا ہوئے شکایت کیتی جنہاں نے
میرا بھائے تنگ زیادہ پہرہ دا وچہ جہانے
میٹھوں سندہ گہن پکیری جانب مصر سدا دسے

عبد الرحمان بیٹا مروان ثانی ابن حکم بن مروان ابن حکم ابن امیہ

اسے محمدؐ او نہین ایا می مصر ولایت آہا
ایہ پیر داخل اندر فوجاں حاکم ہرگز ناہا "

لوکاں جد شکایت کیتی چار رکھتاں یاردن
ایہہ بھی وچ ہوناندی شامل طول قصہ گفتاردن

نالے ابوذر غفاری اک اصحاب رسولے
سرور بہت لحاظ کریندے ہرگز فرق نہ معلے "

ابوبکرؓ ادب زیادہ اوسدا کردے آہے
ایوین حضرت عمرؓ معظم رکھو بات نگاہے

کونیاں کجھ شکایت کیتے ابوذرؓ دی یارو
معاویہؓ لکھ فرمان دگا فے امرا یا سرکاردن

ابوذر مدینے آیا اوس اجازت چاہی
مین نہ رہساں پاس تساڈے دیساں شام نواحی

سرور عالم شاہ رسولاں صفا مینوں فرمایا
مکان فلانے بیتن جام زمانؐ سچ آلایا

واحد موت تیرے تیر آوسے پڑھن جنازہ راہی
پاک نبیؐ اسیچ فرمودہ رہناں شام نواحی

انحیر اجازت لیکر ٹریا جانب شام سدھانان
مدینے اندر کو فیدے رہن کیتا وچ لکانان

جس ٹکانے تہنوں لایا ابوذرؓ غفاری
کلام نہ کیتی نال کسے دے ساری عمر گذاری

مجاشہ اک غلام سوڈانی پاس اوسدے جو رہندا
وقت نماز آیا ہن حضرت اتمان سخن کہندا

ابوذرؓ امامت خاطر کدسے پیش کھلویا
مجاشع خود جماعت کراوی ایہ دسو کی ہویا

غلام ہمیشہ عرض کریندا اسی تساڈے برد دے
لائق تساں خاص امامت گولے کیونکر کردے

کہیا پیش ہمین کہلو ساں ہار چاون شواری
پاس آہی اک دختر اوسدے سند ایہا اعتباری

جیدن اوسنے موت قبولی پاس اصحابے کوئی
شاموں تدن آیا قافلہ نماز جنازہ ہوئی

سرور عالم ایوین کہیا اوسدے تائیں یارد
ایہہ مسئلہ الیتی اندر دیکھ قصہ اخبار و

ابن مسعودؓ جیہ سدہا یا ڈٹھا تہنوں تیناں
بندہ کوں ہتایوں رہندا اوپچھیا رلمن جیناں

دختر بدوں ابوذر دی آہے نکل واندے
ہے ایہ تہنوں ابوذرؓ دا ستی جو سدہاندے

اسدی قبر کوں بناسی اسلئے نماز جنازہ
واحد ہویا الیس ٹکانے جسم اجے تازہ

ابن مسعودؓ ڈٹھا وچ اندر پایا رس کلاموں
جنازہ پڑھ کر دفن کرایا آیا قافلہ شاموں

ووجی واری دختر لالی روتی کہا کر جانان
ہو یا دمنہ ذبح تدا ہن الوین رہدا ایہا نان

ابن مسعودؓ روایت کیتی مین قربان رسولوں
جون فرمایا او نوین ہویا امر ربؐ نزولوں

بیٹی اوسدی جانب خویشان سپھاد ہو سدہائی
قصہ ختم ابوذرؓ دا سالم کیتا بھائی

سے سنہ ۳۱ اکتی اندر ہوئی وفات عباسوںؓ
پاک بنیدا اسکا چاچا کامل نسبت راسوں

وڈو ڈیرے یار پیغمبرؐ اسے سنہ ۳۱ وچہ موئے
عبدالرحمنؓ عوف دا بیٹا سارے رخصت ہوئے

دن بدن شاہ عثماںؓ نوں ضعف زیادہ ہویا
مبدا اوس فساد یاروں شاموں اوہ ہٹہ کہلویا

در ذکر مبدا فساد و گم شدن انگشتری مبارک سرورؐ عالم و شکایت کردن لشکریان برعثمانؓ ابن عفان و نوبت شہادت رسیدا

مین خود اوتے لکھہ سدہایا پڑھیان جا پر رکھاتان
ہوئے بے اعتقاد اصحابی لشکر اندر باتان

جد عثمانؓ خویشن تمامی ہر نوں بالا کیتے
ایسے امردن لشکر والے نہ سردار چوبیتے

اول بات کہتون ایہہ اوہٹی صاف دسائیں شاہوں
کوفہ بصرہ مصر ولایت مر و سارے اسلاموں

اصلی وجہ کہول سناواں انگوٹھی سرورؐ عالم
حضرت خود آپی بنوائی ہر کتابوں معالم

جتنے توڑی سرورؐ عالم زندے رہے جہانے
ہتھ سجے وچہ چیچی انگلی رکہن کہندے والے

سطران ترے برابر رکہیان سیم نگینا نوری
محمد رسول اللہ ہشت پہلو سنہ رعبارت پوری

ابن داؤدؓ خصیت پوری مطلب کہول سناواں
اول طلائی اوہ انگوٹھی واقدی سند لیاواں

بجہہ نہیار سرور پائی اوہ پسند نہ آئے
ہہیا حرام ایہہ مرداں اوتے چاندیدی بنوائی

جدن سرور لد سدہارے ابوبکرؓ پیارے
بعد پیغمبرؐ اول خلیفہ سجے ہتھ سوارے

سال اڈہائی رہی حکومت کسے نہ سر اوٹھایا
ہویا عرب صاف تمامی لشکر شام دگایا

بجہہ عراق فتح جزہ کیتا ہر گز بات نہ ہوٹھی
فیر سنبھالی عمرؓ معظم سندرچن انگوٹھے

ساڈھے دہ سے سال خلافت صحیح پچھائی
شام ایران لئے آرمن مصر فتح جمائی

فیر حضرت شاہ عمرؓ نے خاص شہادت پائی
شاہ عثمانؓ اکدہ پہاڑ سے جانب باغ سدہایا
سکے پانی سرد مٹھا کرن آرام اوہتھا ہیں
رگڑ لگی اِٹ دسے اُوتے دور انگوٹھی ہوئی
انگوٹھی فیر عثمانؓ غنی نے اول مثال بنائی
روز ازل تھیں ایویں لکھیا دوس نہیں عثمانی
عثمانؓ غنی دی عام شکایت ہوئی ہر اک یاروں
مالک اشتر اتے ثابتؓ اوہ قیسؓ دا جایا
یدیدا ابن صوحانؓ بہادر عامر قیسؓ سندا
فوجاں نوں لے دگرن لگے کُجھ نکر دلیں جیتا
بعضے کہندے حیدرؓ صفدر اُدے تخت بٹھایئے
بصری فوج زبیرؓ بناون سبھ تجیدہ ہوئے
ہر اک جانب رل مل شیراں لکھے خط نہایت
ہر اک طرفوں چڑھیاں فوجاں یثرب آئے اکٹھے
امیر عثمان اکیلا رہیا بھی مردان حرامے
بنی امیہ سر او ہٹایا سبھے فاقہ درویشاں
ابوبکر نہ کجھ خیانت کیتی بیت المالوں
عثمان غنی نے بیت المالوں کیتی کجھ خیانت
عبداللہ ابن سرح دے تائیں درہم ہزاراں
سعد ابن عاص دے تائیں بہت جیا عثماں نوں

فیر انگوٹھی سند رنوری عثمانؓ دے ہتھ آئی
پانی خاطر کھوہ پٹیندے آئے رب سبب بنایا
جھاتی ماری پکڑ بنیرا قدرت کامل سائیں
کوشش کیتی پانی کڈھیا لگا پتا نہ کوئی
پر خصیت سلیمانی اوسدے وچ نہ پائے
ایہہ طعنہ سر اوسدے لگا ٹُری بات جہانے
محمدؐ بیٹا ابوبکر دا شکوہ مصر دیاروں ""
صعصعہؓ ابن صوحان عبدی پچھے کتیاں پایا
عروہ ابن جموع خزائی نیک خدا دا بندا
قافیہ تنگ ہویا عثماںؓ نوں کسے زخم نہ سیتا
کوئی بولے حضرت طلحہؓ پر عثمانؓ ہٹائے
کرہیمانہ فوج ردانہ آتش بال کھلوئے
روز فلانے وقت فلانی کرناں جنگ ہے لیت
بنی امیہ طرف دمشق اوسدے پہاڑ نے نٹھے
سارے رل مل کرن شکایت جو سردار تمامی
غریباں دی کوئی بات نہ پوچھے عثمان دے خویشاں
اسی صدقہ شاہ عمرؓ نوں تریا کھڑی چالوں
پنجاہ ہزار مرداں دے تائیں درہم انعام امانت
معاویہؓ نے اولے متفقت اوسدے
اوسنوں دتے درہم ہزاراں ترٹیا گڑھ جہالوں

ولید نام عتبے دا بیٹا حاکم کیوں ٹھہرایا
اول قول قرار نہ ہوئے موسم رنگ وٹایا

عمرالعاصؓ دو سنہ کوئی ابوبکرؓ زمانے
عامل ہیا شام ولائیت مصر گئے لگانے

مصطفیٰ امیر ہمیشہ ابوبکرؓ نے رکھیا
اتنے نیک امیر عمرؓ نے کوئی قصور نہ تکیا

مصروں اوسنوں ایس ہٹایا ماں اوس عورت چھوڑے
عثمانؓ غنی دی اوہ ہمشیرہ آپ سکا دت لوڑی

ام کلثوم دو سنہ کوئی آہی نیک زنانی
ورم کلیجے عمرالعاصؓ کیوں معزول سجھانی

عمرؓ صدیق جس راہ چلے ذرا نہ ہرگز ڈولے
ایس سنڈا ابو ٹہا ہیرا عثمان حساب اٹھولے

سعدؓ علیؓ رنجیدہ ہوئے شیر زبیرؓ قصور ند
ابن عباسؓ حضرت طلحہؓ نکلی اگ تندوروں

لتھے آ سردار تمامی لشکر گھن ہزاران
زبیرؓ طلحہ لے سجھایا لشکر ڈھونڈو کاران

شیر سعیدؓ ہورا صحابی جاکے بھی سجھان
بیت المالوں ہوئی خیانت لوک باز نہ آون

کیوں دیوی ذرخیشاں تابع سبہ اوہ ایہہ دیند
باز آوے نہ ایہہ گل ہتھ فوجاں والے کہند

اساں تینوں بہت سجھایا تیں کیوں عمل نہ کیتا
سدہ مرداں وزیر بنایا لوٹل غریب چوپیتا

عمرالعاصؓ کہیا تداہیں توبہ کر سو بیلے
غیبوں لگی اگ ہنولاں پہا ہر بلدی بیلے

امیر عثمانؓ اگوں فرمایا رکھہ خموشی شیرا
شاموں مصر حکومت تینوں ہیں ڈیہاں ادھیرا

تیری اج نظر نہ یوندی ام کلثوم طلاقاں
اشرافاندی اوہ رہی نہ آہی گل ایوین اتفاقاں

فیر چھیڑ رہا ہیں سدیا ایہہ فساد مٹانان
جو خیانت بیت المالوں لے سبھنوں اج پایاناں

بنی امیہ جتھے سے حاکم سارے صاف ہٹاسان
عامل کامل زاہد عابد شام ایران بہاسان

دوست سردار ایہہ گل سنکے کردی بات امنا
لشکر تامیں بھی سجھایا ہتھ لگاون کنا

جتنے نوری پاک نبیدی گدی ماں اوہنے چھوڑے
قتلوں آہی باز نہ آہاں ہتوں غریباں لوڑی

انصاراں دی اوس بات نہ پچھی اوہ اسلام گھرانہ
فاقہ گذرے ہراک تامیں نہ عثمانؓ خزانہ

ہادی عمرؓ دسے کیونکر ہوئی لوک مراداں پاون
جارکادہ جو اہل اسلاماں جاون اوہ بچاون

عبداللہ نیک عمرؓ دا بیٹا ذرا لحاظ نہ کیتا
چٹی شاہی مجلس کے وچ گیا دسے جو بیتا

شتران یاردن شاہ عبداللہ یار دولت پائی
بیت المالون ردعن بھیجا لایا سر فرزندان
سکا شاہ عمرؓ دا اماماں ظاہر پکڑ منگایا ٭
عبداللہ ابن سرح دے تائیں جیکر اج ہٹا دے
اتے ولید عتبے دا بیٹا سعدؓ ابن العاصوں
عثمان کہیا معاویہؓ تائیں حاکم کس ٹھہرایا
ہور گلاں میں سبھ امنا کہاں یہہ پروانے
محمد بیٹا ابوبکر دا مصر کراں حوالے
لیکر سند محمد تریا سبھ فوجاں ہمراہاں
اللہ جانے سند کتاباں پر مردان چلاکی
ایہہ مضمون اوس نامے اندر سبھ اوہی فرماندے
محمد بیٹا ابوبکرؓ دا مصر ولایت جاوے
اتے جو رائیں مخالف خالدؓ ہور کنا نہ
لاکے اوتے مہر شتابی کیتا بند لفافہ
غلام اک امیر عثمانوں حبشے ہتھ پنہایا
ہوا سوار شتابی وگیا گیا مہار ادھا کے
شتر سوار اوہ لشکر ڈٹھا جاوے تیز ہوایوں
مومن دوڑ کے ریا گھیرا پکڑ مہار کھلوئے
اوس کہیا میں غرلون تریا مصر ولائیت جاناں
لوکاں پوچھیا دس اوہ نامہ دیلہ چھپانہ کوئی
ہرگز ظاہر کوئی نہ ہویا کاغذ اوسدے پاسوں

بیٹا سکا شاہ عمرؓ دا عبیداللہ جس بھائی
ساریاں دے اوس وال منائے کہیا دانشمنداں
ریت وچہا کے مجلس لاکے دریاں نال وڈایا
محمد بیٹا ابوبکر دا اوسدی جاگہہ بھاوے
معاویہ شہر دمشق اندر ساری دور قیاسوں
عمر معظم نیک شہنشاہ عامل کردگایا ٭
بیتی ۳۵ سنہ مبارک ہجری نامے کراں روانے
عبداللہ ابن سرح دیتا ئیں اج عثمان نکالے
دو ترے منزل اوس مقاموں یثرب ہیا پچھاہاں
ہور کاغذ اک جدا نوشتہ بات ایوین اتفاقی
طبری واقدی سنی شیعہ ڈھنگ الیسی تے جاندے
ہر حیلے کر قتل دیناں نہ فیر موتہ ویکھاوے
کرناں قتل ہر اک تائیں ظاہر جوڑ بھانہ
دس مشک لوچہ پایا اوہ کستوری نامہ
پوشیدہ لیکے کاغذ جاناں ہر طرح سمجھایا
دوجی منزل اوتے قاصد پہوتا جسدم جا کے
ہو بستہ اکہہ باہی نہ وڑیا اوس جا یوں ٭
پوچھیا رل مل سبھ سپاہیاں کس پاسے چت دہوے
عبداللہ ابن سرحدے تائیں اک پیغام پوچاناں
اوڑک نے پرا اوتاریا اوسنوں آن تلاشی ہوئی
ٹھہیک غلام ایہہ شاہ عثمانؓ نوں سارے کہن قیاسوں

داغ دیل ایہہ اشتر دالا صاف دے عثمانؓ نون
مشک وچون کاغذ پایا جامہ موم لپیٹیا
پڑھیا کاغذ حکم قتل دا ایلچی فوج دو بارے
کہیا کیا تقصیر محمد حکم قتل دا پایا "
اوسنے پوچھیا کیوں توں بیٹھا کاغذ کدہ ویکھیا
اوس کہیا توں چل رینے خط ویکھاوان لوکان
اوتھے محمدؐ نال یہودی سبھ فوجان ہمراہان
تیں بلدی آتش اوتے پایا اوس یہودی
محمد اتے اوہ یہودی بھی اسرا تماے
حاضر طلحہؓ سعدؓ زبیرؓ اوہ خط دھریا اگے
ہوئے پڑھ حیران اصحابی اور کئی اوتھے کھلوتے
خط ویکھیا پھر عثمانؓ نے ویکھ ہویا انکاری
حیدرؓ کہیا قسم درست ایہہ خط ہے مروانون
عثمانؓ کہیا شاید حاجت جد پیشابون ہوئی
سبھناں کہیا اساں امنا تا عتبار ایہہ آوے
عثمانؓ غنی انکاری ہویا کرسن اسدے موجھے
یاران کہیا مرضی تیری کون فساد مٹاوے
عثمانؓ دلی وچ مسجد وڑیا نصف خطبہ پڑھیا
چھوڑ خلافت اوہناں کہیا ہور امیر بہائیے
عثمانؓ دلی چڑھ کرسے نصیحت لوک بازنہ آون
جسدم کوفیان ڈٹھا کاغذ لکھ کے خبران گیان

تلاشی اوسدی کرن دوبارے مشک وچہ چھپا نون
خط پھر ساگی عثمانؓ نون نہ کوئی حرف سمیٹیا
محمد بیٹا ابوبکر دا بیٹھا حوض کنارے
عبداللہ نام سبا یہودی اوسدن مصروں آیا
یہودی ایہو ویلا مارے ربؐ سبب بنایا
کیتی کیا تقصیر محمدؐ رل مل پوچھن جھوکان "
شہر مدینے جاکر داخل کیتا میل سپاہان
کیتے سبھ شاگرد اکٹھے اوس فاسق مردودی
خدمت اندر شاہ علیؓ دی آئے یار گرامی
ابن عباسؓ محمدؐ مسلمہ سارے واچن لگے
عثمانؓ غنی دی وچ حویلی جاکر داخل ہوئے
اور کئی اوسنے قسم اوٹھائی بات ایہا اعتباری
پھر تیری اس کیونکر لائی بولو راس زبانوں
تا خوباں چلاکی کیتی ہور بات نہ کوئی "
مروان حرامی دا اج بازو ساڈی ہتھ نیادسے
ظاہر باطن تا زیادہ رل مل آئے ہے جھے
طلحہؓ زبیرؓ سعدؓ سعیدؓ نکل محمدؐ جاوے
مصریاں سرداراں تدھن آکے پلو پھڑیا "
عبداللہ ابن سرحد جاکے اسی سراددا اپنے
ساگی کاغذ کرکے نقل جانب شام پوچادن
عثمانؓ غنی دے مارن کارن الٹ جملوان ہاین

حاصل گل کر مطلب والی ہوئے لوک اکٹھے
عثمانؓ ولی جد خطبہ پڑھیا لوکان اٹھ وانھیان
ہر اک طرفوں بہتے زیادہ چڑھ سر سنگ کھوکائی
حیدر صفدر اک کنارے ڈردا ازانہ بولے
غلام عثمانؓ ولی دا حبشی لیا جس کلاوے
وچ بیٹھایا پانی دتا اکھ مبارک کھولی
لشکر گھیر مکان کھلوتا بند کیتا جب پانی
لکھو کاغذ شام ولایت سعد معاویہ بیٹے تائیں
لکھیا پوشیدہ توری کاغذ خبر گئی ہو لوکان
تنگ کیتا عثمانؓ زیادہ ہتھ نہ آوے پانی
ایہہ فساد مٹا عزیزہ دشمن سر تے وجے
تن عمل نہ کیتا اگے شاہ علیؓ فرمایا
ہن جویں دل چاہے کرے بات فاعشہ ایہو ای
اوہ بھی راہ اوسے ڈولین جویں اوہناں ادا
مروان اوتے عتبار لتا ڈا ایہہ لنگھا سی بنے
ایہہ گل کہکے حیدرؓ ترپیا فیر عثمانؓ آلا یا
محمد ابن مسلمہ تائیں فیر عثمانؓ سدھایا
عبداللہ ابن عباسؓ تائیں ہر طرفوں کہنان
مہربان ہن نصیبان اندر رہیا جھگڑا کوئی
طلحہ زبیر تے سعد سعیدؓ ہور سنجیدہ جانہ
کہیا لوک لیتاں دروازہ وڑے غنیم نہ جادے

شکایت عثمانؓ ولی دی کر دیاں ہو وںتاہیں بیٹھ
بیٹھ گئے سر زانوں دھر کی مدد نہ کیتی بھایاں
ہو بیہوش ڈگے سر نیویں لوک چو طرفوں آئے
طلحہ سعدؓ زبیرؓ عبداللہؓ کڈھ تیغاں تولے
اوہناں شتابی مسجد وچوں جانب گھر سدھائی
کرن تلاوت بیٹھ قرآنوں لفظ ہولی ہولی
فیر مروان صلاح دسائی نہ کر طول کہانی
ولید بنی امیہ مدد کرسن آن ایتھائیں
انصار مہاجر شامل کوفی مصری کردی لوکاں"
حیدر صفدر تائیں سدیا وگڑی بات وہانی
نسدی ہن واہ نہ کائی ویری مار وگے
مصر غزیاں نال محمد کیتا دغا کمایا"
توں ہا ہیں بہتر جانے دوست رہیا نہ کوئی
منع جے کر سہیے اکھ دیکھیاوں ہودن تیز زیادہ
دودھراں نوں میں سمجھایا کوئی بات نہ منے
گیت وچھوڑا ابھائی ترلیوں میل قیامت پایا
پھاس گیا میں جالدے اندر سختی دی ہونہ آیا
حج کرا وچ غزیاں شہر مکے وچ رہناں
ابن عباسؓ گیا تاں مکے جس امامت ہوئی
اتے صاحبزادیاں تائیں دسے تے آن بھاں
ایس ارشادوں بہت شاہزادے طرف حیدری علی آونہ

تیغاں پٹ شاہزادی لتھے در دی پاسن کھلوئی
بھوک تا دروازہ سارا اگ نے ہک ڈال بازاروں
محمد نام طلحہ دا بیٹا عبداللہ پت زبیر دوں
اچراں نوں اک نقب چلائی مصریاں ہتھیاروں
وچ حویلی داخل ہویا پنج بندے ہمراہاں
قیس لئے ہور سوداں شامل شیر کنانہ
تاں مروانے عرض گذاری جیوں اسی تغ چاہاں
امیر عثمانؓ نہ سخن آلایا سند کتاب تماماں
مارے گئے غلام تمامی دیو رب پناہاں
بھی مروان حرامی زخمی گردن بیتھا لگا ،،
فیر ابوبکر دا بیٹا ناؤں محمد جید ا ؛ ؛
کہیا محمد کی اج حاصل ہویا نفع بیتوں ،،
تاں عثمانؓ غنی فرمایا باپ تیرا جے ہوندا
سن شرم محمد کیتا گیا ہٹ پچھاہاں
عبدالرحمن سبھی طرفوں آ کے خنجر واہیا

اچراں نوں کہہ مصر والے آن اگیری ہتھ لے
ہٹ گئے شاہزادی ساکر زدر ڈھا تلوار لن
تیجا حسنؓ ہو بہتیری دور کھلو ستے دیروں
محمد بیٹا ابوبکر دا پھڑ قبضہ تلواروں ،،
عبدالرحمن ابن ملجم گیا نکل اگاہاں
طرف عثمانؓ ولید دی جھوکی ظاہر موت نشانہ
جد ارشاد ہوئے مر کاروں مر بیٹے ہوا گاہاں
جا مرواں مقابل ہویا لے کے ساتھ غلاماں
لاشاں رلیاں اندر گلیاں ہوئے کوں اگاہاں
رہیا زگٹ اک سلامت یاد گیا ہو اگا ،،
داہڑی اوس عثمان دی پکڑی کر کے ذکر تسدا
ابن سرح بنا دیں حاکم قتل کرا دیں بیتوں
ایڈ لے ادبی توں نہ کردا داہڑی پکڑ کھلوندا
قیس سوداں عبدالرحمان کنانہ گیا اگاہاں
عثمانؓ غنی اس آیت اوتے ایہہ ادوی فرمایا

فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللّٰهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ط ط

پس کافی ہے انکو اللہ اور وہ سننے والا جاننے والا ہے ۔

ہو بیہوش ڈگے مونہ پرنے بی بی نائلہ آئی
تاں سوداں تیغ ادلاری سجا ہتھ اوڈایا ،،
بین قرآن نوشتہ کیتا سجا ہتھ لگا یا
فیر قیس لئے کنانہ ہتھ برابر چھوٹا ،، ،،

ڈھال بنی عثمانؓ علیہ دی گردن چھولی پائی
قرآن ترہیا اوس خوں نوں فیر عثمانؓ آلایا
اکھیتا لوں ترس نہ آیا ایڈا پاپ کمایا
تیغاں جا بیاں سر اوڈایا دہر جیاتی لت کھڑیا

نائلہ دستوں زخمی ہوئی اوہ زوجہ عثمانوں ؓ
ام حبیبہ حرم پیغمبر حاضر پاس پہچانوں

مائی صاحب ویکھ ہنگامہ ہو پستہ جاندے
حرم پیغمبر امت ماواں اندروں جھات نہ پاندے

نائلہ اوتوں لاہی چادر دور گیا ہو پڑدہ
بی بی کہیا اینہ ظالم شخص نہیں کوئی کردا

ایہہ گل سنکے کسے سپاہی ایہہ جواب الایا
ڈاڈھ خیرہ پاس اساڈے آ مرداں بہایا

ابن سرح دیسی چادر معاویہ تیرے تائیں
یا ولید عتبے دا بیٹا ہر شے کہن اٹھائیں

لٹ خزانہ لیا شاہی ہوکی اگ چارے
بنی امیہ نٹھے عربوں سبھے ورد ے ماری

لاش شاہ عثمان غنی دی دفن ہون نہ دیندے
ترتے دیہاڑے راک روایت بعضے چالی کہندے

ونج تناں انصاراں پڑھیا رات جنازہ چوری
قبرستان اوہ قوم یہوداں سند بقیع موری

جد خلافت معاویہ ؓ پائی تا دیوار بنائی
ظاہر گور ہوئی عثمانوں ؓ ہن روضہ ہے عالی

قبہ شہرت بنی امیہ نام قیامت توڑے
گذری عمر سال بیاسی جد نہ دنیاں چھوڑی

ساڈھے باراں سال خلافت خاص روایت آئی
ہجری ۳۵ پنتی مبارک جد شہادت پائی

نسبت امر عثمان ؓ ولیدی لکھاں ایس سالے
واقدی طبری اسند پکیری کہن روایت والے

در نسب نامہ امیر المومنین حضرت عثمان ؓ ابن عفان

عثمان ؓ نام عفانی بیٹا عفان عاص دا جایا
اگے عاص ابن امیہ عبد الشمس لوں جایا

عبد الشمس اتے ہاشم دونوں سکے بھائی
سبھ قصہ میں لکھ سنایا پائی جو ہن آئی

خنتم کرسی دادک والوں نانک ال سداواں
حکیمہ بنت عبد المطلب ہاشم تیک لے جاواں

اوہ حرم شاہ عثمانوں صاحب زادی یاراں
دھیاں جہیں روایت پکی پھل لگی گلزاراں

پیش رقیہ حرم عثمانوں نیک عبد اللہ جایا
سرور عالم نانا صادق حرف کذاب او ڈایا

بی بی رقیہ ؓ بدر دہاڑے او تھی ایس جہانوں
ام کلثوم صاحب زادی عقد ہویا عثمانوں

تریجی عورت ام عمر شاہ عثمان نکاحی
جیندر صفدر ؓ دی اوہ بیٹی خوشیاں نال ویاہی

زید عمرؓ دا اوسدے شکموں مریمؓ بیٹی ہوئی
اتے عائشہؓ اوستو چوتھی طبر سند ڈھوئی

چوتھی زوجہ ناجیہ آہی اوہ بیٹی عرفاؤن
عبداللہؓ اصغر جنّے جایا ظاہر اسم نشانوں

پنجوان حرم بی بی فاطمہ اوہ ولید دی بیٹی
ولید ابن عبدالشمس سبہ کلام سمیٹی

عبدالشمس دا فیر بابا نام مغیرہ آیا
ولیدؓ سعیدؓ فاطمہؓ جائے سے طبری سند لیایا

سوئیدؓ اتے عائشہؓ بی بی دونوں فاطمہ جایان
کثرت نسل شاہ عثمانؓ نوں واہ واہ نیک کمایان

چھیوان حرم اسم بنین بنت عتبہ کہندے
عتبہ ابن حصین بتاون راوی خبران دیندے

عبدالملکؓ ابانؓ خالدؓ ایہہ شہزادی نوری
بیٹی بنینؓ کوئی نہ جائی سند کتابوں پوری

حرم ستوان ام رملہ بنت شیبہ بولان
شیبہ ابن ربیعہ کہندے حال تمامی پھولان

ابانؓ ثانی اوسدے شکموں ایہہ سیا فقر اوان
رملہؓ اوس حقیقی بھائی قصہ حد لو چاوان

اٹھوان حرم بی بی نائلہؓ مریمؓ دی ہی سان
عتبہؓ بیٹا جنّے جایا بنین بیٹی فحسان

زخمی ہوئی اوسدے ہتھ سے جد عثمان سدھان
قصہ سیرۃ شاہ عثمانؓ نوں دسو کس موجب کابلی

جیکر کسے شوق زیادہ نام کتاب دساوان
ازالۃ الخلفا شاہ ولی اللہ تیر نشانی لاوان

قد دراز نہ چھوٹا کہندے پورا در میانہ
جسم سفید چہرے لالی جہل گلاب فسانہ

کرن ہمیشہ رنگ حنائی داڑھی فر دھڑی ملی
اکھیں اندر شرم زیادہ بات ہیرے دل جیبی

وقت شہادت آپنان قاتل ہر گز او ہناں تکیا
بھاوین درد کمال اوٹھایا موہنوں آہ نہ سکیا

الحمد للہ شاہ عثمانؓ نوں قصہ ختم جو ہویا
ہن حیدرؓ دے قدم جو تماں جت برابر ڈھویا

در ذکر قصہ شروع امیر المومنین حیدر صفدر شیر رسول امام دا علیؓ ابن ابو طالب اسد اللہ الغالبؓ

بعد حمد ہور مدح مناقب کل کر طلب وا الی
اکھول قصہ ہن شاہ علیہؓ اینہیں ہمت دا ہالی

قصہ جد عثمانؓ ولیدا جوڑ مرتب کیتا
تیغ اسلامی دہر دمیانوں ترلوں فرہاد چھپیتا

جد عثمانؓ شہادت پائی پیا فساد جہانے
وارث کوئی نہ رہیا سر دسن اوس نہ مانے

اور کل لوک اکٹھے ہو کر در علی دی آئے　　بعد سلاموں کردے عرض انہاں دی بیعت بنائے

اسی تابعدار تساڈی شاہ ہو یا انکاری　　ہور خلیفہ ونج بناؤ مین وزارت کاری

لوکاں کہیا تین نہین بہتر ہور اصحاباں کوئی　　بیعت کرو قبول اساڈی بات ختم اتے ہوئی

شاہ کہیا مین کراں امنان جے گل منوں میری　　چوری بیعت مین نہ کرساں بہت اساڈے دیری

مسجد نبوی وچہ چلاں جے صلاح تساڈی　　سبھناں کہیا ایہہ گل بہتر اصل مراد اساڈی

فیر صلاح پکیری کرکے شاہ تریا ہمراہاں　　داخل مسجد نبوی ہوئے اصلی بات وساہاں

جہڑا اصاف یقینی ٹولا بیعت من کہلویا　　خارجیاں دا احمق فرقہ ظاہر منکر ہویا

در قصہ عاملاں وجہہ فساد

پک خلافت جسدن بیٹھی دسن حیدر سائین　　آل امیہ تا متفرقہ چھوڑ مدینے تائین

بعضے لنن شام سدھائے کرساں فیر روائت　　طلحہ زبیر مخالف ہوئے پکڑاں ایہہ حکایت

جسدن پگ خلافت والی حیدر شیر سہالی　　عامل توری ہر ولائت یار پیغمبر عالی

قیس ابن سعد انصاری عباد بہادر جنالا　　والی مصر اوسنوں کیتا وچ کتاباں سنیاں

عمار ابن ہاشم کہندے موسیٰ اشعری تالے　　کوفہ دیس امیر ٹھہرائے کر سپاہ حوالے

عثمان نام حاصن دا بیٹا حاکم مکے بنیاں　　طائف والے تابع اوسدے ہر کسی تہیں سنیاں

عبداللہ نام عامر دا بیٹا حاکم بصرے ہویا　　لشکر فارس دیس وگایا آن صغینے مویا

کر کے بند لسبت پورا قاصد شام وگائے　　آل امیہ سبہ مخالف شامے روحی پائے

تا فیر طلحہ زبیر دے تائیں مسجد وچہ بلایا　　حال دمشق بہادی کوفہ سارا کھول سنایا

میرے لوک مخالف ہوئے قاصد خبر لیائے　　سرادہٹایا آل امیہ خون ہمیشہ سر لائے

دسو کی صلاح تساڈی بیا فساد چہائے　　فیر شمشیر دوبارہ نکلی جدی وچہ میدانے

کہیا اگوں دوہاں کرلکے اساں تیتوں سمجھایا　　کوفی بصری توڑ سہانوں تیتن اعتبار نہ آیا

جیکر تیرے اوہ مخالف دشمن ہین اساڈے
تینھاں سوت کراں پر سدھی جیکر ہون وراڈے

بھی ایہہ سنیاں حرم پیغمبرؐ جانب جنگ سدھائے
کوئی بصری مکے والے خدمت اندر آئے

کہیا تابعدار تساڈے قسم سانوں رحمانی
بدلا اج عثمانؓ ہوکاواں پوسی خبر جہانے

کوہیا کیوں مظلوم عثمانؓ حاضر سبھ سپاہی
ال مینوں سبھ تابع تیری دسو کی منا ہی

نالے غصے نال تساڈے ہوئی زور فتنے
سرور رہت رنجیدہ ادستے دتا دخل ہنگانے

بہاویں رل کفاراں تہمت جس دم دتی آہی
طلاق دیوں یار کہن اوسنوں پاک رسول الٰہی

نشان کہیا کہ ہو اوسنوں دیہہ طلاق بکری
عورت ہور حسینؓ لیاداں ایہہ خواہش تیری

اوسدنی ہے اوہ رنجیدہ پیا فساد گھنیرا
اسی اک صلاح دساہیں جس وچ مطلب تیرا

قسم خدادی فرق نہ ہرگز ہٹسن جد فتوروں
فیر فساد نہ پوی جہانے صاحب تسی حضوروں

کیتا قتل عثمان جنہاں نے پاس تیرے اوہ آئے
سارے تینیں پکڑ اوڈاپئیے بھالم گل ہو جائے

حیدرؓ کہیا سارا ٹولہ کیونکر قتل کچیوے
ابوبکرؓ دا بیٹا قاتل گلوں ایسؓ تھیوے

طلحہ زبیرؓ نے جاتا حیدرؓ قتل کرایا
اکثر پورا زور علیہؑ اعوض آپ موکایا

طلحہ زبیرؓ ہور رنجیدہ اوہنوں ادہہ سدہائے
بی بی صاحبہ پوچھ خدمت دونوں صاحب منائی

بی بی صاحب تسدن مکے ہویاں جمع سپاہاں
جس دن دونوں شامل ہوئے کیتا کوچ اگاہاں

بصرے وچ لکھا دل سارا یاک صدیقؓ والا
لکھے نامے ہر ولائت ظاہر کھول مقالا

ہر اک طرفوں آیاں فوجاں نامی شیر اکاری
تیس ہزار اکابر جنگی کھول نشان اولارے

مائی صاحب نوں لاگلیں آپنے سنگ کیتو نے
جنگ جمل سبھ جنہوں کہندے پا فساد دتو نے

پاک صدیقا قاصد بیٹھے اندر شہر مدینے
کیتا قتل عثمانؓ جنہاں نے اوہ سبھ لوک کمینے

ہونا ندی کیا خوشامد تینوں کیوں قتل کرائے
ہوگئے دالنے بینے تسی قاتل کول بہائے

حیدرؓ صاحب پڑھ کر کاغذ کجھ جواب کیتا
قاصد ہور اقبار رہا جہ دیوں بھیج جو پیتا

جو کیفیت گذری آہی ساری ایہہ لوچائی
بی بی صاحب الیس خباروں غصے دی در آئی

فجری ایہہ صلاح ٹھہرائی رات اگوں مر آئی　　شاہ زنگی چہرہ اکھہ ویکھائی شمس اکھہ دبائی
شاہ علیہ دی خدمت اندر کوفی اک مہمانان　　ہزار بہادر مینوں دینان عوض ہین کانان
شب خونی وچ کران شتابی تورات دل ہی ماندا　　شاہ کہیا اوہ سارے ہو من توں نہیں شہ ملندا
دوجی طرفوں شیر بہادر حارث بیٹا آیا　　مائی صاحبہ دانگوں حیدر رضی صاف اگوں فرمایا
نہ اوہ کسری اینہ اوہ قیصر دل سارا اسلامی　　بات کہڑی تی جنگ مچاوان ہر جیہی ناجی
ویکھو کیا خیال ہوندا لوک گارن والے　　پسیر حمالا جھگڑا الماں دسن موت پیالے

اصلی وجہ فساد وزراؤں بمقابلہ ہر دو لشکر را

جنہاں قتل کیتا عثمان رضی نوں اوہناں اجبارا　　فکر پیا دل بہت شریراں کہول بدکارا
وچ سے اوہ منافق جنگی پنج ہزار اوہناں سر کردے　　سارا ایہہ فساد اوٹھایا بیٹے ابوبکر رضی دے
مالک اشتر وچ ہوندی عدی حاتم جایا　　عبداللہ نام سبا یہودی اصلی بھید بتایا
عبداللہ ابن فرح کہندے قیس اتے کنانہ　　عبدالرحمن ملجم والا نہ کر طول فسانہ
شیئیان اوہناں ساٹوں حیدر رضی قتل کراون لگا　　سبہ تدارک ساڈا کردی جھب سنبھالو آگا
طلحہ زبیر رضی نے حیدر رضی صفدر بی بی صاحبہ نالے　　ہو متفق گئے اوہ سارے پے دلیل وچالے
پوور زمینے تیر چلائے تیغیں سر اوڈایے　　حیدر رضی دے مہر یک بہنا یں عوض بہشت کائی
سبھے بل مصلاحت کردی کہڑا فکر کیوے　　حیدر رضی خارج ساٹوں کیتا حال منہ ہن تھیوے
مالک کہیا اکٹھ رہسی جیکر ہو دلیری　　حیدر رضی دا امر مینوں اوڈاوان ہیا بات چنگری
عدی کہیا نہیں مناسب قتل علی رضی نوں کرنا　　اوہ ہے افضل وچہ خلایق جو ہووے سو جرنا
اوڑک ایہہ صلاح ٹھہرائی چا فساد کتھاہاں　　آپس اندر اوہ لڑ مرسن تھیوی کم تداہاں
ہر اک بولے ایہہ گل بہتر پچھلی رات صفایوں　　دیاوہ لشکر طلحہ زبیر رضی دوں سبانگ مارن لڑایوں
پچھلی راتی رل مرتداں چوری داگ اوٹھالے　　طلحہ زبیر رضی خبر نہ کائی دشمن تیغ نکالی

شور ہنگامہ لشکر اندر رہیں لتھا ہتھیارین

جے جے اندر لشکر ہوئی غضب کیہا ایہہ پیا

کھندے دغا کمایا حیدر رضؓ کر کے بات پکیری

مائی کہیا کر کے صلح چوری لشکر پہٹے

ہو کے خاص ہماد نبیڈا اکیڈا ظلم کمایا

جے چڑھ پاڑو ہر ہونا ندی بدلہ اج ہو کا ہئی

طلحہ زبیر الیس ارشادون لسمل آسن آئے

سنتے شیر اوٹھے للکارون ناگان جج نہ لیسا رہے

ہکسے وار بیٹے کر لہ حیدر ری گل منی اسمی

نالے بیٹا ابوبکر دا کہا شکست پہنان

کون جھلے کھڑ بھال شیراندی کی مخالف بلور

پہلے ہلے گئے منافق واگان پر چھاہان

حیدر رضؓ دیکھ شجاعت شیران لشکر پر اس کرایا

ہردو فوجان مل کھلویان وانگ پہاڑ اد چیرے

چڑھیا غضب دُٹ جوانان سان اُو سدھ بہادر چیرے

وہر و تیغان دُہر لگے سپر واگان شیران پایان اچا

اودون حیدر شیر بہادر اسد اللہ جباری

حضرت طلحہ دڈا اکابر دلیسا نوج نرالا ،،

جد زبیر دیو سے گرداد اد دشمن بہاجڑا او بہادر

دو دین دھڑان جنگ برابر خصمت ہیا خادر

وچے گھر زنگی شدیا لتے تاج سفید اوبہایا

تیران ابر ہو نہ ویکھایا پیاتیل انگارین ،،

ہرگز سانون خبر نہ کائی پیا سر قضیا ،،

بی بی دی در کوکی جاکر آ دپیا سر ویرے

ڈہل کھی چڑھ مار و تیغان ستو شیر اکٹھے

اکثر آکھے لگ بہودان قتل عثمان رضؓ کرایا

یادگاری ایہہ ہی اساڈی نائب نیک بہایے

اوچی سد پکارن شیران غنی دل کھوکائے

پوہن غنیمان عد ہوافق برچھی سرن ادلار

دھڑ ہو نہ ڈہالان تیغان والے ہیا مالک بہاج او بہائی

عبدالرحمن رضؓ اتے عدی رضؓ جنگ کرن منان

طلحہ رضؓ زبیر رضؓ تلے نہ کوئی ایسے نر بہادر

داخل لشکر حیدر رضؓ صفدر وچے میل سپاہان

اوددون لشکر طلحہ رضؓ زبیر رضؓ رن ہنہ گھٹان پڑ آیا

کھول نشانان ہوئے برابر ہر دم قدم اگیرے

لے دہڑی ہو نہ بہی بہادر غصہ آتش ساڑے

دیکھے زور رکابان اوتے سانگان سر و ہوائیان

اتے بی بی صاحب رضؓ دلون شیر دو دین جباری

شیر زبیر رضؓ تلے نہ کوئی احد بدر مقالا

رعد ہوافق حضرت طلحہ رضؓ زوردن زیر بادی

جنت جانب لے سدھایا دس ہزار دلاور

دو دین دل لتھے ہٹ ڈیری بدلا ہٹیک ہو کایا

ہر اک طرفوں چڑھے طلاوہ خبر آدم زادوں لینے
مت دشمن ہر دو جن جمع پری ہر دو صاحب کہندے

جنگ بروز دویم بمقابلہ ہر دو لشکر و شہادت حضرت طلحہ و زبیر و فتحیابی حیدر صفدر و شکست دشمنان

رات دہی دن روشن ہویا لگی چوٹ نقارے
پڑہ نمازاں چڑھے بہادر سرخ نشان کہلارے

اودوں فوج شاہ علیؓ نے پڑ دے وچہ جمائی
قالب ساقہ میسرہ میمنہ گھٹ برابر آئے

اتے لشکر نبی والا ہویا راس میدانے
میمنہ فوج جس سنبھالی ناؤں عبدالرحمانے ابن عتاب

عبداللہؓ ابن حارث نامی میسرہ دل سنبھالے
ساقہ حضرت مائی عائشہؓ کہن روایت والے

قالب حضرت طلحہؓ زبیرؓ نوں فوج جو انصاراں
ہر اک جانب یار پیغمبرؐ یاروسارن یاراں

پڑدے اندر ہو کہلوتی محمل لشکر دو دین
جنگ شروع دی باجے وجے ہر دو جانب اودین

چڑھیا غضب فیر جواناں دہر تلی تے جاناں
تاں نیزے چاداگاں چلے پھریا ہور زمانہ

تاں زبیرؓ دتا گرداوا کسے جہال نہ جہلے
میسرہ حیدرؓ بہاج اوٹھائی مالک دے نہ ٹلی

دوجی وار دتا گرداوا قالب ساقہ نگاں دہیاں
عدی نام حاتم دا بیٹا نٹھا دھ دوہاں یاں

تیجی وار دتا گرداوا لشکر حیدرؓ بہنا
شیر زبیرؓ بہادر دوڑا جنگ کرن امنا

شاہ علی تا پڑ وچ لبھا رادی کہن اکابر
دیکھ زبیرؓ داگ اوٹھائی نیزہ تول برابر

ہر دو صاحب مل کہلوتے حیدر سخن آلایا
روز فلانے وقت فلانے سرورؐ کی فرمایا

توں ہیں خاص خویش ہمارا بہائی ہویں چنیار
آ کجھ خوف کر خدادا خونی نیزہ تنیاں

جے کیتا ہیں جنگ برابر مسلم مرن ہزاراں
دووین صاحب لتی ودیری بابت شاہ ابراراں

اگوں دوہاں نے فرمایا جو قاتل عثمانے
داخل لشکر تیرے اندر سخن ایہ اسن بانی

واجب کرناں جنگ اساں نوں ہیں کیوں اوہ رلائے
جیکر سچا ہیں بہائی کیوں نہ اوہ ہٹائے

حرم نبی دے تیغ اوٹھایو توں ہیں مجرم بھارا
اسی صاحب بدر دے ہاہیں احد جنگ قرارا

ساں شجر بیعت قبولی ہجرت کیتی گھر سے
عشرہ مبشرہ اندر داخل ملے چہوڑ ہو رہے

شرم نہ تینوں اول دماوہ ہوئن قتل کرائے
ہین کیوں کیتا سنگ انہاں دشمن پیکچے ہو پڑن
ایسے سالوں کریہن نصیحت نوچ خطایاں
حاصل اک ہوکا دان اسی نہ تیری دیرے
حیدرؓ کہیا کرو ہمل خونی پکڑ اوڈا وان
سارے اوہ امیر دوڈیرے داخل ایس فسادون
مالک اشتر وچہ ہونا مدی نخعی قبائل بھارا
ٹولہ بھی ہاجر الضاران شامل ایس فسادون
سن اعتبار تداہین کردی طلحہ زبیرؓ دودین
مائی صاحب سن مقالاں جنگوں منع کرسندے
ایہہ سن راضی صلح کرن تے ہوئے فسادو ٹھاون
کریسے ہن مقال اگیری مائی دوش کوئی
سنی سند ہو رلیاون شیعہ ہور مقالاں
ہر اک طرفوں نکل بہادر پئے للکار جواناں
آہم تلوار چلی دو طرفوں رن منہ رن ہہلے
رہن خنجر سے خنجر مارن جمدہر ہور کٹاری
تیغاں سادن بجلی وانگوں صاف دیون لشکارا
اوہ طلحہؓ اوہ حیدرؓ صفدر اوہ زبیرؓ اکابر
فیر صبح مبارک دی ہی قصہ تمام کیتو نے

دس ہزار اصحاب چنگیر اجنت جیہے پائے
بی بی عائشہ حرم پیغمبرؐ مولے تیغاں پڑ لڑیون
ایہہ مقالاں ہرگز حیدرؓ کم نہ کسے آیان
جیکر قتل کراوین خونی بات منان سبہ تیری
ایپر کجھہ دیہاڑے ٹھہلت قسم رب دی ٹھاوان
عدی بیٹا حاتم طائی نامی طی اولادون
محمدؓ بیٹا ابوبکرؓ دا ہویا سے اشکارا
نال ڈھنگاں ہین کرکے کابو جڑ پیاں بینیادون
مائی صاحب دی وچ خدمت حاضر ہوئے اودین
اوہین جیت ہویا فیر حملہ سر پر موت کوکیندی
طلحہ زبیرؓ قصور نہ کوئی وچہ مشکوۃ لیاون
اہل ہوداں احمق ٹولے دیہ مٹاون سوئی
شاہ عبدالعزیز محدث کی کجھہ لکھیا حالاں
کھیتے سدھی نادملنگاں کوک گئی اسماناں
گرزاں وسن وانگ اماں خونی ہاتھی پیلے
گرداں نکل دوسلو جاون زخم کھاون کاری
نور اولار آشارت کافی ہوندا پار اوتارا
دن سارا ایہہ ہوئی لڑائی تاں لے رات برابر
زبیرؓ شہادت پائی نمازوں طلحہ تمہار لیونے

حیدرؓ آگئے آن گذارے سر مبارک دودین
دیکھ تداناں صفدر رویا بات کہے اودین

وچہ حدیث نبیؐ فرمایا ناری ٹولہ سوئی
جس دم ایہہ مرتدان سنیاں آن بناوے ناری
معاویہؓ دے وچ تابع ہویا اوہ ٹولہ مردودی
جیکر کرئیے تابعداری یا انکار رکھیوے
ایہہ بلا اک پیدا ہوئی اُمت وچ رسولؐ لے
سُخن ایہہ آلا دن والا عمرو ابن حمق دے نے
حاصل پرت کلام کرائین جد شہادت پائی
پڑدی اندر ستر جمایا ربّ صاحب خصمانہ
آ تلوار چلی دو طرفوں دن قیامت والا
بھاجی اک کعبؓ لی دا پکڑ مہار کھلویا
بھی فرزند غلام تمامی حضرت کعبؓ سندے
قتل ہیا سی گردے مائی تیغاں ندی ہونہ ہوے
اوڑک جس مہار سنبھالی بجرا ابن لغودی
اچراں نوں فیر مالک اشتر کیہی جانب آیا
فیر عمر دیُت حمق دے نے قاتل طلحہؓ زبیرؓ دوں
نوں ہین مائی اہل سلاماں پیوں شرم خداوں
طلحہؓ زبیرؓ مین بڑکو ٹھے ہن تیری ہی داری
محمد بیٹا ابوبکرؓ دا آیا اوہ وار سنبھالے
مائی صاحب دہرتی ڈگے دور گیا ہو پڑدہ

طلحہؓ زبیرؓ جنہاں بڑکو ٹھا خاص شہادت ہوئی
کرد غا اوہ شام سدھائی بات اہیا عتبار
اُہنن لگے بات عجائب حیدرؓ دے خشنودی
ہر دو امر دان دوزخ واسے جنت کیونکر تھیوے
طبری واقدی ایوں لکھیا ہرگز فرقہ ہو لے
قاتل حضرت طلحہؓ زبیرؓ دوں نام اہیا ملعونے
اُشتر مائی صاحب والا کہج مہار چلائی
دیکھ اشتر مائی والا کیتا میل جواناں
حضرت کعبؓ شہادت پائی مالک اشتر والا
مالک اشتر او سدا قاتل غازی جس نے ڈھویا
خاطر سبھ عثمانؓ غنی دی مرن خدا دے سبھ
فیر بہادر حیدرؓ صفدر آن برابر ڈھوئے
پڑدی اندر تیغاں واہیاں نامی مرد بمودی
بازو دا کلا اشتر والا تیغا مار اوڈایا
مہار سنبھالی بات بے ادبی کہندا ظالم ویروں
عورت ہو کر لڑیں میدانے کی تیری ہتھ آوی
اتناں سخن اکہہ زبانوں ظالم تیغ اوڈلا کے
عمرو دا بیٹا بش محمد نے فیر ہتھ اوہ ہٹا لے
دیکھو حرم شاہ رسولاں جو تیاں ہے ب کردا

دیکھ محمد ہو پیادہ لیندا اوڈ کلادے
مائی کیہا شرم نہ آیو بات محمد آکھا دے

میں ہاں بیٹا ابوبکرؓ دا تیرا اسکا بھائی
قید کیتا وچ مائی تائیں تو عمرؓ سن آئے
حضرت قعقاعؓ سنکے خبراں پکڑ لینداں مرتداں
سو سو سو تا ہزار اک تائیں دُرّے پکڑ لگائے
اوچر انہوں پھر ابن عباسؓ کر حسنؓ ہمراہاں
حضرت لتّی افضل ہر تھیں فساد اوٹھا ہا
جیکر لساں ہیند خزینہ محکم ڈیری لائے
ہو سی ملک ویران تمامی بصرا شام نو جی
دشمن اک بہانہ لوڑن کر وسیلہ تینوں
عرب قبائل سُن ایہہ خبراں دیری تھیں ہمکو
جھگڑا خانگی لایق ناہیں جو ہویا سو ہویا
مائی صاحبہ کرسے امنا ہوا سوار تداہاں
ست ستامون چڑھ معاویہؓ دوں فوج پوشیدہ
ارسندا کر بہانہ مُہرے مکرٹے رہین سپاہی
لورسے نال جھٹرے بدر کی آہی سبہ ز نا فنے
تا ایہہ سخن مائی کہیا ابو طالبؓ سی جائے
اوہ لباس اوتارن جس دم پایا فیر زناناں
جنگ ختم ایہہ مائی والا حیدرؓ فتح پائی
بجھ مخالف حیدرؓ آہے اوہ دل مائی والے
عمر الدنیا جدی کینا قصہ پیش اوٹھاواں
سخت فساد پیا ہن یار وضدی دو دلاں

مائی پڑھیا سن شکرانہ عزت ربّ رکھائی
سخن بے ادبی رل مرتداں عربی شعر الائے
نال پنداراں ہو نہ اوڈ آیا ہور لگایاں حلن
ہو شرمندا اوٹھ چھو ہوں فیر نہ ہو نہ دسائے
مائی صاحب دی آ خدمت کرن سوال اتہاہاں
تابع دار لتا ڈی سارا شہر مدینے جا ہو
دو دو ہزاراں چڑھ مرن بھادر تیرا اجھ نہ جائے
تساں لڑن مناسب ناہیں حرم رسول الٰہی
رل منافق ہور یہودی ٹھیوں سدھ سانوں
دین ترکی نہ فیر رہسی جس دم مرن پیار کر
وچ تقدیر ازل دا لکھیا دل تساں بیڑ دھو یا
حیدرؓ نال توری بدر کی سی کجھ خوف اگاہاں
مائی صاحب نوں لاگلیں جانب روم سد ناو
خاطر تا گئے رکھوالی ایہہ گل سجھندی آہے
نہ سیچھا تے تمامی صاحب دیس لائے مردانے
نہ محرم بدر کے لور ے شہر مدینے آئے
بھلا ہو وے بیٹ ابو طالبؓ دا کیتا سمہر روانان
قصہ توراں ہن اگیری معاویہؓ اکھ دیکھائی
نہ صلح فیر شام سدھائے معاویہؓ سد بھالے
معاویہؓ ہہ حیدر ہوں مقابل تیر نشانے لاداں
اوہ ہاشمی اوہ قوم امینہ ظاہر کریسے گلاں

از خبر یافتن امیر معاویہؓ بعد غم وتیاری کردن بجانب صفین را

عثمانؓ دی فیر جسید بہارے خاص شہادت پائی
تالے طلحہ زبیرؓ لکھیا قاصد شام سدھایا
اتے بی بی شاہ عثماںؓ زادہ قرآن اٹھایا
بھی پیراہن خون آلودہ لی انگشتاں وچ موئیں
کر لیاس ماتمیاں دا وچ کوفے دربارے
معاویہؓ ویکھ دیوانہ ہویا اکھیں نیر پلٹے
ہے ہے بھائی چھوڑ سدھایا وِچوں اندر سائیں
ہے ہے کس دے عوض موکایا رلدی لاش یتیماں
ہائے ہو طلحہؓ شہادت پائی شاہ عثماںؓ دی یاروں
ہے ہے حرم پیغمبرؐ ذلت حیدرؓ ظلم کمایا
پاڑ جامہ آدہ رووں لگا کر کے باناں خاکی
اوٹھ امیراں لیاں تلیاں عطر پھولیں نکا
پا کر گیڑی سبز تمامی سارے رووں لگے
اندر محلاں ماتم ہویا رات نریکے کھائے
ہے ہے ظلم کمایا اندانا دہ لاش ڈبائی
فیر پیراہن شاہ عثماںؓ نوں خون آلودہ جھڑا
معاویہؓ لیکر اٹھ سدھایا جامع مسجد آیا
حیدرؓ حال ڈٹھا امراداں پیچوں پہر رونے

آل امیّہ چھوڑ مدینہ طرف دمشق اجی
مائی صاحبہ دا حال تمامی کر نوشتہ پایا
خون آلودہ ہویا جہڑا تیغین حرف دڈایا
بی بی اوہنہ شام سدھائی وچ دمشق اوڑن
ساری تھنے بیش گزاری دیکھن یار پیارے
گردش کھار نمینے ڈگا لیٹے دکیاں وٹے
ہائے مظلوم عثمانؓ بیچارا پیاس جگ کھائیں
کیڈا حیدرؓ ظلم کمایا چاڑی شب عثمان"
شیر زبیرؓ اصحاب دڈیرا ملد لیا تلواردن
دہ ہزار اصحاب جنگیر اجنت خیمہ پایا
ہو بیہوش گیا سر پیچے لنے رہیا نہ سنگ ہلاکی
آل امیّہ سنکر خبراں طرف کچہری آئے
تالے مجلیں گیاں خبراں سنکے کولی وگے
بھیناں نوجوان وی بیبی پٹن روندیاں بال ابالنے
سال برابر رہیا ماتم طبری خبر بتائے
انگشتاں دوز وچ عثماںؓ نوں چہ قرآن جھڑا
وقت نماز ادینہ تدوں تختہ کڈھ دیکھایا
پاڑ پوساں کاں لٹن مسجد وں کلیجے بھونے

جیا دن قسمان سبھ فرانون عرض اسی کا دا

جو نکر تیری مجلسین ماتم حیدرؓ نسل او دین

رل امیران قسم اُٹھائی لکھ تختے پر ٹالنے

بلخ بخاری توڑی قاصد سارے خراسانون

سبھ امیر اکٹھے ہوئے لشکر گھن ہزاران

آن امیر سلامی ہوئے نظران دھریان آگے

سدا اقبال رہے شاہ تیرا وسو باغ بہارین

اگر دل اکٹھے ہوئے راخس دیو مریلے

معاویئے کہیا سنون امیر بیا فسا جھالنے

بدلا جے عثمانؓ ہو کا دان تا عیشان جگ گیئے

سن امیر سلامی ہوئے ہتھ تیغان سر رکھے

جتنے توڑی دم حیاتی ہتھ دیکھا وانسچے

ایس گلون نہ ہوا زردہ دینان اندن غلامان

یوسی اوسنون خبر تداہین پرچھ یا ہونہ دا سادا

ڈھل کہی ہن چڑھ شتابی یاد اللہ بسملہ

جیہرا دلیری دی معاویہ راضی ہویا

ہونہ خراسنے دا ادھ کھولی دا فرزند توٹائی

سے الغام کرام بہادر تکڑی ددلی ہوئے

فیر معاویئے حکم تا کرہو حساب بیاہان

جو بر جماعتان لشکر کہلو لے منشی لکھن لگے

منشی آن سلامی ہوئے کھول حساب سنائی

ابو طالب دا سارا بوٹا اندر خاک ملادان

آخر توڑی رونند کرہن آن ستایا جین

عمرالعاص یثرب اندر قاصد گئی ایرانے

شام نواحی ارض ربیعہ آرمن بکر پہچانون

لیتھے شہر دمشق نواحی سورے وچ بلکارن

عرض گذارن کی کم شاہا تی دانہ لگے

ایسی کی ضرورت آہی قاصد گئی گویارین

پہاڑ اندر سیر پر تن والے خونی ہاتھی پیلے

حیدرؓ قتل عثمانؓ کرایا سدیود توانے

یا تخت یا تختے ہووز زور ہوند کیون جریے

کہندے گر دیئے جان تصدق چہرے آتش جھکے

باد رہے کی شاہ علیہ ابات کھڑی تے مچے

چڑھ سر توڑان شاہ علیہ الیکر دل وریا ماو

فوج کھنے ڈی ترد امانان سانون ویکھ دوڑادا

آئے صوبے من تمامی رکھ توکل اللہ

سروپا امیران بخشے در بخلدا ڈھویا

جو کجھ سے ضرورت آہی جیت مناسبہ

زر طمع سے بہت ڈیرا لکران نہ کھلوئے

کسے اندازی لشکر میرا منشی گئی تداہان

لشکر غنانہ بہادر نامی چڑھ بیا کا غنب لگے

دنا حکم نا تیبان ہین جھنڈا دا ندے لانے

کر تیاری درست سپاہ لگی چوٹ نقارے — ہیراں دھمک گئی وچ کوہاں سرخ نشان اولارے
نستری فیلی کڑک ڈراوے ناد پہوکی فقراواں — گھڑیال دسہ طرم طمور لگے بجن امراواں
پا زرہ سر خود فولادی نال سجے ہتھیاراں — لشکر دس پھکن لگا جو نکر تیل انگاراں
بنھ گھٹاں دل آسن چڑھیا اگے ہائی شیراں — نیزہ چمکے جویں ٹٹنداں انگ بجلی شمشیراں
کر منزل دو منزل پینڈا وچ صفینے لتھا — فرات کنارے جھنڈے نوری جانب حیدرؓ ہتھا
ساکن شہر صفین کہادی پڑ برابر رکھیا — ہن حیدرؓ دی تکڑے خبراں دل منصوبہ تکیا
معاویہؓ نے دار کہہ اجا ڈیرہ ہوداں تیز رواناں — وچ حیدرؓ دی عرض گذارین پھر یا سلطاناں

از خبر یافتن حضرت علیؓ کہ معاویہؓ بمقام صفین لشکر جمع کرد امیر المومنین حضرت علیؓ را

حیدرؓ تیجد گیاں خبراں معاویہ شاموں چڑھیا — لتھا آن فرات کنارے خونی جھنڈا اپھڑیا
کر تو اپناں فکر شتابی سر تیرے آدہ وچے — نوجواناں اوسنے بہت منگایاں بیٹھا دوروں گجے
حیدرؓ جب سنبھالا کر کے قاصد پرجا گھلدا — لشکر بہت اکٹھا کیتا حکم اوسدا بھی چلدا
آیاں جیڑاں مل حجازوں ہوئے اعراب اکٹھے — گرد مدینے لتھا لشکر قاصد کوفے پہنچے
حیدرؓ پیش سلامی دیون لشکر دی سرکردے — عمارؓ یاسر نالے مالک اشتر اسی واقف ہر دے
خالدؓ نام مرود ابیٹا ابو ایوبؓ انصاری — شیثؓ ابن ربیعہؓ جنگی زیاد نصر دا قاری
سعدؓ ابن عبادے جیہاں عدیؓ حاتم طائی — سہیلؓ ابن حنیفہ زور آور رستم زال وہائی
جتنے نوری دم حیاتی سرکراں قربانی — چھوہاد دا جھنڈاں نہ سفیانی دی ہروانی
انشاء اللہ پکڑ غنیماں تیغیں مارسن اڈاداں — آل امیہ دی سب نسل اتدر بنہ کے ملہاداں
راضی سن کر ہویا حیدرؓ کوچ نقیب پکارے — کر بسم اللہ آسن آکھے نامی شیر کرارے
گھڑیال ہوسہ جایا پھر اپری بدھی اسواراں — بنہ گھٹاں دل ٹردا جاوے ساون جوں بہاراں
اک لکھ اسی ہزار اکابر وچ برابر لتھا — لشکر لیا شہر کوفی ہتھیں جوڑ غنیماں متھا

دجلہ ندی لنگھ شتابی کیتا کوچ اگاہاں ۔ فرات کناری ڈیرے گئی دجلہ رہیا پچھاہاں

اوہنوں ساہمنے ڈیرے لگے وچہ نشان ہزاراں ۔ جنگ صفین فرات کنارے طبری وچہ اخباراں

چھوٹے گرد بہت طلاوے لے اسوار چنگیرے ۔ تیراں ہزار بہادر جنگی مالک نظر چوفیرے

اعور سلمی فوج طلاوہ دس ہزار اکابر ۔ ایہہ طلاوہ بنی امیہ ہر دم نظر برابر

جد مقابل ڈیرے جمے مین ایہہ خط لکھایا ۔ معاویہ نے سی خط لکھن الا حیدر طرف وگایا

نامہ نوشتن امیر معاویہ رض بجانب حیدر صفدر رض

اول صفت خداوند والی جس شریک نہ کوئی ۔ گونہاں گون پیدا لیس بندی ہر جا ظاہر ہوئی

واہ تبارک اللہ صاحب خالق سبھہ خلائق ۔ ہر نوں روزی دیوں ہارا پاکی جسنوں لائق

جو چاہے اوہ سبھہ کر دا پاک تبارک اللہ ۔ دیکو ذلت جے سلطاناں کوں ٹلاوے پہل

چاہے کیڑی عاجز کولوں فیلاں کرے شکستہ ۔ پھر تہیں نمرودے موے وچہ قرآن نوشتہ

باز شکاری مردی ڈٹھے الیس چڑیاں ہتھوں ۔ دم مار ندی جانہ اوتھے بات گراں میں کتھوں

لنوری ناری دم نہ مارن رہندے سر پیرے ۔ سلیا شرف خاک نے دتا مین خاکی گئی اگیرے

داہ ہدایت خلقاں کہتی پاک نبی سلطاناں ۔ ہادی جس بشیر دا ہویا سرور دو جہاناں

حور قصور بہشت نعمت ملسی نیکو کاراں ۔ سبھہ طفیل محمد صاحب واہ رتبہ ابراراں

تربت سے زیر اکابر صحبت جیہناں تلنے کوئی ۔ سبھہ جماعت مہاجر انصاراں آن سلامی ہوئی

بعد نبیاں ہر تہیں افضل ابو بکر نہایت ۔ ثانی جید اہو رنہ کوئی یار غار کفایت

اوسے تھیں پچھے وچہ خلائق افضل عمر توانا ۔ دین محمد ظاہر ہویا بہاج کہاوے سلطاناں

جد عمر اسلام لیایا ادی بانگ دیوائی ۔ ہاشمی سار تیغ بہادر وتن جان لوکائی

دسو حمزہ کسد پیارے بانگاں شیر دیوایاں ۔ ہاشمی سارے زندہ ہے عباس وچی سایاں

ابو طالب دے چار وے بیٹے نامی وڈے اکابر ۔ کہڑا دیس فتح چڑھ کیتا سچا سخن برابر

نیک عمرؓ دی شیعون دہمکن سبھ کفار زمینے — تو باکیتی بیٹھ عمرؓ دی ابلیس شیطان کمینے
جسراہ حضرت عمرؓ شدہا یا شیطان نسیا دوردن — جسدن گدی بیٹھ سہمالی تحفہ لیا فتوروں
بعد عمرؓ عثمانؓ خلیفہ بیٹھ کیون قتل کرایا — سارے قاتل لشکر تیرے کیڈا ظلم کمایا
تیری کس نے بیعت قبولی شاہا کس ٹہرایون — طلحہؓ زبیرؓ دا تون دشمن اجہ بیرہ سیرایون
مائی صاحبہ نال مخالف بصرے جنگ سہایون — سبھ مخالف یار کمامی اجے نہ سمجھون تایون
نہ کجھہ فوج نہ زور او رہا تیری بات کہڑی تی مامان — نہ ریاست نہ سیاست چڑہیون ہا جرہ دانا
چنداو باش شامل کرکے آ ریون کردلیری — آل امینہ لسے جالتے خبر نہ بیتون میری
با ہا جہ حسابون لشکر میرا جی ہین کالکان جاہان — ابو طالبیہا سارا بوٹا سبہنان ہیٹھ لتاڑان
جان لوٹن سے تے آ رمنی ہیون پا پلہ ہونہ گہاہا — جے تون ہوئیون ہن انکاری کر لشکر مار تباہا
کو قاقاندی پٹن والے تیرکے نے سر کردے — یاد رکھ قاتل سبھ ہا سلوڑی ڈاسی واقف ہا ہر دے
جیکر تیرا زور نہ چلسے اولے تا دہنان جع ایان — کر علیحدہ مین اشارت کرسان فوج روانا
تا صلح فیر میری تیری نہ ایہہ جنگ اگہاہا اوان — منکر ہو یان ہین نہ ہٹان پڑ صفین حمادان
جے صلاح میری ٹی تر تیون رہسی سر سلامت — رہیا جیکر تون انکاری ویکھہ طوفان قیامت
تبس سلام علیکم میرا ہہ ہر لگی سلطانی — با خط تہیلی سے ہلکارہ اتریا آس ربانی
ہو سلامی حیدرؓ اگے جا تہیلی ادہ رکہے — لیکر نامہ یار لفافہ حیدرؓ ڈٹہا آکہے
بعد حمد ہور مدح مناقب پڑہیا مطلب سارا — اڈیون لنب گئی چہرہ چلی جو بیلے بہڑ کلا
تا فیر کرکے قلم درست کاغذ پہڑ یا بگا — ہین سبھ مطلب کھول سناوان حیدرؓ لکھن لگا

جواب نوشتن امیر المومنین حضرت علیؓ بجانب امیر معاویہ

اول بسمل کر کے اسم خداوند پاداں — پاک ذات وہ پاکی لائق ہر دم سیس نواوان
جتنے نور نظی دم جیاتی سر سجدے وچہ ہرپیئے — ہے اوہ قادر پاک لقمان قہر قہاروں ڈرئیے

اک بے ند دن جس سوچا سونی ویکھو پیدا کیتا
تاج غلاماں ند سر دیوے کردہ ذلت رب شاہاں
جس چاہے رب عزت بخشے دم نہ مار سکے کوئی
سے بنداران گیا سراج ہادی جن لشکر دا
ختم نبوت ہوئی محمدؐ دہ استون کی ہا چاہو
مشرق مغرب نوری ہمان دین پیغمبر یاردن
ہا جے تے انصار اکابر سارے یار بنیدے
ابوبکرؓ چراغ شریعت محکم کندہ فولادی
جیکر اوہ انجام نہ کردا نکر پیا اسلاموں
ابوبکرؓ دے پیچھے افضل کار ساری سلامی
ایہہ پہلوان دوہاں اسلاموں نوحؑ مشابہ آہا
لو کان نبی من بعد لکان العمرؓ حدیث پیارے
اگر کوئی میرے پیچھے نبی ہوتا تو البتہ عمر ہوتا ۱۲
افضل یار پیغمبر دے دین ان بیعت قبولے
بعد ہنادی طالب بیان فرقہ ہویا ظاہر
نوں کوئی لی بادر تیرا دہمک دیوین تلواردن
جیکر سر سلامت چاہیں ہو سلامی میرا
نہ کر جان تصدق اپنی نہ اگ لابیولان
لشکر دانوں کرین ماناں حسد بو پیرا دتہ
کدے نہ پیر دیئر کولوں گور گ شیر شکاری
حسد پیارے پک کھلوتا مین تلوار فولادی
جہیڑے نہ منیوں ہو سلامی نہ جیسے تن میرا

مین ہمدے مین صدقے بتوں ہٹکے ہو چپتا
علو شداد دن کرکر دعوی نوری بکو راہاں
نوری ناری تو تیرا اگے عزت سرفراز ہوئی
قران خزانہ کر شکرانہ انبیا ندا سر کردا
امت سرور غالب ہر جا فضل دوہ ادرگاہ ہو
فتح رل صحابان پائی برکت شاہ ابرار دن
حق کہیا مین بعد رسولاں دوست پاک شفیع دے
صدق کسے صدیقؓ نہ تلے خاص کہیا نہ عادے
مناقب ادسدے تم نہ ہوون برکت جسدے بلوں
عمرؓ معظم خاص سہالی دہمک پئی ہم سالوں
جیکر ہوندی پیش نبوت عمرؓ معظم راہا
اعدا ثانی ہور نہ کوئی سرور دے دربار دے
حق آہے حق راہ سدے نائب پاک رسولے
تینوں کی ہے نال ہمارے مین ہاں سردا ماہر
ہاشمیاں نوں توں دیرا دین رو رسین بلکاردن
نس انہیں بچسی ناہین جے مین کیتا ہیرا
ختم خلافت میرے اولے مین ہاں نائب رسولاں
ڈھل کبھی چڑھ طرف اسادی آ ر اقبہ بسم اللہ
مین بازدل تیرا چڑیاں ایہہ مثال ہمارے
دسہر ولین قالاں قیلاں دعویٰ شداد
ہوم ہوسی اگ میرے اگے شامی تو ہا تیرا

ہتین آہے پُر صفین جمایا جیونکر تا لوہرن — تا لوہار سونار نہ گنتی تا میرا ٹھیارن

مان تیرے دل اندر ہوسی دولت خرچ کرن سانن — برکت اُسدے قوت بازو اندر پیر دُکھے کرلاسان

ترس کیتا سی شاہ عمرؓ نے نوکر کر چلایوں — عامل ہوکے رہیون حلب ہمن مغروری چایوں

ابن حرب دشمن سرور کیڈ فساد اُٹھایا — اُحد دیہاڑے دند مبارک پتھر مار اُڈایا

والدہ تیری ہندہ آہی جو سفیان ویاہی — کڈھ کلیجا جس نے کھادا عم رسول الٰہی

نہ تین ہجرت مُہر کیتی کس فضیلت چایوں — بنکے سالہ پاک نبیؐ دا اج میرے سر آیوں

حمزہؓ تے نہ طعنے مارین شیر زورآور ناہا — بدر دیہاڑے ہتھ وکھائی تنسے روح سیاہا

ہاشمیاں تے وڈی کریں ختم نبوت ہوئی — قرآن گھر اساڈے لتھا واقف ہے ہر کوئی

کہڑی آیت نبی امیہ سند قرآنوں آئی — آر ہلُ اچھے ویلہ وافر نہ کرلوں جدائی

جیکر پلے ہے سی ناہیں بیت المال خزانہ — فاقہ فقر سرور عالم پرُ دماغ نہ ٹھہانہ

اوڑک سرور وانگ گداراں ٹر وچہ جاں دمانن — میں ہاں بھائی پاک نبیؐ دا اخبار دمانشانان

جیکر فوج ودھیری شامل ہوئی نال تمہارے — دولت پچھے سارے ہوسن ٹھہوں لگی کنارے

جیکر ویر عقیل ہمارا رلیا نال تمہارے — کیتی اکثر اوس نادانی بھائی خاص ہمارے

نہ کر بہت زبان درازی نہ مقصود جوڑیں — افضل امن پاک محمدؐ بلکہ میرا لوڑ بن

ذاتوں توں شریک اساڈا نہ ہمسر پیش ہالائیں — عمر العاصؓ کچھ نہ جاسی بہتر تیرے تائیں

لکھ سلام لا مہر شتابی پا تھیلی بند کیتا — نصر جہیں کہ ہو سلامی تریا کہن جو پیتا

ہو سلامی معاویہ نے لے گئے بیٹھا وچ برابر — تھیلے دی حال سنایا تامی شیر اکابر

کھول تھیلی جیب پاڑ لفافہ معاویہؓ اپن لگا — لگ گئی اگ اندر چھاتی مونہہ بدیا بینگا

دہڑی لتے ہتھ فرشتابی کہندا ہو زر آ — حیدر ہوسی خبر تدائیں جنگ کریساں سمہ

اُدھوں جیکر دوڑے ہادر ہیر بھی گھٹ ناہیں — عوض چڑھ عثمانؓ ہو کا واں لیسی خبر تدائیں

جے سر قائم جنگ ہیہ دایم سچا قول عوالہ ار — آپ نہ ویدم سانگ شتیاں لڑسیاں یدماں

جیکر اوہ ہاشمدی لشکروں اہی خبر پہنچ لیوے — مونہہ جھر یا پڑ پوسن خبراں کس ہتھا نوں ہتھ دیوے
قاصد سبہ اخباراں سن کے ہو سلامی مڑیا — لپیر جا اہو اگیری جنگ دے طرفوں جھڑیا

در ذکر تیاری جنگ بروز اول و تکرار شدن ہر دو یقین را

ہویا حکم پہیر شہانہ چوٹ نقارے لگے — لمراں کس امرا کھلودن رکھن قدم اگے
سن ارشاد نشان اولارے دتی خبر تیاراں — والی لشکر کرن تیاری شروع جنگ سنجیاں
صفاں جوڑ سپاہی چلے جوں دیوار فولاد — اگا پچھا راس کیتو نے حق جویں استادی
عمر العاص وزیر وڈیرا والی لشکر سارے — اتے عقیل حیدر دا بھائی تابعدار سچارے
عبدالرحمن خالد جیناں سجی طرف کھلویا — عبیداللہ فیر شاہ عمر دا کھبی جانب ہویا
پچھے ہو مروان کھلوتا اوہ وزیر عثمانے — وڈا فتنے باز حرامی نامی اوس زمانے
اعور سلمی میمنہ اوتے ذوالکلاع حمیری — ضحاک نام حارث دا بیٹا میسرہ دا امیری
حبیب ابن مسلم کہندے اوہ ارطاد اچایا — ہور بشیر بہادر وڈا ساقہ طرف سدھایا
حمزہ پکڑ نشان وڈیرا التھا پڑ دے سدھا — معاویہ دس قلب لگا کے دل چاتی جو گیا
لشکر ہو سبہ پیاس کھلوتا اٹھیا شور زماناں — کو کے حیدر تے کوکا دی فوج چڑھی دریاواں
شیر ابیٹھا توں کیوں غافل بجھ شامی پئے آ — دیناں اوں جیب ناقیاں جنگی نال گھوکا
حیدر سن کر سے آثار الگ کسی ہراداں — چڑھیا لشکر ہاشمیاں دا اہل جویں دریاواں
اگے سبہ پیادہ کھلوتی پشت پر اسواراں — قعقاع والی سرداراں آیا دے اخباراں
زیاد ابن نضر کہندے نصر عمر دا اچایا — اوس امیری فوج پیادہ پکڑ نشان سدھایا
شبیث ابن ربعہ غازی دے ابن ربا عی — تیر اندازاں دی سرداری ظہری خبر بتائی
عمار یاسر میمنہ کھبی طرف اگا سر — قیس ابن سعد روراور ساقہ گیا برابر
حجر نام عدی دا بیٹا عدی حاتم طائی — میسرہ فوج دا اوہ والی راوی بات سنائی

بدر احد لڑایاں ہویاں مکے فوجاں چڑھ آیاں / خندق حنین تبوک دے بہارے جا کر فوجاں لڑیاں
دسو کس لڑیون جھنڈا تا ہتھ حیدرؓ دے / انصار مہاجر جنگ مچاون باجھوں اک حیدر دے
چھین کوٹ وچ فتح کیتے عمرؓ ابوبکر نے / مرحب یہودی والا قلعہ لیا نشان حیدرؓ نے
محمد نام مسلمہ دے بیٹا مرحب یہودی کوہیا / بنی نہ ہرگز ورنہ چھوڈن حیدرؓ قدم اپوہیا
یا فیر کوئی وصیت نامہ حیدرؓ دے ہتھ آیا / یا فیر سرور شاہ رسولاں گدی پکڑ بہایا
ایس گفتارون کہیا دبیراں اگوں معاویہ نیں / جیہن ہارون موسیٰ انوں کہندے یوں حیدرؓ نیں
چاہیدا پت سرور عالم افضل علم خلائق / ہے امامت واجب اوسنوں فرض شاہی لائق
معاویہ کہیا ایہہ بناوٹ اکم نہ حیدرؓ آتے / حضرت یوشع موسیٰ پچھے پکڑ خلافت یادے
جہڑا افضل وچ خلایق گدی سنبھالی / ابوبکرؓ کیوں ہوئی امامت بعد عمرؓ کمالے
جے اوہ افضل ہر تہیں ہوندا اوہ سر پکڑ بہاندا / ابوبکرؓ جد کری امامت حیدرؓ کیوں شرماندا
ابوبکرؓ دے بعد خلافت عمرؓ امیر لگانے / فیر عثمان پکڑ سنبھالی تابع خویش بگانے
جے اوہ حق خلیفہ نا ہیں ظلموں پکڑ سنبھالی / تا جہاد روانہ ہویا ہیں کیوں ضد اوہ ہالی
حیدرؓ کہیا ابوبکرؓ نوں اساں امام بنایا / اول سرور نہ ہوئی اشارت تا امام ٹھہرایا
زاہد عابد صدق برابر ثانی اوس نہ کوئی / یار غار اوہ پاک نبی دا الفت سرور ہوئی
نوح مثال جہرا ایہلوں عمرؓ منتظم آہا / دینی جس حکام ٹھہرائے ہر دا قبلہ گاہا
دو دین چلے راہ قدیموں ذرا اول نہ ہلیا / جد ہویا عثمانؓ خلیفہ آپنی مرضی چلیا
معاویہؓ کہیا کیلاں تا ہیں چھوڈ دیہہ تکرار / قاتل بیٹھے یا ہتھ تیغیں باتاں نیند دو باری
عمر الدیناں کھڑے پاسے ہتھ نہیں ہتھ مارے / اوہ اکھے اوہ منے نا ہیں شیراں پر اولارے
اوڑک سٹ لگی کہڑیاں نوں چمکی اگ دوہیں دے / سٹ زمیناں تہر تہر ڈولن کنبیا دہل وجود

جنگ بروز اول بمقابلہ یک جوان

اتن سہل بہادر جھے سوٹ کھلے تلواراں
ہو سلامی حیدرؓ اگے رنڑ تازی چمکایا
نیزہ تول برابر لمبھا سد مارے دریا ماناں
اج مقابل ہیر ہوئے جس جند پیاری
سانگاں تول برابر ہوئے پاٹیا پیر چوٹے
سانگاں جد شکستہ ہویاں لے تیغاں پیڑ مچے
تیغاں دھاراں موڑ کھلویاں نالے تول تھکے
آپو آپنے لشکر اندر داخل ہوئے دو دین
وچہ للکاراں پئے بہادر خونی ہتھ دکھالے
رل خنجر نے خنجر ماراں برت نیزے تبر نیزہ
گوشے میل کماناں چڑھیاں چلے سند قندہاری
جمد ہر گرداں درد مشانہ پیش قبض ہٹاوے
گرزاں سٹ ودانا لوانگوں سر مرن پہاڑ
دم دم وچہ چڑھا زیادہ سادن پھیرایا
معاویہؓ نے حیدرؓ راد سد پیار الیسی تیغ مچائی
ہوئی سرخ خاک تمامی چھوٹے رت بھوہارے
ڈھون ضد پئی ارکاناں لہو میں والے
دن سارا دوہاں برابر ہوئی سخت لڑائی
دداع ہور زور اد رہے گرکے ہتھ تیر سے
خاور رخصت ہو سد ہا یار ننگی چادر تانی
شانے پڑ سو ڈانی بیٹھے ہی شہر نو ہر کو ٹولنا

جبل نام اتال دا بیٹا لکھیا وچہ اخباراں
سجے کھبے دہ گرد ادہ ٹانگ برابر آیا
دوڈا بہادر جود چہ تساں چنیا ردماں نشاناں
سنگے باپ اوسدا خود چڑھیا چھوٹا باز شکاری
نام اتال اوہ معاویہؓ دلوں کیونکر جنگ کھوٹے
ہونہ سر چڑہ چڑہ دیوں ہالاں ہتھ دسناو سجی
اتال جاتا بیٹا میرا جبل پیو دل تکے
دو دہراں فیر واگ او ہٹائی سیل لگے پیڑ ادو دہی
اوہ معاویہ اوہ حیدرؓ صفدر نامی شیر نرالے
سیفاں صاف جاوں لہنگ وچہ ان ساہمنی جبر زنجا
چھوٹن تیر کہیا اولار جونکر باز شکاری
چھوٹا خضبوں لگھہ شناسی ہم الغار او ہا
سٹ ماراں للکار بہادر زور برابر ہاڑاں
کڑکے ہر دفان پہاڑی ٹبہ وکھہ دبایا
جونکر بادن تیل نگارین باگنبک ٹاٹلے پائی
جنگ شریکاں کون ہٹا دو دو دین سپر گراں
ورجن جوگا کوئی نہ رہیا لالی پیر دکھالے
گشتے دا پہرہ بہشتہ کیتا گستے بہاج وٹہائی
رات پئی تا چڑھے طلا والے سوار چنگیر
سر پر سدر تاج ڈکایا معنی تک چھپائی
صبح صادق ہویدا کھیا ضرب لگی محمد ولون

جنگ روز دوئم بمقابلہ حضرت عبید اللہ ابن عمرؓ معظم و حیدر کرار

بازگان ہر اک جانب ہویان غازی پڑھن رجزان
جنگی لگی سٹ دمامے لک کسے شاہبازان

ہر دو فوجان رل کھلویان ہو یاد ور سہارا
والی یکٹ ان کھلوئے بولن کسدا وارا

معاویہؓ بیٹے دی فیر لشکر وچون شیر لگا اک آیا
عبید اللہؓ بیت شاہ عمرؓ دا گھوڑا رخ لگایا

مثل بہادر پڑ کھلوتا سد مار دریامان
کوئی ابو طالب دا جایا آوے مار دمامان

سنیان اسان حنیفہ بھلا دران مقابل تھیوے
چراہے حیدرؓ سر داغ لگاون آیا در کہیے اوہ جیوے

دگیا چڑھ محمد حنیفہؓ داگ برابر رکھے
ہیرا پت نہ او سدی لائق حیدرؓ ڈٹھا اکھی

ادس مقابل ہور نہ کوئی ہے لشکر وچون
آپ وچ مقابل تھیوان عمر گزران کی پچھون

ایہہ گل سوچ منع کرنیدا اسد اللہ جباری
لا رخ تازی داگ او ٹھائی چھوٹا باز شکاری

شا لگان تول برابر ہوئے پڑ دی اندر دو دیرہ
اوہ حیدرؓ زادہ پت عمرؓ دا ہتھ دساوے اودین

جونکر شیر تھین وچہ باران ہوئے صرت امان
نہ اوہ چھیڑے نہ اوہ لئے ہتھ کیتے دریامان

شیر سنسار عجب لٹے رل غیبون ہوند گوین خلاصی
اوہ بھی بیٹا شاہ عمرؓ دا ہویا شاہ مراسی

ہو وداع ہٹ گئے بہادر دو دین صاحب حسب رجے
آئیو آپنے لشکر اندر ہرت سلامت گجے

دیگر مقابلہ جعدہ و عقبہ ۱۲

پہلوں چھپیا ہو بہادر جعدہ ابن ہبیرا
ہاشمیاں دے لشکر وچون نام زد فقیرا

پڑ دے اندر ہو کھلوتا رعد موافق گجے
آ دسے شامی کوئی مخالف سر قربان وچے

او سدا نعرہ سنکر عقبہ اوہ سفیانے جیان
گھوڑا چھیڑ برابر لیتا وچہ ریجان سنیان

او دسے ہو مقابل کہیا ہر گز مار نہ لافان
جوش خروش نہ کریوں ایڈا دیکھیں ہن شرفان

ہوا ہم بہشت دلیان پیتوں شربت سخن مٹھا
ہو اگر سے پی پیالہ پیتوں سنیان ڈٹھا

ایہہ گل کہکے دھڑ گرداوہ خونی نیزے تانے　　نوکاں نوکانگ سندے چمکن جیہا کالے زہر آلے

سانگاں دسے ہتھ بتیری ہویاں چھپاں خامی　　سیفاں ہوت برابر لتھے شیر بہادر نامی

اوڑک تیغاں ہوئ مروڑن دند تمامی کٹے　　گرزاں عضبوں سر او ہٹایا ہتھ برابر سٹے

کالے پربت ہیبت والے ہشمت دوہاں دی آدی　　سٹ مارن للکار بہادر ہوش دماغوں داد

اوڑک عقبے ہتھ بتیرے نال چلاکی کیتے　　گیا اسد دا روح بہشت جام کوثر دے بھج پیتے

جعدہ ہو منظور مظفر ہوڑی واگ پچھاہاں　　نہ شامی کوئی او سول آیا تڑیا گیا اگاہاں

دیگر مقابلہ حیدر صفدر ولبشیر را

جس دم پڑ وچہ کوئی نہ رہیا شیر بہادر جیتا　　تا اسد اللہ پاک جباری لتھا پڑ وچہ ڈہٹا

تاں نیزہ مل پڑ کھلوتا کہندا اسد دلیراں　　ابو الحسن واگ ڈہٹانی سداں میاں شیراں

غضب ناک جد آوازہ شامیاں اندر ہویا　　معاویہ دا دل تڑفن لگا ہو حیراں کھلویا

عمرو العاص دی فیر جانب ڈہٹا نظر بھرکے　　کوئی نہ اوسدے پیش کھلووے مارے ہر نوں ہر

ہویا میرا دل شکستہ کہڑا اُس تے جاسی　　جیکر ٹلے بلا ایہہ سر دن ہووے تاں خلاصی

عمرو العاص ایہہ گل سنکے کہندا معاویہ تائیں　　ہرگز کر نہ دل شکستہ ہو حیران نہ سائیں

ہے لبشیر زور آور ڈاڈا جو ارطا دا جایا　　اوسنوں اگے مقابل تھیوے ہے انسان ازمایا

معاویہ جیہے کہیا اگے نہ سکاں چاچے اپت میرا　　جیکر ایہہ بھی ماریا گیا لگسی غم دہیرا

اوڑک بھیاں امر لجاری طرف لبشیر اشارا　　کہندا عوض وچ ہو کاناں ہوسی پار اوتارا

جیکر بیٹا ابو طالب دا ماریا گیا اتا تہیں ،،　　اُس تہیں ورد دا ہور کی بیا ہو انعام اساتہیں

ایہہ گل سنکر شیر زور آور کہندا ایہہ تیہہ جا بسا　　اوسنے سانوں ہی ستایا تیغن اوہدیاں سان

ہو سلامی واگ ڈہٹائی کرکے جوش خروشاں　　تاں نیزہ ہو سدہا تڑیا بولیا نال نہ ہوشاں

یار دا ابو طالب دا بیٹا ہنگا ودا فساد دسے　　کیتا الیس فداو ہٹایا دعو کردا عادی

لاکھاں مومن مار کھپائے زاہد عابد غازی
اللہ کیونکر بخشے ایسنوں ایڈ گناہاں ماضی

طلحہ زبیر دتا ہین کوہا بھی مظلوم عثمانی
ہین وچ اج اسنوں کرساں ویکھو ایس میدانے

ہور بھی واویلا اوسنے کیتا وچ بیترا
اوڑک جیست وی سست ہوگئے گرد ے حیدر پھیرا

چھوٹے ہر دو ہتھ برابر سخت دھر دھاردن
دلیو پری نس گئی بیہار مین شیر اندر للکاردن

لے رخ ڈھالاں دھرہ پلین پوندی سٹ برابر
شاباس شاباس آدین شیرا دودین کہن اکابر

جیکر اوہ حرب دا ہوتا اوہ ہاشم دی نسلوں
سراں مٹرا اندی دو دین ویر بات کرانگی اصلوں

اوس کہیا جی ہویا حیدر تا فتح گھر ساڈے
بادشاہی سبہ سیانوں لبھے دشمن ہن دور اڈے

شاہ کہیا جے ہین ایہہ بہا ہو یا دشمن شامی
معاویہ دا دل ہوگ شکستہ چاچی دا پت نامی

سچ وچاراں کرکے اوڑک ہتھ اخیری دین
ہو لشر مسافر تریا پڑ لیا شاہ او دین "

سرنوں وڈہ جدا جب کیتا ڈٹھا لشکر ساری
شاہ منظور مظفر ہوگئے پھیری واگ دو باری

دیگر مقابلہ امام حسنؓ ابن علیؓ وزیرقان ابن بدررا

میدان مصعہ جسیدہ ہویا گھر تمامی جمی
تا شہزادے حضرت حسن سیانگ سعونہری تھمی

ہو سلامی حیدرؓ لگے پاک بنیداد ہوتا
بسم اللہ کرد اگ اوٹھائی جا میدان کھلوتا

سد لکاری معاویہؓ نے تامین سبھ بہادر کوئی
عوض چڑہ بشیر ہوکا دی بات ختم ات ہوئی

معاویہؓ نے کہیا سن زبیرقاناں وچ تیری اے وار
پت علید ار نڑہ وچ لبھا مثل باز شکاری

اسھتین ودہ ہورکی چاہیئے جی ایہہ ملیا جاوے
بدلہ خاص عثمانؓ ولید اہتھ ساڈے آوے

تا ایہہ داغ چراغ وچ چھوڑا یاد ہمیشہ رکھے
اوڑک مرسی ایس عم یاردن دل دا سیلا گن بھکھی

چڑہیا سن زبیرکان بہادر شیر بدر چایا
سہمل نیزہ واگ اوٹھائی رخ تازی چمکایا

دہ گرداوا ہو مقابل تھم لیا اوسر گھوڑا
اجرانوں شہزادے سہمل کیتا تازی سوڑا

کہیا شہزادہ ہو المرے تو ان ایس تیغ بدر
اوس کہیا مین لڑاں نہ ہرگز تو ان ایس تدرزا

باجھ تیری کوئی ہور جو ہوندا پیڑے اندر لڑدا
قسم خدادی ہین ہٹ دالے تیغا ریزہ چڑھدا

تیرے ایہہ جو لب مبارک سرور بوسہ لیندے
شرم آیا لحاظ پیغمبر یار ہندا سبھ کہندے

ایہہ گل کہکر ہو پیادہ ہم رکاب اوہ ہوکے
داخل لشکر شاہدی ہویا ڈٹھا حال کہلوکے

اجہراں نون دن عصر ویلہ سبھ بہادر ہٹے
آپو اپنیاں کرن لکاناں گرد طلاو چھوٹے

کالے معبر دال کہلارے چادر یونس والی
شاہ زنگی دا ہو کا پھریا فوج سوڈن ادہٹالی

زنگی حکم بہت ٹھہرایا عیشان کر بہاران
شاہ خاور چھڈ نیندر مٹھی سیر کران گلذاران

شاہ شمس جد ہوش سنبھالی حاذق ہم کہلوئی
ہر دو لشکر یار انگان ملیان غافل ہیا نہ کوئی

پڑھ نمازاں فارغ ہوئے پہوکے ناد ملنگاں
گہریا دہو سر جد سمانی بدہی لک پلنگاں

آسن سہمل بہادر لتھے اندر پڑدے جمے
کہول نشاناں کہلے برابر جہو لن جہنڈے لمے

جنگ بروز سیوم مقابلہ عزرا ابن ادہم اور عباس بن ربیعہ

اول عزار جھٹ ادہم دا ساز درست کرکے
سہمل نیزہ واگ اوہٹائی پھیر کالے ہرکے

ہو سلامی معاویہ اگے گھوڑا اپر جمایا
کہندا جید زصف ر تائین ہین ادہم دا جایا

ہین ہل ہیچ بہادر کوئی دیکھ تماشہ میرا
سراوڈا دان داغ لگاوان نامی شیر جو تیرا

لشکر شاہ ارشارت کیتی شاباس شیر جوانوں
عباس ابن ربیعہ چڑھیا جون بجلی اسمانوں

وچ مقابل ہو کے دسد لتھا سوت تیغاں پٹر گجے
سٹ مارن للکار بہادر ہتھ برابر وجے

لے رخ ڈہالاں تیغاں رن کرکر نسل باہاں
جے سٹ وجے روکن ڈہالاں جاد لنب اگاہاں

ہتھ کیتا چڑھ ادھرک دالا ہو یا عزار ہراسی
بی بیالا شربت والا پائی اوس خلاصی

فتح پا عباس کہلوتا ہور زور اور آیا
اوہ بھی تاب نہ پیش لیا یا اوڑک اللہ سدہایا

آیا پچھوں ہور بہادر کرکے وڈی چلاکے
اوڑک لد مسافر ہویا بات اہیا اتفاقی

فیر عباس میدان کہلوتا ایہہ کیہا کس واری
معاویہ دی پر لشکر وچوں جہلے ضرب کاری

دیگر بمقابلہ عیاشؓ و عثمانؓ ابن ذائیل حمیری را

معاویہؓ دیکھ حیران زیادہ زردی ہونہ پلٹے
یار و کوئی نہ رہیا دلاور بدلا لیسے انہا تیئن
ایہہ گل سنکر قوم حمیردن نام عثمانؓ ورا اور
بھائی حقیقی اوہ سر مردون عرب ولائیت چینیان
لا اڈی کر چا دڑ دوڑی زور رکابے بہر گے
سانگان تول برابر ہوئے پڑدے اندر دو دین
سانگان ہل ہل مارن قہر دن چمکی نوک سنان تان
اوڑک سانگان خامی ہویان کر گئے ہتھ تیرے
مٹ مارن للکار بہادر ایہہ ہتھ ہتھیلیں میرا
جا شاباس شاباس شیر ارا ہیا وستادون
ہم دینیہ تا زیادہ شیر دو دین للکاردن
فتح پا عثمانؓ کھلوتا سر او سدا جھب ڈھکے

بیٹن لشکر غزار سدہا یا جدیسا ڈی سبہ کٹے
نظر ویہ ہزاران ہرم عوض عیاشؓ اساہتین
کورنش کر کے معاویہؓ اگے آسن گیا دلاور
ہزار بہادر دی برابر دا دی کو لون سینان
دانگون شیر مریلے چھوٹا پوندا حملہ کر کے
اوہ عیاشؓ اوہ بنی حمیردن ہتھ دیکھا اودین
جان بچا ون لی رخ دھالان ہر زور دیکھانان
سیفان سوت برابر ہوئے چڑھیا تا دھیرے
ہو نیزہ لکھیمان نہ رہنان اجے وقت ہتیرا
رستم سام نریمان کو لون تون بہادر عادون
گیا عیاشؓ بجشت سدہا شیر علیؓ ابراردن
سر دیا سرکاردن ملیا تحفہ دتا کدڈھکے

دیگر مقابلہ عثمانؓ حیدرؓ صفدر را

فیر عثمانؓ میدان کھلوتا تیغا پیٹ میانون
کتھے حیدرؓ شیر زور اور جو قاتل عثمانؓ نے
مینون قسم سر پیغمبر جے مین نسل حمیرن
بنیان بہر دا علیؓ بہادر کر تدبیران لڑدا
جتنے تیک اندر بڑھدے کو پر حیدرؓ توران

پڑدی اندر یون گرڑکے جون بجلی اسمانون
نالے دشمن طلحہؓ زبیرؓ دن آوی اج میدانے
عوض اج عثمانؓ کا وان طلحہؓ زبیرؓ امیرون
عیاشؓ سدے اج بدلے کارن طرف میدان چڑھدا
قسم خدادی الیس میدانون ہین اج واگ موڑن

جسدم سُنیان ایہہ آوازہ ابوطالب دے جائے ۔ گیا سہار اچڑھیا غصہ گھوڑا اگے لگائے

چابک مار چلایا گھوڑا تریا تیز ہوا یُون ۔ باز شکاری بدھی تاری ایہہ نظر خطا یُون

پیا جیویں ببر ماردن لتھا کے پہاڑون ۔ یا اوہ رستم دیو مریلے چھوٹا دیکھہ اوجھاڑون

یا اوہ ڈاڈھا مار نوالہ یا اوہ اگ النبا ۔ یا فیر نہر پیا وچ ایڑ ویکھہ ایا لی لنبا

یُوین شاہ لتھا سر اوسدے گھوڑا اچکر لگا کے ۔ اوہ بھی ناہا ندن چوگا رجھہ پیا ارڑا کے

کی ہویا جے شاہ مریلے شیر اگون دریاوان ۔ ہٹس کھلوتا لے ہتھ تیغا پوندا ہتھ اوچاوان

اوسنے لاکھاں جنگ لڑایاں ڈٹھیاں ہین آ گے ۔ دلاں ڈٹھے دل اوس نہ ڈولے ہتھ برابر لگے

تیغاں بھی اوہ غضب الٰہی ہندی سکل کمایاں ۔ جنگ صفین دی سبہ خاطر سانے دھر چڑھایاں

بدھیاں دہاران اوستاکاران پن پرودے والی ۔ ہین صدقے جیہل ایہہ ہتھ میرا آون کرکر کالی

نراج ویکھے آن زدر اچہ تاوہ قارن یارو ۔ برجو فری مرزر ستم تنگ سارے الیس کارد

اورک تیغاں رخصت ہویاں بیان وقت سنبھالے ۔ سانگان جسُت ورت عزلون بیان سیر او ٹھا کے

نوکان انگ ٹنڈ الے چمکن دس عجب تماشہ ۔ تہر تہر کنبن تہردن غضبون مثل بیماری رعشہ

جو نکر کالا ناگ پہاڑی کڈھ زبان سُسر کے ۔ یُوین سانگ آتے اوکر یلے زور اودر دے ویکھے

سانگان رخصت ہو سدہاں گرزان ہر اوہتا ۔ کیتے ہر نے ہتھ برابر دا ا دسے تے جھب تسے آ

اول دو دو ین سہے برابر نظر بیری عثمانی ۔ یا شہادت شامی چلیا جنگ صفین سہیدنے

ایہہ پرشیہ بہادر دو ڈا اپڑ موبا تقدیر دن ۔ زرہ جسے جنداوس ونجائی لی انعام امیرون

یا فتح ملی پر کھنو تا حیدر شیر خدادا ۔ سدیا آوے کسدی واری نہ ایہہ لفظ خطادا

دیگر مقابلہ غلام ابوسفیان و حیدررا

چڑھیا سُن حریث بہادر اوہ گولہ سفیانی ۔ ہالڑیا مل پڑ کھلوتا ہتھ شمشیر ایرانی

کوک پکارے حیدرؓ تائین مین مقابل تیناں ۔ جے عوض عثمانؓ ہو کادان تا جگ اندر جینان

پیا جدم ایہہ آوازہ شاہ علی دے کنّے ۔ واگ اٹھائی ہتھ نیزہ ڈل ل جالی منے
دوجی واری لے رخ گھوڑا تیغا تول برابر ۔ ہکّسے وار ہویا کم پورا ہویا شیر اکابر

دیگر مقابلہ عبد اللہ ابن سعد فزاری و حیدر را

جد غلام شہادت ہور زور اور چڑھ ہیا ۔ عبداللہ ابن سعد فزاری برچھا سنبھڑیا
ڈہ گرد اوہ کردے حملہ شیر دو دین پڑ چڑ لٹے ۔ لے ڈھالان سردار بچاون ہتھ برابر سٹے
اوہ اسد اللہ پاک جباری زور اور گجھے ۔ اوہ عبداللہ سعد فزاری رعد موافق وجے
ہل ہل مارن تیغا دو دین رہی عز پرجا ٹے ۔ تہنک ہیا در رخصت ہوئے اوہ دیبات سنائے

دیگر مقابلہ حمزہ ابن وائل و حیدر صفدر را

جد عبداللہ رخصت ہویا حمزہ پڑ وچہ لبھتا ۔ سکا بھائی اوہ عثمان دے دھریا سدّھا متھا
اوہ بھی اوڑک خمی ہویا کر کے ہتھ بتیرے ۔ ہزار دلاور مدد اوسدی آیا شاہ چوفیرے
سازگان تول برابر جھے کی گل کران بابون ۔ اک حیدر اوہ دہشی پورا چھوٹا اوس میدانوں
کہیا حمیران جاونا ہین جس مصیتان بابان ۔ کی ہویا جے شیر زور اور ٹکر ارہنان بابان
شاہ جاتا مین بجدا ناہین شان میاندی تلواروں ۔ اول سچ دتا للکارا اٹھا باز شکاروں
لیکر جان سلامت گیا دھ ہو کہا وہ حمیران ۔ موت پیالا نظری آوے حیدر جان ظہیران
مالک اشتر کہیا شاہ جی کا بو انج نہ کہا سے ۔ اک مقابل جیکر ہووے تاہڑ واگ اوہٹاسے

دیگر مقابلہ مالک اشتر و جہند ابن ابی ربیعہ را

شاہ دے کہیا رب حافظ میرا جاہن تیری واری ۔ ہو سلامی باز شکاری گھوڑی پڑ اوتار سے
وچہ گرد اوہ میدان وچ لبھا کہند ہتھ دتا بیٹھ ۔ کوئی دلاور مالک اوتے جوڑ سے متھا سائین

معاذ نے سنکر ایہہ آوازہ جندب تائیں کہیا
مالک دا سر ڈھین جا لگے اوڑک دی گل ہیا

توں ہیں بیٹا ابی ربیعہ نامی وچ اساہان
جو آویں کر کم ہماڈا لے انعام اگاہان

ہویا جندب سن سلامی دگیا دہ للکارا
مالک ویکھ ترٹا یوئیں جیوں اسمانی تارا

تیغاں پٹ جو لٹے پڑدو دیں جوہر دار فولادی
سٹ مارن للکار بہادر دسن راہ استادی

تیغاں کیتے ہتھ بتیرے اوڑک رخصت چھیان
سانگاں سنبر لاہور قصوروں کھن درست دھیان

تھر تھر کنبن سانگاں تھروں ہرن پا جھاندی
ڈھالاں جہاں نہ جھلن اگوں نجک دوسو جاندی

نیزہ جندب شکستہ ہویا مالک دا سنبھالے
ہور ہتھ نہ کیتا کوئی شامی کرما نوالے

جندب لے شہادت درجہ رخصت ایس جہاہوں
مالک پا فتح پڑ تریا ڈھٹا اوس میدانوں

جنگ روز چہارم مقابلہ عمرو لخمی ابن عباس حیدر را

اجہے انوں دن عصر ویلہ رخصت ہویا خاور
چڑہ طلا دے رد کن بنا دو دیں شاہ زور اور

شاہ شمس جد چھوڈ سدہایا خاص حضور کچہری
زنگی سر پر تاج ٹکایا ہور لباس روپہری

تہانے شاہ زنگی دے بیٹھے ہر کوئی اوں ہر فن
کوئی دم نہ مارسے اگے دہشت ایسی تھردن

سدا اقبال نہ رہی برابر ایہہ قرعہ اسمانی
جس غم شی اوس غم زیادہ آوی سر گردانی

عمر ہوش سنبھل شتابی غفلت رین وہانی
تحفہ خرچ بنے پلے تیری زنگی ہوش بھلائی

خبراں آن جاسوساں دتیاں شاہ خاور دے لگے
زنگی دسیا ملک دا جا ٹھسے دا مخالف لگے

شاہ شمس تا ہوش سنبھالی خبر دتی دربانان
نیلے گھوڑے چڑھیا غازی کر سارا ہمیانہ

وچ مقابل زنگی لتھا پایا غلبہ خاور
دل سو دانی چڑہ پیر گوہے شاہ خورشید دلاور

فتح شاہ افتابوں ہوئی دتی ہنب نقاری
سن خوش خبراں شاہ خورشید دن زغلن برسائے

کیتے سدہی نادملنگاں چڑھیا شاہ بہادر
بانگاں ہر دو لشکر ہویاں ویکھو قدرت منور

پڑھ نمازاں فارغ ہوئے نفراں ہریاں زیناں
گمراں بنہا اکھلوئی مچیا حیدی کیناں

بسم اللہ آسن سن کل بہادر جوڑ صفان پڑ چلے
کھول نشانان کھلے برابر ذرا قدم نہ ہلے

سن سن راگ رنگ نگیلے چڑھیا ووٹ جوانان
روز چہارم پسر جمالہ کھڑا شیر توانان

بہت نشان جد پڑھے اندر ہر دو لشکر جیمے
عمرو لخمی ابن عیاس لے گھوڑا رخ بھجے

کرے آوازہ حیدر تائیں دسو بہت پورانی
عوض میں عثمان ہوکادان آدی ہوش نکانے

سجے کھبے پھیر گھوڑا آوے کہا کہا سورا
اجڑانوں پر حیدر صفدر ہو کھلوتا سورا

سمبھل عمرو داگ ادہائی خونی نیزہ تانے
چھوٹے دو دین شیر برابر جہلی سٹ نمانے

اول حیدر کہا شکست الیسا دا لگایا
عمرو ہوش نہ کجھ سمھالی حد اکاس پوچایا

دیگر مقابلہ احمر غلام بنی امینہ و سقران غلام رسول اکرم و حیدر ر

ہو منظور مظفر حیدر داخل لشکر ہو یا
احمر نام غلام امینہ آر نڑہ اوہ کھلویا

سو رب لائیت اندر نامی حبشیاں دی نسلوں
کوئی نہ اوسدے پیش کھلو دی بات کراں اک اصلوں

کالی شکل وڈا او نوالی صاف نہیں ہستا نہ
پیادہ نگاری زخم لکاری آدین شاہ مردانہ

کوئی بہادر نکلے ناہیں سدی دہشت کولوں
نادوں سقران غلام پیمبر چڑھیا ایسے فعلوں

نیزہ تول برابر ہو یا آن پہسایا مکلتے
شیران نال برابر ہو کر کیپ لڑ دسن بکر و نئے

کجھ سقران تاب آندی نہ کر گلاں دا فر
پہلی ضربوں لی شہادت ہو یا او تھ مسافر

جد سقران بیچارا عاجز پا شہادت لیندا
احمر پھریا بہت غروروں کر تکبر کہندا

کتنے جے ہن حیدر صفدر ابوطالب دا جایا
ویری بنی امینہ دالا ر نڑہ دیو چہ نہ آیا

گذر گئی شجاعت او سدی بنیاں شیر جباری
جے آوے لئے کرساں ٹکڑے نال ایسی تلواری

جتنے تیک نہ ماراں حیدر ایہہ کھہ میں موڑاں
قسم خدا دی ٹلساں ناہیں صفدر دا سر توڑاں

سنیاں حیدر جد آوازہ بلیا پہا نعرہ ماردن
بسم اللہ پڑھ داگ اٹھائی پھڑ دستہ تلواردن

اٹھ تکبر بہادے ناہیں اللہ سر جن ہاتے
دو دین جوٹ برابر ہوئے تیغاں شاہ او لارے

دو ٹکڑے ہوا احمر دگا پیکے جام محبت
حیدرؓ با فتح پھر مڑیا وچ کتاب نوشت

دیگر مقابلہ کریبؓ و ہفت بہادران بعد کریبؓ و حیدرؓ را

چڑھیا فیر کریب بہادر گھوڑا اچھا عراقی
ہر ولائت اندر ہیا اسپہ رادی القاقی

رنڑ دی اندر ہو کھلوتا شیر زور آور بگا
پیا پکاری حیدرؓ تائین کرم کریہو ایسجا گا

دیکھان اج شجاعت حیدرؓ ڈھنگ کہڑی زڈا
احمر نون جس ما رہو کا یا خون میرا بھی سر ڈا!

جیکر مونہ دیکھاوی اگر تیغین ماس اوڈاوان
بے گناہ عثمانؓ کوہایا عوض مین مو کاوان

آتش جگر حیدرؓ دا ساڑان جیکر مونہ دکھاوے
ہوئی دہرت بت ترا ہے گجے نرد ڑاوے

کوئی زور آور نکلے ناہین شیر پہاڑی لبھا
حیدرؓ کہندا حیف جوانان کھسّے دہر یا متھا

حارث نام شبانی چڑھیا حیدرؓ نے للکاردن
اسیر تابش پیش لیا یا ضرب لگی تلواردن

پچھون آئے پنج بہادر دوا دری چڑھ کے
پہلے گھسے گئے بہشت کوئی نہ ہیا اڑکے

فیر سعد اقتدا واک ہنائی عدیؓ دیکھ سلامی
مین مقابل آسکے ہودان دعوی اخلص غلامی

با زرہ سر خود فولادی نیزہ تول سوہنری
بسمل آ سن گیا بہادر پوری وقت دوپہرے!

اول رنڑ دیون گرداوہ ہس ہتھا ؤمٹھائے
شیر کریب ضرب لگائی لنگ دو سلونہ چلائے

عدی پا شہادت تریا حیدرؓ دل شکستہ
اسی لشکر دا سر کردہ نالے نیک سرشتہ

دیگر مقابلہ کریبؓ و حیدرؓ را

فیر کریب کھڑ لگا رہے کوئی بہادر آوے
ایہہ آوازہ سنکر حیدرؓ گھوڑا رخ لگاوے

دیکھ کریب اگیرے ہویا حیدرؓ کرے نصیحت
ہرگز غازی باز نہ آیا وچ تاریخ نوشت

اوس کہیا تون دشمن طلحہؓ نالے شیر زبیرؓ دن
قتل کیتون عثمانؓ کرایا سنیان ہی ستمگران

تینون کس نے شاہ ٹھہرایا بیعت کس قبولے
[illegible]

لڑانگا ہاں ہوکے سدہانہ کرپند اساہاں ،،
معاویہ اسان شاہ ٹہرایا دینی پشت پناہاں

برکت سانون بنی امیہ ماران پھڑ تلواراں
تیغ میری ایہہ دیکھ فولادی کھولن سٹن خباراں

سے کیتے ہین اتہیں کیتے ورثہ لیا قدموں
تحفہ تور عاد شداد دن ماران سر غنیموں

ایہہ گل کہکر سانگ گائی حیدر دار سچائی
لے ڈھالاں مجہ نہ سانگاں ماں رن کرکے ہتھ صفائی

لایا زور کریہہ بتیرا نہ کجھ ہوش سمہالی
وچ تقدیر ازل دا لکھیا موت کریب دہالی

ایہہ پر لڑیا بہت زوراور شیر دلاور نامی
آیا جد دم موت سینہا تریا ہو سلامی

حیدر صاحب تیغ سمہالی واگ پہان موڑی
بہت پکاریا شامیاں تائیں کسے اگے نہ چھوڑی

دیگر مقابلہ محمد حنیفہ ابن حیدر صفدر را

پرت گیا جد حیدر سائیں پا فتح پہڑ خیبروں
دگیا چہرہ محمد حنیفہ ادہ گل دستہ شیروں

زرہ پہنی اوس فولادی کمر بندہ رد پہری
گاتری تیغا خاص کریہوں قبضہ جس جہری

ہو نیزے راوس ہشتادی پائے پہڑیا نیزہ لمان
بسملہ آکھن گیا بہادر ویکھ خدادیاں کمان

ہو سلامی شیر زوراور گجیا دھ للکارا
تان نیزہ مل پہڑ کھلوتا سدیا کسے ادارا

عوض آن لبشیر ہو کاوی مین ہان رخ سرخی
ایہہ ہن پوریتیا کھلوتا ماریا سد جہاں فنے

کانگ چڑہی دریا فرلتے لہما ہینہ ہتھیارین
آوے پہڑ بہادر کوئی آ دتیل انگارین

خوفناک آوازہ جسدم آیا کردہ شہزادہ
چاچے دا پت جہڑ ہے کریہوں دیگر تار یادہ

ہتھ سمہل برچھا اگ دہڑ ہائی پیا سر دوچہ سدہا
سبھی طرفوں دھہ گرد ادہ راہ اوستادی گہدا

جو نیٹے دودین شیر بہادر ہتھ پلیتھے بازان
سانگاں دھہ حنیفہ چلیاں تیغاں کرن نیازاں

اگ مشالے سیجے کہبے کڈہ ہن لاٹاں ضربوں
تیغاں جوہر دار فولادی پان چڑہائی عربوں

ہتھ کیتا جد اور کٹ والا ٹہیک لیل ایہہ دیہی
ویکھ حیران کھلوتا لشکر سٹ حنیفوں دی

حیدر معاویہ دے للکارا شابس شیر جواناں
پاشہادت شامی ٹریا مرد حنیف تواناں

آئے پچھوں ہور بہادر پنج تن وارو واری
جام بہشت پیتا ہر شیعہ سند او تاری

گیا ہٹ حنیف پچھا ہاں حیدرؓ سد پکاری
ہٹکا ہو حسین جنگ نہ لایق وچ بچپن دو بارے

دیگر مقابلہ مالک اشترؓ و عبد الرحمن ابن خالد ابن ولید را

پڑھ ہویا جد سارا خالی خون جگر دا اسڑیا
ہو سلامی حیدرؓ را اگے مالک اشتر چڑھیا

لماں نیزہ تان شتابی بدل گھجدا جادی
وچ کھلوتا پڑدی اندرا وچی سد بلاوے

کون بہادر مالک اوسے کرسی سدہا متھا
عبد الرحمن خالدؓ جنیاں دس نشتا مون لیتھا

لاڈی کر جاوڑ وڈی گھوڑا چکر لگ گے
شیر مقابل وسے لیتھا نیزہ سرون ہو آگے

ہتھل سانگاں لی رخ گھوڑی ہر دو ناگ سمیٹے
ویکھو کیڈ فساد اوٹھایا یار و یکسے پیٹے

حضرت آدم ہر دا جالون ادل قبلہ گاہا
دنیاں خاطر سر دھڑ بازی ہور دسو کوئی راہا

عمر ہر دم جل اگیرے ماری جہال پلنگاں
جٹے دو وین شیر بہادر ہر اک دا سر زنگاں

رل مل سانگاں مارن قہروں پوندی سٹ برابر
مالک نامی شیر پوراناں اوہ بھی مرد اکابر

دو وین دا اونی للکارن خونی ہاتھی پیلے
عبد الرحمن کر حیلا کی سٹ اجیہی میلے

زخمی متھا مالک ہویا چڑھیا غضب دو باری
پوندا مالک ڈھہ للکارا سٹ سدھی برنج مارے

اکثر اوہ بھی زخمی ہویا ضرب عبد الرحمانی
ہٹ گئی جھیڈ پڑ بہادر شامی مارن طعنے

نالے معاویہ مارے طعنے اسے عبد الرحمن
مالک کیونکر گیا زندہ حیف ایڈ جواناں

ابن خالدؓ نے فرمایا نہ کرو افر گلاں
حیدرؓ صفدر پڑو چہ لیتھا شیر گھیجے جون جہلاں

وچ مقابل او سدے ہو دین بدلا آپ ہو کامین
فیصلہ ہوسی تا اج پورا دشمن مارا دڈا ایشن

دیگر مقابلہ امیر معاویہ و سعید ہمدانی را

غصے ہو پڑ معاویہ چڑھیا کر سمیاں درست
ہتھل نیزہ اگا اوٹھانی جو نگر ہاتھی مست

کرے آوازہ کون بہادر پڑ وچ ہو نہ وکھاوے
کوئی ہمدان قبیلے وچوں شیر زوراور نامی
چڑھیا شیخ سعید ہمدانی رکھ توکل اللہ
پہنچے دوہو نہ برابر رکھ تلی تے جانان
شامی کہندا اجمین کوہا نام وری ٹر ہوئی
دا لگا کر مارن لگا اگ مستانے بھکھے
دوہویں غازی رہی برابر کسے نہ بہاج اوٹھائی

بیٹھا میں ابوسفیان نوں خاتمہ جنگ ہو جاوے
آن مقابل سیکے تھیوی میں ہاں حاکم شامی
سلامی ہو کر جھگڑن لگے وچ پیا کر حلہ
سٹ مارن للکار زوراور آوین شیر جوانان
اوس کہیا جی ہویا معاویہ دشمن ہیا نہ کوئی
دوہویں ماسخ شیر زوراور مار لئو نسے بھکھے
اوڑک تھکے تاں اوہ ہٹے کر میدان صفائی

شروع جنگ بروز پنجم را

اجہاں نوں آرام دی خاطر خاور سازہ اوتاری
ہر اک جانب شاہ نجاشی فوج سوڈان کھو کائی
کرکے ڈیرہ جھنڈے لائے دسے گرم کچہری
لی پیالے زنگی شاہ نے غفلت عمر گذاری
تاکو کاوے رعیت والے سر زد ہر کی باہان
تیرا زنگی ملک اوجاڑے رہیا پاپن نہ بہکا
ایہہ گل سن کر شاہ خاور نے اودین ہوش سنبھالی
ہوئی اشارت طرف نقیبان کرن نقارہ دھمتلے
صبح صادق نوں الا لشکر اوٹھ شتابی ودھتے
تا تکیے اوہ سبز ابر صفان جوڑ کھلوئے
ملتقی شاہ خاور دی ہوئی دہاکے پئے جگمارے
ہوئی جدا اوں مبارک سہرے دو فوجاں اندر

زنگبار دوں زنگی چڑھیا کالے بالے ساری
ہر اک دلیوں پاکر فتح مشرق فوج دگائی
سر پر سنیہ تاج جڑاؤ چمکے لاٹ روپہری
کوئی دم شمسی مارد ہشت اوسدی بھاری
در فریادی خاور آگے داد اسی کی چاہان
ہے وزیر شیطان جنگیر اجنے لایا دہکا
ہے ہے زنگی ملک اوجاڑی سخت مصیبت ڈالی
سرخ زرد سفید نشانان رنگ عجائب جھلے
مرد اوسدے شاہ خاور دے بہت زوراور جوڑی
باجہ لڑائیوں شتھی حبشی جانب مغرب ہوئی
تا فرخ رنگیلے چھیلے جوشیوں پیر پیارے
پڑھ نمازاں سنگ دعائیں ساکے یار پیغمبر

ہو کے قدم نا دلبگان خاطر جنگ تیاری — کر کے ہتھیار درست شیران صف آ دتا رے
جنگ شروع دی باجے وجے دہوان پھچال اُٹھاوے — ہر دو فوجان پڑ کھلویان مہرہ کون اُٹھاوے

مقابلہ مجارق و دیگر بہادران سے

نام مجارق غازی چڑھیا ابن عبد الرحمانی — ہو سلامی معاویئے اگے پہیا گج میدانے
کرے آوازہ کوئی بہادر آمر کر ہتھ ویکھاوے — مین بیٹا ہان عبد الرحمانی جس جا ہی دل آوے
مومن ابن عبید دلاور صفدر پیش سلامی — چڑھ میاد یکی نا دہیر اشر اوڈا ادہ شامی
تیغان پکڑ برابر ہوئے مویا پہلے گھسے — ڈل دا تا گیا دل اندر ہتھ نہ اوہنے وسّے
اوسدا سر جدا اوڈہ کیتا شخص اوہ ہمدانی — چادر کھوبے پردہ کیتا سارا راز نہانی
حال شکستہ جسدم ڈٹھا لشکر حیدر والے — ہو سلامی صفدر اگے مسلم واگ اُٹھالے
دھ للکارا سانہہ اگے لاڑی متھا سیدہا جوڑے — اوہ بھی پا شہادت گیا ہو کر کہا دہی گھوڑے
دو تن ہور دلاور آسئے جو نگر تا لو ہار ان — اوڑک جنت لد سدہائی سیر کرن گلزار ن

دیگر مقابلہ حیدر و مجارق و دیگر دلاوران عمرو العاص سے

پڑھیا لشکر شاہ بہادر دس ہتھ دو دو بارے — دیکھ مجارق اگون لوندا نیزہ پکڑا و لارا
کیتے شیران ہتھ برابر ضرب لگانے لگے — ایہ مومن تھکا ہو یا جنگ کیتا چڑہ اگے
آخر جام بہشتان والا تریا مومن پیکے — آئے پچھون ہور دلاور حیدر جنگ ادیکہ
لد مسافر ہوئے سارے گھٹ نہ کیتی کسے — چڑھیا عمرو العاص وزادر نہ کر لے قصے
ناگان دو دہان ہو نہ لبے چھوٹے نر پہاڑی — یاران ڈنگ ویکھاون لگ ہر ستہ فرات تاری
تیغان بجلی وانگون لشکن لاثان سبے کیے — نہ شکست کسی اوٹھائی مار تیغان پڑھیے
اوڑک دراع دو دین صاحب ہوئی اوس میدانت — ذکر عمار یاسر والا کرنا ن پیا بیا نون

در جنگ عمار یاسرؓ و حارث حمیری ۱

قبر عمارؓ دا اگ او تہائی آتنان لول نہ بالون — یا رب بہتر تون سبہجانین امید ایمانون

حق ادنے ہی حیدرؓ صاحب یا فرجا کم شامی — بین حق حیدر جانب جانان بہائی نبی گرامی

ایہ گل لہکر دہ گردا وہ لبھا پیر بہادر — حارث آن مقابل ہویا ویکھو قدرت قادر

ذوالکلاع حمیری اوسدا جانون سکا بہائی — حارث کرکے وڈی دلیری سدہی سانگ او ٹہائی

سانگان نول برابر ہوئے پڑدی اندر دونین — عمارؓ تاب نہ بیش لیاندی موت پیالہ اودین

وچہ حدیث نبی فرمایا مسلم ویکھ بخاری — باغی قتل کرین تینون بات ہیا اعتباری

اوس حدیثون ثابت ہویا باغی معاویہ بنیان — طلحہ زبیرؓ قصور نہ کوئی وچہ حدیثان سنیان

طلحہؓ زبیرؓ بی بی عائشہؓ صادق جنگ مچایا — توبہ کیتی اوڑک واری وچہ حدیث بیایا

دربیان جنگ اخیری ۱

پسر حمالا الیس قیسی نون ہن توتن کہا تہائیں — پڑ گہڑیال وجے دوہ طرفون ساز تمامی سائین

حیدرؓ ویکھ وتا للکارا سلرے لشکر تائین — جہوٹا دل ہاجر انصاران بعد عماردن سائین

عبید اللہؓ شاہ عمرؓ دا بیٹا اودو داگ اوہ تہاوے — ایدون مالک اشتر جہوٹا بلے قیامت جاوے

اتے ذوالکلاع حمیرے لیکر فوج حمیران — شاہی طرفون ابن عباس گجے گہت وہیران

مل گئے پڑ دوہین لشکر لبھا بیٹھ ہتھیارین — جڑ ہیا تا لوہاران والا پیاتیں لگارین

دہ للکاران پیئے بہادر جہوٹے ہتھ قہاری — جو سر کدہے تیغا وڈے لنب کدہے تلوارین

بجلی وانگ جاوے لشکار اچبدم تیغ او لاران — لے سر ڈہالان لوہن لادر شیر شیران للکاران

گرزان سٹے دانا نوانگون سیر بنجال ترٹے — دو دوین لشکر جنگ کران لعن آلیس اندر جہٹے

سانگان تہر تہر کنبن قہرون دسن تشبی کالی — لوکان تیز منڈانان چمکی ڈنگ اوہ ناگ لنو الے

فیر کساں ہان ہو سلامی سکھے نظر اوہ تھا ہان | چلے چار درست کیتے سپاہ او لارا گا ہان

جسدم تیر لگائے شیراں لایا زور پورا ہان | مارن ہی ناگ سڑکے جگریں کرن لگا ہان

نالے خنجراں بچھے بلے ناگاں مونہ پسارے | پوہن غنیماں رعد موافق چھیر لال اوتارے

کرداں بکل دو سکلوں جسدم ہر ہو کٹاری | پیش قبض وی قبض کشادہ نسیم الفاردی داری

مار رو مار دتے ہر طرفوں سیادن جیتر لیتھا | وچے بٹر طوفان پہاڑی کون کرے ٹر مٹھا

چھوٹا جسدم دل سواراں گجی گا بنگ چھنا دین | کالے ناگ پہاڑی لتھے یا دل حبشی پہاوین

لہر جوین دریاواں اٹھی فوج ایویں سواراں | موڑن وچ اگاں ٹھمن گہے یار پوکاراں داں

مونہ سر دسے نہ سواراں خاکی تنبو تنیاں | خبر نہ کتے رلگیا زمانہ جنگ اجہیا بنیاں

دھوں سجا را ٹھر ٹھر کیتے شیراں دی للکاروں | ملک الموت حیراں کہلوتا چمک کا تلواردن

عادو شداد سوتی فاڈہ فاراں رستم سام نریمان | فری مرز بر جو بہمن لجے سہراب تعلیمان

شاہ سکندر نالے دارا شیر زور اجہے ڈردا | افراسیاب دلیر زور اور ہونہ اتول کردا

تو ماتو ب لپکاران سارے عربا بندی تلواردن | عبید اللہ بڑی شہادت دساں الس سکاروں

ہے ہی اندر لشکر ساہو دی اوہ مویا اوہ مویا | ٹھیک فلاناں وڈا دلاور جنت وچ کھلویا

اپناں نہ بیگانہ دسے جو مونہ اگے چڑھیا | دہ للکارا اتھہ اوتھائی سر جھڑیا نہ جھڑیا

شیر بہادر تجیں ماٹھیں سپاہی جہاز اولارے | جنگ ٹھے قاں اوہ نوح بنیدا ہوئے ماٹھ قرارے

جو لگ تیلی نال کہاوی تاڑیوں ضرب لگاوے | ایویں سل دی لاور جنگی تیغیں ماس اڈاون

گنبد بک دا ناگ دسے پڑ سارا رت تری پر نالے | خونی شیر دلیوں للکاراں مارن ہتھ وچالے

ہر دو طرفوں تول ترازو ہویا جنگ چھماہین | نہ فتح پڑ کسے پائی رہیا قدم اگاہین

لکھ بہادر دو دہر اندا شاموں عرب ہویا | بعضے کہندے کم زیادہ آخر کجھ نہ ہویا

عوض ماہ غماں ہوکا یا دو دہراں دنسے رلکے | آپس اندر لوں چالیں اوہ بھی گیا دکھلے

بنی ہاشم بنی امیہ اصلی ایک قبیلہ | اول اوتھے بنی ملائے فیر دسو کی حیلہ

آخر تنگین اکڑو ڈی دی ایہ ہوئے سر و بری — جسدا لگا گھٹ نہ کیتی اگے بات لمیری
آپے ظاہر ہوندا جاسی جون جون ٹریں سارا — ذکر شہادت پاک اماماں علیؑ شناع منت لا

در کیفیت صلح نامہ ہر دو فریقین را

بی بی عائشہؓ آن وچالے صلح فیر ٹھہرائی — اوہا حیدرؓ ملک ونڈائے شامی کرن جدائی
عرب عراق مصر ولایت بربر بلخ بخارا — فارس سندھ اہ ملک ٹوڑی حیدر کرے اوتارا
روم شام ہور بکر آرمن نالے گرد لواحان — معاویہ اسجا حکم چلاوے عربون قدم بچھاہان
شامی بولے صلح امنا بیعت کون وتعلے — حیدر رہے شریک اساڈا سبہ اصحاب گنولے
حضرت عائشہ کہیا دوبارہ بیعت معاف لیتا زون — دووین صاحب حکم چلاون دیون خرچ اسانون
فیر امیران بات ٹھہرائی دو مقدم جوڑو — جو کجھ کہن کرہو امنا باتاں دوہاں سر چھوڑو
بندی ہوون اوہ جہیڑے لشکر دوچون دانے — اسپر سہرے خاص مصاحب جو مشہور جہانے
وچ دوہیان سب لشکر دوچون حیدر بندے چنیاں — نیک عبداللہ ابن عباسؓ علی ہر دو اسینان
ایہیں الذی جانب ثانی مرد جہد اجب کیتا — عمر العاصؓ دوجی طرفون نال اکابر لیتا
موسیٰ اشعری حیدر طرفون خاص مصاحب بیان — عمر العاصؓ نبیؐ ایل شامیاں لکر چنیان
دومۃ الجندل وچہ تحریران بیٹھے سب برابر — اجے گفت گو نہ ہوئی بولے کجھ اکابر
موسیٰ اشعری ہا دمرادہ ہرگز وچہ نہ جاہے — عبداللہ ابن عباس دے تائیں منصب اسی ٹھہرائے
شامی ہوئے سن لکاری ہیر اوہ خویش جلیدا — ہر دم کرسی بات ہوناندی تیہوی کم ولیدا
جیکر حیدر ایس ٹھہراوے کرسان اسی لڑائی — جس دو لوہی پڑ مولے لوہی ہوسی نہ صفائی
موسیٰ اشعری زاہد عابد صادق مرد سچاوان — اوہ کر لیسی بات نکیری نہ فسادا و دھاوان
حیدر کہیا ہاں امنا جو نکر معاوئیے کہیا — موسیٰ اشعری ہا دجی طرفون خاص مقدم رہیا
اوڑک سبہناں بات ٹھہرائی ایہ امیر نہ چاہیے — عبداللہ ابن عمرؓ دے تائیں نائب اسی ٹھہرائے

جاوے اوتھے فساد تمامی عادل ہووے شاہاں — کرئیے تا فرمنے جھگڑا ہائی اگوں چین لنگاہاں

سبھناں کہیا ایہ گل بہتر موسیٰ امر جو ہمیا — بعد حمد ہور مدح ثناؤں طلب اصلی پھڑیا

حیدرؓ نہ منظور کسے نوں ہیا فساد جہانے — لائق بیٹا شاہ عمر دا آیا بخشیش بیگانے

ایہ گل کہکر دہر بی لتھا بعد عمرو دی واری — بعد صفت ثناؤں کہیا بات اکا عتباری

الیس ہٹیا حیدرؓ تائیں میں خود معاویہ کہیا — ہویا فیر فساد وچالے موسیٰ اشعری تکیا

موسیٰ کہندا دغا کیتو ہی کرکے بات پکیری — اک دوجے نوں طعنے مارن لگی اگ چنگیری

اوڑک لوکاں آن وچالے صلح فیر ٹھہرائی — لی بی صاحب دا لا کہیا مل کر ہو سب بھائی

کرن لگے جد خط نوشتہ اس مضمون تمامی — معاویہ حیدرؓ کرن جدائی لشکر بےآرامی

ابن عباسؓ لکھن لگا لشکر گرد بہایا — ہذا ما صلح علیہ امیر المومنین لکھو شاہ فرمایا

معاویہ ہویا سن انکاری لفظ امیر اوڈاؤ — ورنہ کرساں جنگ دوبارے تیغیں ہتھ اٹھاؤ

توں جو نسل عبد منافوں میں بھی عبد منافوں — ہوندا جے امیر مقرر جنگ کیوں کراں شہر اوں

حیدرؓ صفدر امر لاچاری لفظ امیر مٹایا — عبداللہ ابن عباسؓ نوں تائیں شاہ علی فرمایا

جونکر معاویہ کہندا یارو ادویں کہو کافی — ہذا ما صلح علیہ علیؓ ابن ابو طالب کے تحریر حقانی

و معاویہ ابن ابو سفیان جو لینا ملک فلاناں — حیدرؓ تائیں دیس فلاناں نہ کر بیت کہیاناں

دووین جا رخصت ہوئی کرکے خوب نبیڑا — معاویہ گیا شہر دمشق رہیا فیر نہ جھیڑا

حیدرؓ لتھا جا کر کوفے کرکے ہتھ بتیرے — ساڈھے پنج سال حکومت مسان اگے پیرے

فتح خاطر ایس ہوئی دستاں شاہ زمانے — آسو جو فساد لڑایاں لکھیا حکم ایرانی

فارس دا لا لشکر جھٹیا طرف مکاں سدھایا — کوہ بہرج ہور جبل پایا تیغیں مار اڈایا

ہور جنگ نہ ہویا کوئی فیر فساد وچالے — مصر ولایت بھی خوارج شیراں جیہے اوشالا

سارا ذکر ختم ہویا جنگ خوارج توڑاں — الس مقابلوں بہ جنگ ہویا لکھیا واقدی ہودن

در ذکر جنگ خوارج و فتح یافتن امیر المومنین حضرت علی کرم ا

عمرو العاص معہ سنی اشعری جد مقدم ہوئی
ہو سنی نہ منظور اساں نوں ابن عباس ہووے
نہ اقرار منا سب لوڑن حیدر صاحب کہندا
جے منظور نہ لیسی کر سو عرض اساڈی شاہا
اوڑک سہناں رل دھکایا شاہ ہیا انکاری
جیکر حق خلیفہ ہوندا تاں کیوں صلح کردا
حیدر پکا کافر جانوں کس امیر بنایا
لکھ ہزاراں شیر زوراور سبھدی خاطر مویا
وقت نوشتہ وچ تحریروں آدی سر اوٹھایا
حیدر تائیں قتل کرکے ہور امیر بہا لئے
دس ہزار یا کجھ زیادہ ہوئے جمع اوچلے
نہروانے پڑ رچایا دشمن جمع ہزاراں
حیدر توڑی گیاں خبراں دشمن ہوئی اکٹھے
ابن عباس کیتی وچ کوشش اثر کجھ نہ ہویا
جیکر لیسی نہ کر ہوڑ ہائی دشمن اسجا آون
حیدر صاحب کری اشارا ہووی شہر سپادی
ہوکا دتا شیر سلامی بنہ کھڑی ہتھیاراں
گھر یا دہو سہ چڑھیا حیدر سرخ نشان نکالے
ہویا جسدم اگر صفاں سر سٹ کلی شمشیراں
نستاں کرناں ذرا تحمل کر ہئیے پند ناداناں
ایہ گل کہہ کر واگ اوٹھائی کیتی وچ نصیحت

بہت صاحب گئے حیدر عرضاں کر کہلوئے
حیدر ہویا سن انکاری موسیٰ وچہ کہلووے
مدوں ابن ہبید دلاور مددنا لگ دیندا
نال تیر سچیڑہ جنگ مچاواں کرکے جمع سپاہا
سب صاحب اکہن لگی حیدر لولہ نازی
طلحہ زبید دا ایہ دشمن ول ساڈا ہب مردا
عمار یاسر مرد جنگیسرا الیس میدان کوہایا
ہے بر حق خلیفہ معاویہ ستو کجھ نہ ہویا
حیدر کولوں کجھ نہ بنتر یا مرضی نال لکھایا
رل نال داناں شور مچایا قصہ کھول سنائے
عبداللہ ابن وہب والی جنگ خوارج تکے
روز بروز زیادہ کثرت شور یا یا بدکاراں
عبداللہ ابن عباس دے تائیں طرف ہاندی بیٹھے
خدمت حیدر حال سنایا ہتھ صلح تھیں دہویا
پاکر غلبہ اساڈی کوفہ شہر اوداون "
جنگ تیاری نال خوارج ماراں قوم فسادی
جوڑ جماعتاں نرکھلوتے سوہی وچ بلکاراں
بہہ گھٹاں پڑ لشکر لیتا جنگ خوارج والے
مدوں حیدر صفدر سائیں کہندا اسد دلیراں
شاید کہنا من کھلوون ایہ سب گل جیواناں
بہج سے شیر سلامی ہویا اصلی ایہ کیفیت

ہور بازنہ آیا کوئی رہو چڑھیا پڑ شیران
لڈھالان سر پیے بہادر کیتا میل جوانان
تیغان مارن ہل ہل سوے کر کر نسل ہامان
عبد اللہ ابن وہب زور اور لشکر دا سر کردا
کرے آوازہ حیدرؓ صفدر آن مقابل ہوئے
داو بلہ پڑ کری ہتیر الافغان مارن لگا ،،
جا کٹ مار چلایا گھوڑا جوٹ کھلوتے دو دین
دشمن جسدم موت پیالا پیتا ذوالفقار دا
واہ منظور مظفر حیدرؓ جنگ خوارج ہویا
یا فتح پڑ جنگ خوارج تنبوں کو فے لائے
مقصد کہول محمد والا بیٹا ابو بکرؓ دا ،،

جسدم وی تنب نقارے وتتا دلیران ،،
سپو شپ پیان سر تیغان روح گئی اسمانان
دو دھیران جدرج کہلویان کیتا فکر تداہان
دو گرداوہ پڑ کہلوتا ویکہو موزی مردا
جے اج رکہے قدم ہیدا ہو جے پکڑ چھوٹے
اوسدی سنکر اٹہ دلیری تا چڑھیا شنہ ٹنگا
دو ٹکڑے ہو دشمن جھڑیا مار لیا سر اودین
ویکھ شکست فوج اوہنائی زور دسی تلوار دا
کجھ تعداد نہ ظاہری لکھی دشمن کس انمار ہویا
لے انعام آرام بہادر فارغ ہو سد ہوئے
کیونکر اوس شہادت پائی نال لے مالک مردا

در کیفیت شہادت محمد ابن ابو بکرؓ و مالک اشترؓ و کنانہ معاویہ ابن خدیجہ را

کجھ قصہ میں لکھ سناواں عبد اللہ نام سرحدا
اول والی مصر ولائیت سل لوکاں دھمکایا
اوسدی تھاں دین قیس انصاری خزرجی جایا
تا فیر اوسنوں شاہ ہٹایا کہندے مصر دیاردن
کنانہ ابن معاویہؓ کہندے اوہ خدیم دا جایا
اتے معاویہ ابن خدیم مصر ولائیت رہندا
ایہہ جو بیٹا ابو بکرؓ دا امیرا جگر کنانہ
رلکے بدلا لاں اہنا تہیں کڈہاں الیس دیاں رو

سالا اوہ عثمانؓ ولید احکم مصر کردا
تا اوہ نہٹا اوسدا یاروں جانب شام سدہایا
اوسنوں عامل حیدرؓ کیتا لوکاں دل بھایا
محمد جا گھہ اوسدی دگیا سندلے سرکاردن
اوہ بھی شامل نال محمد نوجاں سنگ گایا
ویکہ رشک ہویا اوس تابئیں لوکاں تابئیں کہندے
قاتل سبہ عثمانؓ غنی دی ظاہر جنگ فسانہ
جیکر ایہہ انکاری ہودن زور دساں تلواردن

بھہرسے طرف دار امینہ پالیندے ہتھیاران
دیاہنہ محمدؐ نامہ لکھیا جانب شاہ علیہ ؑ سے
پڑھ کر نامہ شاہ علیؓ نے لشکر نون فرمایا
تا فیر ابن عباسؓ نے کہیا عربی کوئی شافی
وچ درست کرسی ہر نون مرد زور آور نامی
سخن لپسندان حیدرؓ آیا نامہ لکھہ وگایا
باجھہ تیرے کوئی دوست ناہین جانی مشفق میرا
معاویہؓ ابن خدیج منافق خاص میرا انکاری
اتے الیس جزیری اندر نایب آپنان کرکے
مالک وی لکھہ خط دیتا میں نایب آپنان کیتا
معاویہ سنکر مالک خبران دل اندر گھبرانا
مالک جے وچ کیتا قبضہ مصر ہتھ نہ آوے
موضع نام قیوم کہاوی اوہ پنڈ بحر کناری
معاویہؓ اوسنون خط دگاوی مالک اتھا آوے
زہر پیالہ دینان اوسنون کرکے جہب جہانی
ہرگز غفلت مین کرنی جے کم کرین اساڈا
مالک سیدھم اوتھا آیا لیکے فوج سواران
مالک اشتر لدسدہا یا حیدرؓ سنکر خبران
اتے معاویہؓ راضی ہویا مالک دی سہو تون
مینون اتھا ہرگز غم نہ کوئی ہونان جہبدر اہی
جیکر صلح کرے محمدؐ صلح شتابی کرنی

کیتا تنگ محمدؐ تائین زور پایا بدکاران
ہوسن تا ایہہ لوک درست آوی فوج ولیندی
سارے لوک ہوئے انکاری کسنے بڑا اچایا
مالک اشتر کو لون ڈرد ے صی اوہ شیر گرامی
سبھنان کہیا ایہہ گل جنگی بات نہ ہرگز خامی
جانب مالک لے ایہہ مراسلہ حال سارا سمجہایا
وغنے باز حرامی کوئی چڑھ شتابی سیرا
اوسنون وچ درست کرنان مصر دی سرداری
مصر ولائیت وچ شتابی تینون فوج اودکے
لیکر ساتھہ فوج کراری پیا راہ چوبیتا
کہندا معتبر خبر لیائی میرا انہین ٹکانان
ایہہ مصلاحت نال امیران خط قیوم وگاوی
نام حسان منافق کو دشمن حیدرؓ بھارے
جد آوے بتین کرنی خدمت نال وسد احجم جاوے
اسدا عوض جاگیر دیئومون غفلت بات نہ دالی
احسان مروت بھی زر بخشان نقد وظائف دیتا
کرکے خاطر زہر طعامون حال لکھو بدکاران
تاب آندی الیس عمر یا رون عمر گئی وچہ صبر
عمر العاصؓ نون تا سدیادسان کھڑی جو تو
جہین ہزاران مرد شماران تیری پشت پناہ
ہووے جیکر اوہ انکاری لت گردن سر دہرد

کرتوں صفا مصر ولائیت سجستان بہیں تونوں ‌ ‌ اول آخر ہور کیفیت لکھدے رہوا سانوں

نالے کہیا مصر ولائیت ہور تیرے ہمراہی ‌ ‌ معاویہؓ ابن خدیج زورآور جنگی مرد سپاہی

عمرو العاصؓ ہو سلامی ترپیا تیز روانان ‌ ‌ مصر ولائیت ڈیرہ کیتا پہتی خبر جوانان

ہوئے مومن آن سلامی کاغذ کدھ دکھایا ‌ ‌ مصر ولائیت عمرو سیتی ایہہ نامے وچہ پایا

منکر ہوۓ جہڑا اسد اکٹھ ہو ماردیاردن ‌ ‌ شیر جوانا ندے پر بہڑکی کہندے ایس شکاردن

چڑھیا لشکر عمرو العاصیؓ بولن ڈھول برابر ‌ ‌ دوجی طرفوں زور محمدؒ چار ہزار اکابر

کھول نشانان صفاں جمائی ہویا دو رہ سہارا ‌ ‌ تیغان دہرو لتھے رن سورے شیر دیوں للکارا

مل مل تیغاں مارن ہٹہ ہیں نالا یاز ور بتیرا ‌ ‌ کنانہ پا شہادت ترپیا کیتا جنت ڈیرا

فوج محمدؒ سہاج ادہائی رہیا اک بیچارا ‌ ‌ لے جسم لکچا سیتا اوسنوں نہ کجہ چلے چارا

کر کے ساڑ لوک اکٹھے آتش جسم دکھایا ‌ ‌ پائی شہادت جل محمدؒ ظلم عمرو کمایا

اتے بیٹا ابوبکرؓ دا اسم عبد الرحمانؓ نے ‌ ‌ زندہ جیندیاں نہ کجہ کہیا دسن راوی دانے

شہر مدینے گیاں خبران عائشہؓ روا لا کرکے ‌ ‌ لعنت معاویہ ابن خدیج نوں حضرت عائشہ دے

عبداللہؓ بیٹا شاہ عمرؓ دا رونان گہت کہا ہیں ‌ ‌ شہر مدینا سارا رودے عرب ولایت سائیں

حیدرؓ صفدر نوں ٹی خبران عم النبیؐ دا ہین ‌ ‌ لد گیا دنجار انسدر ہو سی میل کدا ہین

آل امینہ لوک گاڑی پیاف دجہالنے ‌ ‌ صبر انہوں واہ نہ کائی جگا لوچہ فانے

کوفیان کولوں کجہ نہ سریا دغی باز حرامی ‌ ‌ ورنہ کی سی باور معاویہؓ بہادین شامل شامی

شاہ علیؓ نوں کہیا راضی بابا اندر لا کے ‌ ‌ اتھیں کجہ نہ زور لگایا بیٹھ رہی ٹھلا کے

ایسے طرح ہر دیار دن معاویہؓ ملک دبائے ‌ ‌ اک شکست نصیر دے جون زور زیادہ لگائے

عمر اتہوں لہنگ لے گیری نہ کر دقتہ لمان ‌ ‌ کارن خوف درازی جیدے یاد کر شہادت جمان

در ذکر شہادت امیر المومنین حضرت علیؓ را

القصہ ہن شہادت دا لاعاجز قلم اوٹھاوے
ترے سے منافق جہدی خاطر شامون آگن بسدے ہاے
منزل ہو کی شامان بیان کرن طوف مقامون
عبدالرحمن ابن ملجم شیر بہادر جنگی
نام مبارک ابن عبداللہ وچہ کتابا سیتان
یار و مسلم ہوئے ہزاران نہ کسے کجہہ ویٹھا
شخص ترے آئے ایہہ فسادی کریئے قتل ہناون
عبدالرحمن قسم اوٹھائی مین حیدر سر جالن
عمرو کہیا مین مصر ویسان کرن تاریخ سترہ
سنہ تبارک چالی ہجری قمر تاریخ ستارن
دلی ارادہ پختہ اوہنان طرف مقصود سدہار
وقت نماز عشاء دا ہویا ملیا شہزادانان
مسجد دے دروازے اوتے تیغا پکڑ کہلویا
ویکہہ شتابی تیغ اولاری ضرب لگی سر چوٹی
گہیرا پایا کمر بتہ کیتو نے سارے پوچہن لگے
اوڑک اوسنون کا یور کہیا دس جیندا ایا مان
اوڑک قتل کیتا اوس تابین دو ہمدا گہیرا
عمرو العاص اوہنین ایا مسجد قولیہ بہاری
اوسدا اجکر نائب آیا اوس فدا کہو کائی
اکثر لوک اکٹھے آہے گہیر اتنگ کیتا
القصہ ہن اسپر چالہ ملی مارا اوڈاری

کہو جا اوہ گذر سدے ہا طبری خبر بتائے
قوم خوارج بنی تمیمون مکے اندر آئے
جہون بافراغت بیٹھے یاران اوس کلامون
دوجا عمرو ابو بکر دا بنی تمیمون نر نگی
تنان رل مصلاحت کیتی سبہ منصوبہ گنیان
عمرو العاص تے حیدر معاویہ قدم ہمیدا اپنیاں
سندے اقتدا امت سر در کرن دعا اسانون
کہیا مبارک شہر دمشق ابن حرب اوڈا دان
ماہ رمضانے بات ٹہرائی ہرگز فرق نہ ذرہ
تینے شخص اوٹھہ سدے جایان شتر مہاران
گیا مبارک شہر دمشق بیٹھا حوض کنارے
اوٹھہ مبارک کرے سنبھالا ہویا تیز روانان
اتے معاویہ نال ہیران داخل مسجد ہویا
زہر آلودہ تیغ فولادی بات کران اک موٹی
اوسنے ساری کہی کیفیت تسدن معاویے اگے
معاویہ جیدم صحت پاوے خبران روہان شامان
عمرو گیا جد مصر دا ایتا صبح صادق ہیرا
مسجد جانب اوہ نہ آیا سر مصیبت بہاری
قاضی خبر بون گیا بہشتی اوس نال نگ کائی
جہیرا اوسدے تینین لا بہے ہوت پیا لا ایتا
شہر کوفے نے گراوتارا ملجم شیر اقراری

ابن ملجم داخل ہویا کوفے اندر یار رو،،
عبد الرحمن عاشق اوستے اوڑک ترٹ فن لگا،،
جے توں صادق عاشق میرا ہیں صدقے سنے واری
باپ میرا ہور سکا بھائی نالے خاوند میرا
جے توں مرحم نہ زخم لگاویں ہر گز دانہ کھادا ن
اول ہویا اوہ انکاری کر از مایش فتولے
دوجے سنہ ہو رشامل کیتی قوم خوارج وچوں ن
راتی شاہ علیؓ خود کھیا ہوئی اج شہادت میری
حضرت قصد تہجد خاطر ساری رات گذاری
تا شعیب اوس تیغ چلائی دردان منافق
بسم اللہ فیر حیدرؓ سائیں کیتا شروع دوگانہ
نعرہ انا مسجد ہویا وہری حیدرؓ جہڑ یا
پوچھن لگے رل مل سارے کس ایہہ تیغ چلائی
شخص فلانان ای فلانان غازی ہنہ آیا سے
حیدرؓ فیر نصیحت کیتی سبھناں فرزنداں ن
وچ مدینے کر ہو سکونت سے اوہ گھر پکیرا
اتے میرا پڑہ جنازہ فیر صندوق منگا ناں
جانب نجف لتی رواناں ترشو حیدر اگاہاں
مینوں اوسے گر ہو حوالے نہ مقال وچالے
جیکر لتی نہ کر سو پرتس رت مصیبت ہور اُٹھاں
ایہہ گل کہکر پائی شہادت فیر صندوق منگایا

نام قطامہ دوست اوسدے یمین سینیاں جباروں
تا اوس عورت رو کر کھیا ظاہر کر کے گلاں
ایسیر مینوں زخم کلیجے لگا ہے اک کاری
نہر ولی پر حیدرؓ کو ہٹے کر کے ظلم گھنیرا
جو کھیا توں کریں امناہی ایہہ قول سچاداں
اکثر ڈیرہ اوسچا رسنہ انا ئیب پاک رسولے
دردان منافق سی اک کتا نام شعیب ہے پر چھوں ن
تنسے تیغاں پکڑ کھلوئے اوہ خوارج ویری
صبح صادق دا ہمی جسدم فیر اذاں پکاری
اثر زخم نہ حیدرؓ رہیا راوی قول موافق
عبد الرحمن تیغ اولاری اقتدر خسرانہ
اوہ چا شور کرکارا لشکر سہر کہیہ مسجد وڑیا
نائب شور راہیہ فرمایا شخص فلاناں ساں نگی
مسجد دے دروازے اگے تیغیں ماس اوڈ اسے
کوفی رہن مناسب ناہیں کہیا دانشمنداں
اوسچا امن سلامت رہو اصلی مطلب میرا
مینوں اوسو چہ رکہہ شتابی سر صندوق اٹھاماں ن
شتر سوار اک برقعے والا ملسی اندر راہاں
لتساں ترپان ہٹ پچھاہیں مین فیر سب جوا
اوسی لتی ہن پستوالے ہین لتاوں چھوڑ ان
پڑہ جنازہ اوسکے اندر نائیبا مبنی لٹکا یا،،

ایہہ گل لکھ کر پائی شہادت فیر صندوق منگایا
پڑھ جنازہ اوسدا اندر نایب نبی لگایا

صندوق اوہا کر لے سنگے ہابی نجفی راہون
کیتا جسدم پینڈا اتھوڑا ناقہ پیا لگا ہون

اوسدے کر صندوق حوالے اوستون پچھن لگے
نہ اوہ دسے ایہہ بن پچھن جسدم ترپا اگے

تا فیر ناقہ پکڑ کھلوئی آن شہزادی دو دین
برقعہ لاہ دیدار کرایا حیدرؓ چہرا او دین

روون لگے اوہ گل وستہ حیدرؓ تعزیت ہایا
جاندا نظری آوی ہر نون غائب ہو کھلویا

کرن روایت سارے راوی جو واقف اس ہاہون
شاہ نجف اوہ دیس پہاڑان قبریں لگا ہون

بعضے کوفہ شہر بتاون بعضے بلخ اندر
بعضے لہنگ فراتون دفن کیتا یار پیغمبر

افتد جالے کسجا دفن اصلی بھید نہ لبھے
صحر اسلطانی طبری سیارادی شیعہ سبھے

لہنگ فراتون دفن کیتا باعث خوف غنیمون
قبر پوشیدہ راہون ہر بے معلوم عظیمون

شاہ ہارون رشید عباسی روضہ جس بنوایا
شیعہ کرن شکایت اوسدی عالی منصب پایا

ہو یا ذکر ختم شہادت حسب نسب بتاوان
اتے تعداد حرمان والی ہور اولاد سناوان

دربیان حسب و نسب امیرالمومنین حضرت علیؓ ابن ابی طالب

حضرت علیؓ اسم مبارک ابو طالب دا جایا
ابو طالب مطلب جیہیاں دیکھ کتابان پایا

مطلب بیٹا ہاشم سندا مکے دی سرداری
ہاشم ابن عبد منافون کہان کیفیت ساری

والدہ حیدرؓ اسم فاطمہ اوہ اسد دی جائی
اسد بیٹا ہاشم کہندے وسان نال صفائی

حرم نو جو حیدرؓ رکھیتے آپنی وچ حیاتی
اول فاطمہؓ دختر سرور رہندے بعد ہوائی

دو دہیاں دس خاتون جنت تنے صاحبزادے
زینبؓ ام کلثومؓ معترہ نز کر بات زیادے

حسنؓ حسینؓ اتے محسن اک پایا بندی نسلون
شیعہ ایجا کرن حکایت بات سناوان اصلون

کہندے خاتون جنت حاملہ عمرؓ لت دی گائی
وچ خلافت ابوبکرؓ دی بکر مثال جلائی

ہین جواب سوالون دینا جیونکر کتب مقالا
شاہ عبدالعزیز محدث لکھیا ٹھیک سالہ

حسنؓ جمیاں جس دیہاڑے حرب نام لگایا ۔ سرورؐ آیو سے تاں سنکر نام شبیر اولٹایا
حسینؓ شاہزادہ پیدا ہویا حرب اسم رکھیا ۔ سنکر سرور عالم آہے چہرا نوری ٹکیا
کہیا لیاؤ بیٹا میرا حیدرؓ چک لیایا ۔ اسم شبیر حسینؓ ولیدا خود نبی فرمایا
محسنؓ جد تولد ہویا دہوتا پاک نبیدا ۔ اسم اوسدا بھی حرب کہیا بیٹا شاہ علیؓ دا
نام شبر اوسدا دہریا حکم سرورؐ عالم ۔ فوت ہویا نبی زمانے ایہہ گل مرنوں معالم
جنت خاتون بعد پیغمبرؐ جیوے اک چھ ماہین ۔ اوہ غم اندر سرورؐ ہوئے جسم نہ رحت کراہین
سرورؐ اسم کیتوں اولٹائی قصہ کریئے ظاہر ۔ تن فرزند ہارونؑ پیغمبر ہین ہان ہر دا ماہر
ہارونؑ بہائی مہتر موسیٰؑ دے دو بیٹے عمرانے ۔ جوین ہارونؑ موسیٰؑ نوں جانوں کہیا سرورؐ دانے
اینڈ فضیلت حیدرؓ سائیں منکر بہت اوچکے ۔ لکھہ مناقب صفدرؓ سائیں وچ کتاباں تکے
دو فرزند شاہ علیہ اوہناں مثل نہ کوئی ۔ والدین بزرگ ہاشمی اینڈ فضیلت ہوئی
دووین اوہ سردار جواناں اندر جنت ہوسن ۔ لکھہ ہزاراں عمر جے خدمت وچ کہلوسن
بعد خاتونؓ ام امحہ حیدرؓ سنگ ویاہی ۔ والدہ زینب دہوتی سرورؐ طبری لکھہ گواہی
حیدرؓ صاحب نصیحت کیتی موتو بیش فقیرا ۔ جیکر خواہش امحہؓ ہووے کرے نکاح مغیرا
بعد حیدرؓ دے عقد اوسدا ابن سمرین بتایا ۔ نوفلدی نوح نبی امحہؓ جس مغیرا جایا
ہور عورت اک حیدرؓ کیتی وچوں بنی حنیفہ ۔ محمدؓ حنیفہ جس دے کموں ظاہر جگ لطیفہ
بنی حنیفہ رہندے سارے اندر شہر یمامہ ۔ نال مسیلمہ جنگ مچیا خالد جیڑہ ثمامہ
جسدن خالدؓ فتح پائی اوہ زن کیتی آہی ۔ حنفی ولایت نہ مندا کہیا خبر کس لوا ہی
مقبل لکھیا اپنے سیر حنف دچہ کو وقالا ۔ بہایاں دے جیڑہ دیرہ ہو کائی حامد شاعر لاوان
خبر کتہوں کیتی نقل اینڈ طوفان ہولائے ۔ ہان بے شک دیر اماماں جیڑہ مختار ہو کا
علے سفاح دیرہ ہو کائی ہیڑہ وچ تتاں اہیان ۔ آل امیہ جو ہتھ لگا سولی چاڑی بہایان
عمر پیوں کت خیالاں ذرا ترا گیر سے ۔ ذہ فرزند ہور جنا بوں دسان اگے تیرے

عثمانؓ محمدؓ الے جعفر بھی عباسؓ پیارا
ابراہیمؓ ہور ابوبکرؓ عمرؓ یحییٰؓ نالے ״
اٹھاران صاحبزادیان ہویان وچ لکھین کتابون
جنہون تورڑی معالم سینون قصہ پاک علیؓ دا
لسپر حمالہ نہ ہو غافل الے بندہ بتیرا

صاحب جوشن نانان بہنان شمر منافق بھارا
باقی اک عون پیارا طبری وچ مقالے
طبری سندیون آئی نسل شاہ جنابون
سارا جوڑ مرتب کیتا ظاہر حال دلیدا
ہوا ماماں دل متوجہ نہ کر ذکر لمیرا

در بیان ذکر امام حسنؓ را

حیدرؓ جدہ شہادت پائی حسنؓ ملک سنبھالی
اسنہ اکتالی فکر لڑائی فوجان جمع مدینے
توشہ سفر بنہ شتابی لشکر عربون وگیا
بڑھ مرسلہ معاویہؓ چڑھیا سٹھ ہزار اکابر
حضرت حسنؓ پور رفاقت کوفیا نوجہ پائی
جنگ نہ کیتا صلح چاہلے حسنؓ خلافت چھوڑی
چھوڑ خلافت گئے مدینے ملک سپرد کرکے
معاویہؓ شکر کرے لمنا شاہد شخص فلانان
وقت صلح دے حضرت حسنؓ صاف ہیا انکار
بعد تیرے فیر ایہہ خلافت پسر تیرے نون ناہین
سنکر معاویہؓ کرے اہنا خبران نسل حسینؓ ہر یہ
نال امیران اوہ بیٹھ منافق کرن لگا تدبیران
جتنے ینک شہزادہ زندہ ماریا جگ نہ جاوے
بیٹھے آدھے سپیہ اوچلے بول او بھی رل مجمعہ

چار مہینے رہی خلافت کر گل مطلب والی
چالی ہزار زورا ور جنگی چڑھیا نال یقینے
قاصد عمرو العاصؓ وگائے حوصلا ہو نہ سکیا
اہمون سامہنے ڈیرے لائے کوفے گرد برابر
فارس عربون ردمون شامون کیتی دیکھہ جدائی
معاویہ دی اوس بیعت قبولی واگ لڑائیون موڑی
معرہ خرچ کرایا آپنان نہین کہیا ڈرکے
قصہ ہن شہادت والا سارا لکھہ ہو کانان
تیرا پتر نہ گدی لایق کم اوسدے بدکاری
ہور خلیفہ ہوگ معرہ چلے سدے راہین
بندہ گیا کہاوٹ تداہین نظر گذاری فہرین
دسوکی ہن صلاح لتاڑی پیچان ظہیران
راج نہ پکے ایہہ حکومت ہتھ ہیر سگت آوے
نسی اکھو دل مردلانے اوہ مدینے اندر

کریسی کوشش اوہ پکیری زہر دیسی شتاویڑے
پچھے رہسی اک شہزادہ ڈڈا بیعت مینے
یزید کہیا ایہ بات درست خط جانب مردانے
تا فیر اوسنے کوشش کر کی سدی لئیں مکاران
اکثر راوی کرن روایت ساکھے رلے کمینے
اسما تائیں اوہنان سمجھایا عورت ہیج مکاران
اوہ کیتی کر ہی تو ای دیوے زہر پیالا
ربیع الاول خاص مہینان عمر آہی پچتالی
فیر اوہ عورت گئی دمشق عرض کیتی سرکارے
یزید کہیا ہیر اوسدے تائیں تینوں شرم نہ آیا
سبے نال ہی اینوین کرسین جے دا لگا تیرا
کہندی ہوئی اوہ سدائی مار یزید کڈھائی
اپنا کیتا اگے آیا ماری پیٹ کو ماڑھی
کہیا گمان ہے جتنے میرا بدلا رب نہیں یادے
ساگی بات اوہ ظاہر ہوئی کرن معا شہزادے
لکھیان ہن تعداد اولادون نقل کتابیں سال
حسن مثنی زید حسین اتے بینک عبداللہ
یعقوب جعفر اتے حمزہ نالے ابو بکر
ام سلمہ ام عبیداللہ ام حسن پیارے
تیران صاحبزادیان چون نسل نہ ہرگز ہوئی
اک بیٹا گھر زید تولد ڈٹھا بہل حمیدا

جے مریتی تا ہوگ خلاصی ویسی غم تداہین
جیکر سہویا اوہ انکاری مار لہنگا وانگ تینے
سب کیفیت اوتھون لکھی من لیا شیطانے
دہ ہزاران زر دیناران سب سمجھایان تاران
کجھ لحاظ نہ پاک نبی دا کیتا بدسینے
تینوں شاہ یزید ستولے کر سین عیش بہاران
۴۹ سنہ اونتالی خاص شہادت وچہ کتاب مقالا
چھین مہینے ہور شمارون ہائی شہادت عالی
حکم لتا ڈاسر مینیان پوری قول اوتارے
ڈھونا سرور شاہ رسولان دیکر زہر کہیا با
ہین نہ تینوں کدی قبولاں وہ رات تیرا میل
وچہ اوجاڑاں گئی کیتی شیران پاڑ و نجائی
امام حسین بتیرا پچھیا حسن گل نہ پاڑی
صبر صبر صبر اساڈا بات ظاہر ہو جاوے
ہوئی حرام گر کر تیرے نہ کو سخن زنا دی
پنج دہیان سب سیندران بیٹی طبری سند لکاران
عبدالرحمن نالے اسمٰعیل محمد عبیداللہ
طلحہ قاسم شیر زور اویہ سندران غازی عمر
بی بی فاطمہ نالے زینب نقل غریب آدمائے
راوی شیعہ دیوان خبر ان سنیان عرض نہ کوئے
حسن ابن زید کہاوی زیدی شاہ جسندا

عبداللہ ابن حسن مثنیٰ مین ایہ سند لیاندی
اک سو لاں عمر مبارک ہوئی خاص اتہاندی

ابراہیم حسنؓ ثالث فاطمہؓ صغرا وجون
فاطمہ دہی حسینؓ ولیندی نکران ادی چھون

بہت بزرگ جہنگ جیگر ایہ شیخ مشائخ تکے
زاہد عابد ولی مکمل ویکھہ کتابان تکے

محبوب سبحانی قطب ربانی غوث الاعظم پیران
اسم مبارک عبدالقادرؒ نیک گھرانہ پیران

شاہ جیلانی حسنیؓ ثانی قدم ولی ہراوتے
کامل فاضل وڈ وڈیرا کرن شکایت کوتے

واہ واہ باغ چراغ گیلانون انبر نا فرہلی
نجدی ہور روافض والی ساڑ کھادن پہلے

رحمت ابر جھڑہا بن لایان لتھا سینہ نورانی
لوندی گھوگر دلیسان اندر پیر کامل لاثانی

سرکے وچون کبنتا جس ند وہتو نا لور بنیدا
ابوصالحؒ دی گھر پیدا ہیا قدم ولیدا

موسیٰ دوست جنگی دادا زنگی کہین ویوانے
مرد قریشی سید زادہ جدی ضرب جہانے

والے محمدؒ مہدی پیدا ویکھ اخیر زمانے
کرسن شاہی ہر ولایت ہوسن جمع خزانے

عرلون ممنون ظاہر ہوسی کہین ریت دیاوادلے
تخت دمشق حکومت اوسدی واہ واہ پاک نسانے

ہور ضرورت لکھن بنی جا گھہ ایس نہ بہاوے
ہن قصہ کجھ بنی امیہ عاجز قلم اوٹھاوے

دربیان ذکر معاویہؓ ابن ابوسفیان ابن حرب ابن امیہ ابن عبدالشمس دا

بعد حسنؓ دے کہندے معاویہ دے سال ہجرت
دانا اوہ خلیفہ نامی اسو جہ شک ذرہ

سنہ ۴۱ کیتا انی شروع خلافت وڈی سیاست والا
انتظام درست ملکان کیتا اوس نرالا

کوئی مخالف اوس نہ رہیا محکم قدم جمائی
بہت سخاوت کرد اعربان رعیت سبیں لوائے

کجھ ملک اوس فتح کیتے کہول سپاہ وان تینون
لکھیان اندر ایس رسالے جو کجھ جران مینون

بہی فساد خوارج والا ہویا کہیں وچ تیارے
گیان فوجاں جانب بصرہ دشمن بہے کنارے

قسطنطنیہ گیان فوجان ایہ سال السالے
ہر مہینے رہی لڑائی عربان تہھو دسالے

تابعدار یونانی ہوئے ملک بیت نان نفیالا
سباڈہی بہتر من طلا جی سالانہ خراج شمارا

سعید وچ بخارے لڑیا سمرقند نوں جیون
عبدالرحمن ابن سمرہ قابل شہر دبایا
کابلیاں باغاندی جو دکھن وچ ڈاکوٹ کفاران
سخت لڑایاں قرم کنارے باجھ کہا وہی کاران
ہبی ماں لڑایاں ہویاں ہن وچ دیس ٹہانان
چار ہزار سوار بہادر کر سمیاں سدہائے
پنجاہ ہزاراں فوج کفاراں جنگ ہویا ملتانے
بعضے کہندے گنگا توڑی دیس قنوج دبایا
قتل معاویہ صاف حکومت ہرگز کسے نہ کیتی
اوڑک لقوہ اوس بیمارے کہندے یکیوں ہوئی
بی بی عائشہ اوسدے حق وچ کر دیسی دعا ہیں
معاویہ جیندن لڑسدہا یار خصت ہویا زہر ون
معاویے زبان تے رویا ہیاں وس برس ای سارے
عبدالرحمن یزید محمد ابلہ جھنوں کہندے
کرسی نامہ بنی امیہ اسجا لکھہ ویکھاوان
حرب امیہ دا بیٹا دلیاں اندر نامی
عبدالشمس اسے ہاشم دونوں سکے بھائی
بیٹے پنج ابوسفیانوں بعضے لکھن چارے
بیٹی اک ابوسفیانوں سر در نال ویاہی
قصہ ابن ابوسفیانوں لکھہ ویکھایا ظاہر

شہر جزیرہ وچ لکھ پورا ڈوے کفار دبایا سو
مہلب زور اور جسد بہاڑی پیش نشان چلایا
ٹل ٹل سندھ کنارے قلعہ آہا انہاں بدکاران
پٹر مہلب دے ہتھ آیا لکھیا وچہ اخباران
نہانے سنہ اسلامی بیٹھی نہ ہین سخن ودہانان
اوچ فتح چڑھ گئے ملتانی بکرہ نشان دبایا
اوڑک شکست کفاراں ہائی لکھن راوی دانے
امرکوٹ جہ شہر کفاران جا کر ریڑ جمایا
کوئی نہ باغی رہیا کفارا ہر دی خبر لیتی
ہاشمیان نوں اوس ستایا دوست ہیا نہ کوئی
عمرو العاص دے حق اندر تر فرہی سند بنائی
کہین یزید زہر دیوائی تڑھی وچ گائی فہردن
ہر تہیں اک فرزند مقرہ ہوزی تنے بہارے
وڈا یزید منافق ہر تہس راوی خبران دیندے
معاویہ ابن ابوسفیان حرب تک پہچاون
امیہ ابن عبدالشمس صاحب تیغ گرامی
روٹی پا روزن وچ قبرستان سخت عداوت پائی
حنظلہ عمر یزید معاویہ ہو زرپاد پیارے
حرم پیغمبر امت ماوان ہندہ فیر آہی
ذکر حسن یزید پلیدے مت دہسے جا مدہ سے با

در بیان ذکر یزید و شہادت امام حسینؓ ابن حضرت علیؓ

معاویہؓ جیہدم چھوڑ دسدھایا ایہ جہان سرائیں
سال پنجاہ جد سدھائے معاویئے لوک بلائے
بیعت کرہو نامی اسدا ایہی بیٹا میرا
کوئی اصحابؓ رہیا عالی گدی اوہ سنبھالے
سارے لوک سلامی ہوئے بیعت من کہلوئے
اک بیٹا ابوبکرؓ دا اسم عبدالرحمانے
اتے بیٹا نیک عمرؓ دا زاہد عابد غازی
شاہ حسینؓ علیؓ دا بیٹا فاطمہؓ بی بی جیاں
ہرگز اوس فکر کیتا رکھے بے پرواہی
ابن معاویہ شاعر وڈا زانی ہور شرابی
ہیہی جیہدن بگ خلافت جاون لوک مدینے
کسے دسی بیعت قبولاں اوہ شرابی زانی
ہی عبداللہ زبیر دن پکڑ کنارا ٹریا
دو فرقہ ہوگئے اصحابی اکثر یمن حجاز دن
اک عبداللہ ابن زبیروں لولہ غنیاں خاص
اسدا ذکر فیر کریساں جیہدم موقعہ آوے
ہویا سُن یزید رنجیدہ نہ روا گل کیتی
کر دا موزی خدمت شہر دی حکم نہ اونہاں اتے
بیا فسا وایہ شہر ولایت تنگ گری اوہ شاہ ہسوں

سنہ ۶۰ سٹھ نداشین قمری بگ یزید دی تائیں
عرلوں مصروں شاموں روموں خاطر بیعت آئی
جسکے بعد خلافت اسنوں کرہو نہ سخن وہیلا
کسے ہوری لائق ناہیں کر گریا تاں ٹلے
پنج قریشی عرب یاروں ظاہر منکر ہوئے
ہی عبداللہؓ ابن زبیروں مسن اوی دانے
ہی عبداللہؓ ابن عباسوں اللہ ہے رضی
معاویہ رہیا ویکھ چوپتیا وچہ کتابان سُنیاں
پنجے اوہ بزرگ بھاری خلل پیا وچہ شاہی
اوسدا فعل برجھ کریہن ہوئی بزرا اصحابی
بیعت خاطر ہرلوں کہیا لتدم شاہ نگینے
اوہ امام حسینؓ سدھایا ایہ گل اکھ زبانی
سب انصار مہاجران سدا عالی ٹولا پھریا
اک تابع شاہ حسینؓ دی واقف ہین ایس ازون
ابوبکر دا امین مساوان ابن زبیر لوا سر
طرف یزید پلید حرامی عاجز قلم وگاوے
امام حسین دی قتل کارن کہ سنت اوس لیتی
تنگ کیتا ہور راہ پوہا پکڑ لیا اوس گتے
چھوڑ امام مدینہ ٹریا پیکے دی راہ لون

خویش قبیلہ یار تمامی اوتھے چلے ہمراہان
رہیا محمدؓ حنیف اتھے سخت بیمار زیادہ ہان

حسن مثنیٰ اتے زیدؓ جگر شاہ حسنؓ دے
خاطر مائی سلمہؓ تکے دووین لعل چمن دے

شیعہ کہندے نال سدائی کیتا جنگ سجادان
زخمی ہوئی یکڑھ چھپایا نانک دا ل بہراوان

رات برائی کر کے خفیہ یثرب طرف پوچائے
خوف زیادہ ابن زیاددون شہر مدینے آئے

امام حسینؓ گیا جد تکے کوفیان خط دگائی
اکسوتی پنجاہ مراسلہ خدمت اندر آئے

اول امام ہویا انکاری اہنان قسمان چایان
مسلم تا عقیلؓ دا بیٹیا نایب کیتا سایان

چالی ہزار یا کجھ زیادہ بیعت من کھلوئی
کہندے لکھ خراسان وچ دمشق ایسے طالب ہوئے

جسدم خبر ہوئی نعمانے اوہ بشیر دا جایا
حضرت دا اصحاب پیارا ظاہر جھڑہ دہکایا

خفیہ اوس صفائی رکھی تا فیر لوکان جاناں
مسلم ابن یزید حرامی جس نے راز پچھاناں

اتے عمار ابن ولیدون اوہ عتبے دا جنیاں
جاکر اونہان اندر گوشے تہ منصوبہ گنیاں

دو وین خادم موذی نامی آل ابو سفیانون
عرضی لکھن طرف دمشق ویکھ حال جہانون

تا یزید ایہہ خط دگایا ابن زیادی تائیں
بصرہ چھوڈ شتابی جانان کوفی چھپائی سائیں

مسلم اگر لوک وگاڑے خلل ہیا وچہ شاہی
ابن زیادہ ایہہ ٹرہ کرنامہ ہویا جھیدے راہی

پاکر جامہ عربان والا چایان شتر مہاران
فلسطین سیہ لشکر جھیدیا لکھیا نیکوکاران

دس یا باران خادم لیکر راتی کوفے لتھا
سارے ہوئے ویکھ سلامی موڑا امون متھا

مسلمؓ فیر شہادت پائی تیغان ابن زیادون
حضرت حسینؓ خبر نہ کائی ہرگز اوس فسادون

مسلمؓ دی دو بیٹے آہے موذی پکڑ لیائے
داربار ادی اندر جاکر تیغین سر اوڈائے

اک دا اسم محمدؐ دس شاہ علیہ دا ہوتا
دو جا ابراہیم پیارا خاص عقیلونؓ پوتا

فیر امام تیاری کیتی شترین بہار لدائے
عبد اللہ نیک صحابہ سند ابیٹا ابن عمرؓ سن آئے

ہور بار اصحاب تمامی ابوسعید انصاری
سبھنان کہیا جگر پیغمبر کیتی کیون تیاری

نہ ریاست سیاست نہ کجھ پاس خزانہ
کوفیان تے عتبار نہ کوئی سارا دین بگانہ

نالے کہیا ابن عمرؓ نے ہیں اک عرض ہماری
چاہی دولت ایس جہانی چاہیے عوض حشر نوں
سرورؑ کہیا دنیاں اندر دولت میں نہ چاہا
سختی نرمی دنیاں اندر میں مقبول کریساں
نالے حیدرؓ صفدر سائیں پڑھ وچہ تیتھاں آہیاں
اتے حضرت حسنؑ پیارے آپ خلافت چھوڑی
ہزار مہینیاں آل امیہ کرسن حکم زمینے
اصلی میں نصیحت کیتی بہتر قدم کنارے
اسی تساڈی بیعت قبولاں رکھ سکونت مکی
طاقت کیا یزید حرامی لڑسی نال اساڈے
بعضے کہندے رکھ سکونت شاہ حسینؑ علی دا
امام کہیا سب باتاں صادق خبر شہادت دیتوں
ابلق گوتا مونہ پکے اندر آل ہماری
شہر لباس ویرانہ ہوسی اک دنج دی یاروں
کہیا ابن عباسؓ وچاری حرم چھوڑنا ہا سائیں
کیتا ہر دی منع بتیرا کوئے قدم نہ پایاں
اوڑک رخصت ہو شہزادہ یار سبھے ہمراہاں
کربل اندر حضرت لتھے ملیا حرؓ بہادر
بائی ہزار منافقہ جنگی ابن زیاد چلائے
اٹھویں ماہ محرم تاریخوں پانی بندش ہویا
وعظ نصیحت وچ شہزادہ گرد الشکر تائیں

امت پاک نبی نوں دیتی دو ستے دی مختاری
جویں مرضی کرے امنا کہیا حبیب بشر نوں
امت میری صاحب بخشی اندر حشر فلاحاں
دتی نبیؐ طلاق بچا دیں بخشن راہ نہ دسیاں
بخت وفا نہ ہرگز کیتا کی کجھ سر سپاہیاں
ستی طلب ہوہن دولت دنیا دا اگا واڑہ موڑی
ہندے اندر دال نہ گل ہی ہنوی لوک کمینے
بر تقدیرے نال مخالف کرناں جنگ دوبارے
کرکے دل اکٹھا شیراں جنگ مچاواں بیلے
سارے دیس چڑھ دباواں دشمن ہیں دو دراڈے
بعضے کہندے دنیا کوئی ماراں اوس شفیع نوں
سرور عالم حیدرؓ کہیا کربل اندر تیتھوں
کعبے اندر میں نہ رہساں باپ کہیا اعتباری
شاید اوہ میں نہ ہوواں خبر نبیؐ ابرار دی
جد یزید شکستا دیہا دے میں آواں چڑھ سائیں
امام بات نہ منی کائی ویکھو کم ربانان
سب بیاسی یکجا لعدادوں ہر یا قدم اگاہاں
کیتا اوس نے منع بتیرا ہویاں فوجاں صادر
عمر سعد ری دی والا آ گھیرا پڑ پائے
اول منع نہ کیتا کسے دل پیاسہ موہیا
شمر منافق باز نہ آیا اصلی راز سنائیں

اوہناں کہیا جیکر لیتی بیعت یزید قبولو
بس امام رہیا انکاری تیغاں ویتے تنہہ اچھے

دارو وارہی یار بھتیجے بہی فرزند سدھائے
فیر امام شہادت پائی جنگ کیتا چڑھ کاری

شمر منافق تیغاں تے اہیاں سناں اسنے جایا
نصر ابن خرش حرامی کسے کوئی جیناں

تا فیر پیادہ ہویا سنبل ہوزی کافر
انا للہ وانا الیہ راجعون ظلم یزید کمایا

ہے ہے عرش ربانان کنبے ملکاں نیر وہائے
بارش خونی اک مہیناں صاف ہوئی اسمانوں

اسجا قصہ بیت لمبرا سنوں چھوڈا تہائیں
انے شہادت شاہ حسن دی خاص پوشیدہ ہوئی

باراں لڑکے ہاشمیاں دے کربلائوں بیچے
اسم محمد سلطے عبداللہ جعفر نیت رسولے

چار امام حسن دے بیٹے موئے ایس جنگا ہوں
چھیں امام حسین صاحب دے صاحبزادے ہوئے

علی اکبر علی اوسط بہی عبداللہ جعفر
بعضے نام عثمان بتادن حضرت جعفر والا

شیر عبداللہ جنگاں لائق شیر وچ تیغاں لایا
علی اصغر اندر گودی شاہ حسین اوٹھایا

علی اکبر شیر زور اور شروع آغاز جوانی

اسی چھٹ سان تہاں تانوں نہ ایہہ حکم عدولو
دسویں پکڑ تاریخ محرم شہزادے دپہر گھٹے

سبھ بہتر دیکھ کتاباں راوی خبر بتائے
چھیاں مرداں گھیر ایا یا خوے تیغ اولاد ہی

ڈھ گرد اوہ وا ہیا نیزہ صدر یوں پار لنگایا
ہر گز سر وڈھ نہ سکیا راوی کولوں سنیاں

تیغ اولاد ہی سر مبارک ہویا روح مسافر
دہوتا سرور شاہ رسولاں تنہہ قضایا آیا

جن جنا ور یارن ڈھائیں عاجز کی دسائے
ندیاں لہو گئیں سب جاری طرح مچھ بیابانوں

ایہہ شہادت ظاہر خبراں کہیاں سرور سائیں
دو دویں اوہ سردار جواناں جنت اندر سوئے

چھیں فرزند حیدر دے موئے کربل اندر بچے
انے حسین علیہ ابیٹیا عباس عثمان قبایوں

ابوبکر نے عبداللہ قاسم عمر لگا ہوں
دو بچے ہور چار برابر کربل اندر موئے

جعفر موئیا بال یاماں نہ کرباتاں وافر
ایہہ شہر مدینے اندر رہیا موت پیالا

دسے ہتھ دا اندے اندر چار لیا لنگ بیاباں
حرمل بیٹا نرمل والا جسنے تیر چلایا

حیدر صفدر دا اوہ پوتا مردود ڈا پیلدی

علی اوسط رہیا زندہ عمر اٹھاراں سالاں
عمر شہزادہ رہیا زندہ عمر ان سالاں باراں
بیٹے ترے عقیل دے ہوئے جعفر تے عبداللہ
ہور ترے شہزادے ہوئے جگر جعفر طیار دے
محمد حنفیہ دا اک بال اسم سعد نورانی
حُر ابن یزید دلاور نالے اوسدا بھائی
ہور بہتیرے نام شہیداں آل نبی ابراراں
جنہاں ایڈے ظلم کمائے رب تونہ شرمائے
حوض کوثر دا پانی منگن پانی نیند فراتوں
دفن نہ کیتا اوہناں شہیداں عمرو سعد دجال نے
موضع حامریہ اک ہے ندی فرات کنارے
لاش مبارک پاک امامون واحد دفن کردے
اتے گنج تمام شہیداں کیتا اک مقبرہ
بریدہ جنازہ اوہ سیدہاں دے نساں عمر امامون
مہنہ کالا کر شامی چلے بنہ قبائل کُلی
حاضر و بج کیتے سبہ قیدی سر ٹنکاون اگے
مستیاں مان ہویا خو رسوزی ال اوبال وجہا و
اتے یزید قیدیاں اوتے جسدم نظر لگائی
عمر شہزادہ پاس کھلوتا گویا قمر اسمانی
مہنہ مہتاب صنوبر قد نوں چہرہ پھل گلابوں

زید جیہاں کربل اندر ہوتا شاہ کمالاں
اوہ گیا لاولد جہانوں لکھیا وچ اخباراں
بہی عبدالرحمٰن پیارا ہرگز ہین نہ بہلیے
عون محمد تے عبداللہ رحمت رب اوہناں تے
اوس شہادت کربل اندر پائی مرد حقانی
بیٹا اک غلام بیچارا جنگ شہادت پائی
شامیاں ظلم کہیڈ کمایا لکھ لعنت بدکاراں
اوہناں امید شفاعت محمد دوزخ دا پائے
ایہہ سب کالم نکارا اوس موذی بدذاتوں
آئے مرد پھر شامی طرف شام سدھائی
تیناں روز اندر اوہ پچھے سل ال آکے سارے
ہور جو بنی ہاشمی سارے لحد اندر اک ویہڑے
عباس قبر فرات کنارے ہرگز فرق نہ دینا
سال چھونجاں پنج مہینے کار ہوئی جد شاناں
کوفیوں ہو دمشق جاون بات کراں ہن پہلی
پہر شان ہوئی سبہ مجلس تیر کلیجے لگے
وقت وہاناں پھیر بحالا ہرگز ہتھ نہ آوے
علی اوسط ذکری جیڑا رہیا اکہہ یزید دیا لی
مشکل ہار ایک نے سب طاؤساں سید یوسف ثانی
نازک لب باریک اجیہے وال مثال حنا نوں

ام کلثوم دیکھ بے ادبی لگی کرن سیاپے
صاحب ہوش والے کہیا ہا ہی ایہ دختر حیدر
آہی ست اصحاب پیغمبر قوم عرب اوتاری
سبھناں کہیا نہ گل لازم آگے ظلم گھنیرا
آیا اک وکیل یونانوں لیکر ساتھ یہودی
اوہناں کہیا جو پیغمبر اگے گزر سدہائے
تینوں ایہ گل لایق ناہیں ہر جا دہمایاں
رہیا سن یزید جو بیٹھا ہم دل شقیدا
چالی سالاں دی فر پچھے دسن سبز دبایا
بعضے عمر و عبدالعزیز لا خوشبو دوا تے
کربل وچہ دفن نہ ہویا ڈٹھا ہر کتابوں
نال عذاباں موئے سارے حال مندا خنزیراں
دو فرزند اماموں بچے علی اوسط کہندے
پنج حرم حسین صاحب دے دو فیر کربل آئے
زناں ترکے ہور جو باقی بانہ ساتھ لیائے
وقت شہادت فاطمہ صغرا شہر مدینے آہی
فاطمہ صغرا دی جو والدہ حضرت طلحہ دی بیٹی
اتے سکینا دختر چھوٹی بابل نال سدہائی
جا مقتل لکھ سدہایا کیتی کربل شادی
بعد شہادت شاہ حسینوں بچ صبایاں آہی
دو ہمشیراں نال سہایاں زینب دوجی ہمشیرہ

یزید کہیا ایہ بھی تینوں دختر حیدر چالے
بی بی فاطمہ دی ایہ جائی ناناں جد اسدا ورثہ
سن بے ادبی سنخ خاطر اوہ آگئے درباری
بات نہ منی قتل کرائے جنت داخل ڈیرا
دو دین وچ بہشت ہوئے تکرار ہی ایہ گل وچ یہودی
آل اولاد نہ قتل کیسے اہت سبیس لوٹے
سر ور سگا ہو پھر تیرا خبراں مغرب گیاں
سرخرو آنے داخل کیتا شاہ حسین ویندا
بعضے سلیمان بتاون عبدالملکے جایا
دفن دمشق دفن مدینے کہن روایت والے
سارے قاتل وڑی جہنم جیوڑن کد عذابوں
بعضے وچہ اوجاڑاں موئے ذکر جیوڈ شہراں
اوہدی نسل تری جہالے خبراں مشرق لہندے
شہر بانوں بی والدہ صغرا دی خبر بتلائے
فوت ہویاں یا اوہ سبر اگے نہ کتاب دسائے
حسن مثنیٰ شبیر دا بیٹا جدہی نال ویاہی
نیک نسالی نیکاں وچوں نیکاں سنگ سمیٹی
اول اوہ دی سارے دسن قاسم نال منگائی
قاسم نال نکاح نہ ہویا منکر لوک فسادی
شبیر زبیر جون سُندر بیٹا جنگی مرد سپاہی
ام کلثوم چھوٹی شبیر کی آہی تیں ایہہ بدو جہ عمر

ہوواشارا اں عورتاں آہیاں نال امام سنڈیاں — سبھی سلامت فیر دوبارے شہر مدینے آیاں
بو غلافت ہاشمیاں وچ جد یزید نہ پائی — کیتے قیدی رخصت سارے خبر جاں بہائی
نال صاحب کیا بدرقہ اوہ بشیر دا جایا — سرور عالم دا اصحابی ناؤں نعمان وسایا
ابن زیادوں اول کردا کونے دی سرداری — خدمت آل پاک محمد دس کیتی لاہ بہاری
داخل قیدی یثرب ہوئے خبر ہاجر انصاراں — رورو دیہائیں مارن سارے یا نبی ابراراں

دربیان ذکر جنگ مدینہ منور را

آپس اندر کرن صلاحیں نال مل یار پیارے — آل امیہ فاسق ظالم سارے بد مارے
ہے ہے ظلم یزید کمایا ہے اتفاق حرامی — اسیں بیعت بد ادیزیدوں کہندے لوگ تمامی
علی اوسط کشاہ بہرائی نہج دمشق کرے — ہویا سنکر اوہ انکاری کہندا اسی چہرہ اسی
نال سیادی کی کے کیتی اوس یزید حرامی — شمر منافق تیغاں واہیاں کوئی نہ سیاں
ایہہ گل سنکر سبھ اصحابی کرن صلاح دوبارہ — ابن زبیر شاہ بہرائی منصب جیہڑی بہائی
ابن زبیر اوہ نہیں ایا ہی شہر مبارک تکے — اوسنے نائب کردگا یا وچ کتاباں تکے
نائب جیہڑا آیا یثرب بیعت مل کر دا — عبداللہ نام حنظلہ دا بیٹا بہتہ آئے بہتہ نرم
فیر عبداللہ جمع کرایا یثرب لشکر بہارا — بنی امیہ نوں پیر ماراں کہندے لوگ تمام
بنی امیہ سنکر خبراں داخل ہوون حصار — آن عبدالملک ہر پہر دا شہر باز سارے
وچہ عالم اوس یادہ دیسیا اندر عالم — ایسے خاطر قتل نہ ہویا خفیہ موذی ظالم
اوسنے لکھیا خط شتابی بات دسی مرد انے — قاصد طرف دمشق دگانان نہ ایہہ خبر جیہڑی
پڑھ کر کاغذ اوس حرامی اک امیر بلایا — دہ ہزار منافق جنگی مسلم نام دگایا
کیتا اوسنے عذر بیماری پیر یزید وہنگا — اوہ کہ مسلم چایا بیڑا نامی خبر لوے
تالے تردی واری کہندا موذی مسلم تابی — توں نہ ایں تا تیری جاگہ ابن زبیر ہے سیاں

اتے خادم قبر پیغمبر نال ہونا ندہی نرمی
ایس مقالوں ثابت ہویا جو نہ لڑی لتاہان
نیکی گیتی بات نہ منی رہیوں صاف کنارے
ہو وداع جھب مسلم ٹریا آئی فوج مدینے
نزے دہیاڑے باہر لشکر لبھا ایسے خاطر
لغمان نام بشیر دا جایا افضل وچہ الضاران
اوڑک ہوئی جنگ طیاری کہول نشانان چلے
اچران نون غلام حرامی پڑوچہ آیا چرہکے
مین ہان مسلم عقبے جایا ایہ کہیا اوس کنجر
تا فیر فضل ابن عباس نون پرتا نزی چمکایا
ہو برابر حضرت فضل تیغا ایسا جڑیا
پا فراغت ہندا افضل مسلم پڑوچہ مویا
ایہ گل سنکر حضرت فضل کیتا قصد دوبارے
جیونکر نہر پیا وچہ ایڑ پہیڑ ہبیڈیان پہارے
کردا لوچہ ستے موچھی کار جوین تر کہانان
کسے منافق تیر چلایا وچ لگا پیٹ سجے
حضرت فضل شہادت پائی عربان اگ اوہائی
اوسدے مددھ ہندر اور ابن عبداللہ حمالے
دو نون شیران پڑدی اندر خوبی تیغان اہیان
ابن مطیع فیر پڑوچہ لبھا ہو کر پیر پیادہ
ہور روایت ایہ عبداللہ حنظلہ دا ہیت کہندے

جہڑا الہیہ نہ نال رتا ذی لسان نہ کرنی گرمی
علی اوسط گیا کنارے سن مروان ندہان
ویکہین کیا کچھ حال انہاندا جنہان نشان کی ولاکے
اگون سب ہمیان درست کردی یار نگینے
بت کوئی وہو صلح دا ہتیوی ہیرن ڈیل تو اتر
اوس کہیا ای بہی مروانے لوک اندر انکاران
دو دہریان پڑ صفان جمایان ہونہ برابر رتے
دو صفان سہن ہو کہلو تا بجلی وانگون کڑکے
جہڑا عربان وچہ زور اور آوے پڑدی اندر
دھللکارا جا سر لبھا گولہ خافل پایار
تا بت آندی شامی گوتے دوزخ جانب وڑیا
کہیا مسلم ہان مین بندہ کی پتیون اج ہویا
مسلم وی وچ سیرے لبھا شامی گردے سارے
اینویں فضل کیتی یارو دسان اوسدے ہاڑے
دلدا گیا بنجار نہ اجے شیر نامی سترانان
شیر خدا دا دہرتی جہڑیا آن مخالف وچے
فیر عبداللہ ابن عنیلون لبھا پڑوچہ سائی
عبدالرحمن عوف دا جایا پیا شیر میدانے
اوڑک جنت طرف سدہائی واہ واہ سکان لالا ہیان
شامل فوج مہاجر الضاران لوین تا زیادہ
لیکر فوج مہاجر الضاران اندر پڑدی لہندے

مسلم ڈٹھا زور زیادہ کہندا لشکر تائیں ہو کر لستی پیر پیادے ڈنگر تے رہوا یہا تائیں
شامی ہو کر پیر پیادہ ترگش پیش اوتارن مارن ترگش کس کس موذی مومن بازی ہارن
اوس عبد اللہ پائی شہادت بھی تنان فرزندان سارے جنت طرف سدہائے لکھیا دانشمندان
باراں ہزار تے ہین چھتیں سو پورا جنت گیا صحابی فتح جدوں مسلم پائی کیتی خسرابی
بھی زناہ مباح اوس کیتا حالم بچھو خنزیران مسجد نبوی اندر گھوڑی بدھی ہین شریران
اتے حجرے حرم پیغمبر ہرگز اوہ نہ جاندے یزید نے سمجھایا اول اوبون جہات نہ پاندے

دربیان جنگ مکہ شریفا

کرکے فتح یثرب اوتے دہاوا کیتا مکے مسلم مویا یثرب اندر کڈھ کتابان تکے
ابن نمیر والی بنیاں اوہ بھی وڈا حرامی وچ لباس لگی پر جھنڈی کہندے لوک تمامی
سخت لڑائی اوسجا ہوئی دساں ابن زبیر دن کعبے دی دیوار جلاون شامی مشرک بیردن
پھر پھر حقی نال بردواں مارن طرف دیواران کیڈے بے ادبی کیتی اگر شامیان بدکاران
دنبہ جو قربانی والا اسمعیل زمانے سنگ تبرک لوکان خاطر رکھے اندر خانے
خاک ہوئے اوہ جلکر سارے کیا کجھ حال ہونا اندا حاجر وڈا الو کان کو لون ورنہ کفر سناندا
اتے منذر اوس جنگاہ ہون شہد پیالہ پیتا زبیر زور اور دا اوہ بیٹا جنت گیا چو پیتا
ترسے مہینے رہی لڑائی لڈھے ہین تیران ہوئے تنگ اصحاب پیغمبر پاسون اونہاں شریران
اجراں لون اوہ موذی ہویا خبران گیاں مکی تا حصین اوہ فوج ہٹائی پریشان اوچکے
پھر حصین وکیل دگایا طرف اصحابان یارو ابن زبیر باہر آوے کی حاصل تکرار ون
ابن زبیر سنکر آیا دن جنگی ہمراہان اوہ دن ابن نمیر حرامی آیا اوٹھ تداہان
آہموں سامنے آکر بیٹھے شامی عرض گذاری کوئی امام نہ رہیا زمینے ہے اک بات ہماری
جیکر لستی اسانوں تائیں رکھو نال دلاسے اسی خادم ہوتے اٹھی جنگ گران ہر پاسے

کرسان پاک زمین تمامی بیٹھے حکم کما ہو
ایہ گل سنکر شیر عبد اللہ کردا بات دوبارے
حصین حرامی رکھی نرمی ابن زبیر ہویا یوں
اوڑک ابن زبیر آلایا بات نہ ہرگز خامی
دغا نال حسینؑ کمایا لکھ خط وگائیے
نال مسیبے بہی اینویں کرسوہیں دہوکہا کہانان
ہویا اج یزید حرامی دعوی چہوڑ شدادی
جہڑے دیس دی خاطر اوسنے ایڈ فساد اٹھایا
بہی اصحاب کراماں کیتے او کیڈے ظلم کمائے
زنا مباح نہ ہرگز کیتا کسے مدینے اندر
بستی ساگی سارے موذی کون اعتبار جماوے
بے امید ہو کر شامی جاون طرف مدینے
امام پچھیا تا ساگی دشمن کربلا اندر شامل
زخم تازہ سچ کر ہیں ایہ گل کہی تداہاں
ایہ گل آکھ منہارا او ہاتی پہلے کہی دی راہوں
صاف امام ہویا انکاری اسی نہ شاہی لایق
ساڈے ہتھ سنبھال حکومت غیر یزید سدھاناں
ابو خالد لقب یزید ی وڈاوں چھوٹا سوئی
بعد یزید معاویہ بیٹھا گدی ملک سنبھالے
جسدن مقتل دئیے ہوئی خلافت اوہی کن بلائے
ویر نہ لایق آل رسولوں اوہ سردار اساڈے

اگوں جیونکر مرضی تساں صاف سناؤں فرماہو
غضبناک بلارا ہویا کنب گئے اوہ سارے
اوہ کجھ آکھے اوہ گل پہتے بات نہ ٹری صفایوں
کوفیاں تی اعتبار نہ کوئی ڈیغے باز حرامی
کربل وچہ نہ حامی ہوئے جنت طرف سدہائے
جے میوں سب قوت دتی سارا دیس مبادان
کی کجھ لے پلی اوہ ٹریا دوزخ اندر شادی
نہ اوہ رہیا کافر ظالم اندر نار سدہایا
کر زنا مباح مدینے لشکر اوس وگائے
سہے ہی ظلم شہر مدینے حل کیتا اوس کنجر
ابن زبیر مجلس دے وچہ ایہ گل آکھ سناوے
اگوں علی اوسط ملیا اوویں کہیا کمینے
اہناں تی اعتبار نہ کوئی بات نہ ہرگز کامل
اسی نہ ہرگز لایق شاہی کہو معاف اساہاں
ابن زبیر بلایا پچھوں ہٹیا پھڑیا باہوں
وگیا جد امام اگاہاں ہٹیا تا نہ لایق "
باراں بیٹے اوسدے ہوئے نہ کر بہت کہیا ناں
وڈا بیٹا معاویہ اوسدا جس خلافت ہوئی
چالی روزاں کر حکومت ملک الموت حوالے
پڑھ کر خطبہ اندر مسجد ہر اک نوں دہمکائے
اموی لوک باز نہ آئے جاون اوتھے دوراڈے

اسے خاطر چھوڑ خلافت اندر غارے وڑیا — خبر ہوئی کسے جیہوں ہویا اندروں کنڈ اجڑیا
جالی روز اندی فیر پچھے لوکاں در کھولایا — ہیبت نہ ہرگز ہویا ظاہر مردہ اندروں پایا

در ذکر مختار ابن عبید ابن جارث ثقفی ساکن طائف وفیق کرنا قاتلان امام

فیر ضرب چلی مروالی شور پیا مختاروں — سارا ذکر کھول سناواں مجھ جیہیں جنہاروں
چھینہں ہشت سال گذشتہ ہوئے واقعہ پاک اماموں — تا مختار علم اٹھایا خلل پیا جد شاموں
اوہ مختار عبید بیٹا کوفے اندر رہندا — ہویا قید امام زمانے طبری والا کہندا
جد اوس خلاصی پائی دساں ابن زیادوں — سرت سنبھالی تیغ لگائی اوس سیں ارشادوں
انگشت محمد حنیفہ کردہ اوہ حیدر دا جنیاں — امام بہانہ کر کے اٹھیا واقدی کولوں سنیاں
کیتی کجھ مختار حکومت کوفہ شہر دبایا — بصری تے جد دھاوا کیتا لوک سلامی پایا
آیا جسدم ہٹ پچھاہاں کرن لگا تدبیراں — قاتل شاہ حسین ولی دے ماراں کوہیں خنزیراں
شمر منافق عمر و سعد حاکم ری دے والا — سناں نام انس دا بیٹا سبھناں جی امونہ کالا
سبل خولہ ابن یزید دا انصر شریک حرامی — پکڑ منگائے قتل کرائے سر جنہاں بدنامی
ست ہزار منافق کوفی جو شریک جنگاہوں — سارے قتل کیتے گڈھ شہروں دموڑی رگاہوں
آہلی ستر ہزاراں شامی اول آخر سارے — عوض شاہ حسین لہید اجڑہ ما کے مختارے
ابن زیاد دی فیر خاطر بیٹھ دلیلاں کردا — ہور ہیتا ایہ اک حرامی باغی ساہنوں ہیرا
اوڑک دوہ گل ٹھہرا کے ابراہیم بلایا — مالک اشتر دا اوہ بیٹا دیکر فوج دگایا
ابن زیاد مقابل ہویا کر سمیانے پورے — دو دہراں پڑاں جایا ہاتھی مست سندھورے
پہلے تیغاں پڑے بے بہا در جھڑ میا دشت زیادے — لے موہنہ ڈھالاں جا لگاں اہنیاں کیتی ہم کسا کے
دہ ہزار مر ہیلہ رخسن ہڑہ مختاروں کیچھ — ستہ ہزاراں ابن زیادوں کہا شکست نہ پیچھے
ابن نمیر منافق موذی ابن زیاد دا حامی — ہر دو دا سر کوفی دا جل کمینے اوٹھے شامی

ابراہیمؒ نال فتح دی آیا ہٹ پچھاہاں / ہن جد خلق ہیا مختاری اسی کرن صلاحاں
دعوی کیتا اوس الہامی نہ ایہ شرط ایمانے / غیبی علم بعد پیغمبر میسوں وچہ جہانے
جسد بہاڑی ابن مالک جا کر جنگ مچاوے / ہویا ابن زیاد حرامی تا مختار آ لاوے
جے سر نہ کوفے آیا نالے ابن نمیرؓ دوں / ترئی دیہاڑی پیش آ لایا ابن زیاد پلیدوں
ایس سبھوں دین ساری اوسنوں برا الاون / شیعہ سر چشماں تے منن ہرگز نہ شرماون
نالے کہندا سخت اندیشہ مینوں ابن زبیروں / ہن غم آل امینہ دا لا نظر لگاون ویروں
اسدا قصہ رکھا انتہا مین اسنوں گرفتاری / ابن زبیرؓ نے توڑی خبراں آون شیر گرامی

دربیان ذکر قتل شدن مختار بدستی مصعبؓ ابن زبیرؓ را

بعد شہادت پاک اماموں مصر شہر دیاروں / شام عراق حجاز دچالے پیا فساد شماروں
جے یزید نہ ہویا موذی ابن زبیرؓ پیارے / کرسمیاں درست ساری شرح نشان اوتارے
ملک حجاز لے یمن ولایت چڑھ عراق دبایا / بصرہ وچ کابو اوس کیتا مصر دل گایا
ایپر نایب ابن زبیرؓ دوں سلیمان کہاوے / جسدن پائی اوس شہادت خاتمہ جنگ ہے جاوے
حضرت زبیرؓ دا اک بیٹا مصعبؓ نام دسیہا / شام ولایت کرداہا وہ رحمت کیتی قادر
وچ کوفے اوس جھنڈے لائے فوج چڑھ سی مختار نہ / ایدوں فوجاں ابن زبیرؓ دوں وردی تلواروں
مار و ماری دو طرفوں کوفیاں نا شاندی / ست ہزار ہویا وچہ پڑدی طبری نقل لیاندی
داہا منظور مظفر مصعبؓ داخل کوفے ہویا / سب رائیس سلامی ہوئے جو من کر پھر کھویا

دربیان ذکر شہادت حضرت ابن زبیرؓ بدستی عبدالملک را

زور پہیر دمشق اوتے ابن زبیرؓ لگایا / لکھ ہزاراں درم شرائط عبدالملک ٹہرایا
عبدالملک نہ ہیں ایا ہی لڑدا دیس لوبھانے / جسدن فتح اوہنوں پائی کیتا قصد شطانے
لیا پٹ لشکر شاموں چڑھیا کوفہ کوٹ لگانا ہان / مصعبؓ لشکر چڑھ آیا ایہوں رب دا بہانا ہان

کھول نشانن ہوئی برابر وانگ ہنجال اوچیرے — تیغاں نہر وبہادر لہندے ہر دم قدم اگیرے

دو دو ہران پڑ ہتہ ویکہا ہوئے غریب نمانے — مردے دسن نہ مین جواد تے جیونکر ڈہیر پورانے

خالیہ عبد الملک پایا کوفیاں کنڈ دیکہائی — حضرت مصعب واحد حیندری نا شہادت پائی

حضرت مصعب اک بیٹا اوہ بہی پر وچ ہویا — عبد الملک نال فتح دی کوفے داخل ہویا

حکایت عجیبہ در نقل سراة الاشہادتین

دازا مارا وچ عبد الملک بیٹھا آن سویرے — مصعب دا سر لے کے دہریا بہہ رہیں جو فیرے

عبد الملک دی او تھ اگے کسے عرض گذاری — ابن زیاد زمانے آیا میں اسجا اک واری

زینت بائیش گرم کچہری ہو بیٹھا میں لگے — سر امام حسینؓ لیدا ساگی ہنیون لگے

ہو شہ کہلو تا کے سطلب ٹریا گیا اگانان — جہین ست سال گذشتہ ہوئی اوس ہیٹ پچہانان

فیر ڈٹھی مختار زمانے مین ایہہ گرم کچہری — ابن زیاد دا سر دہریا ظالم فاسق قہری

غوغا وچ کچہری ہویا اوہ آیا سپ کالا — ابن زیاد دی گردے لاوے جگر نرالا

فیر اوہ داخل سر وچ ہو کر آیا نکل شتابی — تن واری اوس ہنیوین کیتی سر دے نال خرابی

فیر اوہ غائب اسجا ہویا دیہم پئی جگ سارے — کہو ٹا وڈا دیکہہ تماشہ توبا توب پکارے

فیر آیا میں تیجی واری ابن زبیر زمانے تے — مختار دا سر اسجار کہیا دیکہن عالم دانے

ہن آیا میں جو تہی واری ایہہ سر ابن میرون — پا شہادت گیا بہشت جنگ کیتا تیں بیرون

جیکر اپنی نیکی لوڑین کوٹ دیران شتابی — شاید آون پنجوین واری دیکہاں نہ خرابی

عبد الملک ایس مقالوں قلعہ ویران کرایا — ایہی کہیا فیر تون نہ دیکہین جو ربابین دیکہایا

تالے اوس ویرانہ ادتے اوہ وین بل ہلائے — کوچ نقارا اوتہہ سویرے طرف دمشق سدہائے

ہو مقامی وچ دمشق کرن لگا تدبیران — لگے کون اودہا دے بیڑا کہندا سد امیران

دربیان فتح کر شہادت عبد اللہؓ ابن زبیرؓ بدستی حجاج ابن یوسف را

ہویا کافر رد جہانوں اوہ نمرود دوں ثانی — بلکہ موذی اوہ زیادہ کی گل کران زبانی
دنیاں وچہ جیہے وین ونجایا اوس حجاج حرامی — مرنوں پچھے ڈٹھے وسن نیکی یا بدنامی
باجھ نبیاں جہڑا شر دولت وا فرپاوے — اللہ نال تعصب ہی رکھے اڈک او چا آوے
شبلی صاحب کرے روایت ویکھیں ابن سیرین — سیرۃ نعمان اندر ہی لکھیا ذکر حجاج شریرین
عمرؓ و عبد العزیز دی بیٹھے اک دن خود الا — مثل حجاج منافق کوئی آدم نسل نہ پایا
نوح نبیؑ تا ختم نبیاں قصے ویکھ قرانوں — تا جہوں نیکا جو کجھ گذری بعد ایس جہانوں
ہوئے جو بدکار تمامی عمل بد ہونا دے — لیکر ترازو اکس جہاے عمل لیکر پاوے
چہابہ تانی عمل حجاجوں جیکر لیکر پاوان — بد عمل حجاج زیادہ کتب مقال سناواں
ہرتہیں بتر اوہ منافق ہویا نسل وچالوں — عبد الملک لیدا بشارت ثابت ایس مقالوں
وزیر معظم خاص اونہاندا اوہ کوتا عتباری — تلے طبری سند لیاوان سمجھ کیفیت ساری
ہمیشہ خفیہ عبد الملک کہندا اوس شقی نوں — کرنا ان سر پر قتل شتابی ابن عمرؓ ولی نوں
لا کردا منافق کو تاج وی طرف سدایا — وچ ابنوہ حجاجوں والے نیزہ ہٹ چوہایا
حجاج منافق کا فروا لا قصہ چھوڑ شتابی — کھولیں ذکر بنی امیہ وچ جہنان خرابی

در ذکر بادشاہی عبد الملک ابن مروان حکم

سنہ پنجاہٹھوں عبد الملک بیٹھ شخص طوفانی — ہور فساد نہ رہیا کوئی ضرب چلی مروانی
اوّل سکہ چاندی اوتے عبد الملک لوایا — قل ہو مبارک اوّل آخر سنہ ہجری لکھوایا
سجق دین محمد بسم اللہ الرحمن الرحیم طرف ثانی — افضل الذکر لا الہ الا اللہ محمد رسول اللہ جانی
اقبے ضرب سرخ دیناروں اندر عہد عمرؓ دے — اللہ اکبر فی ضرب مدینہ شکل گول جو کردے
عبارت دفتر عربی بولی ٹریا مروج جہانے — نقصہ علم او سلوں درافر کہندے عالم والے
اتے بنچیل جدوں نہ زیادہ آئے یو دہانوں — لکھی جہڑے بیٹھے تاہین سچ مقال بہانوں
طبری اندر ایہہ ہی لکھیا مختصر شاہ علیؓ دی — شہرے اد سنے کدوں نکاحی زوجہ رہی شقی دی

سنہ چھیاسی اندر ہویا اکی سال خلافت — ہویا ہور زہی رد جہاتوں ہے متاندی سر آفت

در ذکر بادشاہی ولید ابن عبدالملک را

بعد ولید جابر ظالم گدی اوتھے سنبھالی — کہندے عالم فاضل وڈا ہر کتاب نقالی
کیا جابر ظالم نامی دھم پئی جگ سارے — نالے پڑھے قرآن ہمیشہ نیکی دا دم مارے
وڈی سکھ دا واہ ہویا دیبل سندہ سایاں — نگر ٹھٹھہ ایس زمانے فوجاں وسیجا آیاں
داہر راجا آکر لڑیا ہویا جنگ وچالے — کالیان باغاں توڑی حکم لشکر پہرن دوالے
تیر نیبروں لڑایاں ہویاں فوج قاسم والی — سندہ حیدر آباد کہندے ہین ہن سندھ نکالی
ہی قنوج توڑی دتا ملک پنجاب وبایا — دیس چھیپر جسنوں بولن وچ کتاباں پایا
ہیم نگر کوٹ کانگڑا کہندے جسنوں — بکلو فوج لداخ سدہائی تبت علاقہ تسنوں
ثمرقندی تے ترک تاتاری تاشکند توڑی — مغرب جانب اندلس فوجاں چیع فرانس توڑی
دولت خوب ہوئی اسلامی علم عمارت نالے — جامع اوس بنوائی اک دمشق وچالے
بے حساب وبیہ خرچ اوس مسجد تے ہویا — مسجد اقصٰے دی مرمت لاجے نہ ہوڑی ہویا
مسجد نبوی سندا حکم ہویا جید پہاڑے — ہرگز اوہ نہ ہوئی مرمت ہویا کر کرہاڑے
ایسی اوسدی دہشت آہی ڈردی لوک تمامی — سنہ چھیانویں اندر ہویا اوہ شہنشاہ نامی

در ذکر بادشاہی سلیمان ابن عبدالملک را

پیر جو گدی سلیمانے ولید جیسا بھائی — وڈا مدبر اوہ شاہ شہنشاہ ہر دل فوج کہکائی
خراسانے ہوئی بغاوت تا چڑہ وبائی زور دا — ترکستان فتح چڑہ کیتا ہی خوارزم شور دا
مسجد حلب اندر اوسنے بہت وڈی بنوائی — پورے سالاں ترے حکومت موت اوسدی آئی
بہت حسین جوان زیادہ سیوہ کبادہ وافر — ہیضے دی بیماری ہوئی ہویا لد مسافر

سبھ اسیر ہوئے انکاری کیہے ول نہ جا سان
نام حجاج اوہ یوسف بیٹا ہویا اوہ نہ سلامی
راتی خواب بشارت ہوئی لے فوجاں ہیں لیھا
قتل کیتا ہین اوسدا بتائین اسنے ایاوچ لوکان
عبدالملک ستدائین جاندا ایہہ ہین بہترا جاوے
کرکے کوچ حجاج حرامی طائین اندر آیا
اوسجا کیتا بہت اکٹھا لشکر اوس اوچلکے
دوہاں داں نیرآن جمایا وانگ پہاڑا دے جیرے
لتھے تیغاں ہیٹ بہادر پڑدے اندر اودین
اوہ بھی بیٹا نیک زبیر دا اون دیسان اندر بھالا
لڑے بہترا یار پیغمبر تیجہ کشادہ کرکے
ابن زبیر شہادت پائی دیسان اندر خبران
اسیر آیا ہولا بھالا اول وقت کہو سمجایا
صلح نہ کردا او سدیہاڑی لکھ ہزار دیناران
گیاوقت سبھ نہ آدھی اوڑک چھپون تادے
بعضے کہندے مولی دتا نیک عبداللہ تائین
حضرت اسمأ رض تائین کہندا منسج حجاج حرامی
اسما رض کہیا جیکر تنگی ساانون وچ زمینے
اسان سبھ رہ خاص شہادت تینوں جھنڈاران

کیا جواب خدا رسول دے دین ایمان و نجا سان
تیں ایہہ بیڑا سر اوٹھا واں ونسج کران قیلامی
ابن زبیر مقابل ہویا جوڑ برابر ستھا
پھیری پھیری جنگ ہر روئی سبھ اسلامی ہوکان
تیرے ہزار منافق جنگی اوسدے ساتھ چلاوے
طائین دی اوہ سنیدا لاہان بھیدوسایا
چالی ہزار منافق جنگی جاول لتھا کے
کہول نشانان کہلے برابر بار ودھول جو پھیرے
لگی غلیون اگ بنبولان ڈھہندے دل دو دین
اوہ حجاج منافق موری چھوٹی گردن والا
قسمت اندر جام بہشتان جا دین سارے مرکے
لعلان دا کجھ قدر نہ جاتا ہرگز اوہنان گبران
عبدالملک داوقتے اوسنے جسدن زور لگایا
لڑوا پیر وچ ہوکر سدہاکی حاصل کراروں
آخر عبدالملک دے لا چڑہ پانی جگ جاوے
والدہ اسمأ رض اوسدی نہ دہ قصہ کہول اتھائین
اولاد تیری توں تنگی ہوئی غالب آئی شامی
صبر اساڈا صبر اساڈا دوزخ سڑن کمینے
وچ مصیبت لائق صبر کی حاصل گفتاروں

در ذکر حجاج ابن یوسف و شہادت عبداللہ رض ابن عمر ابن سعید رض

وزیر معظم عبدالملکون وڈا فاسق ظالم
ابن عمرؓ نوں نیزہ واہیا اوس حجاج حرامی
جیہڑا عابد زاہد ہووے اوسنوں ترت بلاوے
حاتم دی سخاوت کولوں ظلم اوسدا کم ناہیں
کعبہ جد شہید کرایا اول یزید زمانے
عبداللہؓ فیر مرمت کرایا دس اگلے راہوں
نالے عبدالملک زمانے گھر شرافت والا
اوّل اوس وزارت کیتی عبدالملک زمانے
آواز باریک تے بینی چھوٹی جیون ختنہ نیاں لون
بے شفقت قید جواوسکے ہر نوں اک زنجیروں
اول دعن سندرس والوں بیڑی سر لوایا
تو ستر خواں ہزار جوانوں اوسدی مجلس لتھا
قصہ ہن موائی والا اوسدا لکھ موکادان
کیتی اوس حکومت وافر ظلم حد نہ کائی
وچ جنگے وچ داخل ہویا لشکر اوس شقیدا
قید کرکے اوسدیتا ئین بد بیان منگان ناہاں
تارو گردن جھبدی اسدی اوتھہ جلاد کہلوایا
پائی جد جزیرہ شہادت عرش زبانان ڈوہلے
دعا منگی اوس مردی واری یار تیادرسائیں
اودسے ویلے درد گوردہ ہویا اوس تقیون
سوا مہینیاں ہی بیماری آن جریر ڈراوے

اک لکھ ویہہ ہزار صحابی نالے کوٹھا عالم
سی اوہ اندر زیر تو جہایا فاسق ظالم شامی
باجھ گناہوں پکڑ شتابی کافر قتل کراوے
کعبے دی دیوار گرائی اندر جنگ تداہبین
ابن تمیر منافق لڑیار دکیتار حمانی
جیونکر ابراہیم زمانے فیر شہید جنگاہون
آل امنیہ دین نہ کوئی سمجھتاں دامنہ کالا
جسدن ہوئی ولید خلافت حاکم حکم ایرانے
تنیاں گور گھی ڈٹے ہوسن بدنسل وجالون
خولے ہے عورت مرد ہوئے وحشت سخت شریرون
رسم ایہہ حجاجوں جاری لگے ہیبت نہ پایا
تنگ برنگی کہلانے وافر ہے کشادہ ستھا
ہویا موزی مندی حالین ایہہ مقال او تہامان
ابن سعید گیا جد مکے اوسنے فوج وگائی
زاہد عابد عالم فاضل اوہ اصحاب نبیدا
حاضر وچ کیتا دوبارے کہیا حجاج تداہان
بیت دیہاکر وہرتی سنبھاگردی اوسدی ہویا
لا الہ الا اللہ آخر توڑی سر مبارک بولے
بہت ہویا ہن ظلم اسدا ختم رکھیا تہاہین
دارو درمل اثر نہ کیتا کوٹھا مردولی نون
بیہ پکڑے اگوں موزی وانگ جہان اڈراوے

در ذکر بادشاہی عمرؓ ابن عبدالعزیز ابن مروان ابن حکم ابن امیہ

عمر عبدالعزیز دا بیٹا خاص پوتا مروانے
تخت خلافت تاج سہمنے خبراں سب جہانے

مسجد نبوی تیہ سب والی ہومن کہندے جیدلن
بہت کشادہ وچ بنوائی لکھہ رحمت تسدن

تمام مرمت بنی زمانے حجرے نال رلائی
وافر اوتے خزانہ کر گلزار دکھائی

حدیثاں اوسنے جمع کرایاں تاں ہزاراں توڑی
سعادے ڈھنگ جمع کرایاں تواریخ جو جوڑی

ہور جو لفظ لعن دا لا حیدرؓ او تے کہندے
خطبے اندر اوس ہٹایا اسی سند لیندے

بلغ مندک ہی آل نبیؐ نوں و تاراضی ہو گئے
خیبر اندر ونیہ کھجوراں دیکھو وچ کھلے

آل امیہ ایسے پار دن ہوئے سن رنجیدہ
زہر دوایا پیا سلامت عمرؓ دیار سعیدہ

سال ڈھائی رہی خلافت دنیا چھوڑ سدھایا
اللہ رحمت کرے عمرؓ تے عالی رتبہ پایا

در ذکر بادشاہی یزید ابن عبدالملک را

پھیر یزید خلافت پائی اوہ پوتا مروانے
سالاں چار اوس حکومت کریا چھوڑ جہانے

در ذکر بادشاہی ہشام ابن عبدالملک و شہادت زید ابن علیؑ را

پھیر ہشام خلافت پائی عبدالملک دا جایا
اکسو پنج سنہ دی اندر تخت اوسدا چمکایا

بہادین اوہ عیاشی وچ دہیرا خالی نہ تدبیروں
ونیہ سالاں اوس رہی حکومت ہوئی عمر ظہیروں

فرانس توڑی وچ ملک فتح کیتا اوس پیارے
اکسو بنجیں سنہ وچ ہویا راوی لکھہ سدنارے

اسدے عہد خلافت اندر زیدؓ علیؓ دا جایا
اوہ پڑ پوتا حیدر صفدر کوفیاں سد بلایا

بابہ واقعہ زیدؓ علیؓ دا سارا لکھہ سکیاوان
کیونکر اونہاں شہادت پائی اصلی بھید بتاوان

غیاث اللغات اندر لکھیا خاص حجاج زمانے — زید علیؓ نون کوفیان سدیا شاید نال بہانے
جو ڈہیگا مہر پوچھن لگے زیدؓ ابن علیؓ نون — لعن تلاتہ او تے کرنا کر دے تنگ علی نون
زیدؓ ابن علیؓ فرمایا اوہ سعادن ہمسر در — اونہاں تلے ہور نہ کوئی وزیر مشیر مقرر
لعن کرے کوئی اونہاں اُتے اوہ سبھ کس کامُون — اسی منافق اُسنوں جاناں لفظ لعن خطا ئیون
سُن حجاج اشارت کیتی قتل ہویا اُس پارون — بعضے عہد ہشام ہتاون ظلم پیا نگارون
کل اہل اوسدی بیعت قبولن آئی فوج ہشامون — پنج سے کوفی رہیا قایم پکڑاں ایس کلامون
ہوئے جنگ شہید تمامی حضرت زیدؓ نالے — تدون زیدیہ فرقہ بنیاں نقص غیاث مقالے
ہشام زمانے زور زیادہ آل عباؓ سون پایا — ابراہیمؓ علی دا بیٹا جنہے سر او نہا یا
خراسان اندر جو خلقت تابع آل عباسون — اونہاں فکر کرے اودے ذکر ولید قیاسون

در ذکر بادشاہی ولید ابن یزید ابن عبدالملک را

پھر ولید ابن یزید عبدالملک دی نسلون — جاہل فاسق تخم حرامی بات کران اک صلون
نال قرآن بے ادبی کیتی اوس کعبے دی جا کے — دہماں بیاں دیساں اندر خبران لیون آ کے
ہوئے سنکر لوک رنجیدہ حمص بغاوت کر کے — تینوں اوسدا سر اوڈایا کن جیہی گل ہودی

در ذکر بادشاہی یزید ابن ولید ابن یزید ابن عبدالملک را

پھر یزید ناقص موزی ایہہ ولید دا جایا — ولید ابن یزید حرامی تاج خلافت پایا
عبدالملک ابن مروان نے حکم بابل جیا — حکم ابن امیہ کہندی ذکر کرا ہمیں لبتدا
چھین مہینے اوس خلافت مویا ہو خرابی — شاہ قیصر دا سکا دھوتا کرے زنا خرابی
رشتہ داری آل اُمیہ چین ولایت ہوئی — راگاں رنگاں ندی وچ پیا ہتھ دوست نہ بیانہ کوئی

در ذکر بادشاہی ابراہیم و جنگ مروان ابن محمد ابن مروان را

ابراہیم خلافت پائی شاہی ختم شماروں
عمر حمار اک حدی نون کہندے اک سال وہایا

جنگ مچایا بہلج اوتہائی اوس مروان حمار نون
جنگ مروانے آل عباس نون مطلب کہول سنایا

در بیان ذکر آل عباس و قتل شدن مروان ابن محمد وغیرہ بادشاہی سفاح را

یاران لڑکے ہاشمیاں دے بین خود لکھہ سدایا
اونہان صبر دلانوچ جریا جسدم ہووے دہیرے
آل اُمیہ زور زیادہ کیونکر عوض ہے کادان
وڈک ایہیا بات ہرائی کر ہوتا کبہ اولادون
وڈارتبہ ہاشمیاں دا مارے گئے بیچارے
جسدن وچ قیامت ہوسی رب عدالت کرسی
کالی فضیلت آل اُمیہ کہن حدیث قرآنون
شاید سنکر ایہہ نصیحت وہم لوکان دل آوے
ہر اک کہندا ایہہ گل جنگی سلیمان زمانے
جیہان ایہہ مصلاحت کیتی اوہ سبھ لدسدائے
وڈک خلقت مائل ہولی وسان ہر دیاروں
ابراہیم سرادہایا صاحب ڈاڈہ تدبیروں
پہاوین ہویا قید بچارا اسیر مردی واری
اوس سفاح حقیقی بہائی بہی منصور پیارا

اوہ کربلا دے اندر سبھے ظلم یزید کمایا
سبھے رل مصلاحت کردے دشمن بہرن جو پہرے
شرک مغرب توڑی حکم اسی کرن اچاون
بہر انہے علم پڑہائے کرسی غلط فسادون
بے گناہ معصوم کوہائے ظلم یزید تہکارے
حامی سرور دو جہانان خاص شفاعت بہرسی
فاسق زانی تے شرابی خالی گئے ایمانون
مال ہوون طرف اساڈی عوض ہنون تہ آوے
شام ایران روم وچ لے ہاوڈے خراسانے
پوتے وہوتے ہور شاگرد کوشش کردے گئے
آل اُمیہ ضعف زیادہ راہ چلے بد کاروں
اوہ مروان حمار زمانے قید ہویا تقدیروں
سفاح ہوے امین کرے خلیفہ بات اہیا عتباری
علی سکا چاچا اونہان کرسان ذکر شماروں

ہور شاگرد مسلم نامی اوسنوں نائب کیتا
اوسجا اوسنے قدم جمایا لشکر جمع ہزاراں
نالے ہر جا خبر دوڑائی اندر ماہ رمضانے
اول حملہ شہر کرماؤں ہاشمی غالب آئے
اودوں مسلم سر اوٹھایا کابل شہر دبایا
بھی سفاح نے لے کر جمعیت لشکر اک بنایا
محمد ابن عبد اللہ رضہ کہندے ابن عباس جیہاں
ستہ ہزار اکابر جنگی لیکر شام وچالے
آ مروان مقابل ہویا تاں جنگ لیایا
شاموں جدم گیا مصر بدہا اوس ویا ردن
ستر مرد نسل امیہ وڈے وڈے اکابر
اوہناں دی چھاتی اوستے کھاناں ہاشمیاں دی کھانا
کہٹ یزید نہ اینہاں کیتی جو کیتے ہتھیں ہا
بھی قبراں جو آل امیہ شام دمشق وچالے
آتش اندر ساڑ کر انہیں خاک سٹی دریاواں
ہور جو لڑکے بنی امیہ ہو پوشیدہ بھنے
حیدکولوں اینہ سر پایا لایا زور بہتیرا
ہر کموں جد ہوئی تسلی حکم ہویا سرکار توں
ہووے جیکر کوئی پوشیدہ آدی نظر تسانوں
حاصل اینہ گل کوئی نہ چھڈیا اوتوں قتل دیاکے
اک شخص جو رہیا زندہ اوہ ... وانے

جانب کابل ابراہیم نے دتا بھیج چوبیتا
ستر ہور نا قسب ٹھہرائی ہاشمیاں سرداراں
تکرار ہنساں کرناں حملہ قتل کر ہو مرداں نے
جو سی لشکر آل امیہ صاف شکست اوہناں نے
بدر جہر دی اولادوں عالی رتبہ پایا
نام علی اوہ ابن محمد جس کیتا ہاں پایا
حضرت عباس چاچا ترروچہ لکھیاں سیناں
بصرہ کوفہ تابع ہویا پیش نشان نکالے
مُڑ دمشق جاندا مصر شیراں چڑھ دیایا
سمعلی دتا لکر ٹسے کیتا رد ہویا سرکاروں
قتل کرائے ریت مرچا کر لاشاں سٹ برابر
بدلہ علی رضہ سفاح ہو کایا اول یزیدوں وانہاں
انتی حسین عوض ہو کایا دل ہویا مرہاں
معاویہ عمرو باجہوں جہنڈیاں استخوان نکالے
دل دی اگ نہ اجے مدہم اصلی سیت وا ساں
قید کیتی جد ہتھ وڈیرے مار کیتی سب بہنے
بنی عباس عوض ہو کایا سی اینہ مطلب میرا
کوئی امیر آل امینہ کرناں کیجے پایوں
آل امینہ قابو کرناں خیراں فرض اساں نوں
فارس مصر عرب لایت بخت ہو ناند جاں کے
اکبال نہ ... عہد آل ... نے

اندلس گیا لوکاں اوہنوں اپنا شاہ بنایا
لوک رنجیدہ ہاشمیاں تھے تاں اوہ دیس دبایا

پنج کروڑاں توڑی ملک بچیا اوہناں خاطر
ہور دیس سفاح سنبھالے حملے کر ہو اتر

عبدالرحمن وی فرشتوں جا سی سالاں تک ٹوری
حکم کمایا کسے نہ تابع دشمن واگ نہ موڑی

قدم بقدم ہاشمیاں تو ہر دم رہے اگیری
اک عباس نہ زور لگایا دور نہ نظر جو فیرے

جیکر اوسنوں حب وطن دی دردہ غالب آوے
باہر اگر سونہ وطن عربی شعر الاوے

اک درخت خاص کھجوروں عربوں لیا منگایا
اپنے وچ بغیچے اندر خوشیاں نال لگایا

اوسے نیچے آ کر بیٹھے دل اودیال اوہٹاوے
ویکھ وچھوڑا وطن دا لا اکھیں نیر وہاوے

حب وطن دی ہیسی رہے غالب گجھ پچھ سا ہن
غم وجودوں ہاشماں مار ہو کر دور ہوتا ہیں

گھر اد گمشادوں والا باجھوں قادر سائیں
خالق مالک نال فضل دے کدی وصل دا عائیں

اندلس اندر علم دینی ہر فنوں مدرسے
فقہ حدیث علم طبابت ہی اکسیروں دسے

جونکر شاہ منظور شہنشاہ علم سارا چکا
اینویں یار واندلس والیاں بھارا زور لگایا

غافل ہوئے فیر نہ کردے قایم راہ شریعت
ہن نصارا اوسجا رہندے اصلی ایہہ کیفیت

ایس قصے نوں پسر جالہ ہن تحقن کہتا ہین
ذکر بنی عباساں والا اوتھے اگا ہین

فیر ملک سب اسلامی ہتھ اکس دے آیا
سر پر سایا بخت سولے اسم سفاح دسایا

خون ریز شاہ وڈا ہیرا زر ریز گھنیرا
بجوین پشت رلے عباسوں زاہد نیک بتیرا

سارے کم دینی دنیا دی شاہ سفاح سنبھالے
سالاں چار رہی خلافت ہویا شام دوجالے

ہویا جد سفاح شہنشاہ ضرب اجلی منظور نوں
ابو جعفر جیہنوں کہندے رحمت رب غفوروں

در ذکر خلافت شاہ منظور ابو جعفر برادر سفاح را

جد دم ہوئی منظور خلافت گھر گھر اندر شادی
آن امیراں نظر گذاری ملی مبارکبادی

سر دھر مسند تاج ٹکایا کمر بند سونہری
سولی تیغ عباسی ولی دی قبضہ رنگ سنہری

اوہنہ سویرے پڑھ دوگانہ قدم کچہری دھریا
زاہد عابد عالم فاضل دانا نیک خلیفہ
شائق علم اوس کمالاں رحمت رب ستارے
بند و بست فوج دیاروں خوب طرح اوس کیتا
بہت خزانے جمع اوسنے کیتے نال لیاقت
نالے دوڑا خونی نامی آل امیہ کارن
لائے بخیل حدوں زیادہ براوی کرن روایت
دانہ رائی سنے حسابوں نہ اوہ بے پرواہا
اسپر اہل علم دی خاطر اوہ بخیل نہ کوئی
ادب قواعد لوکاں تائیں خوب اوسنے سکھلایا
ہو روایت طبری اندر قتل کرے علماواں
جیہناں قتل آل امیہ زور سفاح لگایا"
ابو حنیفہ صاحب فقہ ہویا قید بچارا
اصلی مطلب کھول سناواں نہ کر بہت مقالاں
امام مالکؒ تا فتواہ گدی حق نساہاں
کاغذ لکھیا مدد دی دہ ہزار دیناراں
زہر دوایا پھیر قتل کہندے کھیا داروں
نفس ذکیہ نام محمد جسنے سر اوٹھایا
لوڑ کر اوس شہادت پائی غالب شیر عباسی
نفس ذکیہ دا اک بھائی کردا جنگ دوبارے
اوس بھی سیر شہادت پائی کہندے جنگ منصورے

بسم اللہ ہر شے پکاری دین ہویا امر مریا
سی اوہ وڈی سیاست والا منتظم شریفہ
فاسختہ الاخلنا لقطا اوسدا راوی کہندے سارے
اوس مثال ہو رنہ کوئی دشمن رہیا جو جیتا
سخت طبیعت کھوٹ نہ اندر جسموں وافر طاقت
طرفدار جہڑا سفیانی پکڑ شتابی مارن
ایہہ بھی قصہ پسر حوالہ کرناں پیا نہایت
ایسے خاطر دوانیقی اسم اوسدا فرآہا
کرے سخاوت وچ علماواں بھی فضلاواں ہوکے
ہے خلیفہ نائب اللہ اسپر زور لگایا
ظن پیا دل اوسدے پکا مطلب کھول سناواں
شاید طرفدار امیہ ظن لوکاں وچ پایا
زہر دیوایا شاہ نے خفیہ سند کتاب شمارا
بنی فاطمہ سر اوٹھایا شیر زور کمالاں
ابو حنیفہ بیٹا آہناں دیوے بھیج مداہاں
قبر خبراں آن پوچاون فوج چڑھی سرکاروں
جنگ بیچ یا منظور زمانے فوجاں عرب دیاروں
کیتا جھیڑا کر جنگ میدانے جس دم لشکر آیا
مارے گئے رفیق محمد بعضے جا کٹ کھیاسی
جہنہ شہریں اوس قبضہ پایا ہر جا پھڈ لیا سارا
مسلم مدد اوسدی چڑھیا لیکر فوجاں دوروں

نفس

ترتے ہزار بہادر جنگی اندر پیڑے لڑیا
ہور فساد ہویا مرٹہیا ہارادسن شہر قندہاروں
اک سو سنہ اونجا اندر شہر بغداد وسایا ۱۴۹
نوشیروانداباغ دادا اوسن لکانے کہندے
سندہ کناری دہاوہ کیتا شہر قنوج توڑی
بیت المقدس گیا زیارت کعبہ ہسبہ رسولاں
ہور لڑایاں نال کفاراں بدہی کمر سفر دی
اکثر شایق اوہ علماوان کرن لگا تدبیراں
ہیا کرناں کتب مرتب کوشش ہر دیاروں
ہر علموں مدرسہ قایم ہر ہر شہر وچالے
اگے ایہہ دستور علماوان جمع نہ کسی کتاباں
کاغذ شاید لبھے ناہیں کرنے یکر نوشتہ
لایا زور تدون علماوان ہر شے لکھن لگے
ابوحنیفہ فقہ مرتب مالک طرف حدیثاں
سفیان ثوری صاحب تصوف سند حدیث عقوہ
بھی اسحاق مدد ہر دی جیسے ابن ہشام نہ
سنسکرت شاستری بولی عربی ترجمہ ہویا
ابوحنیفہ کوفے قاضی مالک شہر مدینے
حماد ابن سلمہ بصرے معمر یمن ولایت
ہور بھی آہی شہر ہزاراں ہر شہروں اک قاضی
شہر بغداد اوتے تدبیر دلگا رنگ بہاراں

اوڑک ماشہ جنگ کیا ندی جبتا اندر روڑیا
سخت بغاوت اوس دبائی فضل وڈا سرکاروں
بہت عجائب قطعہ بہشتی نہراں رنگ دکھایا
دار خلافہ اوہ عباسی لوک اسلامی رہندے
باجھوں اندلس مشرق مغرب جا کہہ اوس چھوڑی
بنی اسرائیل یہودی بھی نصاریٰ جھولاں
کانگڑا گنگا لے قبرس جاری تیغ ظفر دی
کیتے سبھ فضلا اکٹھے بیٹھے وانگ امیراں
وچ اسلام کتاب کائی کتب یہود نصاریٰ
رہن محتاج نہ لوک اسلامی دیسا نوجہ مقالے
جو حکایت سبھ زبانی تنگ سوال جواباں
چم یا برگ لیکر لکھن ہر دا ایہہ سرشتہ
حضرت مالک بوحنیفہ چڑھ لکھے سترہ لگے
کتاب مغازی ابن اسحاق ڈھنگ لکھایاں نشاناں
ابن جریج جانب عشک ہر گز فرق نہ ذرا
علم طبابت نقل یوناں عربی لفظ یگانہ
ہر دی شرعہ عربی لفظاں فلاسفہ دہویا
ابن جریج فرمکے دیوچ کرن قضا نگینے
ابن عرابہ الئے اددا سے علم ولس نہایت
نام نہ لکھے سند نہ پختہ کارن خوف درازی
وانگ سکندر شہر سکندر طول ختم گفتاراں

نجومیاں تے عتبار اوس کیتا عالم فاضل ہو گئے
علاماں نوں اوس سر چڑھایا کی گلاں کہاں کہلو کے
عرباں دے اوس ودھ گھٹایا کر سردار علاماں
ایہ نتیجہ اوڑک ظاہر ہوسی روماں شلماں
اتے شاعراں اوس زمانے نوں بہتیرا لایا
شاہ منصور دی مثل نہ کوئی عالی رتبہ پایا
اوڑک ہویا فوت بچارا ایہ پیغام حضوروں
موت سنہیا ہر اک اوتے کیا عذر منظوروں
بائی سالاں اوس حکومت جنگ یونانی کیتا
اک سو اٹھونجہ ۱۵۸ اندر سفر پیالہ پیتا
دین شریعت دی کندہ محکم رکھی اوس مع لادوں
ورنہ حال شریعت ابتر ہندا اول فسادوں

در ذکر خلافت محمدؐ مہدی ابن ابو جعفر منظور

پھیر مسند تے بیٹھا اوس دا تاج سنبھالے شاہی
اسم محمدؐ مہدی جس دا تیغ جہادوں واہی
اوس لشکر سمیانے پورے لشکر ہند وگایا
حیدر آباد لاکر جھنڈے ملک پنجاب دبایا
کبنتی نال یونان لڑائی بیٹیا رخصت کیتا
ہارون رشید دل شیراں گیا روم چوبیتا
قسطنطنیہ تے وچ فتح اوس بہادر پائی
کوئی نصارا دم نہ مارے ہر گل فوج گھوکائی
بھی بغداد دوں مکے تا ڈیں راہ جہیڑا شاہی
لکھ تلاب مسافر جالے عاجز ہوں نہ راہی
عمارت جابجا کرائی یمن حجاز دے چالے
باراں سالاں سب خلافت کیتی کر بالوالے
نیک شہنشاہ زاہد عابد نالی تحمل پورا
لکھ لکھ رحمت قبر اوسدی نوں بخشیں رب غفورا

در ذکر خلافت ہادی ابن محمدؐ مہدی

پھیر خلافت ہادی دی سر اوس نے سنبھالا والا
جنگ لڑے ایاں خویشاں دی وچہ ورفساد مقالا
اوڑک سال خلافت کر کے ہویا شخص فنا دی
والد کیتا نیک مرتبہ اگ ستارا ہادی

در بیان ذکر خلافت ہارون رشید ابن محمدؐ مہدی

جسدن ہادی الدسدہایا ہر جا خبراں گیان
جسدن ہوئی رشید خلافت دیسیں ہما پیان

ماموں تھیاں اوسد یہاڑ سی خبر گئی سرکارے
امیر وزیر سلامی ہوئے نظراں ترن دوبارے

شاہ وڈا اقبالا نوالا ثانی جس نہ کوئی
جیں سر چایا ماردیا یا فتح برابر ہوئی

بے تعصب اوہ شہنشاہ طالع ہانگ سکندر
یہود نصاریٰ تے مجوسی ہندو مجلس اندر

محکم دین شریعت اوتے چھیڑ نہ کردا کسے
ہی شترنجوں شوق زیادہ نہ کرلے قصے

زبیدہ نیک نانی لسدی فاضل ہند مکمل
آمین بیٹا جنے جنیاں غلطی وچہ محل

نام وری زبیدہ پائی نہراں جیر بہار ڈھولن
شہر جانب اوس وگایاں لگا رنگ اوجاڑ ڈھولن

اکسو ستر سنہ ۱۷۰ دے اندر نیک خلیفہ ہویا
اکسو سنہ ۱۹۳ ترانویں اندر ماندہ شہنشاہ جیا

در ذکر خلافت ابن ہارون رشید و قتل شدن آمین بدستی ماموں رشید ابن ہارون رشید را

فیر آمین خلافت پائی ماموں سر اوٹھایا
ماموں تے آمین دوہاں نے سخت جنگ مچایا

بہی اک جا جا خاص آمینوں علم بغاوت چایا
فتح پڑی ماموں ہی ہوئی بخت دولت جمایا

سخت لڑائیاں آپس اندر شہر دیاراں ہویاں
باعث صلح لکھ دکھاواں کیوں ایہہ فوجاں مویاں

ماموں اپنی بیٹی بخشی حضرت علی رضا نوں
نالے ولی عہد ٹھہرایا کامل مرد خدا نوں

لوکاں کولوں نہ ورد ہنگلے بیعت اوس کرائی
عباسی ویکھ رنجیدہ ہوئے تا علم اوٹھائے

اوڑک کسی زہر دگایا تحفہ توڑ انگوروں
علی رضا اوہ میوہ کھادا پائی موت حضوروں

سخت ماپٹہ شاہی کھادا اسیر بخت سوتے
بازی وگڑ گئی شترنجوں رہندا خیریں بیٹھے

پنجاں سالاں وچ فیر پچھے فتح ماموں دی ہوئی
قتل ہویا آمین بچارا دشمن رہیا نہ کوئی

در ذکر خلافت ماموں رشید ابن ہارون رشید

بے تعصب اصلی ماموں دوست آل رسولوں
بلغ فدک فرزنداں دتا منکر ٹولاں جھلوں

بہی نصیحت اوسنے کیتی دسن مردی داری ۔ نبی فاطمہ نال محبت ہر طرح دلدارے
قتل قید نہ تسان کرنان آل پیغمبر تائین ۔ اوہ سب ہوئے ہین سرور عالم صاحب ساڈے سائیں
لائے سیاہ غلاف ہمیشہ رسم آل عباسون ۔ ماموں لئے جد سبز چڑہائی ایہہ روایت خاصون
بنی عباس فساد اوٹھایا امر ماموں لاچاری ۔ سال لسال رسم سیاہ دی رہی ہمیشہ جاری
سبز رسم نبی امینہ نالے سبز پوشاکان ۔ سیاہ لباس ہاشمیاندا ایہہ سعید اوشناکان
کر تو سخاوت حدون زیادہ شایق بہی علماوان ۔ جیونکر شاہ منصور زمانے اودین کتب بناوان
شماری مردم اوس زمانے ہوئی آل عباسون ۔ تیئہ ہزاران چہوٹے وڈے طبری سند قیاسون
سالان وچ خلافت کیتی شان شوکت والا ۔ دو سے سنہ اٹہاران اندر ہویا چہوڑ دتقالا

در ذکر خلافت معتصم باللہ ابن ہارون رشید و ذکر خاتمہ آل عباس رضی و شہید شدن کتب خانہ اسلامی بدستی ہلاکو خان پسر چنگیز خان را

فیر معتصم ہوئی خلافت اوہ بہی جگر رشیدون ۔ جوان بہادر عالم فاضل صورت نیک سعیدون
اوسدا ایہہ ہمیشہ ارادہ اندلس ملک دباوان ۔ ایہہ مراد نہ ہوئی پوری کہچیان ہوشناوان
معتصم تیکن زور عباسی نیک بلند ستارا ۔ بعد ترک غلام حرامی ہوئے سرشماران
ہستو پچہے جو شاہ ہویا ہر دم ضعف زیادہ ۔ ترکان سارے کم سمہالے ربدا ایہہ ارادہ
چاہے جسنوں ویون پکڑی چاہے بگ اوتارن ۔ بہا دین قید کرن اوس تائین بہادین اتہون مارن
ایہہ خطا یان شاہ منصوروں اوہ گل ظاہر ہوئی ۔ ترکان نون اوس سر چڑہایا عربان ورنہ کوئی
جیکر لیا ملیا لشکر ہوندا شاہ منصوروں ۔ اوہ غلام سر نہ چڑہدے دشمن تارن دوروں
عربی ترکی رومی شامی جے دل ہوندا نگی ۔ عربان دا نہ زور گہٹاندا لشکر رنگ برنگی
وچہ حکومت غفلت کیتی سرت گئی شہنہ جگے ۔ اپنے پیر کوہاڑی ماری آلی اولاد دے اگے

جیتنیں شاہ زمانہ ہوئے نسل بنی عباسوں
ناصر الدین اول ہیا ثانی شاہ منصوروں
جیتہوں تکین ملک اسلام شاہ منصور زمانے
فیر ہلاکو خان حرامی ظالم موذی کافر
ترے لکھ شیر بہادر جنگی لشکر ہند کا
گھیر آیا شہر بغداد والے ہوئے قتل عباسی
ہوئے جس دم قتل عباسی شہر ویران کرایا
سوا مہیناں قتل جاری کافر سخت تاتاروں
سیف الدین قطز معزی حاکم مصر ولایت
ہوئی دمشق سخت لڑائی ترکاں کہاج اودھے
چھ سے ستونجا اندر ہوئے ختم لڑائی
محمد شاہ خوارزم لڑیا بلخ دیس نواحی
اصلی نمک حرام وزیروں سب خطایاں ہوئیاں
اوہ وزیر منافق شیعہ دغا اخیر کمایا
اول لشکر کم اوس کیتا غافل کر کے شاہوں
ہوئے جس دم ختم عباسی فارس شام دیاروں
علاء الدین لیکر فوجاں بہتی کمر کڑاوں
فیر عثمان چڑھائی کیتی پائی فتح تاتاروں
شاہ نور الدین دتابک نیک زمانہ زنگی
ترسٹھ سالاں لڑایاں نصف شام دبایا
آسی نور الدین بہادر آپنی موتے مویا

ہویا آخر زیادہ ویہ ترسے شاہ قیاسوں
فیر چڑھیا رنگ دوباری تابع خلقت دوروں
اودھوں توڑی سبہ دبایا داخل نقد خزانے
باہر تمر لنگ ڈادا نہ کر پاتاں وافسر
لیکر چڑھیا اوہ تاتاروں سخت اسلامی ہارے
ساڈھے پنجے سال حکومت پائی فیر خلاصی
تخت خانہ شاہ منصوروں ترکاں پکڑ دجلایا
پچھے جانب شام سدھائے حلب دمشق دیاروں
لشکر کر کے اوہ اکٹھا گیا شام نہایت
سیف الدین منظور مظفر فتح جنہاں تھے آئی
ظہری دیسیا فیر دبایا لشکر دی ترک چڑھائی
سو یا ہلاکو خان حرامی نالے ترک سپاہی
ورثہ فوج خزانہ وافر فوجاں شامی ڈھہیاں
تخت دلی سیداں یاروں ضعف زیادہ پایا
ہرگز کسے نہ صرف سنبھالی پیا اپٹھے راہنوں
ہوگئے متفرقہ صوبے ندر وڈا تاتاروں
ترک تاتاری لشکر کانگاں ہوئی ایس چڑھائیوں
نالے رنگیاں سر اوٹھایا حلب شام دیاروں
نال نصاریٰ لڑایاں ہوئیاں بات فتح سی نور زنگی
نصف قسطنطنیہ قوم نصاریوں نے لگیاں تھے دیکھا
فیر صلاح الدین دلاور یہ وچ جھنڈا ڈھو نیا

بیت المقدس شہر مبارک ہا یان سخت لڑایان
صلح الدین آتابک زنگی واہ واہ ہتھ وکھایا
گلستان وجہ اشارت جیدی ایہو آتابک زنگی
علاء الدین شہادت پائی پٹ عثمان سنبھالی
ایہہ ترک ایہ تاتارعن باپ ملازم ہویا
ہن بھی نسل شاہ عثمانون روم شام نہایت
حاجت ہور نہ لکھن سندی ایس رسالے
رسالہ جوڑ ختم جد کیتا کابل ہا رک زبان
فیرادہ گدی کابل والی عبدالرحمن سنبھالی
عبدالرحمن شیر سپاہی شرعی تیغ اوٹھائی
بنی عباسان بنی امیہ اوسجان شکر ڈھوئی
اوہ قطعہ رب اوسکے خاطر سالم قایم رکھیا
یا رب اوہ قرن کلمہ سلامت بلخ ہرات قندہار
الحمد للہ لکھ واری رب مراد پچائی
عاجز عزالدین بچارا داتی ۱۱۰ و چھیان
تیران سی ہور دہ تکمل ہا ہجری سنہ پیارے ۱۳۱۰
صلح الدین دمشق اندر ہویا خاص بخاردن
جو کجھ سریا عاجز کولون دہریا تحفہ اگے
اٹھ ہزار ترے سٹھ بیت ایس رسالے
بے قدر کی قدر جانن لا فان جہوڑ گنواران
تحالف ندی میں ساٹن کا رن سخن کو ڈنیر بولے

سنہ سٹھ لکھ ہویا نصرانی زنگی کرن چڑھایان
زنگبار فیر مصر زنگیان فارس شام سید ہاڑے
بیت المقدس وی پی اوہی کوڑھی تد فرنگی
علاء الدین لا وارث ہویا پنڈ وماداو ہالی
لایق شیر نعوادر جنگی شام ولایت ہویا
سلطان عبدالحمید پیا اعزازی سیر لائے
ورنہ ہوئے بہت شہنشاہ ترک شام وحالی
شیر علی خان لتید ینہ ہویا ہیر جا جعفران
شیر علی دا داوہ بھتیجا مرد بہادر نالی
توم قدیمی سخت پہاڑ دن جنہی مار اوڈائی
سلطان محمود محمد غوری فتحیاب نہ ہوئے
آہنے بکہڑی کوٹ ہشاران ہیچ اسلامی چمکیا
ترکان سکہ روم ولایت عیسے ہند افغانی
دہان سالاندی مدت پیچھے بیڑی بنجی لائی
یاس وزیرآباد وڈا الہ اصلی جامفیان
وچ رمضان ختم ہن کیتی جا کرسندہ لنبار
ہن بھی شاہی قائم اوسدی نیچ ویکھو بچہان
لیچھے یکو سخن الا ئمے لعصیان دل نہ لگے
ہیسکے پنی معنک مے تی لعل زمرد ڈالے
لعل زمرد سپر افان ہتیمت چپہ بازاران
پڑہ دسن جیکر ایہہ رسالہ جل ہل ہوسن کہی

عبدالحلیم

انشاء اللہ دنداں نہاندی ایسے کیتے کھٹے
اتہاں جاتا کوئی نہ رہیا سنی وچہ جہانے
برکت شاہ صدیق عمر دی ہور اصحاب تمامی
لس عمر ہن ہٹا پھیرے پانی پا بنجارون
کلمہ طیب دے لون زبانون تحفہ عمر قدیمون

جہڑا ویکھے ایہ رسالہ بیٹھا خاکان چھٹے
برکت پاک محمد صاحب لائوے تیرن شانے
آل ازواج مطہر ساری ہر دم عمر سلامی
سیف زبان تے قلم ترکھی نہ کرین تکرارون
اسدے پچھے ہاہی جھوڑ کار ابرکت نبی کریمون

دعائے سحر گاہ قاضی الحاجات

یارب تیری باجہ نہ کوئی صاحب فضل عظیمان
تو باتن لضوحے والی عمر عمر تروڑی
بین عاصی بدکار زیادہ نامہ بد عملان
خالق مالک توتن ناہیں ہر دا تیری صفت کریمی
باجہون فضل تیرے دیہ باکوئی نہ بنی لاوی
عالم فاضل زاہد عابد شیخ مشایخ سکلے
عمر سوالی دربارے کرنان لطف غریبان
طفیل محمد سب رسولان ہی اصحاب کرامان
یارب بیسون وقت نزع دے نال ایمان جلائیں
فکر سخت اندیشہ بہتون دسے قبر عذابون
عملاں والی لنگھ جاون سے سلامت نیئے
بخشین بحرہ رحمت تیون جاگن بہاگ ہمارے

تون رحیم کریم ستاری بخش خطا کریمان
کہڑی مونہ تھیوان فریادی عرضی ملی جوڑی
گناہ اساڈے جیکر وڈے نالون تہاں جبالان
اسی محتاج تون ناہیں صاحب بخشش مار قدیمی
عمر سوالی بہتون خالی جانب کہڑی جاوی
ناران حور وطالف تیرے او لوک بتیرے تکے
ایمان سلامت رحمت مرد کرن نفا نصیبان
بخشین قطرہ رحمت دا الاجنت ملی الغامان
کلمہ طیب ویکھے دیلی نہ فردلون بہلائیں
منکر اتے نکیر ملائک چھوڑن کدحسابون
سبے پاس ملاحی ناہیں جل قیام نہ منے
ورنہ تیری دوزخ والی غضبون لاٹان مارے

دوزخ بحر عمیق لمیرا پار لدتارین بینون — یارب برکت سرور عالم عرض کراں ہن عجز کرینون
یارب بخشیں ماپیو بیکر یار شنا تمامی — پڑھنے سننے والے بخشیں تیرا فضل دوامی
بس عمر توں در صاحب کے ہر دم رہو سوالی — کدی نہ غافل ہوناں ناہیں برکت کلمے والی
لا الہ الا اللہ وایہ جلی کوٹ پکیرا — طفیل محمد رسول اللہ جنت کرناں ڈیرا

افضل الذکر لا الہ الا اللہ محمد رسول اللہ

تمت تمام شد کتاب ظہور الاسلام بمسمے لوتاریخ اسلامی پنجابی سنہ ۱۳۲۰ھ

تاریخ طبع از منشی کریم بخش تخلص بدر تاجر کتب لاہور

مصنف پہ رحمت خدا ہو نزول — نہایت ہی عمدہ بنایا اسے
لڑی موتیوں کی پروئی ہے کیا — دُرِ بے بہا کر دکھایا اسے
پڑھا میں نے جب اسکو دل نے کہا — کہ چاہیے کسی سے سجایا اسے
تو تاریخ کی فکر پیدا ہوئی — کہ اسپ فکر کو دوڑایا اسے
بدر کو ندا تب یہ ہاتف نے دی — لو تاریخ دنیا کہو یا - اسے

۱۳۲۴ ہجری

مژدۂ روح افزا

اگرچہ کئی کتابیں مشتاقین کے ملاحظہ سے گذر چکی ہونگی پر اس کتاب مستطاب کی اور ہی بہار ہے حضرت مصنف مولانا مولوی عمر الدین صاحب کے لیاقت اور صداقت کلام پر حیران کہ کیا کہوں تواریخ عالم یا قصص الدنیا یا سیر دنیا یا گلزار سماوات حق تو یہ ہے کہ شروع دنیا سے لیکر اخیر سلطنت اسلامی تک کل حالات مفصل اور واقعات کس خوبی اور فصاحت و بلاغت سے بیان کئے ہیں نہ زبان کو یارہ گویائی اور نہ قلم شکستہ رقم کو طاقت قدم فرسائی جس مضمون کو دیکھو در بے بہا یا سچے مروارید کی مالا جس ذکر کو پڑھو تا وقتیکہ ختم نہ ہو چھوڑنے کو جی نہیں چاہتا۔ طرفہ یہہ کہ تمام دنیا کے شروع سے آخر تک مکمل و مفصل حالات۔ سچ تو یہ ہے کہ حضرت مصنف نے اپنی لیاقت کامل سے ایک بھاری سمندر کو کوزہ میں بند کر دکھایا۔ یا یہہ کہو کہ حضرت آدم علیہ السلام سے لیکر کل پیغمبروں کے مفصل حالات معہ اصحابہ کبار و واقعہ کربلا وغیرہ وغیرہ اخیر سلطنت اسلامی تک با فصاحت بیان کر کر ناظرین کو ساری دنیا کا سیر کرایا۔ حق تو یہہ ہے کہ دیکھنے سننے میں فرق ہے جس صاحب نے اس کتاب کو خرید کر پڑھا وہ سے فخر کمال۔ اور جو صاحب دیکھنے پڑہنے کے مشتاق ہوں انکا ادہر خیال۔ چونکہ مصنف صاحب نے حق کاپی رائیٹ ہمکو بیع کر دیا ہے جس سے اور کوئی صاحب قصد طبع نہیں کر سکتا اسلئے جو صاحب خرید فرمانا چاہیں پتہ مندرجہ ذیل سے منگوا سکتے ہیں پس اے مشتاقین جہانتک ہو سکے جلدی خرید کر ملاحظہ اٹھاؤ ورنہ ایسا نہ ہو کہ بعد فرو کف افسوس مل ملکر پچہتاؤ کیونکہ کتاب موصوف ہاتھوں ہاتھ فروخت ہو رہی ہے۔ بریں اعلان بلاغ تہو

المشتہر

حاجی چراغ الدین سراج الدین تاجران کتب لاہور بازار کشمیری

رجسٹری شدہ

ماشاء اللہ لا قوۃ الا باللہ

تاریخ اسلام
منظوم پنجابی

حاجی چراغ الدین سراج الدین تاجران کتب کشمیری بازار لاہور